Nhóm học sinh VELA

CHINH PHỤC ĐƯỜNG BAY

2023

NHÓM THỰC HIỆN

BÙI UYÊN NHI

Biên tập || 2023 - Phổ thông Năng khiếu - TP.HCM

Hello các bạn, mình là Uyên Nhi, hoặc các bạn có thể gọi mình theo cách thân mật hơn là Nhi Bùi ^^ Hiện nay, mình đang là thành viên của ban Biên tập - một trong những ban tưởng "dễ xơi" mà thiệt ra là vô cùng "đau mắt"!

Đến với "Chinh Phục Đường Bay," mình mong muốn góp sức hỗ trợ các bạn/em chinh phục con đường du học. Mình mong cuốn sách sẽ là người bạn nhỏ đến bên và chia sẻ cùng các bạn/em qua giai đoạn hoàn thành hồ sơ nhiều cung bậc cảm xúc. Đồng thời, mình cũng rất biết ơn thầy Nam và các thành viên trong nhóm, bởi dù quá trình hoàn thành sản phẩm khá gấp rút nhưng thành quả của tập thể nói chung và bản thân mình nói riêng là một cột mốc quan trọng để chúng mình cùng nhau nhìn lại khoảng thời gian đã qua. Có thể nói, mình rất tự hào vì được là một phần của Chinh Phục Đường Bay.

CHÂU ANH THƯ

Nội dung || 2022 - THPT Tiểu La - Quảng Nam

Halooo, mình là Châu Anh Thư. Hiện tại mình đang là sinh viên năm nhất của Đại học Kinh tế - Luật, Đại học Quốc gia, TP. HCM. Mình dự định sẽ đi du học sau khi kết thúc năm nhất tại đây. Là một học sinh bình thường, mình luôn tin, và luôn cố gắng hiện thực hoá được nguyện vọng này, và mình mong bạn cũng thế! Hy vọng rằng những dòng chia sẻ của mình sẽ giúp bạn tự tin hơn trên bước đường chinh phục học bổng. Cố lên!

ĐẶNG THẢO NGUYÊN

Nội dung, Biên tập || 2023 - THPT Chuyên Trần Hưng Đạo - Phan Thiết

Xin chào mọi người, mình là Thảo Nguyên, học sinh lớp 12 trường THPT Lê Quý Đôn. Mình rất mong những chia sẻ và câu chuyện cá nhân của bản thân sẽ đồng hành với mọi người trên chặng đường vô cùng gian nan sắp tới. Hãy cố gắng và nỗ lực lên nhé!

PHAN NHẬT NAM

Nội dung, Biên tập, Quản lý || 2023 - THPT Chuyên Lê Hồng Phong - Thành phố Hồ Chí Minh

Ở trường là học sinh; ở ngoài trường là nhà giáo dục, người viết blog, tác giả sách, người quản lý dự án, người tổ chức chương trình, người dẫn podcast, và hơn thế nữa! Câu cửa miệng: "Hoài bão lớn về Giáo dục Việt Nam". Việc làm trong thời gian rảnh: nghĩ và triển khai những dự án có ích cho cộng đồng giáo dục.

PHÙNG THIÊN DƯƠNG

Nội dung, Thiết kế || 2023 - THPT Lê Quý Đôn - Thành phố Hồ Chí Minh

Chào mọi người, mình là Thiên Dương, một học sinh cuối cấp có niềm đam mê với nghệ thuật, đặc biệt là thiết kế và nhiếp ảnh. Chính vì thế nên mình cũng muốn theo đuổi lĩnh vực này khi lên Đại học. Hi vọng những bạn độc giả sẽ thấy những chia sẻ của mình hữu ích!

THÁI MINH PHƯƠNG

Nội dung, Biên tập || 2023 - THPT Lê Quý Đôn - Thành phố Hồ Chí Minh

Xin chào mọi người, mình tên Thái Minh Phương, là học sinh trường THPT Lê Qúy Đôn, TPHCM. Mình từng rất mông lung về tương lai, thiếu tự tin về bản thân, và là một người rất bình thường. Có lẽ bây giờ vẫn vậy, nhưng mình đã tự tin hơn và có định hướng hơn rất nhiều. Mình bắt đầu chuẩn bị hồ sơ khá muộn (vào hè năm 11). Trong quá trình chuẩn bị hồ sơ, đã không biết bao nhiêu lần mình hoài nghi bản thân, cảm thấy bản thân không đủ giỏi, khi ấy mình chỉ nghĩ: "Chỉ cần sau này không hối hận là được!", thế là mình đã vượt qua. Nên mình muốn nói là quãng thời gian sắp tới có thể mệt mỏi, có thể khó khăn, nhưng thành quả bạn nhận được sẽ vô cùng xứng đáng. Đừng để bản thân bạn hối hận, cố lên bạn nhé, bạn làm được mà!

TÔN NỮ THANH THẢO

Nội dung, Biên tập || 2023 - THPT Chuyên Lê Hồng Phong - Thành phố Hồ Chí Minh

Mình là cỏ, yêu màu xanh, và không thích chiến tranh. Mình - một đứa trẻ đang tập làm người lớn - từng đối mặt với nhiều vấp ngã, khó khăn, hay là những sự mất mát. Nhưng sau cùng mình vẫn chọn mỉm cười và chấp nhận sự thất bại để bước tiếp. Vì mình tin bản thân sẽ làm được, tin vũ trụ sẽ giúp đỡ mình, và tin những người tin mình sẽ ủng hộ mình.

NGUYỄN HOÀNG KHÁNH NGÂN

Nội dung, Biên tập|| 2023 - THPT Huỳnh Thúc Kháng - Tỉnh Đắk Lắk

Chào các bạn! Mình là Khánh Ngân, cựu học sinh của trường THPT Huỳnh Thúc Kháng. Mình biết đến du học Mỹ một cách khá tình cờ khi xem video trên Youtube nhưng đó là bước khởi đầu khá muộn khi tại thời điểm đó các bạn đồng trang lứa đã nộp xong hồ sơ cho các trường đại học. Mình hi vọng qua những kinh nghiệm và chia sẻ của mình, các bạn tích lũy những kinh nghiệm hay ho để chuẩn bị hành trang tốt nhất cho bản thân.

NGUYỄN HỮU THỤC LÊ

Nội dung, Biên tập, Quản lý || 2023 - Phổ Thông Năng Khiếu - Thành phố Hồ Chí Minh

Mình là Thục Lê, tên Lê không tên Thục! Ngoài chiếc tên lạ lùng này, mình không có sở thích nào quá đặc biệt cả.
Mình chỉ có một nỗi tiếc nuối...
Trong suốt quá trình chuẩn bị đi du học, mình đã luôn ước rằng mình có thể mạnh dạn nói chuyện, hỏi han với nhiều anh chị đi trước hơn để giải đáp 7749 thắc mắc về thi cứ, học hành, về cả visa đi nước ngoài và cuộc sống ở đại học nữa. Trong quá trời sự biến đổi của năm 2021 và 2022, mình tin rằng những bài học nhớ đời về giãn cách xã hội và "sống" online không thể tới từ nguồn nào chân thật, gần gũi hơn là những người anh, người chị ngay trước mình. Mình tham gia Chinh Phục Đường Bay 2023 cũng vì mình muốn trở thành người chị review đủ thứ trên đời để các bạn không phải ngã đau như mình đó!

NGUYỄN LAN ANH

Nội dung, Biên tập || 2023 - Phổ Thông Năng Khiếu - Thành phố Hồ Chí Minh

Chào, mình là Lan Anh, đã và đang là một trong những học sinh đang cố gắng thực hiện được ước mơ có cơ hội học ở một đất nước khác những tháng ngày sau cấp 3 như các bạn. Chà, quá trình đó sẽ không dễ đâu nhưng với cuốn sách này và sự nỗ lực của bản thân thì mình mong rằng bạn có thể chinh phục nó một cách thật riêng, thật trọn vẹn nhé.

NGUYỄN NGỌC KHÁNH LINH

Nội dung, Biên tập || Gap year

Mình trân trọng sự chân thật và lòng trắc ẩn. Với mình, mỗi cá thể là một phần làm nên xã hội này. Vì lẽ đó, mình mong muốn được giúp từng cá thể của xã hội này ngày càng tốt đẹp hơn thông qua việc coaching, giải quyết vấn đề cá nhân, và vân vân!

LƯU HOÀNG THIÊN ÂN

Nội dung, Biên tập, Thiết kế, Quản lý
2023 - THPT Chuyên Lê Quý Đôn - Đà Nẵng

"Thuỷ Thiên Nhu" "Địa Thiên Thái"
Xin chào mọi người, mình là Thiên Ân, một cô nữ sinh chuyên văn đến từ Đà Nẵng. Hai quẻ kinh dịch bên trên là bài học lớn nhất mà mình học cả cuộc đời và cũng là phương châm mình khắc cốt ghi tâm trong quá trình chuẩn bị du học. Ý nghĩa cơ bản của hai quẻ bói trên là hãy kiên nhẫn chờ đợi đến thời khắc của mình. Mong cho các bạn sẽ luôn nhẫn nại, bền bỉ theo đuổi đến cùng giấc mơ du học của mình dù cho có gặp bao nhiêu khó khăn.
Rồi sẽ có một ngày chúng ta sẽ cùng cất cánh!

LÝ NHẬT HƯNG

Nội dung, Biên tập || 2023 - THPT Chuyên Lê Hồng Phong - Thành phố Hồ Chí Minh

Chào mọi người, mình là Nhật Hưng, học sinh lớp 12 chuyên Trung, trường THPT Chuyên Lê Hồng Phong. Suốt chuyến hành trình chinh phục những cơ hội ở vùng trời mới, mình đã phải đánh đổi rất nhiều nhưng cũng được trưởng thành hơn rất nhiều. Vì thế, hãy luôn vững bước trên con đường chinh phục ước mơ của bản thân bạn nhé. Có quyết tâm, bạn chắc chắn sẽ làm được!

NGÔ NGỌC HÂN

Nội dung, Biên tập || 2023 - THPT Huỳnh Thúc Kháng - Tỉnh Đak Lak

Xin chào! Mình là Ngọc Hân, khoá 1821 trường THPT Mạc Đĩnh Chi. Mình ấp ủ ước mơ du học từ khi còn rất nhỏ, nhưng khoảng hai năm gần đây mình mới biết VELA. Không chỉ riêng mình mà đối với nhiều bạn, hành trình nộp hồ sơ đại học là rất dài hơi, đầy rẫy những khó khăn khiến mình muốn bỏ cuộc giữa chừng. Tuy vậy, nhờ hành trình này và những người mình gặp ở VELA, mình hiểu thêm nhiều thứ về bản thân mình, về bạn bè, người thân, và bao nhiêu thứ mới mẻ khác. Dù có thành công hay không, mình vẫn luôn muốn lưu giữ lại hành trình này của mình.

NGUYỄN HẢI ĐĂNG

Nội dung, Biên Tập || 1922 - THPT Thị Xã Quảng Trị - Tỉnh Quảng Trị

Xin chào các bạn! Mình là Nguyễn Hải Đăng, mình đến từ trường THPT Thị Xã Quảng Trị, Quảng Trị. Vì luôn là một cậu bé năng động, thích khám phá những điều mới xung quanh và thế giới bao la ngoài kia, du học luôn là một giấc mơ cháy bỏng đối với mình. Từ một cậu học sinh có điểm xuất phát khá kém về thành tích lẫn các kĩ năng, mình đã tự tạo cho mình một số kĩ năng và "bí kíp" riêng để chinh phục chặng đường bay của mình. Hi vọng rằng với những kinh nghiệm xương máu và chia sẻ của mình, mình sẽ giúp ích được các bạn phần nào trong hành trình chinh phục giấc mơ du học nhé!

LÊ KIM MINH HUYỀN

Nội dung, Thiết kế || 2023 - THPT Chuyên Lê Hồng Phong - Thành phố Hồ Chí Minh

"Khi bạn khao khát một điều gì đó, cả vũ trụ sẽ hợp lực giúp bạn đạt được nó". Từ trước đến giờ mình luôn tin là vậy, mọi nỗ lực hết mình của chúng ta dù ít dù nhiều chắc chắn sẽ đem lại kết quả xứng đáng. Nếu thành công thì là món quà, còn thất bại sẽ là bài học, chỉ cần còn sống thì ở đâu cũng là đường đi.

Mình mong rằng quyển sách này sẽ phần nào giúp được bạn trong quá trình chuẩn bị hồ sơ du học và thương chúc bạn sẽ nỗ lực hết mình để chạm được mục tiêu bản thân luôn hướng tới.

Và mình là Minh Huyền, em bé đang tập lớn.

LÊ LONG BẢO NHI

Nội dung || 2023 - THPT Nguyễn Thị Minh Khai - Thành phố Hồ Chí Minh

Mình của một năm trước từng là người học sinh từng ấp ủ ước mơ du học từng ngày và với nỗ lực không ngừng nghỉ, mình của hiện tại đã có thể chạm tay đến ước mơ đó. Thông qua quá trình làm hồ sơ, mình đã tự "khám phá" tính cách của bản thân nhiều hơn và dần xác định được định hướng tương lai sau này. Với việc chia sẻ những kinh nghiệm "từng trải", mình mong rằng sẽ giúp được các bạn phần nào với bộ hồ sơ của bản thân nhé!

LÊ QUỐC TRUNG

Nội dung, Biên tập || 2023 - THPT Lê Quý Đôn - Thành phố Hồ Chí Minh

Chào mọi người, mình là Lê Quốc Trung, học sinh lớp 12A6 trường THPT Lê Quý Đôn của Thành phố Hồ Chí Minh. Nhờ cuốn sách Chinh Phục Đường Bay của các năm trước mà mình nhận ra được sự yêu thích đi du học của mình. Hy vọng năm nay với vai trò là đồng tác giả của cuốn sách, mình có thể giúp các bạn giải đáp được những thắc mắc về du học qua phần chia sẻ của mình.

LƯU HOÀNG BẢO NGỌC

Nội dung, Biên tập || 2023 - Phổ Thông Năng Khiếu- Thành phố Hồ Chí Minh

Mình là Bảo Ngọc, mình đang học lớp 12 tại trường Phổ Thông Năng Khiếu. thành phố Hồ Chí Minh. Mình muốn đi du học chỉ đơn giản vì mình muốn khám phá bản thân và trải nghiệm cuộc sống tự lập, nhưng đến khi bắt tay vào quá trình làm hồ sơ rồi thì mình mới thấy nó cho mình nhiều bài học và trải nghiệm hơn như vậy, và mình rất vui vì mình đã học được nhiều thứ.

Chúc bạn khi đọc cuốn sách này sẽ biết được nhiều trải nghiệm thú vị của mình và các bạn của mình nữa !

HÀN THIỆN NHÂN

Nội dung || 2023 - THPT Chuyên Trần Hưng Đạo - Phan Thiết

Xin chào mọi người, mình là Hàn Thiện Nhân học lớp 12 Tin tại trường THPT Chuyên Trần Hưng Đạo, Phan Thiết.Việc nộp đơn đại học Mỹ đối với mình chưa bao giờ là một hành trình dễ dàng cả nhưng mình may mắn khi nhận được sự hướng dẫn tận tụy của thầy, các anh chị tại VELA và có cả những người trong chính ngôi trường cấp 3 mình học. Theo mình nghĩ nếu việc nộp đơn khó cỡ nào đi chăng nữa nhưng nếu với một niềm đam mê cháy bỏng và có hứng thứ với những gì mình đang làm thì mọi thứ cũng trở nên dễ dàng. Hãy làm vì bản thân bạn chứ đừng làm vì ai cả, mỗi khi mệt mỏi hãy nhớ lại lí do tại sao bạn lại bắt đầu cuộc hành trình này. Chúc bạn may mắn!

LÂM NGUYÊN BẢO

Nội dung || 2023 - THPT Lương Thế Vinh - Thành phố Hồ Chí Minh

Xin chào mọi người! Mình là Nguyên Bảo, hiện đang là học sinh trường THPT Lương Thế Vinh (TP.HCM). Trải qua một năm quần quật với hồ sơ, luận chính, luận phụ, và các buổi phỏng vấn căng thẳng, mình đã đúc kết được ít nhiều những kinh nghiệm xương máu, những câu chuyện và kỉ niệm dở khóc dở cười. Là một người luôn tò mò về thế giới xung quanh, mình luôn xem du học là một trong những mục tiêu lớn nhất của tuổi trẻ. Tuy vậy, quá trình làm hồ sơ đối với mình chưa bao giờ là dễ dàng và "màu hồng" cả. Vì vậy, qua Chinh Phục Đường Bay 2023, mình mong muốn có thể gửi gắm được đến các bạn học sinh một vài mẹo nhỏ cho việc ôn thi các chứng chỉ hay làm hồ sơ trong giai đoạn nước rút nhằm giúp các bạn có cái nhìn thực tế và bao quát hơn để từ đó chạm đến ước mơ của mình một cách thuận lợi nhất!

LÊ ĐOÀN QUANG HUY

Nội dung || 2023 - THPT Lê Quý Đôn - Thành phố Hồ Chí Minh

Xin chào tất cả mọi người, mình là Lê Đoàn Quang Huy, học sinh lớp 12D2 trường THPT Lê Quý Đôn. Mình yêu động vật (đặc biệt là nhện), sách, và đạp xe. Với mình, du học là một mục tiêu đòi hỏi sự quyết tâm và nhẫn nại. Đó là một quá trình gắn liền với cả ba năm cấp ba của mình. Trong con đường “chinh phục đường bay” này, mình đã gặp không ít khó khăn nhưng cũng đã tích luỹ thêm nhiều kiến thức và học được nhiều kĩ năng mềm mới. Các bạn hãy cùng đón xem quá trình dành những suất học bổng từ các trường đại học trên thế giới và cả những kinh nghiệm chúng mình sẽ chia sẽ trong cuốn sách “Chinh phục Đường bay”nhé.

NGUYỄN NGỌC ĐÀO NGUYÊN

Nội dung, Biên tập || 2023 - THPT Lê Quý Đôn - Thành phố Hồ Chí Minh

"Cố gắng nhiều như vậy có đáng không?"
Đây là câu hỏi tớ tự hỏi bản thân hằng ngày trong quá trình chuẩn bị hồ sơ. Chào mọi người, tớ là Đào Nguyên, học sinh trường THPT Lê Quý Đôn niên khóa 2023. Ba năm cấp ba, có lẽ điều tớ băn khoăn nhất là việc liệu tớ có nên bước ra khỏi vùng an toàn của bản thân bằng cách đi du học hay không. Nhưng tớ, cùng VELA, đã vẽ nên đường bay cho tương lai của chính mình. Thông qua "Chinh Phục Đường Bay 2022", các cậu hãy cùng tớ ghé thăm những kỷ niệm không mấy êm lòng nhưng rất thỏa đáng trong quá trình "Cất Cánh" của tớ nhé.

NGUYỄN THU TRANG

Nội dung || 2023 - THPT Chương Mỹ A - Hà Nội

Mình tên là Nguyễn Thu Trang. Sắp tới mình sẽ học tại Gettysburg College nên mình đang khó tò mò về môi trường ở nước Mỹ. Mình là một người khá sôi động và mình cũng muốn học hỏi sâu hơn về các lĩnh vực mình thích. Mình mong rằng các bạn sẽ có một trải nghiệm đáng nhớ khi đọc sách!

NGUYỄN TRẦN QUANG MINH

Nội dung, Biên tập || 2023 - THPT Chuyên Lê Hồng Phong - Thành phố Hồ Chí Minh

Helloo mọi người, mình là Quang Minh, học sinh khóa 2023 tại trường THPT chuyên Lê Hồng Phong. Mình có một đam mê cháy bỏng với nghệ thuật (đặc biệt là nhiếp ảnh - thiết kế), và cũng đam mê tìm kiếm những trải nghiệm mới để học hỏi và trau dồi bản thân. Vì vậy, dù đã có định hướng cho tương lai, mình vẫn muốn thử chinh phục con đường nộp hồ sơ du học. Quả thực, sau một khoảng thời gian đầy thử thách, mình đã "sưu tầm" được một số kinh nghiệm khá "hữu ích" và đến gần hơn với ước mơ của mình. Đừng ngại trải nghiệm nhé, mình tin khi có đủ quyết tâm thì không gì là không thể!

NGUYỄN TÙNG BÁCH

Nội dung|| 2023 - THPT Chuyên Lê Hồng Phong - Thành phố Hồ Chí Minh

Cạnh tranh, sáng tạo, và thích khám phá. Đấy là những điều mọi người có thể tìm thấy ở mình. Tuy gia nhập VELA từ cuối năm lớp 11, mình vẫn hoàn thành được bộ hồ sơ đầy ấn tượng và đậm chất riêng của bản thân - một thành tựu mình rất tự hào. Với kinh nghiệm chạy deadlines và những câu chuyện thú vị trong quá trình làm hồ sơ, mình mong những chia sẻ của mình trong cuốn sách Chinh phục đường bay 2023 sẽ hữu ích với bạn. Hân hạnh được đồng hành với bạn!

TRẦN KHẢ ÁI

Nội dung, Biên tập || 2023 - THPT Chuyên Nguyễn Bỉnh Khiêm - Thành phố Vĩnh Long

Xin chào mọi người/ Hai Hai Hai, mình tên là Khả Ái, mình còn được biết đến với nickname là TAI. Mình thuộc tuýp người khá hướng nội, tinh ý, chú ý đến tiểu tiết - những đặc điểm, hành động nhỏ (giúp mình phần nào đó hiểu được về đối phương) và thích cảm giác ở một mình. Ngoài việc học tập trên trường lớp, mình còn có niềm đam mê mãnh liệt với nghệ thuật như chụp ảnh, quay phim,... và các chuyến đi thực tế đến các vùng đất mới. Một không gian mới lạ, một trải nghiệm thiết thực khi được tận mắt chứng kiến các cảnh quan tuyệt mỹ ngoài đời thay vì chỉ qua màn hình nhỏ luôn mang lại cho mình cảm giác tươi mới, phấn khởi. Bên cạnh đó, đối với mình âm nhạc và thiên nhiên như những người bạn tâm giao vậy. Những lúc vui, buồn chỉ có giai điệu và bầu trời có thể xoa dịu tâm hồn mình.

TRẦN THẾ QUÂN

Biên tập || 2023 - THPT Nguyễn Thị Minh Khai - Thành phố Hồ Chí Minh

Chào mọi người, mình là Thế Quân, học sinh tại trường THPT Nguyễn Thị Minh Khai. Chắc chắn ai trong chúng ta đều có một giấc mơ du học, và cuốn sách này sẽ là một trong những nguồn động lực tiếp sức cho chúng ta bắt đầu cuộc hành trình chông gai đó. Mình hy vọng việc đóng góp hoàn thành cuốn Chinh Phục Đường Bay lần này cũng sẽ mở ra cuộc hành trình của các bạn nhé! Cố lên nào!

TRƯƠNG ÂN THIÊN

Nội dung || 2023 - Phổ Thông Năng Khiếu - Thành phố Hồ Chí Minh

Xin chào, mình là Trương Ân Thiên và là học sinh lớp 12 tại trường Phổ Thông Năng Khiếu. Mình luôn có ước mơ được giúp đỡ mọi người, do đó việc được đóng góp vào một phần của cuốn sách này khiến mình cảm thấy rất vui. Bản thân mình là người thích tự tìm tòi, học hỏi mọi thứ ở nhiều lĩnh vực khác nhau. Trong tương lai, mình muốn theo đuổi ngành Kinh doanh và Khoa học máy tính để từ đó theo đuổi đam mê của riêng bản thân mình, vốn là tạo nên một nền tảng giáo dục với mong muốn giúp đỡ mọi người.

TRƯƠNG NGUYỄN TIẾN PHÚC

Nội dung || 2023 - Phổ Thông Năng Khiếu - Thành phố Hồ Chí Minh

Xin chào mọi người, mình là tên Phúc nhé. Mình thích xem phim và ngủ nướng, hi vọng mình có thể chia sẻ với mọi người một số kinh nghiệm thú vị!

VÕ LÊ HOÀNG ANH

Nội dung, Biên tập || 2023 - THPT Nguyễn Thị Minh Khai - Thành phố Hồ Chí Minh

Cậu gì đó ơi, làm quen nhe! Mình tên Hoàng Anh, Hoàng trong Hoàng Anh, Anh trong Hoàng Anh. Trường mình học là THPT Nguyễn Thị Minh Khai, lớp 12A4 - ban D. Mình là người nghiêm túc, có lúc không nghiêm túc. Dẫu vậy, với những con chữ "kỳ cục kẹo" này, mình mong có thể đem lại cho cậu nhiều thông tin hữu ích. Quyết định đi du học sẽ khiến cậu cảm thấy áp lực, thậm chí là chênh vênh và hoang mang. Hy vọng cuốn sách này phần nào làm hành trình của cậu trở nên dễ dàng hơn, rõ ràng hơn, dù chỉ là một chút. Chúc cậu cất cánh thành công! Chào thân ái và quyết thắng.

NGUYỄN HÀ BẢO NGỌC

Nội dung, Biên tập || 2023 - THPT Huỳnh Thúc Kháng - Tỉnh Đak Lak

Chào bạn, mình là Bảo Ngọc - học sinh trường THPT Huỳnh Thúc Kháng. Với mình thì du học là một chặng đường dài và cực kỳ gian nan, thử thách. Mình cũng đã trải qua những giai đoạn ấy nên bây giờ mình ở đây để chia sẻ với bạn về những kinh nghiệm mà mình đã tích lũy được trong quá trình làm hồ sơ nhé. Hy vọng nó sẽ giúp ích nhiều cho bạn trong quá trình nộp hồ sơ. Chúc bạn thành công.

VELA

MỤC LỤC

CÂU HỎI DU HỌC NĂM 2022? **4**

LỜI NÓI ĐẦU **5**

BẢNG CHÚ GIẢI **8**

PHẦN 1: KHỞI ĐỘNG **13**

CHƯƠNG 1: DU HỌC TOÀN CẦU 13

CHƯƠNG 2: ĐI DU HỌC CẦN CHUẨN BỊ BAO NHIÊU TIỀN? 15

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 2 22

CHƯƠNG 3: QUÁ TRÌNH CHUẨN BỊ TRONG LỚP 10 VÀ 11 30

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 3 35

CHƯƠNG 4: IELTS, TOEFL, HAY DET 52

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 4 60

CHƯƠNG 5: ACT, SAT, HAY THI CẢ HAI? 81

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 5 92

CHƯƠNG 6: MÌNH CÓ CẦN THI AP KHÔNG? 108

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 6 114

CHƯƠNG 7: HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA 118

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 7 125

PHẦN 2: TĂNG TỐC **157**

CHƯƠNG 8: NỘP HỒ SƠ KHI NÀO? 157

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 8 161

CHƯƠNG 9: CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÌM KIẾM

ĐIỀU GÌ TỪ CÁC HỌC SINH? 164

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 9 173

CHƯƠNG 10: CÓ NÊN CHỜ 1 NĂM (GAP YEAR) HAY KHÔNG? 182
PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 10 185
CHƯƠNG 11: LÊN DANH SÁCH TRƯỜNG VÀ QUỐC GIA? 202
PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 11 214
CHƯƠNG 12: CHỦ ĐỀ CHÍNH CỦA TOÀN BỘ HỒ SƠ 242
PHẦN CHIA SẺ CHƯƠNG 12 246
CHƯƠNG 13: CHUẨN BỊ BÀI LUẬN CHÍNH 257
PHẦN CHIA SẺ CHƯƠNG 13 274
CHƯƠNG 14: THƯ GIỚI THIỆU 311
PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 14 316
CHƯƠNG 15: VIẾT BÀI LUẬN PHỤ 341
PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 15 346
CHƯƠNG 16: ĐIỀN HỒ SƠ COMMON APPLICATION 357
CHƯƠNG 17: GIẤY TỜ TÀI CHÍNH 388
PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 17 401
CHƯƠNG 18: PHỎNG VẤN TRỰC TUYẾN VÀ TRỰC TIẾP 406
CHƯƠNG 19: HOÀN TẤT HỒ SƠ VÀ LIÊN LẠC VỚI TRƯỜNG 411
PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 19 415
PHẦN 3: VỀ ĐÍCH 424
CHƯƠNG 20: BIẾN ĐỘNG TÂM LÝ CỦA BẠN
TRONG QUÁ TRÌNH NỘP HỒ SƠ 424
PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 20 428
CHƯƠNG 21: THƯƠNG THẢO HỌC BỔNG
VÀ NỘP NƯỚC KHÁC NGOÀI MỸ 449
PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 21 458
CHƯƠNG 22: CĂN BỆNH LƯỜI CỦA LỚP 12 460

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 22 463
CHƯƠNG 23: CHUẨN BỊ PHỎNG VẤN VISA 488
CHƯƠNG 24: CHUẨN BỊ TRƯỚC KHI CẤT CÁNH 493
PHẦN 4: ĐÂY CHỈ LÀ ĐIỂM BẮT ĐẦU CỦA MỘT CON ĐƯỜNG DÀI 504
CHƯƠNG 25: LUẬT HIỆN HÀNH XIN VISA
LÀM VIỆC TẠI CÁC NƯỚC 504
CHƯƠNG 26: CHUẨN BỊ TÂM LÝ CHO PHỤ HUYNH
KHI CÓ CON SẼ VÀ ĐANG ĐI DU HỌC 510
LỜI KẾT **514**
PHỤ LỤC **515**
LỜI CẢM ƠN **562**

CÂU HỎI DU HỌC NĂM 2022?

Năm 2022 các bạn có thi SAT được không? IELTS thi bình thường thì Duolingo ra sao?

Năm nay các kỳ thi SAT và IELTS được tổ chức gần như không gián đoạn. Ngoại trừ một giai đoạn ngắn cuối năm 2022 khi kỳ thi IELTS bị tạm dừng thi trên toàn Việt Nam, còn lại chúng mình đều có điểm SAT và IELTS khi nộp hồ sơ, song nhiều bạn vẫn tiếp tục chọn thi Duolingo English Test. Thi tại nhà, lệ phí bằng ¼ IELTS, có điểm nhanh, được các trường Mỹ và châu Âu công nhận, tại sao chúng mình lại không thi Duolingo đúng không?

Thế tình hình cho học bổng của các trường năm nay có ít hơn năm ngoái không?

Có chứ, năm vừa rồi chúng mình còn thấy nhiều bạn đi Mỹ chỉ cần đóng khoảng 20,000 USD/năm cho tất cả chi phí. Tuy nhiên năm nay hầu hết các trường đã tăng lên mức 23,000 USD tới 25,000 USD/năm. Lạm phát vậy thì làm sao mà không tăng được?

Đắt vậy thì những bạn chỉ đóng dưới 20,000 USD/năm, thậm chí dưới 10,000 USD/năm mà muốn đi du học các nước nói tiếng Anh thì nên đi đâu?

Năm nay chúng mình cập nhật thêm thông tin về du học châu Âu xuyên suốt trong cuốn sách, các bạn hãy đọc lại các chương để biết thêm thông tin nhé. Đối với nhiều gia đình với tài chính thấp thì các nước châu Âu như Phần Lan, Tây Ban Nha, Ý, v.v. có thể là một sự lựa chọn tốt ấy.

Ngoài ra, một tin vui nữa là các nước châu Âu và các trường đại học quốc tế tại Việt Nam cũng dùng điểm IELTS và SAT tương tự như các trường đại học tại Mỹ. Vì thế, các bạn nộp châu Âu hay xét tuyển ở Việt Nam cũng có cùng lộ trình chuẩn bị như các bạn đi Mỹ thôi.

LỜI NÓI ĐẦU

Covid-19 đã đi qua. Năm 2022, cuộc đua điểm số trở lại khi các kỳ thi IELTS, ACT/SAT, và AP đều được tổ chức. Tuy nhiên, khủng hoảng kinh tế và lạm phát tăng cao trên toàn thế giới đẩy chi phí du học thêm vài ngàn đô mỗi năm. Vậy các bạn nộp hồ sơ đã phải làm gì để đối diện với những biến động mới này?

Cảm ơn mọi người đã đọc cuốn "Chinh Phục Đường Bay" năm 2023. Những tưởng Covid qua đi thì mọi thứ sẽ tốt hơn, nhưng không, chiến tranh, lạm phát, khủng hoảng kinh tế đã ảnh hưởng mạnh mẽ tới tài hình tài chính của các trường đại học. Vì thế, các trường đều giảm mức hỗ trợ tài chính dành cho học sinh quốc tế và tăng chi phí.

Thế phiên bản năm nay khác gì năm ngoái thế?

Năm 2023 là một năm dễ thở hơn cho chúng mình so với 2022. Dưới đây là một số thay đổi chúng mình đã bổ sung thêm cho phiên bản năm nay:

- Chia sẻ của nhóm tác giả tốt nghiệp khóa VELA 2023;
- Chia sẻ kinh nghiệm nộp hồ sơ các nước châu Âu;
- Chia sẻ thêm trải nghiệm chuẩn bị kỳ thi AP;
- Cập nhật về mức học bổng ở các trường mà các bạn khóa VELA 2023 đã đạt được sau đợt nộp Early Decision 1 và Early Action các trường ở Mỹ.

Năm nào cũng có phần này, thôi bạn giới thiệu luôn những phụ huynh chưa đọc các phiên bản trước về cuốn sách đi để còn bắt đầu.

Rút kinh nghiệm từ hơn hàng trăm học sinh cấp 3 đã lấy học bổng vào thẳng đại học tại Mỹ mà gia đình chỉ đóng trung bình 25,000 USD/năm (tức khoảng 600 triệu VNĐ) và những bạn học tại các nước châu Âu với mức đóng từ 10,000 – 15,000 USD/năm (tức khoảng 200 – 300 triệu VNĐ) cho tất cả chi phí từ tiền học đến chi tiêu cá nhân, nhóm tác giả là các học sinh khóa 2023 của VELA mong

muốn chia sẻ cụ thể nhất những gì các bạn đã trải qua. Mục tiêu của chúng mình là với cuốn sách này, bất kỳ một bạn học sinh nào ở Việt Nam đều cũng có thể tự nộp hồ sơ xin học bổng vào đại học trên khắp thế giới khi làm theo các bước hướng dẫn. Việc bạn học sinh có theo học tại VELA hay không thì không quan trọng. Chúng mình muốn "phổ cập du học."

Thế mọi người viết sách miễn phí thế này để đạt mục tiêu gì?

Đầu tiên, đây là một cuốn sách nói về lộ trình chúng mình đã trải qua cùng với VELA, vì thế chắc chắn ấn phẩm này là một tài liệu quảng cáo cho VELA rồi.

Chúng mình đã làm việc cùng các anh chị khóa trước của VELA và muốn tiếp nối truyền thống hỗ trợ các em đi sau với thông tin mới nhất. Bạn sẽ thấy danh sách trường chúng mình chọn đi học có nhiều điểm chung và khác so với các anh chị khóa VELA 2022 đấy.

Quan trọng hơn đó là mục tiêu tiết kiệm tiền cho bố mẹ của bạn. Bọn mình không tin rằng bạn phải bỏ cả vài chục triệu hoặc vài trăm triệu để làm hồ sơ lấy học bổng. Bản thân bạn có thể tự làm rất tốt theo cuốn sách này dù không theo học tại VELA.

Ủa, nếu đọc sách biết hết rồi thì đi học VELA để làm gì?

Việc bạn đồng hành cùng VELA sẽ giúp bạn và gia đình tiết kiệm nhiều thời gian từ việc lên danh sách trường, chỉnh sửa bài luận cho phù hợp, giải quyết phát sinh sau khi nộp hồ sơ, phỏng vấn visa, và điều quan trọng hơn là kết nối với mạng lưới cựu học sinh rộng lớn của VELA. Hơn thế nữa, bắt đầu vài năm nay thì các anh chị tại VELA đã nộp rất nhiều nước ngoài Mỹ bao gồm Úc, Canada, Phần Lan, Bỉ, Tây Ban Nha, Thụy Sĩ, Đức, Hà Lan, và cả Ý. Các bạn có thể nộp bao nhiêu trường và bao nhiêu nước cũng được hết.

Khi bạn đi học tại VELA thì ngoài sự hỗ trợ của các anh chị và của thầy cô, các bạn còn làm cùng với các bạn nộp hồ sơ khác với tinh thần minh bạch và chia sẻ để cùng tiến. Bạn có thể rút kinh nghiệm sau đợt nộp Early Decision 1 tháng 10 của Mỹ. Từ đó bạn chọn Early Decision 2 và Regular Decision tháng 12 phù hợp hơn. Ngoài ra chi phí học các lớp của VELA không thay đổi trong suốt lộ trình là 2,000,000 VNĐ/tháng với tinh thần đi ăn buffet. Các bạn học cả IELTS, SAT, AP, dự bị đại học, và nhiều môn học kỹ năng khác cùng một lúc mà học phí cũng chỉ chừng đó thôi. VELA hoàn toàn KHÔNG có bất kỳ chi phí gì khác. Vì thế bạn nào học nhiều môn cùng lúc là tiết kiệm lắm đó nha.

Từ từ, mình đọc xong mới tính là có đáng tin hay không. Thế giờ mình đọc cuốn sách này thế nào?

Nếu bạn đã đọc "Chinh Phục Đường Bay" phiên bản 2022 thì bây giờ, bạn có thể chỉ cần đọc những chương bạn quan tâm. Nếu là các phụ huynh và học sinh mới chưa bao giờ đọc thì chúng mình khuyên nên đọc từ đầu nhé. Ngoài ra, nếu bạn đã có kiến thức cơ bản về từng chủ đề thì có thể nhảy ngay vào đọc phần chia sẻ của bọn mình ở cuối mỗi chương.

Mình muốn vào những trường đứng đầu như Harvard, Yale, Stanford, MIT, v.v. cuốn sách này có chia sẻ thông tin nào không?

Lời khuyên đầu tiên của tụi mình đó là nếu gia đình bạn có điều kiện tài chính dư dả, tức là đóng được toàn bộ học phí và chi tiêu cá nhân ăn ở khoảng 70,000 – 80,000 USD/năm, thì cơ hội để bạn đậu là rất cao. Bạn càng xin nhiều tiền thì cơ hội của bạn sẽ càng giảm. Phần lớn mọi người ở VELA đều không có điều kiện tài chính tốt nên cơ hội để tụi mình cạnh tranh vào những trường này đều rất thấp.

Có một cách tiết kiệm hơn và đi đường vòng với chương trình 3 + 2, bạn hãy đọc thêm trong **Chương 11 - Lên danh sách trường & quốc gia**. Đây là con đường

CHẮC CHẮN để bạn có thể tốt nghiệp với bằng cử nhân của một trường đứng đầu tại Mỹ và cả Ivy League. Tỷ lệ nhận của đường vòng này lên tới 90% lận đấy.

Nói chung, điều quan trọng vẫn là sự cố gắng của bạn mà thôi.

Sau khi đọc xong nếu mình muốn liên hệ VELA để tham gia lộ trình và tìm hiểu chi phí thì liên hệ ở đâu?

Bạn có thể:

- Gọi điện thoại số 0942 181 988 của thầy Nam tại VELA
- Liên hệ trang Fanpage của VELA: facebook.com/VELAbuildingdreams
- Đặt câu hỏi cho VELA tại: https://forms.gle/puXyCg2vnfiJb7LMA

Về phần thông tin lộ trình, chi phí, và kết quả 4 năm gần nhất, bạn có thể tham khảo ở phần Phụ lục cuối sách nhé.

Ừa thôi bắt đầu đi.

BẢNG CHÚ GIẢI

CÁC TỪ NGỮ, VIẾT TẮT THƯỜNG SỬ DỤNG	GIẢI THÍCH
AP - Advanced Placement	Những lớp học với trình độ tương đương lớp cơ bản ở bậc đại học của Mỹ, được tổ chức học và thi đối với các bạn học sinh trung học phổ thông. Tham khảo Chương 6.
ACT - American College Testing	Kỳ thi chuẩn hóa dành cho các học sinh trước khi nộp hồ sơ hoặc theo học các trường đại học Mỹ hoặc quốc tế, được sử dụng làm một trong các tiêu chí xét tuyển học sinh. ACT có thang điểm 36 cho mỗi một trong bốn phần. Tham khảo Chương 5.
Common Application (còn gọi là Common App hay CA)	Một nền tảng phi lợi nhuận kết nối học sinh đến các trường đại học tại nhiều quốc gia. Mỗi một bộ hồ sơ sẽ bao gồm phần thông tin chung mà nền tảng yêu cầu và phần thông tin riêng mà từng trường đại học yêu cầu.
CSS Profile - College Scholarship Service Profile	Nền tảng tạo hồ sơ tài chính của College Board, giúp các trường đại học đánh giá mức đóng của học sinh khi xin học bổng hoặc hỗ trợ tài chính. Tham khảo Chương 17.
DET - Duolingo English Test	Kỳ thi tiếng Anh trực tuyến do Duolingo, ứng dụng học ngôn ngữ, phát triển.

	Tham khảo Chương 4.
EA - Early Action	Đợt nộp hồ sơ sớm của các trường đại học Mỹ, thường vào khoảng tháng 11, 12. Trong đó, học sinh không cần có cam kết với một trường nhất định.
ED - Early Decision	Đợt nộp hồ sơ sớm của các trường đại học Mỹ, thường vào khoảng tháng 11, 12. Trong đó, học sinh chỉ được chọn một trường đại học và cần cam kết sẽ theo học tại trường đã chọn nếu được trường nhận với mức học bổng/hỗ trợ tài chính phù hợp.
Financial Aid	Hỗ trợ tài chính. Tham khảo Chương 17.
GPA	Điểm trung bình. Ở Việt Nam tính theo thang điểm 10.
IELTS - International English Language Testing System	Bài thi chuẩn hóa để đánh giá năng lực sử dụng tiếng Anh, với 4 kỹ năng: Nghe, Nói, Đọc, Viết trên thang điểm 9.0. Tham khảo Chương 4.
ISFAA - International Student Financial Aid Application	Hồ sơ tài chính dành cho học sinh quốc tế, giúp các trường đại học đánh giá mức đóng của học sinh khi xin học bổng hoặc hỗ trợ tài chính. Tham khảo Chương 17.
LAC - Liberal Arts College	Trường đại học khai phóng, thường là các trường tư nhân. Tham khảo Chương 11.

NU - National University	Trường đại học (công lập và tư nhân) hoạt động độc lập, nhận sự hỗ trợ từ bang. Tham khảo Chương 11.
Portfolio	Hồ sơ nghệ thuật, có thể làm với bất kỳ hình thức và chất liệu nào nào, dùng để chứng minh khả năng hoặc quá trình phát triển trong lĩnh vực nghệ thuật.
RD - Regular Decision	Đợt nộp hồ sơ thường niên của các trường đại học tại Mỹ, thường vào khoảng tháng 1, tháng 2.
Resume/CV	Sơ yếu lý lịch. Thông thường Resume sẽ dài từ 2 đến 3 trang, còn CV có thể nhiều trang hơn. Trong sơ yếu lý lịch này, ngoài các thông tin cá nhân cơ bản còn cần có kinh nghiệm làm việc trong các tổ chức, dự án.
SAT - Scholastic Aptitude Test	Kỳ thi chuẩn hóa của College Board với mục tiêu đánh giá độ sẵn sàng của học sinh cho việc theo học chương trình đại học bằng tiếng Anh. SAT có thang điểm 1600, gồm 2 phần bắt buộc là Toán và Đọc hiểu. Tham khảo Chương 5.
Scholarship	Học bổng. Tham khảo Chương 21.
TOEFL - Test of English as a Foreign Language	Bài thi chuẩn hóa để đánh giá năng lực sử dụng tiếng Anh như một ngoại ngữ. Bài thi có 4 kỹ năng: Nghe, Nói, Đọc, Viết trên thang điểm 120. Tham khảo Chương 4.

USD/$	Đơn vị tiền tệ của Mỹ: Đô la Mỹ.
EUR	Đơn vị tiền tệ của châu Âu: đồng Euro.
VNĐ	Đơn vị tiền tệ của Việt Nam: Việt Nam đồng.

PHẦN 1

KHỞI ĐỘNG

PHẦN 1: KHỞI ĐỘNG

CHƯƠNG 1: DU HỌC TOÀN CẦU

Dịch bệnh, chiến tranh, và lạm phát đã thay đổi bức tranh du học rất nhiều.

Thay đổi những gì thế?

Thay đổi đầu tiên là lạm phát tăng cao ở nhiều nước từ châu Âu đến châu Mỹ. Chi phí sinh hoạt và chi phí vận hành của các trường đại học đều tăng. Hơn thế nữa, tỷ giá USD/VNĐ đã tăng từ giữa năm 2022 đến nay. Vì thế, gia đình những bạn du học sinh nộp hồ sơ đi Mỹ đang phải đối mặt với chi phí học phí và sinh hoạt tăng từ 5 – 10% so với năm vừa rồi. Ở Châu Âu, tình thế cũng không tốt hơn là bao. Dù học phí được chính phủ các nước hỗ trợ và các bạn có học bổng, nhưng chi phí sinh hoạt tăng từ 20 – 30% thực sự ảnh hưởng rất lớn đến khả năng tài chính của nhiều bạn. Điều tệ hơn là lạm phát dù đang tăng chậm lại nhưng được dự báo sẽ còn ảnh hưởng lâu dài đến năm 2023. Vì thế những con số tăng chưa phải là con số cuối cùng. Sự biến động của tỷ giá còn làm trầm trọng thêm chi phí của nhiều gia đình.

Dịch bệnh còn ảnh hưởng gì nhiều nữa không trong năm nay?

Rất may mắn là với việc mở cửa lại toàn bộ nền kinh tế thì việc đi lại và thi cử của các bạn học sinh năm nay không gặp nhiều khó khăn như năm ngoái. Điều đó đồng nghĩa với việc là chúng mình năm nay phải cố gắng hơn nhiều do các bạn khác đều có điểm thi SAT và IELTS.

Ủa, mà thi SAT làm gì, mình nghe nói các trường đại học có yêu cầu đâu?

Đúng là có nhiều trường không bắt buộc điểm SAT để nộp hồ sơ như hệ thống trường đại học California. Tuy nhiên, bạn có biết là Học viện công nghệ Massachuset (MIT) đã quay trở lại bắt buộc các thí sinh phải nộp điểm SAT vào năm nay hay không? Hơn thế nữa, phần lớn các bạn học sinh Việt Nam đều thi

SAT. Nhà nhà thi SAT, người người thi SAT mà bạn không có điểm thì khi nộp sẽ là điểm bất lợi cho hồ sơ của bạn đó. Thành ra chúng mình vẫn khuyên các bạn nên thi một trong 2 kỳ thi chuẩn hóa là SAT hoặc ACT.

Thế còn vấn đề học bổng và hỗ trợ tài chính thì sao? Năm 2022 khác gì nhiều 2021 không?

Dựa trên kết quả đợt nộp sớm tại Mỹ của các bạn tại VELA thì chúng mình thấy mức tiền còn lại phải đóng của năm 2022 cao hơn từ 2,000 – 5,000 USD so với năm 2021. Trung bình sau khi trừ học bổng thì các bạn năm nay sẽ đóng khoảng 25,000 USD/năm cho tất cả chi phí còn lại.

Ngoài ra, với tình hình lạm phát hiện thời thì năm 2023 mức tăng chắc cũng sẽ tương tự chứ cũng không giảm đi được đâu. Với tình hình này tụi mình nghĩ đi việc du học dù tại Mỹ, Úc, Canada, hay châu Âu sẽ càng ngày càng bị chi phối bởi khả năng tài chính của gia đình. Hãy trao đổi với bố mẹ càng sớm càng tốt nha.

Còn với các nước châu Âu thì tình hình chi phí sinh hoạt tăng cao chúng mình thấy vẫn đang tiếp diễn và chưa có dấu hiện sẽ giảm đi. Các bạn đi châu Âu cũng sẽ cần phải tính toán chi phí sinh hoạt nhé. Còn với học phí thì các bạn chắc chắn phải nộp SAT hoặc ACT để xét học bổng cao của các trường nha.

Nói chung là: hãy thi đi, thi đi, đừng ngại ngùng.

Buồn thế hả, còn chia sẻ gì nữa không?

Thôi hết rồi, chúng ta bắt đầu cuốn sách đi. Nói chung là, hãy cứ mạnh dạn nộp hồ sơ du học các bạn nha, tuy nhiên hãy chuẩn bị tinh thần để đối diện nhiều thử thách trước mắt nhé.

CHƯƠNG 2: ĐI DU HỌC CẦN CHUẨN BỊ BAO NHIÊU TIỀN?

Khoản tiền bố mẹ bỏ ra cho bạn đi học là khoản tiền đầu tư nhân lực, bạn cần suy nghĩ làm sao để có được mức lợi nhuận cao nhất.

Mình cần bao nhiêu tiền để du học đây?

Một tin vui cho bạn nè, những năm gần đây các trường đại học trên thế giới đang chuyển sang phương pháp tuyển sinh giống nhau trên khắp thế giới. Ví dụ như ở Việt Nam thì nhiều trường đại học công lập như Bách Khoa, Ngoại Thương, và cả Học Viện Ngoại Giao cũng công nhận điểm IELTS và SAT/ACT trong quá trình xét tuyển. Mỹ và Canada thì nhiều năm nay vẫn sử dụng IELTS và SAT/ACT rồi. Châu Âu thì các trường Phần Lan những năm trước chỉ dùng IELTS và SAT để xét tuyển thì năm nay cũng chấp nhận thêm ACT thay cho SAT nữa ấy. Các trường ở các nước châu Âu khác như Hà Lan hay Bỉ cũng tương tự. Ở Singapore, hai trường đại học NUS và NTU vẫn xét tuyển năm nay thay vì thi đầu vào. Họ xem điểm IELTS, SAT, AP/A Level, v.v. giống y hệt tại Mỹ. Vì thế bạn chỉ cần tập trung chuẩn bị chứng chỉ tiếng Anh quốc tế thì con đường vào đại học hay đi du học của bạn cũng sẽ rất thoải mái. Chuẩn bị một lần và sử dụng cho rất nhiều mục đích khác nhau. Một mũi tên bắn cả đàn chim.

Ủa, mà mình hỏi về tiền, tự nhiên nói về mấy chứng chỉ tiếng Anh làm gì?

Ahihi, mình xin lỗi vì lan man. Mình nói tin vui ra trước để mà chuẩn bị cho tin buồn ấy. Trong nhiều năm nay thì chi phí du học các nước từ châu Âu, châu Mỹ đến châu Á đều tăng và chưa bao giờ giảm. Những bạn đợi thêm 1 năm để chuẩn bị thì phải chuẩn bị tinh thần gia đình phải đóng nhiều hơn nên bạn cố gắng đi luôn nha.

Tiền…?

Ấy từ từ đừng nóng, ngồi xuống ăn miếng bánh và uống miếng trà đi. Tiền ở đây nhé.

Nếu bạn muốn đi châu Âu thì sau khi lấy học bổng thì trung bình gia đình nên chuẩn bị từ 200 đến 300 triệu VNĐ mỗi năm cho chi phí ăn ở sinh hoạt tất tần tật. Nếu bạn muốn đi Mỹ, Úc, và Canada thì gia đình ít nhất nên chuẩn bị từ 600 triệu VNĐ trở lên. Đương nhiên mình không tính chuyện đi làm thêm ở đây nha. Có nhiều bạn đi làm thêm và tự chi trả toàn bộ chi phí, nhưng đó chỉ là số ít mà thôi.

Chi phí ở Mỹ, Úc, và Canada đắt thế?

Để mình so sánh một chút. Học phí RMIT tại Việt Nam là hơn 300,000,000 VNĐ/năm (theo trang web RMIT). Nếu gia đình bạn chịu khó bỏ thêm khoảng 300 triệu nữa (tổng cộng hơn 600 triệu), nghĩa là khoảng 25,000 USD cho một năm là bạn có thể đi du học những nước này rồi. Đó là chưa kể bạn có thể đi làm thêm để kiếm tiền hoặc chuyển ra ngoài thuê nhà để giảm một nửa tiền ăn ở. Số tiền 25,000 USD/năm đã bao gồm ăn ở trong ký túc xá, chi tiêu cá nhân, bảo hiểm, và các chi phí khác ha.

Thật không đấy?

Bạn cứ xem danh sách học bổng của các anh chị ở VELA trong 6 năm gần nhất ở phần phụ lục nhé!

Thế sao mình nghe Mỹ đắt lắm, đắt hơn cả Úc, Anh, và Canada?

Bạn hoàn toàn đúng. Nếu như không tính học bổng mà chỉ tính học phí và ăn ở thì học đại học ở Mỹ thật "đắt nhất quả đất." Ví dụ như trường đắt nhất hành tinh Harvey Mudd College có tổng chi phí một năm là khoảng 85,000 USD (theo trang web của trường), tức là hơn 2 tỷ VNĐ, nhân 4 năm lên là hơn 8 tỷ VNĐ.

Tuy nhiên, điều tuyệt vời tại Mỹ đó là các trường cũng cho nhiều học bổng và hỗ trợ tài chính hơn tại các nước còn lại. Vì thế, nếu bạn xem kết quả của chúng mình thì sẽ thấy mức đóng trung bình đợt nộp sớm năm nay dao động khoảng 25,000 USD/năm (600 triệu VNĐ), nhân 4 năm là bằng 2,4 tỷ VNĐ cho tất cả các chi phí gồm tiền học, ăn ở, chi tiêu cá nhân thôi. Thay vì phải bán nhà phố thì ba mẹ bạn bán 1 căn chung cư. Đây giống như là bạn mua hàng khuyến mãi tới 80% chi phí ấy mà.

Hơn nữa, số tiền này KHÔNG tính việc bạn đi làm thêm tại trường học. Nếu bạn làm đủ 20 tiếng/tuần trong năm và 40 tiếng/tuần dịp hè, bạn còn có thể kiếm được 4,000 – 5,000 USD/năm để giảm số tiền bố mẹ phải đóng nữa đấy.

Ngoài ra, nếu trường cho phép, bạn có thể đi thuê nhà ở gần trường. Chi phí ăn ở bạn có thể tiết kiệm đến 50%, tức là từ 14,000 USD/năm tiền ăn ở trong ký túc xá xuống còn 7,000 - 8,000 USD/năm thuê nhà ở ngoài và tự nấu ăn. Bạn cứ yên tâm là học bổng và hỗ trợ tài chính của bạn áp dụng cho tiền học nên tiền ăn ở bạn tiết kiệm được bao nhiêu sẽ là tiền của gia đình bạn hết.

Các bạn đang nói đến cao đẳng cộng đồng hả? Mình nghe quảng cáo cũng rẻ lắm, còn được chuyển tiếp lên nhiều trường nổi như UC Berkeley hay Washington nữa.

Hoàn toàn KHÔNG phải cao đẳng cộng đồng. Bạn sẽ vào thẳng đại học sau khi tốt nghiệp cấp 3 ở Việt Nam. Bạn bè của bạn ở Việt Nam tốt nghiệp xong vào đại học thì bạn cũng vậy, chỉ khác bạn cần đi học bằng máy bay.

Ngoài ra, bọn mình KHÔNG khuyến khích bạn học cao đẳng cộng đồng vì những lý do sau:

- Khi bạn chuyển tiếp lên đại học thì 2 năm cuối bạn gần như không có học bổng. Mình làm một ví dụ so sánh nhé: Bạn học 2 năm đầu cao đẳng cộng đồng với tổng chi phí là 20,000 USD/năm bao gồm ăn ở. 2 năm cuối bạn chuyển tiếp lên Đại học Washington với chi phí 65,000 USD/năm

(theo trang web của trường). Tổng chi phí của bạn sẽ là 20,000 + 20,000 + 65,000 + 65,000 = 170,000 USD (khoảng 4 tỷ VNĐ). Với số tiền như thế thì mình học thẳng đại học với tổng chi phí khoảng 25,000 USD/năm hay 100,000 USD/4 năm cho khỏe.

- Không phải môn nào bạn học ở cao đẳng cộng đồng cũng được chuyển tiếp lên đại học. Có khả năng bạn sẽ phải học lại. Điều này làm bạn vừa tốn thêm tiền vừa tốn thời gian.
- Nếu bạn đã muốn chuyển tiếp thì hãy chuyển tiếp lên Columbia University, một trường Ivy League đứng thứ 3 trên bảng xếp hạng của US News. Trường này có chương trình liên kết với nhiều trường đại học khai phóng (LAC) trong chương trình 3 + 2, học 5 năm lấy 2 bằng đại học từ 2 trường. Bạn cứ xem chi tiết trong chương 11 để biết thêm nhé.

Nghe hay nhỉ! Thế nếu mình đi từ cấp 3, đi giao lưu văn hóa chẳng hạn, thì sao? Có phải chuẩn bị theo lộ trình không?

Đầu tiên bọn mình khuyên bạn ĐỪNG đi giao lưu văn hóa vì một số lý do sau:

- Năm đầu tiên giao lưu văn hóa có vẻ rẻ nhưng từ năm thứ 2 học phí sẽ tăng lên nhiều. Một năm cấp 3 có thể lên đến 20,000 – 30,000 USD, chẳng khác gì chi phí ở đại học. Bạn hãy tiết kiệm số tiền đó để học thạc sĩ thì hơn.
- Nếu bạn đi lớp 11 thì lớp 12 bạn có khả năng không thể tiếp tục học tại trường đó mà phải sang trường khác. Điều này sẽ là ác mộng khi bạn nộp điểm cho đại học. Bạn nộp điểm lớp 9 và 10 tại Việt Nam, điểm lớp 11 tại 1 trường, và điểm lớp 12 lại tại 1 trường khác. Thật là mệt mỏi quá đi.
- Ngoài ra, dù bạn có sang Mỹ đi nữa thì hồ sơ của bạn cũng chuẩn bị y hệt những bạn ở Việt Nam: Điểm IELTS, điểm SAT, điểm trung bình,

hoạt động ngoại khóa, bài luận chính, luận phụ, v.v. Nếu phải cực nhọc như vây, sao không ở nhà làm cho khỏe mà còn tiết kiệm chi phí.

- Tệ hơn đó là ở Mỹ việc luyện thi SAT sẽ tốn gấp nhiều lần so với ở Việt Nam. Ví dụ, giá một gói luyện thi của Kaplan có thể lên đến 4,000 – 5,000 USD khi học tại lớp. Chính vì điều này, phần lớn các bạn học cấp 3 ở Mỹ sẽ phải tự ôn hoặc về Việt Nam ôn.

Thế nhưng các trung tâm đều nói mình sang sớm để làm quen với môi trường và dễ lấy học bổng hơn?

Làm quen với môi trường thì đúng, nhưng dễ lấy học bổng hơn là không chính xác nha. Muốn cạnh tranh học bổng thì bạn cần quan tâm đến điểm ACT/SAT, điểm thi các môn AP, điểm trung bình trong lớp, bài luận chính, phụ, và hoạt động ngoại khóa. Việc bạn học cấp 3 tại Mỹ hay Việt Nam không ảnh hưởng tới hồ sơ của bạn. Ngoài ra, từ năm 2021, khi College Board bỏ kỳ thì SAT 2 thì họ đã tạo điều kiện nhiều hơn cho các bạn học sinh có thể đăng ký thi Advanced Placement (AP) các môn cấp 3 của Mỹ. Ví dụ, hệ thống VinSchool cho phép các học sinh trường khác đăng ký thi ở cả Hà Nội và Thành phố Hồ Chí Minh. Ngoài ra, ở Thành phố Hồ Chí Minh còn có trường quốc tế ABCIS (Nhà Bè) và ISHCMC (Quận 2) cũng tổ chức thi cho các thí sinh tự do. Vì thế bạn hoàn toàn có thể học các môn AP tại VELA (chúng mình có nhiều lắm nhé) rồi tự đăng ký thi AP thôi, y hệt đăng ký thi IELTS hay SAT ấy. Thêm nữa, gần đây trường Phổ Thông Năng Khiếu tại thành phố Hồ Chí Minh cũng đã tổ chức thi AP vào năm nay đó.

Ngoài ra, bạn cần phải nhìn một bức tranh dài hơn. Mục tiêu cuối cùng của bạn là lấy bằng để đi làm kiếm tiền. Với lại, tất cả các công ty người ta chỉ xem bằng cao nhất của bạn là gì. Vì thế hãy dồn tiền cho một bằng đại học hoặc thạc sĩ tại một trường thật tốt. Ví dụ như bằng MBA (Thạc sĩ quản trị kinh doanh) từ Đại học Wharton thì chắc chắn ăn đứt một bằng MBA từ Đại học Missouri chẳng hạn. Lúc bạn đi xin việc thì chẳng ai quan tâm đến việc bạn học cấp 3 ở đâu. Do học bổng

thạc sĩ ít hơn đại học, bạn hãy học cấp 3 tại Việt Nam và dồn tiền ấy cho bằng thạc sĩ của mình đi.

Thế nhưng mình nghe nói học cấp 3 tại bang Texas và Florida sẽ được tính học phí đại học như học sinh bản địa?

Chính xác, bang Texas và Florida có chính sách đó là nếu một học sinh quốc tế học 3 năm cấp 3 tại một trường công trong bang thì khi nộp vào đại học công của bang sẽ được xem như học sinh bản địa. Tức là bạn sẽ chỉ đóng 30,000 USD/năm bao gồm ăn ở tại University of Texas Austin, một trường đứng thứ 42 trên US News. Học sinh quốc tế tại University of Texas Austin thì cần phải đóng tới khoảng 60,000 USD/năm (theo trang web của University of Texas Austin). Bạn chú ý chính sách này chỉ áp dụng cho các đại học công của bang Texas thôi chứ không áp dụng cho trường tư.

Nghe đúng là hấp dẫn đúng không? Tuy nhiên bạn cần tính đó là 3 năm cấp 3 tại Texas thì chi phí cũng không khác gì 3 năm đại học cả - tầm 20,000 USD/năm. Vì thế tổng chi phí cấp 3 và đại học có thể lên đến 20,000 * 3 + 30,000 * 4 = 180,000 USD. Mình không chắc là tiết kiệm được hơn nhiều so với việc nộp vào thẳng đại học từ Việt Nam đâu.

Thôi, nghe về Mỹ đủ rồi, thế còn châu Âu thì sao, chi phí thế nào?

Do phần lớn các trường đại học lớn ở châu Âu là trường công, được sự hỗ trợ tài chính của chính phủ nên học phí thường rẻ hơn các nước khác. Ngoài ra, do là trường công nên các trường chỉ cấp học bổng chứ sẽ không có phần hỗ trợ tài chính như các trường đại học của Mỹ nha. Mình lấy ví dụ ở Phần Lan và Hà Lan nhé. Nếu như bạn được học bổng khoảng 50% - 100% học phí (tùy theo điểm SAT của bạn nha) ở Phần Lan thì tổng chi phí còn lại phải đóng bao gồm ăn ở chi tiêu cá nhân khoảng 12,000 – 15,000 EUR/năm (khoảng 300 – 400 triệu VNĐ). Còn ở Hà Lan chi phí sẽ đắt hơn một chút. Sau khi trừ học bổng thì mức đóng còn lại

khoảng 15,000 – 20,000 EUR/năm (khoảng 400 – 500 triệu VNĐ). Như mình có nói ở trên thì chi phí này chưa bao gồm việc bạn đi làm thêm hoặc tiết kiệm chi phí ăn ở tối đa nha.

Thế cuối cùng là các bạn ở VELA đã nộp và đang học ở những nước nào?

Nhiều nước lắm, chỗ nào có cho tiền và rẻ là tụi mình nộp hồ sơ hết à. Các anh chị đã nộp và đang học ở Trung Quốc, Qatar, Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống Nhất (UAE), Singapore, Nhật Bản, Mỹ, Hà Lan, Phần Lan, Đức, Bỉ, Thụy Sĩ, Ý, Tây Ban Nha, Đan Mạch, Canada, Úc. Hình như mỗi châu Phi là chúng mình chưa có ai nộp thôi á chứ châu Mỹ, châu Âu, châu Á, và châu Úc đều đã nộp hết rồi. Tùy theo tài chính của gia đình bạn thôi à.

Nhiều hướng đi quá nhỉ?

Đúng, rất nhiều hướng đi. Vì thế bạn nên chốt một hướng đi cho bản thân và theo đuổi nó đến cùng.

Vậy thì bạn chia sẻ lộ trình VELA đi. Đầu tiên mình phải làm gì?

Đầu tiên không phải tiền đâu, mà sẽ là đưa bằng đây!

Hả?

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 2

[Hàn Thiện Nhân]

Nếu bạn có dự định chọn Mỹ là điểm đến (hay là bất cứ kỳ nước nào cũng thế), mình nghĩ bạn tốt hơn hết cần ngừng ngay suy nghĩ có thể du học 0 đồng với học bổng toàn phần hay có kỳ tích xảy ra, trừ khi bộ hồ sơ của bạn cực cực kì đỉnh. Bạn giỏi thì cũng còn khối người khác giỏi hơn, huống chi bạn là học sinh quốc tế thì tỉ lệ cạnh tranh càng cao.

Một số người sẽ nghĩ vì các trường Mỹ có hỗ trợ tài chính nên cứ khai mình càng nghèo thì càng được cho nhiều tiền là được, nhưng mà hãy để mình kể cho mọi người một sự thật: nộp đơn ở Mỹ, đóng càng ít tiền thì tỉ lệ đậu càng thấp.

Đúng thế, nghe thật buồn phải không? Khác với những nước khác, nơi mà các bạn cứ đậu đi đã rồi học bổng tính sau nhé, nộp đơn Mỹ là cuộc đua không chỉ về năng lực mà còn về khả năng tài chính. Trừ một số trường Ivy League hoặc các trường need-blind (nghĩa là chỉ cần bạn được nhận thì gia đình bạn đóng được bao nhiêu, trường sẽ chi trả phần còn lại) thì hầu hết các trường Mỹ đều need-aware (tức là khả năng tài chính của bạn cũng xem như là 1 yếu tố QUAN TRỌNG của bộ hồ sơ) đặc biệt là với các học sinh quốc tế. Vì thế các bạn để mức đóng góp của gia đình cho trường bao nhiêu là một vấn đề cân não và cần sự trao đổi nghiêm túc với phụ huynh. Nếu gia đình bạn có điều kiện thì hãy trung thực.

Vậy nên để mức tài chính là bao nhiêu là an toàn? Theo kinh nghiệm năm nay của mình thì nếu gia đình bạn có thể đóng trên 25,000 USD/1 năm thì được xem là mức an toàn, từ 20,000 - 25,000 USD/1 năm có thể xem là mức ổn và từ 20,000 USD/1 năm trở xuống sẽ là mức nguy hiểm nếu bạn không biết cách lên danh sách trường phù hợp. Ví dụ như mức đóng góp của nhà mình chỉ là 15,000 USD (là một mức đóng cực kì nguy hiểm) và cũng chính vì thế mà tính đến hiện tại thì mình đã bị 5 trường đánh rớt vì lý do tài chính. Trong đó có thể kể đến như là Augustana College yêu cầu mức đóng tối thiểu là 20,000 USD, Gustavus

Adolphus College yêu cầu 22,000 USD, Lycoming College yêu cầu 28,000 USD, v.v.

Để tránh tình trạng rớt một cách gọi là "ngáo ngơ" và oan uổng như mình, hoặc đậu nhưng cũng không đủ tiền học (vì một số trường vẫn cho bạn đậu nhưng yêu cầu bạn phải đóng được nhiều hơn), bạn nên tìm hiểu rõ về mức đóng tối thiểu của từng trường trước vì mỗi năm họ sẽ có một chính sách khác nhau, không năm nào như năm nào cả. Tiếp theo bạn hãy loại thẳng tay những trường đó ra khỏi danh sách trường của mình dù có thích tới đâu nếu mức đóng vượt quá mức chi trả của gia đình. Tất nhiên không phải trường nào cũng thẳng thắn về mức đóng tối thiểu vì người ta vẫn muốn thu hút học sinh để số lượng hồ sơ nộp vào cao, nên bạn cần khéo léo một chút khi email hỏi nhân viên tuyển sinh về mức đóng tối thiểu. Lưu ý nhỏ là mỗi năm học phí càng trường Mỹ sẽ tăng tầm 5% nên mức đóng cũng tăng theo, như mình tìm hiểu thì 1 vài trường mức đóng tối thiểu năm mình nộp đơn tăng 2,000 – 5,000 USD so với năm ngoái nên các bạn phải tìm hiểu thật kỹ chứ không nên dựa vào số liệu các năm trước nhiều quá nha.

[Trương Ân Thiên]

Vấn đề về tiền bạc luôn luôn khiến con người ta nan giải. Càng biết hơn về du học Mỹ nói riêng và du học các nước khác nói chung, mình càng hiểu rõ được sức ảnh hưởng và tầm quan trọng của những "tờ tiền".

Trước khi tìm hiểu về du học, mình thường nghĩ rằng "chỉ cần học giỏi thì sẽ có học bổng toàn phần thôi" như trên các bài báo hay đăng. Những tư tưởng hồn nhiên và ngây thơ ấy dần dần biến mất khi thực tế phũ phàng hiện ra trước mắt mình: khả năng tài chính của gia đình là một trong những yếu tố rất quan trọng, nếu không muốn nói là yếu tố quyết định trong hồ sơ du học.

Khi mới nhận thức được điều này, mình đã vô cùng lo sợ vì mình chưa bao giờ cảm thấy khả năng tài chính của gia đình có thể chu cấp cho bản thân đi học với con số lên đến hàng trăm triệu mỗi năm. Mình không dám bày tỏ với ba mẹ về dự định du học của bản thân, mà chỉ âm thầm lặng lẽ đăng ký học tại VELA và chuẩn bị hồ sơ. Dù cho trong lớp hồ sơ thầy Nam có khuyên răng rằng hãy thảo luận về vấn đề tài chính thật sớm với gia đình, mình vẫn không dám. Và chỉ khi cận kề tới hạn chót nộp hồ sơ, mình mới mạnh dạn lấy hết can đảm để ngồi xuống và thảo luận cùng ba mẹ.

Rất may mắn là ba mẹ mình đã không phản đối gì nhiều, thay vào đó còn sẵn sàng đóng nhiều hơn mức ban đầu mình tự ước tính (khi chưa hỏi bố mẹ). Lúc đó còn lo lắng không? Đương nhiên là vẫn còn rồi, tuy nhiên mình mừng hơn nhiều. Vì dường như chỉ thông qua một buổi trò chuyện, mình đã tăng phần trăm đậu của bản thân lên rất nhiều!

Qua đây các bạn có thể hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của tiền bạc là lớn đến nhường nào trong hồ sơ của bản thân. Ngoài ra, thông qua câu chuyện của mình, mình muốn đưa ra lời khuyên rằng: hãy trò chuyện với ba mẹ về khả năng chi trả cho việc du học càng sớm càng tốt. Mình biết đây là vấn đề nhạy cảm, và mỗi gia

đình có một hoàn cảnh khác nhau. Tuy nhiên, đến cuối cùng thì chúng ta vẫn sẽ phải đối mặt với nó thôi. Nếu có thể thảo luận sớm hơn, không biết chừng ba mẹ sẽ có những giải pháp giúp chúng ta thì sao nhỉ!

Và nếu khả năng chi trả của gia đình bạn vẫn không đủ, thì có thể suy xét tới các trường hợp khác như là du học các nước châu Âu, hay học tại Việt Nam và sau này đi du học thạc sĩ. Hãy nhớ rằng dù học ở đâu đi chăng nữa thì quan trọng nhất vẫn là cho tương lai bản thân bạn thôi! Mong rằng các bạn sẽ thành công trong chuyến bay sắp tới của bản thân nhé!

[Nguyễn Ngọc Khánh Linh]

Theo mình thì không có một con số cụ thể cho chi phí du học, bởi với bao nhiêu tiền cũng đều đủ, tất nhiên là phải đi kèm với sự phù hợp của hồ sơ rồi nha.

Tuy nhiên, mình sẽ phân chia phù hợp tỉ lệ đậu và trường bạn nên chọn với các mức đóng khác nhau như ở dưới.

Đối với những bạn có mức đóng dưới 10,000 USD một năm:

Hầu hết các trường sẽ từ chối với mức đóng này (hoặc sẽ hỗ trợ toàn phần). Dưới 10,000 USD là một số tiền cực ít ỏi. Có thể bạn đã nghe qua nhưng quả thật, 10,000 USD vẫn chưa đủ để chi trả sinh hoạt phí chứ chưa nói đến học phí. Những bạn với mức đóng này có thể liên tục nâng cấp bộ hồ sơ cá nhân để hồ sơ của bản thân ngày càng mạnh hơn. Lời khuyên của mình là hãy vẽ ra một bức tranh tổng thể nhưng liên kết với nhau để nộp cho các trường nhé. Ngoài ra, có một số cách khác để tăng thêm mức đóng là làm thêm trong trường hoặc xin các quỹ tài trợ. Như vậy thì bạn có thể tăng mức đóng của bản thân lên nè. Với mức đóng này, hãy nộp nhiều trường nhất có thể để tăng cơ hội nha.

Đối với những bạn có mức đóng 10,000 – 15,000 USD một năm:

Đây là một mức đóng không cao ở Mỹ nhưng vẫn có một số trường có thể có hỗ trợ cho học sinh. Một số trường mình biết đã có hỗ trợ khá cao cho một số bạn có chi phí thấp là các trường thuộc hệ LAC như Berea College, các trường đại học như Minerva University, New York University Adu Dhabi, và các trường ở châu Âu. Các bạn có thể cân nhắc thêm các trường này. Tất nhiên là để tăng độ cạnh tranh, hãy tiếp tục nâng cấp cho bộ hồ sơ của mình để nhận được mức hỗ trợ cao nhất có thể. Ngoài ra, bạn có thể nộp thêm các trường đại học quốc tế tại Việt Nam như VinUniversity hoặc Fulbright University Vietnam với mức đóng này.

Đối với những bạn có mức đóng 15,000 – 25,000 USD một năm:

Mức đóng này không cao cũng không thấp, có thể gọi là phổ biến nhất trong giới du học sinh và các trường đều có thể cung cấp hỗ trợ tài chính với mức đóng này. Bạn có thể nộp vào những trường mình nhắc ở trên. Hãy nộp càng nhiều trường càng tốt. Tuy nhiên, với mức đóng này mình nghĩ bạn sẽ phù hợp với một số trường khá an toàn như University of South Florida (nếu bạn có điểm SAT tốt) hoặc Luther College.

Đối với những bạn có mức đóng 25,000 - 35,000 USD một năm:

25,000 – 35,000 USD là một con số khá cao và nằm trong nhóm an toàn, bởi sẽ có kha kha trường nhận học sinh với mức đóng này. Vì vậy, thay vì nộp rất nhiều trường, bạn có thể lựa chọn trường và quyết định thật hợp lý. Ngoài ra, dù đây là một mức đóng cao nhưng bạn cũng đừng chủ quan mà hãy tiếp tục nâng cấp hồ sơ thêm nha.

Đối với những bạn có mức đóng trên 35,000 USD một năm:

Với mức đóng này, với nhiều trường với học phí rẻ như University of South Florida, University of Cincinnati hoặc University of Houston thì bạn có thể nộp mà không cần hỗ trợ tài chính. Những bạn đóng từ 35,000 USD trở lên thường tỉ lệ đậu sẽ cao hơn nhiều. Vì thế, bạn có thể nộp thoải mái và không cần lo việc thiếu trường nhé.

Phía trên là một số gợi ý từ những gì mình đã đúc kết được qua các trải nghiệm cá nhân. Mình mong những gợi ý trên có thể giúp bạn trong chặng đường hoàn thiện hồ sơ!

[Đặng Thảo Nguyên]

"Đi du học toàn con nhà giàu thôi."

Câu nói này không hề đúng đâu! Du học sinh tụi mình không phải ai cũng chi tiền tỷ mỗi năm cho việc du học. Nhưng tất nhiên, việc có nhiều tiền cũng mang lại rất nhiều lợi ích cho bạn như gia tăng tỉ lệ đậu hay mở rộng danh sách trường để nộp. Thật ra, có rất nhiều yếu tố quyết định số tiền bạn phải chi hằng năm. Điều quan trọng nhất chính là ngôi trường bạn chọn đi du học.

Vậy tại sao việc chọn trường lại là yếu tố tiên phong quyết định số tiền cần đóng nhỉ? Đó là do mỗi trường sẽ có những mức học bổng hoặc hỗ trợ tài chính khác nhau. Hơn nữa, một số trường sẽ không hỗ trợ cho học sinh quốc tế như tụi mình nên mọi người phải tra cứu thật kỹ để tránh lãng phí thời gian nha. Một ví dụ cụ thể là nhóm trường University of California, dù xếp thứ hạng rất cao trong các bảng xếp hạng, nhưng chi phí học tập và sinh hoạt cho học sinh quốc tế thì lại "trên trời" (phải trên 70,000 USD/năm đó).

Tụi mình - những học sinh ở VELA - hầu như mức đóng chỉ từ 20,000 USD đến 30,000 USD cho một năm học ở Mỹ. Số tiền này tất nhiên đã bao gồm tiền ăn, ở, sách vở, và phương tiện di chuyển rồi. Ngoài ra, tụi mình còn có rất nhiều cách để giảm bớt số tiền này, chẳng hạn như việc đi làm thêm (một năm kiếm được 5,000 đến 6,000 USD là chuyện bình thường nếu bạn siêng năng đó), hay ngay cả việc thuê nhà ở ngoài và tự nấu ăn cũng giảm được một khoản tiền từ 1,000 đến 2,000 USD/năm.

Ngoài ra, ở mỗi quốc gia sẽ có những đặc điểm và yêu cầu đầu vào riêng để tuyển sinh viên, đi kèm là những mức học phí khác nhau. Mình sẽ liệt kê một số ví dụ cụ thể bên dưới nha. (Lưu ý: những số liệu dưới đây chỉ mang mục đích tham khảo dựa trên trải nghiệm và nghiên cứu cá nhân, không đại diện cho bất kỳ tổ chức nào khác.)

- Mỹ: 20,000 - 35,000 USD/năm (đã bao gồm tất cả chi phí) và có thể đăng kí nhiều chuyên ngành với số tiền đó nhé.
- Châu Âu: 8,000 - 15,000 EUR/năm (đây chỉ là tiền học thôi) và đương nhiên số tiền số khác nhau tùy vào nước các bạn chọn. Riêng du học Pháp và Đức, nếu bạn có thể sử dụng 2 ngôn ngữ này thì việc học ở 2 nước này sẽ rẻ hơn nữa đó.
- Úc: 40,000 - 50,000 AUD/năm (đây chỉ là tiền học thôi) và một điều phải cân nhắc là đa số các ngành ở Úc chỉ học trong vòng 3 năm nên nếu các bạn cần có tấm bằng sớm và muốn học ở các trường có thứ hạng cao (như nhóm G8 của Úc) thì Úc sẽ là một lựa chọn tốt nhé.

Những số liệu trên là những mức học phí đã được hỗ trợ tài chính, và có thể thấy rất rõ là Mỹ khá "hào phóng" nếu tụi mình nắm trong tay một bộ hồ sơ phù hợp đấy.

Nếu đọc đến đây nhưng bạn vẫn chưa biết nên chọn đi nước nào thì cứ từ từ tìm hiểu thôi. Hãy có một cuộc trò chuyện nho nhỏ với ba mẹ về vấn đề tài chính và quyết định hướng đi của mình nhé. Hãy suy nghĩ thật kỹ cho chặng đường du học sắp tới của mình nha!

CHƯƠNG 3: QUÁ TRÌNH CHUẨN BỊ TRONG LỚP 10 VÀ 11

Sự thiếu chuẩn bị trong năm lớp 10 và 11 dẫn đến việc nhiều bạn phải nghỉ 1 năm (gap year) để chuẩn bị thêm.

Bạn vừa trải qua kỳ thi chuyển cấp từ lớp 9 lên lớp 10 đầy khó khăn và vất vả. Bạn đã vào được ngôi trường cấp 3 mà mình mong muốn. Thật tuyệt vời, hãy "xõa" đi!

KHÔNG KHÔNG KHÔNG.

Nếu bạn không muốn hối hận khi nộp hồ sơ trong lớp 12 thì hãy bắt đầu chuẩn bị ngay. Khi có kết quả vào giữa năm lớp 12, bạn sẽ có đầy đủ lý do để nói bố mẹ cho bạn "bung lụa."

Mình đã ôn tập như điên cho lớp 9. Mình cần…

Hiểu, bạn cần được nghỉ ngơi. Vì thế, sau đợt thi chuyển cấp tháng 5, bạn có thể dành trọn tháng 6 để đi du lịch cùng gia đình và người thân. Tuy nhiên, tháng 7 là lúc bạn bắt đầu một hành trình mới.

Hành trình gì?

Hành trình chuẩn bị hồ sơ du học chứ gì nữa.

Thế mình cần gì?

Đầu tiên, điểm trung bình rất quan trọng. Mục tiêu của bạn cần tối thiểu 8.5 trung bình. Nếu trên 9.0 thì càng tốt. Điểm từng môn không quá quan trọng. Học sinh khá hay hạnh kiểm trung bình cũng không ảnh hưởng, miễn là điểm trung bình của bạn càng cao càng tốt. Hãy nhớ là điểm trung bình trên 9.0 có thể kiếm thêm 5,000 USD/năm học bổng so với một bạn chỉ có 8.5 trung bình môn. Điều này quan trọng cho tất cả các nước mà các bạn nộp ấy, dù là châu Âu, châu Mỹ,

châu Á, hay châu Úc. Tất cả các trường đều quan tâm điểm trung bình các môn của bạn.

Tại sao mình lại phải quan tâm điểm ở trường chứ? Mình tưởng chỉ cần tiếng Anh.

Bạn hoàn toàn đúng, tiếng Anh rất quan trọng. Vấn đề là trường không chỉ xem điểm tiếng Anh mà còn điểm trung bình. Sau dịch bệnh Covid-19 thì nhiều trường đã quay trở lại yêu cầu bắt buộc điểm ACT và SAT, ví dụ như Học viện Công nghệ Massachusetts (MIT) nè.

Hơn nữa, bạn phải chú ý là điểm ACT/SAT có thể thi lại để cải thiện chứ điểm trung bình một khi đã có thì không gỡ được. Đừng để đến lúc nộp hồ sơ lớp 12 rồi lại hối hận.

Và như chúng mình có nói ở trên, hãy thi thêm AP nhé. Hãy đọc chương 7 để nắm thông tin về AP kỹ hơn nha.

Điểm trung bình trên 8.5 cho lớp 10 và 11. Mình nhớ rồi. Cái gì tiếp theo?

Tiếp theo là lấy IELTS ít nhất 7.0/9.0, TOEFL 100/120, hoặc DET 130 trong năm lớp 10. Bạn chỉ nên dành khoảng 6 tháng để ôn thi. Tức là sang đầu học kỳ 2 năm lớp 10 bạn nên đi thi IELTS/TOEFL/DET hoặc chuyển sang học SAT.

Tại sao phải học nhanh thế?

Vì ACT/SAT học khó hơn IELTS/TOEFL/DET nên bạn cần nhiều thời gian hơn. Quan trọng hơn, ACT/SAT càng cao càng thì học bổng và hỗ trợ tài chính càng cao.

Thế IELTS hay TOEFL điểm cao không giúp ích gì à?

Trên thực tế là KHÔNG. Ví dụ trường yêu cầu IELTS 7.0 thì bạn chỉ cần 7.0. Điểm 8.0 hoặc 9.0 cũng không giúp bạn có thêm học bổng. Tương tự, với TOEFL hay DET, bạn có 120/120 hoặc 160/160 thì cũng chẳng tác dụng gì thêm.

Trong năm lớp 10 các bạn nên học từ 1 tới 2 môn AP để thi kịp vào tháng 5 học kỳ 2 lớp 10 luôn nhé.

Bạn nên tập trung ôn ACT/SAT bắt đầu từ học kỳ 2 năm lớp 10 đến hết học kỳ 1 năm lớp 11. Bạn cũng cần đăng ký thi ACT/SAT nhiều lần để lấy tổng điểm cao nhất có thể (superscore) nhé.

Mình không hiểu superscore là gì?

Các trường đại học ở Mỹ rất dễ thương. Ví dụ lần đầu bạn thi SAT được 800 phần toán và 600 phần đọc, lần thứ 2 bạn thi SAT được 750 toán và 700 phần đọc, trường đại học sẽ chỉ xét điểm cao nhất từng phần, tức là 800 phần toán và 700 phần đọc. Tổng điểm của bạn sẽ là 1500. Vì thế bạn sẽ xin được nhiều tiền hơn chứ sao. Và dù cho kỳ thi SAT chuyển sang định dạng máy tính mới thì cách tính tổng điểm cao nhất này vẫn tiếp tục được áp dụng nha.

Với ACT cũng tương tự như vậy, ví dụ lần đầu bạn thi ACT được 36 phần toán, 35 phần ngữ pháp, 29 phần đọc, và 29 phần khoa học. Lần thứ 2 bạn thi ACT được 35 điểm phần toán, 34 phần ngữ pháp, 32 phần đọc, và 30 phần khoa học. Như vậy điểm trung bình của bạn sẽ được tính dựa trên điểm cao nhất của mỗi phần: 36 phần toán, 35 phần ngữ pháp, 32 phần đọc, và 30 phần khoa học. Điểm của bạn sẽ là 33. Điểm rất tốt ấy.

Tuy nhiên chính sách tính điểm cao nhất từng phần này thì lại chưa được áp dụng cho các trường ở châu Âu, ví dụ như ở Phần Lan. Vì thế với Phần Lan bạn vẫn sẽ chỉ nộp điểm cao nhất của 1 lần thi thôi nha.

Nói cho mình nghe về con đường thi ACT đi!

Rồi rồi, nói liền đây. Đây là một kỳ thi tương tự với SAT. Vào năm 2018, ACT đã thay đổi cách thi bằng việc thi trên máy tính. Ngoài ra, chi phí thi của ACT cũng đắt gấp rưỡi SAT. Thậm chí chi phí gửi điểm cũng đắt hơn. Vì thế bạn sẽ cần cân

nhắc thi SAT hay ACT nhé. Ở VELA thì chúng mình học cả ACT, SAT, và AP mà không tốn thêm chi phí gì cả.

Thế hết học kỳ 1 lớp 11 rồi mình làm gì tiếp?

Học kỳ 2 năm lớp 11 là lúc bạn có thể thi tiếp AP. Tại VELA, các bạn có thể học IELTS, SAT, và cả AP giảng dạy bằng tiếng Anh. Tất cả đều bao gồm trong học phí hàng tháng, như ăn buffet vậy đó.

Quan trọng hơn, với điểm ACT/SAT, bạn có thể bắt đầu tìm hiểu các trường đại học phù hợp, ngành nghề yêu thích và chuẩn bị hồ sơ. Bạn sẽ cần khoảng 6 tháng để chuẩn bị hồ sơ đấy. Đến đầu học kỳ 1 năm lớp 12, bạn phải hoàn tất hồ sơ đại học rồi.

Làm hồ sơ sao lại lâu thế?

Thế thì bạn có thể nhảy sang phần 2 của cuốn sách để biết thêm chi tiết nha.

À, còn một điều bọn mình quên nói: Xuyên suốt năm lớp 10 và 11, bạn sẽ cần bắt đầu các hoạt động ngoại khóa càng sớm càng tốt. Thời gian bạn làm càng lâu thì kết quả có được càng nhiều, bạn càng có thể để nắm những vị trí lãnh đạo.

Ôi, sao nghe phức tạp vậy?

Bạn cứ xem biểu đồ tóm tắt ở dưới đây nhé, không phức tạp lắm đâu.

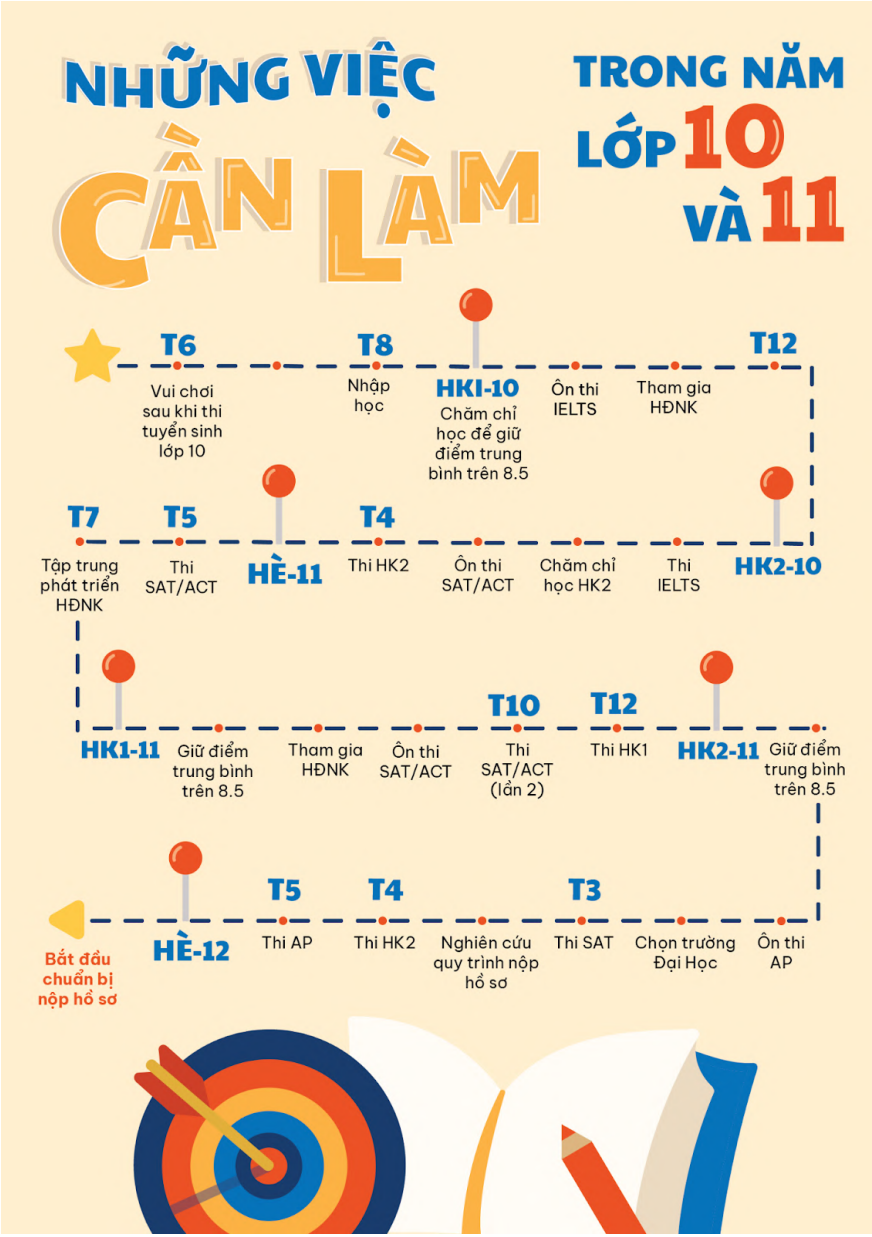
NHỮNG VIỆC
CẦN LÀM
TRONG NĂM
LỚP 10
VÀ 11
T6
Vui chơi sau khi thi tuyển sinh lớp 10
T8
Nhập học
HKI-10
Chăm chỉ học để giữ điểm trung bình trên 8.5
Ôn thi IELTS
Tham gia HĐNK
T12
T7
Tập trung phát triển HĐNK
T5
Thi SAT/ACT
HÈ-11
T4
Thi HK2
Ôn thi SAT/ACT
Chăm chỉ học HK2
Thi IELTS
HK2-10
HK1-11
Giữ điểm trung bình trên 8.5
Tham gia HĐNK
Ôn thi SAT/ACT
T10
Thi SAT/ACT (lần 2)
T12
Thi HK1
HK2-11
Giữ điểm trung bình trên 8.5
Bắt đầu chuẩn bị nộp hồ sơ
HÈ-12
T5
Thi AP
T4
Thi HK2
Nghiên cứu quy trình nộp hồ sơ
T3
Thi SAT
Chọn trường Đại Học
Ôn thi AP

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 3

[Hàn Thiện Nhân]

Khi đã đi được nửa chặng của đường mùa nộp đơn thì điều mình hối tiếc nhất chính là không xác định rõ ràng mục đích từ sớm. Mình chỉ mới biết là mình muốn đi du học khi vào mùa hè lên 12, khi chỉ còn 5 tháng thôi là những chiếc đơn đầu tiên sẽ đổ bộ - đó cũng là lúc mà nhiều thứ trong bộ hồ sơ đã không còn nằm trong tầm kiểm soát của mình nữa. Nên nếu được thay đổi một điều về quá trình nộp đơn, mình nhất định sẽ bắt tay vào việc chuẩn bị hồ sơ sớm hơn!

Vậy như thế nào là sớm? Nếu bạn đang đọc bài chia sẻ của mình đến đây và bạn đang học cấp 3, bất kể lớp 10 hay lớp 11 thì chúc mừng, ngay sau khi đọc xong những dòng chia sẻ này thì các bạn đã có thể bắt tay vào chuẩn bị được rồi đó. Đừng hiểu sai ý mình, bạn không cần phải vùi đầu vào và ám ảnh với việc nộp đơn đại học ngay từ năm lớp 10, hãy tận hưởng những năm cấp 3 nữa. Nhưng trên con đường đó, giữa việc có sự chuẩn bị sớm và chạy nước rút trong vài tháng (như mình, vâng mình là gương xấu đây) thì chắc các bạn cũng biết sự lựa chọn tốt nhất cho chính bản thân là gì rồi phải không?

Thế tại sao phải bắt đầu sớm? Mình đã từng ngây thơ nhỏn nhơ với ý nghĩ rằng: "Việc nộp đơn là việc của lớp 12, lo sớm cũng chả được gì. Thời thế thay đổi mà, việc cần làm bây giờ là ăn chơi nghỉ ngơi để lớp 12 cày bù". Và nếu các bạn đang có ý nghĩ như mình lúc đó thì nào nào, dừng lại ngay! Mình không tự giác bắt đầu từ sớm thì ai quan tâm chứ? Có ai quản mình đâu? Trong lúc đó, những người cùng chí hướng nộp đơn vào các trường của bạn đã được định hướng nên tham gia hoạt động gì để xây dựng bộ hồ sơ từ lớp 10, bắt tay vào việc viết luận và sửa luận, học SAT từ sớm rồi đặt mục tiêu vào trường nào các kiểu; trong khi SAT mình chưa thi, luận lại chưa có thì phải làm sao? Rồi hậu quả cũng mỗi mình gánh chứ ai? Vì thế, nếu các bạn có ý định trì hoãn để rồi phải vừa ôn SAT vừa chạy nước rút như mình thì hãy nghĩ ngay tới chiếc quầng thâm của mình - di

chứng của mùa nộp đơn với những đêm học SAT tới 12 giờ rồi lại viết luận tới 2-3 giờ khuya với cả những lúc thức luôn tới sáng khi phải ôn thi trên trường. Để tránh việc "xém trễ" hạn nộp đơn như mình thì dưới đây mình có liệt kê những thứ mà bạn có thể chuẩn bị sớm ngay từ đầu những năm cấp 3 nhé:

Về mặt học thuật, các bạn hãy cố gắng duy trì điểm trung bình trên lớp thật tốt và đừng bỏ bê việc học văn hóa trên lớp. Nếu không thể đạt điểm cao (do học lực có hạn, chương trình học khó, môi trường cạnh tranh, các thầy cô không tạo điều kiện gỡ điểm) thì ít nhất cũng đừng để điểm quá thấp. Thứ hai là các bạn không nên học lệch, để 1 môn nào đó thấp hẳn (dưới trung bình), vì khi nhìn vào học bạ, ban tuyển sinh sẽ nhìn điểm của tất cả các môn chứ không chỉ nhìn mỗi điểm tổng kết. Và cuối cùng hãy cố gắng đạt điểm tối đa hoặc gần như tối đa môn mình giỏi để kéo điểm tổng kết. Và theo mình nghĩ các bạn nên cố gắng giữ điểm trung bình của mình theo xu hướng một là tăng hai là giữ nguyên, hạn chế đừng để tụt điểm một cách bất thường. Nguyên nhân là ban tuyển sinh thường quan tâm tới xu hướng tăng hay giảm của điểm trung bình hơn là số điểm, bởi mỗi nền giáo dục lại có một tiêu chuẩn đánh giá và thang điểm khác nhau.

Về phần hoạt động ngoại khóa, các bạn hãy bắt tay sớm vào việc tìm kiếm và trải nghiệm thật nhiều để tìm hiểu xem mình thích gì và muốn tham gia vào những lĩnh vực nào. Hãy cố gắng tham gia ít nhất 1 hoặc 2 hoạt động khi mới vào cấp 3 với vai trò là thành viên rồi sau đó có thể nộp đơn vào các vị trí cao hơn để ban tuyển sinh có thể thấy bạn là một người có tính cam kết cao, có khả năng lãnh đạo, cũng như có tinh thần đóng góp đến cộng động.

Về phần các bài thi chuẩn hóa, mình nghĩ các bạn nên chuẩn bị thật sớm, đặc biệt nếu các bạn có gốc là chuyên tự nhiên. Với các bạn, việc học tiếng Anh có thể chật vật hơn một ít so với những bạn chuyên Anh (mình xuất phát là dân chuyên Tin nên việc phải vừa ôn thi IELTS và SAT cùng một lúc để kịp hạn nộp đơn thật sự là một cơn ác mộng đối với mình). Vì thế ngay bây giờ các bạn hãy bắt tay vào

học những thứ cơ bản trước nếu bạn mất gốc, hoặc hãy kiểm tra thử để biết năng lực của mình ở đâu, có điểm yếu nào để bồi đắp ở đó nhé.

Về phần hồ sơ, mình nghĩ các bạn có thể bắt đầu sớm từ những việc khá là mất nhiều thời gian như lên ý tưởng cho luận chính, nghiên cứu và tìm hiểu về các trường để tạo một danh sách trường thật phù hợp với bản thân. Nói chuyện và bàn bạc với bố mẹ về khả năng đóng góp của gia đình để còn có thể làm các loại giấy tờ tài chính nữa.

Hãy nhớ rằng mùa nộp đơn là một cuộc chạy đua đường dài, vì thế hãy bắt đầu sớm!

[Nguyễn Hữu Thục Lê]

Đối với mình, năm lớp 10 và 11 không chỉ dừng lại ở cụm từ "chuẩn bị hồ sơ đi du học", mà hai năm ấy còn là khoảng thời gian rất quan trọng để mình định vị bản thân khi mới bước vào cấp 3. Lớp 10 là cơ hội để mình thử sức trong nhiều lĩnh vực và tìm những thế mạnh của bản thân, còn lớp 11 là cơ hội để mình học hỏi sâu hơn những lĩnh vực mà mình có đam mê.

Khi vừa vượt qua kì thi chuyển cấp căng thẳng, mình đã thử nghiệm những việc mà mình chưa bao giờ nghĩ mình có thể làm được: tham gia Đội Văn Nghệ của trường và tham gia 1 dự án sáng tác nhạc dành cho các bạn trẻ trong Thành phố Hồ Chí Minh. Qua đó, mình nhận thấy tiềm năng viết nhạc và sáng tạo nội dung của bản thân. Lần đầu tiên, mình đứng trên sân khấu và cảm nhận niềm vui của việc chia sẻ - chia sẻ bài hát, chia sẻ niềm vui, chia sẻ những ngày tháng mà nhóm chúng mình đã cùng nhau luyện tập. Trải nghiệm ấy trở thành chất liệu quan trọng cho bài luận cá nhân để khẳng định giá trị cốt lõi của mình.

Điều nổi bật nhất trong hồ sơ của mình có lẽ là sự gắn bó lâu dài với mỗi hoạt động mà mình tham gia. Qua mỗi sản phẩm nhỏ, mình tích lũy được nhiều bài học chuyên môn, kinh nghiệm làm việc nhóm, kỹ năng lãnh đạo và cả góc nhìn mới về điều mình làm. Xuyên suốt thời gian đó, mình còn gắn bó với các dự án, đề tài nghiên cứu ngắn hạn, tham gia lớp học thông hiểu tin tức và phương pháp thiết kế nghiên cứu khoa học.

Ngoài hoạt động ngoại khóa, mình bắt đầu ôn luyện IELTS và SAT từ năm lớp 10. Kể từ khi học cấp 2, mình đã luôn gặp nhiều khó khăn với bộ môn tiếng Anh, vì vậy, mình dành nhiều thời gian để tìm hướng tiếp cận mới đối với hai kỳ thi chuẩn hóa này. Mình đọc những bài thơ, tác phẩm văn học tiếng Anh và thảo luận những điều mình học được bằng tiếng Anh. Việc tiếp cận SAT và IELTS theo một hướng mới khiến mình có bản năng cảm nhận và diễn đạt suôn sẻ, có hồn, có nhịp điệu, từ đó tạo nền tảng vững chắc cho bài luận cá nhân của mình.

Lớp 11 có lẽ là năm học bận rộn nhất đối với mình. Vì phải học online gần hết năm học, mình có nhiều thời gian ở một mình để suy nghĩ về hướng đi trong tương lai. Ngoài những hoạt động kể trên, mình còn dành thời gian tìm kiếm các ngành học khả thi, tạo một danh sách trường hợp lý, và tham gia 2 lớp AP. Mình cũng lên ý tưởng viết luận và cùng các bạn trong lớp, trong trường tạo một cộng đồng nộp hồ sơ du học. Nhờ mối liên hệ với các bạn ấy, mình có thể xin thư giới thiệu từ thầy cô, chuẩn bị bảng điểm song ngữ, nhận góp ý về bài luận và có cơ hội làm diễn giả trong dự án của bạn mình nữa!

Đến cuối năm lớp 11, toàn bộ nỗ lực của mình trong 2 năm vừa qua đã được đền đáp xứng đáng. Mình hoàn tất bài thi SAT vào tháng 3/2022 và bài thi IELTS vào tháng 6/2022. Vào tháng 8 cùng năm, mình cùng lúc chuẩn bị buổi biểu diễn của Đội Văn Nghệ và hoàn tất 1 đồ án kiến trúc của trại hè Toán & Khoa học (MASSP). Mình tận dụng từng giờ phút của mùa hè để hoàn thiện những công việc quan trọng, khiến cho đợt nộp hồ sơ ED và EA dễ dàng hơn rất nhiều. Bước vào lớp 12, mình chỉ cần hoàn thiện một số giấy tờ tài chính, hồ sơ CSS, hộ chiếu, và bài luận phụ của từng trường.

Chặng đường nộp hồ sơ khiến mình phải cùng lúc đảm đương nhiều công việc. Song, mình không làm những việc ấy với tâm thế "làm đẹp hồ sơ", mà thực sự củng cố kiến thức chuyên môn và nhận thức được những kỹ năng mình cần có ở môi trường đại học.

[Lý Nhật Hưng]

Trong lúc người người nhà nhà đang tất bật với SAT và tỉ tỉ thứ khác, mình vẫn bình chân như vại chẳng chịu tìm hiểu chút ít nào về quá trình nộp hồ sơ du học. Mãi đến hè năm lớp 10, mình mới biết đến VELA. Sau khi nghe tư vấn về những gì cần phải chuẩn bị, mình cứ bị đeo bám bởi cái suy nghĩ "Tại sao không bắt đầu sớm hơn?". Thế nhưng, dù muộn một năm, mình cũng đã có một hành trình khá suôn sẻ và hãy cùng mình điểm lại hành trình đáng nhớ này nhé!

Trong giai đoạn đầu của quá trình chuẩn bị hồ sơ, mình đã tập trung chủ yếu cho các bài thi chuẩn hóa là SAT và IELTS. Phần lớn thời gian mình đều dành cho việc giải đề và ôn tập. Song song với đó, mình cũng bắt đầu tìm hiểu về các hoạt động ngoại khóa phù hợp bên cạnh việc chọn tham gia các cuộc thi khác ở ngoài trường để tìm kiếm cơ hội đánh bóng hồ sơ của mình. Trong giai đoạn đầu này, mình nghĩ mọi người dù bắt đầu sớm hay trễ cũng nên dành một khoảng thời gian nhất định để đầu tư cho phần hoạt động ngoại khóa vì sau đó, tụi mình sẽ rất bận và khó có thể dành thêm thời gian cho các việc này.

Sau khi đã có phần kiến thức nền tương đối ổn về các bài thi, mình bắt đầu tìm hiểu về các trường đại học bên Mỹ và một số nước khác. Ngoài ra, mình cũng bắt đầu nghiên cứu về quá trình nộp hồ sơ và có các bước chuẩn bị ban đầu. Nhưng quan trọng nhất trong giai đoạn này đó chính là mình bắt đầu lên ý tưởng cho bài luận chính. Thời điểm này, mình vẫn tiếp tục ôn luyện SAT, IELTS cũng như tham gia nhiều hoạt động ngoại khóa khác. Mọi thứ rất nhẹ nhàng và không có mấy áp lực nhưng bạn cũng đừng nên chủ quan nhé. Hãy cố gắng chuẩn bị nhiều thứ nhất có thể, đừng để dồn vào giai đoạn sau sẽ rất mệt mỏi đó.

Đến sau khi thi học kì 2 lớp 11, mình chính thức bước thức vào giai đoạn căng thẳng nhất trong quá trình nộp hồ sơ. Mình nghĩ tâm lý chung của mọi người đều cho rằng bây giờ khá sớm để làm hồ sơ trong khi trang nộp hồ sơ Common Application tận tháng 8 mới cho tụi mình mở tài khoản và đến đầu tháng 11 mới

là hạn chót nộp của đa số các trường. Nhưng không, từ những gì mình đã trải qua, mình có thể đảm bảo rằng việc bắt đầu sớm như thế hoàn toàn có lợi. Sau khi thi xong, bạn nên lập tức bắt tay vào chuẩn bị bài luận chính của mình vì đây gần như là bước mất thời gian nhất trong cả quá trình. Song song đó, hãy bắt đầu làm một số phần phụ cho hồ sơ của bạn như Resume, Portfolio, v.v. Mình khuyên mọi người hãy tận dụng triệt để khoảng thời gian trước 12 để hoàn thành hết các phần phụ trong hồ sơ từ tài khoản Common Application đến bài luận chính. Lí tưởng nhất là khi hết hè 11, mọi người chỉ còn phải lo về bài luận phụ, giấy tờ tài chính và một số phần nhỏ khác của hồ sơ.

Tựu trung, bạn nên bắt đầu thật sớm và cố gắng đừng trì trệ trong suốt quá trình chuẩn bị hồ sơ để luôn giữ tinh thần mình thật nhẹ nhàng nhé! Tuy rằng quá trình chuẩn bị hồ sơ cũng chỉ xoay quanh các bước như ôn thi, viết luận, nhưng việc bắt đầu sớm có thể giúp bạn có cái nhìn rõ hơn về quá trình này cũng như biết được nên thêm thắt gì để bộ hồ sơ của bản thân trở nên thật nổi bật!

[Đặng Thảo Nguyên]

Lời nói đầu tiên, nếu bạn hiện đang học lớp 10 và vừa trải qua kì thi tuyển sinh đầy cam go, thì đây chính là khoảng thời gian thích hợp nhất để bắt đầu đấy. Tại sao lại phải sớm như vậy, trong khi còn tận 3 năm ư? Ừ thì, là do tụi mình phải thi các bài thi như IELTS, SAT, và AP nè.

Trong đó, IELTS sẽ là thứ bắt buộc (mức tối thiểu là 6.5 với một số trường và 7.0 với hầu hết các trường). SAT, mặt khác, là bài thi chuẩn hóa vô cùng quan trọng với những bạn muốn xin học bổng và hỗ trợ tài chính (điểm càng cao đương nhiên sẽ được nhiều tiền hơn). Ngoài ra, nếu muốn bộ hồ sơ thêm nổi bật thì không được thiếu AP đâu đấy! Các bạn nên bắt đầu học song song IELTS và SAT ngay từ lớp 10. Lớp 10 sẽ là khoảng thời gian hợp lý để các bạn bắt đầu. Sau khi đã ôn luyện kỹ càng, các bạn nên thi IELTS ngay vào đầu năm lớp 11 luôn, vì tấm bằng chỉ có giá trị 2 năm thôi. Khác với IELTS, kì thi SAT chỉ tổ chức vài lần một năm nên không phải lúc nào muốn thi cũng được, phải đăng ký trước vài tháng lận đấy. Vì thế, việc sở hữu một nền tảng SAT sớm là rất quan trọng để thi vào cuối năm lớp 11 đầu năm lớp 12. Đừng quá lo lắng vì SAT có thể "superscore" (lấy điểm cao nhất của từng thành phần rồi gộp lại thành điểm tổng) nên các bạn có thể thi từ 2 lần trở lên để lấy kết quả tốt nhất nhé.

Sau khi hoàn tất những bài thi chuẩn hóa thì đã tới lúc quan trọng nhất rồi đó. Tụi mình sẽ bắt đầu viết luận, xin thư giới thiệu, làm resume, portfolio, và chuẩn bị hồ sơ tài chính. Những thứ này cũng sẽ được hoàn thiện vào hè lớp 11 lên 12. Tất nhiên, thời gian hoàn thiện cũng sẽ tùy thuộc vào trường và đợt nộp nữa.

Vậy những bạn bắt đầu muộn hơn phải làm sao đây? Những bạn không có đủ 3 năm như trên liệu có kịp hoàn thành mọi thứ không? Là một trong nhiều bạn bắt đầu làm hồ sơ khá trễ, mình đã cố gắng hơn các bạn bắt đầu sớm rất nhiều. Mình biết đến khái niệm du học một cách rất tình cờ vào hè năm 11 chuẩn bị lên 12. Lúc ấy, khi những bạn có định hướng đi du học từ sớm đã chuẩn bị đầy đủ và có

một nền tảng nhất định cả về kiến thức lẫn tinh thần, thì mình vẫn chỉ là một cô học sinh lớp 11 đang tìm hiểu cách xét học bạ ở các trường đại học Việt Nam thôi. Thông qua nhiều nền tảng mạng xã hội, mình đã biết đến du học. Sự tò mò nhất thời bỗng chốc trở thành mục tiêu của mình lúc nào không hay. Đôi lúc mình thấy nản lắm bởi việc bắt đầu muộn khiến mình phải nỗ lực nhiều hơn để theo kịp tiến độ của bạn bè. Tuy nhiên, mình luôn cố vượt qua và xem điều đó như cơ hội để mình để trưởng thành hơn.

Tóm lại, việc bắt đầu chặng đường này sớm sẽ tạo cho bạn rất nhiều lợi thế đấy. Đừng chần chừ nữa mà hãy thực hiện ước mơ ấy ngay thôi!

[Lê Đoàn Quang Huy]

Nếu bạn vừa hoàn thành xong kì thi tuyển sinh, đồng thời biết được điểm và trường Trung học phổ thông mình sẽ vào rồi thì chúc mừng bạn! Tuy nhiên, với những bạn có ý định "chinh phục đường bay" thì đây chỉ là khởi đầu mới cho cuộc hành trình dài sắp tới thôi nhé!

Mình là người chuẩn bị hồ sơ tương đối sớm, nhờ vậy mà từ lớp 10, mình đã có thể cân bằng được giữa các hoạt động ngoại khóa với những bài thi chuẩn hóa như IELTS, SAT, và AP. Khi vừa bước chân vào trường THPT Lê Quý Đôn, mình chỉ đơn thuần nghĩ rằng điểm số cao sẽ giúp mình gặt hái được nhiều học bổng cao và vào được những trường tốt, nhưng sau khi tham gia những lớp học của thầy Nam tại VELA, mình hiểu rằng điểm số chỉ là một phần nhỏ trong bộ hồ sơ. Thay vào đó, điều thật sự khiến mình nổi bật hơn so với những bạn khác chính là giá trị của bản thân được thể hiện qua các hoạt động ngoại khóa.

Tuy vậy, hoạt động ngoại khóa không chỉ dừng lại ở việc tham gia các câu lạc bộ thôi. Các bạn phải, một lần nữa, nổi bật trong những dự án đó. Lấy bản thân làm ví dụ, mình nghĩ chiếc Blog (trang web chia sẻ cá nhân) về nhện - Tarantula - và một số loài "thú nuôi độc lạ" khác. Đó là một hoạt động nổi trội so với các bạn khác, vì ở VELA hay trường mình, hiện vẫn chưa ai đề cập đến việc nuôi nhện cả. Qua việc viết Blog, mình đã kết nối được với nhiều người trong cộng đồng, hiểu được hơn ý nghĩa tồn tại của các loài động vật, và đặc biệt là mình đã đóng góp cho xã hội khi lan tỏa được những hiểu biết và niềm đam mê đến với nhiều người hơn. Nhờ hiểu biết về nhện, mình đã giúp đỡ cho hai bạn trong lớp thoát khỏi nỗi sợ nhện. Có thể nói, việc nuôi nhện thực sự đã làm mình trở nên nổi bật hơn trong mắt mọi người và thậm chí là cả những nhân viên tuyển sinh tại các trường đại học nữa! Vì thế, nếu bạn đang có cho mình những sở thích hoặc đặc điểm "có 1 không 2" thì đừng ngại ngần thể hiện bản thân nhé!

Bên cạnh đó, vào lớp 10, tuy chỉ vừa vào trường nhưng các bạn nên tham gia vào các hoạt động của Đoàn trường. Theo những gì mình tìm hiểu được thì các trường đại học đều có hội đồng sinh viên (Student Council). Vì thế, nếu bạn có những kỹ năng hợp tác, kinh nghiệm trong quá trình quản lý và tổ chức các hoạt động Đội, Đoàn, và Đảng thì sẽ là một lợi thế vô cùng lớn. Hiểu đơn giản thì, nơi nào cũng sẽ luôn chào mừng những người có khả năng giao tiếp và quản lý bản thân và tập thể tốt, đúng chứ? Ngoài ra, Đoàn trường còn giúp các bạn kết nối với nhà trường một cách dễ dàng và dạy mình có trách nhiệm hơn khi làm việc trong một môi trường chuyên nghiệp. Nhờ vậy, giáo viên sẽ hiểu rõ các bạn và quá trình viết thư giới thiệu sau này sẽ ít gặp khó khăn hơn.

Sang lớp 11, khi mà khoảng cách giữa giai đoạn nộp hồ sơ cho các trường đại học chỉ còn khoảng một năm, các bạn phải bắt đầu hoàn thành các kỳ thi IELTS, SAT, và AP. Và để đạt được số điểm mình mong muốn thì các bạn phải thi thật tốt đúng chứ? Vì thế, mình có một "kế sách" để các bạn có một tinh thần tốt nhất vào những kỳ thi quan trọng này: vào những ngày cuối tuần, hãy dậy sớm tập thể dục, thư giãn cơ thể rồi bắt đầu luyện đề trùng với thời gian thi thật.

Ví dụ như kỳ thi IELTS thường diễn ra vào lúc 8 giờ 30 phút sáng. Như vậy, các bạn nên bắt đầu ngồi luyện đề Nghe, Đọc, và Viết vào khoảng 8 giờ 30 phút sáng các ngày. Về phần Nói, các bạn có thể nghỉ ngơi một khoảng trước khi bắt đầu đi vào tập luyện. Và đối với SAT, các bạn cũng làm quy trình tương tự như vậy.

Ngoài ra, dù là luyện IELTS hay SAT, các bạn cũng nên có cho mình một quyển sổ để ghi chú lại những lỗi sai để lưu ý và chỉnh sửa. Đừng như mình đến lần thi thứ 3 mới bắt đầu ghi lại những bài hay làm sai để nhớ, rất tốn thời gian và tiền đó. Hãy cố gắng hoàn thành IELTS và đặc biệt là SAT sớm nhất có thể nhé!

Một việc quan trọng nữa chính là hãy suy nghĩ trước về ngôi trường và ngành học mơ ước của mình nhé. Đó là bài học mà mình đã rút ra được sau vài tháng liền suy nghĩ về trường và ngành học trong tương lai nào sẽ phù hợp với khả

năng, sở thích, và điều kiện của bản thân. Trong quá trình chuẩn bị, thầy Nam sẽ gửi cho các bạn một danh sách tổng hợp thông tin về các trường đại học Mỹ (có thể là cả Châu Âu) để các bạn có thể so sánh và tìm ra ngôi nhà thứ hai phù hợp với mình. Ngoài ra, trang mạng US News cũng rất bổ ích để cập nhật thông tin về trường và những ngành học mà trường đại học đào tạo tốt nhất đó.

Nghe có vẻ nhiều việc và mệt mỏi nhỉ? Nhưng nhờ quá trình tự tìm hiểu sâu hơn về nộp hồ sơ du học mà bạn có thể trở nên trưởng thành (biết ưu tiên công việc cần thiết và học được cách từ chối những điều không cần), sắp xếp công việc tốt hơn, và cường hóa khả năng chịu áp lực của bản thân lên nhiều lần. Nói thật thì đây là những việc tối thiểu mà bạn phải vượt qua nếu muốn "chinh phục đường bay", nên hãy cố gắng phát triển chính mình và hoàn thiện bộ hồ sơ, bạn nhé!

[Nguyễn Ngọc Đào Nguyên]

Là một trong những người bắt đầu chuẩn bị hồ sơ khá trễ và không có những thành tích học tập thật quá xuất sắc, sau kỳ thi chuyển cấp, mình đã sống những ngày đầu cấp ba trong vô định. Mãi cho đến cuối năm lớp 10, mình gặp được VELA và qua những lần tự hỏi bản thân, mình nhận ra mình muốn đi du học. Vào lúc đó, những người bạn đồng niên của mình đã học SAT và AP gần xong, trong khi mình chỉ mới bắt đầu khóa học được vài ngày thôi. Lúc đấy, mình đã muốn từ bỏ vì thấy bản thân mình sao khởi động chậm hơn với các bạn nhiều quá. Nhưng rồi, mình vẫn bám víu các lớp SAT, AP, và IELTS tại VELA để luôn giữ tia hy vọng cho bản thân. Có lẽ, việc bỏ lỡ quá nhiều cơ hội khiến mình tiếc nuối rất nhiều vì mình đã không quyết tâm từ sớm. Vậy nên, mình khuyên các bạn hãy tranh thủ sớm nhất có thể để chuẩn bị cho hồ sơ của mình nhé.

Trong khoảng thời gian chuẩn bị năm lớp 11, mình theo đuổi nguyên tắc 3C: Chuẩn bị - Chủ động - Cam kết.

Chuẩn bị: Trước khi lao vào bất kỳ công việc gì, hãy viết cho mình một kế hoạch thật chi tiết và rõ ràng để không bị mất phương hướng.

Đối với các cuộc thi chứng chỉ: Ghi rõ mức điểm mình mong muốn - Chia nhỏ số điểm cho từng kỹ năng - Quy đổi thành số câu đúng và số câu sai.

Ví dụ, mình muốn thi SAT được tối thiểu 1400, thì phải làm đúng 58/58 câu Toán (800 điểm), 32/44 câu Ngữ Pháp (300 điểm) và 35/52 câu Đọc Hiểu (300 điểm). Tương tự với các kỳ thi khác như IELTS, DET, hay AP. Sau mỗi lần làm đề thử, các bạn hãy ghi lại số điểm của mình, ghi chú những câu sai và điểm cần khắc phục để thấy rõ được quá trình phát triển của bản thân. Đấy sẽ là một động lực rất lớn.

Đối với các hoạt động ngoại khóa: Hãy ghi rõ khung thời gian và chức vụ bạn hướng tới cho từng hoạt động.

Ví dụ: Chủ nhiệm của một dự án về khoa học, thành viên nòng cốt của một câu lạc bộ, người sáng lập của một dự án xã hội v.v.

Chủ động: Về bản chất, du học cũng chỉ là tự học và tự tìm kiếm cơ hội mà thôi. Việc chủ động với chính bộ hồ sơ của mình sẽ giúp các bạn trở nên có tính trách nhiệm và kiểm soát mọi thứ tốt hơn.

Vào cuối năm lớp 10, mình tìm đến cô giáo Tiếng Nhật của mình và đã có cơ hội tham gia vào đội tuyển Olympic Tiếng Nhật của trường để gặt hái được thành tựu đầu tiên cho mình. Đừng ngại ngần mà hãy liên lạc với giáo viên/người hướng dẫn/tiền bối nếu bạn có bất cứ vấn đề hay câu hỏi gì. Hãy chủ động đặt câu hỏi cho tương lai của mình, và tìm kiếm cơ hội giúp hồ sơ bạn hoàn thiện hơn.

Những đề tài tiêu biểu mà các bạn có thể đặt câu hỏi là:

- Các đề tài nghiên cứu.
- Các dự án xã hội.
- Các kỳ thi học thuật.
- Các hoạt động ngoại khóa nên tham gia.
- Kinh nghiệm đăng ký tham gia những chương trình quốc gia/quốc tế.

Cam kết: Trong suốt quá trình "Cất Cánh", hãy sống đúng với câu nói "Việc hôm nay chớ để ngày mai."

Một khi đã đặt ra những công việc cần làm mỗi ngày, hãy quyết tâm hoàn tất mọi thứ trước khi một ngày kết thúc. Dù đôi khi sẽ rất mệt mỏi và bạn sẽ muốn lười biếng, nhưng bạn hãy cam kết với mục tiêu và chính bản thân mình. Kết quả sẽ xứng đáng với những nỗ lực các bạn đã bỏ ra thôi.

Và điều cuối cùng mình muốn nhắn nhủ các bạn: Hãy ăn uống đầy đủ và ngủ đúng giấc. Cố lên nhé!

[Nguyễn Lan Anh]

Hẳn việc chuẩn bị sớm - thi các chứng chỉ, xác định số tiền có thể đóng một năm, v.v. - là những công việc quen thuộc mà các bạn được khuyên để bắt tay vào thực hiện từ lớp 10 và 11 rồi phải không? Vậy mà, mình, ngoại trừ việc chuẩn bị thi IELTS ra, đến tận cuối năm 11 mình mới biết đến VELA và dần hình dung ra thế nào là chuẩn bị cho bộ hồ sơ, cho cả hành trình đầy hứa hẹn và khó khăn sắp tới. May mắn thay, với năng lực cá nhân và những kinh nghiệm cần thiết được tích lũy từ những năm lớp 10 và 11, minh vẫn đủ khả năng để theo đuổi khá nhiều trường phù hợp với mong muốn của cá nhân và gia đình. Hãy cùng mình khám phá hành trình ấy nhé!

Việc đầu tiên và cơ bản nhất đó chính là luôn giữ một quỹ thời gian cố định để đầu tư cho việc học, giữ điểm trung bình trên lớp, và rèn luyện các thói quen học tập mới. Với những năm đầu khi chưa xác định được khối ngành mình theo đuổi là gì, mình tập trung nhiều hơn ở ba đến bốn môn mình có khả năng nhất và cố gắng đạt điểm số cao nhất các môn còn lại. Không đơn giản chỉ để giữ điểm trung bình mà cũng để mình có thể hiểu tính cách bản thân khi làm việc và chuẩn bị nền tảng vững chắc cho các cuộc thi học thuật để tô điểm cho hồ sơ.

Riêng đối với tiếng Anh, hãy thử mở rộng kiến thức bằng cách làm mới, thay đổi những thói quen hiện tại như giao tiếp, sinh hoạt bằng ngôn ngữ này xem sao! Khi làm việc đó trong một khoảng thời gian dài, não sẽ dễ tạo phản xạ tự nhiên với tiếng Anh hơn và cũng chuẩn bị vốn từ một cách hiệu quả hơn cho những cuộc thi trong tương lai. Hãy tập làm những thói quen mà bạn thích, vì mình đã ráng đọc báo để nhồi nhét từ mới theo lời khuyên và bỏ cuộc chỉ sau vài ngày. Thay vào đó, mình kiếm được những cuốn sách ngoại văn phục vụ cho sở thích đọc và những trang sách đã giúp cho vốn từ đa lĩnh vực của mình tăng dần. Nhờ vậy, khi bước vào bài thi IELTS, với tâm lý thoải mái cùng sự chuẩn bị kỹ lưỡng, mình đã hiểu đoạn văn hơn rất nhiều.

Việc tìm hiểu và thử sức bản thân ở nhiều ngành nghề là điều thứ hai mình làm. Mình tìm kiếm đủ loại cuộc thi, khóa học, workshop, event, v.v. về đủ nhóm ngành, nhiều nhất trong số đó là nhóm ngành mình quan tâm – Kinh doanh. Mình đã chủ động bắt chuyện và làm quen với các anh chị từng học ngành đó để hiểu rõ hơn về những khó khăn, cơ hội và những yếu tố không phải bất kỳ bài mô tả nghề nghiệp nào cũng có. Nhờ việc đâm đầu vào những cái mới, từ một đứa chỉ coi Marketing là quảng bá sản phẩm, mình trở thành một đứa lúc nào bước ra đường cũng đặt câu hỏi ý nghĩa của mỗi chiến dịch quảng cáo ở đây là gì. Nhờ đó, mình nhận ra mình vốn hợp với Marketing hơn là Kinh tế. Vì thế, hai năm lớp 10 và 11 chính là thời điểm vàng để bạn có thể thử sức và bung lụa ở mọi sân chơi, nên đừng chỉ học rồi nằm lướt Facebook vì thế giới ngoài kia còn nhiều bất ngờ đang đợi bạn khám phá đó.

Đến điều cuối cùng rồi đấy, việc này chưa ai nói cho mình nhưng mình đã chợt nhận ra: hãy dành thời gian để hiểu bản thân. Cơ bản nhất chính là làm những bài trắc nghiệm tính cách nổi tiếng như MBTI, 16Personalities, v.v. để hiểu được điểm mạnh, yếu của bản thân và xu hướng bản thân khi đối diện với những tình huống cuộc sống. Sâu hơn nữa, hãy quan sát và cảm nhận bản thân sẽ phản ứng ra sao khi rơi vào những tình huống khó khăn, tác động trực tiếp đến cảm xúc. Điều gì sẽ giúp bạn làm tình trạng tốt nhanh hơn? Vào năm quan trọng nhất là năm lớp 12 và giai đoạn nộp hồ sơ, những điều này không chỉ giúp bạn có những góc nhìn có chiều sâu hơn trong bài luận mà còn giúp bạn vượt qua quãng thời gian khó khăn sau này một cách dễ dàng hơn nữa. Đương nhiên, những lời khuyên như nên thi các chứng chỉ sớm, lên danh sách trường dần dần... là điều tốt, nhưng nếu vẫn còn đang bất định hướng giống mình đã từng thì mong là bài viết này có thể giúp bạn tin vào con đường phía trước của chính bạn và có một quá trình chuẩn bị đáng nhớ.

CHƯƠNG 4: IELTS, TOEFL, HAY DET

IELTS, TOEFL, DET không quan trọng, bạn chỉ cần đủ điểm tối thiểu mà thôi.

Đầu tiên, bạn đọc thử thông tin tóm tắt của IELTS, TOEFL, DET nhé:

IELTS

- Đơn vị tổ chức: British Council/IDP
- Trang web British Council: https://www.britishcouncil.vn/
- Trang web IDP: https://www.idp.com/vietnam/ielts/
- Điểm tối đa: 9.0
- Điểm tối thiểu trường yêu cầu: Tùy trường, phần lớn là 7.0
- Thời gian thi: 3 tiếng
- Cách thức thi: Trên giấy hoặc trên máy tính
- Đăng ký thi: Tại trung tâm hoặc trên trang web British Council/IDP
- Những nước sử dụng: Anh, Úc, châu Âu, Singapore, Mỹ, Canada
- Tiền đăng ký thi: 4,664,000 VNĐ
- Đợt thi: Hàng tuần
- Tiền gửi bảng điểm gốc cho đại học:
    - IDP: Miễn phí cho những trường có kết nối với IDP;
    - British Council: 100,000 VNĐ/trường cho những trường có kết nối với British Council.

TOEFL

- Đơn vị tổ chức: ETS
- Trang web: https://www.ets.org/toefl
- Điểm tối đa: 120
- Điểm tối thiểu trường đại học yêu cầu: Tùy trường, phần lớn là 100
- Cách thức thi: Trên máy tính
- Thời gian thi: 3 tiếng
- Đăng ký thi: Trên trang web của ETS (https://www.ets.org/toefl)

- Những nước sử dụng: Mỹ, Canada
- Tiền đăng ký thi: 190 USD (~4,700,000 VNĐ)
- Tiền gửi bảng điểm gốc cho đại học: 20 USD/trường (~450,000 VNĐ)
- Đợt thi: Hàng tuần

Duolingo English Test

- Đơn vị tổ chức: British Council/IDP
- Trang web Duolingo English Test: https://englishtest.duolingo.com/
- Điểm tối đa: 160
- Điểm tối thiểu trường yêu cầu: Tùy trường, phần lớn là 130
- Cách thức thi: Trên máy tính tại nhà với kết nối Internet
- Thời gian thi: 1 tiếng
- Đăng ký thi: Trực tuyến trên trang web của DET
- Những nước sử dụng: Các nước có trường đại học giảng dạy bằng tiếng Anh
- Tiền đăng ký thi: 49 USD (~1,140,000 VNĐ)
- Tiền gửi bảng điểm gốc cho đại học: Miễn phí
- Đợt thi: Bất kỳ thời điểm nào thuận tiện cho bạn

(Nguồn: Trang web của British Council, IDP, TOEFL, và Duolingo English Test)

Thi cái nào dễ hơn thế?

Tùy vào "gu" riêng của bạn nữa. Năm vừa rồi chúng mình phần lớn đều thi IELTS vì cảm thấy nó dễ hơn. Một số bạn thì thi DET do dịch bệnh. Ngoài ra, phần nói của TOEFL thì thi trên máy thu âm trong khi IELTS thì được nói chuyện với người thật, vì thế nhiều bạn thấy thoải mái hơn. Với DET thì các bạn cần có kết nối Internet ổn định và có thể thi khi mặc quần đùi áo hai dây lúc 1 giờ sáng ấy.

Sao DET phí rẻ thế? Rẻ hơn nhiều so với IELTS và TOEFL á.

Đương nhiên rồi, bạn thi ở nhà nè, thi có 1 tiếng thôi nè, không ai phải tổ chức thi cho bạn nên phí rẻ là đường nhiên rồi. Gửi điểm từ DET cũng miễn phí nè. Yêu quá đi!

Còn với IELTS và TOEFL, mặc dù tiền đăng ký thi của IELTS hơi cao hơn tí (200,000 – 400,000 VNĐ) nhưng khi bạn gửi điểm cho các trường đại học, bạn sẽ tiết kiệm kha khá đấy. Nếu bạn nộp 20 trường thì với IELTS bạn có thể không tốn tiền, còn với TOEFL bạn sẽ chắc chắn mất tới 400 USD, tức là khoảng 9,500,000 VNĐ lận.

Trời, gần 10 triệu á. Đắt quá. Nhưng mình nghe các trường ở Mỹ chỉ nhận TOEFL?

À, đó là chuyện "ngày xửa ngày xưa" rồi, bây giờ tới 99% các trường đại học ở Mỹ nhận cả IELTS, TOEFL, và DET rồi. Đương nhiên vẫn có một vài trường hợp ngoại lệ. Ví dụ như Soka University of America chỉ nhận TOEFL mà không chấp nhận IELTS chẳng hạn. Tuy nhiên, bạn hoàn toàn có thể gửi email thương thảo với trường để gửi IELTS hay DET thay thế. Ngoài ra IELTS và DET còn dùng được ở nhiều nước hơn. Sau này, nếu bạn đổi ý không đi Mỹ nữa mà đi châu Âu, Canada, hay Úc thì vẫn dùng được điểm IELTS và DET nhé.

Thế DET có điểm yếu gì không?

Do bài thi trên máy tính và DET yêu cầu bạn cần phải nhìn vào máy tính trong suốt thời gian làm bài, bạn nhớ phải tập trung 100% nha. Có bạn tại VELA đã phải thi DET tới lần thứ 6 mà vẫn không được công nhận điểm ấy vì họ thấy mắt đôi khi không nhìn thẳng màn hình. Nói chung là có vài trường hợp cũng nhiêu khê lắm.

Ngoài ra, tại thời điểm này thì các trường đại học ở Việt Nam chỉ mới chấp nhận IELTS để tốt nghiệp và cộng điểm thôi. Điểm DET chưa được công nhận tại Việt Nam. Thế nên thi IELTS có thể giúp bạn tiết kiệm thời gian hơn ấy.

Thế mình cần học IELTS trong bao lâu?

Với IELTS thì bạn chỉ nên tập trung ôn trong vòng 6 tháng để đi thi lấy 7.0 thôi.

6 tháng thôi à? Liệu có ngắn quá không? Mà tại sao lại chỉ có 6 tháng?

Là vì chúng ta cần dành khoảng 1 năm để ôn SAT (hoặc ACT) nên IELTS chỉ có 6 tháng thôi. Đương nhiên, để lấy 7.0 trong thời gian ngắn như vậy, chúng ta phải "chơi chiêu" cho kỳ thi này.

Chơi chiêu?

Đúng rồi, IELTS gồm có 4 phần: nghe, nói, đọc và viết. Mỗi phần tính trên thang điểm 9.0. Bạn cộng điểm 4 phần rồi chia 4 sẽ ra điểm IELTS. Ví dụ điểm bạn có điểm nghe 8.0, đọc 8.0, viết 7.0, và nói 6.0 thì điểm của bạn là 7.25 làm tròn thành 7.5 nhé.

Có 2 cách bạn có thể học:

- Cách 1: Tập trung để cả 4 phần được 7.0 mỗi phần.
- Cách 2: Tập trung cho phần đọc và nghe để lấy điểm cao nhất (8.0 – 9.0), còn điểm nói và viết chỉ khoảng 6.0. Trung bình vẫn là 7.

Cách nào tốt hơn?

Với cách 1, bạn tốn nhiều thời gian hơn vì phải phát triển đều tất cả các kỹ năng. Với cách 2, bạn tiết kiệm được nhiều thời gian hơn mà vẫn đạt được yêu cầu của trường.

Chắc mình theo cách 2 rồi. Vậy làm sao để ôn tập?

Bước 1: Chỉ tập trung làm phần nghe (Listening) và phần đọc (Reading) để lấy điểm càng cao càng tốt. Do hiện có rất nhiều tài liệu IELTS miễn phí trên mạng, bạn có thể tải về tự làm rồi tự sửa. Bạn chỉ cần Google: "IELTS Listening Materials" hoặc "IELTS Reading Materials" là ra rất nhiều tài liệu rồi. Đối với

phần nghe thì bạn nghe càng nhiều thì sẽ càng quen vì dạng câu hỏi của IELTS không thay đổi. Với phần đọc, cách tốt nhất để đạt điểm cao chính là giải nhiều đề nhằm làm quen với dạng câu hỏi cũng như các từ vựng. Mục tiêu của bạn là phải lấy điểm đọc trên 7.5 và điểm nghe cũng trên 7.5.

Bước 2: Với phần viết (Writing), IELTS có 2 bài:

- Bài 1: Bài ngắn khoảng 200 từ phân tích thông tin theo biểu đồ. Thời gian bạn viết là trong 20 phút. Mặc dù đề chỉ yêu cầu tối thiểu 150 từ nhưng bạn nên viết 200 từ để lấy điểm cao hơn.
- Bài 2: Bài dài khoảng 300 từ đưa ý kiến cá nhân về một chủ đề xã hội. Thời gian bạn viết là trong 40 phút. Tương tự như trên, mặc dù đề chỉ yêu cầu 250 từ, chúng ta viết 300 từ để có điểm cao.

Về cách ôn tập, đầu tiên bạn lên mạng tải các bài viết mẫu cho bài ngắn và bài dài rồi sau đó viết tương tự. Bạn cứ Google "IELTS Task 1 Sample Writings" và "IELTS Task 2 Sample Writing" là được. Với những bài mẫu đã có, bạn chỉ cần làm theo văn mẫu như học Ngữ văn trong trường ấy, thế là được.

Có một vài điểm bạn cần chú ý nhé:

- Không sai ngữ pháp cơ bản: sai thì, sai chính tả, chia động từ số nhiều số ít...
- Viết chữ đẹp dễ đọc khi thi trên giấy.
- Cấu trúc bài rõ ràng với mở bài, thân bài 2 - 3 đoạn, và kết bài.
- Viết hoàn chỉnh bài trong thời gian cho phép.

Để kiểm tra ngữ pháp cho bài viết, bạn đánh bài vào Word và dùng tính năng kiểm tra ngữ pháp trên phần mềm này. Ngoài ra, bạn có thể dùng những phần mềm kiểm tra ngữ pháp trên mạng miễn phí như Grammarly, WhiteSmoke, Ginger. Bạn cứ chép bài viết của mình lên những trang web đó là có thể kiểm tra

ngay lỗi sai, đơn giản lắm! Bạn chỉ cần làm như vậy thì bảo đảm ít nhất bạn cũng phải đạt 6.0 tới 6.5 phần viết rồi.

Chú ý bạn dành thời gian ôn phần viết ít hơn phần nghe và đọc nhé.

Bước 3: Với phần nói (Speaking), đây là phần bạn khó tự ôn luyện nhất nên cũng là phần bạn không cần quá tập trung. Đương nhiên để chuẩn bị, bạn có thể tham khảo các chủ đề nói trong các đợt thi IELTS trước đây để chuẩn bị trước. Bạn chỉ cần Google "IELTS Speaking Topics" là sẽ có ngay. Với danh sách chủ đề, bạn hãy đánh máy câu trả lời như là bạn đang viết những bài ngắn. Nhớ là phải đúng ngữ pháp, nhiều ý tưởng là được.

Khi vào phòng thi, bạn "câu giờ chém gió" khoảng 15 phút dựa trên những thông tin chuẩn bị sẵn là được rồi. Nhớ phát âm những âm cuối như "s", "t" rõ ra nhé. Mục tiêu điểm phần nói chỉ cần 5.5 – 6.0 thôi.

Tóm lại, việc khó nhất để tự ôn luyện IELTS là sự kiên trì làm bước 1 tới 3 đều đặn của bạn mà thôi. Bạn cứ nhớ là càng làm nhiều đề thì càng dễ lấy điểm cao. Mục tiêu của bạn nên làm từ 30 tới 40 đề thật (phần nghe và đọc) trước khi đi thi nhé.

Rồi, mình hiểu rồi. Thế sau 6 tháng mình thi lúc nào?

Tốt nhất là sau khi ôn xong bạn nên thi ngay cho "nóng sốt." Nếu bạn bắt đầu từ tháng 7 lớp 10 thì bạn có thể đi thi vào trước tết năm sau, tức là tầm cuối tháng 1 - đầu tháng 2 khi bạn vừa bắt đầu học kỳ 2 của lớp 10.

Chia sẻ cho mình một chút thông tin TOEFL đi, lỡ mình cần thì sao?

Nhớ là bạn nên tiết kiệm tiền cho bố mẹ nha. Đừng tốn nhiều tiền quá cho cho IELTS hay TOEFL mà hãy dùng tiền đó để đầu tư đi thi SAT nhiều lần nhé. Ngoài ra còn một lợi ích nữa của việc thi IELTS: vì British Council và IDP đều có văn phòng ở Việt Nam nên nếu bạn cần công chứng bản gốc để miễn thi tốt nghiệp

cấp 3 môn tiếng Anh thì rất dễ. Với TOEFL, bạn sẽ phải làm online, vừa tốn thêm tiền lại vừa tốn thời gian.

Nhưng thôi, nếu bạn đã lõ ôn thi TOEFL rồi thì có thể áp dụng những mẹo sau để lấy TOEFL tối thiểu 90 tới 100 nhé:

Bước 1: Phần đọc (Reading) và phần nghe (Listening) của TOEFL là dễ lấy điểm nhất. Bạn có thể dễ dàng đạt từ 23 tới 25 điểm nếu bạn chăm chỉ luyện tập. Hiện tại trên mạng cũng có rất nhiều tài liệu và đề thi thử miễn phí giống hoàn toàn với định dạng khi bạn đi thi thật. Bạn chỉ cần Google "TOEFL Reading Materials" cho tài liệu đọc hoặc "TOEFL Listening Materials" cho tài liệu nghe.

Các câu trả lời của phần đọc chính là những ý trong bài đọc được viết lại theo một kiểu khác nhưng vẫn giữ lại nội dung (hay còn gọi là paraphrase). Về cả phần nghe lẫn phần đọc, các dạng câu hỏi sẽ không biến tấu nhiều nên các bạn chỉ cần chăm chỉ luyện đề là sẽ "dễ như ăn cháo."

Bước 2: Về phần viết (Writing), TOEFL cũng yêu cầu bạn trả lời 2 câu hỏi gồm 1 bài tích hợp (20 phút) và 1 bài độc lập (30 phút). Đối với bài viết tích hợp, bạn có thể học thuộc các cụm từ nối thông dụng hoặc viết sẵn cho mình một dàn ý chung, sau đó thêm vào các ý trả lời câu hỏi khi thi vì phần này chủ yếu là kiểm tra kĩ năng đọc, nghe và trình bày lại ý tưởng thông qua kỹ năng viết.

Với bài viết độc lập, bạn có thể làm tương tự với bài tích hợp nhưng lưu ý phần này sẽ thiên về kỹ năng trình bày ý tưởng. Bạn cũng chỉ cần chú ý không sai ngữ pháp cơ bản thì bảo đảm ít nhất cũng đạt 20 điểm phần viết rồi. Các phần mềm sửa lỗi sai, trang web kiểm tra ngữ pháp như đề cập ở phần IELTS ở trên cũng rất hữu ích. Bạn chỉ cần Google "TOEFL writing topics" hoặc "TOEFL sample writings" để tìm đề và bài văn mẫu để bắt chước nhé.

Bước 3: Với phần nói (Speaking), đây là phần bạn khó tự ôn luyện nhất nên cũng là phần bạn không cần quá tập trung. Để chuẩn bị, cách nhanh và hiệu quả nhất

là hãy luyện tập và ghi nhớ các mẫu câu trả lời (templates) bạn tự soạn cho riêng mình dựa trên các tài liệu tham khảo trên mạng. 6 dạng câu hỏi của TOEFL không thay đổi, đặc biệt là 2 câu đầu bạn có thể tham khảo các chủ đề nói của TOEFL cũ, tự viết ra các trả lời và học thuộc lòng câu mẫu thường dùng.

Tóm lại, bạn chỉ cần cần làm liên tục bước 1 tới 3 liên tục trong 6 tháng là được.

Thế còn DET thì ôn ra sao?

Bạn có thể lên trang web của DET để làm bài thi thử tại đây nha:

https://englishtest.duolingo.com/readiness

Do kì thi DET chỉ có 1 tiếng và kết hợp cả 4 kỹ năng, vì thế những gì bạn chuẩn bị cho IELTS có thể áp dụng được luôn cho DET nhé. Hãy chú ý cả 4 kỹ năng ha.

Nghe có vẻ đơn giản?

Việc tự học IELTS, TOEFL, hay DET thì khá đơn giản. Vấn đề lớn nhất ở đây là bạn phải làm liên tục trong vòng 6 tháng không nghỉ. Nếu bạn nghỉ giữa chừng, bạn có thể quên nhiều tài liệu. Vì thế lên mục tiêu, tự học và đi thi ngay khi còn "nóng sốt". Đương nhiên, nếu bạn cảm thấy cần một môi trường học thì cứ liên hệ VELA nhé.

Biết rồi, bớt quảng cáo đi. Sau IELTS/TOEFL/DET là gì?

Thì tới ACT/SAT thôi.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 4

[Nguyễn Trần Quang Minh]

Chứng chỉ tiếng Anh là một thành phần không thể vắng mặt trong bộ hồ sơ du học, thế nhưng, khi bắt đầu không phải ai cũng xác định được rõ ràng chứng chỉ nào là phù hợp nhất cho bộ hồ sơ của chính mình.

Mình đã từng nghĩ dù là IELTS, TOEFL hay DET thì cũng chỉ kiểm tra năng lực sử dụng tiếng Anh của thí sinh, vì thế việc thi bài thi nào cũng có giá trị như nhau cả. Tuy nhiên, mỗi bài thi được thiết kế theo một định dạng và hướng đến một nhóm đối tượng riêng nên độ khó và độ phù hợp tất nhiên sẽ khác, và việc chọn đúng bài thi có thể sẽ cho mình một điểm cộng nhỏ trong mắt nhà tuyển sinh.

Nếu còn đang phân vân, dành thời gian cân nhắc đến định hướng và mục tiêu của chính bạn, mục đích sử dụng chứng chỉ, điều kiện của bản thân, sự phổ biến và mức độ "ưu ái" của khu vực muốn đến (hay cụ thể hơn là ngôi trường mơ ước của bạn) đối với bài thi sẽ cho bạn thêm những gợi ý về bài thi cần thiết đó. Ví dụ, mình quyết định thi lấy chứng chỉ IELTS nhờ độ phổ biến của nó. Một lý do khá lớn là vì mình nộp hồ sơ không chỉ ở Mỹ mà còn cả các nước Châu Âu, và cũng dự định sử dụng điểm IELTS để xét tuyển đại học ở Việt Nam (nếu cần thiết), nên bằng IELTS có độ nhận diện và tỉ lệ chấp nhận cao sẽ phù hợp hơn. Lý do tiếp theo là việc tìm tài nguyên ôn thi IELTS sẽ dễ dàng và cho mình nhiều lựa chọn hơn, việc đăng kí và dự thi IELTS cũng dễ dàng hơn nhờ mạng lưới trung tâm và ngày thi dày đặc. Bên cạnh đó, vì bắt đầu muộn nên bài thi IELTS có mức độ khó vừa phải sẽ hơn với điều kiện của mình. Tuy nhiên, nếu bạn chỉ dự định du học tại Mỹ, chứng chỉ TOEFL sẽ cho bạn thêm một ít sự ưu ái, trong khi đó, DET là lựa chọn hoàn hảo nếu bạn thích sự linh hoạt và tiết kiệm (một số trường - như Soka University of America - cũng lấy DET làm chứng chỉ bắt buộc). Vì vậy,

đừng ngại liệt kê ra những tiêu chí của bản thân để "đánh giá" từng chứng chỉ nhe.

Sau khi tìm được bài thi phù hợp thì giai đoạn ôn tập là vất vả nhất. Sau một khoảng thời gian "mất phương hướng" vì không biết nên học thêm gì cho đủ, mình muốn chia sẻ một số kinh nghiệm có thể giúp quá trình chuẩn bị cho kì thi được mượt mà nhưng vẫn đảm bảo kết quả tốt.

"Kiểm tra đầu vào": Tự mô phỏng một buổi thi thật với đề thi đầy đủ và giới hạn thời gian, sau đó đánh giá kết quả để xác định mình cần bổ sung hay củng cố kiến thức/kỹ năng cần thiết nào và tập trung học có định hướng thay vì học mọi thứ tìm thấy trên mạng.

Đăng kí thi ngay lập tức. Sau khi bạn đã ước lượng được thời gian cần thiết để ôn luyện, việc biết được thời điểm thi và chi trả phí dự thi sẽ cho bạn một nguồn động lực rất lớn để cố gắng ôn tập, thay vì tiếp tục dời lịch thi vì "chưa đủ kiến thức" hay "chưa sẵn sàng".

Tập làm quen với bài thi. Việc bạn đơn giản trả lời vài câu hỏi trong bài, viết một câu luận điểm, tự trò chuyện bằng tiếng Anh mỗi ngày cũng có thể giúp bạn hình thành phản xạ đối với bài làm và trở nên thành thạo hơn trong việc vận dụng ngôn ngữ.

Tìm hiểu tư duy làm bài. Trong quá trình ôn thi, mình thường tìm kiếm những bài phân tích trên mạng để học cách vượt qua từng loại câu hỏi. Vì vậy, đừng ngại theo dõi những trang mạng xã hội, kênh YouTube, TikTok, v.v. uy tín để nhận những lời khuyên bổ ích. Bên cạnh đó, kinh nghiệm và mẹo làm bài được các anh chị chia sẻ tại VELA, đã hỗ trợ mình rất nhiều trong quá trình làm bài, đặc biệt qua phần Nói và Viết.

Sửa bài. Cuối cùng, mình không thể hoàn thiện kỹ năng viết nếu không có các anh chị hỗ trợ nhiệt tình ở VELA phân tích bài làm và đề xuất cách cải thiện. Vì

thế, một người đồng hành uy tín là không thể thiếu trong hành trình chinh phục bài thi, nếu bạn đặt mục tiêu chinh phục những con điểm cao.

Chúc các bạn có thể tự tin chọn lựa và chinh phục được chứng chỉ tiếng Anh phù hợp nhất với bản thân, và đừng quên tìm cho mình một người đồng hành thật uy tín nhé!

[Trương Nguyễn Tiến Phúc]

Nếu bạn nghĩ rằng thi DET thật đơn giản khi chỉ cần sử dụng một chiếc máy tính và làm bài thi thì không hẳn như vậy đâu. Trải nghiệm khi thi DET với mình có thể nói là khá độc nhất. Lúc đó, trong lớp của mình có vài bạn thi IELTS nhưng chưa đạt được mục tiêu nên đã quyết định chuyển hướng sang thi DET. Và thật bất ngờ, khi những người bạn của mình đều đạt điểm khá cao trong kì thi. Họ chia sẻ rằng kì thi diễn ra rất nhanh chóng và tiện lợi. Lúc đó thì mình cũng hí hửng đăng ký thi vì điểm IELTS của mình cũng chưa đạt được mục tiêu. Tuy nhiên, khi mình đăng ký thi được vài ngày thì mình có điểm IELTS trên máy tính và đã đạt mục tiêu. Thế là 1 triệu bỏ ra đăng ký thi DET cứ thế mà trôi vào "dĩ vãng" khi đầu óc của mình rối bời trong đống bài luận phụ.

Cho tới khi có portal từ các trường, mình lại nghĩ tới việc phải "lết" thân ra IDP và đăng ký gửi điểm IELTS cho từng trường và cảm thấy rất chán nản. Thế là hôm đó mình quyết định thi DET, đó cũng chính là ngày cuối cùng trước khi lượt đăng ký của mình hết hạn (DET phải thi trong vòng 21 ngày kể từ ngày đăng ký).

Xui xẻo là hôm đó mình lại không có chứng minh nhân dân bên người nên mình đã mở hình căn cước công dân trên điện thoại rồi áp nó vào phần mềm thi để quét danh tính. Nhưng mà sau mỗi lần thử, thì máy đều không nhận diện được. Lúc này, mình nghĩ rằng đã "đi tong" 1 triệu rồi cho tới lần thứ n, thì hệ thống cũng đã chấp nhận. Và thế là mình bắt đầu thi.

Khi thi bạn phải ngồi một mình một phòng, không đeo tai nghe và đặc biệt không được tương tác với một người nào khác. Nếu vi phạm, bạn sẽ bị hủy bài thi, và nếu bị hủy thi 3 lần thì chúng ta sẽ phải đóng tiền để thi lại thêm lần nữa. Đặc biệt, lúc thi nếu bạn rê chuột ra khỏi khung làm bài thì sẽ bị nhắc nhở, và nếu bị như thế 3 lần thì bài thi sẽ bị hủy và sẽ phải thi lại. Mình đã phạm lỗi đó tận... 6 lần. Nghĩa là mình đã bị hủy 2 bài thi liên tiếp, và mình đã hết lượt thi lại cho một lần mua. Các bạn tưởng tượng như mình đã làm gần xong bài thi rồi, thì vô tình

rê con chuột ra khỏi khung làm bài. Cảm giác ấy thật bất lực nhưng không thể làm gì khác. Mình quyết tâm làm lại thật nghiêm túc và cẩn thận thì mẹ mình từ đâu xông vào và gọi mình xuống ăn cơm. Thế là bài thi của mình không hợp lệ.

Mình đã định từ bỏ, cho tới khi có một người bạn tặng mình voucher thi DET miễn phí. Và lần này mình đã chuẩn bị đầy đủ căn cước công dân, và tất nhiên là đã dặn dò ba mẹ thật kỹ. Bài thi cuối diễn ra khá suôn sẻ, và mình đã đạt được 130 điểm và chỉ cần ở nhà "click chuột" để gửi điểm đến các trường.

Mình nghĩ các bạn cũng nên cân nhắc DET. Kì thi DET cho các bạn tới ba cơ hội để làm lại nếu như các bạn vô tình mắc sai lầm. Và việc gửi điểm thi DET cũng rất dễ dàng khi bạn có thể gửi không tốn phí và làm tại nhà. Khác với gửi điểm IELTS, thì các bạn sẽ phải điền vào một tờ giấy tại trung tâm thi, và việc gửi điểm miễn phí cũng chỉ giới hạn trong vòng một tháng sau khi có kết quả. Không những thế, một số trường Liberal Arts College (LAC) nhỏ sẽ tốn khoảng 1-2 tuần để nhận được điểm của các bạn nếu trường không liên kết trực tiếp với IDP hoặc British Council (BC). Mình nghĩ các bạn nên thi DET khi cần một bài thi nhanh chóng và tiện lợi.

[Lý Nhật Hưng]

Nhờ chặng đường chuẩn bị hồ sơ du học, có lẽ mình đã có một cái nhìn khác hơn về các bài thi chuẩn hóa năng lực. Lúc trước, mình vẫn nghĩ đây là bước cam go nhất trong quá trình chuẩn bị hồ sơ, cũng như số điểm của những bài thi này sẽ ảnh hưởng nhiều đến kết quả ứng tuyển. Nhưng thật ra những bài thi như IELTS, TOEFL hay DET đều là bước chuẩn bị mà mình nghĩ chỉ cần chăm chỉ luyện tập một xíu là sẽ dễ như trở bàn tay thôi!

Đầu tiên, giữa ba bài thi chuẩn hóa này, lựa chọn nào sẽ là tối ưu nhất? Cả ba đều có những điểm mạnh riêng. Nếu xét về chi phí và độ tiện lợi, thì DET đứng đầu trong cả ba. Nhưng nếu xét về độ phủ sóng, thì có lẽ IELTS được mọi người biết đến nhiều hơn cả (đặc biệt là ở thị trường Việt Nam). Vì thế bạn hãy dựa vào nguyện vọng của bạn thân để chọn bài thi phù hợp cho mình nhé. Và quan trọng hơn hết, hãy tìm hiểu kĩ những trường bạn dự định nộp có chấp nhận kết quả bài thi của bạn không rồi hãy bắt đầu ôn thi tránh để lúc sau bị thiếu sót đáng tiếc bạn nhé!

Với bản thân mình, mình đã chọn bài thi IELTS. Tuy đúng rằng chi phí thi IELTS là cao nhất (gần như trong tất cả các bài thi chuẩn hóa) nhưng đây là một lựa chọn an toàn vì trên hầu hết các trường đều chấp nhận kết quả thi IELTS để dánh giá năng lực ngôn ngữ Anh của học sinh. Hơn nữa, ở thị trường Việt Nam, kì thi IELTS cũng được biết đến rất rộng rãi, vì thế tụi mình có thể dùng kết quả để ứng tuyển một số việc làm bán thời gian online vào dịp hè nữa. Bên cạnh đó, cộng đồng luyện thi IELTS ở Việt Nam rất lớn giúp mà tụi mình cũng có được kho tàng kinh nghiệm và tài liệu rất phong phú để ôn luyện.

Nếu bạn cũng quyết định thi IELTS giống mình, thì sau đây là một số kinh nghiệm mà mình đã có được trong quá trình ôn luyện muốn gửi đến bạn.

Đầu tiên, "8.0 IELTS" không tăng tỉ lệ nhận và phần trăm học bổng của bạn. Bạn nên nhớ rằng, điểm thi IELTS chỉ là công cụ để nhà tuyển sinh có thể đánh giá năng lực sử dụng ngôn ngữ Anh của bạn mà thôi. Vì thế bạn chỉ cần đạt được điểm số mà các trường yêu cầu thôi, và 7.0 - 7.5 chính là khoảng tiêu chuẩn của các trường. Khi đã xác định được điểm số cần đạt được, bạn hãy tính điểm từng phần thi và sau đó đề ra phương án ôn tập phù hợp nhé. Để an toàn nhất, bạn hãy cố gắng ôn tập và đảm bảo rằng điểm thi phần Nghe và Đọc của mình luôn trên 8.5 thì điểm tổng sẽ phần nào được đảm bảo hơn. Vì phần Nghe và Đọc có thể cải thiện rất nhanh nên mình khuyên mọi người nên tập trung hai phần này ở giai đoạn đầu để xây được nền vững rồi sau đó hẵng tập trung nhiều hơn cho hai phần còn lại.

Tuy rằng phần Nghe và Đọc có thể dễ cải thiện bằng việc giải đề, nhưng không đồng nghĩa với việc giải đề một cách vô tội vạ sẽ hữu ích bạn nhé. Đối với phần Nghe, phần lớn lý do tụi mình không nghe được chính xác là do phát âm sai. Đúng vậy, khi bạn đã quen với cách phát âm sai của một từ bạn sẽ không thể nhận ra được từ đó trong bài nghe dù đó không phải từ khó. Vì thế, sau khi giải đề phần Nghe, bạn hãy chăm chú nghe lại những phần mình làm sai, nếu được hãy viết ra đoạn hội thoại đó và kiểm tra lại với phần script (bản thảo của cuộc hội thoại đính kèm với đáp án của một số đề). Còn về phần Đọc, mình khuyên mọi người nên học từ nhiều hơn. Khi học một từ, bạn hãy cố gắng tìm thêm vài từ đồng nghĩa của từ đó và hiểu rõ cách dùng của từng từ trong các ngữ cảnh khác nhau. Vì trong đề Đọc IELTS, phần lớn các câu hỏi đều hỏi lại các vấn đề trong đoạn ngữ liệu theo một cách hỏi gián tiếp, đảo ngữ, dùng từ đồng nghĩa. Ngoài ra, có một mẹo mà mình thấy khá thú vị trong lúc mình ôn tập đó chính là hãy làm phần bài Đọc của SAT trong khoảng vài tuần rồi sau đó quay lại làm đề Đọc IELTS. Có lẽ do phần Đọc của SAT cam go hơn rất nhiều, nên khi trở về với IELTS mình thấy nhẹ nhàng hơn và từ đó cũng tự tin hơn trong quá trình làm bài.

Về phần Viết, mình đã chọn cách học thuộc các cấu trúc và dàn bài ứng với các loại đề trong IELTS. Tuy nhiên, cách thức này lại như một con dao hai lưỡi vậy. Vì nếu như bạn chỉ viết theo một lối cứng nhắc hay áp dụng đúng một kiểu mở/kết bài không uyển chuyển theo ngữ cảnh, điều này rất có thể sẽ làm bài của bạn bị mất điểm rất nhiều. Điều này cũng tương tự với phần Nói, tuy rằng có rất nhiều mẫu câu hay trên mạng, nhưng bạn hãy chắc chắn rằng mình hiểu rõ cách dùng khi học thuộc những câu đó, nếu không chúng sẽ khiến bài Nói của bạn mất điểm khá nhiều vì mất tự nhiên đó. Đồng thời, bạn cũng đừng quá áp lực việc phải dùng các từ vựng đao to búa lớn vào bài làm để đạt điểm cao. Bạn chỉ cần nhớ khoảng 20 từ vựng cao cấp với thật kĩ cách dùng và cách đặt câu để ứng dụng vào phần Viết và Nói của mình là đủ để đạt điểm cao về Từ vựng rồi đó. Với những từ cao cấp này, hãy chọn những từ có thể sử dụng trong đa dạng các tình huống và ngữ cảnh để có thể ứng dụng tối đa bạn nhé. Ngoài ra, bạn cũng nên tập trung vào các cấu trúc ngữ pháp vì đây là một cách nâng điểm hiệu quả hơn so với việc nhồi nhét từ vựng đấy.

Tóm lại, đừng quá áp lực về việc bản thân phải đạt được điểm IELTS thật cao. Bạn chỉ cần đủ mà thôi! Hãy tập trung nhiều hơn cho các phần khác của bộ hồ sơ, những phần có thể nâng tỉ lệ đậu của bạn lên nhiều lần hoặc hơn thế nữa. Và tất nhiên không chỉ có IELTS mà cả TOEFL và DET cũng thế nữa. Chúc bạn thành công và đạt được điểm như mong muốn nhé!

[Lê Kim Minh Huyền]

Thật ra điểm số về năng lực tiếng Anh của mình, từ Duolingo (DET) hay IELTS cũng chỉ ở mức tương đối, vừa đủ để có thể thỏa yêu cầu của các trường ở trong nước cũng như quốc tế. Tuy nhiên mình vẫn muốn chia sẻ một chút về trải nghiệm với kì thi DET này, dù ít dù nhiều mình vẫn mong nó có thể giúp ít cho mọi người.

Với bản thân mình, các phần thi của Duolingo khá "dễ thở" hơn so với IELTS hay TOEFL vì hơn một nửa dạng bài có trong đề thi đều được định dạng theo hình thức các câu hỏi lẻ. Ví dụ, trong phần thi về Yes/No, nếu biết từ vựng đó (cách đánh vần và cách phát âm), thì bạn có thể chọn đúng, còn không thì khả năng sai khá lớn. Cũng vì lý do đó mà theo mình nghĩ DET một phần phụ thuộc vào độ "may mắn" khá nhiều (khác với IELTS chẳng hạn, trong một đoạn/bài văn dài, nếu không rõ nghĩa từ đó là gì, bạn hoàn toàn có thể lập luận và dự đoán dựa theo logic mạch bài và khả năng đúng cao nếu như hiểu rõ được chủ đề chính). Bởi vậy, sự "dễ thở" hơn này vừa là điểm cộng, mà cũng là rủi ro mà khi luyện tập chuẩn bị thi DET mà tụi mình nên để tâm. Thêm điều nữa là trong các phần thi chọn các từ viết hoặc phát âm đúng, hãy chỉ chọn những đáp án mà mình thực sự biết chắc là nó đúng. Lúc mới tiếp xúc, mình cũng có suy nghĩ là: "Hay mình chọn hết, để trúng được câu nào thì hay câu đó", nhưng mà thật ra các đáp án sai mà bạn chọn có trừ điểm vào bài thi và ảnh hưởng khá nhiều đến kết quả cuối cùng vì dạng bài này trong đề thi xuất hiện khá nhiều. Cái quan trọng hơn hết vẫn là sự tích lũy dần dần của bạn trong suốt quá trình học, biết càng nhiều thì xác suất chọn đúng càng lớn và điểm càng cao.

Trong quá trình ôn tập, mình gần như đã xem hết các video trên kênh Youtube của "Teacher Luke - Duolingo English Test". Đây thực sự là một nguồn học miễn phí và siêu có ích dành cho mấy bạn muốn đăng ký chứng chỉ này. Ở đây có đủ hết cách làm các kiểu câu hỏi và rất nhiều đề thi để tha hồ luyện tập. Hơn nữa,

thầy Luke còn chỉ ra những chỗ cần lưu ý, những vấn đề hay sai mà tụi mình hay mắc phải để tránh... nói chung là rất tuyệt vời luôn. Đa phần các câu hỏi trên đây đều có đáp án ngay sau đó để mình tự chấm, nhưng chỉ có phần Viết và Nói thì hệ thống gợi ý câu trả lời mẫu. Dựa theo cách học của mình, mình sẽ chọn ra những dạng bài mình yếu nhất để làm nhiều cho quen. Ví dụ như phần viết đoạn văn, mô tả hình ảnh, trả lời câu hỏi, v.v. Những dạng này đều là thành phần của điểm "Production" (Điểm kết hợp giữa khả năng Viết và Nói) hết (và thường mọi người hay gặp khó khăn với phần này nhất). Kinh nghiệm của mình là mình sẽ tìm kiếm trên Google những câu hỏi giống với dạng đề thi viết, sao chép và dán vào một file Word chẳng hạn, bấm giờ và đánh máy y như thi thật để tăng phản xạ. Đối với những đề yêu cầu viết từ 50 từ trở lên trong vòng 5 phút, mình cũng sẽ làm như vậy, viết liên tục cỡ 5 - 6 câu hỏi và sau đó mang lên lớp "Hỗ trợ kỹ năng viết" của VELA để được các anh chị sửa bài. Nhờ vậy mà mình cải thiện hơn rất nhiều, và tốc độ nghĩ ý cũng nhanh hơn nữa. Một điều nữa là ngoài việc đọc câu trả lời mẫu nếu được gợi ý sẵn, tụi mình hoàn toàn có thể sử dụng các quyển học Viết và Từ vựng của IELTS để xem cách diễn đạt, bổ sung kiến thức và ngôn ngữ để ứng dụng được cho mọi hoàn cảnh và phần thi của mình sẽ tốt hơn nha.

Cuối cùng, mình mong một vài chia sẻ bên trên của mình sẽ phần nào giúp ích cho mọi người trong việc lựa chọn ôn thi Duolingo. Chúc mấy bạn thành công nha.

[Nguyễn Ngọc Khánh Linh]

Có thể bạn đã biết, IELTS, TOEFL hay DET chỉ là điều kiện cần, và tùy vào từng trường thì sẽ có tiêu chí điểm IELTS riêng. Vì thế hãy tìm hiểu điểm từng trường để lên kế hoạch phù hợp nhé. Nếu bạn muốn an toàn thì hãy đạt IELTS từ 7.5 trở lên, trên 105 đối với TOEFL, và trên 130 đối với DET. Chúng mình hãy cùng trả lời một số thắc mắc phổ biến cho tiêu chí này trong hồ sơ nhé.

*Lưu ý: Mình chỉ từng thi IELTS nên những gì mình chia sẻ hầu hết sẽ về những kinh nghiệm ôn thi IELTS nhé! Mình cũng sẽ không đề cập đến TOEFL vì mình không đủ thông tin để đưa ra đánh giá. Tuy nhiên, mình từng ôn thi cho cả DET và IELTS nên mình có thể đánh giá 2 kỳ thi này.

Mình nên thi IELTS, DET hay TOEFL?

Năm của mình là năm đầu tiên DET được chấp nhận vì DET cho phép thi online, mà đó lại là trong mùa dịch Covid-19. Phí thi DET cũng rẻ hơn rất nhiều so với IELTS và đặc biệt là không hủy thi như IELTS. Vì thế, DET là một lựa chọn hợp lý nếu chi phí và sự đảm bảo về mặt tổ chức là yếu tố hàng đầu của bạn. Tuy nhiên, việc DET còn quá mới dẫn đến việc tài liệu ôn tập chưa nhiều, cách thi của DET khá lạ và vẫn còn kha khá lỗi khi thi. Mình tốn khá nhiều thời gian để làm quen với dạng đề thi của DET. Ngoài ra, DET chỉ được được chấp nhận vì dịch Covid-19 nên mình không chắc lắm liệu các trường có tiếp tục nhận DET vào những năm sắp tới không khi mọi thứ đã dần trở lại bình thường.

Nếu nhà bạn có điều kiện, hãy thi IELTS. Cơ bản, IELTS từ trước đến nay luôn được các trường sử dụng nên khả năng không nhận IELTS là rất thấp. Ngoài ra, IELTS không chỉ được dùng cho việc app Mỹ mà có thể sử dụng để xét tuyển vào các trường đại học Việt Nam nếu bạn muốn chắc chắn có trường.

Có nên thi cả hai hoặc ba chứng chỉ không?

Cá nhân mình thì không vì mình biết điểm của mình đã đủ đạt tiêu chuẩn để xét tuyển vào các trường rồi. Tuy nhiên, mình có một người bạn dù đã có điểm DET trước đó nhưng vẫn lựa chọn thi thêm IELTS để đảm bảo sẽ được xét ở tất cả các trường. Bạn có thể cân nhắc kỹ lựa chọn này nhé, nhưng cá nhân mình nghĩ nên thi 1 là đủ rồi, vì có thêm cũng không làm mạnh hồ sơ của bạn hơn mà còn tốn rất nhiều tiền và thời gian ôn tập nữa.

Nên ôn thi như thế nào cho hợp lý?

Kinh nghiệm của mình chủ yếu là ôn thi IELTS nhưng mình cũng có từng ôn DET để tránh trường hợp kỳ thi IELTS của mình bị hủy vì dịch.

Đối với IELTS thì mình ôn thi có chiến lược. Mình biết Reading và Listening là hai kỹ năng dễ lấy điểm nhất nên mình đã ôn lấy điểm tối đa (lúc đi thi thì mình đạt 8.5 cả hai kỹ năng, đủ để kéo toàn bộ điểm của mình lên 6.5). Vì Speaking và Writing khá hên xui nên mình không ôn nhiều, nhưng mình đã dành nhiều thời gian để ôn Speaking vì mình khá thích kỹ năng này. Tuy nhiên, dù đã ôn rất nhiều nhưng vẫn chỉ đạt 6.5, khá thấp so với kỳ vọng của mình. Do đó, hãy ôn có chiến lược và tập trung vào những kỹ năng có chấm điểm rõ ràng nhé. Đối với DET, lời khuyên duy nhất của mình là làm đề thi thử nhiều để quen dạng vì đây là cách mình từng học. Mình nhận thấy DET bài thi thật sẽ khó hơn nên lưu ý nhé!

Phía trên là một số câu hỏi kèm một số lời khuyên từ trải nghiệm cá nhân của mình. Mình mong những thông tin trên sẽ giúp bạn lựa chọn chứng chỉ thi phù hợp cũng như cách ôn thi hợp lý nhé!

[Đặng Thảo Nguyên]

Mình bắt đầu học IELTS từ năm lớp 10, lúc đó mình vẫn chưa thật sự hình dung được mục đích của việc học. Việc dành rất ít thời gian cho IELTS cũng như không biết mục tiêu khi học của bản thân chính là rào cản ngăn mình tiến bộ. Và mình cứ thế dậm chân tại chỗ. Với mong muốn đi du học, mình đã bắt đầu nghiên cứu các thành phần trong một bộ hồ sơ thật kỹ và phát hiện ra IELTS chính là một trong những thứ bắt buộc để ban tuyển sinh biết được trình độ Tiếng Anh của mình. Và mình bắt đầu học nó nghiêm túc hơn trước. Vậy nên mình nghĩ việc hiểu rõ và xác định mục tiêu của bản thân là vô cùng cần thiết. Như vậy bản thân vừa có thể phân chia thời gian học hợp lý, vừa tạo được động lực phấn đấu mỗi ngày.

Kể chuyện nhiêu đó là đủ rồi nên giờ mình sẽ tóm tắt lại khoảng thời gian trước khi thi nha! Mình thi IELTS vào tháng 7, điều đó có nghĩa là còn 4 tháng nữa thì mình sẽ phải nộp hồ sơ cho đợt nộp sớm. Lúc đó mình vừa chuẩn bị cho kì thi IELTS, vừa chuẩn bị hồ sơ nên tâm trạng rất bất ổn. Mình phải lo từ các bài luận, SAT, giấy tờ tài chính... Nhưng thật sự thi IELTS vẫn là ưu tiên hàng đầu của mình. Bởi như mình đã nói từ đầu rằng đó là thứ bắt buộc trong bất kỳ bộ hồ sơ du học nào. Và tất nhiên là mình chỉ dám mơ ước đến con điểm 7.0 để có thể nộp hầu hết các trường ở Mỹ thôi, nên mình quyết định học 1:1 (SAT và IELTS) ở VELA 3 tháng trước khi thi. Dù là một người có khả năng tự học nhưng mình không thể chắc chắn điều đó mang lại hiệu quả tối đa bởi lúc đó mình nghĩ Writing và Speaking thì cần có một người bên cạnh trực tiếp giúp mình nhận xét và sửa lỗi sai.

Đối với mình chất lượng vẫn hơn số lượng nên mình khuyên các bạn hãy dành nhiều thời gian để sửa đề. Đặc biệt là trong phần Đọc, dạng bài Nối câu chủ đề và Đúng/Sai/Không có dữ kiện là 2 thứ mình thấy khó nhất. Khi làm dạng Nối câu chủ đề vào mỗi đoạn đòi hỏi sự cẩn thận vì nếu sai 1 câu sẽ dẫn đến chuỗi những

lỗi sai tiếp theo. Đôi khi đọc câu đầu và câu cuối mỗi đoạn vẫn chưa đủ thông tin để nói lên nội dung tổng quát nhất, nhưng đây vẫn là một cách khá hay mà các bạn có thể áp dụng. Còn với Đúng/Sai/Không có dữ kiện, mình nghĩ phần lớn mình làm sai là do suy đoán bằng cảm tính, phương án Sai và Không có dữ kiện cũng rất dễ bị lẫn lộn. "Không có dữ kiện" xuất hiện khi đoạn văn chỉ chứa một lượng thông tin rất ít và gần như không thể kết luận được gì từ nó. Ngược lại "Sai" xuất hiện khi một phần trong câu trái ngược với bài đọc. Để làm dạng này thì việc gạch chân từ khóa và thật tỉnh táo rất quan trọng.

Tiếp đến, Nói là phần mình ôn ít nhất vì đơn giản là trong cuộc sống hằng ngày mình đã cố gắng sử dụng tiếng Anh nhiều nhất có thể. Ngoài việc luyện kỹ năng giao tiếp với các anh chị thì mình hay tự độc thoại ở nhà. Mình dựng những tình huống, cuộc đối thoại và đóng vai để tập lối suy nghĩ bằng tiếng Anh nhanh hơn. Mình thấy nó rất hiệu quả với mình vì mình là một đứa khá thích nói.

Cuối cùng, kỹ năng Nghe là phần mình tự tin nhất vì mình đã làm rất nhiều đề thi thật. Không những vậy, việc xem vlog, nghe podcast và BBC bằng tiếng Anh mỗi ngày cũng góp một phần không nhỏ vào con điểm 8.5 Listening của mình. Cuối cùng là Writing, mình thường làm 2-3 đề mỗi tuần nên dàn bài chung mình đã nắm rất kỹ. Đôi lúc mình vô tình thuộc những câu mở bài và câu nối ở thân bài lúc nào không hay. Việc thuộc những từ khóa giúp mình tiết kiệm được rất nhiều thời gian và có thể dành thời gian đó để kiểm tra chính tả cũng như ngữ pháp cuối giờ. Ở đây "practice makes perfect" (Tạm dịch: Sự luyện tập làm nên kết quả hoàn hảo) là rất đúng luôn á.

Học rồi thì mình phải thi đúng không nào? Gần cuối tháng 7 mình thi IELTS. Mình chọn thi IELTS trên máy vì hầu như ngày nào cũng có lịch thi. Một lí do nữa là mình đã có trải nghiệm thi thử trước đó nên cũng đỡ lo lắng hơn. Đây chắc chắn là một lợi thế vô cùng lớn vì mình được hướng dẫn rất kỹ những thứ nên làm khi thi như việc được chọn kích cỡ chữ, màu nền màn hình, cho đến việc

chuyển đáp án từ bài đọc vô bài làm. Ngay cả phòng thi thì cũng là căn phòng mình đã thi thử nên mọi thứ khá trơn tru. Thời gian thi Nói cũng rất thoải mái nếu như đăng ký từ sớm.

Nếu hỏi giữa thi giấy và thi máy nên thi cái nào thì mình chắc chắn chọn máy nha. Mình nói vậy một phần là do phần Viết dễ dàng xóa và đảo các ý với nhau (giống như viết trên Google Docs vậy đó), máy cũng sẽ đếm số từ cho tụi mình luôn. Một phần là do mình đã quen với việc làm bài trên máy rồi. Nhưng không phải ai cũng sẽ hợp với hình thức này đâu, nhược điểm duy nhất mình gặp là rất dễ mỏi mắt đấy. Thế nên bạn hãy thử cả hai để chọn hình thức phù hợp với bản thân nha.

Ngoài ra nếu bạn hỏi có thể học song song SAT và IELTS được hay không, thì câu trả lời là có, nhưng với điều kiện là bạn vẫn còn nhiều thời gian. Đừng thấy người này học trong 2 tháng, người kia học trong 3 tuần mà áp lực. Bởi nền tảng mỗi người hoàn toàn khác nhau mà.

Đã đến đoạn kết của phần chia sẻ rồi, mình chỉ mong các bạn nên ôn thi càng sớm càng tốt để đạt số điểm mình mong muốn nhé.

[Võ Lê Hoàng Anh]

Trong ba chứng chỉ tiếng Anh này, mình đã chọn IELTS. Dưới đây sẽ là những trải nghiệm và góc nhìn của mình đối với chứng chỉ tiếng Anh này.

Hồi chưa thi mình đã nghĩ rằng kì thi này rất đáng sợ. Tuy nhiên, sau khi thi rồi thì thật sự mình không còn nghĩ như vậy nữa. IELTS là một kỳ thi đánh giá năng lực sử dụng tiếng Anh, không phải thước đo để đánh giá khả năng học tập của bạn đâu. Điều quan trọng là bạn cố gắng hết sức để đạt được mục tiêu của mình, đừng so sánh kết quả của bản thân bạn với người khác. Bên cạnh đó, đừng chỉ học tiếng Anh để thi IELTS, bạn còn phải sử dụng ngôn ngữ này để giao tiếp hằng ngày khi đã quyết định đi du học. Hãy luôn nhớ là mục đích cuối cùng của việc học ngôn ngữ là để giao tiếp với con người. Chính vì vậy, đừng chỉ chú trọng vào việc nhồi nhét ngữ pháp và từ vựng cao cấp.

Mình đã từng rất tự ti vì chất giọng của mình "không chuẩn", không phát âm giống người Anh hay người Mỹ. Nếu các bạn cũng giống như mình thì đừng lo lắng về vấn đề này quá nhiều.

Kỹ năng nói của kỳ thi IELTS không chấm điểm dựa trên giọng nói của bạn đâu. Nếu bạn có thể nói tiếng Anh với giọng Anh, đấy là một điểm tốt, nhưng không làm được như thế cũng chẳng sao cả, miễn là phát âm của bạn rõ ràng. Việc bạn nói tiếng Anh với chất giọng của người Việt chẳng có gì xấu cả, ngược lại, việc này còn chứng minh nỗ lực của bạn trong quá trình học tập một ngôn ngữ khác ngoài tiếng mẹ đẻ nữa đó. Nói rồi đó, hổng có tự ti nữa nghen.

Mình đã từng thử qua khoảng 4-5 khoá luyện IELTS ở các trung tâm khác. Trong thời gian này, mình nhận ra hầu hết những mẹo mình đã học hầu hết đều không có nhiều tác dụng. Điểm của mình chỉ cải thiện rõ rệt khi mình sử dụng tiếng Anh nhiều hơn. Quả thật, mình và tiếng Anh trước đây "không chơi thân" với nhau. Nhưng mình đã ép bản thân phải làm quen với bạn ta. Mình chuyển dần

việc xem phim, đọc truyện sang tiếng Anh. Tuy nhiên, đột ngột chuyển toàn bộ sang tiếng Anh sẽ khiến bản thân bị ngợp nếu chưa quen. Vì thế, mình bắt đầu bằng việc xem những phim quen thuộc bằng phụ đề tiếng Anh như Doraemon, Tangled, Miraculous Ladybug... Chắc các bạn thấy tiêu đề toàn mấy phim quen quen phải không? Đúng rồi đấy, mình siêu khuyến khích việc bắt đầu chuyển dần sang xem phim tiếng Anh dành cho thiếu nhi. Chính vì đây là phim dành cho các bạn nhỏ, giọng nói của nhân vật thường sẽ rất rõ và dễ nghe, như Miraculous Ladybug bản tiếng Anh chẳng hạn. Ngoài ra, từ vựng và cách nói chuyện thường khá đơn giản và dễ hiểu. Tương tự, mình bắt đầu với truyện tranh trước khi chuyển sang tiểu thuyết. Cú pháp để xem phim, đọc truyện tiếng Anh miễn phí mà mình hay dùng là "[Tiêu đề phim] watch" và "[Tiêu đề truyện] read". Sau khi bấm nút Enter với từ khóa như trên trong các trình duyệt, mình sẽ đi dò một lượt những kết quả hiển thị trên màn hình. Khi làm những việc bản thân thích, mình tiếp thu khá nhanh, lượng từ vựng và khả năng nghe hiểu tăng lên đáng kể. Khi có thể hiểu những gì các bạn đọc và nghe trong bài thi IELTS, lúc này các bạn sẽ không phải nhớ quá nhiều mẹo nữa.

Nguyên cái bài dài dài này có thể tóm tắt bằng một câu như sau: Học tiếng Anh lâu dài, hạn chế nhồi nhét và dùng mẹo; nói không với việc tự ti khi nói tiếng Anh.

Chúc các bạn thành công và đạt được kết quả như ý muốn!

[Nguyễn Thu Trang]

Bước vào hành trình nộp đơn du học Mỹ mình biết các bạn sẽ rất chật vật với nhiều kì thi và điển hình là đây: kì thi chứng chỉ ngoại ngữ quốc tế. Vậy câu hỏi đặt ra là, các bạn nên chọn IELTS, TOEFL hay DET (Duolingo English Test)?

Về những thông tin cơ bản của 3 kì thi IELTS, TOEFL và DET thì các bạn nên tự tìm hiểu kĩ trên Google để đưa ra quyết định đúng đắn nhất nha!

Tính đến thời điểm hiện tại thì trên 90% các trường ĐH ở Mỹ đều chấp nhận cả 2 chứng chỉ IELTS và TOEFL, còn DET thì vẫn là một chứng chỉ ngoại ngữ mới nên số trường chấp nhận DET cũng không hẳn là quá nhiều. Vậy nên việc chọn học 1 trong 3 chứng chỉ thì theo mình nghĩ đều có lợi cả!

Nếu nói về độ tiện lợi thì chắc chắn nhiều người sẽ chọn thi DET vì các bạn được thi online tại nhà mà lệ phí thi DET lại rẻ nhất trong 3 kì thi nữa chứ. Tuy nhiên để nói về độ phổ biến thì IELTS lại nổi trội hơn cả khi không chỉ có Mỹ mà hầu hết các nước trên thế giới đều chấp nhận kì thi IELTS. Hơn nữa, có được một chứng chỉ IELTS ở Việt Nam cũng thuận tiện hơn cho bạn rất nhiều khi nộp đơn xét tuyển vào các trường Đại học ở Việt Nam đó. Sau này đi làm, việc sở hữu một chứng chỉ IELTS cũng giúp bạn rất nhiều trong thăng tiến trong công việc. Thử tưởng tượng, một bạn có 7.0 IELTS và một bạn có 115 TOEFL thì nhà tuyển dụng vẫn có một chút ấn tượng với bạn có bằng 7.0 IELTS hơn, vì thật ra TOEFL cũng ít được biết đến.

Vậy cần điểm IELTS, TOEFL và DET bao nhiêu để đủ điều kiện xét tuyển vào các trường đại học Mỹ?

Với IELTS, các bạn nên đạt được ít nhất 6.5 IELTS, còn muốn thật sự trong vòng an toàn thì các bạn nên đạt 7.0 IELTS nhé.

Với TOEFL, bạn cần đạt 100/120 điểm.

Vậy mất bao lâu để đạt IELTS 7.0?

Câu hỏi này thật ra chẳng có một đáp án chính xác nào cả! Mất bao lâu để đạt được IELTS 7.0 thì còn tùy thuộc vào trình độ của mỗi cá nhân tại thời điểm họ học nữa. Nếu bạn là một người mất gốc (ngữ pháp không chắc chắn, từ vựng thì lại chả biết gì) thì mình nghĩ sẽ mất tầm 2-3 năm (nếu học chăm chỉ) để đạt được con số như trên. Còn nếu bạn đã có gốc rễ đầy đủ (học chắc ngữ pháp, có vốn từ vựng nhất định) rồi thì mình nghĩ sẽ mất khoảng 6 tháng - 1 năm để đạt được con số 7.0. Nói chung, không gì là không thể, mọi con số chỉ mang tính ước lượng nên hãy cố gắng hết sức mình thì mình tin bạn sẽ làm được thôi!

Có phải điểm IELTS càng cao thì cơ hội nhận được học bổng sẽ càng nhiều?

Câu trả lời là "không" nhé! Điểm IELTS chỉ là một chứng chỉ để hội đồng tuyển sinh nhận thấy được khả năng ngôn ngữ của bạn khi sang một đất nước nói Tiếng Anh, để họ đủ hiểu rằng bạn có khả năng học tập và sinh sống tại nước Mỹ hay không thôi. IELTS chỉ là một "điều kiện cần", chưa phải là "điều kiện đủ" để bạn có thể kiếm một học bổng cao. Vậy nên bạn chỉ cần vượt ngưỡng điểm IELTS mà trường yêu cầu là được rồi, không cần thiết phải cày cuốc quá nhiều làm gì cho mất thời gian. Thường thì các bạn nên đạt điểm IELTS từ 7.0 trở lên là an toàn nhé! Thứ khiến bạn có được học bổng cao hay không là SAT/ACT và các giải thưởng học thuật kìa, nên hãy dành nhiều thời gian cho những "điều kiện đủ" giúp bạn giành được một suất học bổng cao nhé!

Làm thế nào để học IELTS hiệu quả?

Đây có vẻ là câu hỏi mà nhiều người quan tâm nên mình sẽ chia ra làm 4 phần của bài thi: Nghe, Nói, Đọc, Viết để đưa ra lời khuyên một cách chi tiết nhất nhé.

Lưu ý: Hồi mình học IELTS, nói thật mình cũng rất chật vật và sợ hãi, mình luôn đi tìm kiếm lời khuyên của các anh chị đã đạt được điểm cao, xem rất nhiều video Youtube về việc làm sao để tăng band điểm IELTS trong 2 tháng. Nhưng! Tin

mình đi, lời khuyên dù có nhiều đến đâu thì thực sự bản chất chỉ có 2 từ khóa giúp bạn đạt được số điểm mong muốn trong IELTS đó là: HIỂU & THỰC HÀNH.

Nghe: Với kĩ năng nghe thì chỉ có thể HIỂU được bài nghe đang nói gì bạn mới làm được bài thôi chứ áp dụng mấy mánh khóe trên mạng cũng không giúp bạn khá hơn được. Vậy để HIỂU được một bài thi thử Nghe thì bạn nên áp dụng phương pháp: nghe chép chính tả. Hằng ngày, các bạn hãy chọn một bài test bất kì rồi vừa nghe, vừa chép ra những từ mà mình đã nghe. Cứ kiên trì như vậy trong vòng 1-2 tháng, mình tin bạn sẽ cảm nhận được sự tiến bộ.

Nói: Các bạn hãy cố gắng tìm cho mình một "bạn đồng hành" cùng học nói với mình để tiến bộ lên từng ngày. Hơn nữa, việc các bạn tự thu âm bản thân khi đang luyện nói cũng là một phương pháp vô cùng hiệu quả giúp các bạn giỏi lên rất nhiều. Mỗi ngày, các bạn hãy cố trả lời khoảng 3-5 câu hỏi tham khảo rồi tự thu âm lại bản thân trả lời những câu hỏi đó thì mình tin bạn sẽ tiến bộ nhanh thôi. Nếu bạn cảm thấy bạn không thể phản xạ nhanh hoặc không thể trả lời câu hỏi được thì hãy viết ra trước, học thuộc, rồi tự luyện nói nhé. Mình đã kiên trì thử rồi, rất hiệu quả nha.

Đọc: Giống kĩ năng Nghe, muốn làm được bài thì phải HIỂU được. Thực sự việc thành thạo kĩ năng đọc cần một khoảng thời gian khá dài (nếu bạn không giỏi kỹ năng này sẵn). Đối với kĩ năng này, mình chỉ khuyên các bạn nên luyện tập mỗi ngày (mỗi ngày làm một đoạn văn), học phương pháp gạch chân từ khóa, học từ mới và cố gắng hiểu toàn bộ bài đọc, kể cả việc phải dùng để Google dịch. Cốt lõi của việc ĐỌC vẫn là việc HIỂU mà thôi. Cố gắng lên! Sự luyện tập tạo nên sự hoàn hảo mà!

Viết: Thật ra kĩ năng này mình không giỏi lắm nên cũng chỉ biết khuyên các bạn làm thật nhiều đề và chăm đọc các bài viết mẫu của IELTS Simon. Thầy Simon có lối hành văn rất logic mà không bị phức tạp, những từ vựng thầy dùng cũng đơn

giản nhưng lại "đắt giá" nên mình chỉ tập trung học thầy thôi. Với kỹ năng Viết, mình khuyên các bạn chỉ TẬP TRUNG VÀO MỘT NGUỒN TÀI LIỆU, đừng cứ thấy tài liệu nào hay hay là học vì học nhiều quá sẽ không ngấm được mà còn không hiệu quả nữa. Hãy kiên trì viết bài nữa nhé!

Chúc các bạn thành công!

CHƯƠNG 5: ACT, SAT, HAY THI CẢ HAI?

ACT từ năm 2018 đã trở nên quá đắt đỏ so với SAT.

So sánh thông tin giữa ACT và SAT:

ACT

- Đơn vị tổ chức: ACT
- Trang web: http://www.act.org/
- Điểm tối đa: 36
- Điểm tối thiểu các trường yêu cầu: Trên 28 là bạn đã khá cạnh tranh
- Cách thức thi: Thi trên máy tính
- Những nước sử dụng: Mỹ, Canada, Singapore
- Cách thức đăng ký thi: Trên trang web của ACT
- Tiền đăng ký thi: Khoảng 150 USD (3,600,000 VNĐ) cho đợt thi không bài luận và 167 USD (4,000,000 VNĐ) cho đợt thi có bài luận.
- Tiền gửi điểm trực tiếp cho đại học: 13 USD/một đợt thi/trường (300,000 VNĐ). Có nghĩa là nếu bạn gửi điểm ACT của 2 đợt thi cho 1 trường thì phí sẽ là 26 USD (600,000 VNĐ). Đắt gấp nhiều lần SAT.
- Số đợt thi 1 năm: 6 lần
- Thời điểm thi: Tháng 9, 10, 12, 2, 4, 6

SAT

- Đơn vị tổ chức: College Board.
- Trang web: https://collegereadiness.collegeboard.org/sat/
- Điểm tối đa: 1600.
- Điểm tối thiểu các trường yêu cầu: Trên 1350 là bạn đã khá cạnh tranh.
- Cách thức thi: Trên máy tính bắt đầu từ năm 2023.
- Những nước sử dụng: Mỹ, Canada, Singapore, Bắc Âu, v.v.
- Cách thức đăng ký thi: Trên trang web của College Board.

- Tiền đăng ký thi: 103 USD (2,500,000 VNĐ).
- Tiền gửi điểm trực tiếp cho đại học: 13 USD/nhiều đợt thi/trường (300,000 VNĐ). Tức là nếu bạn muốn gửi điểm 2 đợt thi cho một trường thì bạn chỉ đóng 13 USD.
- Số đợt thi 1 năm: 5 lần.
- Thời điểm thi: Tháng 10, 12, 3, 5, 6, 8.

(Nguồn: Trang web của SAT và ACT)

Thế những nước nào chấp nhận điểm kỳ thi ACT và SAT?

Trước năm 2022 thì chúng mình không thấy nhiều trường châu Âu chấp nhận điểm ACT mà chỉ có SAT. Tuy nhiên năm nay thì mình đã thấy nhiều trường hơn chấp nhận điểm ACT. Vì thế, mình có thể tự tin là dù bạn xét tuyển đại học ở Việt Nam, nộp Úc, Canada, Mỹ, châu Âu, châu Á thì bạn đều có thể dùng điểm của 1 trong 2 kỳ thi này nha.

Chi phí thi và gửi điểm của SAT rẻ hơn nhỉ?

Chính xác, chi phí thi thì gấp rưỡi SAT, gửi điểm thì đắt gấp nhiều lần do 1 lần gửi chỉ được gửi điểm của 1 lần thi. Tuy nhiên trong năm 2021, do SAT bị hủy thi quá nhiều nên một số bạn tranh thủ thi ACT thay thế. Vì thế tại VELA thì chúng mình đã thay đổi chiến lược và dạy cả ACT và SAT. Cả hai kỳ thi này giờ đều thi trên máy tính hết rồi.

Thế điểm cao thì có lợi gì?

Đơn giản, điểm cao thì trường cao, học bổng nhiều. Điểm thấp thì trường thấp, học bổng ít hơn.

Thế chính sách tổng điểm cao nhất từng phần (superscore) là gì vậy? Mình hay nghe nhưng không hiểu lắm.

Ví dụ như bạn thi SAT đợt tháng 10 với điểm toán 750 cùng điểm đọc và ngữ pháp 600. Như vậy, tổng điểm đợt thi đó là của bạn là 1350 - không quá thấp nhưng cũng chưa tốt. Đến đợt thi tháng 1, điểm toán của bạn giảm còn 650 do ẩu, nhưng điểm đọc và ngữ pháp lại đạt 700 nhờ... ông bà phù hộ. Tổng điểm của bạn vẫn là 1350. Tuy nhiên khi bạn gửi 2 điểm này đi, các trường sẽ lấy điểm cao nhất phần toán (750 đợt tháng 10) cộng với điểm cao nhất phần đọc (700 đợt tháng 1) để ra tổng điểm SAT của bạn là 1450 - hoàn toàn đủ để cạnh tranh nhiều học bổng. ACT cũng tương tự như thế nhé. Ví dụ lần đầu bạn thi ACT được 36 phần toán, 35 phần ngữ pháp, 29 phần đọc, và 29 phần khoa học. Lần thứ 2 bạn thi ACT được 35 điểm phần toán, 34 phần ngữ pháp, 32 phần đọc, và 30 phần khoa học. Như vậy điểm trung bình của bạn sẽ được tính dựa trên điểm cao nhất của mỗi phần: 36 phần toán, 35 phần ngữ pháp, 32 phần đọc, và 30 phần khoa học. Điểm của bạn sẽ là 33. Điểm rất tốt ấy.

Như vậy, với chính sách này, bạn càng cần phải đi thi nhiều lần, vì biết đâu một giây phút xuất thần sẽ giúp điểm của bạn cải thiện đáng kể. Tuy nhiên như mình có nói ở trên thì các trường châu Âu hiện chưa chấp nhận hình thức cộng điểm cao nhất từng phần thế này nha.

Tuy nhiên mình có nghe nói là thi nhiều sẽ bị trường đánh giá thấp?

Chúng mình xin khẳng định là KHÔNG nhé. Vì trường đã có chính sách superscore thì bạn thi một lần hay nhiều lần cũng chẳng có gì khác nhau. Ngoài ra khi bạn gửi điểm cho trường bạn có thể chọn những đợt thi bạn muốn gửi. Đợt thi nào thấp quá thì bạn bỏ qua thôi đừng gửi.

Nhưng thi nhiều tốn tiền?

Trên lý thuyết thì bạn muốn thi bao nhiêu lần cũng được. Tuy nhiên như bạn biết, số đợt thi của ACT hoặc của SAT chỉ giới hạn khoảng từ 6 tới 7 lần/năm, trong đó có những đợt thi vào tháng 12, tháng 4 hoặc tháng 5 thường rơi vào đợt thi học

kỳ trong trường. Ngoài ra, đợt thi vào tháng 10 hoặc tháng 3 lại có thể rơi vào đợt kiểm tra giữa kỳ. Tính ra số đợt thi mà bạn chuẩn bị tốt về mặt tinh thần chắc chỉ có khoảng 2 tới 3 đợt/năm cho mỗi kỳ thi thôi.

Như vậy với con số 2,500,000 – 3,800,000 VNĐ/đợt thi thì gia đình chắc tốn tầm 7,500,000 – 12,000,000 VNĐ cho 3 – 4 đợt thi. Nếu điểm bạn tăng thì học bổng tăng lên vài ngàn USD. Số tiền bạn bỏ ra thi rất nhỏ so với số học bổng các bạn đạt được. Vì thế, hãy xem đây là khoản đầu tư ngắn hạn nhé.

Nhưng nếu thi nhiều, rút kinh nghiệm, rồi lại thi tiếp thì bao giờ cho đủ?

Bạn thi đến đợt cuối cùng là đợt tháng 10 năm lớp 12. Khi đó bạn sẽ nộp cùng hồ sơ cho đợt nộp sớm (Early Action/Early Decision) nhé.

Rồi, chiến lược làm bài SAT trên máy tính là gì? Có chiêu gì không?

Nhìn chung SAT thì không có chiêu gì cả. Bạn phải "cày" thôi. Làm càng nhiều đề càng tốt. Tuy nhiên do phần thi SAT trên máy tính vừa mới được triển khai nên tài liệu hiện nay không có nhiều như tài liệu trên giấy. Tin vui là do phần kiến thức toán và ngữ pháp không đổi nên các bạn vẫn có thể tận dụng những tài liệu thi toán trên giấy cũ để ôn tập nha.

SAT bao gồm 2 phần chính:

- Đọc hiểu và ngữ pháp: Gồm 2 phần thi, mỗi phần dài 32 phút và gồm 27 câu hỏi. Tổng cộng là 54 câu hỏi trong vòng 64 phút. Tổng điểm phần này là 800.
- Toán: Gồm 2 phần thi mỗi phần dài 35 phút và gồm 22 câu hỏi. Tổng cộng là 44 câu hỏi trong vòng 70 phút. Tổng điểm phần này là 800.
- Tổng điểm: 1,600

Trong 2 phần thi thì toán vẫn là phần dễ lấy điểm hơn phần đọc và ngữ pháp. Vì thế chúng mình khuyên các bạn cần tập trung lấy điểm toán nhé. Trong phần đọc

và ngữ pháp thì những câu ngữ pháp sẽ là những câu hỏi ngắn hơn và dễ lấy điểm hơn, vì thế các bạn cũng nên tập trung vào những câu này để lấy điểm cao hơn.

Điều khác biệt của kỳ thi SAT trên máy tính so với kỳ thi giấy là độ khó của phần thi thứ 2 của phần đọc và ngữ pháp và phần thi thứ 2 của toán sẽ được quyết định bởi kết quả của phần thi thứ nhất. Tức là nếu bạn làm tốt phần thi đầu tiên thì phần thứ 2 sẽ khó hơn và điểm của bạn cũng sẽ cao hơn. Nói một cách khác, nếu bạn thấy phần 2 mình làm cho phần đọc ngữ pháp hoặc toán mà dễ hơn phần 1 thì bạn biết chắc điểm thấp rồi đó.

Một trang web có nhiều tài liệu hướng dẫn ôn thi SAT miễn phí đó là trang Khan Academy tại địa chỉ https://www.khanacademy.org/. Bạn có thể tải 4 bài thi thật SAT miễn phí từ College Board và cả phần mềm BlueBook để làm bài. Ngoài ra còn rất nhiều video hướng dẫn từng chủ đề cụ thể trong đề thi SAT. Nếu bạn tự học thì bạn nên bắt đầu từ đây.

Thôi cụ thể đi. Mình phải làm phần đọc và ngữ pháp ra sao?

Phần đọc của đề thi SAT trên máy tính không còn những bài đọc dài như trên giấy trước đây. Các bạn chỉ phải đọc một đoạn ngắn và trả lời những câu hỏi liên quan như đọc hiểu, tóm tắt ý chính, so sánh ý, cấu trúc đoạn đọc hoặc điền từ vựng phù hợp. Điều quan trọng là xây dựng vốn từ vựng phong phú để bạn có thể đọc nhanh và hiểu nhanh. Bạn cũng không cần phải biết kiến thức về lịch sử hay chính trị Mỹ như bài thi trên giấy cũ nữa.

Còn với phần ngữ pháp, đầu tiên, bạn có thể tra cứu danh sách kiến thức ngữ pháp của SAT qua mạng trên Google với từ khóa:

- Grammar for SAT (Ngữ pháp SAT)
- Common grammar errors for SAT (Lỗi sai ngữ pháp thường gặp của SAT).

Sau khi học thuộc lòng kiến thức ngữ pháp thì bạn làm đề nhiều để chọn cho đúng. Thật sự là dạng lỗi sai của SAT thường xuyên lặp đi lặp lại trong các đề, ví dụ nhé:

- Động từ chia số nhiều số ít.
- Sử dụng dấu phẩy, dấu chấm phẩy, dấu hai chấm.
- Lỗi sử dụng cụm từ song song: động từ, danh từ, tính từ, trạng từ.

Các câu hỏi ngữ pháp thường ngắn gọn và dễ hơn các câu hỏi phần đọc nên các bạn làm càng nhiều bài tập càng tốt để quen phản xạ với những lỗi sai thường gặp của SAT.

Ui, dễ thế cơ à? Dễ thế thì chắc ai cũng được điểm cao hết?

Chúng mình cũng nghĩ vậy đấy, giờ thi trên máy tính rất tiện lợi. Thời gian thi lại ngắn hơn hồi thi trên giấy. Câu hỏi phần đọc thì dễ hơn hồi trước. Tuy nhiên, có một điểm đó là do số câu hỏi ít hơn nhưng tổng điểm không thay đổi, vì thế nếu bạn không cẩn thận và chỉ sai 1 câu thôi thì điểm của bạn sẽ bị trừ nhiều hơn so với việc sai 1 câu trên bài thi giấy như trước đây. Bạn mà ẩu là điểm thấp ngay đấy.

Ừa, thế còn phần toán?

Đầu tiên với phần toán, mục tiêu của bạn là không sai câu nào để đạt trọn vẹn 800 nhé. Có những bạn nói với chúng mình là em không giỏi môn toán, tuy nhiên vấn đề là phần toán là phần dễ lấy điểm cao hơn so với phần đọc.

Về phần kiến thức, tương tự như ngữ pháp, chỉ có vài kiến thức toán lớp 10, 11 ở Việt Nam cơ bản mà các bạn cần học thuộc lòng để áp dụng cho nhanh. Bạn có thể Google thông tin như sau:

- Complete SAT mathematics concepts (kiến thức toán SAT)

Sau khi tốn khoảng một buổi ôn lại phần kiến thức thì bạn chỉ cần lao đầu vào làm càng nhiều đề càng tốt. Ngoài những đề Official Guide trên Khan Academy chúng mình đã chia sẻ ở trên, trang web của Khan Academy cũng có khá nhiều tài liệu để các bạn tự ôn đấy. Nhớ dành thời gian để luyện.

Theo kinh nghiệm của chúng mình thì lý do các bạn không được điểm cao phần toán là chưa làm đủ nhanh và hay sai ẩu. Vì thế sau mỗi bài làm, các bạn cần phải xem rất kỹ lại để rút kinh nghiệm. Những lỗi chúng mình thường mắc phải gồm đọc thiếu từ, hiểu sai câu hỏi, quên đổi đơn vị. Vì thế, khi đi thi, nếu các bạn làm xong trước giờ thì đừng bao giờ chủ quan mà không kiểm tra lại nhé. Đừng để khi bước ra khỏi phòng thi thì thốt lên "ôi chết rồi" và tiếc hùi hụi.

Thế còn phần thi viết của SAT thì sao?

Kể từ tháng 6 năm 2021 thì phần thi viết của SAT đã bị College Board bỏ rồi nên bạn không cần phải lo nữa nha.

Nghe hay nhỉ, thế mình còn cần lưu ý gì cho kì thi SAT không?

Khi đi thi, bạn nên nhớ mấy điểm sau nha:

- Bạn cần in giấy báo thi, mang theo CCCD hoặc hộ chiếu, máy tính xách tay hoặc máy tính bảng iPad, 2 – 3 cây bút chì 2B, và đồng hồ đeo tay cơ học (không đem đồng hồ điện tử như Apple Watch nhé) vào phòng thi.
- Nhớ tới sớm và có mặt ở địa điểm thi lúc 7 giờ 45 phút sáng. Nếu bạn đi thi lần đầu và bố mẹ không biết đường thì nên đi dò đường trước khi thi. Nếu bạn tới trễ là sẽ không được vào phòng thi đâu đấy. Đã có 1, 2 trường hợp năm nay do tới muộn mà mất luôn cả kỳ thi đó.
- Nhớ là ngày thi SAT luôn luôn vào sáng thứ 7. Chúng mình đã gặp vài trường hợp nhớ nhầm ngày thi sang chủ nhật và quên đi thi đấy.

- Khi đi thi dù bạn làm xong sớm thì không nên hoàn tất ngay để sang phần tiếp theo mà hãy kiểm tra kỹ tất cả các câu trả lời nhé. Nhớ giúp chúng mình là sai 1 câu có thể mất tới 30-40 điểm trong bài thi đấy.
- Bạn nên mang theo nước và đồ ăn nhẹ khi đi thi vì kỳ thi sẽ kéo dài. Bạn sẽ thi xong tầm 11h00 tới 11h30 nên đừng nói bố mẹ đến sớm quá rồi phải chờ lâu nha.

Rồi hiểu rồi, mình cũng muốn tìm hiểu ACT một chút thì sao?

Chúng mình khuyên là các bạn nên chuẩn bị cả ACT và SAT nhé vì lượng kiến thức cũng như nhau, chỉ khác về cấu trúc bài thi thôi. Rút kinh nghiệm xương máu năm 2021 thì giờ bạn thi được gì cứ thi nhé.

Đầu tiên, điểm ACT được tính bằng trung bình cộng của bốn phần là ngữ pháp, toán, đọc, và khoa học (điểm mỗi phần tối đa là 36). Nếu bạn tính nộp những trường đứng đầu thì nên đặt mục tiêu từ 32 điểm trở lên nhé!

Đầu tiên với phần ngữ pháp, bạn có thể làm tương tự như đã chuẩn bị cho SAT. Bạn có thể tìm kiếm trên Google và YouTube danh sách kiến thức ngữ pháp cho ACT. Phần này thường chỉ yêu cầu bạn sửa vài dạng lỗi sai lặp đi lặp lại nên làm nhiều đề thì sẽ quen tay ngay thôi. Tuy nhiên, vì chỉ có 45 phút để trả lời 75 câu hỏi nên phải ôn thật kỹ để tránh áp lực thời gian nhé. Một bí quyết nhỏ trong ACT là với các câu sửa ngữ pháp, đáp án ngắn gọn nhất có thể đến 90% là câu đúng đấy. Nói chung, đây là phần để gỡ điểm nên hãy cố gắng sai dưới 5 câu để lấy từ 33 tới 36 điểm phần này.

Thứ hai là phần toán. Phần này sẽ kiểm tra kiến thức toán cấp 3 ở Việt Nam, vì thế khó khăn của bạn chỉ là học từ vựng để hiểu câu hỏi là gì. Các bạn có thể tìm kiếm kiến thức toán của ACT trên Google hay YouTube để đọc sơ qua một lần và học thuộc những từ tiếng Anh cơ bản cho toán như hệ số góc (slope), số âm, dương (negative, positive numbers), hình vuông, hình chữ nhật (square,

rectangle), v.v. Quan trọng hơn vẫn là phải tự làm nhiều đề để quen với dạng bài cũng như áp lực thời gian (60 câu hỏi trong vòng 60 phút). Vì được dùng máy tính nên các bạn có thể giải ra ngay hoặc thế ngược đáp án vào câu hỏi, và đừng lo lắng quá vì chỉ có 2-3 câu thật sự khó trong bài thôi. Tuy nhiên, bởi bạn là học sinh châu Á nên phần toán này chỉ được sai tối đa 1, 2 câu thôi để còn lấy 35 hoặc 36 điểm đấy.

Thứ ba là phần đọc. Đây được xem là phần khó nhất, không phải vì câu hỏi khó mà là vì bạn chỉ có 35 phút để làm hết 40 câu. Chính vì thế để có thể làm hết thì bạn nên tìm đọc về những chủ đề như chính trị, văn hóa, và lịch sử Mỹ. Một số chủ đề phổ biến như bình đẳng giới tính, phân biệt chủng tộc, hoặc hệ thống chính trị nước Mỹ là những chủ đề xã hội mà nhiều bạn học sinh ở Việt Nam chưa bao giờ đọc qua. Một gợi ý nhỏ cho phần này đó là nếu bạn không làm kịp giờ thì nhớ điền đại đáp án chứ đừng bỏ trống câu nào, ACT cũng không trừ điểm những câu sai nên bạn cứ vô tư nhé! Ngoài ra, bạn có thể dùng phương pháp loại trừ những câu trả lời không liên quan để chọn câu đúng sẽ tiết kiệm thời gian hơn. Nói chung, mục tiêu của bạn là sai từ 10 câu trở xuống để có thể lấy điểm từ 28 trở lên.

Phần cuối cùng của ACT là phần khoa học. Đây là phần mà nếu nhìn vào sẽ rất khó khăn cho nhiều học sinh Việt Nam. Phần này cũng có 40 câu hỏi và làm trong vòng 35 phút. Để làm tốt phần này, có một lời khuyên hơi ngược đời chính là đừng đọc phần kiến thức trong câu hỏi mà chỉ nên tập trung vào hiểu các bảng biểu/đồ thị được cung cấp trong bài thôi. Sau đó, bạn nhảy ngay vào trả lời câu hỏi và tập trung suy luận logic dựa trên thông tin có trong bài chứ đừng cố gắng hiểu lý do tại sao, sẽ tiết kiệm được phần lớn thời gian mà còn tránh bị đánh lạc hướng nữa đó!

Thế còn phần viết của ACT thì sao?

Phần viết của ACT thì đơn giản. Đề bài sẽ cho bạn một vấn đề xã hội với 3 ý tưởng gợi ý khác nhau cho vấn đề đó. Yêu cầu của bài là bạn phân tích 3 ý tưởng đó và đồng thời đưa ra ý tưởng riêng của bạn. Bạn sẽ có 40 phút để viết bài.

Về phần cách thức viết bài thì bạn cứ viết tương tự như cách bạn viết bài thứ 2 của IELTS. Tức là mẫu cấu trúc 5 đoạn, bao gồm: mở bài, 3 đoạn thân bài, và kết bài. Bạn chú ý đừng để sai ngữ pháp là được. Nội dung cũng tương tự IELTS khi bạn chia sẻ ý kiến của cá nhân thôi.

Nhìn chung bài viết này dễ hơn phần viết cũ của SAT nhiều. Đối với văn mẫu thì bạn cứ sử dụng lại bài mẫu của IELTS cho ACT là được.

Thế mình kiếm đề ACT ở đâu để làm?

Do ACT đã thay đổi cách thức thi nên bạn chỉ có thể ôn tập bằng những đề thi cũ trên giấy từ những năm trước. Bạn cứ yên tâm là nội dung và định dạng bài thi không có gì thay đổi hết, chỉ là phải làm trên máy tính mà thôi.

Theo luật quốc tế thì bạn không được phép sử dụng những đề thi cũ có trên mạng mà chỉ được dùng đề thi miễn phí mà ACT cung cấp. Tuy nhiên chỉ cần bạn tìm kiếm trên Google một chút là có thể ra ngay nhiều đề thi cũ trên giấy của ACT từ năm 1996 cho tới năm 2021. Việc sử dụng những đề đó hay không là tùy thuộc vào cách nhìn nhận vấn đề của bạn. Ở Việt Nam thì rất nhiều trung tâm không hề được sử dụng những bài thi này nhưng họ vẫn in ầm ầm ra để làm thôi. Tùy bạn à.

Hiểu rồi, nói chung là làm đề thi "chui" và làm càng nhiều càng tốt. Thế mình phải làm bao nhiêu đề ấy nhỉ?

Tầm 30 tới 40 đề trước khi thi là bạn có thể được ít nhất 30 cho ACT hoặc 1350 cho SAT. Bạn cần xác định nếu tự học thì sẽ mất từ 6 tháng tới 1 năm thì mới làm

hết các đề đấy. Ngoài ra, vì lịch thi của ACT/SAT chỉ giới hạn trong khoảng 5 - 7 lần/năm nên cứ đăng ký thi càng sớm càng tốt để tránh hết chỗ nhé.

Ôi, ôn thi ACT và SAT mệt quá nhỉ. Thế nếu thi xong thì mình có thể nộp hồ sơ chưa?

Chưa đâu, chúng ta còn các môn AP chưa đụng tới nè.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 5

[Trương Nguyễn Tiến Phúc]

Ngày 3 tháng 12, mình bước vào phòng thi SAT với tâm thế vô cùng thoải mái vì đã là kỳ thi SAT cuối cùng trong năm, và có lẽ cũng chính là kỳ thi SAT cuối cùng trong cuộc đời của mình. Cũng chính vì đã đạt được aim điểm từ trước nên mình đã không quá đặt nặng thành tích của mình trong lần thi này. Và thật bất ngờ, chính vì sự thoải mái ấy mà phần Đọc (Reading) đã trôi qua một cách vô cùng nhẹ nhàng đối với mình. Mình cũng đã hoàn thành tốt phần Viết (Writing) và Toán (Math), cảm giác như lần này mình sẽ thực sự chạm tới điểm SAT 1500 mơ ước. Nhưng không. Sau hai tuần, mình nhận được email với nội dung rằng "Your December 2022 SAT Score are delayed while we conducted review." Nghĩa là… điểm của mình sẽ bị hoãn, và thậm chí sẽ bị hủy chỉ vì có một số trường hợp gian lận đang xảy ra. Vào cái ngày đáng ra mình nhận điểm, mình đã trang web để kiểm tra điểm mỗi 30 phút, và mình đã lay lắt chờ đợi trong giấc ngủ, tới nỗi mà mình đã bật dậy lúc 4h sáng chỉ để kiểm tra xem đã có điểm chưa.

Sau lần đó, mình mới thật sự nhận ra rằng tổ chức College Board còn tồn đọng khá nhiều vấn đề. Vì rằng đây là một tổ chức phi lợi nhuận và đồng thời tổ chức quá nhiều cuộc thi lớn nên khâu chăm sóc khách hàng không được quan tâm chu đáo. Khi điểm bị delay, mình đã email cho College Board để hỏi, và mình đã nhận được hồi âm sau tận… 1 tuần rưỡi, với nội dung xử lý vấn đề của mình như là "copy paste", thậm chí có một đoạn mình đã đọc được trên Reddit của một bạn người nước ngoài. Việc đảm bảo sự công bằng của kỳ thi cũng chưa thực sự diễn ra hoàn hảo (rò rỉ đề thi thật trước ngày thi) nên một số học sinh vẫn bị nghi ngờ gian lận và hoãn điểm thi. Có bạn thậm chí bị hoãn đến tận 3 tuần, ảnh hưởng rất lớn đến việc nộp đơn vào các trường Đại học nếu như chưa có điểm SAT. Tuy vậy, mình hy vọng khi College Board chuyển sang thi thi SAT trên máy tính vào năm sau, khâu bảo mật đề thi sẽ tốt hơn.

Mình cũng đã trải nghiệm thi ACT vào ngày 7 tháng 12, sau khi thi SAT 4 ngày. Thú thật mà nói, mình cũng không kỳ vọng nhiều vì mình không ôn tập và kết quả của mình cũng không cao. Tuy nhiên, mình vô cùng thoải mái vì tổ chức ACT làm việc chuyên nghiệp hơn College Board nhiều lần và ít xảy ra tình trạng chậm điểm để ảnh hưởng tới học sinh. Nếu được đưa ra lời khuyên, có lẽ mình sẽ khuyên các bạn thi ACT vì sự chuyên nghiệp của bên tổ chức. Đồng thời hai kỳ thi cũng có độ khó không quá chênh lệch nhau và nội dung học tương đồng nên hãy cân nhắc nhé! Chúc các bạn may mắn.

[Nguyễn Trần Quang Minh]

Có lẽ ai cũng biết bài thi SAT và ACT là một trong những thành phần quan trọng nhất trong bộ hồ sơ du học của bạn (đặc biệt khi du học Mỹ). Đây là con số mà nhà tuyển sinh sẽ nhìn vào đầu tiên khi đánh giá khả năng học thuật của bạn, và hoàn toàn có thể "tách" bạn ra khỏi hàng loạt ứng viên còn lại.

Thế nhưng, SAT hay ACT? Mình đã suy nghĩ rất nhiều và lựa chọn SAT vì chi phí "dễ chịu hơn" của bài thi này, vì mình cảm thấy hợp với cách ra đề và sắp xếp phần thi của SAT hơn, và cũng vì mình sợ bài thi viết của ACT nữa.

Thật ra có nhiều hơn chỉ là lệ phí thi (yếu tố tất nhiên) để xem xét khi cân nhắc giữa SAT và ACT. Đó có thể là về thế mạnh của bạn. Mình giỏi viết bài (ACT) hay chỉ ưu tiên làm trắc nghiệm (SAT)? Mình giỏi đọc những bài văn dài (ACT) hay từng đoạn văn ngắn (SAT mới) trong một lần? Mình có muốn một phần thi riêng chỉ tập trung vào khoa học (ACT)? Đó là những câu bạn có thể tự hỏi để xác định thế mạnh bản thân.

Tiếp theo là nhu cầu của nhà tuyển sinh. Chứng chỉ SAT có thể không phổ biến lắm ở một số khu vực và ACT cũng vậy. Xác định ngôi trường mơ ước của mình có thể cho bạn một gợi ý nữa đó! Đôi khi mình cũng cân nhắc độ phù hợp của "phong cách bài thi" với bản thân nữa. Ví dụ, khi đề SAT đi từ phần đọc viết đến toán thì đề ACT lại chuyển đổi xen kẽ tiếng Anh - toán - đọc - khoa học - viết ("lộn xộn" hơn đối với mình). Và cuối cùng là khả năng tìm được nguồn tài nguyên ôn thi hợp với bạn nữa.

Dù là bài thi nào thì chúng mình cũng phải chuẩn bị thật kĩ đúng không? Đây là một số kinh nghiệm mình đã rút ra được trong quá trình tự ôn thi SAT cùng với sự sát cánh của VELA để rồi đạt được con điểm trong mơ nè!

Thật sự là đến lúc cầm trên tay kết quả SAT 1490 và 1500 (Superscore), mình vẫn chưa thể tin được là bản thân có thể chinh phục được con điểm này chỉ bằng cách

thay đổi phương pháp làm bài và chuẩn bị tinh thần thật tốt cho ngày thi. Mình nhận ra rằng, dù SAT là một thử thách khó khăn, nhưng việc chinh phục thành công bài thi này là hoàn toàn khả thi nếu có đủ quyết tâm và tìm được một phương pháp học tập hiệu quả.

Thật ra, tụi mình có thể chia bài thi SAT thành hai dạng câu hỏi, kiểm tra kiến thức hoặc kỹ năng của thí sinh (trắc nghiệm ACT gần như cũng được tạo ra từ hai thành phần tương tự).

Câu hỏi kiến thức luôn là những câu hỏi dễ lấy điểm nhất đối với mình, vì chúng ta hoàn toàn có thể tự chuẩn bị đầy đủ những lý thuyết cần thiết cho bản thân tại nhà một cách nhanh chóng mà không cần tốn quá nhiều thời gian luyện tập hay làm quen với phương pháp. Đối với phần đọc và viết, đây có thể là những câu hỏi về ngữ pháp, cách sử dụng câu, từ nối, hay những lỗi sai cơ bản trong đoạn văn. Còn với toán, câu hỏi kiến thức chỉ dừng lại ở việc áp dụng công thức, thế số, hay xác định các khái niệm đơn giản. Một kinh nghiệm của mình là hãy tìm những bảng tóm tắt, hệ thống kiến thức trên mạng hay trong các tài liệu ôn thi VELA cung cấp để có một cái nhìn bao quát hơn. Bên cạnh đó, khi luyện tập, hãy để ý những lỗ hổng kiến thức của bản thân và chủ động bổ sung kiến thức đó.

Thách thức hơn là các câu hỏi kỹ năng, đòi hỏi bạn phải có một mức độ thành thạo nhất định để không mắc phải những cái bẫy của người ta đề. Đối với các câu hỏi này, điều quan trọng là khả năng phân tích yêu cầu đề cũng như những thông tin được đưa ra trong đề. Mỗi một dạng yêu cầu sẽ được giải quyết theo một hướng khác nhau, và ta cần làm quen với các bước giải quyết đó để hoàn thành từng loại câu hỏi.

Kiến thức sẽ ngấm từ từ trong quá trình học, kỹ năng sẽ dần hình thành trong khi thực hành, vì vậy đừng vội vàng "nhồi nhét" quá nhiều thứ cho bản thân quá nhanh. Một lời khuyên của mình là hãy "tận hưởng" từng buổi học SAT(/ACT) cơ bản hay những buổi giải đề, đặc biệt nếu bạn có một người hướng dẫn giải thích

rõ những suy luận và bước làm bài. Theo dõi những hướng dẫn đó như một "câu chuyện", dần dần bạn sẽ tiếp nhận được tư duy làm bài và phương pháp suy luận của họ. Đó là một phương pháp cực kì hữu ích mình học được khi tham gia các lớp học ở VELA đó!

Mặc dù chúng ta có thể đã rất tự tin với khả năng của bản thân, nhưng nếu có tâm lý không ổn vào ngày thi thì bất kì ai cũng có thể mắc phải những sai lầm không đáng có. Vì vậy, việc chuẩn bị kĩ càng trước ngày thi cũng không kém phần quan trọng.

Đăng kí trước một vài suất thi để không phải đi thi với tâm thế "một phát ăn ngay". Sẽ tốt hơn nhiều nếu bạn biết mình sẽ có thêm một cơ hội thử lại và cố gắng hết mình, thay vị cứ nơm nớp lo sợ sai lầm không thể sửa chữa đúng không? Đặt trước suất thi cũng giúp bạn tiết kiệm được một số chi phí nếu lỡ phải săn suất thi lại và bạn hoàn toàn có thể chuyển lại suất thi của mình nếu đã hài lòng với điểm số (nhưng theo kinh nghiệm của mình, trừ khi điểm SAT của bạn đã bắt đầu bằng con số 15XX, bạn sẽ muốn thử lại khi có điều kiện để nâng điểm lên hết mức có thể thôi).

Đi chơi trước ngày thi; hoặc làm bất cứ điều gì bạn cảm thấy thoải mái ít nhất một ngày trước khi thi để giải toả căng thẳng về kì thi sắp tới. Một tuần trước khi thi mình gần như không đụng đến bất cứ một tài liệu học nào (vì đã khá chắc chắn với kiến thức của bản thân) mà chỉ lắng nghe những chia sẻ về tư duy làm bài, dự đoán độ khó đề và những mẹo đạt điểm cao trên youtube. Còn lại là thời gian mình dành để tập thể dục, thiền, nghe subliminal (các thông điệp kích thích tiềm thức), chụp ảnh, đọc một số sách tiếng Anh, v.v. và đi học như bình thường. Chính vì dành thời gian nghỉ ngơi sau khi ôn tập vất vả nên khi bước vào phòng thi mình cảm thấy tự tin, thoải mái và làm bài vô cùng tự nhiên.

Ngủ kĩ và không bao giờ để bụng đói. Mình đã cực sai lầm khi để chính mình làm phân tâm bản thân trong lần thi đầu tiên chỉ vì ăn uống chưa hợp lý. Bài thi

SAT(/ACT) diễn ra trong một thời gian rất dài với rất ít thời gian giải lao nên việc chuẩn bị sẵn một thanh chocolate, hộp sữa hay bất cứ thứ gì có thể giải quyết nhanh cơn đói của bạn là vô cùng cần thiết. Ngoài ra, cần tránh uống quá nhiều nước nếu bạn không muốn phí thời gian làm bài quý giá.

Cuối cùng, đừng quên các mẹo làm trắc nghiệm như tạm bỏ qua những câu quá khó, đánh "lụi" một đáp án cho tất cả các câu không làm được, hay dành thời gian chuyển đáp án vào ô trả lời.

Để kết luận, dù là SAT hay ACT thì chỉ cần bạn chuẩn bị được chu đáo kiến thức, kỹ năng làm bài chắc chắn, chiến thuật hiệu quả để giải quyết các câu hỏi, và một tinh thần thoải mái, tự tin trước ngày thi thì chắc chắn, bạn sẽ có thể vượt qua "thử thách" này một cách thuận lợi và dễ dàng. Điều quan trọng là hãy rút kinh nghiệm và cố gắng khắc phục những lỗi sai của mình qua mỗi lần thi và biến chúng thành cơ hội để đạt được kết quả mong muốn. Chúc bạn thành công chinh phục bài thi của mình!

[Trương Ân Thiên]

Bản thân mình là người đã từng học qua cả 2 bài thi, vì vậy mình muốn chia sẻ một chút về trải nghiệm của bản thân. Những điều mình nói có thể khá chủ quan, vậy nên bạn hãy tự học thử và rút ra kinh nghiệm nhé!

Mình học SAT đầu năm lớp 11, cũng là lần đầu mình tới với VELA. Khi đó, mình không hề biết một chút gì về bài thi hết, kể cả mục đích thi của mình (vì lúc đó mình chưa có ý định đi du học, chỉ muốn vào VELA để học IELTS thôi). Việc học SAT lúc đó hoàn toàn là mong muốn một trải nghiệm mới, bởi vì khi ấy mình cũng khá rảnh rỗi. Là một người mới thì SAT rất khó, tuy nhiên, sau một thời gian ôn tập và cày cuốc thì mình dần cải thiện điểm số hơn rất nhiều. Sau vài tháng ôn tập thì mình đã đăng kí thi SAT, nhưng lại bị hủy vì dịch Covid-19. Lo sợ sẽ còn nhiều đợt thi bị hủy trong tương lai, mình thử xem qua và học ACT. Tuy mình không ôn quá nhiều về ACT như SAT nhưng mình đã rút ra vài kết luận cho bản thân.

Đối với bản thân mình thì SAT khó hơn so với ACT. Số lượng câu hỏi trong phần SAT ít hơn so với ACT, do đó các bạn cần phải cẩn thận hơn rất nhiều, vì một câu hỏi sai sẽ mất khá nhiều điểm của bản thân. Ngoài ra, do số lượng ít hơn nên đa phần các câu hỏi của SAT sẽ đánh đố hơn ACT rất nhiều. Tuy nhiên, ACT sẽ có phần thi Khoa Học, bao gồm các bài đọc chuyên về lĩnh vực này, và đây sẽ là một thử thách lớn đối với các bạn nào không mạnh về khoản này (như mình đây). Mỗi kì thi sẽ có một thách thức khác nhau, tuy nhiên do mình ôn thi SAT nhiều hơn và cũng đã đi thi 3 lần rồi, nên mình sẽ chia sẻ một số tips để ôn SAT nhé!

SAT không phải là một kì thi đánh giá trí thông minh IQ gì của bạn cả. Mình định nghĩa lại một chút nhé: SAT (Scholastic Aptitude Test) là bài kiểm tra đánh giá năng lực chuẩn hóa. Nói cách khác, bài thi sẽ kiểm tra năng lực học tập của bản thân bạn. Bài thi sẽ có xu hướng lặp lại, và thường các nội dung kiểm tra đều theo một mô típ có sẵn. Vì vậy, mọi người dù là trình độ nào thì đều có thể làm tốt bài

thi SAT. Điểm cao SAT sẽ chỉ đồng nghĩa với một điều rằng: các bạn có khả năng ôn tập thi và khả năng học tập các môn trên đại học rất tốt. Việc các bạn cần làm là… cày đề. Hãy chia nhỏ từng phần của đề thi ra thành từng dạng nhỏ, và ôn tập thật chắc từng dạng. Dù là bài thi đọc, viết hay toán cũng đều có các dạng của riêng nó, và chỉ cần thuần thục các dạng riêng lẻ thì đạt được số điểm cao là hoàn toàn dễ dàng.

Ngoài ra, tư duy khi làm bài cũng cực kì quan trọng. Mình từng đọc qua rất nhiều bài viết về SAT, cũng như xem youtube về bí quyết học, thì có một điều mà mình rất tâm đắc đó là hãy luôn đi theo tư duy của College Board (hội đồng tổ chức thi SAT). Nghĩa là, mỗi khi các bạn sai một câu hỏi nào đó, hãy chấp nhận bản thân đã sai, và xem lời giải cho câu hỏi đó để xem cách mà College Board giải quyết vấn đề là gì. Các bạn phải hiểu rằng, dù các bạn có cãi thế nào hay phản đối đến nhường nào về đáp án của đề, thì bạn vẫn là người sai và College Board vẫn là người đúng. Điều này nghe tuy đơn giản nhưng nhiều người lại rất khó hiểu được.

Mình nghĩ những điều trên là các bài học quan trọng nhất mà mình rút ra được khi ôn tập cho SAT. Hãy nhớ rằng, điểm số chỉ là một phần trong bộ hồ sơ, vì vậy đừng dành 100% thời gian của bản thân cho nó. Việc sở hữu 1500+ mà không hề có bất kì hoạt động ngoại khóa nào hay bài luận tốt thì cũng sẽ bị đánh giá thấp thôi. Mình đã thấy rất nhiều trường hợp các bạn có điểm SAT từ 1300-1400 mà vẫn đậu vào các trường hạng cao và chất lượng. Hãy đầu tư cho những thứ khác nữa nhé!

Dù chọn kì thi nào thì mình cũng chúc các bạn đạt điểm thật cao!

[Lý Nhật Hưng]

ACT hay SAT? Trước đây, hẳn nhiều bạn sẽ băn khoăn liệu bài thi nào sẽ là lựa chọn phù hợp hơn để ôn luyện vì tính chất của chúng khác nhau khá lớn. Nhưng hiện tại, khi bài thi SAT được chuyển sang dạng kỹ thuật số (digital SAT) thì dường như sự khác biệt giữa SAT và ACT cũng không còn nhiều nữa. Tuy nhiên, theo mình thì thi SAT sẽ có lợi hơn vì lệ phi thi SAT thấp hơn nhiều so với ACT.

Thật ra, trong mắt các nhà tuyển sinh thì SAT và ACT có giá trị tương đương nhau, vì vậy chỉ cần bạn có một trong hai là đã đủ cho một bộ hồ sơ đẹp rồi đấy. Nếu đã chọn được bài thi mình mong muốn thì mình khuyên các bạn hãy bắt đầu luyện thi thật sớm và thật đều đặn để có kết quả thật tốt. Sau đây là một số mẹo mình đã dùng để đạt được điểm số lý tưởng ở bài thi SAT. Mặc dù mình thi SAT bằng hình thức trên giấy truyền thống, nhưng mình tin chắc kinh nghiệm của mình vẫn sẽ khá hữu hiệu vì phần lớn thời gian ôn tập, mình đều làm bài trên máy tính mà.

Đầu tiên, hãy tập làm quen với việc làm bài đúng giờ. Tất nhiên, trong những lần đầu làm bài, bạn rất có thể sẽ bị choàng ngợp với áp lực của thời gian, đặc biệt là với phần đọc của bài thi SAT. Nhưng mình vẫn khuyên các bạn nên chia đúng thời gian làm bài cho từng phần nhỏ của mỗi bài thi, đặc biệt là mỗi bài đọc trong phần Đọc. Đừng lo lắng với những lần bạn không thể hoàn thành bài làm kịp giờ. Đó là chuyện hết sức bình thường! Ngay cả mình trong lần thi SAT đầu tiên còn phải bỏ hẳn một bài đọc nhỏ mới có thể làm bài kịp giờ đấy. Có một mẹo mà mình đã áp dụng trong quá trình ôn mà bản thân cảm thấy rất hiệu quả. Đối với những bài đã làm, bạn hãy xem và sửa thật kỹ các câu, còn phần chưa làm kịp bạn hãy giữ nguyên và đừng sửa vội. Sau đó, hãy tổng hợp lại từng đề vào một nơi lưu trữ ghi rõ ngày tháng bạn đã làm bài. Sau khoảng 2-3 tuần, bạn hãy lấy những bài làm không kịp trước đó ra làm lại nhé. Với cách này, không những bạn có thể ôn lại những lỗi sai mình đã phạm phải, mà còn cảm thấy tự tin hơn khi

làm bài, từ đó có thể rút ngắn thời gian đáng kể đó. Tin mình đi, sự tự tin là một yếu tố hết sức quan trọng khi làm bài thi SAT, và sau vài tháng áp dụng phương pháp này, mình đã "dạn" hơn khi đối mặt với những đề mới, cũng như cải thiện rất nhiều về thời gian làm bài đó.

Thứ hai, đừng lãng phí tài nguyên đề. Do SAT kĩ thuật số mới được đưa vào hoạt động năm 2023, nên số lượng đề có quy cách giống đề thi thật chỉ đếm trên đầu ngón tay! Vì thế, bạn không nên làm các đề này một cách vô tội vạ trong khoảng thời gian đầu ôn SAT. Thay vào đó, hãy bắt đầu làm với những đề thi theo quy cách cũ những năm trước với mục đích chủ yếu là để làm quen và tăng khả năng phản xạ với các kiểu câu hỏi trong đề. Ngoài ra, bạn còn có thể tạo tài khoản trên trang web Khan Academy để luyện tập từng phần nhỏ của bài thi nữa đó. Cá nhân mình rất thích ôn tập trên Khan Academy vì bài làm luôn được chia thành những đơn vị nhỏ, vì thế mỗi lần làm bài mình không bị quá ngộp. Đồng thời, trang web cũng có những thuật toán giúp mình ôn luyện nhiều hơn những kỹ năng còn chưa tốt khi làm bài. Còn về những đề thi thật, bạn hãy sử dụng chúng như công cụ đánh giá năng lực hiện tại của bạn, từ đó đề ra được phương án ôn luyện thích hợp nhé.

Thứ ba, hãy đăng ký thi nhiều lần nhất có thể. Tuy mẹo này có vẻ rất tốn kém, nhưng số tiền bạn bỏ ra để đi thi đôi khi chẳng là gì so với những suất học bổng vài nghìn đô mà bạn có thể nhận được trong tương lai. Với nhiều lần thi SAT, bạn có thể tập trung ôn luyện riêng từng phần thi khác nhau cho mỗi đợt thi. Điều này là do chính sách lấy điểm cao nhất mỗi phần trong nhiều lần thi (superscore) ở các trường. Các nhà tuyển sinh không quan tâm bạn thi bao nhiêu lần, họ sẽ chỉ nhìn vào số điểm cao nhất mà bạn có được thôi. Vì vậy, đừng chần chờ gì mà hãy đăng ký hết những vị trí còn trống trên College Board để có thể đạt được điểm SAT đáng mơ ước nhé. Và cũng đừng lo nếu bạn không săn kịp suất thi vào những lúc cao điểm. Hãy ráng chờ sau ngày trả điểm SAT đợt trước rồi vào lại

trang đăng ký, có khả năng rất cao là College Board sẽ có thêm vài suất thi khác vì lúc đó có vài học sinh hủy suất thi của mình đấy.

SAT hay ACT giờ đây không còn nhiều sự khác biệt, bạn có thể thi bất cứ bài thi nào bạn thấy phù hợp. Điều quan trọng chính là hãy bắt đầu thật sớm để có thể gặt được nhiều quả ngọt, bạn nhé!

[Lâm Nguyên Bảo]

SAT, SAT, và SAT! Nếu các bạn đã tìm hiểu qua lộ trình chuẩn bị hồ sơ đại học thì khái niệm SAT có lẽ đã quá quen thuộc và nó dường như đã trở thành một cơn ác mộng thật sự đối với các du học sinh tương lai. Tuy nhiên, với cương vị là một người đã dành xấp xỉ một năm trời để chiến đấu hằng ngày với SAT, mình đã đúc kết được một số bí kíp xương máu để giúp các bạn chinh phục được kì thi khó nhằn này một cách thuận lợi và ít tốn thời gian hơn.

Bí kíp 1: Biết người biết ta - trăm trận trăm thắng

Một trong những bước đầu tiên mình luôn nhắc những bạn mong muốn ôn thi SAT chính là làm đề thi thử để biết khả năng mình đến đâu. Các bạn hãy dành một ngày thật rảnh rỗi của mình để ngồi một mình trong phòng suốt hơn 3 tiếng để hoàn thành một bài thi SAT hoàn chỉnh. Khi làm vậy, ngoài có một bức tranh tổng thể rõ ràng nhất về trải nghiệm thi SAT, các bạn còn biết được vùng điểm của bản thân mình. Ngoài ra, các bạn cũng nắm rõ được bản thân mình đang còn yếu ở những kỹ năng nào (Đọc, Viết, hay Toán) để tập trung cải thiện.

Bí kíp này đặc biệt hữu dụng với những bạn có ý định ôn thi SAT cấp tốc hay không còn nhiều thời gian trước khi đợt thi tiếp theo bắt đầu. Sau khi làm bài, các bạn hãy đối chiếu với đáp án để phân nhóm những câu sai vào những dạng bài nhất định. Tiếp theo, hãy tạo cho mình một trang tính của Google (Google Sheets) để tổng hợp lại những dạng câu mình làm sai. Làm như vậy, các bạn sẽ nắm rõ được nhóm kiến thức bản thân còn hổng để có thể nhanh chóng bổ sung lý thuyết, rồi luyện tập để tránh những sai sót trên bài thi thật. Bằng phương pháp này, các bạn đã tiết kiệm được kha khá thời gian khi chỉ cần tập trung vào điểm yếu của mình chứ không cần dành quá nhiều thời gian để ôn đi ôn lại những kiến thức mà bản thân đã nắm rõ.

Bí kíp 2: Thu thập tài nguyên - Tích lũy lương thực

Một trong những điều tuy hiển nhiên nhưng có rất nhiều bạn mắc phải đó là chỉ chăm chăm vào giải đề mà lại quên trang bị cho mình một nền tảng tốt. Trước khi bắt đầu giải đề, hãy đảm bảo bản thân đã nắm chắc những điểm ngữ pháp trọng điểm, lý thuyết toán quan trọng. Với độ "phủ sóng" của kỳ thi SAT, thật không hề khó để tiếp cận với hàng ngàn nguồn tài liệu ôn SAT trên mạng. Tuy nhiên, không phải đầu sách hay trang mạng nào cũng được qua kiểm duyệt và đảm bảo mang đến những kiến thức chính xác. Trong quá trình ôn SAT, mình đã gối đầu một vài đầu sách uy tín với cách diễn đạt dễ hiểu cho người học, đặc biệt là với cộng đồng học sinh quốc tế. Các bạn có thể tham khảo những đầu sách/tài liệu sau:

- The College Panda's SAT Writing: Advanced Guide and Workbook (Kỹ năng Writing);
- The College Panda's SAT Math: Advanced Guide and Workbook (Kỹ năng Toán);
- The Complete Guide to SAT Reading by Erica L. Meltzer (Kỹ năng Đọc);
- Các video bài giảng và bài tập tự luyện của trang mạng Khan Academy (Tất cả kỹ năng).

Ngoài việc học lý thuyết, trau dồi thêm từ vựng mới cũng là một phần không thể thiếu đối với những sĩ tử của kì thi này. Quá trình trau dồi từ vựng đôi lúc sẽ khiến các sĩ tử nản lòng. Vì vậy, để học từ vựng hiệu quả và tiết kiệm thời gian hơn các bạn có thể tham khảo những phương pháp sau:

Học bằng thẻ ghi nhớ (Flashcard): Công cụ này có thể dễ dàng mang theo bên mình ở mọi nơi và ôn tập bất cứ lúc nào.

Học bằng ứng dụng Quizlet: Ứng dụng này có thể xem như thẻ ghi nhớ (Flashcard) trực tuyến. Với những trò chơi/hình ảnh phong phú, bạn có thể ôn đi ôn lại từ mới và ghi nhớ lâu hơn khi liên kết chúng với những hình ảnh vui nhộn.

Học từ vựng theo chủ đề: Việc phân từ vựng ra theo từng chủ đề cũng giúp các bạn có thể dễ dàng quản lý số lượng từ mình muốn học cũng như bổ sung từ vựng với những chủ đề bản thân còn yếu. Ngoài ra, khi phân loại từ theo chủ đề, các bạn có thể dễ dàng ghi nhớ và hiểu được từ theo đúng ngữ cảnh hơn khi làm phần Đọc của bài thi.

Bí kíp 3: Có công mài sắt có ngày nên kim

Đã có những đêm mình mệt đến mức gục ngay trên bàn ngủ thiếp đi khi còn đang sửa dở dang đề SAT. Mình vẫn còn nhớ những lần đau đầu đến không chịu nổi khi phải đọc hiểu/phân tích liên tục những đoạn văn khoa học, chính trị rất khô khan cùng hàng trăm từ vựng lạ hoắc. Mình hoàn toàn đồng ý, việc chinh phục kỳ thi này đã là một thử thách vô cùng lớn mà các bạn phải từng bước vượt qua. Tuy nhiên, thay vì cứ mãi tập trung vào độ khó của kỳ thi này, tại sao bạn lại không thử ghi ra những lợi ích to lớn không kém mà nó mang lại cho bản thân để có mục đích cố gắng mỗi ngày?

Mình biết quá trình luyện SAT có thể khiến các bạn rất dễ nản lòng. Tuy nhiên, với những bí kíp mà mình đúc kết được, mình tin các bạn hoàn toàn có thể chinh phục được kì thi này. Lời cuối, mình xin chúc cho các chiến binh săn học bổng sẽ học tập thật hăng say và trau dồi cho mình thật nhiều kiến thức bổ ích!

[Đặng Thảo Nguyên]

ACT và SAT có giống nhau không?

Trước hết, mình sẽ nói về điểm chung của hai bài thi chuẩn hóa này nha. SAT và ACT hầu như được dùng như một bài kiểm tra năng lực đầu vào của các trường đại học, và tất nhiên các trường sẽ không ưu tiên bài thi nào hơn rồi! Một điều đặc biệt nữa là tụi mình có thể "superscore" cho cả hai kỳ thi - tức là tính tổng của điểm thành phần cao nhất trong những đợt thi khác nhau. Điều đó có nghĩa là thi nhiều lần sẽ càng có lợi hơn đó. Ngoài ra, có một điểm bạn cần lưu ý đó là nếu SAT các bạn có 2 phần: Reading & Writing và phần Math thì ACT sẽ được chia thành 4 phần: English, Math, Reading và Science.

Vậy tụi mình nên chọn cái nào nhỉ?

Đầu tiên mình sẽ chia sẻ kinh nghiệm bản thân trước nha. Nếu được chọn lại thì mình vẫn sẽ chọn thi SAT, vì trên thực tế ở Việt Nam hầu như mọi người đều biết đến kì thi này thay vì ACT. Thế nên việc ôn luyện, tra cứu tài liệu hay tham khảo kinh nghiệm cũng sẽ dễ dàng hơn. Nhưng để cho khách quan thì các bạn hãy làm thử cả hai bài này và tìm ra cho mình một bến đỗ phù hợp nhé.

Nếu các bạn giống mình và quyết định thi SAT thì những điều tiếp theo sẽ rất hữu ích với bạn đấy. Mình đã thi SAT 3 lần rồi nên cũng có kha khá kinh nghiệm xương máu đó. Nếu hỏi mình học SAT bao lâu để đạt được kết quả cao thì mình sẽ nói càng lâu càng tốt. Đối với trường hợp của mình là khoảng hơn 1 năm, đó là những ngày tháng vật vã vì mình thật sự không biết cách học. Việc chưa biết lên kế hoạch và phân bổ thời gian tự học hợp lý khiến mình cảm thấy rất nản. Mình làm rất nhiều đề thi thật nhưng vẫn không hề tiến bộ. Vào những tuần đầu khi mới làm quen với SAT thì mình thấy lạ lẫm lắm, việc làm toán bằng tiếng anh với một đứa học trường công lập từ nhỏ như mình thật sự rất mới mẻ. Cứ mỗi lúc làm đề, mình lại bắt gặp những từ vựng học thuật mới. Mãi cho đến sau này

mình mới nhận ra rằng: trong khoảng thời gian đầu ấy mình nên tìm hiểu những kiến thức cơ bản trước thay vì cứ lao vào giải đề. Nhưng khi có một nền tảng nhất định thì việc giải nhiều đề rất có lợi đó. Ngoài ra, hai nguồn luyện SAT từ cơ bản đến nâng cao mà mình cảm thấy tâm đắc nhất là Khan Academy và Youtube. Đối với mình, Youtube chắc chắn là một nguồn tài nguyên dồi dào trong công cuộc ôn thi. Các bạn cứ lên Youtube và gõ "SAT math tips", "how I got 1500 on the SAT"… là sẽ ra vô vàn những mẹo hay đấy.

Quan trọng nhất là kì thi này không được tổ chức nhiều lần và cạnh tranh rất nhiều nên mọi người phải tranh thủ đăng ký từ sớm. Mình không khuyên các bạn đăng ký 2 đợt thi liền nhau (Vd: đợt tháng 8 và tháng 10) vì như vậy sẽ rất gấp rút và không thể tối ưu hoá điểm được. Và một điều đáng lưu ý nữa là ở Việt Nam, College Board đã bắt đầu chuyển từ thi giấy sáng thi trên máy từ đầu năm 2023 nên thời gian thi và bố cục cũng sẽ khác đi. Nổi bật nhất là thời gian thi từ hơn 3 tiếng sẽ giảm xuống còn 2 tiếng thôi. Nhìn chung thì bài thi cũng sẽ không khác mấy nên mọi người đừng quá lo lắng nha.

Tóm lại thì đây sẽ là một con đường khó và gian nan nên nó đòi hỏi các bạn rất nhiều nỗ lực để bắt đầu. Nhưng mình có thể chắc chắn rằng một khi đã tâm huyết làm điều này thì bạn sẽ đạt được kết quả mong muốn thôi.

CHƯƠNG 6: MÌNH CÓ CẦN THI AP KHÔNG?

Hãy thi đi, bạn sẽ có một bộ hồ sơ đẹp như một bạn du học cấp 3 tại Mỹ hoặc một bạn học trường quốc tế tại Việt Nam.

Sao College Board lại bỏ SAT 2 thế?

Vì dịch bệnh khiến nhiều trung tâm hủy thi đó bạn. Ngoài ra kỳ thi AP cũng đã bao gồm những kiến thức có trong SAT 2 rồi, ví thế họ đã thông báo tháng 6 2021 sẽ là lần cuối cùng tổ chức thi SAT 2 quốc tế rồi. Tại Mỹ thì họ đã hủy thi luôn từ tháng 2 năm 2021.

Thế AP là gì thế?

Advanced Placement hay gọi tắt là AP là chương trình dự bị đại học mà College Board thiết kế dành riêng cho các học sinh cấp 3. Thường các bạn học sinh lớp 10, 11, và 12 sẽ học các môn AP để chứng minh khả năng có thể thành công trong bậc đại học và lấy được tín chỉ đại học. Điều này giúp một số bạn tiết kiệm thời gian học đại học đấy.

Nói cho dễ hiểu, tương tự như các lớp chuyên ở Việt Nam thì các môn Advanced Placement (AP) là những môn học khó hơn, cao hơn so với chương trình cấp 3 bình thường tại Mỹ. Những bạn học sinh tại Mỹ đậu vào những trường hàng đầu đều có rất nhiều các môn AP đang học hoặc đã thi với điểm 4 – 5.

Tiết kiệm thời gian học đại học là sao chưa hiểu?

À, thế này nhé, kỳ thi AP của mỗi môn có số điểm tối đa là 5. Nếu bạn đạt 4 tới 5/5 thì khi nộp điểm này vào đại học, ví dụ 5 điểm môn kinh tế vĩ mô, bạn có thể được miễn không phải học môn kinh tế vĩ mô cơ bản tại đại học. Một ví dụ nữa là khi bạn thi Calculus BC được 5 thì trường có thể miễn cho bạn học Calculus 1 và 2 tại đại học, tức là bạn sẽ không phải học Toán trong năm đầu. Vì thế, nếu trong lớp 11 bạn không thi được AP thì có thể chọn thi AP vào năm 12 khi áp lực học

giảm đi sau khi đã đậu đại học. Bạn có thể thi AP vào cuối năm 12 để nộp bổ sung cho trường đại học bạn chọn. Tuy nhiên, bạn cần chú ý là đợt thi AP đầu tháng 5 có thể rơi vào thời gian thi học kỳ. Bạn vẫn phải giữ điểm trung bình tốt nên cần chú ý phân bổ thời gian phù hợp nhé.

Thế AP có những môn gì?

Bạn có thể tham khảo danh sách các môn AP trên trang web của College Board tại đây nhé: https://apstudents.collegeboard.org/course-index-page.

Tuy nhiên điều chúng mình muốn nhấn mạnh là với các bạn học cấp 3 tại Việt Nam dù là trường công, trường tư, hay trường quốc tế thì dưới đây là một số môn thế mạnh của chúng mình nè:

- AP Kinh Tế Vĩ Mô (Macroeconomics)
- AP Kinh Tế Vi Mô (Microeconomics)
- AP Lịch sử Mỹ (US History)
- AP Toán tích phân (Calculus AB)
- AP Khoa học máy tính A (Computer Science A)
- AP Khoa học máy tính cơ bản (Computer Science Principles)
- AP Xác suất thống kê (Statistics)
- AP Hóa (Chemistry)
- AP Lý 1 (Physics 1)
- AP Lý 2 (Physics 2)

Thế mạnh là sao?

Ý chúng mình là những môn mà các bạn thường lấy được điểm cao từ 4 tới 5 trên 5 ấy. Ở VELA chúng mình có dạy hết những môn này đó. Trước đây chúng minh có một số môn nữa nhưng do phản hồi các bạn là khó nhằn và khó hiểu quá nên chúng mình bỏ rồi. Các bạn còn có thể học hết cả những môn này trong gói buffet và không phải đóng thêm học phí gì cả.

Thế mình phải ôn ra sao?

Với các bạn học trường quốc tế theo hệ cấp 3 của Mỹ thì có thể chọn những môn AP trường có dạy và thi vào cuối năm sau khi học xong. Với các bạn cấp 3 học trường công lập tại Việt Nam thì sẽ phải tự ôn thi và đăng ký thi riêng vào đầu tháng 5. Hiện một số bạn cấp 3 bao gồm các bạn tại VELA cũng rất tích cực tự ôn thi AP để hồ sơ cạnh tranh hơn. Tuy nhiên, bạn vẫn phải nhớ điểm ACT/SAT và GPA, hoạt động ngoại khóa của bạn cũng rất quan trọng nha. Chỉ khi nào bạn làm tốt những điểm đó thì hãy xem xét thi AP. Chúng mình không khuyên bạn tập trung ôn thi AP mà bỏ ACT/SAT hay điểm trung bình của mình đâu nhé.

Về việc ôn tập thì bạn không cần phải tự ôn mà có thể đăng ký môn AP phù hợp với ngành học đại học của mình. Ở VELA, các bạn có thể chọn môn để học hoặc nếu có sức thì học hết luôn cũng được.

Một lợi thế lớn hơn của việc thi AP đó là nếu bạn đạt điểm cao từ 4 tới 5 (5 là điểm tối đa) thì các trường đại học sau khi nhận bạn có thể miễn cho bạn không phải học lại môn đó.

Ngoài ra, vì AP là kỳ thi trắc nghiệm nên việc đạt điểm cao không khó nếu bạn ôn tập kĩ: với điểm 5 cao nhất thì bạn chỉ cần làm đúng 70% các câu hỏi, 60% cho 4, và 50% cho 3. Tuy nhiên, bạn không nên ôn tập quá 3 môn AP trong cùng một năm nếu bạn đang học trường công tại Việt Nam. Nếu bạn muốn nhắm tới những trường đứng đầu thì có thể bắt đầu ôn thi AP ngay từ khi vào lớp 10 và chia đều mỗi năm 1 – 2 môn AP.

Ủa, thế học xong rồi thì thi làm sao nếu mình không học trường quốc tế?

Chỉ khoảng 3, 4 năm trước thôi các bạn học sinh phải bay sang Thái Lan để thi AP ấy vì các trường quốc tế không cho thí sinh tự do đăng ký thi trong trường của họ. Tuy nhiên năm nay thì chúng ta có nhiều sự lựa chọn rồi nha. Ví dụ ở hệ thống VinSchool cho phép các học sinh trường khác đăng ký thi ở cả Hà Nội và

thành phố Hồ Chí Minh. Ngoài ra, ở thành phố Hồ Chí Minh còn có trường quốc tế ABCIS ở Nhà Bè và ISHCMC tại quận 2 cũng tổ chức thi cho các thí sinh tự do. Vì thế bạn hoàn toàn có thể học các môn AP tại VELA (chúng mình có nhiều lắm nhé) rồi tự đăng ký thi AP thôi, y hệt đăng ký thi IELTS hay SAT ấy. Năm nay thì trường Phổ Thông Năng Khiếu tại thành phố Hồ Chí Minh cũng đã tổ chức thi cho các bạn học sinh luôn rồi. Theo chúng mình nghĩ thì sẽ càng ngày càng có nhiều trường ở Việt Nam tổ chức thi AP nên bạn không lo thiếu chỗ đâu.

Này, mình nên chuyển sang học tại trường quốc tế thì có vẻ tốt hơn phải không, có nhiều thời gian học AP hơn chứ?

À, không hẳn đâu. Lợi thế của việc chuyển sang học tại một trường quốc tế theo chương trình IB (International Baccalaureate) hoặc AP đó là bạn sẽ được tiếp xúc với nhiều tiếng Anh hơn và áp lực học tập giảm đi. Một lợi thế nữa là những bạn nộp cho National University of Singapore hay Nanyang Technological University thì với chương trình A level/IB thì bạn không phải thi đầu vào như các học sinh trường công. Tuy nhiên một số vấn đề sẽ nảy sinh nếu bạn nộp hồ sơ từ một trường cấp 3 quốc tế:

- Khó xin hỗ trợ tài chính vì các trường đại học đều biết về thông tin về học phí của bạn. Ví dụ nếu gia đình bạn đóng được 30,000 USD/năm cho học phí như của ISHCMC thì bạn sẽ không thể khai là gia đình chỉ đóng được 25,000 USD/năm cho bậc đại học được.
- Vì bạn học theo chương trình cấp 3 của Mỹ nên hồ sơ của bạn sẽ được hoặc bị đánh giá như các học sinh Mỹ, tức là số môn AP bạn học, điểm trong lớp, điểm thi ACT/SAT, v.v. Điều này đồng nghĩa với việc bạn sẽ phải cố gắng tương tự như các bạn học cấp 3 tại Mỹ. Trong khi đó, các bạn học trường công tại Việt Nam thì chỉ cần điểm trung bình trên 8.5 và trường đại học sẽ tập trung vào ACT/SAT của bạn mà thôi.

- Cuối cùng, khi bạn xin thư giới thiệu thì cũng sẽ khó tác động được đến nội dung, vì thường ở những trường quốc tế giáo viên sẽ tự chủ động viết và không chia sẻ nội dung thư cho học sinh xem trước.

Thế lệ phí thi thì sao?

Tùy vào địa điểm và thời gian bạn đăng ký thì lệ phí một môn có thể dao động từ 3,500,000 VNĐ tới 4,500,000 VNĐ ấy. Chúng mình khuyên bạn lớp 10 thi 2 môn, tốn khoảng 7,000,000 – 9,000,000 VNĐ này. Đến lớp 11 thì thêm 2 tới 3 môn nữa. Lớp 12 thì 2 môn nữa. Như vậy hồ sơ các bạn sẽ rất mạnh đấy.

Xong AP rồi, vào hồ sơ được chưa?

Chưa đâu, chúng ta chỉ mới đi được nửa con đường chuẩn bị thôi. Chúng ta còn hoạt động ngoại khóa nữa.

Hoạt động ngoại khóa ấy hả? Ủa, mình có phải lấy chứng nhận tham gia hoạt động không?

Đương nhiên là… KHÔNG rồi. Khi bạn điền hồ sơ trên Common Application thì bạn sẽ liệt kê những hoạt động ngoại khóa đã tham gia và không cần gửi bất kỳ giấy chứng nhận.

Như thế thì làm sao trường biết mình có thật sự làm hay không? Mình bịa ra thì sao?

Đấy chính là điểm hay của các trường đại học Mỹ: họ sẽ mặc định tin tưởng rằng bạn luôn trung thực trong quá trình điền hồ sơ. Tuy nhiên, các trường thường sẽ yêu cầu bạn viết một bài luận phụ về hoạt động bạn tham gia. Thông qua bài luận đó, nếu có bất kỳ nghi ngờ nào về tính trung thực trong hồ sơ, họ sẽ từ chối bạn ngay trong một nốt nhạc.

Nghiêm trọng thế cơ à?

Đúng rồi, thành ra bạn không cần phải lấy chứng chỉ gì cho hoạt động ngoại khóa đâu, nhưng sẽ cần chú ý những điểm sau khi thực hiện hoạt động ngoại khóa nhé.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 6

[Trương Ân Thiên]

Học AP thực sự rất hữu ích đấy! Nó đã tác động đến mình rất nhiều trên con đường chuẩn bị cho hành trình du học. Ngoài những lợi ích mà ai cũng biết như là tích lũy chứng chỉ để giảm môn trên đại học hay là một công cụ để ban tuyển sinh đánh giá trình độ học tập của bạn, thì mình xin chia sẻ thêm những trải nghiệm của bản thân với AP nhé!

Đầu tiên, AP giúp mình xác định được ngành nghề của bản thân. Nghe thật vô lí phải không? Tuy nhiên, đó hoàn toàn là sự thật trong trường hợp của bản thân mình. Như các bạn đã biết, AP là chương trình dạy các môn học tương đương với chương trình đại học, đồng nghĩa rằng bạn đang học những lớp học đầu tiên trong nghành bạn chọn đấy! Vì vậy, khi trải nghiệm qua một lớp AP mà bản thân không hề cảm thấy thích thú và phù hợp, thì có lẽ lớp đó cũng như các kiến thức liên quan đến môn đó không phải lựa chọn tốt cho tương lai nghề nghiệp của bạn đâu. Bản thân mình đã học AP tâm lí học (Psychology) tại VELA cũng như tìm hiểu trên mạng về AP sinh học (Biology). Và sau chỉ vài buổi, mình dám khẳng định rằng các môn này không phải là điểm mạnh của bản thân, cũng như chắc chắn hơn với ngành nghề mà mình chọn hơn trên đại học là kinh doanh.

Thứ hai, AP là chương trình đại học, và việc tiếp cận nó sớm sẽ giúp bạn đỡ bỡ ngỡ hơn trong tương lai. Trong trường hợp của bản thân, mình nhận thức rõ được việc học cấp 3 và đại học thực sự rất khác nhau, vì vậy mình đã chọn học AP một phần vì nó giúp mình quen hơn với cách học tập đúng đắn và hiệu quả hơn trong môi trường đại học. Ban đầu khi học AP kinh tế vĩ mô (Macroeconomics) tại VELA, mình vẫn quen với cách học cấp 3 ở Việt Nam, rất bị động và không kỉ luật, khiến điểm kiểm tra trong vài đợt đầu rất thấp. Sau khi quyết định thay đổi cách học của bản thân, mình nhận rõ sự tiến bộ trong cả kĩ

năng học tập lẫn kiến thức, và mình hoàn toàn có thể áp dụng điều này trong mọi chương trình học sau này.

Và còn rất nhiều lợi ích khác mà các bạn có thể tự cảm nhận khi học AP! Tuy nhiên nếu có ý định học AP thì hãy học từ sớm nhé chứ đừng như mình! Mình đã không chắc chắn ý định của bản thân nên đã chần chừ đến năm nay mới đăng kí thi, do đó mình phải vừa lo nhiều thứ trong năm 12 vừa phải cân 3 môn AP. Ngoài ra hãy cố gắng cân bằng thời gian học AP với lại các môn trong trường, đừng để được 5 điểm AP mà cũng được 5 điểm thi học kì đấy!

Mình biết học AP rất cực. Các bạn phải cố gắng hơn nhiều so với nhiều người, trong khi đây chỉ là một lựa chọn không bắt buộc. Tuy nhiên, hãy có tầm nhìn dài hạn và nghĩ đến những lợi ích lâu dài, chắc chắn bạn sẽ nhận lại được nhiều hơn thế. Chúc các bạn học AP thật tốt và có một trải nghiệm quý giá nhé!

[Nguyễn Hữu Thục Lê]

Sau khi đọc phần thông tin chung, có lẽ các bạn đã có những hình dung khá đầy đủ về kỳ thi AP rồi nhỉ? Vậy thì mình ở đây để trả lời câu hỏi cuối cùng: "Liệu thi AP có phải là điều cần thiết đối với bạn?"

Đối với mình, kỳ thi AP là cơ hội để mình thử sức học các môn Giải tích (Calculus AB hoặc BC), Xác suất thống kê (Statistic) và Vật lý (Physics 1, 2 hoặc C). Trong quá trình ôn tập, mình được trải nghiệm việc học theo chương trình chuẩn hóa của Mỹ, đồng thời đọc tài liệu và làm bài tập hoàn toàn bằng tiếng Anh. Có thể nói, trải nghiệm học AP là một phép thử cho quá trình học tập tại đại học Mỹ của các bạn đó.

Phương pháp tư duy và những yêu cầu về trình bày, giải thích trong chương trình này có phần thoải mái hơn chương trình học tại Việt Nam. Ví dụ, thay vì "áp công thức" và "nương tựa" vào chiếc máy tính Casio thì mình chủ yếu học để hiểu các hiện tượng Vật lý hay cách sắp xếp thí nghiệm trong môn Xác suất thống kê. Như vậy, AP có thể là thước đo độ sẵn sàng của bạn đối với việc học bằng ngoại ngữ, cũng có thể mở ra cho bạn những lối tư duy và phương pháp giải bài tập khác.

Ngoài các môn toán và khoa học tự nhiên, bạn cũng có thể chọn giữa nhiều môn nghệ thuật và khoa học xã hội. Đây là danh sách các khóa học AP kèm lời giải thích ngắn gọn về chương trình học.

Ngoài những lợi ích về mặt trải nghiệm, bạn còn có thể sử dụng điểm AP để bỏ qua các lớp học cơ bản ở bậc Đại học. Thông thường, các trường sẽ yêu cầu điểm tối thiểu là 3 hoặc 4 trên thang điểm 5.

Song, kì thi các môn AP cũng mang đến một số bất lợi. Một yếu tố không thể bỏ qua đó chính thời gian. Mình đã tham gia đợt thi AP tháng 4/2022, trùng với lịch

thi cuối học kì ở trường mình và ngay sau kỳ thi SAT vào tháng 3. Gặp áp lực thời gian, mình đã không thể ôn tập hết các phần trong chương trình.

Ngoài ra, AP về cơ bản là học trước chương trình Đại học tại Mỹ, vậy nên kiến thức khó và nhiều hơn so với chương trình cấp 3. Ôn tập cho kì thi này cần rất nhiều cố gắng đối với những bạn chưa có nền tảng vững chắc như mình. Trong suốt quá trình học, mình gặp nhiều khó khăn với việc đọc hiểu khái niệm và ghi nhớ thuật ngữ bằng tiếng Anh. Đối với một số môn nghệ thuật, văn học, bạn còn phải hoàn thành một hồ sơ tác phẩm (art portfolio) hay viết một bài luận cuối khóa.

Để kết thúc bài viết, mình gửi các bạn một vài lời khuyên nếu bạn quyết định đi thi AP nhé.

Hãy bắt đầu từ sớm! Mỗi môn AP được thiết kế để học trong một kì hoặc cả năm học, trong khi mình và một số bạn xung quanh thường chỉ kịp chuẩn bị trước 3-4 tháng, có bạn chỉ học trước 1 tháng vì phải lo việc học ở trường.

Hãy tìm kiếm và làm các đề thi thử. Cách trình bày bài khác với chương trình học Việt Nam có thể gây khó khăn cho các bạn. Một số đề thi cũng có đề bài dài và khó hiểu, khiến cho bạn mất nhiều thời gian đọc. Tương tự như các kì thi SAT hay ACT, việc tìm kiếm để thi thử và đáp án tham khảo có thể giúp quá trình này dễ dàng hơn nhiều, đồng thời khiến bạn có tâm lý vững vàng hơn khi bước vào phòng thi.

Không chỉ học từ sớm, hãy đăng ký sớm nữa nhé! Tại một số địa điểm thi, các môn AP phổ biến thường hết suất thi từ sớm. Ngoài ra, việc đăng ký sát ngày thi có thể khiến bạn mất thêm một khoản phụ phí không hề nhỏ đâu.

CHƯƠNG 7: HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA

Bạn không cần giấy chứng nhận hay phải làm quá nhiều hoạt động, hãy tập trung vào 1 hoạt động suốt 3 năm để làm mũi nhọn cho hồ sơ của bạn.

Nào, mình cần phải chú ý những điểm gì?

Trước khi chúng mình chia sẻ chi tiết, đầu tiên là với hoạt động ngoại khóa thì bạn nghĩ bạn sẽ làm gì?

Để xem: Làm lồng đèn trung thu, dạy học cho học sinh nghèo, quyên góp cho các gia đình khó khăn, đại loại như vậy hả?

Hoạt động ngoại khoá

Chỉ mới là một phần thôi. Bạn hãy suy nghĩ rộng hơn cho những hoạt động ngoại khóa nhé.

Đầu tiên bạn có thể cho mình biết bạn thích làm gì những lúc rảnh rỗi không? Ví dụ bạn có thích chơi thể thao, thích tập võ, thích lập trình máy tính, thích chăm sóc cây cảnh, thích làm những hoạt động tổ

chức sự kiện, thích đọc sách, thích làm hàng thủ công, thích thiết kế và vẽ, thích viết truyện, mong muốn hỗ trợ người khác, hay chỉ đơn giản là phải ở nhà trông em vì ba mẹ thường xuyên đi vắng?

Nhiều thế làm sao mình trả lời. Nếu mình thích chơi PUBG hay LOL thì sao? Đó có được xem là hoạt động ngoại khóa không?

Bạn cứ đặt mình vào vị trí của ban tuyển sinh xem. Bạn nghĩ họ sẽ chọn ai? Một học sinh suốt ngày chỉ ngủ trong ký túc xá và chơi điện tử một mình hay một người mang lại lợi ích cho trường và cộng đồng xung quanh?

Chắc là người sau ha?

Đấy, thành ra với các trường đại học, hoạt động ngoại khóa là những hoạt động không chỉ là sở thích của bạn mà còn cần phải mang lại lợi ích cho người khác. Ví dụ nhé:

- Nếu bạn thích ngủ, liệu bạn có thể nghiên cứu kỹ hơn về giấc ngủ và cho bạn bè lời khuyên về việc ngủ làm sao cho hiệu quả nhất? Bạn có thể đi nghiên cứu, có bài phát biểu trước đám đông (trên 2 người là đông rồi), và kết nối với các giáo sư đầu ngành?
- Nếu thích chơi game, bạn có thể tự học lập trình trên điện thoại di động và viết một vài trò chơi cho bạn bè trong trường cùng chơi không? Bạn có nghe vụ gần đây Cục Thuế TP. HCM truy thu thuế của một bạn 20 tuổi đã kiếm được 41 tỷ từ viết phần mềm trò chơi không? Hãy thử làm Nguyễn Hà Đông thứ 2 nhé.
- Nếu bạn thích làm hàng thủ công thì bạn có thể làm để tặng các học sinh nghèo, thậm chí tổ chức những buổi hoạt động giúp các bạn học sinh khác có thể tự làm. Bạn có thể bán trực tuyến hay đấu giá những vật dụng bạn làm ra? Nếu có lợi nhuận bạn có thể lập nên một doanh nghiệp nhỏ?

- Nếu bạn thích âm nhạc, bạn có thể biểu diễn miễn phí tại phố đi bộ vào cuối tuần để gây quỹ từ thiện chứ?
- Nếu bạn thích nấu ăn, bạn có nghĩ đến việc sáng tạo những món ăn mới và quay video hướng dẫn đưa lên Facebook hay YouTube không? Bạn có vài chục ngàn like trên YouTube, lồng thêm những đoạn quảng cáo vào là bạn đã có thể kiếm tiền rồi đấy.
- Hay việc bạn tự đi bán hàng trực tuyến, trông cửa hàng cho bố mẹ, làm việc tại công ty của gia đình, hay phải ở nhà dạy em học cũng đều là hoạt động ngoại khóa hết.
- Hay nếu có một vấn đề xã hội, khoa học, văn hóa, v.v. mà bạn thực sự cảm thấy nhức nhối và muốn giải quyết thì hãy theo đuổi nó.

Vì thế có nhiều thứ có thể làm lắm nên bạn cứ thỏa sức sáng tạo. Điều quan trọng là bạn có đủ kiên nhẫn để dành nhiều năm theo đuổi niềm đam mê của mình hay không? Chỉ cần bạn suy nghĩ làm sao mang lại lợi ích cho càng nhiều người càng tốt thì bạn đã có một hoạt động cực kỳ ấn tượng đấy.

Nhưng mình chỉ thích thôi, làm sao mình biết đó có là đam mê hay không?

Một gợi ý nhỏ nè: Trong những hoạt động bạn thích làm, có hoạt động nào liên quan tới ngành học của bạn không? Các trường sẽ thấy ấn tượng và hiểu làm sao bạn đến với ngành học của bản thân. Để chúng mình ví dụ nhé:

- Nếu bạn muốn học ngành Hóa thì bạn đã tự làm những thí nghiệm, nghiên cứu chuyên sâu với các giáo viên, thậm chí giáo sư của trường đại học? Ngay cả khi chưa có kiến thức để tự nghiên cứu thì bạn đã đi tìm cơ hội thực tập tại những phòng thí nghiệm của trường đại học trong thành phố chưa?
- Nếu bạn chọn học tâm lý thì bạn có những hoạt động nào liên quan tới tâm lý của người xung quanh: Tư vấn tâm lý cho các em có hoàn cảnh khó khăn, kết nối với các bác sỹ tâm lý để hỗ trợ bạn bè trong trường, tổ

chức những buổi thuyết trình về vấn đề tâm lý thường gặp tuổi mới lớn?

- Nếu quan tâm đến công nghệ thông tin thì bạn đã lập trình phần mềm hay thiết kế web cho một dự án khởi nghiệp hay một công ty nào chưa?
- Nếu bạn thích học về nghệ thuật biểu diễn thì bạn đã thử diễn kịch chứ?
- Nếu thích học về marketing và quảng cáo, bạn đã quảng bá cho một dự án hay sản phẩm nào chưa? Bạn có biết sử dụng phần mềm Illustrator để thiết kế quảng cáo?

Tuy nhiên quan trọng hơn là bạn cần phải tự nhận xét xem mình có thể làm tốt môn gì. Ví dụ bạn nhìn mình nhé, nếu mình chỉ là "cô gái m52" thì làm sao mình có thể chơi bóng chuyền hay bóng rổ chuyên nghiệp được?

Thành ra, điều bạn cần làm chính là tập trung vào sở thích, điểm mạnh của bản thân cũng như ngành bạn muốn học trước khi quyết định tham gia hoạt động.

Ủa, chỉ một thôi à? Mình tưởng làm càng nhiều thì càng tốt?

Đấy cũng là một quan niệm không chính xác của nhiều phụ huynh và học sinh. Với các trường đại học Mỹ thì chất lượng bao giờ cũng hơn số lượng cả. Tức là nếu bạn tham gia chỉ MỘT hoạt động, nhưng bạn làm việc đó trong vòng 3 năm và hiện giờ đang là người đứng đầu tổ chức thì sẽ luôn được đánh giá cao hơn một bạn làm 10 hoạt động khác nhau nhưng chỉ ở mức độ thành viên hay cộng tác viên.

Ngoài ra, các trường đánh giá cao sự chủ động khi bạn có kinh nghiệm tự tổ chức hoạt động riêng thay vì chỉ là thành viên của một tổ chức có sẵn. Lý do đơn giản là vì bạn sẽ có thể bắt đầu những tổ chức mới tại trường đại học. Nhất là với những trường đứng đầu, phần lớn hồ sơ đều có bảng thành tích "khủng." Vì thế để nổi bật, chúng mình khuyên bạn tập trung chiều sâu vào một hoạt động hoặc nhóm hoạt động có liên quan với nhau. Ví dụ như bạn chơi cờ thì bạn nên đi thi

đấu thành phố, quốc gia. Nếu bạn làm nghiên cứu khoa học ISEF thì tốt nhất là cố gắng để được đi thi quốc tế tại Mỹ hoặc có bài báo đăng tạp chí quốc tế. Nếu bạn nhảy thì hãy thử làm một ngôi sao YouTube với mấy chục ngàn lượt theo dõi. Việc bạn chỉ tập trung vào một thế mạnh sẽ giúp hồ sơ của bạn nổi bật hơn khi nộp những trường đứng đầu.

Nói tóm lại, bạn cần chú ý tới thời gian đã làm, mức độ đóng góp cũng như vị trí của bản thân trong công việc đó. Hãy suy nghĩ xem làm sao có thể chia sẻ sở thích này với nhiều người khác hoặc thuyết phục người khác cùng khám phá niềm vui này.

Hãy làm như Steve Jobs đã nói: "Tạo nên sự khác biệt" (To make a dent in the universe) cho cộng đồng xung quanh bạn.

Hiểu rồi, thế khi nào mình bắt đầu tham gia hoạt động?

Càng sớm càng tốt, nếu bạn vừa có kết quả thi vào lớp 10 thì hãy suy nghĩ xem bạn có thể làm ngay được gì từ tháng 7. Sau đó khi vào trường bạn chỉ việc triển khai và mở rộng. Nếu như bạn đang ở lớp 11 thì cần phải làm ngay lập tức vì bạn chỉ còn 1 năm để nộp hồ sơ.

Tuy nhiên nếu bạn đang học lớp 12, sắp nộp hồ sơ, mà các chứng chỉ IELTS và SAT chưa có thì ĐỪNG quan tâm hoạt động ngoại khóa nhé. Nhiệm vụ duy nhất của bạn là tập trung cho các kỳ thi chuẩn hóa. Việc bắt đầu sớm ngay từ khi vào cấp 3 sẽ giúp bạn có nhiều thời gian để lựa chọn, thậm chí thay đổi định hướng nếu cần thiết.

Ngoài ra, sau một thời gian bắt đầu làm thì bạn hãy áp dụng tư duy 10X của Google vào các hoạt động ngoại khóa của mình.

Là sao?

Ví dụ nhé:

- Nếu bạn dạy thêm cho 10 học sinh, làm sao để dạy cho 100 học sinh?
- Nếu bạn viết blog có 100 người đọc, làm sao để có 1,000 người?
- Nếu bạn thích nhảy, bạn có thể biên đạo 10 bài nhảy khác nhau?
- Nếu bạn bán hàng online có doanh thu 10 triệu, làm sao để đạt 100 triệu?
- Nếu bạn tổ chức 1 sự kiện, làm sao có thể tổ chức 10 sự kiện?
- Nếu bạn làm 1 nghiên cứu khoa học, làm sao để làm 10 nghiên cứu?
- Nếu bạn nấu được 10 món ăn, tại sao không học nấu 100 món?
- Nếu bạn vẽ 10 bức tranh, tại sao không vẽ 100 bức tranh?
- Nếu bạn thiết kế 1 trò chơi di động, làm sao để thiết kế thêm 10 trò nữa?
- Nếu bạn quyên góp được 10 triệu, làm sao để quyên góp được 100 triệu?
- Nếu câu lạc bộ có 10 thành viên, làm sao để thu hút 100 thành viên?
- Nếu bạn tổ chức được 1 chuyến đi từ thiện, làm sao tổ chức 10 chuyến?

Đặt mục tiêu mà không làm được thì là thất bại còn gì?

Chúng mình có nghe một câu nói đó là "Hãy nhắm tới mặt trăng, nếu không tới được thì bạn cũng đã vươn đến một ngôi sao." Có thể 10X vẫn xa vời nhưng chỉ cần 3X, 4X thì bạn đã rất thành công rồi đấy.

Nói thì nghe dễ lắm, nhưng làm sao để bắt đầu?

Nếu bạn không biết bắt đầu từ đâu thì hãy hỏi ba mẹ, người thân, và bạn bè của bạn. Chắc chắn họ sẽ biết một vài tổ chức cần tuyển người, thậm chí có thể giới thiệu cho bạn tham gia ngay lập tức. Ngoài ra, bạn có thể tham khảo Facebook và Google để tìm những tổ chức đang tuyển tình nguyện viên. Thường thì các tổ chức sẽ tuyển vào dịp hè do các anh chị tốt nghiệp cấp 3 lên đại học sẽ rời đi và họ cần tuyển người mới.

Đương nhiên, nếu bạn đã có mạng lưới bạn bè tốt thì tại sao bạn không tự đứng ra tổ chức? Chắc chắn bạn sẽ gặp nhiều vấn đề nhưng đó là cơ hội cho bạn trải

nghiệm, trưởng thành, cũng như tạo ấn tượng trong hồ sơ của bản thân. Thậm chí nó có thể trở thành nguồn cảm hứng cho bài luận chính của bạn nữa!

Nghe cũng nhiều việc nhỉ?

Đúng, hãy nhớ giúp chúng mình đó là chất lượng hơn số lượng. Điều quan trọng là sự kiên trì trong suốt mấy năm cấp 3.

Nhưng mà nhỡ lại có biến chủng và xã hội lại cách ly thì làm sao mình làm được?

À đấy, năm 2021 vừa qua chúng mình ở VELA đã chuyển toàn bộ hoạt động sang trực tuyến hết. Chúng mình đẩy mạnh nhiều hoạt động khác nhau từ bán hàng, dạy học, chia sẻ kiến thức qua các nền tảng khác như Facebook, Instagram, YouTube, và TikTok. Nếu các bạn muốn biết làm sao thu hút người dung trên các nền tảng này thì hay tham gia lớp hoạt động ngoại khóa tại VELA nhé. Chúng mình sẽ hướng dẫn các bạn và kết nối các bạn với những bạn học sinh từ nhiều trường cấp 3 trên cả nước đang học tại VELA.

Sau hoạt động ngoại khóa thì là gì?

Đơn giản, bắt đầu nộp hồ sơ thôi.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 7

[Nguyễn Lan Anh]

"Nguyễn Văn A đã chia sẻ một bài viết của dự án quốc tế X", "Lê Võ B đã mời bạn thích trang của tổ chức Y", "Nguyễn Nhật C đã trở thành mentor của tổ chức Z", v.v.

Đây chính xác là những dạng thông báo Facebook mà mình thấy mỗi ngày, đặc biệt là từ khi mình trở thành học sinh cấp 3 của một trường cũng có "tiếng tăm" trong thành phố. Với số lượng đông đảo hồ sơ "du học" mỗi năm và nỗi sợ bỏ lỡ (FOMO) mà những năm đầu tiên mình đã ôm sáu, bảy vị trí ở các tổ chức khác nhau.

Sau khi kết thúc giai đoạn đó thì hầu hết chỉ có ngày nhận giấy chứng nhận là mốc thời gian "đáng nhớ." Mình không hề thấy mình đã học được gì giá trị, bởi vì thời gian mình dành cho mỗi dự án không hề chất lượng mà chỉ là làm cho hết đầu việc. Và rồi khi đã lên lớp 11, mình bỏ 90% số lượng dự án và đã biết cách chọn lọc những hoạt động ngoại khóa thật sự cần thiết. Giờ đây, khi đã là học sinh lớp 12, mình may mắn vẫn tự xây dựng được những bản resume không chỉ nhiều chữ, mà mỗi chữ trong đó mình đều có thể đưa ra những câu chuyện khác nhau cho hội đồng tuyển sinh. Nếu mình được quay lại thời lớp 10 thì mình chắc chắn sẽ khuyên bản thân như sau:

1. Xác định thời gian cụ thể bạn có thể và bạn nên dành ra cho hoạt động ngoại khoá trước khi bắt đầu

Việc phân định thời khoá biểu những khoảng thời gian riêng biệt cho học hành trên lớp và cho hoạt động ngoại khoá sẽ giúp bạn rất nhiều trong việc tránh làm việc quá sức hay thiếu hiệu quả. Mình cũng tập quy đổi khối lượng công việc của một vị trí bất kỳ thành đơn vị thời gian trước khi quyết định tham gia. Nhờ thế, nó giúp mình tránh làm ảnh hưởng tới số lượng thời gian giới hạn có thể dành

cho hoạt động ngoại khoá. Nếu "Mô tả công việc" không nói rõ về con số cụ thể, đừng ngại việc nhắn tin riêng cho trang mạng xã hội/người thuộc dự án để hiểu rõ trước khi quyết định nhé.

2. Tìm hiểu được các loại hình hoạt động ngoại khoá

Sau quãng thời gian khá dài thì mình sẽ phân loại vài mô hình dự án phổ biến nhất mình quan sát được nhé:

- Dự án phi lợi nhuận (NPO): thiên về việc xây dựng kỹ năng ở nhiều mảng khác nhau cho bạn thông qua những sự kiện, hoạt động với các đối tượng thụ hưởng khác nhau của xã hội (người già, trẻ nhỏ, v.v.) và hoạt động bằng kinh phí do chính người tham gia tạo nên. Tiêu biểu là SUGAR Vietnam.
- Dự án học thuật: nơi bạn có thể vừa học, ôn bài trên lớp vừa chia sẻ kiến thức cho những người có chung hứng thú với môn học đó. Tiêu biểu là 2School Guideline, Chicken Minds, v.v.
- Dự án về tranh biện: nơi tuyệt vời để bạn có thể trau dồi và luyện tập một kĩ năng đang vô cùng nóng bỏng trên trường học thuật những năm gần đây và gây ấn tượng với các nhà tuyển sinh đặc biệt là Ivy League. Tiêu biểu là các dự án MUN, các câu lạc bộ tranh luận của các trường như Colosseum - Phổ Thông Năng Khiếu, Maple - THPT chuyên Lê Hồng Phong, GDC - THPT Gia Định, v.v.
- Dự án về kiến thức chuyên môn các ngành: nơi không thể tuyệt vời hơn cho bạn thử tiếp cận những ngành học bạn còn đang phân vân dưới sự dẫn dắt của các anh chị đã có kinh nghiệm. Ví dụ là CLB Truyền thông trẻ - THPT Gia Định, Just Media - Phổ thông Năng Khiếu, CLB Báo chí chuyên Lê Hồng Phong, v.v.

3. Phân loại và sắp xếp thứ tự ưu tiên các hoạt động ngoại khoá

Mình thường xuyên chia các hoạt động ngoại khoá ra làm ba loại: Cần - Vui, Cần - Không vui, Không cần - Vui. "Cần" ở đây với mình là liệu hoạt động có liên quan mật thiết cũng như cung cấp kiến thức cho ngành dự định học không? Còn "vui" ở đây là môi trường dự án đó liệu có phù hợp với phong cách làm việc của mình không. Bằng cách phân loại này mình sẽ biết ưu tiên dự án nào nên tham gia trong thời gian nào. Ví dụ những thời gian thi cử căng thẳng trên trường mình sẽ tham gia dự án Không cần - Vui để có thể cân bằng lại trạng thái tinh thần còn khi thi xong và nghỉ hè mình sẽ tập trung cho các cuộc thi và trải nghiệm mới cần nhiều chất xám hơn.

4. Tạo thói quen tự đánh giá (reflect) sau mỗi dự án

Đến bước cuối cùng rồi đây, bước này có thể là một vũ khí đắc lực quyết định chất lượng hoạt động ngoại khoá đấy. Việc tự nhìn lại mình đã làm tốt điều gì (Good), làm điều gì chưa tốt (Bad) và giải pháp cho những điều chưa tốt (Solution) sẽ không chỉ giúp bạn nhìn lại những điều mình đã học, giúp quá trình học hỏi của bạn nhanh hơn mà còn là nguồn tài liệu quý giá khi bạn cần quyết định những giá trị cần đưa vào bài luận của mình. Trong những tổ chức/dự án mình từng tham gia cho đến hiện tại thì chỉ có SUGAR Vietnam mới có văn hoá đánh giá giữa những tình nguyện viên, ban tổ chức và ban cố vấn với nhau. Nếu dự án bạn đang tham gia/thích tham gia không có hoạt động đó thì một mẹo cho bạn là hãy tìm cơ hội nói chuyện riêng với những người làm chung dự án (nên là người có vị trí và kinh nghiệm hơn bạn) để nghe góc nhìn cũng như nhận xét của họ về bạn.

Trong tất cả các loại mong, mong mỏi, mong chờ... mình mong là bạn sẽ có một quá trình tham gia hoạt động ngoại khoá thật chất lượng và đáng nhớ trên hành trình sắp tới!

[Ngô Ngọc Hân]

Ngay từ khi vào lớp 10, mình đã ứng tuyển và đậu vào một câu lạc bộ của trường. Nhưng mình nhanh chóng nhận ra bản thân không hợp với câu lạc bộ đó, nên từ đó mình không làm nữa. Và mãi tới năm lớp 12, khi mà bức tranh nộp hồ sơ đại học bắt đầu rõ hơn, mình mới cuống cuồng đi tìm các dự án ngoài trường trong khi các bạn cùng tuổi thì đã có ít nhất 2 - 3 năm kinh nghiệm "trầy trật" ở các câu lạc bộ.

Khi đọc phần mô tả công việc (Job Descriptions - JD) của vài dự án ngoài trường, tim mình đã đập mạnh còn tay thì run lẩy bẩy. Mình không thấy bản thân đáp ứng được trọn vẹn yêu cầu nào của JD. Công việc thì nghe quá trừu tượng, còn mình không hình dung được mình sẽ phải làm những gì. Mình học trong môi trường không mấy năng động, bạn bè trong lớp không biết hoạt động ngoại khóa là gì, và các mối quan hệ ngoài trường của mình lúc đó cũng không quá rộng. Vì vậy, mình không biết xin lời khuyên từ ai, nên tham gia dự án nào, nên học kỹ năng gì và học ra sao.

Mình biết bản thân thích vẽ vời, và tương đối mạnh về mảng sáng tạo. Nhưng khi đó máy tính mình lại là đời cũ, và mình còn chưa nghe tới cụm từ "vector" bao giờ. Một ngày kia, mình tìm được Adobe Illustrator Draw (phần mềm vẽ trên máy tính bảng do Adobe, nhà phát triển Adobe Illustrator, nhưng hiện tại phần mềm này đã bị xoá). Adobe Illustrator Draw (AI) thực sự là vị cứu tinh của mình lúc đó: mình chỉ cần sử dụng máy tính bảng và ngón tay của mình, không cần bút hay chuột. Mình bắt đầu với việc vẽ lại những thứ đơn giản xung quanh - hộp sữa, gấu bông, và bàn ăn - cho tới những thứ phức tạp hơn - người, đàn ukulele, v.v. Mình cố gắng vẽ đủ nhiều để có sản phẩm, tải lên thư mục Google Drive tạo thành portfolio, và ứng tuyển vào những dự án mà mình thích. Mình đã nhận rất nhiều thư từ chối. Và mình rớt vòng phỏng vấn là chủ yếu, có lúc là rớt từ vòng đơn.

Một sự thật thú vị là mình đã gắn bó với 1 dự án thiện nguyện gần 2 năm. Nhưng trước khi đậu, mình đã rớt tận 2 lần. Trước khi mình nhấn nút "gửi" đơn lần thứ 3, mình còn tự nhủ: "Nếu lần này mình lại rớt thì có lẽ mình không có duyên với dự án và sẽ không ứng tuyển nữa." Nhờ sự cải thiện và nỗ lực hơn so với 2 lần nộp trước, mình đã đậu lần nộp đơn thứ 3 này.

Nếu bạn đang rất gấp, dự án yêu thích của bạn đang tuyển thành viên, và deadline sắp gần, nhưng bạn thì chỉ mới xác định bản thân thích thiết kế, thì bạn có thể tham khảo Canva. Cá nhân mình thích tự dựng hình khối nên mình thích AI hơn và chỉ dùng Canva vào những lúc thực sự gấp. Tuy nhiên, Canva hoàn hảo cho những bạn đang cần "chữa cháy" với vị trí thiết kế đồ họa (Graphic Designer) đó. Đa số các dự án không yêu cầu đầu vào quá khắt khe với vị trí này đâu. Có một số dự án chấp nhận những bạn chỉ biết sử dụng Canva và sẵn sàng hướng dẫn AI cho bạn. Tất nhiên, bạn sẽ có thêm điểm cộng nếu biết xài AI hoặc Photoshop.

Sau đây là phần chia sẻ nhỏ dành cho các bạn có ý định tham gia hoạt động ngoại khóa tương tự mình.

Về cách học thiết kế với AI: thật sự là trên YouTube không thiếu các video dạy AI cho các bạn mới. Bạn không cần phải thuộc tất cả các nút có trên AI, bạn chỉ cần biết sử dụng pen tool, phân biệt được 2 con trỏ chuột, và có thể dựng được hình khối cơ bản là đã đủ để thiết kế các sản phẩm đơn giản. Một điều nữa, những công việc sáng tạo như thiết kế đồ hoạ đòi hỏi bạn phải tham khảo từ những người đi trước, nghĩa là bạn hãy xem thật nhiều thiết kế có sẵn. Behance (behance.net), Pinterest (pinterest.com), hoặc Dribbble (dribbble.com) nên là những địa chỉ web thường xuyên lui tới của bạn. Sau đó, hãy thử thách bản thân bằng việc chọn vài thiết kế có sẵn ở các trang web trên và cố gắng vẽ lại thật giống. Bạn nên chú ý tới bố cục của thiết kế gốc, cách phối màu, cũng như các

hình khối được sử dụng. Hiệu ứng cũng là một phần quan trọng, nhưng bạn chỉ nên học hiệu ứng khi đã nắm vững cơ bản nhé.

Trong trường hợp bạn tìm thấy một thiết kế rất đẹp trên Pinterest có hiệu ứng đổ bóng hoặc đổ hạt và bạn muốn làm theo, bạn hãy đoán tên của hiệu ứng đó và nhập dự đoán của bạn vào YouTube kèm theo tên phần mềm. Để mình ví dụ: "create shadow effect in Adobe Illustrator" hoặc "Photoshop grain." Mình tin chắc bạn sẽ tìm được video hướng dẫn chi tiết. Lúc này, bạn chỉ cần làm theo những gì được hướng dẫn thôi. Đây là những cách mình đã làm để cải thiện kỹ năng thiết kế của bản thân. Còn một điều quan trọng nữa: dù bạn có thích ý tưởng nào đến mấy, thì cũng không nên thiết kế y hệt vào sản phẩm của bạn. Dù là để đăng lên Behance cá nhân hay thiết kế cho dự án, việc chủ nhân của thiết kế gốc tình cờ phát hiện và xảy ra mâu thuẫn về bản quyền là điều không nên đâu!

Ngoài thiết kế đồ hoạ, mình còn thử sức bản thân ở Hội nghị Mô phỏng Liên Hợp Quốc (Model United Nations - MUN). Tham gia các hội đồng tiếng Anh sẽ giúp cải thiện tiếng Anh của bạn đáng kể vì bạn phải sử dụng tiếng Anh từ những ngày đầu tiên tìm hiểu về chủ đề cho đến khi kết thúc ngày 3 của phiên hội nghị. Mình từng sợ nói trước đám đông, nên cho dù mình có thích bàn luận chính trị và các vấn đề xã hội tới đâu, mình luôn gạt MUN ra khỏi danh sách những dự án mình muốn tham gia. Với MUN đầu tiên của mình, mình thật sự không nhớ tại sao khi đó mình lại dám ứng tuyển một mình. Hội đồng đầu tiên mình tham gia là Liên minh Châu Âu. Thay vì đại diện các quốc gia như bao hội đồng khác, thì mỗi đại biểu của hội đồng mình nắm giữ một một lĩnh vực: y tế, bảo an, quỹ, kinh tế... Nên mỗi khi có khủng hoảng xảy ra, mọi người sẽ không cãi nhau nhiều, mà cùng nhau suy nghĩ hướng tốt nhất cho các nước thành viên. Trong trường hợp bạn muốn tham gia MUN nhưng còn ngại việc phải nói trước đám đông, hãy tìm hiểu cách 1 hội đồng hoạt động, luật lệ, và chủ đề của hội đồng càng kỹ lưỡng càng tốt và tập nói trước gương. Khi bắt đầu phiên nói của mình, bạn đừng nghĩ là mình sắp nói trước đám đông, mà hãy nghĩ rằng mình

vừa tìm hiểu được một câu chuyện rất thú vị về hội đồng và muốn kể cho mọi người cùng nghe. Khi đó, bạn sẽ thấy thoải mái và tự tin hơn rất nhiều. Nếu được, bạn hãy thuyết phục bạn bè cùng tham gia, vì bạn vừa đỡ cô đơn, lạc lõng, và còn tiết kiệm được kha khá phí tham gia đó. Còn một điều nữa, nếu như trong phiên hội nghị mà bạn muốn thảo luận với đại biểu khác về cách cùng nhau giải quyết khủng hoảng, hoặc bạn không hiểu mọi người đang làm gì, đừng ngại gửi ghi chú cho các đại biểu bên cạnh hoặc chủ tọa, mình tin rằng mọi người sẽ sẵn sàng giúp bạn thôi! Mình khá may mắn khi gặp 2 chủ toạ tâm lý và sẵn sàng chào đón những người mới như mình: có bạn đã gửi ghi chú để gợi ý cho mình hướng giải quyết khủng hoảng, trong khi bạn còn lại soạn hẳn kịch bản vài ngày trước phiên hội nghị để mình hiểu hơn về tiến trình diễn ra. Sau khi tham gia MUN, mình cảm thấy tự tin hơn khi nói trước đám đông, và vốn tiếng Anh của mình được cải thiện đáng kể. Vì trải nghiệm MUN đầu tiên quá tuyệt vời, mình đặt mục tiêu năm sau sẽ "càn quét" hết các MUN từ Nam ra Bắc luôn. Tất nhiên là sau MUN này mình đã có thêm nhiều bạn đồng hành, nên mình không còn lo sẽ tham gia một mình nữa. Và do mình tham gia MUN ở một thành phố khác, nơi các đại biểu đến từ các tỉnh thành lân cận khác nhau, nên mình cảm giác như các mối quan hệ của mình được mở rộng ra tới toàn quốc.

Hãy thử MUN đi, bạn sẽ phần nào trở nên tự tin hơn khi nói trước đám đông, và biết đâu bạn sẽ gặp hội đồng chào đón người mới và bắt đầu "nghiện" MUN như mình thì sao!

Khi tham gia hoạt động ngoại khoá, mình chú trọng vào chất lượng hơn là số lượng. Mình còn cảm thấy mình phát triển rất nhiều và rất nhanh. Mình học được cách quản lý thư mục và tệp trên Google Drive, cách viết email chuyên nghiệp, cách sử dụng nhiều công cụ làm việc hơn, và mở rộng mối quan hệ với nhiều người mà mình không thể tin rằng mình có cơ hội kết nối với họ. Việc tham gia các hoạt động ngoại khoá khá tốn thời gian, đôi khi là đem tới một số phiền toái nhất định, nhưng mình tin rằng bạn sẽ học được rất nhiều thứ.

Chúc bạn tìm được những hoạt động ngoại khoá phù hợp với bản thân và có thể gắn bó với chúng thật lâu nhé!

[Hàn Thiện Nhân]

Đối với mình khi lựa chọn hoạt động ngoại khóa để tham gia thì vẫn cứ phải dùng câu nói muôn thuở - CHẤT LƯỢNG HƠN SỐ LƯỢNG. Thay vì tham gia rất nhiều hoạt động ở nhiều lĩnh vực nhưng không có tính cam kết hay có sự tác động mãnh mẽ, bạn nên tập trung vào một vài lĩnh vực nhất định, và nếu lĩnh vực ấy bổ trợ cho ngành học tương lai của bạn thì càng tốt. Điều đó được lý giải bởi những lý do cơ bản sau:

Thứ nhất, ban tuyển sinh sẽ ưu tiên sự tận tâm và cống hiến của bạn hơn là sự đa dạng vì nó thể hiện bạn là người kiên định, có chí hướng, đã cống hiến thời gian của mình vào một lĩnh vực hơn là nhảy cóc từ cái này sang cái kia.

Điều này dẫn tới điểm thứ hai, một hoạt động được ban tuyển sinh đánh giá cao khi bạn là một người mang lại ảnh hưởng trong lĩnh vực mà bạn đang tham gia (ví dụ như là người sáng lập, nhóm trưởng, hay người giành giải thưởng cao trong các kì thi). Những hoạt động như thế sẽ được coi trọng hơn là tham gia nhiều hoạt động nhưng chỉ ở vị trí làng nhàng, chỉ là thành viên, hoặc không có thành tựu xuất sắc về một lĩnh vực cụ thể nào. Đó là vì hội đồng tuyển sinh Mỹ rất thích những cá nhân dù không hoàn hảo nhưng có cá tính, điểm mạnh riêng và biết cách phát triển nó. Ví dụ lĩnh vực bạn tham gia là tranh biện chẳng hạn, dù nhiều lần chỉ là người tham dự vô danh của chục giải đấu này giải đấu kia nhưng chưa chắc đã giá trị bằng một lần được làm người chiến thắng, hay người về nhất, về nhì…

Để đạt được điều thứ hai thì điểm thứ ba là vô cùng quan trọng: Hãy làm theo con tim của bạn. Đừng nên cảm thấy chỉ vì hoạt động này nếu xuất hiện trên hồ sơ mình sẽ đỉnh lắm, hay vì mọi người đều tranh biện, mọi người đều đi MUN (Hội nghị Mô phỏng Liên Hợp Quốc) thì mình cũng đi theo dù thực sự chẳng có hứng thú, đam mê gì. Vì chỉ khi bạn thật sự đam mê với một lĩnh vực nào đó thì bạn mới có thể nỗ lực hết mình để cạnh tranh ở lĩnh vực đó được. Và hơn nữa,

nếu ai cũng phấn đấu hướng tới một hồ sơ với kinh nghiệm tranh biện hay MUN thì nguy cơ cao hồ sơ của bạn sẽ không còn đặc biệt nữa. Sau cùng bạn vẫn nên là chính bạn, đúng không nhỉ? Và dưới đây sẽ là một số mẹo vặt để giúp các bạn có cái nhìn rõ hơn về việc tham gia hoạt động ngoại khóa nhé:

Tìm kiếm hoạt động ngoại khóa ở đâu? Thứ nhất là Facebook. Hiện nay trên mạng xã hội này có rất nhiều hội nhóm tổng hợp các hoạt động ngoại khóa hay các tổ chức đang tuyển thành viên, một số ví dụ tiêu biểu đó là: Tổng hợp các dự án và cuộc thi dành cho học sinh - sinh viên, Project Community, v.v. Mình đã từng được tham gia rất nhiều cuộc thi hay các tìm được các dự án phù hợp với bản thân nhờ vào Facebook. Thứ hai là mối quan hệ cá nhân. Qua việc bạn bè mình chia sẻ bài đăng tuyển thành viên của các dự án, thậm chí khi mình có kinh nghiệm một chút thì còn được mời vào dự án mà không cần qua vòng tuyển thành viên. Thứ ba là qua các câu lạc bộ trong trường. Thường thì trong những ngày đầu tiên đi học, đại diện các câu lạc bộ trong trường sẽ đến từng lớp để giới thiệu về họ. Một số trường còn có hẳn một sự kiện riêng chỉ để giới thiệu và quảng bá cho các câu lạc bộ.

Khi nào thì nên bắt đầu tham gia hoạt động ngoại khóa? Câu trả lời là càng sớm càng tốt. Mình tham gia hoạt động ngoại khóa từ rất sớm, ngay sau khi biết điểm thi cấp 3 xong là mình bắt tay vào tìm kiếm các dự án đang mở đơn tuyển thành viên rồi. Chính vì bắt đầu từ sớm nên mình có cơ hội gắn bó lâu dài với các hoạt động tham gia, đồng thời được trải nghiệm ở nhiều vị trí khác nhau. Lớp 10 các bạn nên bắt đầu tham gia, làm thành viên; lớp 11 thì bắt đầu lên làm nhóm trưởng hay tự thành lập dự án; riêng đến lớp 12 thì nghỉ để tập trung nộp đơn và ôn thi đại học.

Và điều cuối cùng là hoạt động ngoại khóa không cần phải đao to búa lớn, ngay cả những điều nhỏ nhặt thường ngày đều đáng được trân trọng - đó có thể là nghĩa vụ gia đình hay sở thích cá nhân. Ví dụ, việc bạn dành phần lớn thời gian

rảnh của mình để chăm sóc em gái thể hiện rằng bạn là một người có trách nhiệm, chu đáo, và biết yêu thương. Việc bạn làm thủ công phần nào cho thấy bạn có một tâm hồn tinh tế và kiên nhẫn. Hay việc bạn dành 2 tiếng đi dạo ngắm phố phường chụp ảnh hàng tuần sẽ thể hiện bạn là một con người yêu cái đẹp và có khuynh hướng nghệ thuật chẳng hạn!

[Nguyễn Trần Quang Minh]

Hoạt động ngoại khóa (HĐNK) đầu tiên mình tham gia bắt đầu từ đam mê của mình với nhiếp ảnh. Khi bắt đầu ứng tuyển để trở thành thành viên của Lumiere - câu lạc bộ nhiếp ảnh của trường - mình hoàn toàn chưa có một khái niệm gì về việc nộp hồ sơ du học hay việc "sưu tầm" HĐNK để làm đẹp hồ sơ. Nhưng chính vì sự tự nguyện xuất phát từ đam mê đó đã khiến mình gắn bó với Lumiere lâu hơn tưởng tượng. Và tới hiện tại, sau khi đã trở thành nòng cốt của 8 tổ chức lớn nhỏ, mình vẫn có thể tự hào khẳng định rằng mình đã đóng góp rất nhiều cho Lumiere và hành trình ở đây đã ảnh hưởng rất lớn đến quá trình định hướng và phát triển bản thân. Mình đã tạo ra được nhiều tác phẩm ấn tượng, cùng tổ chức các sự kiện quan trọng, và hướng dẫn các thế hệ sau cùng xây tiếp tục xây dựng câu lạc bộ. Qua đó, mình đã được truyền cảm hứng rất nhiều, trở nên chuyên nghiệp hơn, trưởng thành hơn, và học được thêm rất nhiều kỹ năng cần thiết. Vì thế, mình xem đây là một HĐNK đúng nghĩa.

Khi tầm quan trọng của HĐNK được chú ý hơn thì đi cùng với số lượng các dự án, tổ chức ngày càng nhiều là chất lượng tổng thể dần giảm sút. Nhiều dự án lập ra chưa được bao lâu đã dừng hoạt động, trong khi đó một vài dự án được duy trì nhưng không có sức ảnh hưởng gì đến với cộng đồng vì chưa có thông điệp rõ ràng hoặc xây dựng chưa hoàn chỉnh. Chính vì thế, các bạn dễ rơi vào tình trạng "đặt niềm tin" nhầm nơi, để rồi mất thời gian tham gia nhưng không đem lại lợi ích gì.

Hoạt động của mình trong Lumiere là một ví dụ của bản thân mình về một HĐNK hoàn chỉnh và có sức nặng trong hồ sơ. Mình đã tự hỏi những câu hỏi sau đây để đưa ra khẳng định "chắc nịch" đó:

Trước hết, hoạt động đó có ý nghĩa gì đối với bản thân? Đó có thể là nơi bạn theo đuổi đam mê, học hỏi kiến thức hay tiếp cận với một ngành nghề, vị trí mình mong muốn. Đó cũng có thể là nơi bạn gặp gỡ và chia sẻ nhiều điều với những người

có cùng đam mê, nơi cho bạn một vùng an toàn, hay nơi để bạn thỏa sức sáng tạo và thử nghiệm những ý tưởng của mình. Việc gắn liền với một mục tiêu nào đó chắc chắn sẽ tiếp thêm động lực cố gắng hoạt động.

Kế đến, HĐNK đó đã có sức ảnh hưởng như thế nào đến cộng đồng? Ngoài thông qua số lượt like và theo dõi trang của hoạt động, hãy tự hỏi những sự kiện, thông điệp mà HĐNK của bạn đã lan tỏa và truyền cảm hứng cho mọi người như thế nào. Ví dụ nhé, dù chỉ là một câu lạc bộ nhiếp ảnh trong trường nhưng Lumiere đã lan tỏa được nghệ thuật nhiếp ảnh đến cộng đồng thông qua trang Facebook với hơn 30 ngàn lượt like. Ngoài ra, việc ghi lại những khoảnh khắc của bao nhiêu thế hệ học sinh thông qua các sự kiện cũng tạo nên một giá trị tinh thần rất lớn cho những người tham gia.

Qua một nhiệm kỳ, bạn đã nhận được gì từ HĐNK đó? Được truyền cảm hứng và định hướng rõ ràng hơn cho tương lai? Xây dựng được các mối quan hệ quý giá? Nâng cao hiểu biết và kĩ năng của mình? Tiêu chí này là câu trả lời cho câu hỏi đầu tiên, và là cột mốc để đánh giá sự nghiêm túc của bạn sau khi gắn bó với hoạt động ngoại khóa đó. Trong mắt nhà tuyển sinh, sự trưởng thành qua một nhiệm kì hoạt động là minh chứng rõ ràng nhất cho sự nghiêm túc của bạn đó.

Cuối cùng, bạn đã đóng góp được gì cho sự phát triển của dự án đang tham gia? Số lượng sản phẩm bạn đã tạo ra khi làm việc và chất lượng của những sản phẩm đó là những con số thể hiện chất lượng hoạt động của bạn. Không cần phải trở thành người lãnh đạo của tổ chức, miễn sao bạn là một phần quan trọng và có ảnh hưởng đối với sự phát triển của tổ chức đã là một thành công rồi.

Tất nhiên, HĐNK không chỉ đơn giản giới hạn ở những tổ chức hay dự án, nhưng đối với hình thức HĐNK này, bạn cần đặt thời gian và tâm huyết mình để chứng minh cho nhà tuyển sinh bạn thực sự có cả kinh nghiệm, kiến thức thực tiễn, và kỹ năng sống chứ không chỉ những lý thuyết học được trong lớp. Bạn có thể tìm đến những dự án lớn, hoạt động lâu năm, có ý nghĩa để tham gia hoạt

động. Tuy nhiên, sức nặng của hoạt động ngoại khóa đó phụ thuộc vào chính con người bạn. Vì thế, hãy tự tin theo đuổi đam mê của chính mình nhé!

[Lưu Hoàng Bảo Ngọc]

Trong thời đại mà hàng loạt hoạt động ngoại khóa mọc lên như nấm, cứ 10 mét vuông là có hàng chục người sáng lập câu lạc bộ, lãnh đạo ban này ban nọ thì việc có cho mình một danh sách dài dằng dặc hoạt động ngoại khóa dường như trở thành ưu tiên bắt buộc cho các bạn học sinh, đặc biệt là các bạn muốn đi du học. Tuy nhiên, điều này là tốt hay xấu thì thật khó để đánh giá. Mình hi vọng rằng những chia sẻ của mình sẽ giúp các bạn có thêm một kinh nghiệm hay ho về chủ đề này.

Trước tiên, xin thừa nhận: mình cũng không nằm ngoài trào lưu tham gia hoạt động ngoại khóa. Từ khi lên cấp 3, nhìn thấy bạn bè người thì làm tình nguyện, người đi dạy học, mình nhanh chóng bị cơn bão mang tên FOMO - "Fear Of Missing Out" (cảm giác sợ bị bỏ lỡ) - cuốn theo. Đó chính là cảm giác bị bỏ lại khi thấy những người xung quanh làm điều gì đó mà bản thân không biết.

Căn bệnh quái ác này đã đẩy mình cuốn theo trào lưu. Sở dĩ mình dùng từ "cuốn" bởi vì mình gần như bị động tham gia các hoạt động ngoại khóa trong vô thức, trải dài với các vị trí và chủ đề khác nhau. Mình từng làm cộng tác viên truyền thông viết bài, từng làm đại sứ truyền thông, và vô vàn vị trí khác mà bây

giờ mình thậm chí còn không nhớ tên và không có bất kì kí ức gì. Tại sao mình lại nói mình "bị động" trong khi chính mình là người đăng ký và phỏng vấn? Bởi lẽ, mình hoàn toàn không nhận thức được mục đích mình tham gia hoạt động đó là gì, tổ chức đó có thực sự đem lại giá trị hay không? Tất cả những gì mình biết chỉ là tổ chức đó đang mở đơn và mình cần tham gia để cho bằng bạn bằng bè! Chấm hết!

May mắn thay, một sự kiện ập tới đã giúp mình bám víu vào nó và dừng lại suy ngẫm. Đó là khi đại dịch ập tới. Mình bắt đầu ở nhà nhiều hơn, dành thời gian một mình cho bản thân. Không còn nhìn thấy bạn bè làm việc, không còn cảm giác FOMO nữa, cơn bão cuốn mình đi dừng lại, đó là lúc mình nhìn nhận lại những gì mình đã và đang làm. Chính nhờ khoảng thời gian đó, mình nhận ra được mình đã với theo mọi người xung quanh mà bỏ mặc bản thân như thế nào. Hậu quả của việc làm quá nhiều hoạt động ngoại khóa không có chọn lọc đó là: bỏ bê việc học tập ở trường, làm hại sức khỏe bản thân vì phải làm nhiều việc, thức đêm giảm trí nhớ, và hàng ngàn hậu quả khôn lường khác. Vì thế, mình đã quyết định dừng lại để bỏ bớt đi những thứ không cần thiết. Cụ thể hơn, mình tạm dừng bước ở một vài dự án để gắn bó với những dự án mình thực sự thấy vui và tận hưởng giá trị mà nó đem lại, với mình là SUGAR Vietnam - vì mình thích cảm giác đi dạy học và vui chơi với các bé ở mái ấm. Ngoài ra, mình cũng dành thời gian cho những hoạt động kinh doanh nhiều hơn.

Tóm lại, chỉ sau khi đã bị cuốn theo, đã vấp ngã và mệt mỏi thì mình mới nhận ra bài học đó. Mình mới biết được rằng không phải cứ tham gia ồ ạt, theo phong trào là tốt mà cần phải xem xét cái nào phù hợp với mình. Không phải dự án đó tốt, nổi tiếng là bạn nên ứng tuyển. Giá trị của hoạt động ngoại khóa nằm ở việc phát triển bản thân, vậy nếu bạn làm hại bản thân mình thì hoạt động ngoại khóa đâu còn ý nghĩa gì nữa đúng không?

Vậy lời khuyên mình đưa ra cho các bạn là gì? Ở đây, tổ chức lớn hay nhỏ không quan trọng, quan trọng là bạn sắp xếp được thời gian phù hợp và cảm thấy điều bạn làm có ý nghĩa và tương xứng với công sức bạn bỏ ra. Khi muốn ứng tuyển vào hoạt động nào đó, hãy tìm hiểu kĩ về văn hóa làm việc, môi trường và đặc biệt là khoảng thời gian một tuần bạn cần dành cho công việc đó. Hãy lên một danh sách hoạt động ngoại khóa, thời gian trống một tuần và sắp xếp thật hợp lí, có như vậy bạn mới không bị quá tải với công việc của mình và hoàn thành nhiệm vụ thật tốt. Nó còn giúp bạn phát triển kỹ năng quản lí thời gian nữa. Bạn có thể dùng Notion, Trello hoặc đơn giản nhất là Google Calendar. Theo mình, một năm học bạn có thể tham gia từ 3-4 hoạt động ngoại khóa là vừa đủ, và tùy vào việc học mà bạn tự điều chỉnh lại cho mình. Quan trọng nhất vẫn là bạn học được gì và cống hiến được gì cho xã hội, gắn bó với dự án bao lâu chứ không phải bạn đã trải qua bao nhiêu dự án nhưng lại không học được gì cho bản thân cả.

Cuối cùng, hoạt động ngoại khóa cũng chỉ làm đẹp hồ sơ, nhưng nếu không có sức khỏe thì bạn cũng chẳng làm được gì với đống thành tựu đó, nên là hãy giữ sức khỏe nha!

[Nguyễn Tùng Bách]

Một bộ hồ sơ gây ấn tượng tốt phải thỏa cả 2 mặt, điểm phải cao và các hoạt động ngoại khóa phải mang lại giá trị cho bản thân và cộng đồng.

"Nếu thiếu hẳn 1 mặt thì sao?"

Thì bạn với mình giống nhau rồi! Đến trễ với ý định du học, mình hoàn toàn không ngờ đến việc phải chuẩn bị cho bản thân các hoạt động ngoại khóa cho đến tận cuối năm lớp 11. Mình luôn tự hào rằng điểm số mình rất cạnh tranh về GPA, IELTS, hay SAT, nhưng về phần hoạt động ngoại khóa thì gần như là một tờ giấy trắng trơn. Hoa Phượng Đỏ Thành Phố Hồ Chí Minh là hoạt động duy nhất mình tham gia vào năm lớp 10 mà mình còn nhớ, nhưng ai sống ở thành phố thì hầu như cũng tham gia hoạt động này rồi. Mình cũng sống "ẩn dật" nên câu lạc bộ cũng không đăng ký, hoạt động tình nguyện thì chỉ đôi khi giúp tổ dân phố chứ không phải thường xuyên. Có thể nói, hồ sơ mình đang "báo cháy".

Với 3 tháng hè cộng với 2 tháng đầu lớp 12 để chuẩn bị, mình cần ít nhất 2 hoạt động có ý nghĩa. Vậy nên, mình lên nhanh 1 danh mục những điều cần thiết khi chọn và thực hiện các hoạt động ngoại khóa:

1. Hoạt động ngoại khóa phải phù hợp với sở thích của mình.

Đương nhiên rồi, không ai muốn làm điều mà mình không hứng thú cả. Lựa chọn những hoạt động trái ngược với điều mình thích sẽ làm mình cảm thấy tốn thời gian và tốn công vô ích, làm mình thiếu động lực để tiếp tục các hoạt động. Do đó, để duy trì sự gắn bó lâu dài với các hoạt động, mình tham gia vào những ban và tổ nhóm Thiết kế hay Tổ chức sự kiện - những điều mình có thể dành thời gian làm một cách vui vẻ, hào hứng, như một cách giải trí sau giờ học.

2. Hoạt động ngoại khóa phải ghi nhận sự đóng góp của mình.

Có thể mình không làm trưởng nhóm, trưởng ban của một dự án được vì thiếu kinh nghiệm và thời gian. Nhưng với 6 tháng chủ động tích lũy kinh nghiệm và làm việc cật lực, khả năng được công nhận và được thăng chức lên thành viên chủ chốt (core member) là điều mình hướng tới trong các dự án của mình. Một chức vụ nhất định là minh chứng rõ nhất cho khả năng và sự cống hiến, đồng thời tạo độ tin cậy cho hồ sơ của mình.

3. Hoạt động ngoại khóa phải đem lại giá trị cho mình.

Dự án sẽ là nơi mình gắn bó trong vài tháng tới, mình cũng muốn tranh thủ học hỏi và trải nghiệm những điều mình không học được trên lớp. Đây phải là nơi rèn luyện khả năng làm việc nhóm, sự đúng giờ, tạo các mối quan hệ mới cho mình, cũng như tạo thói quen làm việc dưới 1 hoặc 2 "sếp".

4. Hoạt động ngoại khóa phải đem lại giá trị cho cộng đồng.

Ban đầu, mình cũng tham vọng tạo những số liệu, thành tựu lớn như huy động tiền để quyên góp hơn vài chục triệu đồng cho đồng bào miền núi, hay tham gia các cuộc thi nghiên cứu để giành giải thưởng cho trường lớp. Song, đấy không phải những hoạt động phù hợp với mình, nên mình đã chọn một lối đi khác. Mình chọn việc thiết kế các tấm áp phích ý nghĩa đăng cùng những bài blogs, thiết kế websites quản lý tiền cùng các "đồng chí" cùng đam mê. Những việc làm nhỏ phát triển dần theo thời gian và không kém phần đem lại những giá trị tích cực cho mọi người. Đó là cách mình tạo số liệu để trang trí cho hồ sơ của mình.

Những điều trên là "kim chỉ nam" để mình chọn lọc những hoạt động mình sẽ tham gia và những gì mình sẽ làm trong các dự án ấy. Để tiết kiệm thêm thời gian thì mình cũng xin gợi ý từ những anh chị cố vấn để tìm được những hoạt động ngoại khóa nổi tiếng và có độ uy tín. Từ đó, mình ứng tuyển ở vị trí trống trong nhiều hoạt động khác nhau. Dẫu bị từ chối sau nhiều vòng phỏng vấn, mình lần lượt rút kinh nghiệm để tự tin hơn, chủ động hơn, chuẩn bị kỹ càng hơn. Trong

đó, sự chuẩn bị "tuyển tập các câu nói phô diễn khả năng" là điều mình khuyên ai cũng nên làm trước khi phỏng vấn, hiệu quả lắm đấy.

Sau cùng, mình vào được các dự án mình thích sau vài tuần chờ kết quả ròng rã, gặp được những người bạn khắp các tỉnh thành ngay sau đó, lên tay nghề nhiều trong thiết kế trong 6 tháng tiếp theo. Mình cũng đạt được chỉ tiêu là vị trí cố vấn cho một team trong nhóm, có được những trải nghiệm chạy deadline khó quên. Nếu được quay ngược thời gian, mình ước gì mình đã tìm hiểu các hoạt động ngoại khóa, các câu lạc bộ sớm hơn để được giao lưu, học hỏi cùng những người bạn "trước lạ sau quen".

Nếu còn phân vân, rụt rè trước ý định tham gia 1 dự án, hãy thử rủ "bằng hữu" trong lớp của các bạn tham gia cùng. Nhưng hãy nhớ rằng rụt rè không phải một lý do để bạn trốn tránh, bỏ đi cơ hội đánh bóng hồ sơ, mở rộng quan hệ, tích lũy kinh nghiệm. Hãy thử bước ra khỏi vùng an toàn để khám phá, các hoạt động ngoại khóa cũng chính là môi trường tốt để bạn dần xây dựng sự tự tin cho bản thân mình. Chúc bạn thành công nhé!

[Nguyễn Hà Bảo Ngọc]

Lúc bắt đầu làm hồ sơ, mình đã sai lầm khi nghĩ rằng tham gia càng nhiều hoạt động ngoại khóa thì càng tốt. Nhưng trong quá trình học ở VELA thì mình đã được "khai sáng", vì mọi người đã cho mình biết rằng mình còn thể hiện mình đã cống hiến gì trong hoạt động ấy, mình dành bao nhiêu thời gian để thực hiện hoạt động, và hoạt động ấy giúp ích được gì cho xã hội, hay hơn cả là mình học được những gì sau khi tham gia những hoạt động đó.

Vì mình sinh ra trong một vùng quê khá nghèo, nơi mà mọi người thường nghĩ chúng mình "đi học bằng voi", nên khái niệm "hoạt động ngoại khóa" cũng không được đề cập nhiều. Tuy vậy, mình để ý rằng có rất ít các lớp tình thương hay tình nguyện viên. Khi tìm được một mái ấm tình thương để tham gia tình nguyện thì mái ấm ấy đã đóng cửa rồi. Cứ thế, mình đã bỏ lỡ một hoạt động ngoại khóa mà mình muốn tham gia nhất.

Nhờ sự giúp đỡ của dì mình, mình đã biết được câu lạc bộ tình nguyện viên ở địa phương và đã tham gia vào hoạt động ấy. Ngày đầu đi tình nguyện, mình thấy vì mình là con gái nên công việc hậu cần, bưng vác không phù hợp nên mình chưa thật sự hài lòng với những điều mình đã đóng góp được.

Nhưng chỉ với một hoạt động thì không đủ, nên mình đã lên các nhóm về hoạt động ngoại khóa để tìm kiếm và nộp đơn. Trong số hàng chục đơn được gửi đi, mình đã trúng tuyển vào một dự án về sức khỏe. Một số kinh nghiệm mình rút ra được từ những thất bại của mình đó là: hãy thể hiện lòng quyết tâm của bạn đối với dự án của họ, cũng như không nên vào muộn giờ phỏng vấn vì nó rất thiếu chuyên nghiệp đó.

Một điều các bạn cần nhớ đó là không nên làm hoạt động ngoại khóa chỉ cho có hay làm đẹp hồ sơ nhé. Mình tham gia dự án nào thì mình phải thực sự có trách

nhiệm với nó. Và cũng cần phải cân bằng việc tham gia hoạt động ngoại khóa và thời gian học trên lớp nhé.

Nếu các bạn có hứng thú với chủ đề nào đó mà chưa thấy ai làm thì hay mạnh dạn lên kế hoạch và tự thành lập một dự án cho riêng mình nhé, nó cũng là một điểm cộng khi bạn là người sáng lập hay đồng sáng lập đó!

Nghĩa của hoạt động ngoại khóa rất rộng, bao gồm cả tham gia các hoạt động ngoài giờ trên lớp, dạy học, làm thêm... chỉ cần nó có ích cho xã hội và mang lại cho bạn những kinh nghiệm hữu ích.

Hãy tích cực tham gia nhiều hoạt động ngoại khóa, không chỉ để làm hồ sơ sáng hơn mà còn để giúp bản thân mình ngày một hoàn thiện nữa nhé.

[Phùng Thiên Dương]

Hoạt động ngoại khoá là một trong những "món ăn tinh thần" không thể thiếu đối với đa số các bạn học sinh bậc trung học phổ thông, đặc biệt là với những bạn đang có ý định làm hồ sơ đi du học và mình không phải ngoại lệ.

Mình có nguyện vọng theo đuổi ngành nghệ thuật nên những hoạt động ngoại khoá mình tham gia chủ yếu cũng liên quan về nghệ thuật. Mình từng đảm nhiệm vị trí ban điều hành của câu lạc bộ thiết kế đồ họa trong trường, đồng thời cũng là thành viên ban thiết kế của một vườn ươm doanh nghiệp. Tuy chỉ mới tham gia hai tổ chức nhưng mình cũng tích góp được chút ít "gia vị" để trải nghiệm thưởng thức "món ăn tinh thần" này được đáng nhớ hơn, mình xin chia sẻ với các bạn nhé!

Chia sẻ thứ 1: Tham gia có chọn lọc

Các bạn nên ghi danh vào những lĩnh vực mà bạn đam mê, yêu thích, hoặc liên quan đến ngành mà bạn muốn theo học sau này. Điều này sẽ giúp bạn phát triển trội hẳn ở một mảng nào đó, thay vì chỉ dừng ở mức nhận biết ở nhiều mảng khác nhau. Khi nhìn vào bộ hồ sơ của bạn, ban tuyển sinh cũng sẽ bị ấn tượng bởi sự nhất quán cũng như họ sẽ thấy được sự nhiệt huyết của bạn đối với lĩnh vực mà bạn đang theo đuổi.

Ngoài ra, việc tham gia hoạt động ngoại khóa có chọn lọc, dựa trên sở thích và lĩnh vực mà bạn đam mê cũng giúp bạn tiết kiệm được rất nhiều thời gian và công sức.

Chia sẻ thứ 2: Chất lượng hơn số lượng

Nhiều bạn có tâm lý cho rằng cứ tham gia càng nhiều hoạt động thì càng tốt, càng có nhiều mục để ghi trong tóm tắt lý lịch cá nhân thì càng hay. Tuy nhiên, mình thì không nghĩ vậy đâu! Có thể bạn chỉ tham gia từ 1 đến 3 dự án, nhưng ở

những dự án ấy bạn nắm vai trò nòng cốt, giúp định hướng và phát triển dự án. Điều này sẽ tốt hơn hẳn việc bạn tham gia tới tận 7-8 dự án khác nhau nhưng lại chỉ đóng góp dưới tư cách là một thành viên thôi đó.

Chia sẻ thứ 3: Cơ hội và trải nghiệm mới toanh!

Sau khi tham gia một vài hoạt động ngoại khóa ở trường và ở địa phương, mình cảm thấy mình được nhiều hơn là mất! Mình được gặp gỡ và tiếp xúc với nhiều anh chị lớn hơn, có chuyên môn trong lĩnh vực mình đang theo đuổi. Nhờ vậy mà mình học hỏi được rất nhiều kỹ năng mới, ví dụ như cách để làm việc nhóm hiệu quả hơn, cách để giao tiếp tốt hơn (đặc biệt đối với một người hướng nội như mình), cách để điều hành một dự án, v.v. Mình cũng kết thân được với nhiều người bạn mới qua các hoạt động mà mình từng tham gia, mà sau này họ trở thành bạn tốt của mình luôn cơ!

Bật mí nhỏ, chính nhờ những trải nghiệm tham gia hoạt động ngoại khoá, mà mình đã có ý tưởng để hoàn thành bài luận chính trong bộ hồ sơ.

Tóm lại, sau khi tham gia những hoạt động ngoài giờ học, mình cảm thấy bản thân được phát triển rất nhiều. Mình tự tin hơn, có nhiều kiến thức và kỹ năng hơn, đồng thời mình được trải nghiệm nhiều hơn và có thêm nhiều mối quan hệ tốt. Vậy nên các bạn hãy tham gia ngoại khóa với tâm lý là để học hỏi, để thử thách bản thân chứ đừng quá chú tâm vào tờ giấy chứng nhận nha.

Chúc bạn thành công!

[Nguyễn Hải Đăng]

"Bạn nghĩ rằng một bộ hồ sơ mạnh sẽ có điểm trung bình 9.5, IELTS 8.0 hay SAT 1500+?"

Như thế chưa đủ đâu nhé! Một bộ hồ sơ mạnh là một bộ hồ sơ mà bạn dung hoà cả 2 mảng học tập và hoạt động.

Một bộ hồ sơ sẽ bao gồm rất nhiều thành phần khác nhau từ luận chính, luận phụ, SAT... và thứ quan trọng mà bạn không thể không có chính là hoạt động ngoại khoá. Hoạt động ngoại khóa là những hoạt động mà bạn tham gia sau giờ học ở trường như làm tình nguyện, tham gia các dự án, câu lạc bộ...

"Vậy, tại sao hoạt động ngoại khóa lại quan trọng đến thế?"

Ban tuyển sinh luôn muốn tìm kiếm những học sinh có thể dung hoà được 2 yếu tố vừa học mà vẫn năng nổ trong các hoạt động trong và ngoài trường nè. Các trường đại học sẽ không muốn học sinh của họ chỉ là những người chỉ có thể học và học, mà muốn tìm kiếm những học sinh còn năng nổ trong tất cả mọi hoạt động và dự án.

Để có một danh sách hoạt động ngoại khoá mạnh và hùng hồn thì bạn cần phải hành động ngay từ bây giờ, tin mình đi. Chắc chắn những bạn xác định được mục tiêu là mình sẽ đi du học từ năm lớp 10, 11 sẽ có lợi thế hơn về mặt thời gian. Nhưng, chúng ta cần phải tham gia dựa trên tinh thần ham học hỏi, thích khám phá và muốn có cơ hội nhiều hơn để phát triển bản thân chứ không phải vì một mục tiêu trước mắt.

Bản thân mình, may mắn thay, là một người hướng ngoại, vì vậy nên từ năm lớp 10 và 11, mình đã thử sức tham gia vào một vài dự án và câu lạc bộ lớn bé trong trường tuỳ vào thời gian và đam mê của mình. Mình có một điều muốn nhấn mạnh: các bạn hãy xây dựng một danh sách hoạt động ngoại khoá thật chất

lượng chứ đừng chỉ nhìn vào số lượng nhé. Thay vì tham gia một cách điên cuồng những dự án, câu lạc bộ, tổ chức mà bạn tìm thấy và gặp phải với vị trí như tình nguyện viên, thành viên (member), thì các bạn hãy tham gia một cách có chọn lọc như những dự án mà các bạn thật sự đam mê và hãy kiên trì để leo nấc thang lên những vị trí cao nữa nè.

Sẽ tuyệt vời hơn nữa nếu bạn đã xác định rõ được ngành học của bạn từ rất sớm. Lúc đó, các bạn hãy chú ý tham gia tích cực những dự án và câu lạc bộ có liên quan đến ngành học của các bạn. Dù đó không phải là một điểm gì quá là nổi bật trong bộ hồ sơ của bạn, nhưng mình tin rằng, nó sẽ là một gì đó lợi thế hơn dành cho bạn so với các học sinh khác đấy. Ví dụ: một bạn A có ý định học ngành Công Nghệ Thông Tin (Information Technology) trong tương lai, thì bạn đó có thể tham gia nhiều câu lạc bộ, dự án có liên quan đến tin học như câu lạc bộ "máy tính trẻ". Điều đó sẽ giúp bạn A có thể chứng tỏ được niềm đam mê với bộ môn tin học của bạn đến các nhà tuyển sinh nè.

Quay trở lại việc chất lượng và số lượng nhé. Ngày nay, ban tuyển sinh rất thích những học sinh có khả năng lãnh đạo (Leadership) từ ghế nhà trường. Thay vì tham gia nhiều dự án, bạn có thể tham gia một vài dự án nhỏ để lấy kinh nghiệm từ trước và sau đó bạn có thể ứng tuyển với vai trò cao hơn như quản lý dự án, trưởng ban đối ngoại (Head of External Department), v.v. Điều đó sẽ giúp bạn nâng danh sách ngoại khoá của bạn lên một tầm cao mới hơn đấy. Sẽ ổn hơn nữa nếu bạn có thể tự thành lập cho mình một dự án hay một câu lạc bộ riêng. Lúc đó, bạn sẽ có một dự án của riêng mình và có thể phát huy hết khả năng lãnh đạo, quản lý của mình nè. Nếu như danh sách ngoại khoá của bạn có nhiều dự án mà trong đó bạn là quản lý thì sẽ là một điểm cộng siêu to khổng lồ nè.

Như bản thân mình, mình tự nhận thành tích học thuật của mình không quá nổi bật như điểm trung bình 9.5+ hay SAT 1500+, nhưng mình tự hào khi mình có một danh sách hoạt động ngoại khoá ''ổn". Như mình đã nói, bởi vì sở thích, nên

mình đã tham gia hoạt động ngoại khoá từ năm lớp 10. Nhờ vậy, mình đã có khá đầy đủ kinh nghiệm và năng lực để có thể quản lý hay thành lập một dự án. Thế nên ở danh sách hoạt động ngoại khóa, mình đã có 1 tổ chức phi lợi nhuận do chính mình thành lập với gần 100 thành viên. Ngoài ra, trong 3 dự án còn lại, mình cũng là Co-founder (đồng sáng lập) hoặc là trưởng ban. Mình cho rằng danh sách ngoại khoá của mình chính là yếu tố quan trọng có thể giúp mình chinh phục những học bổng tỷ đồng từ các trường đại học Mỹ đấy.

Các bạn có thể thấy đó, thành tích học thuật đúng là rất quan trọng, nhưng hoạt động ngoại khoá sẽ là một điểm sáng giúp bạn chứng tỏ được bạn cũng là một người rất năng nổ và luôn hoà đồng với mọi người nè. Và mình tin rằng các bạn cũng sẽ học được rất nhiều kỹ năng làm việc, kỹ năng sống từ những hoạt động ngoại khoá mà bạn tham gia đấy.

[Nguyễn Hoàng Khánh Ngân]

Khi tìm hiểu sâu vào cách nhận học bổng từ các trường thuộc hệ Mỹ, mình thấy các nhà tuyển sinh rất chú trọng đến các hoạt động ngoại khóa. Lúc đó mình rất lo lắng, vì ở trường mình thầy cô không quá chú trọng những hoạt động ngoài giờ phát triển bản thân như thế. Và nếu có hoạt động tình nguyện hay các hoạt động khác được tổ chức ngoài giờ học, tụi mình chỉ "làm cho có" mà thôi. Điều đó dẫn đến việc tới năm lớp 12 rồi mình vẫn chưa tích lũy được hoạt động nào nổi trội. Khi muốn tô điểm thêm cho bộ hồ sơ, mình đã tìm đến thầy cô để hỏi về việc tham gia các hoạt động do trường tổ chức nhưng hầu hết đều trả lời là không. Nếu có thì nhà trường cũng sẽ chỉ cử những bạn tiêu biểu hoặc các bạn làm trong ban chi đoàn trường thôi nên cơ hội đến với mình rất ít. Lúc mình gần như tuyệt vọng thì thầy Nam đã nói với mình rằng mình không nhất thiết phải làm các hoạt động ở trên trường. Ở ngoài kia vẫn còn rất nhiều sân chơi khác để mình mang lại giá trị của bản thân cho người khác.

Hoạt động ngoại khóa có thể xuất phát từ sở thích, niềm đam mê hay cuộc sống hàng ngày của chúng ta. Vì thế, mình bắt đầu từ việc cùng mẹ bán hàng. Mình học được cách thuyết phục người dùng, giải đáp những thắc mắc của khách hàng và cũng học được cách tính toán lợi nhuận cho mặt hàng của mình. Từ những kinh nghiệm được tích lũy ấy, mình đã cùng một vài người bạn bán nến thơm trên mạng. Điều đó giúp mình góp được một phần vào bộ hồ sơ.

Tiếp đến, mình bắt đầu lang thang trên các nhóm hoạt động ngoại khóa như Project Community để tìm kiếm cho mình một mảnh ghép phù hợp. Từ một đứa chân ướt chân ráo không có bất kì một kiến thức nào về cách vượt qua các vòng loại và vòng phỏng vấn, mình cũng dần có kinh nghiệm hơn trong các vòng loại ấy sau khi trải qua những lần rớt đau đớn. Mình chọn tham gia vào hai dự án mình thích nhất và từ đó bắt đầu được đào tạo kỹ lưỡng để thực hiện nhiệm vụ của mình cho dự án. Câu lạc bộ hay dự án như một công ty thu nhỏ vậy, nó dạy

mình làm quen với môi trường chuyên nghiệp, giải quyết khó khăn hay những thử thách mà phải làm trong nội bộ của tổ chức ấy mới có thể hiểu được.

Sau cùng, thứ mình có được sau mỗi lần tham gia hoạt động ngoại khóa là những trải nghiệm. Nhờ những trải nghiệm khó quên mà mình đã trưởng thành và tích cực hơn rất nhiều. Qua mỗi hoạt động, mình được gặp gỡ và kết bạn với nhiều người hơn và cũng giúp mình mở lòng hơn với thế giới xung quanh. Hơn hết, mình dần hiểu được thêm nhiều điều về bản thân và tìm được những điểm độc lạ của chính mình.

[Lý Nhật Hưng]

Trước khi biết về quá trình nộp hồ sơ du học, mình luôn nghĩ rằng hoạt động ngoại khóa chính là những chuyến đi thực tế ngoài lớp học, là những hoạt động phong trào đoàn đội, v.v. Đến khi tiến hành làm hồ sơ, mình lại luôn bị ám ảnh với suy nghĩ hoạt động ngoại khóa phải là những tổ chức thiện nguyện quy mô rộng khắp, phải là những dự án tầm cỡ quốc gia.

Thật ra, những quan niệm trên về hoạt động ngoại khóa không thật sự là sai, thế nhưng tụi mình cần phải hiểu thật rõ để có thể hoạch định kế hoạch hiệu quả và chọn đúng những việc mình cần và nên thực hiện.

Hoạt động ngoại khóa, theo đúng như nghĩa của nó, chính là những hoạt động được thực hiện ngoài lớp học, không nằm trong chương trình giáo dục. Vậy nên bất cứ những hoạt động bạn tham gia sau giờ học, như việc hoạt động ở một tổ chức từ thiện, viết blog cá nhân, hay ngay cả nấu ăn hằng ngày cũng được tính là ngoại khóa. Thế nhưng, yếu tố làm nên giá trị của những hoạt động này trong bộ hồ sơ của bạn chính là mức độ tham gia, sự nhiệt huyết và bài học mà bạn có được trong suốt quá trình hoạt động. Ví dụ như việc bạn nấu ăn hằng ngày tại nhà, mỗi ngày bạn đều thử nghiệm những công thức mới, không ngừng nâng cao kĩ năng của mình, bạn còn sáng tạo nên cuốn sách nấu ăn của riêng bạn. Qua đó, nhà tuyển sinh có thể thấy được bạn không chỉ có niềm đam mê mãnh liệt với bếp núc mà còn tận tụy với công việc, thái độ học hỏi cầu tiến, v.v. Đây là lí do các nhà tuyển sinh rất chú trọng các hoạt động ngoại khóa của bạn, đặc biệt là những trường thứ hạng cao. Vì qua đây, họ có thể hiểu rõ hơn về con người của bạn, cách bạn sống bên ngoài trường lớp, và những giá trị mà bạn có thể mang lại cho trường của họ bên cạnh việc học tập.

Vậy tụi mình nên chọn những hoạt động ngoại khóa như thế nào để làm nổi bật hồ sơ của mình trong mắt nhà tuyển sinh?

Đầu tiên, hãy đặt sở thích, đam mê cá nhân của bản thân lên hàng đầu. Nếu bạn thích chơi đàn ghi-ta, hãy tiếp tục kiên trì tập luyện những bài tập cao hơn. Nếu bạn thích nuôi tinh thể, hãy thử nghiệm với những loại tinh thể khó nuôi nhất. Nhưng chúng mình chỉ dừng lại ở việc theo đuổi sở thích thôi sao? Không! Hãy suy nghĩ cách phát triển đam mê của bản thân thành những giá trị có ích, những dự án, những hoạt động có sức ảnh hưởng đến cộng đồng xung quanh bạn. Nghe có vẻ khó nhỉ, nhưng nó đơn giản hơn bạn tưởng tượng đấy! Chẳng hạn như việc nuôi tinh thể, bạn có thể tự sáng chế ra những bộ dụng cụ nuôi tinh thể hiệu quả từ kinh nghiệm bạn đúc kết được, sau đó bán những bộ dụng cụ này và mang quỹ nhận được để quyên góp từ thiện. Việc làm này chính là tạo giá trị cho cộng đồng đó. Ngoài ra, còn đó rất nhiều, rất nhiều cách để bạn có thể phát triển những niềm đam mê của mình trở thành những giá trị tốt đẹp cho cộng động. Chỉ cần bạn suy nghĩ sáng tạo và đột phá một chút thôi.

Mặt khác, nếu bạn thích thật nhiều thứ và chẳng còn nhiều thời gian để tự tạo cho mình một hoạt động thật sự nổi bật, thì giải pháp tốt nhất đó chính là tham gia vào những tổ chức, dự án cộng đồng. Hiện nay, rất dễ tìm thấy các dự án thiện nguyện, các dự án phi chính phủ, v.v. trên các diễn đàn và mạng xã hội. Bạn hãy tìm cho bản thân một nơi mà bạn cảm thấy phù hợp nhất để trải nghiệm. Rồi từ trải nghiệm đó, bạn có thể tiếp tục tham gia đa dạng các hoạt động khác hoặc tiến xa hơn, đảm nhận các vị trí cao trong tổ chức bạn đang hoạt động. Tuy nhiên, điều bạn cần hết sức lưu ý trong quá trình tham gia các hoạt động chính là phải đảm bảo tính liên kết giữa các hoạt động ngoại khóa ấy. Ví dụ như bạn tham gia những tổ chức, hội thảo liên quan đến ngành yêu thích của bạn là kinh doanh, sau đó bạn tự thành lập nên một dự án buôn bán nhỏ của bản thân chẳng hạn. Nên nhớ rằng chất lượng quan trọng hơn số lượng. Nhà tuyển sinh sẽ không đánh giá bạn dựa trên số lượng hoạt động bạn đã tham gia, mà là bạn đã đóng góp những gì cho sự thành công của hoạt động đó. Vì thế, hãy cân nhắc thật kĩ để tránh việc tốn công vô ích bạn nhé!

Hoạt động ngoại khóa đối với mình như là bước thoải mái nhất trong suốt hành trình nộp hồ sơ, vì không chỉ mình được thỏa thích thực hiện đam mê, mà còn được gặp gỡ những người bạn đáng quý. Đừng quá áp lực với việc xây dựng những hoạt động ngoại khóa độc đáo, khác biệt cho bản thân, hãy cứ thực hiện những gì mình đam mê nhất và sống hết mình với nó bạn nhé!

PHẦN 2

TĂNG TỐC

PHẦN 2: TĂNG TỐC

CHƯƠNG 8: NỘP HỒ SƠ KHI NÀO?

Nộp hồ sơ càng sớm càng tốt, bạn sẽ có thời gian để sửa những lỗi sai mà bản thân mắc phải trong hồ sơ. Với Mỹ là tháng 10 của năm lớp 12, còn châu Âu, châu Á, Canada thì vào tháng 12 của năm lớp 12. Riêng Úc thì vào tháng 3 nhé.

Ủa, vậy khi nào nộp hồ sơ đại học Mỹ? Có phải đến hết lớp 12 như ở Việt Nam không?

Không, sớm hơn nhiều. Chúng mình đã phải nộp ngay từ tháng 10, học kỳ 1 của lớp 12, tức là 1 năm trước khi chúng mình bắt đầu học đại học. Chính vì vậy mà ở những chương trước chúng mình nhấn mạnh sự quan trọng của kết quả lớp 10 và 11. Lý do là khi bạn nộp hồ sơ thì thường vẫn chưa có điểm học kỳ 1 lớp 12, vì thế trường đại học sẽ chỉ xem xét những gì bạn làm được trong 2 năm này.

Quan trọng thế à? Nhắc lại giúp mình với là mình phải có những gì khi nộp hồ sơ?

Dưới đây là danh sách tóm tắt nhé, bạn chú ý đây chỉ là phần cơ bản thôi ha:

- Điểm trung bình lớp 10 và 11 trên 8.5;
- Điểm IELTS tối thiểu 7.0, TOEFL tối thiểu 90, hoặc DET tối thiểu 130;
- Điểm SAT tối thiểu 1300 hoặc ACT tối thiểu 30;
- 1 hoặc 2 hoạt động ngoại khóa mà bạn có vị trí lãnh đạo và tầm ảnh hưởng lớn.

Rồi, thôi nói tiếp về thời gian nộp hồ sơ đi.

Ừa, các trường ở Mỹ áp dụng những đợt tuyển sinh như sau:

- Early Action (EA): Đợt nộp sớm không ràng buộc. Dưới hình thức nộp này thì nếu bạn nộp hồ sơ trong tháng 10, thường hạn chót là 15 tháng 10 hoặc 1 tháng 11 tùy trường, bạn sẽ nhận kết quả vào khoảng giữa tháng 12. Do đây là đợt nộp không ràng buộc nên bạn có thể nộp nhiều

trường một lúc. Nếu được nhận, bạn không bị bắt buộc học tại trường. Ngoài ra, nhiều trường đại học có áp dụng EA 2 với thời gian nộp vào khoảng tháng 12 và có kết quả vào đầu tháng 2 hoặc giữa tháng 2. Rất nhiều trường có EA bao gồm University of Chicago, Case Western Reserve University, và một loạt các trường LAC khác.

- Early Decision (ED): Đợt nộp sớm có ràng buộc. Dưới hình thức nộp này thì bạn cũng nộp hồ sơ trong tháng 10, thường hạn chót là 15 tháng 10 hoặc 1 tháng 11 như EA, và cũng nhận kết quả vào khoảng giữa tháng 12. Tuy nhiên bạn chỉ được nộp 1 trường ED. Nếu được trường nhận thì bạn bắt buộc phải học tại trường và từ chối những trường khác. Vì sự ràng buộc này nên tỷ lệ nhận cũng như mức học bổng/hỗ trợ tài chính trong đợt ED sẽ cao hơn EA. Phần lớn các trường đại học đều có ED, thậm chí là ED 2 với thời gian nộp giữa tháng 12 và kết quả vào đầu tháng 2 ngay dịp Tết.
- Regular Decision (RD): Đợt nộp thường. Đây là hình thức nộp cơ bản mà gần như tất cả các trường đều có. Bạn nộp hồ sơ trong tháng 1 hoặc tháng 2, thường vào 31 tháng 1 hoặc tới tận 15 tháng 2. Bạn nhận kết quả vào giữa tháng 3 hoặc đầu tháng 4. Tỷ lệ nhận và cho học bổng/hỗ trợ tài chính trong đợt RD sẽ thấp nhất khi so sánh với ED 1, ED 2, và EA.
- Rolling Admission: Nộp hồ sơ liên tục. Dưới hình thức nộp này thì bạn có thể nộp hồ sơ tại bất kỳ thời điểm nào từ tháng 9 năm nay tới tháng 6 năm sau. Sau 4 đến 6 tuần thì trường sẽ trả lời kết quả. Một số trường có Rolling Admission bao gồm University of Alabama, University at Buffalo, và nhiều trường xếp hạng ngoài top 100 các trường hàng đầu của Mỹ.
- Restrictive Early Action (REA): Đợt nộp sớm bị giới hạn nhưng không ràng buộc. Đây là hình thức nộp hồ sơ rất hiếm và thường chỉ những trường đứng đầu tại Mỹ mới áp dụng. Ví dụ nếu bạn nộp REA của Stanford thì bạn không được phép nộp EA hoặc ED cho bất kỳ trường

nào khác tại Mỹ trong đợt đó. Tuy nhiên điểm khác bạn là nếu bạn "may mắn" được nhận thì bạn cũng KHÔNG bị bắt buộc học ở Stanford mà có thể từ chối. "Restrictive" ở đây nghĩa là họ chỉ muốn bạn nộp cho trường của họ trong đợt sớm (Early) và không được phép nộp cho bất kỳ trường nào khác. Bốn trường Harvard, Yale, Princeton, và Stanford đều yêu cầu học sinh nộp REA. Chính vì việc nếu bạn nộp REA thì bạn không được nộp bất kỳ trường nào khác dù là EA hay ED, chúng mình không khuyến khích bạn nộp dưới hình thức này. Lý do là vì tỷ lệ nhận của những trường đứng đầu đều dưới 10%. Nguy cơ bạn bị từ chối và cũng không có trường nào nhận trong đợt nộp sớm là rất cao. Vì thế nếu bạn thích những trường như Harvard, Yale, Princeton, hay Stanford thì hãy cứ nộp RD vào tháng 1 nhé.

Chúng mình gửi dưới đây tỷ lệ nhận của một số trường đứng đầu nhé. Các bạn thấy là tỷ lệ nhận ED thường cao gấp đôi, thậm chí gấp 3 lần đợt nộp thường. Đây là lý do tại sao chúng mình khuyên bạn nộp ED và EA (nhưng không phải REA nhé).

Tên trường	Tỷ lệ nhận đợt nộp sớm	Tỷ lệ nhận trung bình
Harvard University (REA)	7.6%	5%
Duke University (ED)	15%	7.8%
University of Pennsylvania (ED)	14%	9%
Vanderbilt University (ED)	21%	11.6%
Princeton University (REA)	14.7%	5.7%

Yale University (REA)	10%	5.1%

(Nguồn: Trang web của các trường đại học khóa 2024 và 2025)

Nhìn chung, cách đơn giản nhất để bạn kiểm tra hạn nộp hồ sơ là Google từ khóa như sau: *Tên trường + Admission Deadlines*. Ví dụ nếu bạn muốn biết đại học Villanova hạn nộp là khi nào thì có thể dùng từ khóa *"Villanova University admission deadlines."*

Thế còn ở châu Âu thì sao?

Với các trường châu Âu thì mỗi trường và mỗi nước sẽ có những sự chênh lệch nhất định. Tuy nhiên nhìn chung thì thời gian nộp sẽ thường dao động trong khoảng từ tháng 12 tới tháng 3 của năm lớp 12. Chúng mình khuyên bạn nên lên danh sách trường cụ thể ở châu Âu và tìm đúng lịch nộp hồ sơ của từng trường. Ngoài ra thời gian này cũng áp dụng cho các trường ở Canada, một số trường đại học ở Nhật, và cả Singapore nữa. Nói chung là bạn sẽ đều có kết quả đại học trước khi tốt nghiệp cấp 3 tại Việt Nam. Đừng đợi, hãy chuẩn bị cho sớm ha.

Biết hạn nộp rồi. Tiếp theo mình phải làm gì?

"Biết mình biết ta trăm trận trăm thắng," ông bà ta đã nói như vậy, vì thế bạn cần biết các trường đại học tìm kiếm điều gì từ học sinh.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 8

[Đặng Thảo Nguyên]

Với mình, việc chọn một nơi để sống và học tập trong suốt 4 năm đại học là một điều vô cùng quan trọng. Tuy nhiên, nếu mình nói rằng các bạn có thể nộp hồ sơ cho nhiều nước rồi đưa ra sự lựa chọn của mình chỉ sau khi nhận được kết quả của các trường thì sao? Đúng rồi, bạn không nghe nhầm đâu! Mình sẽ giới thiệu thời gian nộp hồ sơ ở từng nước cho mọi người nhé!

Mỹ:

Đối với Mỹ thì các bạn sẽ có rất nhiều đợt nộp, bao gồm Early Decision (ED), Early Action (EA) và Regular Decision (RD). Trong đó, ED và EA đa phần sẽ có hạn nộp vào đầu tháng 11. Kết quả sẽ được thông báo vào giữa tháng 12 đối với ED và khoảng giữa tháng 12 đến tháng 2 đối với EA.

Và nếu bạn vẫn chưa phân biệt được sự khác nhau giữa ED và EA thì mình sẽ nói sơ qua như sau: Khi nộp ED thì các bạn chỉ được chọn 1 trường yêu thích nhất và bắt buộc từ chối những trường khác khi có kết quả đồng ý từ trường ED. Ngược lại, đợt EA tuy có hạn nộp gần như tương đương ED nhưng bạn sẽ không hề có ràng buộc phải học khi được nhận, và bạn có thể nộp số lượng trường không giới hạn.

Ngoài ra, RD là đợt nộp thường với, hạn nộp rơi vào khoảng tháng 1 và tháng 2. Thời gian có kết quả đợt nộp này sẽ thay đổi ở mỗi trường đó. Và tất nhiên là tụi mình có thể nộp cả 3 đợt để tăng khả năng đậu nha.

Trung Quốc:

Đối với Trung Quốc thì sẽ có 2 dạng học bổng chính là học bổng chính phủ và học bổng Khổng Tử:

- Học bổng chính phủ (CSC): thời gian nộp hồ sơ từ ngày 1/4 đến 30/4.

- Học bổng Khổng Tử (CIS):
    - Hệ đại học: thời gian nộp hồ sơ vào tháng 9 hằng năm
    - Hệ dự bị đại học (dành cho những bạn chưa có đủ điểm tiếng Trung để xét đại học, ở đây là điểm HSK): thời gian nộp hồ sơ từ 01/1 đến 20/5

Và hầu như tất cả đợt nộp sẽ có kết quả vào cuối tháng 6 đó.

Úc:

Ở Úc, bậc đại học đa phần sẽ có 2 hoặc 3 đợt nộp (nhưng đợt 3 thì chắc chắn sẽ có tỉ lệ nhận rất thấp rồi). Tuy nhiên, khác với Mỹ, hồ sơ đi du học Úc thường sẽ có hạn nộp vào đầu mỗi năm vì một lý do rất đơn giản: thay vì học vào tháng 8 mỗi năm thì các trường ở Úc sẽ bắt đầu kì học vào tháng 1 của năm sau!

Mặc dù vậy, mình khuyên các bạn nên tìm hiểu website của mỗi trường mà mình yêu thích để có thông tin chi tiết và chắc chắn hơn về thời gian nộp nha.

Phần Lan:

Phần Lan có hạn nộp khác nhau tùy trường, vì vậy bạn có thể xem thông tin qua web "StudyInfo" nha: https://studyinfo.fi/wp2/en/

Đây cũng là nền tảng nộp tất cả các trường ở Phần Lan, và thông thường thì các trường có hạn nộp đầu năm.

Hà Lan:

Bạn có thể xem thông tin qua web https://www.studielink.nl/

Đây cũng là trang web nộp tất cả các trường ở Hà Lan và các trường thường có hạn nộp đầu năm.

Ngoài ra, các bạn có thể tìm hiểu chi tiết từng ngành, điều kiện cần của mỗi trường cũng như những hạn nộp khác thông qua website của trường, bởi đây chắc chắn là nơi chứa nhiều thông tin quan trọng nhất đó.

Một lưu ý nữa là sau khi tụi mình được nhận thì hầu hết các trường sẽ yêu cầu đóng một khoản phí nhỏ để "giữ chỗ." Khoản phí sẽ được trả khi bạn nhập học.

Cuối cùng, dù bạn có ý định du học nước nào thì mình mong rằng con đường đến giấc mơ ấy cũng sẽ thành công nhé.

CHƯƠNG 9: CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÌM KIẾM ĐIỀU GÌ TỪ CÁC HỌC SINH?

Với các trường thuộc hệ Mỹ, tiền và điểm thường tỷ lệ nghịch. Điểm SAT bạn càng cao thì bạn đóng càng ít tiền và ngược lại. Các trường thuộc hệ Mỹ còn quan tâm đến hoạt động ngoại khóa. Tuy nhiên, với các trường đại học tại châu Âu, châu Á, Canada, hay Úc thì họ chỉ quan tâm điểm mà không cần hoạt động ngoại khóa.

Này, thế các trường ở Mỹ đòi hỏi gì từ học sinh thế?

Đoán xem, "đầu tiên" là…?

Tiền đâu?

Chính xác! Doanh thu chính của các trường đại học là từ học phí. Đối với các học sinh bản xứ thì còn có thêm sự hỗ trợ của chính phủ và các tổ chức tài chính tư nhân. Với học sinh quốc tế, do bố mẹ bạn không đóng thuế cho chính phủ Mỹ nên học phí của học sinh quốc tế cao hơn học sinh Mỹ, nhất là tại những trường công lớn của mỗi bang. Ví dụ như hệ thống đại học California, đại học Michigan, hay đại học Illinois thì tiền học của học sinh quốc tế thường đắt gấp đôi, thậm chí gấp ba lần học sinh bản địa.

Khác với trường công có nguồn tài chính từ chính phủ, những trường tư như Harvard, Yale, Princeton, Vanderbilt, v.v. thu học phí của học sinh Mỹ và học sinh quốc tế giống nhau. Vì không phụ thuộc vào sự hỗ trợ của chính phủ nên các trường tư thường sẽ cho nhiều học bổng và hỗ trợ tài chính cho học sinh quốc tế hơn các trường công.

Tuy nhiên, vì các trường đều cần nguồn doanh thu từ học phí và chi phí ăn ở của học sinh nên khả năng chi trả của gia đình bạn sẽ là yếu tố quan trọng nhất khi bạn nộp trường. Nói một cách khác, gia đình bạn càng có "điều kiện" (có thể chi 50,000 – 70,000 USD/năm, tức là mỗi năm bán 1 căn hộ ở tầm 1,2 – 1,6 tỷ VNĐ để

trả tiền cho bạn đi học mỗi năm) thì cơ hội được nhận gần như là chắc chắn, thậm chí ngay cả với những trường đứng đầu.

Thế những học bổng tiền tỷ mà mình hay đọc trên báo thì sao?

Thực ra, học bổng tiền tỷ không quan trọng bằng việc gia đình bạn còn phải đóng bao nhiêu. Chúng mình lấy ví dụ cụ thể nhé. Hiện nay, tổng chi phí bao gồm học phí và tiền ăn ở cho các trường đại học tại Mỹ dao động rất lớn, từ khoảng 27,000 USD/năm (cho những trường công như Đại học Bowling Green và Truman State) đến 80,000 USD/năm (cho những trường tư như Đại học Duke và Rice).

Đầu tiên hãy lấy ví dụ Đại học Duke. Nếu một học sinh được một học bổng trị giá 50,000 USD/năm để học tại Đại học Duke thì tổng giá trị học bổng trong 4 năm là 200,000 USD. Số tiền này tương đương khoảng 4.5 tỷ VNĐ, một số tiền nghe thì rất ấn tượng. Tuy nhiên, vấn đề ở đây đó là với chi phí hàng năm 80,000 USD thì dù trường cho bạn 50,000 USD/năm thì gia đình bạn vẫn phải đóng 30,000 USD/năm, tương đương 700 triệu VNĐ. Như vậy nếu gia đình bạn chỉ đóng được khoảng 20,000 USD/năm thì dù học bổng của Đại học Duke là rất nhiều, bạn vẫn phải "ngậm ngùi chia tay"trường.

Trái lại, nếu bạn nhận được học bổng 10,000 USD/năm để học tại Đại học Bowling Green thì gia đình của bạn chỉ cần phải đóng 17,000 USD/năm để theo học tại trường. Tổng mức học bổng của Bowling Green trong 4 năm là 40,000 USD, tương đương 900 triệu VNĐ, một con số khiêm tốn so với Đại học Duke nhưng chi phí tại Bowling Green có thể chấp nhận được với gia đình bạn.

Vì thế, điều quan trọng không phải là học bổng lớn bao nhiêu mà là gia đình bạn còn phải đóng bao nhiêu sau khi trừ đi học bổng. Dù học bổng tiền tỷ mà phần tiền còn lại gia đình bạn không đóng được thì bạn cũng phải hát bài "Người hãy quên em đi" của Mỹ Tâm thôi.

Ơ, thế còn những bạn học bổng toàn phần tại những trường như Harvard mà mình đã đọc được thì sao?

Đầu tiên hiện nay ở Mỹ hiện có 8 trường sẽ không xét đến yếu tố tài chính (need-blind admission) của bạn khi xem hồ sơ, đó là:

- Amherst College
- Harvard College (thuộc đại học Harvard)
- Massachusetts Institute of Technology
- Minerva Schools at KGI
- Princeton University
- Yale University
- Dartmouth College
- Bowdoin College

(Nguồn: Trang web của các trường)

Need-blind admission có nghĩa là chỉ cần bạn được nhận thì gia đình bạn đóng được bao nhiêu, trường sẽ chi trả phần còn lại. Ví dụ trong hồ sơ tài chính gia đình bạn chỉ đóng được 1,000 USD, tổng chi phí một năm bao gồm ăn ở tại trường là 70,000 USD, như vậy thì trường sẽ cho 69,000 USD nếu bạn được nhận. Mình nhấn mạnh ở đây là "nếu" ha.

Sướng thế, nếu thế thì chắc ai cũng nộp vào những trường đó nhỉ?

Và đó là lý do tại sao tỷ lệ nhận ở những trường này thấp hơn 10%, ngay cả với những bạn có điểm SAT trên 1500 và nhiều môn AP. Với mục tiêu là tiết kiệm tối đa cho gia đình, chúng mình rất cần học bổng và hỗ trợ tài chính từ trường. Chính vì thế, chúng mình khuyên các bạn nên tìm hiểu nhiều trường hơn là những trường mà bạn đã biết trên báo chí để có thêm cơ hội. Nếu bạn chỉ nộp những trường nổi tiếng thì khả năng không trường nào nhận bạn là rất cao.

Khó thế. Đi đâu cũng cần tiền. Thế ngoài tiền ra thì trường còn thích gì khác không?

Để trả lời câu hỏi đó thì giờ hãy thử bạn hãy đặt bản thân vào vị trí của nhân viên tuyển sinh để xem trách nhiệm công việc của họ là gì nhé:

- **Nhiệm vụ thứ nhất**: đảm bảo tuyển sinh đủ chỉ tiêu mỗi năm. Chúng mình lấy ví dụ năm 2022 - 2023 trường đại học cần tuyển 500 học sinh. Để đảm bảo con số, trường có thể áp dụng các chính sách tuyển sinh như sau: nhận khoảng 200 – 250 học sinh trong đợt Early Decision 1 và khoảng 150 học sinh trong đợt Early Decision 2. Còn lại khoảng 100 – 150 vị trí thì sẽ được chốt từ danh sách nhận đợt Early Action và Regular Decision. Trường đồng thời duy trì một danh sách chờ (Waitlist) để nếu còn thiếu học sinh thì có thể lấy từ danh sách chờ để hoàn thành chỉ tiêu. Ngoài ra để có đủ số lượng học sinh thì nhân viên tuyển sinh sẽ cần đi khắp nơi (bao gồm tới Việt Nam) để quảng cáo, mục đích là tăng số đơn nộp trong năm càng nhiều càng tốt.
- **Nhiệm vụ thứ hai**: bảo đảm điều kiện tài chính cho trường. Thường phòng tuyển sinh sẽ có một ngân sách hàng năm để cấp học bổng và hỗ trợ tài chính cho sinh viên. Bạn có thể xem ngân sách là "quỹ marketing" của trường, còn học bổng và hỗ trợ tài chính là chính sách giảm giá giống như bạn mua đồ trên Lazada hay Tiki.

Chúng mình lấy ví dụ nhé. Nếu bạn được học bổng 50,000 USD/năm trên tổng chi phí 70,000 USD/năm thì bạn đã được giảm tới 70% chi phí. Học bổng và hỗ trợ tài chính được dùng để hấp dẫn học sinh giỏi - những người có thể đóng góp nhiều cho trường khi đi học cũng như tạo uy tín tốt cho trường khi họ thành công sau này. Vì thế, bạn nộp càng sớm thì cơ hội được cho học bổng và hỗ trợ tài chính càng nhiều, vì lúc đó ngân sách của trường vẫn còn nhiều. Các trường sẽ ưu tiên các ứng viên nộp Early Decision 1, 2 vì chắc chắn đây là những học sinh sẽ theo học ở trường nếu có đủ điều kiện tài chính.

- **Nhiệm vụ thứ 3**: bảo đảm điểm trung bình đầu vào (SAT, ACT) của các học sinh đủ cao để duy trì xếp hạng của trường trên U.S. News và những bảng xếp hạng khác. Đồng thời, điểm số cao cũng là một "công cụ quảng cáo" tuyệt vời cho chất lượng và độ cạnh tranh của trường.
- **Nhiệm vụ thứ 4**: bảo đảm nhóm học sinh được nhận đa dạng về:
    - Giới tính: Dị tính, đồng tính, chuyển giới, v.v.
    - Sắc tộc: Bạn là người châu Á nộp vào trường phần lớn là người da đen như đại học Howard thì rất có lợi thế.
    - Quốc gia: Bạn là một người Việt Nam nộp vào trường rất ít học sinh Việt Nam, xin chúc mừng, bạn là "hàng hiếm."
    - Tầng lớp xã hội: Bố mẹ bạn làm công việc tay chân và bạn nộp vào một trường phần lớn là con nhà giàu - một câu chuyện tuyệt vời để marketing cho trường.
    - Đam mê: Bạn thích toán và đã đi thi tất cả các kỳ thi từ Olympic 30/4 đến học sinh giỏi thành phố, quốc gia, quốc tế, v.v.

Hầu hết các trường đều muốn quảng cáo về sự đa dạng trong môi trường học tập. Vì thế nếu bạn có những tài lẻ, đam mê khác biệt hoặc hoạt động ngoại khóa kỳ lạ (không kỳ dị nhé) thì hãy cứ tự tin thể hiện trong hồ sơ của mình.

Rồi, giờ mình hỏi bạn, khi bạn là nhân viên tuyển sinh của trường và có trách nhiệm đảm bảo 4 điều ở trên, bạn sẽ tuyển ai?

Để xem nào, chắc là những người có nhiều tiền, mà lại còn nộp Early Decision và có điểm cao?

Chính xác.

Thứ nhất, vì Early Decision ràng buộc các học sinh được nhận phải học tại trường nên những bạn nộp dưới dạng Early Decision (1 hoặc 2) sẽ được ưu tiên hơn về

điểm số cũng như học bổng và hỗ trợ tài chính. Vì thế lời khuyên đầu tiên của chúng mình là bạn nên chọn trường để nộp cho cả 2 đợt Early Decision 1 và 2.

Thứ hai, bạn cần cố gắng đạt điểm SAT hoặc ACT càng cao càng tốt. Điểm càng cao thì cơ hội vào trường càng lớn và số tiền bạn xin được cũng càng nhiều. Chính vì vậy, lời khuyên của chúng mình là tập trung ôn thi, thi càng nhiều càng tốt để lấy điểm cao nhất. Bạn đừng ngại tốn tiền lệ phí thi mà hãy xem đây là một khoản đầu tư chính đáng.

Thứ ba, về vấn đề tài chính, chúng mình xin khẳng định là nếu gia đình bạn đóng nhiều hơn thì cơ hội bạn được nhận chắc chắn cao hơn. Tuy nhiên, do hoàn cảnh gia đình mỗi người khác nhau, bạn cần hiểu rõ gia đình mình có thể đóng được tối đa bao nhiêu tiền để lên danh sách trường nộp. Ví dụ gia đình bạn chỉ có thể đóng dưới 22,000 USD/năm cho tất cả chi phí (tiền học, tiền ăn ở và chi tiêu cá nhân) thì các bạn nên xem xét các trường thuộc nhóm LAC, những trường đại học nằm trong nhóm 20 trường đứng đầu ở Mỹ, và hạn chế hoặc không nộp các trường công. Nếu gia đình bạn đóng được khoảng 35,000 USD/năm thì lựa chọn của các bạn sẽ nhiều hơn, trong đó có cả một vài trường đại học công có học bổng cho học sinh quốc tế như University of Iowa, Miami University (Ohio), University at Buffalo, v.v.

Thứ tư, về hoạt động ngoại khóa, chúng mình khuyên bạn nên làm những việc đúng với sở thích của mình hoặc có liên quan đến ngành mình muốn học. Thời gian các bạn tham gia hoạt động càng dài càng tốt. Ngay từ đầu năm lớp 10 bạn nên bắt đầu tham gia và đừng đợi đến lớp 11. Hơn hết, trường đánh giá cao sự chủ động nên nếu bạn có thể tự bắt đầu một tổ chức nào đó thì hãy làm ngay. Nếu không bắt đầu tổ chức mới thì bạn nên toàn tâm toàn ý cho một vài tổ chức mình thích thôi, đừng nên tham gia quá nhiều. Nhớ nha, chất lượng "ăn đứt" số lượng.

Ủa, sao mình nghe nhiều phụ huynh và các bạn nói phải giỏi toàn diện? Mình chỉ tập trung vào một việc thì làm sao toàn diện?

Chúng mình xin đính chính lại thông tin này một chút nhé. Các trường đại học tại Mỹ khi tuyển sinh thì họ sẽ muốn xây dựng một khóa học toàn diện chứ không phải học sinh nào cũng phải toàn diện.

Chúng mình ví dụ một trường đại học tuyển 600 học sinh thì trong đó sẽ có những bạn giỏi piano, những bạn đạt giải các kỳ thi quốc tế, những bạn giỏi diễn xuất, những bạn đam mê hoạt động xã hội, những bạn giỏi toán, v.v. Các trường không yêu cầu một học sinh giỏi toàn diện mà họ cần một khóa tuyển sinh 600 bạn giỏi về nhiều lĩnh vực khác nhau để đảm bảo sự đa dạng của trường.

Chính vì thế, thay vì dồn sức làm nhiều hoạt động khác nhau nhưng lại thiếu chiều sâu, bạn hãy tập trung vào 1 hoặc 2 lĩnh vực. Nếu bạn giỏi toán thì hãy tập trung để lấy giải quốc gia hay quốc tế, nếu bạn giỏi nhảy thì hãy thử biên đạo, nếu bạn dạy 10 học sinh có hoàn cảnh khó khăn thì hãy tiếp tục dạy cho 100 học sinh và 1000 học sinh, nếu bạn thích chơi game thì hãy viết 10 ứng dụng game trên di động, v.v.

Mỗi người đều chỉ có 24 tiếng/ngày. Vì thế, chúng mình khuyên bạn nên tập trung để nổi bật trong 1 - 2 lĩnh vực để trở nên hấp dẫn với các trường đại học.

Trường còn muốn gì nữa không?

À, trong một số trường hợp đặc biệt, nếu như bạn có những đam mê đặc biệt thì hãy phát huy điều đó. Ví dụ như trường đang thiếu học sinh học ngành môi trường và bạn thích nộp ngành môi trường thì cơ hội bạn được nhận sẽ cao hơn. Những yêu cầu tuyển sinh đặc biệt này của trường sẽ thay đổi hàng năm và rất khó để theo dõi. Vì thế, cách tốt nhất là gì hãy cứ thoải mái chia sẻ mọi tài lẻ hay đam mê mình có chứ đừng ngại ngùng giấu giếm. Nếu bạn biết chơi đàn hạc và

vô tình trường cũng cần một nhạc công cho dàn nhạc của trường thì cơ hội của bạn sẽ rất cao đấy.

Chơi game giỏi có được gọi là khả năng nổi trội?

À, nếu bạn thi đấu cỡ như Faker của SKT 1 thì mới được gọi là nổi trội nhé, còn lại thì chỉ là nghiệp dư nên thôi quên giấc mơ đó đi.

Hết rồi đúng không?

Còn một câu chúng mình muốn nhắn nhủ thôi, đó là câu: thứ nhất hậu duệ, thứ nhì quan hệ, thứ ba tiền tệ, thứ tư trí tuệ.

Hả, có liên quan gì ở đây?

Liên quan quá đi chứ, này nhé:

- Hậu duệ: Nếu bố mẹ bạn là cựu học sinh của trường, thậm chí còn đóng góp nhiều tiền cho trường thì chắc chắn hồ sơ của bạn sẽ được xem xét dễ dàng hơn.
- Quan hệ: Nếu bạn có mối quan hệ với những người nổi tiếng, ví dụ bạn là con nuôi của Angelina Jolie hay cháu của tổng thống Donald Trump thì chắc chắn có lợi thế rồi. Bạn có họ hàng với tỷ phú Phạm Nhật Vượng không?
- Tiền tệ: Nếu bố mẹ bạn là triệu phú hay tỷ phú USD thì khả năng bạn đóng góp tiền cho trường sau khi tốt nghiệp là rất cao. Lúc ấy, trường sẽ nhìn bạn như một "con gà đẻ trứng vàng" vậy.
- Trí tuệ: Cuối cùng thì nếu bạn không có gì trong 3 thứ trên thì lúc đó hồ sơ và điểm của bạn mới quan trọng.

Nếu mình mà có một trong ba thứ đầu thì cũng chẳng cần cuốn sách này đâu.

Thì thế, chúng ta đều cùng cảnh ngộ thôi.

Thế còn các nước châu Âu, Canada, và Úc thì sao, các trường đại học tìm kiếm điều gì từ học sinh?

Bạn muốn nghe tin vui hay buồn trước?

Tin vui chứ?

Thế đầu tiên hãy để mình chia sẻ tin buồn trước nha, phần lớn các trường đại học lớn của châu Âu, Canada, và Úc là các trường công. Vì thế, họ chỉ cho học bổng mà không có hỗ trợ tài chính như các trường thuộc hệ Mỹ. Vì thế với các trường ở Úc và Canada, chỉ cần gia đình các bạn có tiền và điểm như chúng mình nói ở trên là bạn có thể đi du học thoải mái rồi. Với các trường châu Âu cũng tương tự vậy về vấn đề tiền ha. Tuy nhiên với châu Âu thì học phí thì rẻ hơn Canada, Mỹ, và Úc rồi. Điều bất lợi duy nhất là chi phí sinh hoạt ở châu Âu trong năm 2022 vừa rồi đã tăng rất cao.

Tin vui, mình muốn nghe tin vui!

Ơi ơi bình tĩnh, tin vui là các trường châu Âu, Úc, hay Canada không quan tâm hoạt động ngoại khóa của các bạn nha. Chỉ cần điểm ACT/SAT và điểm trung bình càng cao thì bạn càng dễ đậu và nhận học bổng. Thành ra nếu bạn xác định là không nộp các trường thuộc hệ Mỹ thì chúng mình có thể nói là bạn không cần phải tập trung cho hoạt động ngoại khóa đâu. Cứ tập trung học cho giỏi rồi ngủ nghỉ cho khỏe là được.

Bạn lấy thông tin từ đâu mà nói vậy thế?

Hôm trước chúng mình có tham gia buổi chia sẻ của đại diện tuyển sinh của Đại học Cambridge và đại học Toronto, 2 trường đứng đầu ở Anh và Canada, họ nói vậy với chúng mình đó. Mà 2 trường này đắt lắm nên chả ai ở VELA nộp cả.

Thôi, quay lại chuyện chuẩn bị. Vậy nếu năm lớp 10 và 11 mình chưa chuẩn bị kịp thì mình đợi thêm 1 năm, gap year ấy, được không?

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 9

[Nguyễn Hải Đăng]

Tất nhiên, không thể có một câu trả lời chính xác rằng các trường đại học đang muốn tìm kiếm điều gì ở chúng ta. Ban tuyển sinh muốn tìm kiếm một học sinh mà họ có thể thấy rõ được màu sắc và tính cách riêng - một học sinh có thể tỏa sáng và phát huy hết năng lực của bản thân ở trường đại học của họ. Vậy chúng ta có thể làm gì để biến mình trở thành mảnh ghép mà các trường đại học đang tìm kiếm đây?

Mỗi trường đại học sẽ có một tiêu chí tuyển chọn khác nhau. Nhưng theo kinh nghiệm của mình, đa số các trường sẽ có 2 điều nổi trội mà họ muốn tìm kiếm ở học sinh.

Đầu tiên, chắc hẳn rằng họ sẽ muốn một người thông minh, tài năng đúng không nè? Điều này là điều không thể bàn cãi, bởi vì các trường đại học đều muốn học sinh của trường mình tài giỏi, thành tích tốt. Nhưng mình nghĩ tài giỏi ở đây không hẳn là những con điểm cao hay 1500 SAT, sự tài giỏi và tài năng có thể được thể hiện ở nhiều điểm khác nhau. Chúng ta không cần phải là một học sinh giỏi toàn diện, mà chỉ cần là một học sinh biết phát huy hết điểm mạnh của mình. Điểm mạnh có thể là tài năng gì đó, hay là tố chất lãnh đạo, hay là khả năng học toán siêu giỏi. Nói chung chỉ cần chúng ta có thể chứng tỏ cho ban tuyển sinh thấy rằng mình là một học sinh đặc biệt, đầy tiềm năng, và có thể phát huy hết tiềm năng của mình khi được nhận vào trường.

Vậy chúng ta phải làm gì để thể hiện được tiềm năng của bản thân?

Chỉ cần bạn là chính bạn, bạn sẽ biết điểm mạnh và điểm yếu của bản thân bạn là gì. Hãy chú tâm và phát triển hết điểm mạnh của bạn thông qua các phần của bộ hồ sơ như luận chính, luận phụ, thư giới thiệu, v.v. Nhưng chúng ta không cần phải bỏ qua những điểm yếu của mình, chúng ta có thể nói ra điểm yếu của mình, điều quan trọng là chúng ta biết đối mặt với khuyết điểm đó mà vượt lên

nỗi sợ hãi, chiến thắng bản thân thôi. Hãy cứ tự tin và tỏa sáng cho nhà tuyển sinh thấy bạn là một ứng cử viên tiềm năng nè!

Ngoài ra, ban tuyển sinh cũng không muốn tìm kiếm một học sinh không đơn giản là một người luôn chỉ biết phát triển bản thân mà quên đi xã hội. Mình thấy rằng các trường đại học luôn tìm kiếm những học sinh vừa tài năng, tài giỏi và đồng thời biết quan tâm, phát triển xã hội ngoài kia. Điều đó có nghĩa là, ngoài phát triển tài năng của bản thân, bạn hãy dành nhiều thời gian để tham gia vào các dự án, những câu lạc bộ để có thể phát triển bản thân một cách toàn diện.

Bạn có thể tham gia vào những tổ chức, dự án phi lợi nhuận giúp đỡ trẻ em, bệnh nhân, hoặc là những dự án bảo vệ môi trường. Lúc đó, ban tuyển sinh sẽ đánh giá bạn không đơn giản là một học sinh chỉ có thể phát huy tài năng ở trường mà cũng có thể dùng tài năng đó để đóng góp và phát triển xã hội hơn nữa.

Vậy nên, ngoài những gì chúng ta đang làm để phát triển tài năng, tiềm năng của chúng ta. Chúng ta cũng nên dành nhiều thời gian cho thế giới ngoài kia, hãy đóng góp và cho đi nhé!

Cuối cùng, mình xin chúc các bạn có một mùa nộp hồ sơ thành công rực rỡ!

[Lý Nhật Hưng]

Trái với quy cách tuyển sinh ở Việt Nam, thay vì chỉ chọn những học sinh giỏi nhất, nhà tuyển sinh của các trường đại học Mỹ lại tìm kiếm những học sinh phù hợp nhất. Vậy những tiêu chí nào được nhà tuyển sinh đưa ra để biết được liệu tụi mình có phù hợp với trường hay không?

Có lẽ, điều làm mình thấy mơ hồ nhất là hai chữ "giá trị". Mình luôn được khuyên là hãy thể hiện những giá trị sâu sắc của bản thân, và rằng nhà tuyển sinh sẽ luôn tìm những học sinh sở hữu giá trị phù hợp với trường và có thể phát triển tốt ở đó. Thoạt nghe có vẻ đơn giản nhưng điều này đã khiến mình đau đầu trong suốt khoảng thời gian khá dài vì không biết đâu là những điều nên thể hiện trong bộ hồ sơ của mình để thu hút các nhà tuyển sinh. Nhưng rồi, sau biết bao nhiêu sự tư vấn và chỉ dẫn, mình nhận ra rằng mình chỉ cần thể hiện thật rõ mình là ai trong vô vàn những thí sinh khác. Cứ như thế, những giá trị của bản thân mình tự khắc sẽ được truyền đạt thông qua những sản phẩm mà mình đưa đến các nhà tuyển sinh. Ngoài ra, có một lời khuyên mình muốn dành cho các bạn chính là đừng đặt nặng áp lực việc bạn phải thật khác biệt. Đừng mải mê săm soi những bộ hồ sơ khác để rồi cố gắng chèn những giá trị đó vào chính bộ hồ sơ của mình! Bạn chỉ cần là bạn thôi, vì mỗi chúng ta đâu ai giống nhau, và khi bạn là phiên bản chính xác nhất của mình, tự khắc bạn sẽ trở nên thật nổi bật. Và tất nhiên, cũng đừng quá đặt nặng vấn đề bộ hồ sơ của mình có giống với tầm nhìn, châm ngôn, tư tưởng của các trường đại học hay không. Sẽ thật tốt nếu bạn có thể tìm ra điểm tương đồng giữa bản thân và trường, nhưng bạn có biết rằng các trường đại học còn cực kì quan trọng sự đa dạng không?

Sự đa dạng trong cơ cấu học sinh luôn là một yếu tố quan trọng mà các trường đại học đặt lên hàng đầu trong suốt quá trình tuyển sinh. Họ luôn muốn tạo nên một môi trường học tập đa văn hóa với nhiều học sinh có lý lịch khác nhau. Cũng vì thế, khi được đặt lên bàn cân, trong hai bộ hồ sơ có trình độ học thuật ngang

nhau, thì bộ hồ sơ có những đặc điểm mới mẻ sẽ được trường ưu tiên hơn. Ví dụ như hồ sơ của bạn A học trường chuyên và bạn B học trường thường, hai người bằng nhau gần như về mọi mặt, song do trường C đã nhận khá nhiều học sinh từ trường của bạn A nên trường sẽ ưu tiên nhận bạn B. Vì thế, đừng bao giờ nản chí nếu bạn lo sợ rằng lý lịch của bản thân sẽ ảnh hưởng đến kết quả du học nhé. Biết đâu đó cũng sẽ là một điểm mạnh của riêng bộ hồ sơ của bạn thì sao.

Ngoài ra, các nhà tuyển sinh cũng luôn muốn biết sự yêu thích và đam mê của bạn đối với trường. Đừng bao giờ chỉ chọn một trường bởi vì những lý do quá hời hợt như học phí thấp, thời tiết tốt, v.v. Hãy đào thật sau vào từng trang thông tin của những trường bạn muốn theo học, tìm hiểu thật kĩ mọi khóa học, chương trình, đến cả hoạt động ngoại khóa của các trường. Từ đó hãy thể hiện thật chi tiết trong các bài luận phụ hoặc các buổi phỏng vấn về sự yêu thích của bản thân đối với trường. Tất nhiên nó không chỉ đơn giản là những yếu tố về địa lí, tài chính mà chính là những điểm đặc biệt ở trường, qua đó thể hiện cho nhà tuyển sinh thấy rằng bạn thật sự muốn được học tại trường của họ.

Tất nhiên, mỗi bộ hồ sơ khác nhau, mỗi ngành học khác nhau, nhà tuyển sinh lại có các cách đánh giá và yêu cầu khác nhau. Nhưng chung quy, họ vẫn luôn muốn hiểu thật rõ về con người của học sinh, từ đó có thể đưa ra được quyết định liệu học sinh đó có thể phát triển tốt ở môi trường đại học không. Vì thế, hãy thể hiện bản thân mình thật khôn ngoan và khéo léo để ghi điểm tốt trong mắt nhà tuyển sinh các bạn nhé!

[Nguyễn Ngọc Đào Nguyên]

Các trường đại học tìm kiếm điều gì từ học sinh?

Câu trả lời của mình chính là tầm ảnh hưởng cộng đồng và khả năng thành công trong tương lai của từng ứng viên.

Hãy thử tưởng tượng bạn đã được nhận vào trường đại học mình mong muốn. Hãy trả lời những câu hỏi như "Bạn sẽ làm gì ngoài giờ học?", "Bạn có đi đây đó và giúp đỡ mọi người không?" hay "Bạn sẽ đem lại được gì cho trường?"

Mình nghĩ, đó chính là bức tranh mà các nhân viên tuyển sinh sẽ vẽ nên khi đọc bất kỳ bộ hồ sơ nào. Mình quan điểm trải nghiệm sống đáng giá hơn rất nhiều so với một tấm bằng vàng. Bởi vì cuối cùng, trường sẽ trao suất học bổng bạc tỷ cho những người có tiềm năng trở thành "gà đẻ trứng vàng" và tài trợ cho trường trong tương lai. Cơ hội sẽ đến với những người biết giúp đỡ cộng đồng và biến thế giới thành một nơi đáng sống, chứ không phải là một học sinh chỉ biết nghĩ cho bản thân. Đối với trường, đây là một mối quan hệ đôi bên cùng có lợi.

Với thành tích học tập khiêm tốn, mình đã có những đêm nằm trăn trở không biết liệu mình có đủ giỏi và nổi bật để các nhà tuyển sinh chú ý tới mình không. Nếu không thể cạnh tranh bằng những chứng chỉ học thuật, vậy thì mình có gì?

Câu trả lời nằm ở những trải nghiệm sống mà mình xây dựng suốt 17 năm qua. À thì ra, mình có những buổi giao lưu gây quỹ cho trẻ em mồ côi và những chuyến từ thiện tới những vùng sâu, vùng xa. Mình có những giải thưởng nhỏ từ các cuộc thi hùng biện về môi trường. Mình có những buổi chụp hình đường phố cho người vô gia cư. Và mình chứng minh được rằng 4 năm đại học kế tiếp hay là tương lai sau này, mình có thể giúp đỡ cộng đồng xung quanh mình trở nên hạnh phúc hơn.

Còn nếu bạn là một người rụt rè nhưng rất nổi trội về phần học thuật, hãy nghĩ về những đề tài nghiên cứu hay phát minh đã giúp đỡ thế giới của bạn. Dù là ở khía cạnh nào đi nữa, hãy cho trường thấy sự hiện hữu của bạn đem lại giá trị cho cuộc đời. Đó là điều mà các nhân viên tuyển sinh mong được thấy khi đọc hồ sơ của bạn.

Một bộ hồ sơ "hoàn hảo" được cấu thành từ rất nhiều yếu tố. Vậy nên thay vì đặt câu hỏi rằng "Trường tìm kiếm điều gì từ mình?", các bạn hãy thử trả lời "Mình sẽ thay đổi trường và môi trường xung quanh như thế nào?" Bởi lẽ ai cũng có những tài năng và giá trị tiềm ẩn, vậy nên việc bạn cần làm là lắng nghe bản thân và tìm ra những "kho báu" đấy thôi.

[Lưu Hoàng Thiên Ân]

Có phải cứ đạt SAT 1500+, IELTS 8.0+, GPA 9.5+, mức đóng 30,000 - 40,000 USD một năm là đủ để đậu các trường mơ ước? Mình đã từng có suy nghĩ ngây thơ như thế nên phải vỡ mộng khi sự thật lại diễn ra theo một chiều hướng hoàn toàn khác.

Trong kỳ nộp đợt sớm (Early Decision) vừa rồi, mình đã có dịp kiểm chứng một "nghịch lý" của quá trình xét tuyển đại học Mỹ

Mình có quen hai người bạn, một bạn là Lan và bạn còn lại là Bình (*). Bạn Lan có mức đóng 30,000 USD/năm, IELTS 7.5, SAT 1500+, học trường chuyên ở thành phố lớn, và trường bạn có tỉ lệ học sinh đi du học nhiều nhất Việt Nam. Bạn Bình có mức đóng ở mức dưới 20,000 USD/năm, IELTS 6.5, không có điểm SAT và học ở một trường công lập không chuyên ở một tỉnh rất ít người đi du học. Tháng 11 năm 2022 vừa rồi Lan và Bình đều cùng chọn trường Texas Christian University (TCU) để nộp kỳ EA và ED. Đến giữa tháng 12/2022, TCU đồng loạt gửi mail thông báo kết quả cho các ứng viên đã nộp đơn trong kỳ sớm vừa rồi.

Và bạn đoán xem ai là người đậu TCU cho Niên khóa 2027? Bạn đã đoán đó là bạn Lan với thành tích học tập cực khủng? Không, bạn Bình mới là người may mắn nhận được lời mời nhập học và hỗ trợ tài chính của TCU!

(*: Tên nhân vật đã được thay đổi nhưng câu chuyện là có thật và vẫn được giữ nguyên.)

Vậy tại sao lại có nghịch lý đó? Lúc nhận được tin ấy, mình và các bạn rất hoang mang và nghi ngại về "tính công bằng" của việc nộp đơn du học Mỹ. Tụi mình không biết các đại học thật sự cần gì ở ứng viên. Điều gì đã khiến cho bạn Lan - "một chiến binh nghìn máu" với bộ hồ sơ cực "khủng" lại thua đau trong đợt nộp sớm vào ngôi trường mơ ước này?

Sau khi cùng Lan gửi email xin trường xem xét lại kết quả và đi tham vấn các anh chị hướng dẫn có kinh nghiệm trong việc tư vấn tuyển sinh, tụi mình mới nhận ra được "chân lý." Thì ra, các trường Mỹ tìm kiếm những ứng viên phù hợp nhất với trường chứ không phải là những ứng viên tốt nhất trong nhóm tất cả ứng viên nộp đơn vào trường. Bên cạnh học thuật, hoạt động ngoại khoá, tài chính gia đình, v.v. thì giới tính, chủng tộc, xuất thân, tính cách, v.v. cũng là những yếu tố không nhỏ quyết định sự thành công của một thí sinh. Bởi lẽ khi quyết định chấp nhận một thí sinh cho năm học kế tiếp, trường sẽ rất cân nhắc về sự đa dạng (Diversity) mà thí sinh ấy mang lại cho trường. Ví dụ với trường hợp của Lan và Bình ở trên, nếu ở TCU đã có quá nhiều học sinh đến từ trường/thành phố của Lan và chưa có bất kỳ học sinh nào đến từ trường/thành phố của Bình thì đó chính là một điểm cộng lớn cho Bình trong quá trình nộp hồ sơ. Hơn thế nữa, các trường đại học luôn hướng mục tiêu của mình vào việc xây dựng một "Lớp học toàn diện" (Well-rounded class) chứ không chỉ một "Học sinh toàn diện" (Well-rounded student). Ban tuyển sinh không cần những ứng viên cái gì cũng biết nhưng nhạt nhoà và không có điểm gì thật sự nổi bật. Điều họ cần là những cá nhân có những phẩm chất, tài năng thật sự nổi trội để cùng tạo nên một môi trường học tập đa dạng và phát triển.

Bên cạnh đó mỗi trường đều có một sứ mệnh và tầm nhìn riêng. Vì thế ban tuyển sinh cũng cân nhắc rất kỹ sự phù hợp và khả năng làm tỏa sáng những sứ mệnh, mục tiêu đào tạo mà trường định hình ở những thí sinh được chấp nhận. Website của trường Harvard có đề cập: "We seek promising students who will contribute to the Harvard community during their college years, and to society throughout their lives." (Tạm dịch: "Chúng tôi tìm kiếm những ứng viên đầy hứa hẹn sẽ đóng góp cho cộng đồng ở Harvard trong suốt 4 năm đại học của họ và đóng đóng cho xã hội trong cả cuộc đời họ.") Vì thế mình thường đọc kỹ phần Sứ mệnh (Mission) mà các trường nêu trên website để biết rằng mình có thật sự phù hợp với trường hay không. Bên cạnh đó, các đánh giá của các học sinh, cựu học

sinh hay nhân viên về trường trên các nền tảng như Reddit, Quora, US News, hay Niche, v.v. cũng là một trong những nguồn tham khảo quý giá để mình xác định các trường cần điều gì ở ứng viên của mình.

Vậy những điều các trường tìm kiếm ấy được thể hiện ở đâu trong bộ hồ sơ? Bên cạnh xem xét điểm số, các trường đại học sẽ đánh giá rất toàn diện bộ hồ sơ để xác định một cá nhân có phù hợp với trường không qua hoạt động ngoại khóa, thư giới thiệu và đặc biệt là các bài luận bạn đã gửi. Quả thật điểm số là điều vô cùng quan trọng, nhưng nó chỉ là điều kiện cần chứ chưa đủ. Bởi lẽ điểm số chỉ thể hiện ứng viên có năng lực học tập đủ để "sinh tồn" trong môi trường đại học ở trường mà họ nộp đơn. Nhưng vượt xa hơn, những tiềm năng, phẩm chất, tính cách ở mỗi ứng viên mới là điều thật sự quyết định sự thành công của học sinh về lâu dài. Vì thế, bên cạnh việc nâng cao điểm số, hãy tìm hiểu về tính cách, những thế mạnh và tiềm năng bản thân qua các hoạt động ngoại khoá và xã hội. Từ đó bạn có thể định hình được phong cách bản thân và xây dựng một bộ hồ sơ đặc sắc, mang đậm dấu ấn trong mắt Hội đồng tuyển sinh đấy.

Vậy đấy, các trường đại học không đơn thuần tìm kiếm thí sinh giỏi nhất, mà thay vào đó, họ tìm kiếm những mảnh ghép phù hợp với trường nhất. Để rồi khi ghép những mảnh ghép vào bức tranh tổng thể của trường, chính học sinh ấy có thể tỏa sáng theo cách riêng của mình và làm đẹp thêm cho bức tranh tổng thể chung. Sau tất cả, trước khi quyết định xem mình sẽ dành 20 suất giới hạn của Common App để nộp vào trường nào, hãy tìm hiểu về trường qua website, các hoạt động tuyên truyền, webinar chia sẻ v.v. để xác định xem mình có phù hợp với trường không bạn nhé!

CHƯƠNG 10: CÓ NÊN CHỜ 1 NĂM (GAP YEAR) HAY KHÔNG?

Nếu bạn quyết định nghỉ 1 năm thì bạn nên chuẩn bị tinh thần cho sự cạnh tranh khốc liệt hơn trong năm sau nhé. Tiền thì chắc chắn là đắt hơn rồi đó.

Việc nghỉ một năm (gap year) là gì thế?

Thế này nhé, thường thì các bạn lớp 12 phải nộp hồ sơ đại học vào tháng 10 của học kì 1 để sau khi tốt nghiệp lớp 12 sẽ bắt đầu đại học. Tuy nhiên, một số bạn khác do chưa chuẩn bị kịp các kỳ thi chuẩn hóa hoặc vì lý do gì đó sẽ dời đợt nộp hồ sơ lại đến năm sau. Tức là nếu bạn tốt nghiệp tháng 5 năm 2021 thì phải đến tháng 9 năm 2022 bạn mới đi học, cách hơn một năm trời, và do đó được gọi là gap year. Thậm chí có nhiều bạn có tới hai hoặc năm gap year thay vì một năm. Với dịch bệnh hiện nay thì việc gap year cũng rất phổ biến.

Mình nghe nói việc nghỉ một năm sẽ giúp tăng khả năng đậu? Tại sao thế?

Đúng rồi, thường các bạn học sinh sẽ tận dụng thời gian 1 năm gap year để đẩy mạnh các hoạt động ngoại khóa, đi làm việc toàn thời gian kiếm tiền, đi du lịch để khám phá, hoặc trải nghiệm nhiều thứ khác. Nói chung, chính vì thế mà các học sinh có thời gian nghỉ một năm trong hồ sơ thường được xem là trưởng thành và chín chắn hơn trong suy nghĩ và hành động. Nếu bạn nghỉ 1 năm thì bạn sẽ có thêm thời gian học IELTS, ACT/SAT, làm nhiều hoạt động ngoại khóa hơn, và có thể xác định rõ hơn mình muốn làm gì trong tương lai. Tuy vậy, ở Việt Nam, có vài vấn đề mà việc nghỉ 1 năm có thể gây khó khăn cho bạn.

Vấn đề gì?

Đầu tiên là với những bạn nam. Vì đất nước chúng ta yêu cầu nghĩa vụ quân sự, thành ra một bạn nam phải ít nhất đậu đại học, đăng ký học đại học trong năm nghỉ đó thì mới có thể được miễn nghĩa vụ quân sự.

Tiếp theo, với cả những bạn nam và nữ, nếu bạn nghỉ một năm thì áp lực của bạn còn lớn hơn nhiều so với các em lớp 11 lên 12. Lý do vì bạn không chỉ thi học kì 2 lớp 12 mà còn phải ôn thi tốt nghiệp. Bạn sẽ phải vừa ôn thi, vừa làm bài luận, thi các kỳ thi chuẩn hóa, và chuẩn bị hồ sơ. Sau khi thi tốt nghiệp tháng 6 thì tới tháng 10, bạn cũng phải hoàn tất hồ sơ. Thời gian bạn có không nhiều đâu.

Trường hợp ngoại lệ là nếu bạn đã có giải cấp quốc gia và được tuyển thẳng đại học. Lúc đó, bạn chỉ cần tập trung ôn thi thôi.

Một vấn đề nữa của việc nghỉ một năm theo chúng mình thấy thì điểm trung bình ACT/SAT của các em năm sau thường cao hơn các anh chị năm trước. Thậm chí hoạt động ngoại khóa cũng ấn tượng hơn. Vì thế, nếu bạn quyết định nghỉ một năm thì mức độ cạnh tranh sẽ cao hơn.

Hơn nữa, khi hoàn tất hồ sơ vào tháng 10 rồi thì bạn vẫn phải lên kế hoạch cụ thể cho hoạt động trong thời gian còn lại của năm nghỉ. Nhiều trường sẽ yêu cầu các bạn cập nhật thông tin qua các bài luận phụ hoặc phỏng vấn đấy.

Và điều cuối cùng, quan trọng nhất nè, bao nhiêu năm qua chi phí đi du học chưa bao giờ giảm. Nếu bạn nghỉ 1 năm và nhất là với tình hình lạm phát tăng cao như năm 2022 vừa qua thì gia đình bạn nên chuẩn bị thêm từ 2,000 – 5,000 USD/năm cho việc học nhé. Ngoài ra đồng tiền Việt Nam mỗi năm mất giá đều đều so với các ngoại tệ khác trên thế giới, vì thế câu chuyện tỷ giá có thể ảnh hưởng hơn nữa tới số tiền gia đình bạn phải đóng ấy.

Ôi sao phức tạp thế?

Đấy, thành ra đơn giản là nếu bạn nộp được thì cứ nộp, đừng suy nghĩ lăn tăn. Bạn cứ chần chừ thì sẽ hối hận đấy. Thà cứ nộp cho xong, nếu kết quả không như mình mong muốn thì lúc đó hãy suy nghĩ tới việc nghỉ 1 năm nhé.

Hiểu rồi, tiếp đi. Mình cần phải bắt đầu chuẩn bị hồ sơ như thế nào?

Khởi đầu là lên danh sách trường. 20 là tối đa cho các trường ở Mỹ nhé. Còn châu Âu, Canada, hay Úc thì vô tư đi.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 10

[Châu Anh Thư]

Có nên gap year không?

Câu trả lời có thể khác nhau cho mỗi người.

Nhưng, nếu bạn quyết tâm, thì điều đó đáng để thử lắm đấy.

Về phía mình, mình dấn thân vào việc chuẩn bị hồ sơ khá trễ, nên vẫn còn nhiều điều cần cải thiện. Và vì thế mà mình đành ngậm ngùi chờ một năm.

Vì mình chưa chuẩn bị sẵn sàng cả về các kỳ thi chuẩn hóa lẫn tinh thần cho việc du học, nên mình đã dành một năm qua để thấu hiểu bản thân hơn, biết được mình muốn gì và nên làm gì. Trong quá trình học tập và rèn luyện, mình đã phát hiện ra tình yêu dành cho khối ngành Kinh tế, từ đó xác định được hướng đi phù hợp cho bản thân trong những năm tới. Thêm vào đấy, mình đã dành thời gian để tham gia những hoạt động ngoại khóa phù hợp với đam mê, định hướng, chuẩn bị cho kỳ thi SAT, đi du lịch để trải nghiệm và khám phá. Cũng chính nhờ khoảng thời gian đó, mình nhận ra được những giá trị của bản thân. Nhờ vậy mà bài luận chính đã lột tả chính mình theo cách tốt nhất qua chính những giá trị ấy. Mình đã dùng những trải nghiệm mới lạ từ những chuyến đi xuyên Việt làm chất liệu dựng nên portfolio, thể hiện đúng cái tôi cá nhân một cách trọn vẹn.

Nhìn chung, nếu bạn nghỉ một năm thì bạn sẽ có thêm thời gian trau chuốt cho hồ sơ của mình, như việc ôn tập và thi IELTS, ACT/SAT, AP, v.v. cũng như tham gia nhiều hoạt động ngoại khóa hơn, từ đó xác định rõ mục tiêu trong tương lai.

Tuy nhiên, trong suốt chặng đường nghỉ 1 năm đó, mình đã gặp rất nhiều áp lực lớn nhỏ khác nhau.

Đầu tiên là áp lực đồng trang lứa.

Phải rồi, vì mình lựa chọn học tạm một năm đại học ở Việt Nam nên có nhiều mối lo hơn ngoài việc chuẩn bị hồ sơ. Trong khi bạn bè đồng trang lứa đang thoải mái vui chơi, giao lưu ở môi trường đại học thì mình lại có thêm gánh nặng hồ sơ không thể chia sẻ. Điều đó đôi lúc khiến mình cảm thấy chạnh lòng và không tập trung hoàn toàn cho việc học. Và việc mình du học trễ 1 năm cũng đồng nghĩa với việc mình sẽ tốt nghiệp trễ hơn các bạn cùng tuổi mình, từ đó có thêm nhiều mối lo hơn về cơ hội nghề nghiệp trong tương lai.

Thứ hai là áp lực cạnh tranh.

Mình phải vừa cạnh tranh với các bạn gap year khác, vừa cạnh tranh với các bạn khóa sau, và ai cũng có hồ sơ ấn tượng hơn mình rất rất nhiều. Điều đó làm giảm tỉ lệ nhận hồ sơ của mình đi, và mình thực sự cảm thấy tự ti.

Cuối cùng là áp lực tài chính.

Các trường đại học thường sẽ thay đổi học phí và mức hỗ trợ tài chính hằng năm, nên việc mình nộp hồ sơ trễ hơn dự định cũng ít nhiều ảnh hưởng đến số tiền mình đóng. Và thú thật thì gia đình mình không phải quá khá giả để có thể chi trả một số tiền khổng lồ cho việc mình đi du học đâu, nên mình rất đau đầu về tài chính khi nghỉ 1 năm.

Thế nhưng, bỏ qua những khó khăn mình đã gặp phải xuyên suốt một năm qua thì việc gap year mang lại cho mình rất nhiều trải nghiệm đáng giá và khó quên trong cuộc đời mình. Gap year tuy là một quyết định nguy hiểm (mình cho là vậy) nhưng đáng để thử lắm đó.

Chung quy lại, lựa chọn gap year hay không là do quyết định của bạn. Cá nhân mình, mình vẫn ủng hộ việc đi du học càng sớm càng tốt, nhưng chỉ nên đi khi bản thân bạn đã sẵn sàng. Vì nếu bạn chưa thật sự sẵn sàng, thì chờ đợi 1 năm là một sự lựa chọn hợp lý. Nhưng cũng đừng vì thế mà có những suy nghĩ bình thản, thong thả, phải cố gắng trau dồi bản thân thật tốt nhé! Mình nghĩ, mọi

quyết định quan trọng xảy ra trong cuộc đời của bạn đều có lý do của nó. Chỉ cần bạn đủ tin, đủ quyết tâm, và không ngừng tiến về phía trước, hạnh phúc rồi sẽ đến thôi.

[Nguyễn Hải Đăng]

Mình nghĩ rằng mỗi bạn sẽ có một hoàn cảnh, một trường hợp và một bộ hồ sơ khác nhau. Vì vậy, với câu hỏi "Có nên nghỉ 1 năm (gap year)?", thì mình e rằng mình không thể có một câu trả lời cụ thể dành cho các bạn được. Nhưng với tư cách là một người đã đi trước, mình sẽ cho các bạn một một vài lý do để các bạn đưa ra quyết định mình có nên nghỉ 1 năm hay không nhé!

Tại sao các bạn không nên nghỉ 1 năm?

Lý do đầu tiên là học phí của các trường đại học đa số sẽ tăng dần theo từng năm. Không phải riêng gì ở Việt Nam mà các trường đại học bên Mỹ cũng sẽ như vậy. Đa số các trường đại học sẽ tăng từ 1,000 USD đến 3,000 USD theo từng năm. Vì vậy, trước khi đưa ra quyết định gap year, mình nghĩ các bạn nên thử hỏi bố mẹ xem liệu có thể đáp ứng được mức học phí đó hay không. Mình nghĩ rằng nếu các bạn có lý do thật sự buộc các bạn phải nghỉ 1 năm thì các bạn có thể chấp nhận trả thêm số tiền đó. Còn nếu không thì mình thật sự khuyên là không nên, vì số tiền đó nếu quy đổi ra VNĐ thì cũng khá là đắt đỏ.

Lý do tiếp theo để không nên nghỉ 1 năm chính là tụi mình sẽ phải trải nghiệm sự cô đơn và buồn chán đấy. Không gì đâu xa, chính là mình đây, bạn học sinh nghỉ 1 năm (tất nhiên là mình có lý do, mình sẽ đề cập ở dưới nhé). Đợt tháng 10 năm 2022, đó là lúc mình đang trong thời gian gấp rút kiểm tra lại những bước cuối cùng và gửi hồ sơ các trường đại học Mỹ. Và sau đợt đó, mình phải nói rằng mình có cực kì nhiều thời gian rảnh, mình hầu như không phải đến trường, cũng không có quá nhiều việc để làm. Khi đó các bạn mình đã lên trường đến những thành phố khác để học tập, chỉ còn mỗi mình, sự cô đơn và lạc lõng đã nhiều lần khiến mình cảm thấy thật sự tuyệt vọng. Vì vậy, nếu các bạn nghỉ 1 năm ắt hẳn rằng các bạn sẽ phải chuẩn bị trước rằng các bạn sẽ buồn chán đấy.

Lý do cuối cùng là các bạn sẽ phải học trễ 1 năm so với bạn bè cùng trang lứa. Việc nghỉ 1 năm sẽ khiến các bạn ra trường muộn hơn với các bạn cùng khoá của bạn. Điều đó có thể sẽ khiến các bạn cảm thấy hơi nuối tiếc hoặc xấu hổ gì đó, điều đó tuỳ thuộc vào từng cảm xúc của từng người nè. Bản thân mình thì mình không cảm thấy như vậy lắm.

Vậy tại sao các bạn nên nghỉ 1 năm?

Mình thì thật sự mình không khuyên các bạn nghỉ 1 năm nhưng nếu các bạn có lý do và các bạn chấp nhận những thiệt thòi mà mình nêu trêu trên đó thì vẫn rất ổn nè.

Bản thân mình vì biết đến chuyện du học khá muộn, vào đầu năm 12 thì mình mới có quyết định đi du học, và lúc đó mình như một tờ giấy trắng. Nên vì vậy, mình đã chấp nhận rằng mình sẽ nghỉ 1 năm để chuẩn bị và củng cố hồ sơ nhiều hơn. Tất nhiên là mình đã nghĩ về những thiệt thòi mà mình sẽ gánh chịu và cũng đã chia sẻ về chuyện học phí với bố mẹ mình rồi nè.

"Nghỉ một năm không đáng sợ, nhưng lãng phí 1 năm đó mới đáng sợ."

Mình đã làm gì trong 1 năm đó?

Mình đã quyết định nghỉ 1 năm để có thể chuẩn bị cho bộ hồ sơ du học của mình. Nên ngoài việc mình dành 1 năm đó để học tiếng Anh, viết luận chính, hoạt động ngoại khóa và chuẩn bị hồ sơ ra, mình còn dành nhiều thời gian cho bản thân và gia đình hơn. Mình đã dành ra một khoảng thời gian cho bản thân, học cách yêu bản thân nhiều hơn, dành ra 1 tiếng mỗi ngày để tập thể dục, tập theo lối sống kỷ luật hơn, và cố gắng hoàn thiện hơn từng ngày.

Và trong thời gian đó, mình rất hạnh phúc vì đã có thể xây dựng một quỹ từ thiện nho nhỏ cho những trẻ em dân tộc ở tỉnh mình. Mình đã có một khoảng thời gian vô cùng tuyệt vời - mình cùng với những bạn học sinh cùng tỉnh, cùng

nhau gây quỹ, cùng nhau bán hoa, cùng nhau gói quà và trao tặng tận tay đến hơn 100 trẻ em dân tộc ở vùng núi xa xôi.

Mình cảm thấy rằng mình đã không lãng phí khoảng thời gian ấy.

Như các bạn thấy đó, nghỉ 1 năm hay không chính là do quyết định của mỗi cá nhân của các bạn. Điều quan trọng là các bạn có kế hoạch cụ thể và mục tiêu rõ ràng thì nó sẽ thật sự xứng đáng. Mình thì không khuyên các bạn nghỉ 1 năm đâu nhé, như mình đã liệt kê những bất lợi ở phía trên. Nhưng dù sao quyết định cuối cùng cũng chính ở bản thân các bạn nè. Mình xin chúc bạn luôn luôn vững chắc và thành công trên con đường các bạn đã chọn và tin mình đi, các bạn sẽ chinh phục được con đường ước mơ của các bạn thôi. Cố lên nhé!

[Nguyễn Ngọc Khánh Linh]

Là một người đã trải qua một năm gap year, mình nghĩ quyết định có nên gap year hay không phụ thuộc vào mục đích của bạn. Nào, cùng mình đi qua một số lý do gap year phổ biến để xem thử bạn có nên gap year không nhé!

(Lưu ý: những chia sẻ và phân tích bên dưới đều là ý kiến và trải nghiệm cá nhân của mình và chỉ có thể mang đến cho bạn những góc nhìn khác về gap year, mọi quyết định đều là của bạn.)

Lý do đầu tiên mà mình và rất nhiều bạn khác lựa chọn gap year là để bổ sung điểm số, hoạt động, và làm đẹp thêm hồ sơ. Ồ, vậy hồ sơ của mình đã khác như thế nào trong một năm vừa qua? Câu trả lời là không khác hồ sơ cũ là bao, trừ việc thời gian làm dự án của mình dài hơn vài tháng và hồ sơ học thuật của mình thì có điểm SAT. Nói là một năm nhưng sự thật là bạn chỉ có vài tháng đến kỳ nộp năm sau. Thông thường, trong vòng vài tháng này, trừ khi bạn thật sự làm điều gì đó đặc biệt, còn lại những gì bạn có thể làm trong vài tháng này là không nhiều và không có quá nhiều tác động đến bộ hồ sơ của bạn. Ngoài ra, kết quả của năm nay cũng không ảnh hưởng gì đến kết quả năm sau của bạn, vậy tại sao lại không nộp thử nhỉ, lỡ không như kỳ vọng thì thôi năm sau mình làm lại cũng không mất mát gì.

Lý do tiếp theo là trải nghiệm cuộc sống đi làm để biết mình muốn gì, hoặc chỉ đơn giản là muốn thử rồi quay trở lại trường học. Chà, lý do này nghe thì có vẻ rất hợp lý nhưng để mình cho bạn biết một thông tin: trừ khi bạn theo học tại một trường đại học, nếu bạn ứng tuyển vào các công ty, công ty sẽ phải đóng thêm chi phí thuế cho bạn trong khi sinh viên đại học ở các trường thì không cần. Vì lý do này mà nhiều công ty ít khi nhận sinh viên gap year, họ sẽ lựa chọn sinh viên đại học để đỡ chi phí hơn. Ngoài ra, bạn hãy thử nghĩ xem có nhất thiết phải nghỉ học thì mới đi làm được không? Hiện tại, có rất nhiều công việc bán thời gian để

sinh viên làm thêm ngoài giờ học. Vậy tại sao bạn lại không thử vừa đi học vừa đi làm nhỉ?

Lý do cuối cùng là nghỉ ngơi sau 12 năm học dài đằng đẵng. Thú thật, 12 năm học rất mệt vì hôm nào cũng phải tất bật hơn 4 tiếng ở trường và thêm vài tiếng cho lớp học thêm, hoạt động ngoại khóa, bài tập về nhà, v.v. Chúng ta đôi khi chỉ mong được nghỉ ngơi trong một khoảng thời gian dài. Nhưng liệu có nên nghỉ một năm hay đơn giản bạn chỉ cần vài tuần. Hãy thử làm điều này nhé: dành cho bản thân một tháng ăn chơi thoải mái sau thi và xem thử liệu bạn có chán sau một tháng không. Nếu có, bạn hãy quay lại trường học. Nếu không, bạn hãy dành cho bản thân một năm nghỉ ngơi thật sự. Nhưng tin mình đi, đến tuần thứ hai là bạn đã chán với cuộc sống ăn chơi không ngừng nghỉ đó rồi.

Phía trên là ba lý do gap year phổ biến, ngoài ra còn có những lý do khác chưa được đề cập đến. Mình đã gap year vì quyết định du học khá muộn. Nhưng nếu được gap lại, mình sẽ gap với một kế hoạch thật kỹ lưỡng để tránh tình trạng rơi vào mông lung và áp lực như bây giờ. Nếu bạn quyết định gap year, hãy chuẩn bị tinh thần vì sẽ rất áp lực khi bản thân đang đi trên một con đường khác với nhiều người. Nhưng đổi lại, khoảng thời gian này có thể cho bạn nhiều trải nghiệm cuộc sống đáng giá. Nếu bạn có ý định gap year, hãy suy nghĩ thật kỹ nhé. Gap year không hề dễ dàng một chút nào đâu. Bạn có thể có được sự tự do hoàn toàn, nhưng nếu không biết cách kiểm soát, điều đó sẽ trở thành nỗi sợ lớn.

[Nguyễn Hoàng Khánh Ngân]

Thật ra, mỗi vấn đề đều có hai mặt tốt – xấu, và chuyện có nên gap year hay không cũng không phải ngoại lệ. Như thầy Nam và các bạn khác đã chia sẻ những mặt lợi và bất lợi của nó, chắc hẳn các bạn cũng đã chọn cho mình một con đường phù hợp nhất rồi nhỉ. Nhưng nếu bạn chọn nghỉ học 1 năm, mình sẽ ở đây để chia sẻ những kinh nghiệm và trải nghiệm của bản thân đối với năm gap year này cho bạn.

Mình lựa chọn gap year vì mình không còn sự lựa chọn nào khác. Việc tìm đến du học Mỹ khá muộn đã khiến hồ sơ của mình nhìn chung rất yếu và sơ sài. Trước thời điểm tháng 7 – thời điểm "quan trọng nhất đời học sinh", mình phải tập trung ôn thi tốt nghiệp nên không thể dành trọn thời gian làm hồ sơ. Vì thế, sau khi kì thi tốt nghiệp kết thúc, thời gian để hoàn thành những phần quan trọng còn lại của bộ hồ sơ cũng không còn nhiều. Mình lúc ấy vẫn chưa thể chốt bất kì một phần nào của hồ sơ. Mình quyết định lùi mọi kế hoạch, chọn khoảng thời gian ấy để tập trung hoàn thành bộ hồ sơ thay vì học đại học. Đó là một quyết định khá mạo hiểm và rủi ro nhưng cũng hợp lý, vì mình biết nếu dành khoảng thời gian ấy cho năm nhất đại học, chắc chắn mình không thể chu toàn cả hai. Cố gượng ép bản thân vào một guồng quay mới sẽ khiến mình kiệt sức và chán nản - điều ấy đã được giải tỏa phần nào khi chọn dành một năm cho hồ sơ và bản thân.

Quyết định ấy khiến những người xung quanh mình xì xào bàn tán. Khi thấy mình ở nhà thay vì học đại học như những đứa bạn cùng lứa, họ bàn tán sau lưng và xem mình như một đứa thất bại. Những lúc ấy mình thấy rất buồn và đôi phần khó chịu. Hơn nữa, việc thấy bạn bè của mình, người thì bay sang nước khác du học, người thì tìm được bến đỗ đại học như ý, khiến mình càng tủi thân hơn. Nhiều lúc mình cũng đắn đo liệu nó có phải sự lựa chọn đúng đắn hay không.

Nhưng đó cũng chỉ là một phần trong cuộc hành trình mà mình phải trải qua. Tất nhiên có rất nhiều điều hay và mới mẻ mình đã học được trên con đường ấy. Khi học ở VELA, mình được tiếp xúc với rất nhiều bạn giỏi và học rất nhiều điều mà mình đã bỏ quên trong những năm cấp 3. Điều đó thúc đẩy mình dành nhiều thời gian hơn để học lại lập trình, học lại những điều cơ bản về máy tính (điều mà mình học rất yếu trong những năm cấp 3). Mình cũng dần chuẩn bị cho cuộc sống đại học sắp tới như học nấu ăn, đi chợ, quản lý chi tiêu, v.v. Nhưng điều mình thấy quý giá nhất ở 1 năm ấy là được ở cạnh gia đình nhiều hơn. Trong suốt quãng thời gian trước đây, mình luôn bận bịu với việc học thêm và bài vở trên lớp. Vì thế, thời gian để mình gặp mặt ba mẹ là rất ít, còn ít hơn cả thời gian gặp cô giáo chủ nhiệm. Vậy nên, trong 1 năm ấy, mình có thể ngồi lại cùng ba mẹ uống trà, trò chuyện và giúp đỡ làm việc nhà nữa. Mình rất trân trọng quãng thời gian ấy vì sau này khi đã bước vào cuộc sống đại học, mình sẽ chẳng thể dành nhiều thời gian cho gia đình như thế được nữa.

Một năm dù rất nhiều nhưng nếu bạn lãng phí thì nó sẽ trôi qua rất nhanh và vô nghĩa. Và sau cùng, nếu bạn cũng chọn con đường giống mình, hãy dành ra một năm thật bổ ích để làm những điều bạn thích, học những điều mới, và khám phá thế giới ngoài kia nhiều hơn nhé.

[Lê Kim Minh Huyền]

Nếu quay lại cách đây một năm trước, kế hoạch của mình sẽ là dành hết tâm sức và thời gian của năm 12 để tham dự kỳ thi Học sinh giỏi Quốc gia. Thật lòng là mình và cả những người xung quanh nữa đều cảm thấy việc này hết sức rủi ro. Mình muốn làm như vậy là bởi bản thân từ lâu đã có mong ước được đi du học với một bộ hồ sơ có điểm số thật đẹp về cả học bạ trên lớp hay trình độ tiếng Anh thành thạo, cùng khối thành tích dày đặc từ học thuật đến hoạt động ngoại khóa. Mình muốn đợi đến thời điểm hoàn hảo rồi mới bắt đầu.

Thế là theo kế hoạch trước, mình quyết định sẽ gap year ngay sau khi tốt nghiệp cấp 3 để bắt đầu chuẩn bị hồ sơ du học (ngay khi mà các bạn đồng trang gần như đã "bay" hết rồi).

Đa phần mọi người nghe quyết định này của mình đều phản đối, và kể cả khi vào để được thầy Nam tư vấn cũng vậy, thầy cũng khuyên là mình "có nhiêu làm nhiêu", chứ đừng nên bỏ phí một năm như thế. Thầy phân tích với ý đại khái rằng: thực tế mà nói thì chỉ trong vòng 12 tháng thôi nhưng đủ để rất nhiều sự kiện xảy ra, làm thay đổi cách vận hành của thế giới, và chắc chắn ảnh hưởng rất nhiều đến cá nhân mỗi người. Tình hình kinh tế biến động, dịch bệnh có khả năng bùng phát bất cứ lúc nào, học phí của trường có thể sẽ tăng lên và thêm cả những vấn đề phát sinh khác nằm ngoài kế hoạch mà chúng ta khó có thể dự đoán được. Việc nghỉ một năm ở thời đại này, nhìn chung có thể sẽ mang lại khá nhiều bất lợi cho mình, trước nhất là về mặt thời gian. 12 tháng đó, thay vì dành cho một năm trước đại học, thì tại sao mình lại không để nó cho năm đầu tiên đi làm (sau khi tốt nghiệp cử nhân)? Nhiêu đó thời gian là đủ để mình thích nghi với một môi trường mới, có được những kinh nghiệm làm việc, mở rộng thêm các mối quan hệ, trở nên độc lập về tài chính và hơn hết là giảm tối thiểu được các rủi ro khách quan (của toàn cầu, khu vực, v.v.) mà mình có thể bị ảnh hưởng.

Sau khi nghe những lời đó, mình cũng trăn trở nhiều, và tự hỏi rằng liệu mình nên tiếp tục theo đuổi môn chuyên và đánh cược mọi thứ cho kì thi Quốc gia, hay là thực hiện hóa ước mơ du học ngay từ bây giờ mà không chờ nữa. Tự nhìn lại bản thân, suy cho cùng việc mình muốn gap year để thi quốc gia chỉ là cái cớ khiến mình mãi chần chừ và trì hoãn, làm tăng thêm sự lo lắng và khiến mình mất thời gian, hay thậm chí cả những cơ hội tốt. Những nỗi sợ và tự ti rằng hồ sơ chưa đủ tốt, thành tích không đủ nhiều, thời gian quá ngắn để mình theo kịp, v.v. vô vàn những suy nghĩ tiêu cực về sự trì hoãn cứ hiện dần trước mắt khiến mình quay cuồng trong mối tơ vò và càng thêm áp lực. Thực tế là nếu chỉ nghĩ như vậy thôi rồi lo lắng thì sẽ chẳng có thành quả gì hết, phải một lần bắt tay vào làm mới biết mình đang ở đâu.

Mình không muốn bản thân ở trong tình trạng đó nữa, bởi nếu cứ như thế thì hết ngày hết tháng cũng chẳng tới đâu. Bình tĩnh lại, mình xem qua hết danh sách những điều cần có cho bộ hồ sơ và liệt kê cẩn thận ra xem còn thiếu điều gì để bổ sung và sửa đổi. Những đầu mục lớn như bài luận chính, thư giới thiệu và các loại chứng chỉ chuẩn hóa thì nên được phân chia ra thành những chặng nhỏ hơn, và từng bước một mình cố gắng làm thật tốt hết cả chúng. Cả quá trình đó chẳng phải ngày một, ngày hai mà xong, mà nó là sự tích lũy của rất nhiều giờ hành động, của vô số lần sửa sai.

Trở về hiện tại, khi hồ sơ của mình gần như đã hoàn thành, nếu được hỏi mình có tiếc nuối điều gì không, mình chắc chắn sẽ trả lời là có. Mình tiếc thời gian của mình, tiếc cho cả những lần trì hoãn thiếu quyết đoán và những lúc mình phải nói "giá như" trong bất lực. Và bây giờ nếu có ai hỏi mình có nên tạm nghỉ một năm hay không, mình chắc chắn sẽ trả lời là không. Bởi thực tế quyết định này khá mạo hiểm và có rủi ro về rất nhiều mặt mà tụi mình không lường trước được - muôn vàn những thứ nằm ngoài tầm với sẽ ập đến bất cứ lúc nào. Thế nên nếu có thể thì hãy làm ngay, đừng để phút lo sợ làm giảm mất đi sự tự tin nơi mình,

cũng đừng cho phép bản thân bỏ cuộc, trì hoãn khi gặp vấn đề khó khiến mình chán nản muốn dừng.

Chỉ có vài tháng để chuẩn bị cho một chặng đường mới thôi, nhưng thực sự bản thân mình đã thay đổi rất nhiều. Mình quyết đoán hơn trong nhiều sự lựa chọn, kiên trì hơn, và cố gắng hơn nhiều chút để không bỏ cuộc giữa chừng ngay những lúc nản muốn buông xuôi. Và hơn hết, mình đã bước ra khỏi vùng an toàn của bản thân, bước ra khỏi định nghĩa "thời điểm hoàn hảo" để có thể bắt đầu làm bất cứ việc gì bằng mọi khả năng đang có chứ không chờ đợi nữa. Mình đã làm được, và chắc chắn các bạn cũng vậy. Hãy tin vào bản thân mình nha.

Chúc mọi người tìm thấy con đường mình muốn đi và nhẫn nại đến cùng để đạt được thành quả xứng đáng.

[Ngô Ngọc Hân]

Thật ra, mình đã tự nộp hồ sơ năm lớp 12 do gia đình không đủ điều kiện để tìm trung tâm tư vấn du học phù hợp, và mình cũng không có anh chị từng du học. Không ngoài dự đoán, năm đó mình thất bại thảm hại luôn. Do vậy, cuối lớp 12 mình đã xin ba nghỉ một năm. Với điều kiện thời bấy giờ, tình hình COVID-19 chưa biết bao giờ mới chuyển biến tốt, tất nhiên là ba mình không cho và dặn mình cứ thi đại học cho tốt, còn chuyện nộp hồ sơ thì lên đại học nộp lại vẫn được mà. Mình đành ôn thi và học đại học ở Việt Nam. Mình dự định là nếu hợp với ngôi trường mình đã chọn, thì mình sẽ học hết đại học ở Việt Nam và nộp hồ sơ du học bậc Thạc sĩ. Sau khi học một năm, đúng là mình và ngôi trường đó hợp và không hợp ở vài điểm, nhưng quan trọng hơn hết là trong lòng mình cứ canh cánh chuyện đi du học, mình quyết định làm thủ tục tạm dừng học để nộp hồ sơ lại. Cũng may là ba và mẹ mình đều ủng hộ quyết định này của mình. Dù vậy, mình vẫn rất biết ơn vì nhờ có ngôi trường đó mà mình mới có những người bạn vô cùng "hợp cạ."

Nhiều người hỏi mình vì sao đã cố gắng học hết 1 năm, không cố gắng tiếp 3 năm còn lại, nộp hồ sơ trễ như vậy có buồn không, Tất nhiên là việc nộp hồ sơ không hề dễ dàng, và mình cũng nản rất nhiều lần. Mình còn không nhớ mình đã đề xuất bao nhiêu ý tưởng với 2 bạn cố vấn và viết bao nhiêu bản nháp cho bài luận chính. Nhưng mình vẫn muốn thử lần nữa. Mình đã ấp ủ ước mơ đi du học từ rất lâu rồi. Mình đã tìm thấy VELA, nghĩa là giờ đây mình đã có nhiều người hướng dẫn chứ không còn phải tự mình nộp hồ sơ nữa. Nếu không thử lần nữa thì làm sao biết mình có làm được hay không? Và quan trọng là, mình biết rất nhiều người tuổi đã lớn mới bắt đầu đại học; hoặc có những người đã học xong 1 bằng cử nhân, đã lập gia đình, đã đi làm nhưng thấy không hợp, sau đó ôn thi để học lại đại học ngành khác. Mình chỉ trễ có 2 năm và ba mẹ mình còn ủng hộ mình, vậy thì tại sao lại không cho phép bản thân nắm lấy cơ hội này nhỉ?

Trong trường hợp ba mẹ bạn không cho nghỉ một năm, thì theo mình nguyên nhân lớn nhất là ba mẹ bạn cảm thấy bạn còn mơ hồ về kế hoạch tương lai. Bạn hãy vạch ra một kế hoạch lớn, ví dụ: tháng 5 mình sẽ tham gia tổ chức A, tháng 6 mình sẽ tăng tốc ôn thi để tháng 7 mình thi SAT, trong lúc đó thì không ngừng chuẩn bị các giấy tờ cần thiết (xác nhận số dư ngân hàng, xác nhận thu nhập của bố mẹ, chuẩn bị bằng tốt nghiệp Trung học Phổ thông bản công chứng) và suy nghĩ ý tưởng cho các bài luận chính và phụ. Bản kế hoạch của bạn nên càng chi tiết càng tốt. Điều này vừa giúp bản thân bạn có bức tranh tổng quát hơn về những gì bạn chắc chắn sẽ hoàn thành trong một năm tới, vừa tạo sự tin tưởng cho ba mẹ. Hãy tổ chức một "buổi họp gia đình" với ba mẹ và tự tin thuyết trình bản kế hoạch của bạn. Mình tin khi đó ba mẹ bạn sẽ đồng ý thôi!

Sau khi đã có bản kế hoạch lớn và chi tiết, mình sẽ thiết kế bản kế hoạch cho từng ngày trong tuần sắp tới. Cách mình thường làm để giữ cho bản thân năng suất và không trì hoãn là viết ra từng ngày mình sẽ phải làm gì. Ví dụ, hôm nay mình sẽ viết ra hết các ý tưởng mình có trong đầu và sắp xếp chúng, ngày mai mình sẽ viết bản nháp đầu tiên và chỉnh lại từ ngữ, câu cú cho hợp lý rồi gửi cho các anh chị cố vấn, ngày kia mình sẽ tiếp tục chỉnh sửa bài luận theo góp ý của các anh chị, v.v. Cứ như vậy, bạn lên kế hoạch chi tiết cho cả tuần, nghiêm túc thực hiện theo, và vào cuối ngày sẽ đánh giá ngày hôm nay bạn đã làm được những gì. Mình biết bạn nóng lòng muốn làm thật nhiều việc trong một ngày để tận dụng tối đa một năm mà bạn đang có, nhưng các gạch đầu dòng trong ngày của bạn không nên quá nhiều. Khi kết thúc một ngày mà bạn thấy mình còn quá nhiều việc chưa làm, bạn sẽ cảm thấy rất nản và sẽ tự trách bản thân. Vì vậy, các đầu việc của bạn nên càng chi tiết càng tốt và quan trọng là nên vừa sức. Bạn sẽ cảm thấy tốt hơn và có động lực hơn khi ngày hôm nay bạn làm hết các đầu việc, so với ngày hôm qua chỉ làm có vài việc và còn quá nhiều thứ chưa xong, mặc dù có thể khối lượng công việc bạn hoàn thành trong ngày hôm qua và ngày hôm nay là như nhau.

Bàn về kế hoạch và năng suất khá nhiều rồi, giờ mình sẽ nói về sự thăng trầm trong cảm xúc của mình lúc nghỉ một năm này nhé. Thật lòng mà nói, mình khá tận hưởng khoảng thời gian này. Mình có thêm thời gian trống cho gia đình, mình nói chuyện và tâm sự với ba mẹ nhiều hơn, mình có thời gian cho việc mình thích (thiết kế, nhiếp ảnh, tham dự Hội nghị Mô phỏng Liên Hợp Quốc, học cách dựng mô hình 3D, v.v.), giờ giấc sinh hoạt của mình khá tự do - mình có thể nghỉ ngơi thoải mái, miễn là mình hoàn thành các đầu việc đã đặt ra cho ngày hôm đó. Tuy nhiên, bạn bè mình không ai nghỉ một năm như mình, nên nhiều lúc mình vẫn không tránh khỏi việc cảm thấy cô đơn, hoặc thậm chí là cảm thấy tụt lại đằng sau, khi nhìn bạn bè cùng tuổi tất bật với đồ án, bài tập trên trường trong khi mình ở nhà "vật lộn" với hồ sơ đại học. Những lúc đó, chính mình sẽ là người chủ động hẹn gặp các bạn mình để cập nhật chuyện trường lớp. Nhiều khi thời gian cho phép, mình còn lên trường phụ bài tập của các bạn, hoặc lên lịch cho các chuyến đi chơi xa. Khi nghỉ một năm, việc cảm thấy buồn và trống trải là rất bình thường. Bạn hãy tìm thời điểm thích hợp để tâm sự với hội bạn thân. Đó có thể là các cuộc gọi video, đi cà phê để làm bài chung, hay thậm chí là các buổi gặp mặt trực tiếp để ăn trưa. Ngoài ra, bạn hãy cân nhắc việc tham gia các hoạt động ngoại khoá mới. Điều này vừa giúp bạn có thêm kỹ năng và kinh nghiệm làm việc, vừa giúp bạn mở rộng các mối quan hệ. Tin mình đi, bạn sẽ thấy đỡ buồn rất nhiều đó.

Nghỉ một năm, đồng nghĩa với việc mình sẽ nộp hồ sơ cùng lúc với các bạn nhỏ tuổi hơn. Mình đã đối diện với áp lực đồng trang lứa từ lâu nên cũng đã quen rồi. Đa số những bạn sinh năm 2005 mà mình biết đều rất giỏi. Mình biết có bạn tham gia rất nhiều dự án dài hạn nhưng điểm trong lớp và điểm IELTS lẫn SAT vẫn rất cao, có bạn lập nên cả dự án mới với tốc độ phát triển rất nhanh, và có bạn thì có kinh nghiệm làm chủ tọa không dưới 10 hội đồng (thường thấy trong các Hội nghị Mô phỏng Liên Hợp Quốc). Thay vì xem đó là áp lực hay xem các bạn là đối

thủ trong mùa nộp hồ sơ, thì mình thường học hỏi từ các bạn nhiều hơn. Mình không ngại xin lời khuyên từ các bạn chỉ vì vấn đề tuổi tác.

Cho tới hiện tại, mình vẫn không hối hận với quyết định học một năm ở đại học Việt Nam, nơi mình gặp những người rất tốt và cũng rất giỏi, rồi nghỉ một năm để nộp lại hồ sơ du học. Nhưng nhìn vào thực tế thì 4 năm sau, khi mình tốt nghiệp đại học, mình có thể sẽ gặp nhiều bất lợi hơn so với các bạn tốt nghiệp cùng khóa vì các em ấy trẻ hơn mình 2 tuổi. Đối với nhà tuyển dụng mà nói, thì các em ấy có sức khoẻ tốt hơn mình và có thể có nhiều đóng góp cho công ty hơn.

Nhưng bạn ơi, đừng chỉ so sánh rồi chê bai và tự giới hạn bản thân mình. Hãy dùng so sánh để học hỏi từ người khác, tìm ra điểm mạnh và điểm yếu của bản thân để từ đó khắc phục nhé. Khi mình còn ở vị trí thiết kế đồ hoạ cho 1 dự án, mình đã gặp 2 bạn nhỏ tuổi hơn nhưng thiết kế đẹp hơn mình rất nhiều. Thay vì cảm thấy tủi thân, mình học hỏi từ các bạn ấy cách phối màu, cách sử dụng hiệu ứng, hay thậm chí là cách triển khai ý tưởng. Mình nhận thấy bản thân mình trước và sau khi làm việc cùng 2 bạn ấy đã trở thành 2 phiên bản khác biệt: phong cách thiết kế của mình có nét riêng hơn và cũng ổn định hơn nhiều.

Sau cùng, nếu bạn đang là học sinh lớp 12, đang mệt mỏi và không tự tin với hồ sơ đại học của mình, đang nghĩ tới việc nghỉ 1 năm, và muốn buông xuôi trong khi chỉ còn vài tuần là sẽ tới hạn nộp; thì mình có một lời khuyên cho bạn là: hãy cố gắng hết sức trong vài tuần còn lại đó (nếu lịch học trong trường của bạn cho phép), biết đâu bạn lại tiết kiệm được cho mình 1-2 năm. Tương tự như việc bạn thích một ai đó vậy, có thể bạn tự cảm thấy bản thân chưa đủ tốt, nhưng biết đâu người đó (trong trường hợp này là ngôi trường mà bạn đang nộp hồ sơ) lại thích bạn vì bạn là chính bạn và những gì bạn đang có thì sao? Chúc bạn may mắn!

CHƯƠNG 11: LÊN DANH SÁCH TRƯỜNG VÀ QUỐC GIA?

Với các trường thuộc hệ Mỹ, bạn nên chia danh sách trường thành 3 nhóm: Nhóm trường an toàn, nhóm trường cạnh tranh, và nhóm trường mơ ước. Với các nước còn lại thì cứ vô tư nộp bao nhiêu trường cũng được.

Tại sao là 20 cho Mỹ?

À, đơn giản là vì 20 là số trường tối đa bạn có thể nộp trên trang web của Common Application. Nếu bạn sử dụng thêm cả Coalition, Apply Texas, và nộp trực tiếp trên trang web của trường thì bạn còn có thể nộp nhiều hơn. Tuy nhiên, theo kinh nghiệm của chúng mình thì bạn cũng không có nhiều thời gian để nộp nhiều hơn 20 trường đâu.

Common Application, Coalition, và Apply Texas là gì thế?

Đây đều là những trang web giúp bạn nộp hồ sơ cho các trường đại học ở Mỹ. Do ở Mỹ có tới vài trăm trường đại học khác nhau, nếu bạn phải điền hồ sơ cho từng trường riêng lẻ thì sẽ mất rất nhiều thời gian. Common Application, Coalition, và Apply Texas cho phép bạn điền thông tin chỉ một lần và nộp được nhiều trường cùng một lúc. Bạn sẽ tiết kiệm được rất nhiều thời gian và không phải in hồ sơ ra để gửi bưu điện như hồi "ông bà anh" nữa.

Thế những trang web này khác nhau ở đâu?

Common Application hiện nay có 900 trường đại học tham gia bao gồm các trường ở Mỹ, Canada, Úc, và cả Anh. Coalition thì có hơn 140 trường. Apply Texas thì có tất cả các trường ở bang Texas, Mỹ. Nhìn chung, bạn chỉ cần chú ý là bạn gần như không có giới hạn về số trường nộp. Điều quan trọng là bạn có đủ thời gian để hoàn tất hồ sơ và viết luận hay không thôi.

Thế làm sao để mình chọn trường?

Dưới đây là một vài câu hỏi chúng mình đề xuất bạn xem xét nhé:

Câu 1: Bố mẹ bạn có thể đóng được bao nhiêu tiền cho bạn một năm, bao gồm tiền học, chi phí ăn ở và các chi phí khác? Đây là câu hỏi quan trọng nhất vì khả năng tài chính của gia đình sẽ quyết định những trường các bạn có thể nộp.

Ví dụ là bạn có thể đã nghe nói đến Đại học Berkeley hay Đại học Carnegie Mellon. Đây là 2 trường nổi tiếng cho ngành công nghệ thông tin. Tuy nhiên cả 2 trường đều không có học bổng hay hỗ trợ tài chính cho học sinh quốc tế. Vì thế nếu gia đình bạn có thể đóng được 65,000 - 80,000 USD/năm (tương đương 1,6 – 2 tỷ VNĐ/năm) thì bạn hãy nộp.

Chốt lại, điều đầu tiên là có bao nhiêu tiền. Theo kinh nghiệm của chúng mình, trung bình, gia đình bạn nên chuẩn bị khoảng 25,000 USD/năm (tương đương 600 triệu VNĐ) cho tất cả chi phí ăn học sinh hoạt một năm tại Mỹ. Đương nhiên nhiều tiền hơn thì bạn lại có nhiều trường hơn để nộp.

Đầu tiên vẫn là tiền đâu, nhớ rồi, câu hỏi tiếp theo là gì?

Câu 2: Bạn thích học trường có rất nhiều học sinh (trên 20,000 học sinh) hay bạn muốn một ngôi trường nhỏ khoảng 1,000 đến 2,500 học sinh? Đây là câu hỏi cho việc bạn sẽ nộp các trường National University (NU) hay các trường Liberal Arts College (LAC). Thường những trường LAC sẽ chỉ có tầm 1,000 tới 2,500 học sinh. Ví dụ như Wellesley College, nơi Hillary Clinton tốt nghiệp đại học, chỉ có khoảng 2,500 học sinh. Trái lại, những trường NU thường có số học sinh nhiều hơn. Thậm chí, có những trường số học sinh lên tới trên 50,000 học sinh, được gọi là đại học siêu lớn (mega-university) như Ohio State University (trên 64,000 học sinh) và University of Central Florida (trên 63,000 học sinh). Tóm lại nếu bạn thích sự gần gũi thân quen thì LAC là trường dành cho bạn. Nếu bạn thích môi trường sôi động nhiều người thì NU có thể phù hợp hơn.

Nhưng nói gì thì nói, bốn năm đại học là thời gian của bạn. Bạn là người hiểu bản thân nhất. Hãy chọn theo những gì mình cảm thấy phù hợp. Đừng để lời nói của một anh chị nào đó hay ngay cả của chúng mình làm bạn nhụt chí nộp một trường.

Thế các trường LAC và NU khác nhau ở điểm nào?

Bạn cứ đọc tiếp ở phần tiếp theo của chương này ha. Trước đó, bạn hãy nghe chúng mình liệt kê nốt các câu hỏi quan trọng nhé.

Câu 3: Bạn thích trường gần với thiên nhiên với những hoạt động ngoài trời như trượt tuyết, leo núi, chèo thuyền, thăm khu bảo tồn hoang dã? Hay bạn thích sống gần trung tâm thành phố như ở Thành phố Hồ Chí Minh hay Hà Nội?

Mình thích cả 2 thì sao?

Có rất ít trường có thể đáp ứng được cả hai yêu cầu của bạn. Lời khuyên của chúng mình trong trường hợp này bạn chọn trường gần thiên nhiên nhưng vẫn có thể di chuyển bằng tàu hoặc xe hơi trong vòng 20 – 30 phút để đến một thành phố lớn.

Tiếp đi!

Câu 4: Bạn thích học ngành nào? Ngành học là một điều rất quan trọng cho tương lai của các bạn. Nếu bạn không chắc chắn mình có thực sự đam mê ngành kinh doanh (do bố mẹ bắt học) hay ngành kỹ thuật (do có một người quen nào đó khuyên) thì hãy chọn một ngành mình có vẻ thích. Sau khi bạn đến trường, trải nghiệm, bạn hãy quyết định có tiếp tục theo hay sẽ đổi ngành. Việc đổi ngành ở các trường rất dễ dàng sau năm đại cương đầu tiên. Đừng ngại khi trong hồ sơ bạn viết sẽ theo ngành hóa sinh, nhưng chỉ 1 năm sau bạn đã đổi sang âm nhạc trị liệu. Theo một khảo sát tại các trường đại học tại Mỹ, 70% sinh viên đổi ngành sau năm thứ nhất.

Mình hiểu rồi. Quan trọng là chọn được ngành học mình thích và vẫn kiếm được tiền chứ gì? Tiếp nào.

Câu 5: Bạn thích một nơi lạnh âm 20 độ C với 6 tháng tuyết rơi hay một nơi với nhiệt độ mùa hè lên tới 40 độ C? Nếu bạn thích tuyết thì nên học ở những bang ở phía bắc như Ohio, New York, Iowa, Massachusetts. Nếu bạn có xem phim Hàn Quốc và nhớ cảnh tuyết rơi lãng mạn, hãy quên nó đi nhé. Vào mùa đông, da của bạn sẽ nứt nẻ vì lạnh, bạn sẽ trượt ngã vì dẫm phải băng trơn, hoặc những chiếc xe lao nhanh qua một bãi tuyết và để lại một đống bùn sình đen thôi.

Thế mà mình còn tưởng…

Để mình tiếp tục với các câu hỏi đã, khoan hãy thất vọng!

Câu 6: Bạn thích trường có những chương trình du học (study abroad) tại những nước nào? Thường các trường đại học tại Mỹ sẽ có những chương trình liên kết với các đại học tại các nước khác. Bạn có thể dành 1 học kỳ hay 1 năm ở một nước thứ ba để học tập và vẫn nhận được tín chỉ để tốt nghiệp. Nếu bạn hâm mộ truyện tranh thì còn chần chừ gì để học tiếng Nhật và dành một học kỳ ở Nhật. Còn nếu bạn thích "Hậu duệ mặt trời" hay nhóm nhạc BlackPink và BTS thì Hàn Quốc chắc chắn là nơi phải đi. Nếu bạn đam mê châu Âu lãng mạn (nhớ cẩn thận mất cắp khi đi chơi) thì Pháp, Hà Lan, hay Ý đều có những cảnh đẹp hút hồn. Tuy nhiên, nhớ là phải hết dịch Covid-19 đã rồi hãy đi.

Thôi, mình không có nhu cầu khám phá lắm, còn gì nữa không?

Câu 7: Trường có những chương trình nghiên cứu bậc hay có những giáo sư mà bạn thích không? Nếu bạn xác định sẽ học tiếp lên tiến sĩ thì việc nghiên cứu khoa học ở bậc đại học là rất quan trọng. Hãy tìm hiểu trên trang web của trường về các giáo sư và các chủ đề nghiên cứu. Nếu bạn cảm thấy hứng thú với một chủ đề nhất định, hãy cứ tự tin liên hệ với giáo sư qua email. Các giáo sư luôn sẵn sàng đón chào những học sinh tiềm năng.

Mình không thích nghiên cứu đâu, muốn đi làm kiếm tiền thôi. Tiếp theo là câu gì?

Câu 8: Bạn có muốn bị bắt buộc phải ở trong ký túc xá của trường suốt 4 năm? Có những trường yêu cầu các học sinh ở trong trường suốt 4 năm (ví dụ như Vanderbilt University hoặc College of Wooster). Đương nhiên ở trong trường có rất nhiều thứ tiện lợi như bạn không phải lo về việc nấu ăn, nhiều bạn bè quen, tiết kiệm thời gian di chuyển, v.v. Tuy nhiên đi đôi với đó là chi phí trong trường cũng cao gấp đôi chi phí nếu bạn thuê nhà ở ngoài và tự nấu ăn.

Chắc mình phải đi học nấu ăn đây.

Đúng rồi, học đi. Còn câu cuối cùng nhé:

Câu 9: Bạn thích học trường có nhiều học sinh theo đạo? Có nhiều trường đại học nổi tiếng theo đạo như đại học Notre Dame hay đại học Brigham Young. Đương nhiên bạn sẽ không phải theo đạo nếu bạn không muốn. Tuy vậy, với những bạn có gia đình đang theo đạo rồi thì điều này có thể giúp các bạn chọn trường dễ hơn.

Nhiều thứ quá, làm sao nhớ hết đây?

9 câu hỏi ở trên chỉ là câu hỏi gợi ý. Bạn không nhất thiết phải chọn hết 9 câu làm tiêu chí để chọn trường. Vì có rất nhiều trường và rất nhiều thông tin khác nhau, chúng mình đề xuất bạn lập một bảng Excel để liệt kê thông tin các trường phù hợp với tiêu chí của bạn. Như vậy bạn sẽ đỡ phải nhớ quá nhiều thứ.

Hiểu. Mình hỏi lại chút. Trường LAC và trường NU khác nhau chỗ nào thế?

Dưới đây là thông tin so sánh sự khác nhau giữa hai loại trường nhé. Theo ý chúng mình thì bạn hãy cố gắng xem ngôi trường nào là phù hợp với bản thân bạn nhất, chứ đừng đặt nặng đó là loại trường gì. Cả 2 loại trường đều cấp bằng cử nhân nên bạn không phải lo lắng học LAC rồi lại phải chuyển tiếp lên đại học

như nhiều người vẫn lầm tưởng. Các trường LAC tuy gọi là "college" nhưng hoàn toàn không phải trường cao đẳng cộng đồng (Community College) đâu nhé.

Nhóm trường khai phóng (LAC)

- Bằng cấp: Cử nhân
- Số lượng học sinh: 1,000 – 2,500 học sinh
- Tỷ lệ giáo sư trên học sinh trung bình: Khoảng 8:1
- Chương trình đào tạo: Nhấn mạnh sự hiểu biết đa chiều, kỹ năng viết, tư duy phản biện, khả năng giao tiếp tranh luận. Một học sinh học toán vẫn phải học nhiều môn xã hội.
- Giảng viên đứng lớp: Giáo sư
- Các trường nổi tiếng: Wellesley College (nơi Hillary Clinton tốt nghiệp), Kenyon College (có cựu học sinh là John Green, tác giả cuốn sách The Fault in our Star), Vassar College (diễn viên Meryl Streep), v.v.

Nhóm trường National University

- Bằng cấp: Cử nhân, thạc sĩ, tiến sĩ, sau tiến sĩ
- Số lượng học sinh trung bình: Trên 10,000 học sinh
- Tỷ lệ giáo sư trên học sinh: Khoảng 20:1 (những môn cơ bản có thể lên đến 500 – 1,000 sinh viên/lớp)
- Chương trình đào tạo: Nhấn mạnh chiều sâu của ngành học, ít yêu cầu phải trải nghiệm những ngành khác
- Giảng viên đứng lớp: Giáo sư hoặc nghiên cứu sinh
- Các trường nổi tiếng: University of Chicago, Massachusetts Institute of Technology, Stanford University, v.v.

Bạn cũng chú ý là tại phần lớn các trường NU đứng đầu như nhóm trường Ivy League, chương trình đào tạo cử nhân của họ cũng đi theo lối khai phóng (LAC) đấy. Ví dụ như một học sinh được nhận vào đại học Harvard bậc cử nhân sẽ học tại Harvard College. Harvard College kết hợp với trường Y Harvard Medical School, trường Luật Harvard Law School, và một số trường khác mới tạo thành đại học Harvard. Mô hình nó giống như Đại học Quốc Gia ở Việt Nam bao gồm những đại học như Đại Học Kinh tế, Đại Học Luật, Đại Học Sư phạm, v.v vậy.

Một điều đặc biệt nữa tại các trường LAC là những chương trình 3 + 2 liên kết với các trường đại học đứng đầu. Đây được gọi là "đi đường tà", à nhầm, đường tắt để vào những trường đứng đầu đấy?

Thật à, tắt thế nào?

Cụ thể nhé, chương trình 3 + 2 là một chương trình phổ biến kết hợp giữa các trường LAC và các trường đại học lớn đứng đầu. Bạn sẽ học 3 năm đầu tại trường LAC, nếu đủ điểm và đủ các môn bắt buộc thì sẽ được học tiếp 2 năm cuối tại trường đại học liên kết. Sau 5 năm, bạn tốt nghiệp với 2 bằng cử nhân, một bằng từ trường LAC và một từ trường đại học lớn. Ví dụ với chương trình 3 + 2 Engineering (Kỹ sư) của Whitman College kết hợp với Học viện công nghệ California (Caltech – nằm trong nhóm 10 trường National University đứng đầu ở Mỹ), bạn sẽ học 3 năm đầu ở Whitman và 2 năm cuối ở Caltech. Khi bạn tốt nghiệp thì bạn sẽ có hai bằng cử nhân, một của Whitman và một của Caltech. Hay chương trình 3 + 2 của nhiều trường LAC với đại học Columbia, một trong 8 trường Ivy League, hoặc đại học Washington University in St. Louis đấy.

Chúng mình gọi đây là đường tắt vì nếu bạn nộp trực tiếp vào năm đầu của những trường đại học này thì khả năng đậu của bạn là dưới 10%. Tuy nhiên với chương trình 3 + 2 thì chỉ cần bạn đủ điểm trung bình và học đủ môn là tự động được nhận thôi. Đương nhiên tốn thêm 1 năm nhưng ba mẹ của bạn có thể tự hào khoe rằng con tôi tốt nghiệp Ivy League đấy. Ngoài ra, chương trình 3 + 2 rất phổ biến với các ngành kỹ thuật.

Hay vậy, thế làm sao mình biết trường nào có 3 + 2?

Bạn chỉ cần tìm kiếm từ khóa danh sách các trường có chương trình 3 + 2 ví dụ như "list of 3 + 2 engineering program" thì bạn sẽ có ngay một danh sách với những trường đứng đầu như: Dartmouth College và Vanderbilt University đấy.

Thế còn vấn đề tài chính thì sao?

Câu hỏi rất hay và đây là điều chúng mình muốn nhấn mạnh. Ngoài vấn đề bạn phải học thêm 1 năm thì giả sử khi bạn nộp vào trường LAC và xin được hỗ trợ tài chính thì bạn chỉ được bảo đảm 3 năm đầu, còn 2 năm cuối tại trường đại học liên kết thì thường bạn sẽ phải đóng từ 50% tới toàn bộ chi phí.

Thử làm một phép tính nhé. Nếu bạn chỉ đóng 25,000 USD/năm bao gồm ăn ở trong 3 năm đầu ở Whitman và bạn chuyển tiếp lên Caltech với chi phí bao gồm ăn ở là 70,000 USD/năm thì tổng chi phí sau 5 năm của bạn sẽ là 25,000 * 3 + 70,000 * 2 = 215,000 USD cho 2 tấm bằng đại học. Đương nhiên nếu so với việc đóng toàn bộ chi phí cho Caltech trong vòng 4 năm là 70,000 * 4 = 280,000 USD thì đây vẫn là con đường rẻ hơn và dễ hơn.

Phần lớn các trường LAC đều có chương trình 3 + 2, còn các đại học có liên kết với những trường LAC là: Columbia University, Caltech, Washington University in St. Louis, Duke, University of Pennsylvania, v.v.

Mình hiểu rồi, thế làm sao mình có thể lên danh sách 20 trường này đây, có phải cứ nộp hết 20 trường nằm trong tốp đầu luôn?

Bạn có thể xem xét nộp trường đại học theo 3 nhóm. Ví dụ nếu bạn nộp 15 trường đại học, bạn nên chia các trường làm 3 nhóm như sau:

- 5 trường mơ ước là những trường mà điểm ACT/SAT của bạn thấp hơn điểm ACT/SAT trung bình đầu vào của trường. Ví dụ bạn có điểm ACT 28 hay SAT 1350 và bạn nộp vào những trường có điểm trung bình ACT là 32 hay SAT là 1500. Cơ hội được nhận của bạn thấp hơn 10% và bạn sẽ cần bài luận chính, bài luận phụ, và hoạt động ngoại khóa ấn tượng để cạnh tranh.
- 5 trường cạnh tranh là những trường mà điểm ACT/SAT của bạn xấp xỉ điểm ACT/SAT đầu vào. Ví dụ điểm ACT 31 hay SAT 1400 thì vẫn có thể cạnh tranh ở những trường có điểm ACT 32 hay SAT 1450. Cơ hội được

nhận của bạn khoảng từ 30 tới 60%. Bài luận chính, bài luận phụ, và hoạt động ngoại khóa sẽ là điểm nổi bật để bạn cạnh tranh học bổng hay hỗ trợ tài chính.

- 5 trường an toàn là những trường mà điểm ACT/SAT của bạn cao hơn điểm ACT/SAT đầu vào. Ví dụ với điểm ACT 30 hay SAT 1400 và bạn nộp vào những trường có điểm ACT 27 hay SAT 1300. Cơ hội bạn được nhận là trên 80%. Với những trường này, bạn sẽ tự động được xem xét các học bổng của trường.

Bạn có thể chia tỷ lệ tương đương để nộp: Ví dụ 3-4-3 cho 10 trường hay 6-7-7 cho 20 trường.

Thế làm sao mình biết được trường yêu cầu điểm ra sao?

Bạn có thể tham khảo thông tin về từng trường từ những trang web sau:

- College Board - College Search
  https://bigfuture.collegeboard.org/college-search
- Bảng xếp hạng của US News & World Report
  https://www.usnews.com/best-colleges/rankings
- Thông tin từ trang web của Princeton Review
  https://www.princetonreview.com/college-search

Thế còn thông tin học bổng của các trường thì mình tìm ở đâu?

Phần lớn các trường ở Mỹ đều tham gia dự án Common Data Set để cung cấp thông tin cho mục đích nghiên cứu. Ví dụ bạn muốn tìm kiếm thông tin học bổng của trường đại học University of Pennsylvania thì cứ đánh vào Google "University of Pennsylvania Common Data Set", sau đó bạn tải file PDF về và di chuyển xuống mục H6 như hình bên dưới để xem chi tiết hỗ trợ tài chính. Nếu bạn đọc kỹ thì bạn sẽ hiểu là trong năm 2021 – 2022, trường cho học bổng/hỗ trợ tài chính cho 376 bạn học sinh quốc tế, mức hỗ trợ trung bình cho một bạn là

58,323 USD/năm. Với tổng chi phí khoảng 85,000 USD/năm thì mức đóng trung bình của gia đình sẽ là 27,000 USD/năm.

H6	Indicate your institution's policy regarding institutional scholarship and grant aid for undergraduate degree-seeking nonresident aliens:	
	Institutional need-based scholarship or grant aid is available	x
	Institutional non-need-based scholarship or grant aid is available	
	Institutional scholarship or grant aid is not available	
	If institutional financial aid is available for undergraduate degree-seeking nonresident aliens, provide the number of undergraduate degree-seeking nonresident aliens who were awarded need-based or non-need-based aid:	376
	Average dollar amount of institutional financial aid awarded to undergraduate degree-seeking nonresident aliens:	$ 58,323
	Total dollar amount of institutional financial aid awarded to undergraduate degree-seeking nonresident aliens:	$ 21,929,400

(Nguồn: Hồ sơ Common Data Set của University of Pennsylvania năm 2021 – 2022)

Đây là con số trung bình, có nghĩa là có những bạn được nhiều tiền hơn nhưng cũng có nhiều bạn nhận ít tiền hơn. Nói chung, hồ sơ của bạn càng đẹp thì cơ hội sẽ càng nhiều. Tuy nhiên nếu gia đình của bạn chỉ đóng được 20,000 USD/năm hoặc ít hơn thì bạn sẽ cần cân nhắc cẩn thận trước khi nộp trường này.

Chú ý là có một số ít trường không có thông tin Common Data Set, trong trường hợp đó thì bạn nên lên trực tiếp trang web của trường để tìm thông tin hoặc email hỏi thẳng văn phòng tuyển sinh quốc tế của trường nhé.

Thế mình muốn nộp những nước khác thì sao?

Điều tuyệt vời là chúng mình có thể nói bộ hồ sơ của Mỹ là bộ hồ sơ phức tạp nhất. Vì thế, sau đợt nộp sớm tháng 10 thì các bạn có thể bưng bộ hồ sơ này để nộp Canada, Úc, châu Âu, Singapore, và các trường nói tiếng Anh tại các nước khác như Nhật, Hong Kong, Đài Loan nữa nè. Với các nước còn lại thì họ cũng có những trang web tương tự như Common App của Mỹ như StudyInfo cho Phần Lan và UCAS cho Anh. Ngoài ra, tất cả các trường còn lại thì bạn có thể nộp trực tuyến trên trang web của trường nha. Bạn không cần phải gửi bất kỳ giấy tờ gì qua đường bưu điện đâu.

Chà, phức tạp và nhiều thông tin quá, làm sao mình tìm trường ở những nước khác đây?

Đúng vậy, việc tìm hiểu trường phù hợp là một quá trình tốn nhiều thời gian. Vì thế bạn nên chuẩn bị càng sớm càng tốt. Những lúc rảnh rỗi thay vì lướt Facebook hay xem YouTube thì bạn có thể tìm kiếm thông tin về trường trên trang web hoặc kênh YouTube của trường. Bạn cứ tạo một bảng Excel theo dõi những trường đã nghiên cứu. Bạn sẽ là người trải qua 4 năm đại học, vì thế vui hay buồn gì sẽ là do bạn thôi, hãy đầu tư đầy đủ thời gian để không hối tiếc ha.

Hơn thế nữa tại VELA, vào mỗi dịp hè chúng mình đều mời nhân viên tuyển sinh của các trường từ nhiều quốc gia bao gồm Mỹ, Canada, châu Âu, v.v. đến để tổ chức các buổi chia sẻ về trường cho học sinh tại VELA đó. Nếu bạn tham gia lộ trình cùng chúng mình thì đừng lo lắng nha. Bạn sẽ nhận được rất nhiều thông tin. Quan trọng cuối cùng là bạn muốn chọn gì cho 4 năm tới của mình nha.

Thôi được rồi, để mình làm. Thế sau bước chọn trường mình sẽ cần làm gì tiếp theo?

Bước tiếp theo là một quá trình đầy mệt mỏi trong vòng 4-6 tháng, bạn cần phải chuẩn bị hồ sơ. Đầu tiên, bạn cần xác định chủ đề chính cho toàn bộ hồ sơ của bạn.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 11

[Trần Khả Ái]

Mình là người rất "kén chọn" trong nhiều mặt như ăn uống, mua sắm, v.v. vì vậy để tìm được thứ mình thật sự ưng ý quả là điều quá nan giải. Và việc chọn trường của mình cũng lắm chông gai như thế. Bởi việc này rất quan trọng và ảnh hưởng cả bốn năm đại học của mình. Đơn giản là nếu mình chọn sai trường thì xem như khoảng thời gian du học tại nước Mỹ sẽ trở thành một cơn ác mộng mà mình không muốn nhớ đến.

Vậy làm thế nào mà Khả Ái có thể chọn cho mình được những ngôi trường lý tưởng và phù hợp với bản thân thế?

Chính là nhờ có sự chỉ dẫn, hỗ trợ của thầy Nam và các anh chị cựu học sinh tại VELA đó. Từ khâu cơ bản đến phức tạp nhất trong việc chuẩn bị hồ sơ du học bậc đại học như giấy tờ tài chính, thư giới thiệu từ thầy cô, hay điền Common Application, v.v. mình đều được anh chị giải đáp rất cặn kẽ, và việc chuẩn bị danh sách các trường tiềm năng, phù hợp với bản thân cũng thế.

Đầu tiên, anh chị đưa cho mình xem qua bảng trang tính về cách trình bày các tiêu chí chọn trường của anh chị bao gồm:

- Tên trường;
- Xếp hạng;
- Điểm IELTS yêu cầu;
- Mức điểm SAT trung bình;
- Tiền học bổng và hỗ trợ tài chính xấp xỉ tối đa mỗi năm;
- Số tiền còn lại mà gia đình cần phải đóng;
- Ngành nghề muốn học tại trường.

Hãy liệt kê cả thời tiết, nhiệt độ trung bình tại khu vực xung quanh trường, điểm mà mình yêu thích nhất ở trường, v.v. Như vậy thì các bạn có thể thấy rằng việc

tìm kiếm cho mình một ngôi trường phù hợp với sở thích và năng lực bản thân không hề dễ dàng đúng không?

Ban đầu, mình đã dành rất nhiều thời gian cho việc lên từng trang mạng của trường để tìm hiểu kỹ hơn về các trường. Nhưng may mắn rằng thầy Nam cung cấp cho học sinh tại VELA dữ liệu các trường tham khảo. Vì thế, mình chỉ cần xem qua file đó và lọc sơ qua điểm SAT và mức học bổng của mỗi trường cho học sinh quốc tế mỗi năm là bao nhiêu.

Sau đó, mình sẽ bắt đầu tìm hiểu kĩ hơn về các danh sách các tiêu chí chọn trường của các anh chị. Chẳng hạn như ngành nghề mà trường có, điều kiện sống của sinh viên, địa điểm và thời tiết tại đó có phù hợp với người dễ mẫn cảm với thời tiết như mình không? Bên cạnh đó, anh chị cũng sẽ xem danh sách trường mà mình soạn có thực sự phù hợp với điều kiện hiện tại của mình hay chưa. Sau đó, anh chị sẽ góp ý, đưa lời khuyên về các trường mà mình nên chọn và không nên chọn.

Ngoài ra, mỗi ngày mình đều chia nhỏ danh sách trường cho việc tìm kiếm thông tin của số lượng nhỏ các trường để bản thân cảm thấy thoải mái và vẫn giữ nhiệt được với việc tìm kiếm trường. Nếu mình gom chung một ngày để làm hết thì thật sự không tài nào hoàn thành công việc này được cả. Bởi khi phải tìm kiếm và đọc hơn chục trang thông tin của các trường thì chúng ta sẽ trong trạng thái mệt mỏi, nản chí khiến năng suất đọc, hiểu giảm đi. Hơn nữa, cách làm này của mình khá hay và phù hợp với những bạn thường có hay thay đổi ý định của bản thân như mình. Vì khi đó, các bạn có thể tìm thêm trường mới mỗi ngày, vừa có thể chọn trường tiềm năng hơn, tránh tình trạng đến tuần cuối nộp hồ sơ cho trường thì mới nhận ra rằng có trường khác còn tuyệt vời và hợp gu với bản thân mình hơn.

"Khả Ái có điều gì hối tiếc hay bỏ lỡ khi thực hiện khâu lên danh sách trường không?"

Tất nhiên là có rồi, lỗi mà mình đã được cảnh bảo từ trước nhưng vẫn mắc phải là không tìm kiếm thông tin của trường kỹ hơn. Điều đó dẫn đến việc bản thân mình tiếc nuối vì đã lỡ mất các đợt nộp sớm (Early Action) của một vài trường mà mình thích. Bởi khi kiểm tra lại danh sách trường thì có nhiều trường cần nộp luận phụ nhưng thời gian hạn hẹp, chỉ còn vỏn vẹn bốn ngày trong tuần cuối nộp Early Action. Mình đã ra quyết định rằng sẽ nộp các trường ấy vào đợt nộp sau như Regular Decision hay Rolling Admission và bù vào đó là đăng ký "đại" một vài trường với lý do là không có luận phụ.

Vì thế, qua đây mình muốn gửi gắm đến mọi người thông điệp rằng: dù là bất kỳ công đoạn nào trong quá trình chuẩn bị và nộp hồ sơ du học thì các bạn đều cần giữ vững tinh thần tỉnh táo, thật sự chú tâm và tỉ mỉ trong mọi thứ để tránh các lỗi không đáng có như mình. Hơn thế nữa, hãy nắm bắt cơ hội đến với bản thân trong việc lựa chọn thời gian ứng tuyển bậc đại học phù hợp để tăng khả năng cơ hội nhận học bổng cao hơn một xí nhé!

[Hàn Thiện Nhân]

Các bạn mình vẫn hay đùa là mình rải hồ sơ hay sao mà nộp tận 20 trường thế - 20 cũng chính là số lượng trường tối đa mình có thể nộp cho 1 tài khoản Common App, trong khi các bạn mình nộp đơn Canada, các nước Châu Âu và châu Á khác chỉ nộp 2, 3 trường là cùng. Mình cũng chỉ biết cười, nhưng mình làm thế là có lý do cả, và mình nghĩ các học sinh quốc tế nộp đơn Mỹ đều nên làm thế bởi vì các lý do sau:

Nếu mức tài chính nhà bạn thấp và khả năng rớt ở các trường là rất cao thì bạn không thể biết được trường nào sẽ "có thể" cho mình đủ tiền được (ngoại trừ những trường đã ghi sẵn mức đóng tối thiểu trên trang web của họ). Vì thế việc bạn rải đơn cũng có thể tăng cơ hội đậu vào những trường sẽ cho bạn đủ tiền.

Trước đây mình cứ tưởng tỷ lệ chấp nhận của trường cao (trên 60%) là an toàn đối với mình, nhưng thực tế không phải vậy. Tỷ lệ chấp nhận mà mình xem được ở trên mạng chỉ là dành cho những học sinh Mỹ! Còn khi mình tìm hiểu kĩ hơn thì tỉ lệ chấp nhận cho học sinh quốc tế giảm còn ½, ⅓ so với học sinh Mỹ, và học sinh quốc tế cần nhiều học bổng hay hỗ trợ tài chính thì lại giảm, giảm, giảm nữa... Chưa kể tỷ lệ chấp nhận còn giảm đáng kể qua từng năm, vì càng ngày xu hướng học Đại học Mỹ càng phát triển, mà chưa chắc số liệu mình xem được đã là số liệu mới nhất.

Một điều tuyệt vời mà mình thích về việc nộp đơn du học Mỹ mà các nước khác không có là có chế độ fee waiver (miễn phí nộp đơn) và các bước để được miễn phí nộp đơn cũng rất đơn giản. Thế nên là không tốn thêm tiền thì dại gì mà không cố gắng nộp thêm trường đúng không nào? Nói chung là, cứ nộp đơn du học Mỹ thì có thời gian nhất định phải nộp nhiều trường nhất có thể, trừ khi khả năng tài chính của bạn cho phép bạn "an toàn" đậu vào các trường mơ ước. Với cả, không có gì phải xấu hổ, chẳng ai đánh giá mình khi mình nộp nhiều trường thế đâu! Để nộp được mỗi trường đều cần rất nhiều nỗ lực điền hồ sơ, viết luận,

phỏng vấn của mình. Và cũng chẳng có gì đáng tự hào khi bạn chỉ cần nộp 5, 6 trường, vì hoàn cảnh mỗi người là hoàn toàn khác nhau!

Thế phải lập danh sách trường trên tiêu chí gì? Nếu nói xếp hạng không hề quan trọng thì hoàn toàn xạo, mà xếp hạng chỉ là một trong những yếu tố quan trọng cần nghĩ đến. Đối với mình thì yếu tố quan trọng nhất mình đã nói ở mục trước là hỗ trợ tài chính. Hầu như các trường mình nộp đơn đều là các trường nổi tiếng về việc cho nhiều học bổng **cho học sinh quốc tế**. Mình nhấn mạnh cụm từ đó vì có những trường nổi tiếng hào phóng với học sinh bản địa nhưng với học sinh quốc tế lại khác nữa. Ngoài ra, còn có một vài yếu tố mà các bạn có thể tham khảo ví dụ như trường LAC hay NU, các ngành học trường giảng dạy, xếp hạng chung của toàn trường và xếp hạng riêng của ngành mình muốn theo học, tỉ lệ giảng viên - sinh viên, các cơ hội nghiên cứu và thực tập, chi phí, vị trí trường (thành thị hay nông thôn) - yếu tố ảnh hưởng đến khả năng xây dựng mạng lưới mối quan hệ (networking), v.v. Nói chung cái này tùy nhu cầu mỗi người nữa.

Riêng mình thì mình chọn LAC bởi một số lí do sau nè: Mình vẫn chưa chắc chắn về ngành học của mình nên LAC sẽ là lựa chọn phù hợp với mình nhất. Số lượng học sinh trong lớp của trường LAC (thường là dưới 20) nhỏ hơn nhiều so với NU (có khi tới tận hàng trăm) nên mình sẽ được tham gia trao đổi trong lớp học, được các giáo sư biết mặt nhớ tên và quan tâm hơn, xây dựng được mối quan hệ thân thiết hơn thay vì chỉ ngồi trong một giảng đường lớn cùng hàng trăm người ghi chép. Quỹ của các trường LAC lớn trong khi số học sinh thì ít hơn NU nên LAC hào phóng và thường cho học sinh quốc tế nhiều hỗ trợ tài chính hơn là NU. Nên là đặc biệt với các bạn có mức đóng dưới 25,000 USD thì mình khuyên các bạn nộp nhiều trường LAC hơn là NU nhé.

Thực ra thì Mỹ có tận 2,000 - 3,000 trường Đại Học nên mình thấy miễn là trường có trong top 200 (kể cả NU hay LAC) đã là trường cực kỳ tốt rồi á. Và hơn nữa,

nếu chỉ toàn nộp trường cao như Harvard University, MIT, Stanford University, v.v. thì bạn sẽ có nguy cơ đối diện với việc không có trường nào để học đó.

Theo mình thấy, một người dù hồ sơ cực đỉnh như thế nào thì danh sách trường cũng cần có đủ ít nhất 3 thành phần: trường an toàn, trường phù hợp, và trường mơ ước. Và để xếp một trường vào loại nào thì các bạn nên dựa vào số liệu điểm SAT và một phần vào tỉ lệ chấp nhận của trường.

Một trường là mơ ước nếu điểm SAT của bạn nằm trong khoảng 25% thấp nhất nhất trong tất cả các ứng viên của trường năm trước đó. Tất nhiên nếu bạn cố gắng các phần khác của bộ hồ sơ thì vẫn có cơ hội đỗ, nhưng bạn cũng không nên kỳ vọng quá nhiều vào những trường này. Cứ cố hết sức và xem đó như một cơ hội để thử sức mình thôi.

Một trường là phù hợp nếu điểm SAT của bạn bằng điểm SAT trung bình của tất cả các ứng viên của trường năm trước đó. Cơ hội bạn đậu vào những trường này là tương đối, và bạn cũng cần tập trung vào những thứ khác trong bộ hồ sơ nữa. Theo mình thì đây là bộ phận chính tạo nên danh sách trường bạn cần tập trung nhất.

Theo định nghĩa thì một trường là an toàn nếu điểm SAT của bạn nằm trong khoảng 25% cao nhất của tất cả các ứng viên trong trường năm trước đó.

Nhưng theo mình thì với học sinh quốc tế thì chẳng nên xem trường nào là an toàn cả mà hãy xem cả những trường này như phù hợp và tập cách yêu cả những trường này nữa nhé.

Ngoài ra còn có các thể loại khác tùy bạn như khả năng đậu trường này được bạn cho là như khả năng trúng xổ số vậy. Nói gì thì nói, tất cả những trường Top 20 hay trường có tỉ lệ nhận dưới 30% không bao giờ có thể liệt vào các trường an toàn dù điểm SAT của bạn có 1600 đi chăng nữa, vì SAT chỉ là 1 trong những yếu tố làm nên bộ hồ sơ của mọi người, mà đối với các trường hàng đầu thì thang

điểm SAT 1500-1600 cứ được hiểu ngầm là yêu cầu đầu vào nộp hồ sơ khỏi cần bàn cãi rồi ý chứ chưa kể đến việc đậu vào vòng tiếp theo hay không.

Và tất nhiên, hãy nhớ rằng mục đích của mùa "rải đơn" này là tìm kiếm cho mình một ngôi trường tốt với chi phí phù hợp, chứ không phải đậu thật nhiều trường có xếp hạng cao đâu nha.

[Nguyễn Hà Bảo Ngọc]

Trong quá trình chuẩn bị hồ sơ, việc quan trọng không kém so với đạt điểm số cao đó là chọn trường nào để gửi gắm bốn năm đại học mà không "vung tiền ra cửa sổ." Vậy nên chọn trường thế nào cho hợp lý?

Mình nghĩ rằng các bạn có thể tham khảo trường của các anh chị trong VELA đang theo học. Nhờ vậy, các bạn có thể dễ dàng trao đổi về các vấn đề của trường, môi trường học tập, chất lượng bài giảng ra sao, và hơn hết là trường đang mong muốn tìm kiếm sinh viên như thế nào vì sinh viên hiện đang học ở đó sẽ cho chúng ta thông tin chân thực nhất.

Chọn trường cũng cần phụ thuộc vào các quốc gia mà bạn muốn nộp đơn. Các bạn nên tìm hiểu các trường tìm kiếm gì ở học sinh để có thể dành nhiều thời gian hơn cho nó. Vì mỗi trường ở mỗi quốc gia sẽ có những yêu cầu nhiều hơn về một mảng nào đó. Lấy ví dụ như các trường ở Mỹ, họ muốn tìm các học sinh tham gia những hoạt động ngoại khóa để lại cho họ một ấn tượng đặc biệt thì trái lại ở những quốc gia khác như Đan Mạch thì họ sẽ coi trọng điểm trung bình trong lớp của bạn hơn. Vậy nên khi tìm được yếu tố thiết yếu trong bộ hồ sơ thì các bạn nên kết hợp tập trung vào giữ điểm trung bình thật cao cũng như trung hòa các yếu tố khác, để bộ hồ sơ của bạn có thể cạnh tranh được với các bộ hồ sơ khác nữa.

Chọn trường chia làm ba loại đó là: trường mơ ước, trường cạnh tranh, và trường an toàn. Ở trường cạnh tranh, bạn sẽ chọn những trường yêu cầu điểm SAT cao hơn điểm của bạn. Trường cạnh tranh sẽ là trường yêu cầu điểm SAT ngang bằng với điểm của bạn, và cuối cùng là trường an toàn yêu cầu điểm SAT thấp hơn điểm SAT của bạn.

Chọn trường thì yếu tố quan trọng nhất là "phù hợp" vì mình đã chi tiền cho 4 năm học nên không thể chọn bừa bãi được. Các bạn nên chọn trường mà mình

thích không theo bất kỳ ý kiến của ai vì bạn chính là người học chứ không phải họ. Hãy thật sáng suốt khi chọn trường nhé!

Nhưng phù hợp là như thế nào? Các bạn cần xét đến chỗ ở (tìm nhà có khó không, an ninh như thế nào), tỉ lệ tìm được việc làm khi tốt nghiệp, ngành học mà mình muốn học ở trường đó đào tạo thế nào, có điểm mạnh điểm yếu gì, v.v. Thời tiết ở đó cũng là một yếu tố khá quan trọng đối với những bạn không thể chịu nhiệt độ quá cao hoặc quá thấp.

Mình mong rằng qua bài chia sẻ này, các bạn sẽ tìm được trường học phù hợp với bản thân nhất để không phải hối tiếc trong suốt 4 năm trưởng thành!

[Đặng Thảo Nguyên]

Nếu phải chọn phần việc yêu thích nhất trong toàn bộ quá trình chuẩn bị hồ sơ thì mình sẽ nghĩ ngay đến hoạt động lên danh sách trường. Và mình chắc chắn nhiều bạn quyết định đi du học cũng đồng tình với mình về điều này.

Vậy tụi mình nên bắt đầu từ đâu?

Sau khi tìm hiểu rất nhiều nguồn thì mình phát hiện đa số mọi người đều có chung một hướng đi là lập danh sách những trường an toàn, trường có thể đạt được và trường ao ước, trong tiếng Anh thì lần lượt là safety school, target school, và dream school nha.

Ngoài việc chọn trường dựa trên các bảng xếp hạng chung thì tụi mình cũng cần cân nhắc nhiều thứ lắm. Vì ngoài mục đích chính là học tập thì ai cũng muốn có một môi trường sống phù hợp phải không nào? Mình cũng biết nhiều trường hợp các bạn chọn sai trường và dẫn đến việc chuyển trường hay thậm chí là quay về Việt Nam học, nhưng như thế thì thật sự rất phí thời gian lẫn tiền bạc.

Vậy những thứ gì cần được cân nhắc trong việc chọn trường?

Xếp hạng trường và ngành: ngoài xếp hạng trường thì xếp hạng ngành cũng vô cùng quan trọng, nhưng theo mình thấy thì hầu hết những trường có xếp hạng trường cao thì các ngành nhìn chung đều sẽ có chất lượng đào tạo tốt.

Học phí: lưu ý là du học Mỹ sẽ có 2 mức phí dành cho người trong bang và ngoài bang, vì tụi mình là du học sinh nên sẽ chọn mục học phí cho người ngoài bang nha. Ngoài ra thì trường công sẽ có mức học phí thấp hơn so với trường tư đó, nhưng ngược lại thì trường tư sẽ có nhiều gói hỗ trợ tài chính hơn.

Các tỉ lệ được trường công bố như: tỉ lệ đậu, tỉ lệ số học sinh trong lớp, tỉ lệ tốt nghiệp, tỉ lệ có việc làm sau khi tốt nghiệp, tỉ lệ học sinh được thực tập khi đang học, v.v.

Vị trí: ngoài kiểm tra xem trường ở thành phố hay bang nào thì tụi mình cũng cần xem những khu vực lân cận trường nữa (giao thông, trộm cắp, hay trường có gần nhà thuốc, cửa hàng tiện lợi, v.v. không). Và điều quan trọng nhất khi chọn vị trí là dựa vào yếu tố khí hậu nha.

Kí túc xá và bữa ăn của trường: khi vào học thì tụi mình sẽ được chọn nơi ở (phòng 1 người hay nhiều người) cũng như số bữa ăn trong kì học. Ngoài ra một số trường sẽ yêu cầu tụi mình ở kí túc xá của trường 1-2 năm đầu, do đó mọi người có thể cân nhắc và tìm hiểu trên trang web trường trước nhe.

Các câu lạc bộ: hãy tìm hiểu trước về những câu lạc bộ của trường vì đây chắc chắn là một phần không thể thiếu trong suốt thời gian đại học đó.

Điều cuối cùng là hãy nghe theo con tim mách bảo nha! Vì thật ra bạn sẽ dành 4 năm đại học ở ngôi trường đó và mình chắc chắn là bạn sẽ mong muốn những kỉ niệm đẹp nhất cho khoảng thời gian sinh viên của mình nè.

[Lâm Nguyên Bảo]

Nếu được chọn 3 từ để miêu tả quá trình lên danh sách trường đại học của bản thân thì "Nhức óc - Mơ hồ - Hoang mang" sẽ nảy lên ngay trong đầu của mình. Phải đó, giữa biển trường đại học lớn nhỏ rải rác khắp xứ cờ hoa, việc phải kiếm ra 15 đến 20 ngôi trường ưng ý mà bản thân đặt trọn niềm tin để đồng hành trong 4 năm quan trọng nhất của cuộc đời ắt hẳn sẽ là một bài vô cùng hóc búa của những "thợ săn học bổng."

Vào khoảng học kỳ 2 của năm lớp 11, mình đã bắt đầu công cuộc đi tìm "nửa kia" để đồng hành với bản thân trong 4 năm sắp tới. Và, quá trình đó đã hoàn toàn đưa mình vào một mê cung không lối thoát khi các thông tin thật giả lẫn lộn về các trường đại học Mỹ cứ liên tục được đăng tải tràn lan trên các trang mạng xã hội.

Mình còn nhớ có một giai đoạn mình đã mất rất nhiều thời gian và cực kỳ đau đầu với việc chọn trường. Bởi lẽ, cứ mỗi tối, khi đang lướt xem các trang mạng xã hội, hễ cứ thấy tên một trường đại học nào mới trên những diễn đàn du học thì mình lại lật đật mò dậy để dành hàng giờ tìm hiểu về ngôi trường ấy và nhồi nhét nó vào danh sách trường một cách vô tội vạ. Đó là khoảng thời gian cực kỳ mơ hồ đối với mình khi vừa không hiểu rõ bản thân muốn gì ở một ngôi trường tương lai, vừa đau đầu vì danh sách trường cứ ngày một dài ngoằng thêm mà chẳng biết nên chọn hay bỏ bớt trường nào.

Vì vậy, sau những trải nghiệm ấy, bài học lớn nhất mà mình học được để quá trình chọn trường được thật sự tối ưu hóa đó là các bạn hãy nghiêm túc soi chiếu lại bản thân mình. Nghe có vẻ cao siêu nhưng thật chất nó đơn giản là việc viết ra những mong muốn, tiêu chí, yêu cầu của bản thân đối với trường đại học tương lai. Ngoài ra, bạn cũng cần phải nắm rõ năng lực và tính cạnh tranh của bộ hồ sơ chính mình.

Xác định mong muốn, tiêu chí, và yêu cầu của bản thân:

Giữa biển trường đại học, việc hiểu rõ bản thân muốn và cần gì là vô cùng quan trọng. Con số hơn 3,000 trường đại học nghe có vẻ choáng ngợp, tuy nhiên nếu biết khéo léo chọn lựa qua từng lớp tiêu chí, bạn sẽ có thể lược bớt kha khá các trường đại học để có một con số "dễ thở" hơn rồi. Một số tiêu chí phổ biến mà mình đã áp dụng có thể kể đến như sau:

- Nhóm trường: Bản thân bạn phù hợp với nhóm trường National University hay Liberal Art College?
- Khu vực địa lý: Bạn có chịu được những vùng có biên độ khí hậu lớn? Bạn thích sống ở nông thôn, ngoại ô, hay thành thị?
- Môi trường: Bạn thích một môi trường chú trọng học tập/điểm số/nghiên cứu, các hoạt động ngoại khóa, hay cơ hội thực tập?
- Cộng đồng người Việt: Bạn thích trường có đông đảo sinh viên Việt Nam để dễ thích nghi hay ít hoặc không có/có ít sinh viên Việt Nam để bước ra khỏi vùng an toàn?

Ngoài ra, các bạn hãy tự đặt thêm những tiêu chí phù hợp với cá nhân mình nhé.

Xác định tính cạnh tranh của bộ hồ sơ:

Sau khi đã khoanh vùng được một số trường đại học ưng ý, mình đã bắt đầu xếp chúng vào 3 nhóm trường (an toàn, cạnh tranh, và mơ ước) dựa theo hồ sơ bản thân với những tiêu chí như: Điểm trung bình trên lớp (GPA), điểm kỳ thi SAT/ACT, các hoạt động ngoại khóa, và đặc biệt là mức đóng của gia đình.

Cuối cùng, với trình tự chọn trường khoa học, mình đã xây dựng thành công một danh sách trường ưng ý. Nghe thì có vẻ khó thôi nhưng khi bắt tay vào thì các bạn sẽ cảm thấy nó khó hơn bội phần. Phải đó! Tuy vậy, mình mong các bạn sẽ không nản lòng mà hãy xem đây như là cơ hội để soi chiếu mong muốn của bản

thân cũng như tìm hiểu kỹ hơn về các trường đại học Mỹ. Vì biết đâu, đó sẽ là nơi mà bạn đồng hành trong 4 năm thanh xuân sắp tới.

Chọn trường là một nghệ thuật, và người chọn trường là một nghệ sĩ. Thế nên, còn chần chừ gì nữa mà không ngồi xuống để vẽ nên một bức tranh độc nhất cho tương lai mình nào! Lời cuối, mình xin chúc tất cả những "thợ săn học bổng" nhiệt huyết sẽ tìm ra ngôi trường chân ái của mình và có những kỉ niệm cũng như bài học quý giá trong quá trình chuẩn bị hành trang du học.

[Lý Nhật Hưng]

Xếp hạng cao, học phí rẻ, gần trung tâm, đây luôn là những ưu tiên hàng đầu khi tụi mình chọn trường. Nhưng bạn có biết, nếu chỉ dựa vào những yếu tố này để lựa chọn ngôi trường đại học tương lai cho bốn năm sắp tới của mình, bạn rất có thể sẽ đưa ra những quyết định không mấy sáng suốt đó. Hãy cùng tìm hiểu vì sao nhé!

Việc lên danh sách trường bao giờ cũng là quan trọng hơn cả bởi nó sẽ quyết định hướng đi và phát triển của hồ sơ tụi mình. Thế nhưng, mỗi trường đều mang một phong cách riêng biệt vậy nên tụi mình phải chắc chắn rằng những trường chúng mình đưa vào danh sách phải phù hợp với bản thân sau này. Và ở bước đầu tiên, chúng ta sẽ xác định những "khoảng" trường phù hợp với bản thân thông qua thành tích học tập. Điểm SAT sẽ trở nên cực kì hữu hiệu trong bước đầu tiên này. Bạn có thể lấy điểm SAT của mình để so sánh với khoảng điểm SAT trung bình ở các trường để có thể đánh giá sơ lược tỉ lệ trúng tuyển của bản thân đó. Đồng thời trong bước này, bạn cũng sẽ phân ra ba khoảng cho danh sách trường của mình: Khoảng trường an toàn (chiếm 20%) - Khoảng trường cạnh tranh (chiếm 70%) - Khoảng trường mơ ước (chiếm 10%). Ứng với cách gọi của từng khoảng, bạn sẽ khoanh vùng được một số trường nhất định sao cho tỉ lệ trúng tuyển của bản thân tương thích với từng khoảng này (An toàn: ~80-95%; Cạnh tranh: ~35-70%; Mơ ước: ~5-20%) dựa vào các yếu tố cơ bản như điểm SAT, điểm trung bình trong lớp, và tỉ lệ nhận hằng năm của trường.

Sau khi đã khoanh vùng được một số trường nhất định, việc cần làm tiếp theo của tụi mình chính là xác định mức học bổng và hỗ trợ tài chính trường có thể cho. Không phải trường đại học nào ở Mỹ cũng sẽ cho học bổng và hỗ trợ tài chính cho học sinh quốc tế tụi mình, đặc biệt là các trường thuộc hệ UC (University of California), vì thế đây sẽ là vấn đề tụi mình cần đặc biệt cân nhắc trong lúc lập danh sách trường. Và tất nhiên cũng có rất nhiều trường hào phóng,

luôn có nhiều suất học bổng ưu đãi, điển hình như là các trường đại học khai phóng (Liberal Arts Colleges). Bạn cũng nên nhớ rằng, sẽ có vài trường yêu cầu học sinh phải có mức đóng học phí nhất định, nếu không sẽ tự động loại hồ sơ của bạn. Vì thế hãy tìm hiểu thật kĩ càng về vấn đề tài chính khi lập danh sách trường cho chính mình nhé.

Đến bước này, hẳn bạn đã có thể chọn ra được kha khá trường cho bản thân mình rồi, vậy chúng ta sẽ tiến đến những bước cuối cùng để chắt lọc những trường thật sự phù hợp cho danh sách trường nhé. Con số lí tưởng nhất cho một danh sách là từ 15 đến 20 trường. Tuy rằng bạn có thể nộp nhiều hơn và con số đó có thể lên đến tận 40, nhưng mình khuyên các bạn chỉ nên làm như thế nếu bạn đã chuẩn bị từ rất sớm và bản thân có đủ khả năng nhé. Nếu không bạn sẽ rất dễ phải đối mặt với những vấn đề tâm lí vì lượng áp lực khổng lồ cũng như không thể hoàn thành trọn vẹn bộ hồ sơ của mình. Khi đã chọn được con số phù hợp với mình, bạn hãy bắt đầu làm nghiên cứu về các trường mình đang có. Công cụ hữu hiệu nhất chính là trang web của các trường, hãy sử dụng chúng thật thông minh và hiệu quả bạn nhé. Ngoài ra bạn cũng có thể lên các diễn đàn khác như Niche hay US News để đọc thêm nhận xét của các cựu học sinh về trường nhé. Nhưng đừng bị chi phối bởi những bình luận tiêu cực về trường. Nếu những bình luận ấy chỉ chiếm số nhỏ hoặc đã được viết từ 4-5 năm trước, thì điều đó cũng không phản ánh quá nhiều về hiện trạng thực sự của trường đâu. Ngoài chú ý về các chương trình học tập, các điểm nổi bật hay các phúc lợi của trường, bạn cũng nên để ý sự đa dạng và tỉ lệ học sinh quốc tế của trường nhé. Nếu bạn thấy bản thân không thực sự tốt trong việc thích ứng ở một môi trường hoàn toàn mới, hãy ưu tiên những trường có số lượng sinh viên quốc tế nhiều hơn vì điều này sẽ giúp bạn tìm được nhiều sự liên kết hơn trong khoảng thời gian đầu đó.

Quay lại vấn đề ban đầu, nếu chỉ quan tâm đến những vấn đề như thứ hạng, rất có thể bạn sẽ lập nên một danh sách trường quá xa vời với khả năng của bản thân từ đó làm giảm đi tỉ lệ trúng tuyển của chính mình. Ngoài ra, bạn cũng sẽ không

biết được liệu ngôi trường mình chọn có thật sự phù hợp với mình, có thể cho mình nhiều cơ hội trong khối ngành mình chọn hay không. Vì thế, hãy tìm hiểu thật cẩn thận trước khi quyết định đưa một trường vào danh sách nộp của bản thân nhé. Chúc các bạn tìm được những ngôi trường đại học phù hợp nhất với mình!

[Nguyễn Hữu Thục Lê]

"Mình đã mất gần 2 năm để lên một danh sách trường cụ thể!"

Nghe thật là đáng sợ, nhưng sự thật là mình đã rất hào hứng tìm hiểu về môi trường học tập ở nước ngoài từ lâu trước khi quyết định làm hồ sơ đi du học.

Kể từ khi còn đang gặp khó khăn với những bài thi thử SAT đầu tiên, mình đã dành thời gian mỗi tuần cho việc xem điểm SAT và GPA trung bình của nhiều trường ở Mỹ. Việc khảo sát điểm số của các trường xếp hạng 50 - 150 cho mình nhiều động lực để cố gắng hoàn thiện mảng học thuật của bộ hồ sơ mỗi ngày, đồng thời giúp mình có cái nhìn thực tế hơn về những lựa chọn phù hợp với năng lực của bản thân.

Mình nhận thức được bản thân mình là một học sinh quốc tế, mức đóng trung bình - thấp, nên mình đã luôn cố gắng đạt mức điểm SAT trên 1400, thuộc nhóm 25% cao nhất của những trường mà mình nộp hồ sơ.

Phần lớn những trường đại học trong danh sách của mình là những ngôi trường "an toàn" so với điểm số mình có được, với mức điểm SAT trung bình khoảng 1300 trở xuống. Ngoài ra, mình cũng thử sức bản thân khi nộp hồ sơ vào một số ngôi trường "mơ ước", với nhiều học sinh đạt SAT 1450 trở lên, kèm theo rất nhiều lớp học AP, IB, và các hoạt động ngoại khóa đặc sắc. Số điểm của mình có thể không cạnh tranh, nhưng mình vẫn có cơ hội gây ấn tượng với nhà tuyển sinh của những trường đại học ấy bằng việc đầu tư vào bài luận chính và luận phụ để thể hiện nhiều khía cạnh tiềm năng.

Sau khi đã có những số liệu về điểm số hợp lý, mình đặc biệt lưu ý những trường đầu tư vào nhóm ngành STEM và có nhiều cơ hội cho học sinh quốc tế. Điều đó không dễ một xíu nào! Thông thường, các trường Liberal Arts College (LAC) có môi trường thân thiện, thoải mái, và có nhiều hỗ trợ tài chính, song lại có nhiều giới hạn trong việc học các ngành STEM. Các trường National University (NU) có

nhiều thành tựu trong nhóm ngành STEM lại thường có chi phí đắt đỏ hơn cho học sinh quốc tế, như Case Western Reserve University, Worcester Polytechnic Institute, hay Illinois Institute of Technology.

Mình đã dành rất nhiều thời gian để tìm kiếm những ngôi trường có những yếu tố mình cho là cần thiết. Qua đó, mình thành "bạn bè thân thiết" với website trường và các nền tảng cung cấp thông tin như US News, CollegeVine, Niche, College Factual, v.v. để tìm ra một số ngôi trường phù hợp nhất.

Các bạn có thể tham khảo danh sách một số trường của mình ở đây:

- Bucknell University (LAC)
- Lafayette College (LAC)
- Villanova University (NU)
- University of Cincinnati (NU)
- University of South Florida (NU)
- University of Alabama (NU)
- Smith College (LAC, trường nữ)

Để xem xét về các lựa chọn Early Decision 1, Early Decision 2, Early Action, và Regular Decision thì mình đọc những chia sẻ cá nhân của học sinh trong trường, trên các nền tảng YouTube, Reddit, và Instagram. Qua những chia sẻ đó, mình lường trước được những khó khăn về thời tiết, kí túc xá, và chương trình học của trường, đồng thời có cái nhìn toàn cảnh hơn về cuộc sống của du học sinh. Ngoài ra, nguồn thông tin vô giá về các trường của mình tới từ những anh chị học sinh, cựu học sinh mà mình có dịp làm quen.

Bài học lớn nhất trong quá trình lên danh sách trường của mình là "PHẢI CHỦ ĐỘNG." Mình may mắn bởi mình đã được tiếp xúc, trò chuyện cùng nhiều anh chị đã và đang học tập ở nước ngoài. Nhưng những thông tin cần thiết cũng không tự đến với mình. Đến giữa năm lớp 11, mình mới vượt qua được sự ngại

ngùng của bản thân để liên hệ và học hỏi từ những người đi trước. Nhờ sự chủ động ấy, mình biết đến những buổi webinar chia sẻ kinh nghiệm, giới thiệu trường học. Trong đó, buổi chia sẻ đáng nhớ nhất là buổi đọc thơ của học sinh người Việt tại Columbia University, nơi mình có cái nhìn mới về quá trình trưởng thành và định vị bản thân của du học sinh Việt.

Thông qua những anh chị mà mình đã làm quen, mình biết môi trường nào thoải mái cho người Việt Nam, thân thiện với người thuộc cộng đồng LGBTQIA+, cũng như có nhiều cơ hội nghiên cứu trong phòng thí nghiệm, viết bài nghiên cứu, và làm việc trong trường. Mình còn được giới thiệu tới những trường đại học nữ như Smith College, Wellesley College, và nhiều cơ hội nhận học bổng trong nhóm ngành STEM nữa!

Đó là quá trình tạo danh sách trường khá "gian nan" nhưng cũng đầy thú vị trong hai năm của mình. Mong rằng bài chia sẻ này có thể giúp ích cho bạn trong quá trình tìm hiểu các trường đại học của các bạn nhé!

[Nguyễn Ngọc Đào Nguyên]

Mình đã khóc rất nhiều khi lên danh sách trường. Đúng vậy, các bạn không đọc nhầm đâu. Mọi người vẫn thường nghĩ: "Lên danh sách trường dễ mà, có gì phải đắn đo đâu!" Tuy nhiên, vấn đề lớn nhất mà mình (và rất nhiều bạn khác) gặp phải khi soạn danh sách trường là việc cân bằng giữa các trường "ước mơ" với các trường phù hợp với điều kiện của bản thân.

Khi bắt đầu quá trình chuẩn bị, mình tin rằng học lực và bộ hồ sơ của mình khá mạnh nên mình luôn mơ về những trường trong top 20, thậm chí là các trường thuộc hệ thống Ivy League (những trường hàng đầu Mỹ). Mình đã soạn lên một danh sách trường "hy vọng", nhưng những câu nói mình nhận lại được nhiều nhất khi đưa cho gia đình xem là "Nhà mình không có tiền đâu" hay là "Con nghĩ con vào nổi không?"

Sau 2 tháng "giằng co tâm lý" với bố mẹ, mình quyết định xóa hết tất cả các tài liệu về những trường danh giá đó và chấp nhận sự thật về hoàn cảnh của bản thân. Khi chọn những trường thứ hạng cao, nếu không quá xuất sắc, mình phải có thật nhiều tiền. Vì thế, mình chọn bắt đầu lại từ đầu. Và mình cũng xin chia sẻ một số bài học xương máu mình rút ra được khi lên danh sách trường như sau.

Bài học thứ nhất: Hãy thẳng thắn với gia đình, đặc biệt là vấn đề tài chính.

Đi du học cần tiền, rất nhiều tiền, và số tiền đấy chỉ có thể xuất phát từ gia đình các bạn thôi. Vậy nên, hãy dành một buổi ngồi lại nói chuyện với ba mẹ về số tiền có thể chu cấp cho việc học và từ đó, bạn có thể chọn những trường vừa với mức đóng để thoải mái cho bản thân cũng như là gia đình mình.

Câu hỏi chính là: Số tiền gia đình có thể đóng mỗi năm cho bạn là bao nhiêu?

Mình đã có một buổi tối nói chuyện rất lâu với bố mẹ, và khi biết được rằng thật sự gia đình không quá khá giả với mức đóng 18,000 - 20,000 USD/năm, mình

chấp nhận từ bỏ những trường vượt quá khả năng tài chính của bản thân, đặc biệt là các trường NU (25,000/năm trở lên) và tìm đến những cơ hội mới ở các trường LAC (17,000 - 20,000/năm trở lên).

Bài học thứ hai: Hãy thành thật với bản thân, đặc biệt là về năng lực.

Đầu tiên, nếu bạn không có một bài luận xuất sắc hay một bộ hồ sơ tuyệt vời, hãy tạm thời cất đi ước mơ về các trường Ivy League đi. Thay vào đó, bạn nên dành thời gian liệt kê tất cả những thông số học tập của bản thân bao gồm: điểm SAT, IELTS, GPA, v.v. và chọn những trường có khung điểm vừa sức mình hơn.

Bài học thứ ba: Hãy tin tưởng vào các mối quan hệ của bạn và gia đình bạn.

Chị hai của mình đã sinh sống tại Mỹ khá lâu nên một trong những ưu tiên của mình chính là địa điểm trường. Mình chọn những trường cách nhà chị khoảng 2 đến 3 tiếng lái xe để gia đình có thể gặp gỡ vào các dịp lễ, hơn hết là để bản thân và bố mẹ mình an tâm. Nếu các bạn cũng có người thân, người quen nào đã sinh sống tại nơi các bạn sẽ học, hãy cân nhắc việc đưa vào danh sách những trường có vị trí ở gần đó nhé!

Mình biết du học là một quá trình dài mà bạn có thể chứng minh sự độc lập của bản thân cho ba mẹ nhưng cũng đừng bao giờ từ chối sự giúp đỡ của người quen, vì bạn sẽ không biết trước được điều gì sẽ xảy tới trong tương lai đâu.

Bài học thứ tư: Hãy tự tin chứ đừng tự cao, có trường nhận là tốt rồi.

Mình nhớ khi mình lười tham gia vào các buổi chia sẻ của các trường không quá nổi tiếng, chị cố vấn của mình đã từng nhắc nhở: "Đừng chủ quan nữa. Trường nào cũng tốt hết, có trường nhận là tốt rồi." Sau đó, mình nhận ra thật sự là mình không nên "kén chọn" và nên biết ơn tất cả các cơ hội đã mở ra cho mình. Với tư duy này, mình đã thêm được vào danh sách trường của mình hai đến ba trường

"an toàn," nhưng cũng chính những trường "an toàn" đó mới là thứ củng cố tinh thần của mình xuyên suốt quá trình chuẩn bị hồ sơ.

Bài học cuối cùng: Không ai đánh thuế giấc mơ, nhưng hãy mơ một cách chắc chắn.

Sẽ không ai cấm các bạn nộp những trường danh giá như Ivy League. Tuy nhiên, hãy chọn cho bản thân một phương án dự phòng. Bạn cần đảm bảo rằng bản thân thật sự yêu thích và quý trọng mọi ngôi trường bạn theo đuổi. Mình rất may mắn khi sự tư vấn kỹ càng và bảng thống kê hằng năm về mức đóng, điểm yêu cầu, địa điểm của các trường đại học ở Mỹ của thầy Nam và VELA đã giúp mình chọn ra được ngôi trường mong muốn theo học trong 4 năm tiếp theo. Mình đã mơ rất cao, nhưng mình cũng đã hạ cánh một cách an toàn.

Lời cuối cùng mình muốn nói với các bạn là việc lên danh sách trường chính là một cơ hội "vàng" để các bạn hiểu thêm được về bản thân và gia đình. Do đó, dù thuận lợi hay gặp nhiều khó khăn đi nữa, mình chúc các bạn có thể tận hưởng toàn bộ quá trình và chọn được ngôi trường "thuộc về các bạn" cho 4 năm kế tiếp nhé.

Mẹo nhỏ: Hãy dùng những trang như là CollegeVine, Reddit, hay Quora để nghe nhận xét thật lòng từ các sinh viên đang học tại trường. Như vậy, bạn sẽ có cái nhìn tổng quát và thực tế hơn đó!

[Lưu Hoàng Bảo Ngọc]

Xuyên suốt hành trình làm hồ sơ, mình nhận ra rằng chọn trường là một trong những bước vô cùng quan trọng đặt nền tảng quyết định xem hồ sơ của bạn có thuyết phụ và nổi bật hay không. Bởi vì, mỗi trường sẽ có nhiều tiêu chí khác nhau, và nếu như bạn chỉ chăm chăm xây dựng hồ sơ thật hoành tráng, thật đẹp mà lại quên mất yếu tố phù hợp, thì bạn sẽ rất dễ trở thành một ứng cử viên TỐT nhưng không PHÙ HỢP.

Lấy ví dụ từ bản thân mình, dự định của mình là đi du học ở các nước Châu Âu và Singapore, Nhật Bản. Khác với Mỹ, ở các nước này, hoạt động ngoại khóa ấn tượng không phải là thứ quan trọng nhất mà chính là điểm trung bình (GPA) và thành tích học tập của ứng cử viên. Chính vì lí do đó, mình đã tập trung vào học tập để giữ điểm trong lớp ổn định ngay từ khi mới vào cấp 3. Điều đó có thể làm cho hoạt động ngoại khóa của mình không nổi bật bằng các bạn khác, nhưng bù lại, mình lại thu hút trường bằng GPA ấn tượng. Tương tự như vậy, sẽ có những trường chỉ ưu tiên những bạn học sinh có điểm SAT cao, nên nếu như các bạn không tìm hiểu trường, chọn trường từ trước thì sẽ mãi chăm chăm vào những thứ khác mà bỏ qua yếu tố thực sự cần thiết và là chìa khóa.

Bên cạnh đó, việc lên danh sách trường còn giúp mình tạo được một kế hoạch học tập thật hợp lí cho ba năm cấp 3, cụ thể là GPA năm lớp 10 và lớp 11 của mình phải thật ổn định ở mức 9-9.5 (đối với mình thôi nhé), tham gia một vài hoạt động ngoại khóa và duy trì cho tới năm lớp 12. Việc biết được danh sách trường và trường cần gì ở mình giúp mình có mục tiêu thật cụ thể để phấn đấu tốt hơn.

Quá trình chốt danh sách trường của mình chắc chắn cũng không hề dễ dàng. Ban đầu, mình chỉ đua theo các bạn khác mà đi các nước phổ biến là Mỹ, Úc và Canada, trong khi sự thật là còn rất nhiều trường tốt ở các quốc gia khác phù hợp với mình hơn mà mình chưa biết đến. Phải trải qua nhiều quá trình đánh giá và

nhìn nhận lại bản thân mình mới nhận ra rằng tính cách của mình không hợp với những quốc gia đó.

Vấn đề tiếp theo mình gặp phải là không kiếm được thông tin chính xác. Cụ thể hơn, khi tìm hiểu về trường, bạn cần tìm hiểu về môn học, ngành học, chất lượng đào tạo, hoạt động ngoại khóa, học bổng, học phí, v.v. Nhưng, để tìm được hết tất cả những thông tin này thì trang web của trường nhiều khi vẫn chưa đủ. Các bạn còn nên đọc thêm những thông tin khác từ các trang mạng như là Reddit, Twitter để đọc nhiều nhận xét khách quan, hỏi những anh chị đi trước, các cựu học sinh về thông tin của trường và tỉ lệ mà các bạn có thể đạt được học bổng. Những người đi trước mới là những người cung cấp cho ta những thông tin chính xác và trực quan nhất từ chính trải nghiệm của họ.

Ngoài những yếu tố kể trên, mình muốn lưu ý một điều mà rất ít người nhớ và để tâm vì cho rằng không quan trọng, đó chính là vấn đề về thời tiết. Là một người bị dị ứng thời tiết và rất hay bị đau họng, sổ mũi, thời tiết là một trong những lý do từng khiến mình có ý định không đi du học nữa vì không chịu được lạnh. Mình cũng đã phải cân đo đong đếm rất nhiều để tìm ra những quốc gia có khí hậu phù hợp với mình nhất. Nếu không có sức khỏe thì chắc chắn sẽ không học được gì cả, vì vậy mình mong mọi người hãy cân nhắc thật kỹ về điều kiện sức khỏe của bản thân.

Ngoài ra, mình cũng quan tâm đến tỉ lệ tốt nghiệp, định cư và kiếm việc làm ở trường. Mục đích của việc đi du học đối với mình ngoài việc học còn cần trải nghiệm, và quan trọng nhất vẫn là tương lai sau này nữa, nên mình sẽ cân nhắc xem mình có thể dễ dàng kiếm việc làm nếu mình học trường hay không.

Lời cuối cùng, mình chỉ muốn khuyên các bạn thực sự tỉnh táo để tìm ra trường phù hợp với mình, đừng vì chạy theo những người khác, bạn bè mà bỏ qua nhiều trường tốt. Suy cho cùng, cho dù trường có xếp hạng cao, nổi tiếng, được nhiều người khen thì người học vẫn là bạn, vậy nên hãy thật tỉnh táo và sáng suốt nhé!

[Võ Lê Hoàng Anh]

Trong suốt quá trình làm hồ sơ, mình đã thay đổi số lượng, thời gian nộp của các trường nhiều lần vô kể. Sau mỗi lần chỉnh sửa danh sách, tiêu chuẩn chọn trường của mình lại thay đổi.

Ban đầu, mình chỉ định chọn những trường từ nhóm trường National University (NU) vì gia đình mình không hiểu về các trường đại học khai phóng (Liberal Arts College, viết tắt là LAC). Tuy nhiên, sau những ngày thuyết phục và giải thích cho các bậc phụ huynh hiểu hơn về sự khác biệt giữa hai nhóm trường, ba mẹ đã cho mình quyền tự do hơn trong việc chọn trường. Danh sách của mình trải qua lần thay đổi đầu tiên với sự bổ sung từ các trường LAC. Vì vậy, dù khái niệm về các trường LAC có thể mới mẻ với một số bạn, thì cũng đừng vì thế mà bỏ qua những ngôi trường tuyệt vời này.

Trở ngại mình gặp tiếp theo là về vấn đề tài chính. Khi tìm hiểu trên mạng, mình đã gặp những trường với mức điểm thật phù hợp, địa điểm, xếp hạng, thời tiết đầy lý tưởng nhưng lại không có học bổng cho học sinh quốc tế. Các bạn nên lưu ý kỹ về những điểm này nha.

Ngoài những tiêu chí về ngành học, xếp hạng, tài chính, địa điểm, số lượng sinh viên đã được đề cập ở trên, mình còn suy xét về tính cách của bản thân trong môi trường học tập, trải nghiệm tại đó. Vì bản thân là một đứa dễ bị áp lực đồng trang lứa và suy sụp tinh thần, mình sẽ chú ý vào tính cạnh tranh và mức độ hợp tác của các sinh viên khi tìm hiểu về trường. Khi ở một nơi có nhiều người với năng lực và trình độ thấp hơn chính mình, ta khó mà học tập được điều mới và kiếm tìm cơ hội để phát triển bản thân. Nhưng ngược lại, một nơi có quá nhiều người ưu tú, đáng để bản thân ta ngưỡng mộ, liệu ta có đủ tự tin để kết nối với họ? Mình đã từng vì cảm giác choáng ngợp bởi những bạn tài giỏi ở xung quanh mà thu mình lại trong chiếc vỏ nhỏ xíu suốt một thời gian dài và bỏ lỡ những cơ hội quý giá. Mình cũng đã từng phát cáu khi làm việc với những bạn thụ động,

chỉ hoàn thành nhiệm vụ được giao mà không đóng góp thêm ý tưởng cho việc giải quyết vấn đề. Với mình, ở trong một môi trường mà mình có năng lực ngang bằng với mọi người xung quanh, mình có thể tự tin đưa ra ý kiến cũng như học hỏi thêm nhiều điều mới, giữ thế chủ động trong việc học tập. Chính vì vậy, các bạn nên chú ý thêm về thành phần sinh viên của ngôi trường mà các bạn đã chọn.

Bên cạnh đó, trải nghiệm của sinh viên tại ngôi trường bạn chọn cũng là một yếu tố quan trọng. Cùng với con số và dữ liệu các bạn tìm hiểu về trường, hãy lưu ý thêm phần đánh giá nữa nhé. Một số nguồn mà mình đã tham khảo là phần đánh giá của trường khi các bạn tìm kiếm trường trên Google, trang web niche.com và ratemyprofessors.com. Ngoài ra, YouTube và Instagram cũng là những công cụ mà các bạn có thể sử dụng để hiểu hơn về trường. Khi đọc cảm nhận của sinh viên về trường, mình xem điểm trung bình trước, so sánh tỉ lệ giữa đánh giá cao nhất và thấp nhất. Sau khi đọc qua những nhận xét gần nhất, mình sẽ xem phần đánh giá tiêu cực.

Đây là những điều mà mình đã đúc kết được sau nhiều giờ đọc bình luận về trường (lỡ mà bạn biết rồi thì giả bộ như chưa biết cho mình đỡ quê nha):

Trải nghiệm của mỗi cá nhân sẽ luôn luôn khác nhau. Đánh giá tiêu cực chỉ thể hiện được một phần khuyết điểm của trường. Vì vậy, đừng vì một vài lời chê bai mà bỏ qua hàng trăm lời khen ngợi nhé. Bạn biết đó, khó mà "làm dâu trăm họ", khó mà một trường chiều lòng được toàn bộ sinh viên.

Không có một ngôi trường nào là hoàn hảo. Dù đánh giá có tích cực như thế nào thì khi chính bạn trải nghiệm, những điều chưa tốt của trường sẽ dần dần xuất hiện. Nhớ chuẩn bị tinh thần nha.

Cuối cùng, đánh giá của sinh viên chỉ nên là một yếu tố cần lưu tâm trong việc chọn trường của bạn. Đừng biến nó thành yếu tố quyết định.

Lời sau cùng, đây là nơi mà các bạn sẽ gửi gắm 4 năm cuộc đời. Quyết định một cách bình tĩnh và cẩn thận nghen.

CHƯƠNG 12: CHỦ ĐỀ CHÍNH CỦA TOÀN BỘ HỒ SƠ

Chủ đề chính trong hồ sơ của bạn sẽ là điều mà nhân viên tuyển sinh sẽ nhớ nhất khi nói về bạn. Tuy nhiên lời khuyên ở chương này chỉ áp dụng cho các trường thuộc hệ Mỹ.

Mình không hiểu, chủ đề chính của toàn bộ hồ sơ là gì?

Hồ sơ đại học của bạn sẽ bao gồm những 2 phần chính sau:

- Phần điểm số: điểm trung bình lớp 9, 10, 11, (hoặc 12 cho các bạn gap year), ACT/SAT, AP, v.v.
- Phần tính cách con người: bài luận chính, luận phụ, thư giới thiệu, hoạt động ngoại khóa.

Vấn đề là mình cần một sợi dây để liên kết phần điểm số và từng phần tính cách để xây dựng một bức tranh hoàn chỉnh mà bạn muốn nhân viên tuyển sinh có thể tưởng tượng ra sau khi đọc.

Ôi, nghe mông lung quá, sợi dây liên kết là cái gì và tại sao phải liên kết?

Bạn hãy đặt mình vào vị trí nhân viên tuyển sinh nhé. Trung bình một ngày họ có thể phải đọc 40 tới 50 bộ hồ sơ. Như vậy, nếu không có một sợi dây liên kết tạo nên chủ đề chính thì hồ sơ của bạn sẽ rất nhạt nhoà. Ví dụ nếu bạn là một SKY của Sơn Tùng hay là "gà con" của Mỹ Tâm thì chắc chắn bạn phải yêu thích phong cách riêng cũng như dòng nhạc của mỗi ca sĩ. Tương tự như vậy, phong cách riêng, chủ đề riêng trong hồ sơ của bạn là gì?

Chưa hiểu?

Để mình lấy ví dụ của một chị hiện đang học tại đại học New York University Abu Dhabi khóa 2023 nhé.

Trước khi bước vào viết bài luận chính, bài luận phụ, và thư giới thiệu, chị đã mô tả hình ảnh/chủ đề mà chị ấy muốn xây dựng cho bộ hồ sơ của mình như sau:

Một vài thứ quan trọng mà nhân viên tuyển sinh cần biết về mình đó là mình là một cô gái thành phố. Mình lớn lên tại Thành phố Hồ Chí Minh. Bố mẹ mình đều là công nhân viên chức. Tình yêu của mình là tận hưởng khí trời thanh mát của miền quê. Mình học lớp không chuyên và học đều các môn. Trong lớp, mình thích phát biểu bảo vệ chính kiến trong nhiều vấn đề. Ngoài lớp học, niềm yêu thích của mình là kinh doanh và làm MC. Mình đang cùng một nhóm bạn nhập giày xách tay từ Mỹ và bán lại qua Facebook. Doanh thu và lợi nhuận của chúng mình cũng kha khá. Ngoài ra khi trường có các hoạt động thì mình cũng xung phong làm MC. Bạn bè thân thiết mô tả mình là một người phụ nữ mạnh mẽ, có chính kiến, và thích hành động. Hiện giờ mình nghĩ mình sẽ theo học 2 ngành môi trường và truyền thông để thực hiện việc quảng bá ý tưởng bảo vệ môi trường của mình.

Nghe thú vị nhỉ, rồi sao nữa?

À, sau khi chị ấy viết chủ đề chính của bộ hồ sơ thì mọi thứ trong hồ sơ sẽ thể hiện những điểm ấy:

- Bài luận chính viết về hành động dừng xe để khuyên mọi người tắt máy xe trong một đợt kẹt xe khủng khiếp tại thành phố. Lồng vào đó là tình yêu với không khí tươi mát của thiên nhiên và kỷ niệm tuổi thơ.
- Khi chị ấy đi phỏng vấn tại Abu Dhabi thì chị ấy chọn mang theo một chiếc khẩu trang để nói về tình trạng ô nhiễm không khí tại Việt Nam.

- Bài luận phụ đưa ra những điểm ngành truyền thông và môi trường của trường thu hút chị ấy, cũng như những kế hoạch giảm thiểu ô nhiễm không khí mà chị ấy muốn thực hiện tại đại học.
- 3 thư giới thiệu từ giáo viên của những môn chị đã đạt điểm cao ở trường, trong đó cung cấp thêm thông tin chi tiết về những hoạt động ngoại khóa bao gồm việc kinh doanh riêng, làm MC, và tham gia các hoạt động giao lưu văn hóa và bảo vệ môi trường. Các bức thư đưa ra nhiều ví dụ cụ thể để nhấn mạnh 3 tính cách: dám nghĩ dám làm, mạnh mẽ, và sáng tạo.

Có dễ hiểu hơn không?

Ừ, cũng tàm tạm, thế nhưng còn lợi ích gì nữa của việc chọn chủ đề này không?

Còn chứ, đó là chủ đề sẽ giúp bạn tập trung hơn khi viết bài luận chính, luận phụ và cả thư giới thiệu. Nếu bạn không có một chủ đề tập trung thì các bài luận bạn viết có thể rất lan man, không nhấn mạnh được sự khác biệt của bản thân bạn. Ví dụ bạn đã có bao giờ tự hỏi là tại sao cứ bật tivi lên là thấy quảng cáo của Vinamilk hay của Tân Hiệp Phát (trà thảo mộc, trà xanh không độ, v.v)?

Thì chắc là để bán được nhiều hàng hơn?

Đúng, nhưng mục đích quan trọng hơn là nhấn mạnh điệp khúc "sữa 3 không" hoặc "giải nhiệt cuộc sống" để người xem thuộc lòng. Tương tự cho bộ hồ sơ đại học, bạn cần lặp lại và nhấn mạnh. Ngoài ra, khi bạn có chủ đề rồi thì việc chỉnh sửa bài luận hay thư giới thiệu cũng dễ dàng hơn rất nhiều.

Rồi, hiểu rồi, thế mình viết chủ đề thế nào?

Bạn hãy tự trả lời những câu hỏi sau đây:

- Một số điều mà nhân viên tuyển sinh cần biết về mình đó là: …, …, …. (3 thứ quan trọng về giới tính, gia đình, hoàn cảnh, cộng đồng bạn đang sinh sống, v.v.)
- Trong trường, tôi là một học sinh … (dùng từ để mô tả, không dùng con số).
- Ngoài trường, tôi là một con người … (tập trung vào những điều mình đã mang lại cho người xung quanh và những điều bạn bè nghĩ về mình).
- Bạn bè và người thân mô tả tôi là một người: …, …, … (3 tính cách quan trọng).
- Hiện tại, tôi mong muốn theo ngành … hoặc ngành …. (hãy thỏa sức đam mê các ngành lạ) vì những ngành này phù hợp với tính cách …, …, … (3 tính cách ở trên) của tôi.
- Hiện tại, tôi quan tâm đến lĩnh vực/chủ đề… hoặc mong muốn theo ngành có tính chất…/có liên quan đến chủ đề… (dành cho những bạn chưa xác định được ngành học nhé).

Hãy nhớ khi trả lời, bạn cần trung thực với chính bản thân và càng cụ thể càng tốt.

Đấy, giờ hãy dành 30 phút, viết chủ đề này trước khi bạn chuẩn bị những phần tiếp theo có được không? Giờ thì bạn ngồi viết đi.

Được thôi, làm ngay.

PHẦN CHIA SẺ CHƯƠNG 12

[Lê Kim Minh Huyền]

Nói một cách đơn giản, chủ đề chính của toàn bộ hồ sơ là "bộ nhận diện thương hiệu" độc quyền và duy nhất của cá nhân bạn, là những câu chuyện, trải nghiệm hay đặc điểm có tính đồng nhất và liên kết xuyên suốt toàn bộ mà bạn muốn thể hiện trước ban tuyển sinh. Những yếu tố đó, dù nhỏ thôi, là một chi tiết bất kì trong luận chính/luận phụ, portfolio, đều mang dấu ấn của cá nhân bạn mà không tìm thấy ở ai khác. Tất cả chúng khiến người xem khi nhìn vào hồ sơ của bạn đều phải nói rằng: "Đây là ABC, một học sinh đến từ Việt Nam và yêu thích lĩnh vực XYZ."

Cá nhân mình cảm thấy việc tìm ra "chủ đề chính" này chẳng dễ tí nào. Rõ ràng, thời nay GenZ tụi mình dù được đánh giá là luôn sáng tạo, cá biệt với muôn vàn màu sắc, nhưng đôi khi ta cứ loay hoay mãi giữa đám đông đó, chỉ chạy theo xu hướng mà không chịu dừng lại một chút để tìm xem bản thân thực sự thích gì, muốn làm gì. Câu hỏi muôn thuở "Tôi là ai?" đôi khi phải mất cả đời mới trả lời được, nhưng mình tin rằng qua quá trình làm hồ sơ này, dù ít dù nhiều, bạn sẽ có cơ hội để hiểu rõ về bản thân hơn đó. Mình cũng vậy, đã có rất nhiều thay đổi xung quanh mình kể từ khi mình bắt tay vào chuẩn bị "thương hiệu" của riêng mình. Mình nói chuyện với bản thân, quan sát chặng hành trình mình đã đi qua và gạn lọc ra những điểm cốt lõi nhất mà mình có thể tự hào thể hiện hết cho ban tuyển sinh thấy.

Tìm ra được cái duy nhất thuộc về mình đã khó, mà để nó nổi bật giữa hàng ngàn những bộ hồ sơ khác lại càng khó hơn. Mình thích làm nhiều thứ, cái biết ít cái biết nhiều, nhưng điều quan trọng là điểm chung giữa những điều đó là gì. Mình ngồi lại và liệt kê thật chi tiết những hoạt động mình đã tham gia, những sở thích mà mình luôn theo đuổi, kể cả công việc trong tương lai mà mình muốn hướng tới nữa để thống nhất lại các giá trị cốt lõi nhất mà mình thực sự có và muốn

truyền tải vào trong bài luận cũng như lý lịch của mình. Từ nhỏ mình đã thích vẽ, mình say mê với những sàn diễn thời trang, mình học văn và phát huy trí tưởng tượng qua lời kể tác giả, mình dùng chữ viết để chữa lành cho những tổn thương của đứa trẻ bên trong, v.v. tất cả những điều đó, với mình, đều liên kết với nhau và cùng hướng tới một chủ đề mình luôn quan tâm đó là "Mình và nghệ thuật cùng nhau lớn lên" (My Growing Art Journey).

Hầu như tất cả điểm nhấn của hồ sơ mình đều tập trung vào bài luận chính hết. Ở đó, mình kể lại câu chuyện rằng những con chữ hỗn độn trong đầu, những cuốn nhật kí mãi bị chôn vào bí mật, hay chỉ là một tờ ghi chú nhỏ đã khắc ghi hết những dại dột và nông nổi, cả những tổn thương thất vọng và sự chữa lành bình an mình đã đi qua như thế nào. Đó là hành trình của mình, mình tự hào về nó và mình sẵn sàng thể hiện hết qua hồ sơ, không chỉ trong bài viết mà còn ở cả những ảnh minh họa, bài vẽ mình muốn nộp vào. Chỉ có mình hiểu mình nhất, mới biết rõ bản thân đang muốn gì, và chắc chắn sẽ tìm ra cách để khai phá hết năng lực mà mình sẵn có.

À, có một điểm cần lưu ý chính là không chỉ những điều tự ở nhà mình chuẩn bị để mang vào hồ sơ mà ngay cả khi nhờ thầy cô viết thư giới thiệu, mọi người cũng nên ghi rõ ra định hướng, mong muốn của mình về bức thư đó như thế nào. Hãy tận dụng triệt để những tài nguyên sẵn có xung quanh để tìm ra những giá trị cốt yếu nhất mà mình muốn xây dựng (như ở VELA thì thầy Nam có cung cấp cho tụi mình một danh sách với rất nhiều phẩm chất, đặc điểm khác nhau để mình chọn ra những cái tối ưu nhất mà triển khai). Hoặc không, bạn cũng có thể thử làm trắc nghiệm tính cách, không mất quá nhiều thời gian đâu nhưng một phần kết quả báo cáo tương đối đó cũng khiến bạn hiểu thêm một chút về bản thân mình đó.

Thật lòng mình nghĩ là chẳng cần thứ gì cao siêu như những giải thưởng quốc gia quốc tế, điểm số cao ngất ngưởng hay vô số hoạt động ngoại khóa nổi bật thì mới

có thể gây ấn tượng với nhà tuyển sinh. Nhiều lúc mình cứ hay sợ rằng bản thân không đủ tốt, chẳng đủ giỏi và gây nên sự tự ti, tiêu cực không đáng có. Nhưng mà ở thời điểm hiện tại, mình chỉ cần là phiên bản tốt nhất của mình, hài lòng với những giá trị đang có và không ngừng phát triển nó trở nên tốt hơn, thì chắc chắn mình cũng là một "ứng viên" tiềm năng mà các trường luôn tìm kiếm.

Chúc bạn thành công.

[Nguyễn Ngọc Đào Nguyên]

Hãy thử nhớ lại từng hương vị đặc trưng của các món ăn bạn đã thưởng thức qua nhé.

- Đồ ăn Thái Lan: Cay.
- Đồ ăn Nhật Bản: Nhạt.
- Đồ ăn Mỹ: Mặn.

Dù những món ăn trên được người đầu bếp chăm chút bao nhiêu đi nữa, thì ở thực khách, điều đọng lại cuối cùng cũng chỉ là một hương vị nổi trội nhất mà thôi.

Một bộ hồ sơ du học chất lượng cũng vậy. Mặc dù quá trình du học sẽ bao gồm rất nhiều thứ như luận chính, luận phụ, điểm số, và hoạt động ngoại khóa, v.v. Các nhân viên tuyển sinh sẽ chỉ ấn tượng một đặc điểm cụ thể về bạn thôi. Vậy nhiệm vụ của bạn chính là thống nhất toàn bộ hồ sơ của mình thành một chủ đề và tìm ra "hương vị" đặc trưng cho câu chuyện đó.

Đối với mình thì mình đã chọn thể hiện bản thân mình qua hội họa. Tất cả mọi tài liệu của mình đều xoay quanh về vẽ, nhiếp ảnh, và cách mình chấp nhận mình từ chúng. Bài luận chính của mình kể về việc lúc bé, mình lén vẽ tranh mỗi tối mặc cho bố mẹ cấm cản, và cách mình dần dần thuyết phục được bố mẹ bằng cách đạt giải thưởng trong các cuộc thi mỹ thuật. Đặc biệt là khoảnh khắc mình đi xăm chính nét vẽ của bản thân để vượt qua nỗi sợ "làm trái lời" và sống đúng với bản ngã của mình khi lên cấp ba.

Xuyên suốt bộ hồ sơ, thông điệp mình muốn truyền tải là việc theo đuổi nghệ thuật cũng có thể giúp ích cho cuộc đời. Do đó, các hoạt động ngoại khóa của mình đều xoay quanh nghệ thuật và từ thiện.

Ví dụ như hoạt động của câu lạc bộ Nhiếp Ảnh ở trường. Mình tham gia chụp hình các cô chú bán hàng ngoài đường phố Sài Gòn và tặng họ ảnh chân dung kèm các nhu yếu phẩm. Hoạt động thứ hai mình tham gia là những buổi chụp hình theo chủ đề, và mình triển lãm chúng để gây quỹ cho những mái ấm trẻ em, giúp các em có cơ hội tiếp xúc nhiều hơn với hội họa. Ngoài ra còn rất nhiều hoạt động đa dạng khác như công nghệ thông tin, giao lưu ngôn ngữ, dạy học, môi trường, v.v. Nhưng mình sẽ tập hợp điểm chung về "nghệ thuật" ở từng dự án và miêu tả kỹ hơn những kỷ niệm và trải nghiệm trong bài luận phụ, thư giới thiệu, và bản tóm tắt hồ sơ của mình.

Còn đối với các thành tựu, mình cũng sẽ chú trọng những giải thưởng, thành tích mà mình đạt được trong các cuộc thi nhiếp ảnh, hội họa. Quan trọng nhất, hồ sơ nghệ thuật của bản thân (portfolio) của mình đã chứng minh được những điều mình làm bằng hình ảnh và giấy tờ.

Ở giai đoạn đầu khi lên ý tưởng cho toàn bộ hồ sơ, mình đã gặp vô vàn khó khăn khi phải trả lời cho câu hỏi "Mình là ai?" Tuy nhiên, nhờ có bộ 100 câu hỏi để phản ánh lại bản thân của thầy Nam và sự giúp đỡ của chị cố vấn, mình dần hiểu thêm nhiều khía cạnh mới và lựa chọn được những giá trị cốt lõi mà mình muốn thể hiện cho hội đồng tuyển sinh thấy. Đến nửa năm sau, mình mới hoàn tất quá trình chọn ra "hương vị" cho bản thân.

Mình hiểu việc tìm chủ đề chính cho bộ hồ sơ là một công đoạn vô cùng gian nan, nhưng các bạn đừng mong chờ con đường này sẽ trở nên dễ dàng. Sự thật thì "Cất Cánh" sẽ không bao giờ dễ dàng đâu, nó chỉ ngày càng khó hơn mà thôi. Vậy nên, các bạn hãy tận hưởng từng cảm xúc trong quá trình này, và coi như đây là cơ hội để hiểu để lắng nghe đứa trẻ bên trong mình nhé. Nhiều bất ngờ đang chờ đón bạn ở phía trước lắm đấy.

Cuối cùng, mình có vài lời khuyên nho nhỏ như sau:

- Hãy bắt đầu xác định xem, bạn muốn ban tuyển sinh nhớ bạn là người như thế nào?
- Đừng sợ lãng phí thì giờ. Hãy thật sự dành thời gian để "lục lọi" ký ức và liệt kê ra những giá trị đã theo đuổi bạn từ bé tới hiện tại.
- Sử dụng những bộ câu hỏi tìm hiểu bản thân trên mạng.
- Liệt kê các thành tích, hoạt động ngoại khóa, điểm số, và tìm sợi dây liên kết chúng lại với nhau.
- Hãy cho phép bản thân được nghỉ ngơi, cả về thể xác lẫn tinh thần nhé.

[Nguyễn Hải Đăng]

Ở một bộ hồ sơ, điều quan trọng nhất chính là ban tuyển sinh có thể nhìn thấy rõ được màu sắc và tính cách của bạn qua những mảnh ghép của bộ hồ sơ như luận chính, thư giới thiệu, luận phụ hoặc những dự án hay câu lạc bộ mà bạn tham gia, v.v. Nói chung, việc thiết lập chủ đề chính của bộ hồ sơ sẽ giống như việc "dựng móng" khi bạn mới bắt tay vào xây một ngôi nhà vậy. Muốn có một ngôi nhà vững chắc thì điều quan trọng nhất phải có một "móng nhà" thật vững chắc đúng không nào? Cũng như vậy, việc xác định rõ chủ đề chính trong bộ hồ sơ của bạn sẽ giúp bạn không mất quá nhiều thời gian cho bộ hồ sơ. Vậy làm thế nào để xác định rõ "chủ đề chính của toàn bộ hồ sơ" của bạn?

Đối với mình, thì mình nghĩ các bạn nên suy nghĩ về chủ đề chính của bộ hồ sơ trước khi các bạn bắt tay vào làm hồ sơ. Các bạn sẽ xác định rõ mình muốn diễn tả bản thân mình là con người như thế nào hay tính cách của bạn ra sao. Và khi các bạn xác định được rõ vấn đề đó, các bạn sẽ có thể liên kết tất cả những thành phần của bộ hồ sơ lại với nhau một cách dễ dàng nè.

Ví dụ: Một bạn A muốn theo đuổi ngành Hội Hoạ (Design&Art) trong tương lai và bạn muốn diễn tả mình là một người có tính quan sát tốt, yêu thích nghệ thuật và ngoài ra còn giỏi trong khả năng lãnh đạo (leadership). Như vậy, bạn A có thể tham gia những dự án, những câu lạc bộ nghệ thuật nhiều hơn; hoặc là bạn A có thể tự thành lập một dự án riêng của bạn để có thể phát huy hết năng lực lãnh đạo của bạn A. Và về bài luận chính, thư giới thiệu hoặc là thư giới thiệu, thì bạn A có thể đề cập đến những vấn đề đó từng chút một qua các phần. Lúc đó, khi đọc và tìm hiểu kỹ về bộ hồ sơ của bạn A, ban tuyển sinh có thể thấy sự liên kết chặt chẽ và hình dung được về bạn A qua từng phần của những bộ hồ sơ.

"Vậy liệu mình đã bắt tay vào làm hồ sơ những vấn chưa có chủ đề chính của bộ hồ sơ thì sao?"

Thì các bạn đừng quá lo lắng nè, mình quan sát thấy đa số các bạn làm hồ sơ đều trong tình trạng như vậy. Vì thường các bạn sẽ tham gia vào những dự án, những câu lạc bộ mình thích, chứ không nghĩ quá nhiều đến chuyện sau này. Vậy thì lúc đó sẽ phải làm như thế nào?

Các bạn hãy ngồi liệt kê ra những hoạt động mà mình đã làm trong quá khứ, những thành tích mà các bạn đã đạt được suốt thời gian qua. Sau đó, các bạn hãy thử suy nghĩ xem các bạn muốn học ngành gì trong tương lai và hãy chọn cỡ 3-4 đặc điểm từ những thành tích, hoạt động các bạn làm. Sau đó các bạn hãy cố liên kết chúng lại với nhau qua những phần của bộ hồ sơ như luận chính, luận phụ, thư giới thiệu nè, v.v.

Nghe có vẻ hơi khó hiểu nên mình sẽ lấy chính mình ra làm ví dụ cho các bạn hiểu rõ nhé. Mình bắt tay vào làm hồ sơ trong lúc mình vẫn chưa xác định rõ những gì mình muốn thể hiện đến ban tuyển sinh. Vì vậy mình đã cố tìm ra chủ đề chính của bộ hồ sơ mình. Mình nhìn nhận lại những gì mình làm trong quá khứ, và nhận thấy mình thật sự rất tâm huyết với một dự án trẻ em mà mình đã làm. Đó là một dự án phi lợi nhuận mà chính mình thành lập cho trẻ em dân tộc ở tỉnh mình. Mình đã thật sự rất tâm huyết với dự án đó, và mình cũng có thể phần nào diễn tả được bản thân mình đến ban tuyển sinh, là một người thấu cảm và sẵn sàng cho đi, cũng như có thể diễn tả được khả năng lãnh đạo của mình thông qua việc điều hành dự án với gần 100 thành viên tham gia. Khi đã xác định rõ điều mình muốn thể hiện trong hồ sơ, mình sẽ liên kết chúng lại với nhau. Như luận chính, mình đã thể hiện khả năng lãnh đạo, những khó khăn mình mắc phải trong lúc điều hành dự án và những suy nghĩ, cảm nghĩ của mình suốt dự án. Ngoài ra, mình cũng đã đề cập đến tính cách đồng cảm, hy sinh và dự án của mình thông qua luận phụ. Và thư giới thiệu mà thầy cô viết, thầy cô cũng có đề cập đến những thành công mà mình đã thực hiện được. Các bạn thấy đó, các phần của bộ hồ sơ của mình đã liên kết được với nhau và đã phần nào thể hiện được con người của mình.

Mình nghĩ rằng “chủ đề chính của bộ hồ sơ" dù không phải là một phần hữu hình của bộ hồ sơ, nhưng nó sẽ như là khung xương hình thành lên bộ hồ sơ của các bạn. Việc thiết lập “khung xương" của bộ hồ sơ một cách rõ ràng sẽ giúp các bạn rất dễ dàng trong việc diễn tả bản thân của mình đấy.

Dù là thời điểm chưa làm hồ sơ, hay làm một nửa, hay đã kết thúc, mình vẫn luôn luôn muốn nói rằng tất cả những công sức các bạn bỏ ra sẽ được đền đáp đúng với sự nỗ lực của các bạn thôi. Vì vậy hãy cố lên, đừng từ bỏ và luôn tiến lên phía trước nhé. Chúc các bạn chinh phục đường bay thành công!

[Trương Nguyễn Tiến Phúc]

Hành trình kết nối chủ đề chính của toàn bộ bộ hồ sơ đối với mình chính là hành trình trả lời câu hỏi "Tôi là ai?" Mình đã từng rất lo lắng khi gặp câu hỏi này, vì thật sự những hoạt động của mình không được kết nối với nhau. Theo trắc nghiệm 16 tính cách MBTI thì mình là một ENTP, hay còn gọi là Debaters (người tranh luận giỏi), nhưng mình chưa tham gia một giải tranh luận nào cả. Theo lời ba mẹ thì mình là một đứa ham chơi khi suốt ngày chơi game và chơi bóng rổ. Tuy nhiên, mình lại muốn làm một một kỹ sư cơ khí. Nhưng điều đó cũng hay, cuối cùng mình lại nghĩ rằng có khi mình không là gì cả. Đúng vậy! Mình chỉ là mình thôi.

Ngay từ bài luận chính, mình đã không xác định rõ ràng mình là một ai cả. Thậm chí, mình thấy các bạn thường có một bảng tính từ miêu tả bản thân, còn mình thì còn chẳng thèm quan tâm đến và viết những gì mình nghĩ là mình thích.

Việc kết nối các bài luận chính và luận phụ với các hoạt động ngoại khóa cũng rất quan trọng. Mình đã làm vậy bằng cách tạo một trang web. Mình bắt đầu bằng việc lên mạng tìm hiểu xem cách tạo một trang web ở Hostgator, nhưng sau khi mua tên miền một tháng thì web mình vẫn chưa lên được. Trang web này chính là một trang giúp bạn vừa có thể mua được tên miền trên mạng, vừa giúp bạn có một máy chủ hoạt động 24/24. Bởi vì khi bạn mua tên miền mà chưa có máy chủ, máy của bạn sẽ phải hoạt động liên tục để người khác có thể truy cập vào. Đồng thời, việc thiết kế trang web trên Hostgator dễ như là thiết kế… Canva. Việc bạn cần làm chỉ là dành một xíu thời gian xem YouTube thôi. Nhưng sau đó nhờ sự trợ giúp nhiệt tình của đội ngũ Hostgator mà mình đã xây dựng được một trang web kết nối được tất cả khía cạnh của mình. Ở trang đầu tiên, mình để danh sách tất cả các hoạt động mình đã tham gia, xong rồi mình lại tạo những nút nhấn để khi nhấn vào thì nội dung sẽ được điều hướng đến những thông tin chi tiết hơn của trang web, và thậm chí tới những fanpage.

Kết nối bộ hồ sơ là kết nối tất cả những hoạt động ngoại khóa, bài luận, và cả con người của bạn lại với nhau. Thậm chí, thể hiện điều này qua thư giới thiệu cũng rất quan trọng. Bởi vì điều này chắc chắn có lợi cho việc nộp hồ sơ.

CHƯƠNG 13: CHUẨN BỊ BÀI LUẬN CHÍNH

Bài luận chính là nơi bạn bù đắp những điểm yếu còn lại trong hồ sơ của bạn như điểm trung bình hoặc SAT. Bạn có thể dùng lại bài luận ở Mỹ cho các nước khác hoặc xét tuyển đại học quốc tế tại Việt Nam.

Ủa, bài luận chính là gì?

Thế này nhé, Common Application (CA) là trang web bạn có thể sử dụng để nộp nhiều trường cùng một lúc ở Mỹ mà chỉ cần khai hồ sơ một lần. Để giúp học sinh tiết kiệm thời gian, CA đưa ra 7 chủ đề cho bài luận. Bài này được gọi là bài luận chính vì bạn sẽ dùng nó để nộp chung cho tất cả các trường. Mỗi trường có thể yêu cầu thêm vài bài luận phụ, nhưng bài luận chính vẫn sẽ là bài quan trọng nhất mà các trường xem xét.

Cụ thể cho năm học 2022 - 2023 thì 7 đề luận chính của Common Application như sau:

- Đề 1: Một số học sinh có những kỷ niệm, tính cách, sở thích, hoặc tài năng đặc biệt mà nếu không được đề cập sẽ không thể phản ánh hết bản thân. Nếu điều này phù hợp với bạn, vui lòng chia sẻ điều đó. (*Some students have a background, identity, interest, or talent that is so meaningful they believe their application would be incomplete without it. If this sounds like you, then please share your story.)*
- Đề 2: Bài học từ những thử thách mà chúng ta đã vượt qua là tiền đề cho sự thành công trong tương lai. Bạn hãy kể lại một giai đoạn mà bạn phải

đối mặt với thử thách, lùi bước, hoặc thất bại. Sự việc này đã ảnh hưởng tới bạn ra sao và bạn đã học được những gì? (*The lessons we take from obstacles we encounter can be fundamental to later success. Recount a time when you faced a challenge, setback, or failure. How did it affect you, and what did you learn from the experience?*)

- Đề 3: Hãy hồi tưởng lại một thời điểm mà bạn nghi ngờ hoặc thách thức bản thân với một niềm tin hay ý tưởng. Điều gì đã thôi thúc bạn làm việc này? Kết quả của sự việc đó như thế nào? (*Reflect on a time when you questioned or challenged a belief or idea. What prompted your thinking? What was the outcome?*)
- Đề 4: Mô tả một vấn đề bạn đã giải quyết hoặc mong muốn giải quyết. Đây có thể là một vấn đề trong tư duy, nghiên cứu, hoặc một câu hỏi về đạo đức – hay bất kỳ chủ đề nào mà bạn thấy quan trọng, dù lớn hay nhỏ. Giải thích tầm quan trọng của vấn đề này đối với bạn và những bước bạn đã làm để tìm ra cách giải quyết. (*Describe a problem you've solved or a problem you'd like to solve. It can be an intellectual challenge, a research query, an ethical dilemma - anything that is of personal importance, no matter the scale. Explain its significance to you and what steps you took or could be taken to identify a solution.*)
- Đề 5: Mô tả một thành tựu, một sự kiện, hoặc một sự nhận thức đã đánh dấu một giai đoạn trong quá trình trưởng thành và giúp bạn có một nhận thức mới về chính bản thân hoặc về những người khác. (*Discuss an accomplishment, event, or realization that sparked a period of personal growth and a new understanding of yourself or others.*)
- Đề 6: Mô tả một chủ đề, ý tưởng, hoặc khái niệm mà bạn cảm thấy thu hút đến mức làm bạn đam quên cả thời gian. Tại sao chủ đề, ý tưởng, hoặc khái niệm đó lại làm bạn hứng thú? Bạn đã làm gì hoặc hỏi ai khi bạn tìm hiểu thêm về chủ đề đó? (*Describe a topic, idea, or concept you find*

so engaging that it makes you lose all track of time. Why does it captivate you? What or who do you turn to when you want to learn more?)

- Đề 7: Viết một bài luận về một chủ đề bất kỳ mà bạn muốn viết. Nó có thể là một bài bạn đã viết, một bài trả lời cho một trong 6 câu hỏi ở trên, hay một câu hỏi của chính bạn (*Share an essay on any topic of your choice. It can be one you've already written, one that responds to a different prompt, or one of your own design.*)

(Nguồn: Trang web Common App.org/apply/essay-prompts)

Nhiều thế này á, mình phải viết hết sao?

Đương nhiên là không, không ai rảnh để viết hết cả, bạn chỉ phải viết một đề thôi. Tuy nhiên bạn có nhận thấy là những đề này đều có điểm giống nhau không?

Giống nhau?

Tất cả chỉ phục vụ một mục đích đó là giúp nhân viên tuyển sinh hiểu thêm về con người của bạn. Bạn cứ hiểu là điểm trung bình, điểm ACT/SAT, điểm AP, v.v. là những con số thể hiện khả năng của bạn. Tuy nhiên sẽ có rất nhiều học sinh có điểm tương tự nhau, thậm chí là hai người bạn thân cùng lớp có thể nộp cùng một trường. Vì thế, bài luận chính sẽ là nơi để bạn thể hiện sự khác biệt của mình.

Tóm lại, 7 đề này chỉ xoay quanh một chủ đề chính đó là hãy mô tả thế giới bạn sinh ra và lớn lên, và thế giới này đã định hình giấc mơ và tính cách của bạn ra sao.

Này, mình nghe nói là có thể trả tiền cho trung tâm viết bài hộ mình hoặc thuê người viết hộ đấy, mình có nên làm thế không?

À, cái này thì đã có từ lâu rồi, không chỉ ở Việt Nam mà ở Mỹ và Trung Quốc cũng có cả một ngành công nghiệp viết hộ đấy. Tùy theo trình độ của người viết mà bạn có thể phải trả từ vài trăm tới vài ngàn USD cho một bài hay. Ví dụ như

nếu một người có bằng tiến sĩ viết bài hộ cho bạn với những từ ngữ cao siêu đầy ấn tượng thì có thể tốn 3,000 tới 5,000 USD là chuyện bình thường.

Thế là mình phải tốn thêm tiền nữa hả?

Này, mình có nói là bạn nên làm như vậy đâu. Chúng mình hoàn toàn phản đối cách làm như vậy.

Tại sao chứ, tiết kiệm thời gian và chưa chắc mình đã viết hay được như họ?

Điều đầu tiên đó sự thiếu trung thực trong khi bạn nộp hồ sơ. Việc bạn thuê người khác viết đã là sai về mặt đạo đức rồi. Cái này giống như bạn phải nộp một bài nghiên cứu mà bạn lại đạo văn của người khác vậy.

Ngoài ra, tại sao bạn lại phải tốn thêm tiền cho một việc như vậy? Bạn hãy xem quá trình viết luận chính này là một quá trình khám phá bản thân thay vì là một bài viết "quyết định cuộc đời."

Hơn thế nữa, nhân viên tuyển sinh đã đọc hàng ngàn bài viết và có nhiều kinh nghiệm để nhận ra một giọng văn của người lớn viết hay một giọng văn của một học sinh cấp 3. Nếu để họ cảm thấy nghi ngờ tính trung thực của hồ sơ của bạn thì họ sẽ ngay lập tức loại bạn luôn.

Nghiêm trọng thế cơ à?

Đấy, thành ra tại sao phải tốn thêm tiền để làm một việc có nhiều rủi ro như vậy?

Ừ rồi, thế mình phải tự viết, vậy mình cần bắt đầu từ đâu?

Đầu tiên, bạn cần nhớ đây là câu chuyện của riêng bạn. Thế nên hãy ngồi xuống, ăn miếng bánh, uống miếng nước, rồi từ từ ngẫm lại xem cuộc đời 17 năm qua của bạn có gặp biến cố gì không?

Biến cố gì cơ?

Ví dụ như bạn có bố mẹ ly dị và bạn phải vượt qua thời gian khó khăn đấy? Bạn bị bệnh hiểm nghèo hoặc bị tai nạn rồi hồi phục mạnh mẽ hơn bao giờ hết? Bạn có những trải nghiệm đối mặt với cái chết và nghiệm ra ý nghĩa cuộc sống? Bạn có sống trong một gia đình đầy bạo lực và bạn phải tập trung vào việc học để vượt qua nỗi sợ hãi? Gia đình bạn có quá nghèo và bạn là hy vọng duy nhất để thay đổi cuộc sống của gia đình? Bạn có cứu sống tính mạng của ai đó?

Phải trải qua những điều tồi tệ như vậy mới có bài hay à? Gia đình mình bình thường lắm, như hầu hết mọi người.

Cuộc sống yên bình... Vậy là không có gì đặc biệt hết hả?

Không có gì đặc biệt hết.

Thật à. Nếu bạn có gặp phải các biến cố ấy thì đừng giấu nhé! Hãy xem như đó là một cơ hội để trải lòng cho các nhà tuyển sinh biết về hoàn cảnh của bạn. Tuy nhiên bạn nhớ rằng đừng "bi kịch hóa" hay "cố gắng làm tiêu cực" để làm bài luận trông "đặc biệt" hơn nhé, cứ hãy kể đúng với cuộc đời bạn thôi.

Còn nếu cuộc sống của bạn bình thường như "cân đường hộp sữa" thì bạn cần xác định bạn là một người "đặc biệt" với một câu chuyện "đặc biệt." Câu chuyện của bạn như Harry Potter và các nhân viên tuyển sinh đang rất mong chờ để đọc.

Chưa hiểu?

Không, bạn vốn đã là một cá thể đặc biệt rồi, bây giờ hãy ngồi xuống và suy nghĩ nhé:

Sâu thẳm trong thâm tâm, bạn có một chiếc hộp đặc biệt, chiếc hộp ấy chứa đựng nhiều "thứ" có ý nghĩa trong cuộc đời bạn. "Thứ" ở đây có thể là một con người, một kỷ niệm, một địa điểm, một vật dụng, một thói quen, v.v.

Tưởng tượng được chưa, bạn có thể có rất nhiều thứ trong chiếc hộp ấy, tuy nhiên hãy chọn 3 thứ quan trọng nhất đối với bạn và viết ra câu trả lời cho 3 câu hỏi sau:

- Tại sao "thứ" đó quan trọng với bạn?
- Câu chuyện phía sau "thứ" đó là gì?
- Và "thứ" đó đại diện điều gì cho con người của bạn?

Ví dụ nhé, mẹ bạn có thể là một "thứ" quan trọng nhất trong chiếc hộp đó. Mẹ bạn là người có ảnh hưởng nhất lên tính cách của bạn. Việc nhìn thấy mẹ làm việc vất vả nhưng luôn vui vẻ là nguồn động viên để bạn nhìn mọi thứ tích cực trong cuộc sống.

Một ví dụ khác ha, quán cà phê gần trường là một "thứ" quan trọng nhất trong chiếc hộp bởi đó là nơi bạn tỏ tình với người yêu. Những buổi trò chuyện, những buổi làm bài chung, hay chỉ đơn giản ngồi ngắm con đường cùng nhau, đều diễn ra ở nơi đó. Đó chính là nơi bạn tìm thấy niềm vui, nguồn cảm hứng, sự sáng tạo, và cả những nỗi buồn da diết khi tình yêu ấy kết thúc.

Hiểu chưa?

Tạm hiểu. Nhưng cho mình thêm vài câu gợi ý được không?

Gợi ý hả, thử trả lời vài câu nhé:

- Điều gì làm bạn vui/buồn/tức giận/đau khổ/hối hận/tổn thương?
- Cuốn sách/bộ phim/bài hát/món ăn ưa thích của bạn là gì?
- Có điều bí mật gì mà ngay cả bố mẹ và bạn thân cũng chưa biết về bạn?
- Thứ gì bạn đã ăn cắp/tìm thấy/tạo ra/sửa chữa?
- Khó khăn gì bạn đã gặp phải trong đời?
- Điều gì làm bạn nhớ tới ông/bà/bố/mẹ/bạn bè/anh chị em/người bạn rất coi trọng?

Ừ để mình suy nghĩ nhé.

…

Mình viết xong rồi, giờ mình làm gì tiếp đây?

Bạn có hay xem phim không? Bạn đã xem "Frozen" và "Tháng năm rực rỡ" chưa?

Ừ chưa xem, thì sao?

Thì bài luận chính của bạn cũng có thể viết theo 2 hướng như 2 bộ phim này.

Bài luận chính mà như phim?

Đúng, như phim, chỉ là không biết bạn muốn chọn cách nào thôi.

Đầu tiên với Frozen thì câu chuyện đi theo cấu trúc nguyên nhân hệ quả: A dẫn tới B dẫn tới C dẫn tới D:

- Anna và Elsa lớn lên mà Anna không biết về quyền năng của chị mình;
- Anna có người yêu;
- Elsa phản đối;
- Elsa bị lộ quyền năng và bỏ đi;
- Anna đuổi theo tìm chị và bị đuổi về;
- Anna phát hiện tình yêu không như mình nghĩ;
- Anna hi sinh để cứu Elsa và giúp Elsa kiểm soát được quyền năng.

Với Tháng năm rực rỡ thì bắt đầu bằng sự kết thúc là 2 người bạn cũ tình cờ gặp lại nhau, một người bị ung thư sắp chết và nhờ bạn tập hợp nhóm bạn cũ "Ngựa hoang" lại. Trong hành trình tìm lại quá khứ thì khán giả hiểu được ký ức tươi đẹp của nhóm. Mỗi thành viên của nhóm là một câu chuyện riêng. Tất cả những câu chuyện này được liên kết bởi nhóm Ngựa Hoang. Đây là một cấu trúc mà những phân cảnh của bộ phim là độc lập nhưng có một sợi dây kết nối…

Thế điều này có liên quan gì tới bài luận của mình?

Bạn đọc thử 2 bài luận sau nhé.

Bài đầu tiên là bài luận chính của một anh học tại Vassar College, khóa 2022:

First kilometer. My skin can feel the moisture in every dewdrop carried by the cool breeze. The sky gradually metamorphoses from a mixture of purple and azure into a shade of burgundy. Accelerating to my full speed, I feel so indefatigable as if I could maintain this pace throughout my whole run.

In my freshman year of high school, I tried out soccer as a compulsory sport for my P.E class. Try as I might, I could not dribble the ball past any of my friends. Furthermore, I was always feeling out of breath. I knew that I needed to improve my endurance. Thus, I took up running.

Second kilometer. My shirt is soggy with sweat. The joy is fading away. Instead, the sore in my foot and the insufficiency of air in my lungs take over my mind. These unpleasant feelings make me reminisce about the first day that I ran. In retrospect, I almost fell onto the ground after just one block. My mouth kept retching. My throat was craving a sip of water. One year later, I savor running with all its physical and mental challenges.

At the age of seven, my mom took me to the piano class. However, the weird shapes of musical notes and the idleness of sitting on a chair playing the same note time and again led me to make all kinds of excuses to my mom to quit that class. Today, I still regret that decision because without trying, I did not know how good, or bad, I was with the piano. Learning from that lesson, I kept on running despite the first dreadful experience.

Third kilometer. My mind starts to stroll away. I am completely absorbed in my thoughts. Well, my mind is always so. Nevertheless, running provides a remarkably peaceful environment for introspection. Thinking about a rejection for a part-time job becomes wondering about what I missed. Recollection of a long-lost friend becomes figuring out

how to rebuild our relationship. And self-irritation at a bad exam becomes an assessment of where I can improve.

In fact, the run gave me the idea for my science project in the eleventh grade. It was a design of a pair of shoes that could harness energy from the user's walking steps. I signed up for the ViSEF, the Vietnamese version of Intel ISEF. Starting from scratch, I talked to my mentor for advice and then jumped into a pool of Physics textbooks for three months. More than once was I in doubt of my whole project. Even so, like running, the more time I spent, the more committed I became.

Fourth kilometer. I begin to question my own endurance. Fortunately, I find a formidable running partner. He is an impassive, stoical figure with a comparable strength to mine. When I turn right, he falls behind me. After my left turn, he quickly appears ahead of me. Soon, the sky brightens up, extinguishes the street lights and hence, sends my shadow away from his evanescent existence.

Whenever I face an obstacle, I ponder my triumph over my shadow, my own self, to finish my run. Running teaches me that there are no limits to my capability. As long as I persevere, I can improve. Now, with a runner's mindset, I can dribble the ball well and even score goals in a soccer match; I can build a functional prototype of the shoes, and I can definitely earn the trust of the visual-impaired children whom I am tutoring.

Fifth kilometer. "Yes, I have made it." I sit down on the bench, patiently waiting. Eventually, far across the river, an enchanting crimson ball of fire rises behind a dark-gray blanket of clouds. The river turns into a glorious painting of mosaic gold with the sun's vibrant reflection. I am at the turning point of my run. Ahead of me awaits the five-kilometer journey back home.

Bài luận thứ 2 là của một chị trường Knox College, khóa 2022:

Tenth grade couldn't start any "better."

My ex and I just broke up, and his arm was full of long cuts. My best friend fell into Depression; she drank alcohol, smoked cigarettes, and regularly wandered down the street at midnight. With all my weak effort, I tried to grab them from the edge of desperation. By the way, I was the one who fell deeply in the dark hole filled with obsession and negative thoughts.

It all started, and slowly corroded my mental health every day. That time when I saw the long cuts on my ex' arm, a spine-chilling feeling ran down my body. I imagined his slow cut, the blood, his pale face, and his emotionless eyes. At the same time, the Depression of my best friend also had a strong effect on me. I was hopeless with her condition while she was always out of control and did crazy things. Her father told me that she was found in the bathroom bleeding, fortunately she was admitted to the hospital just on time.

Collapsed on a Tuesday.

My mind was blank. I hurriedly ran to my corner on the fifth floor. Tears felt down uncontrollably. Why did all these things happen to me? I fell asleep in the cool wind with the swell eyes. The days after that were just like a never-ending nightmare. I blamed myself for their conditions. I felt guilty and helpless.

Light comes with movement.

I was a bird in a tunnel without a way out. Luckily, I was admitted to the Fzone Dance Crew. Amidst all the trouble, the only moment that I could forget about everything was when I practiced and performed with the crew. There was the sound of the wind, the sound of their heavy breathing, the sound from the graceful moves to the forceful ones, and the sound of their heart beats. The music stepped into my mind and swept away all the "trash." I put all my mind in remembering the choreography, listening to the music, and doing the movements accurately, striking natural and attractive attitudes toward the audience enjoying the stage. No more negative thoughts and anxiety. No more self-blame.

Dance let me move on with my life, see the other beautiful things around me, and stop the stress from consuming myself.

Summer is the new beginning.

I applied and got into Sex Speak Organization (SSO). Since I had struggled a lot with my own mental problems, I believed many others faced the same, but they couldn't find a way out. I could be of help. SSO is a non-profit organization with a mission to raise awareness of Vietnamese community about the importance of sex education. I observed many teenagers felt into Depression because of teenage pregnancy and date rape. With the compendious and practical knowledge presented on fan page, in campaigns, and in workshops, I hoped that these girls can avoid or pull themselves out of the tragedy they faced. I remembered our Funding Campaign "Dream Paper Crane" for the harassed girls at Little Rose Shelter. Hundreds of letters and thousands of paper cranes, mostly from high school students, came to us full of empathy and love. On a beautiful Sunday morning event, words from one of the girls touched my heart: "I wish it didn't happen to me. Sis, I want to get out of here."

At JUST MEDIA, as Head of Blog Team, I am writing posts about memories, little corners in high school, and contributing ideas for video clips and events for our high school students and alumni. I hope our stories can help build a more positive experience for peers.

My best friend now goes out for bubble milk tea, does make up, and volunteered. My ex is a Script Writer of JUST MEDIA, and spends his free time creating websites and editing videos.

And I, I'm out of the tunnel.

Bài thứ nhất là mô tả nhiều hoạt động khác nhau nhưng có một sợi dây liên kết đó là việc chạy bộ mỗi sáng của tác giả. Bài luận thứ 2 đi theo thiên hướng nguyên nhân hệ quả cho một chuỗi các sự kiện xảy ra.

Mình hiểu, nhưng chẳng lẽ chỉ có 2 kiểu cấu trúc này?

À, đương nhiên có nhiều kiểu khác nữa, ví dụ bạn có thể sáng tác một bài thơ bằng tiếng Anh để gây ấn tượng.

Viết thơ?

Lý do chúng mình chỉ giới thiệu hai cấu trúc này là vì hai cấu trúc này đơn giản nhất và có nhiều người đã áp dụng. Ngoài ra, bạn thấy không, những bộ phim như "Frozen" hay "Tháng năm rực rỡ" đều thành công về doanh thu, thế thì sao mình không học hỏi và áp dụng ngay cho hiệu quả? Còn nếu bạn muốn thử một cấu trúc nào đó mới và sáng tạo thì cứ phát triển nhé, nhưng mình phải nhắc trước về độ rủi ro đấy.

Được rồi, thế nhưng làm sao mình biết chọn cấu trúc nào cho phù hợp?

Đơn giản thôi, nếu cuộc đời 17 năm của bạn không có nhiều biến động hay có những điểm "đặc biệt" mình đã nói ở trên thì cứ áp dụng cấu trúc như trong bài của anh trường Vassar. Bài luận gồm nhiều câu chuyện khác nhau nhưng có một sợi dây liên kết về chủ đề chung của hồ sơ.

Ngược lại, nếu bạn có những biến cố xảy ra trong đời mà có thể làm thành một bộ phim tài liệu thì hãy áp dụng cấu trúc nguyên nhân hệ quả.

Hiểu rồi, thế sau khi chọn cấu trúc xong rồi làm gì nữa?

Ơ, viết thôi chứ còn gì nữa. Tuy nhiên khi viết bạn cần chú ý những điểm sau để bài luận thêm phần hay ho nhé:

Đề 1: Một số học sinh có những kỷ niệm, tính cách, sở thích hoặc tài năng mà nếu không được đề cập sẽ không thể phản ánh hết bản thân. Nếu điều này phù hợp với bạn, vui lòng chia sẻ câu chuyện của bạn.

Với đề 1 thì bạn cần phải mô tả sống động câu chuyện của bản thân và cần đi vào phân tích kỹ sự quan trọng với bản thân của bạn. Nhớ là đừng liệt kê lại những thông tin trong resume mà nên đi sâu vào phân tích tính cách, niềm tin, đam mê, v.v. sao cho phù hợp với chủ đề hồ sơ. Đừng ngại đi vào những chủ đề nhạy cảm như bạo hành trong gia đình, trầm cảm của bạn bè hay bệnh tật của bản thân. Tuy nhiên, nếu bạn muốn nói về những chủ đề tiêu cực thì cần kết thúc bài với sự tươi sáng tích cực. Ví dụ nếu bạn nói về việc bản thân bị trầm cảm thì bạn phải cho trường thấy bạn đã vượt qua căn bệnh. Trường sẽ không muốn nhận một học sinh có nguy cơ trầm cảm rồi một ngày đẹp trời, chạy lên tầng cao nhất của trường và nhảy xuống. Vì thế, nhớ tập trung vào điều tích cực ngay cả khi bạn đang kể một câu chuyện tiêu cực.

Ơ, thế nào là mô tả sống động?

Xem quảng cáo tivi Samsung hay Sony chưa? Sống động là đầy màu sắc với âm thanh vòm 360 độ, dùng các biện pháp tu từ như ẩn dụ, so sánh để giúp người đọc tưởng tượng được trải nghiệm của bạn. Ví dụ nhé, mình nói thủ môn Đặng Văn Lâm đẹp trai thì quá chung chung. Bạn sẽ cần mô tả chiều cao 1,88 mét của Lâm Tây hay gương mặt lai đầy cuốn hút.

Hiểu chưa?

Ờ, hiểu rồi, giống như nói đẹp thì phải là đẹp như Thị Nở chứ gì.

Hiểu nhanh đấy. Tiếp nhé:

Đề 2: Bài học từ những thử thách mà chúng ta đã vượt qua là tiền đề cho sự thành công trong tương lai. Bạn hãy kể lại một giai đoạn mà bạn bị thử thách, lùi bước hoặc thất bại. Sự việc này đã ảnh hưởng tới bạn ra sao và bạn đã học được bài học gì?

Thật sự đề 2 là đề khó để viết hay. Lý do là vì câu chuyện vượt qua thất bại quá dễ đoán, giống như xem truyện cổ tích ấy. Bạn biết là sẽ có một mụ phù thủy, bà ấy sẽ rất độc ác với nhân vật chính, tuy nhiên cuối cùng thì bà ta cũng bị trừng phạt. Câu chuyện của bạn cũng vậy, bạn thất bại rồi đứng lên vượt qua thất bại và thành công. Đa phần các bài viết về chủ đề vượt qua thất bại là có thể đoán dễ dàng phần kết thúc. Bạn sẽ tỏa sáng, cứu được công chúa sau khi vượt qua đầm lầy, quái vật, rồng lửa, và một lô lốc thứ vớ vẩn khác ngáng đường bạn. Chính vì thế nếu bạn dũng cảm chọn đề này thì đừng quá tập trung vào việc bạn chiến thắng ra sao, mà hãy phân tích bài học bạn nhận được từ sự thất bại và sự trưởng thành của bản thân qua bài học đó. Bạn tập trung vào những kỹ năng hay tính cách mình đã phát triển, cơ hội bạn nhận ra. Quan trọng hơn, nhớ luôn tích cực khi nói về thất bại. Đừng đổ lỗi bất kỳ ai, không thể nào "em sai rồi, anh xin lỗi em đi" được.

Đề 3: Hãy hồi tưởng lại một thời điểm mà bạn nghi ngờ hoặc tự thách thức bản thân với một niềm tin hay ý tưởng. Điều gì đã thôi thúc bạn làm việc này? Kết quả của sự việc đó như thế nào?

Thật ra thì đề số 3 cũng khó với nhiều bạn học sinh Việt Nam, nhất là các bạn học trường công với văn hóa lễ phép và lắng nghe thầy cô mà ít tranh luận hay phản bác. Nếu bạn là một người hơi nhút nhát, không dám chia sẻ ý kiến trái chiều do sợ mất lòng người khác thì đây có lẽ không phải là chủ đề bạn nên chọn.

Nếu bạn đã phản bác ý kiến ai đó và muốn viết về nó thì bạn cần liệt kê thông tin sau đây trong bài: bạn phản đối bằng cách nào, qua email, điện thoại, Messenger hay trao đổi trực tiếp? Tại sao bạn thấy cần phải đưa ra và bảo vệ ý kiến của bản thân? Phương thức bạn sử dụng để đấu tranh có phù hợp hay không? Và việc bạn tranh luận đã thay đổi bản thân ra sao? Chủ đề bạn tranh luận không cần phải to tát tầm cỡ thế giới mà có thể chỉ là cách giải quyết một vấn đề trong lớp mà thôi. Quan trọng là nội dung về bạn chứ không phải vấn đề bạn tranh cãi.

Đề 4: Mô tả một vấn đề bạn đã giải quyết hoặc mong muốn giải quyết. Đây có thể là một vấn đề trong tư duy, nghiên cứu, hoặc một câu hỏi về đạo đức - hay bất kỳ chủ đề nào mà bạn thấy quan trọng, dù lớn hay nhỏ. Giải thích tầm quan trọng của vấn đề này đối với bạn và những bước bạn đã làm để tìm ra cách giải quyết.

Thực ra đề 4 sẽ là một đề dễ khai thác cho những bạn đi làm nghiên cứu khoa học trong cấp 3. Bạn có thể đưa ra chủ đề về một câu hỏi chuyên môn mà bạn đang nghiên cứu cùng với giáo viên/giáo sư. Bạn cần tập trung vào việc giải thích tại sao chủ đề này quan trọng với bạn, bạn mong muốn điều gì khi tìm ra kết quả và quá trình tìm câu trả lời đã ảnh hưởng tới con người của bạn ra sao?

Đề 5: Mô tả một thành tựu, một sự kiện hoặc một sự nhận thức đã đánh dấu quá trình trưởng thành của bản thân và giúp bạn có một nhận thức mới về chính mình hoặc về người khác.

Đây cũng là một chủ đề khá khó cho các bạn Việt Nam vì chủ đề này yêu cầu sự tinh tế cảm nhận về những gì bạn đã trải qua. Nó có thể là một chuyến đi chơi với gia đình làm bạn nhận ra giá trị của cuộc sống. Nó có thể là mối tình đầu tiên và sau đó bạn bị "đá" không thương tiếc. Nó có thể là công việc hoặc hoạt động ngoại khóa bạn tham gia. Nó cũng có thể là lần đầu tiên bạn đi dạy học. Nói chung có rất nhiều trải nghiệm bạn có thể viết để đánh dấu sự trưởng thành của bản thân. Tuy nhiên bạn vẫn cần tập trung vào việc thể hiện tính cách, đam mê, sở thích, v.v qua trải nghiệm quan trọng này.

Đề 6: Mô tả một chủ đề, ý tưởng, hoặc khái niệm mà bạn đam mê nghiên cứu quên cả thời gian. Tại sao chủ đề, ý tưởng hoặc khái niệm làm bạn cực kỳ hứng thú? Bạn đã làm gì hoặc hỏi ai khi bạn tìm hiểu thêm về chủ đề đó?

Nhìn chung thì đề 4 và đề 6 khá giống nhau nên bạn có thể chọn một trong 2 để viết.

Cuối cùng là đề 7: … Bạn thích viết gì thì viết đó, đừng viết "vớ vẩn" là được.

Hả, viết "vớ vẩn" là sao?

Có những chủ đề bạn không nên đề cập tới vì chả ai muốn đọc cả:

- Việc con thú cưng của bạn chết làm bạn nhận ra ý nghĩa cuộc sống thế nào;
- Chủ đề nhạy cảm như tranh luận tôn giáo hay chính trị;
- Những hành động có thể bị xem là thiếu đạo đức hay phạm pháp;
- Những chủ đề quá riêng tư của bạn (thất tình, hẹn hò, thậm chí đã có học sinh ở Mỹ đưa cả "chuyện ấy" vào trong bài luận chính).

Được rồi, mình sẽ chú ý. Thế giờ mình làm sao để bài luận hấp dẫn người đọc đây?

Đầu tiên bạn cần phải chú ý cấu trúc của bài. Bài luận chính sẽ KHÔNG có cấu trúc 4 đoạn cơ bản: 1 đoạn mở bài, 2 đoạn thân bài, và 1 đoạn kết bài mà bạn làm cho kì thi IELTS, TOEFL, hay trong lớp tiếng Anh. Thật ra bạn nên xem nó như cấu trúc của một bộ phim vậy. Bạn cứ thử tưởng tượng mở đầu phim Avengers: Infinity War bằng cảnh tóm tắt rằng một nửa số anh hùng sẽ chết và Thanos sẽ chiến thắng trong phần 1. Nếu bạn biết trước thì chả ai còn muốn xem phim này nữa. Với bài luận chính của bạn cũng vậy, bạn nên nhảy ngay vào câu chuyện, không giới thiệu, không dẫn truyện. Hãy để người đọc trải nghiệm ngay câu chuyện bạn muốn kể. Nếu bạn ưa thích bộ phim nào thì hãy cứ áp dụng mạch truyện của bộ phim vào bài luận của mình thôi.

Mình thích "cô dâu 8 tuổi" thì sao?

Ừa, nhân viên tuyển sinh chỉ có khoảng 10 phút để đọc hồ sơ của bạn, bạn làm sao tóm tắt hết nội dung "cô dâu 8 tuổi" trong vòng 10 phút thì làm.

Đùa thôi, thế mình cần chuẩn bị thời gian bao lâu để viết?

Sẽ lâu đấy. Thường thì một bạn sẽ mất ít nhất 2 tháng để viết bài luận chính. Ngoài ra bạn sẽ viết nhiều bản khác nhau, thậm chí viết 2-3 chủ đề khác nhau

trước khi chốt được bài cuối cùng. Để kịp nộp hồ sơ vào tháng 10 thì bạn nên lên ý tưởng từ tháng 4. Nếu bạn đợi tới tháng 9 mới bắt đầu thì sẽ không kịp đâu.

Thế sau khi viết rồi mình làm gì nữa?

Bạn nên chia sẻ bài viết cho bạn bè, người thân đọc để nhận xét, qua đó lắng nghe góp ý của mọi người, nhưng đừng cố gắng phải viết bài theo đúng ý của từng người. Trước hết, bạn cứ lựa chọn ý tưởng phù hợp với chủ đề chính trong hồ sơ của bạn rồi hãy sửa bài theo hướng đấy.

Khi bạn đã chốt được ý tưởng cuối cùng rồi thì một phần rất quan trọng là bạn phải kiểm tra kỹ để tránh những lỗi sai ngữ pháp cơ bản hoặc sai về cách hành văn. Bạn có thể đọc to bài luận để xem có chỗ nào không trôi chảy hay không và không chỉ kiểm tra lại trong một ngày mà có thể đợi vài ngày rồi hãy kiểm tra lại, có thể bạn sẽ tìm ra một lỗi khác hoặc nghĩ ra một cách viết khác phù hợp hơn.

Rồi hiểu rồi, thế sau khi mình chốt bài luận cho Mỹ thì những nước khác thì sao?

À, thế thì đơn giản rồi, một số trường ở châu Âu, Úc, và Canada không yêu cầu các bạn nộp bài luận luôn, chỉ cần có điểm là ố dè, nhận luôn, cho học bổng. Một số trường khác sẽ yêu cầu bạn viết bài luận xin học bổng, thì bạn sẽ biến tấu và sửa chữa lại một chút bài luận chính của Mỹ để phù hợp về độ dài và yêu cầu của đề. Với các trường quốc tế tại Việt Nam như Fulbright University Vietnam hay VinUni thì gần như các bạn sử dụng lại được bài này luôn để làm. Nói chung là nếu bạn đã hoàn tất hồ sơ cho Mỹ rồi thì bạn bưng nguyên hoặc chỉ phải chỉnh sửa tí xíu cho các nước còn lại thôi.

Rồi hiểu rồi, bước tiếp theo là gì?

Bạn cần lấy thư giới thiệu từ 3 giáo viên trong trường.

PHẦN CHIA SẺ CHƯƠNG 13

[Phan Nhật Nam]

Bên cạnh điểm số, bài thi chuẩn hóa và hoạt động ngoại khóa, thì bài luận chính cũng không kém phần quan trọng. Vì chỉ cần qua bài luận này, những nhà tuyển sinh sẽ nhìn được con người thực sự của bạn, và xác định xem bạn có phải là một mảnh ghép phù hợp với trường hay không. Bạn sẽ chọn 1 trong 7 chủ đề đã được liệt kê trên trang web nộp đơn Common App để viết, hoặc tùy chọn một chủ đề bạn nghĩ rằng sẽ thể hiện được con người bạn một cách rõ ràng nhất.

Nếu bài luận chính quan trọng vậy, mình nên chuẩn bị nó từ bao giờ?

Ở phần chia sẻ của mình trong chủ đề "Căn bệnh lười của lớp 12", mình sẽ đề cập về việc chuẩn bị bài luận chính vô cùng gấp rút (mặc dù mình đã nghĩ về bài luận chính từ đầu năm lớp 11 và đã có rất nhiều ý tưởng từ lúc ấy). Để tránh sự gấp gáp không cần thiết, mình mong bạn chuẩn bị càng sớm càng tốt, bằng cách đọc qua các đề luận và bắt đầu hình thành ý tưởng triển khai. Một nguồn tài liệu quý giá đã giúp mình lên ý tưởng một cách chặt chẽ và có chủ đích là trang College Essay Guy. Ở đây, bạn sẽ được hướng dẫn từ A tới Z về cách hoàn thiện một bài luận chính (hoàn toàn miễn phí):

https://www.collegeessayguy.com/personal-statement

Được rồi, lên ý tưởng. Vậy thì mình nên biến ý tưởng thành bài luận lúc nào?

Bạn nên biết rằng, rất hiếm trường hợp bạn có thể chọn đúng chủ đề và triển khai thành công bài luận ngay từ lần đầu. Vì vậy, tốt hơn cả, bạn nên viết ra những ý triển khai cho bài luận, và ngẫm xem một câu chuyện như vậy đã đủ để thể hiện hết bản thân mình chưa. Việc này dựa trên cảm nhận cá nhân là chính - vì suy cho cùng, bạn là người hiểu rõ chính mình nhất. Bạn đang không viết một bài văn nghị luận. Bạn đang kể chuyện. Mà mục đích chính của kể chuyện chính là gây nên cảm xúc mãnh liệt cho người đọc (ở đây là nhà tuyển sinh đó)!

Càng nhiều ý tưởng, bạn sẽ càng mất nhiều thời gian để xác định được hướng viết, nhưng cũng đồng nghĩa với việc bạn sẽ có nhiều sự lựa chọn cho chủ đề bài luận chính hơn. Vì thế, xin nhắc lại với bạn, hãy bắt đầu chuẩn bị cho bài luận chính thật sớm!

Giả dụ mình viết xong rồi đi. Làm thế nào để biết bài luận của mình đã đủ "nặng đô"?

Mình đã sử dụng một bảng tiêu chí để kiểm tra. Bảng tiêu chí này mình tham khảo từ College Essay Guy nghen. Nếu bạn cảm thấy không thể tự kiểm tra bài của mình, hãy nhờ những người thân thiết với bạn và nhờ họ xem qua bài luận của bạn. Sau đó, bạn nhắc họ đối chiếu với bảng tiêu chí này xem bài luận chính của bạn có đạt nhiều tiêu chí không nha! Thông thường, quá trình này sẽ diễn ra khoảng 1 tháng.

- **Giá trị cốt lõi**. Bạn có thể xác định được 4-5 giá trị chính trong bài không? Những giá trị này có bị trùng lặp không?
- **Sự mở lòng**. Vì được viết theo thể loại tự sự, bài viết cần đến từ những điều thật nhất trong cuộc đời bạn. Bạn có cảm thấy điều đó trong bài luận không?
- **Những khoảnh khắc thay đổi ("Vậy thì sao?")**. Bất kỳ một bộ phim nào cũng có những khoảnh khắc gay cấn, bất ngờ, làm thay đổi mạch chuyện. Bạn đã có những yếu tố ấy trong bài luận để nhà tuyển sinh sẽ phải "ồ", "à" về cách suy nghĩ của mình chưa?
- **Nhận xét tổng quan**. Bài viết của bạn đã đủ lô-gíc (nhưng cũng không quá dễ đoán trước được mạch bài viết) chưa? Bài viết có hứng thú không? Bài viết có thể rút gọn từ ngữ, thay đổi cách diễn đạt để phù hợp hơn không?

Vậy, sau khi chốt được bài luận chính thì mình làm gì tiếp theo?

Việc đầu tiên, hãy ăn mừng! Bài luận chính là một gánh nặng vô cùng lớn, và khi tảng đá áp lực ấy được xử lý thì bạn xứng đáng được thưởng. Chia sẻ niềm vui đó với ba mẹ, ông bà, bạn bè (nếu bạn muốn)! Tiếp sau đó, hãy trở về và làm việc tiếp với bộ hồ sơ nhé, vì thời gian không cho phép bạn dừng lại quá lâu và hài lòng với thành tựu của bản thân đâu!

[Nguyễn Hữu Thục Lê]

Đến tận khi hoàn thành hồ sơ, mỗi khi nghe tới hai tiếng "luận chính", mình vẫn cứ đau đầu! Quả thật, quá trình viết bài luận chính của mình đã rất gian nan. Đối với mình, quá trình này giống như cách vận hành một thiết bị GPS vậy.

Đầu tiên, GPS lấy những dữ liệu đầu tiên từ vệ tinh.

Tương tự, để có dữ liệu cho bài luận, mình đã đi vào không gian quen thuộc - chiếc bàn học của mình - và quan sát tất cả những thứ xảy đến xuyên suốt 17 năm "sống sót."

Mình bắt đầu bằng việc ôn lại kỉ niệm, liệt kê những sở thích, sở đoản, các thành viên gia đình, các trải nghiệm học tập, và tham gia câu lạc bộ. Mình nhận thấy rằng mình có một danh sách dài của những ngôi nhà mình đã từng chuyển đến và của những chuyến xe buýt mình đã đi.

Chiếc "vệ tinh" này đã bao trùm nhiều mặt, rồi phóng to vào những trải nghiệm nổi bật nhất, từ đó tạo thành danh sách những giá trị cốt lõi của riêng mình.

Vào tháng 4, mình có chủ đề đầu tiên gắn liền với cuộc sống hàng ngày: xe buýt, âm nhạc, và thói quen quan sát mọi thứ khi ngồi trên chuyến xe 20 ki-lô-mét mỗi ngày. Mình tạo nên danh sách giá trị cốt lõi từ 3 yếu tố đó, song càng đào sâu, mình càng tổng hợp được nhiều chi tiết nhỏ có thể đưa vào bài viết.

Hệ thống GPS còn cần các trạm giám sát, điều khiển tín hiệu từ mặt đất.

Tương tự, để thực sự cho ra một bài luận ưng ý, mình còn cần sắp xếp những giá trị, câu chuyện, và ý tưởng vào một hệ thống nhất định. Bài luận không chỉ là một tập hợp các câu từ, mà nó còn cần sự liên quan, gắn bó, và một hệ thống rõ ràng.

Vào tháng 8, sau khi trải qua hai sự kiện lớn trong mùa hè - tổ chức, biểu diễn tại chương trình âm nhạc và tham gia trại hè Kiến Trúc - mình bắt đầu đứng ở nhiều

điểm nhìn khác nhau để đánh giá bài luận chính của bản thân. Sau quá trình thể nghiệm ấy, mình "quay 180 độ" và đổi đến 2-3 chủ đề liên tục chỉ trong 2 tháng. Quá trình nước rút này khiến mình liên tục suy nghĩ và bắt buộc bản thân phải tìm kiếm một hệ thống hiệu quả để chứa đựng tất cả những điều mình muốn thể hiện cho ban tuyển sinh.

Mình đã thử qua cấu trúc linear (còn gọi là "narrative", cấu trúc đi theo thời gian hay nguyên nhân - kết quả) và cả cấu trúc non-linear (còn gọi là "montage", cấu trúc không đi theo thời gian). Mình cũng đã thử viết thơ, vẽ sơ đồ, và sáng tác nhạc. Quá trình thử nghiệm kéo dài nhiều tuần, và mình đã tìm thấy rất nhiều ý tưởng đáng giá. Song, mình vẫn gặp khó khăn với việc viết một cách rõ ràng và dễ hiểu.

Cuối cùng, mình đã có cho bản thân một bài luận đi theo dòng thời gian. Phương pháp này nghe có vẻ an toàn và nhàm chán, nhưng mình đã nhận ra được tính hiệu quả của nó trong việc làm nổi bật quá trình trưởng thành và phát triển của bản thân.

Cuối cùng, GPS hoạt động trên thiết bị của người dùng.

Một hệ thống những vệ tinh và trạm điều khiển sẽ không có tác dụng gì nếu không có ai dùng chúng, phải không? Vậy thì yếu tố quan trọng cuối cùng mình muốn kể đến chính là người dùng GPS - các nhà tuyển sinh!

Họ phải đọc đến hàng trăm, hàng nghìn các bài luận chính và luận phụ trong mỗi mùa nộp hồ sơ. Bởi vậy, một bài luận thành công là một bài luận đọng lại trong trí nhớ của nhà tuyển sinh. Hãy suy nghĩ về yếu tố này và đặt mình vào vị trí người đọc nhé.

Đầu tiên, chúng ta có giới hạn 650 chữ cho mỗi bài. Như vậy, để thuận tiện cho "người dùng", chúng ta phải cắt gọt từng chữ để bài viết được ngắn gọn và dễ hiểu nhất.

Giới hạn chữ cũng có nghĩa rằng bạn không thể phí dung lượng để kể hết 17 năm cuộc đời hay than vãn về một chiếc áo đồng phục bị dính màu cà phê trong bài luận. Những chi tiết nhỏ không đóng góp vào chủ đề chính nên được cắt bỏ nhé.

Đặt mình trong vị trí của ban tuyển sinh, bạn cũng sẽ nhận ra rằng luận chính không phải là hồ sơ công việc hay hồ sơ nghệ thuật, nơi từng dòng đều liệt kê các thành tựu và tác phẩm mà bạn sở hữu. Nhà tuyển sinh muốn được đọc những chia sẻ cá nhân mà chỉ có bạn mới viết được để nhận ra sự khác biệt giữa bạn với một học sinh cùng thành phố, cùng điểm số, hay cùng câu lạc bộ.

Cuối cùng, đừng lo lắng khi bài luận chính không thể kể hết về con người bạn nhé. Những yếu tố như điểm số, hoạt động ngoại khóa, các sở thích và thói quen "bên lề" đều có thể được liệt kê trong các phần khác của bộ hồ sơ như hồ sơ công việc (CV/resume), portfolio (hồ sơ nghệ thuật), bảng điểm, luận phụ, thư giới thiệu, và phần "Additional Information" trên Common Application nữa đó!

[Võ Lê Hoàng Anh]

Mình biết là đối với nhiều học sinh, viết luận chính là một việc vô cùng đáng sợ (mình cũng cảm thấy như vậy). Tuy nhiên, sau cả quá trình loay hoay viết suốt nhiều tuần, mình đã học được một số mẹo đối đầu với nỗi sợ này.

Ban đầu, mình đã rất băn khoăn trong khâu chọn ý tưởng cho bài viết. Mình là đứa hay nghĩ nhiều. Khi có ý tưởng sượt qua trong đầu, mình sẽ ghi vắn tắt lại. Dẫu vậy, mình lại thường chần chừ, không viết ý tưởng đó thành một bài văn hoàn chỉnh. Việc này cứ lặp đi lặp lại mãi khiến mình vừa lãng phí thời gian, vừa lãng phí ý tưởng chỉ vì lo lắng là khi viết ra sẽ không được hấp dẫn như mong muốn.

Vì vậy, đây là những gì mình đúc kết được: nghĩ gì viết nấy. Khi viết ra thì mình mới hiểu ý tưởng mình không ổn ở chỗ nào, cần chỉnh ở đâu. Còn nữa, việc viết ra một cách đầy đủ sẽ giúp bạn tận dụng được tối đa ý tưởng của mình. Cho dù nếu bạn quyết định đổi sang chủ đề khác, những chi tiết các bạn đã viết vẫn có thể được dùng lại cho bài mới đó. Ngoài ra, cứ viết thoải mái thôi, vì có khi chúng sẽ trả lời được những câu hỏi từ bài luận phụ của các trường. Tin mình, cứ chần chừ hoài là tiếc lắm đó.

Mẹo tiếp theo: bắt đầu từ những gì gần gũi nhất. Cuốn từ điển, chiếc khăn choàng, máy ảnh là ba thứ làm mình nảy ra ý tưởng cho bài luận. Những vật này làm mình nhận ra mình thích ngôn ngữ, là người hoài cổ, thích lưu giữ kí ức qua ảnh và đồ vật. Cứ như vậy, mình dần dần nhận ra những đặc điểm của bản thân mà xưa giờ mình không để ý. Ý tưởng của bạn không cần phải từ những gì quá cao siêu như triết lý cuộc sống, tình bạn, tình cảm gia đình. Theo những quan sát và trải nghiệm của mình, những bài học, nét tính cách xuất hiện trong bài luận hình thành theo trình tự này:

- Viết nháp theo câu chuyện bạn có trong đầu;

- Đọc đi đọc lại;
- Thêm thắt chi tiết, thay những đoạn diễn suông thành câu miêu tả;
- Ngẫm lần nữa và rút ra những giá trị nhìn thấy được từ bản thân bạn trong câu chuyện đó;
- Viết lại lần nữa để làm rõ hơn nét tính cách bạn vừa phát hiện.

Nhờ vào phương pháp này, mình vừa có cơ hội hiểu rõ bản thân hơn, vừa viết ra một bài luận thể hiện được con người thật của mình. Dĩ nhiên, các bạn hoàn toàn có thể làm ngược lại nếu cảm thấy cách này không phù hợp hoặc các bạn đã biết rõ mình muốn thể hiện bản thân ra sao trong bài:

- Tìm ra đặc điểm của bản thân;
- Sàng lọc ký ức, câu chuyện có liên quan đến nét tính cách đó;
- Viết;
- Chỉnh sửa.

Cách nào cũng được, nhưng đừng nói với mình là bạn không có trải nghiệm nào thú vị nhé, mình không tin đâu. Dù cuộc sống của bạn hết sức bình thường thì cái bình thường mà các bạn đang có lại không giống với cái bình thường của người khác. Vậy nên đôi khi, thực tại bình thường đó sẽ mang đến cho bạn những ý tưởng bất thường mà bạn không lường trước được đâu.

Cứ viết, cứ viết, cứ viết. Việc quan trọng phải nói ba lần. Tuy giới hạn 650 chữ nhưng bản nháp bạn nên nhiều hơn thế này từ vài trăm cho đến hơn ngàn chữ cơ. Đừng sợ viết vượt giới hạn nhé! Sau khi viết nháp, tụi mình còn phải đọc đi đọc lại, cô đọng nội dung, lược bỏ những chi tiết không cần thiết nữa. Những bài luận 'ăn điểm' mà các bạn hay thấy trước khi nộp cho các trường cũng đã trải qua rất nhiều lần chỉnh sửa đấy.

Vậy đó, tóm lại là các bạn đừng do dự viết, cũng đừng lười viết luôn. Chuẩn bị thật sớm, thật kỹ để bài luận thật chỉn chu nha.

[Hàn Thiện Nhân]

Thật sự thì luận chính là một nỗi ám ảnh với mình bởi vì kể từ khi mình bắt tay vào suy nghĩ ý tưởng đến khi mình hoàn thành bản nháp cuối cùng là khoảng 9 tháng, cộng thêm 1 tháng để sửa chính tả và ngữ pháp.

Theo mình thì bài luận cá nhân phục vụ 2 mục đích chính đó là: giúp ban tuyển sinh hiểu rõ hơn về con người bạn và đánh giá khả năng viết của bạn. Đây là một phần không thể thiếu cũng như là vô cùng quan trọng trong bộ hồ sơ của bạn. Lời khuyên duy nhất của mình là bạn hãy bắt đầu sớm bằng việc suy nghĩ ý tưởng (brainstorm).

Bạn có thể bắt đầu với những chủ đề sau: thời ấu thơ, nhân dạng, những người quan trọng trong cuộc đời bạn, những quyết định trọng đại bạn từng đưa ra, những khó khăn, thất bại, những bài học giá trị, nguồn cảm hứng, kỷ vật cá nhân, v.v. Trong quá trình brainstorm, mình được các anh chị và thầy giao cho mình trả lời bộ 100 câu hỏi về bản thân. Bạn cũng có thể làm những bài trắc nghiệm tính cách hoàn toàn miễn phí trên mạng để biết về điểm mạnh và điểm yếu của mình, đồng thời ngẫm nghĩ lại những trải nghiệm trong quá khứ của bản thân, và ghi chú lại những gì bạn cho là có ảnh hưởng mạnh mẽ đến con người bạn hiện tại. Chúng không nhất thiết phải là những sự kiện lớn, có thể đơn thuần chỉ là những sở thích, thói quen, sự việc, và kỉ niệm nhỏ đã góp phần tạo nên tính cách và con người bạn của ngày hôm nay. Mình thường tận dụng những giờ giải lao trên trường để tìm ý tưởng cho bài luận. Mình lưu chúng bằng Google Keep để đến tối về mình chỉ cần bắt tay vào viết và tiết kiệm thời gian suy nghĩ.

Bài luận của bạn cũng sẽ là bằng chứng để cho ban tuyển sinh thấy được khả năng viết hoặc dùng tiếng Anh của bạn. Vì vậy từng dấu chấm dấu phẩy cũng sẽ được họ đánh giá một cách kĩ càng và sẽ xem được bạn là người có cẩn thận, có dành nhiều thời gian để đầu tư vào bài luận không.

Theo mình thì bạn cần chú ý vào những yếu tố này để giúp gây ấn tượng với ban tuyển sinh hơn, gồm có:

- Ý tưởng, cách tổ chức/triển khai, và giọng văn;
- Cách sử dụng từ ngữ, độ trôi chảy/kết nối giữa các câu văn, và sự phù hợp/chuẩn mực của bài viết (conventions);
- Đọc và soát lỗi (Revising and Proofread).

Hãy nhờ một vài người hiểu rõ bạn và có khả năng chuyên môn để đọc và góp ý cho bài luận được hoàn hảo hơn. Liên tục kiểm tra lỗi chính tả, ngữ pháp trước khi nộp nhé!

Ngoài ra, bạn có thể tham khảo những bài luận của các anh chị đi trước, nhưng lưu ý không nên đọc quá nhiều vì bạn sẽ dễ bị ảnh hưởng về mặt ý tưởng và dẫn đến đánh mất đi cá tính riêng trong bài luận của mình.

Lời cuối cùng, mình muốn gửi lời khuyên đến bạn đó chính là hãy bắt tay lên ý tưởng và viết luận sớm vì đây là một thành phần không thể thiếu để ban tuyển sinh có thể đánh giá ứng viên một cách toàn diện. Nếu bản thân bạn không mạnh về phần học thuật hay hoạt động ngoại khóa thì hãy cố gắng bù đắp vào phần luận chính nhé. Chúc bạn may mắn!

[Lê Kim Minh Huyền]

Khác với các phương thức xét tuyển truyền thống chỉ dựa trên điểm số, thành tích học tập hay ưu tiên tuyển thẳng vì đạt giải thưởng, đa phần các trường đại học ở Mỹ (và một số quốc gia khác nữa) đều yêu cầu phải có bài luận cá nhân khoảng 650 chữ.

Hiển nhiên, bài luận chính là một phần cực kì quan trọng của bộ hồ sơ, và việc hoàn thành được nó cũng chẳng dễ dàng. Luận chính ngốn khá nhiều thời gian và công sức để mình có thể chọn lọc ra những ý tưởng nổi trội nhất, viết xuống những từ ngữ "giá trị" nhất nhằm làm nổi bật câu chuyện của bản thân giữa hàng chục ngàn bài luận khác đang cạnh tranh. Nhưng suy cho cùng, bài luận khi được đầu tư nhiều như thế thì cũng có lý do chính đáng, vì nó không chỉ giúp tụi mình bù đắp lại những "lỗ hổng" đến từ các yếu tố khác như điểm trung bình, điểm SAT/ACT, hay IELTS, mà đó còn là cơ hội cho ta được hiểu nhiều hơn về bản thân mình, được khai phá những khía cạnh mới mà trước giờ chưa từng có.

Đừng chủ quan rằng là chỉ có 650 từ thì một đêm hay một ngày thôi mình cũng viết xong, cái quan trọng vẫn là chất lượng bài luận có tốt hay không, đã để lại ấn tượng gì hay chưa, các giá trị mình muốn thể hiện đã được truyền tải rõ ràng hay chưa. Với cá nhân mình, từ lúc bắt đầu đến đêm cuối cùng trước khi bấm nút nộp (hơn 4 tháng chuẩn bị), mình đã viết hơn 17 bản nháp với vô số lần chỉnh sửa, rồi đập đi xây lại từ đầu để ra được một bài viết hoàn chỉnh nhất. Bởi thế nên hãy bắt đầu càng sớm càng tốt, mỗi ngày viết một chút, rồi lại bổ sung chỉnh sửa. Mọi người cũng có thể đặt hạn chót cho từng phần, như vậy sẽ đỡ áp lực hơn rất nhiều.

Câu chuyện trong bài luận chính của mình là những điều mình đã từng trải qua, là màn tái hiện lại muôn vàn cảm xúc rối bời không thể gọi thành tên khi mình là nạn nhân của bạo lực học đường, của sự cô lập và mớ hỗn độn tiêu cực mà khi ấy, mình không thể tìm thấy lối ra. Bằng cách viết xuống những suy nghĩ, bày tỏ

hết mọi xúc cảm, mỗi trang nhật ký ngày đó ít nhiều đã khiến mình thấy nhẹ lòng hơn, là cơ hội để mình tự nhìn nhận lại bản thân và bình tâm chữa lành cho những vết thương đang mang. Và chủ đề "Viết" đã được chọn để mình triển khai trong bài luận cá nhân. Mình ghi lại hành trình của mình khi "bắt đầu làm bạn" cùng với quyển nhật kí, rỏ bút viết xuống hết dòng tâm trạng của mình mỗi ngày, và mỗi khoảnh khắc đi qua ấy chính là minh chứng cho sự thay đổi trong nhận thức, cho quá trình lớn lên của mình.

Có một điểm cần lưu ý mà lúc sửa bài, chị cố vấn và thầy luôn nhắc nhở mình là nội dung cần phải được "show" (thể hiện) chứ không phải "tell" (kể lại). Nghĩa là chỉ cần một chi tiết thôi nhưng nó cần phải bao chứa không gian, khoảnh khắc và sự vật cụ thể được liên kết với luồng cảm xúc mà nhân vật muốn được bày tỏ. Chị dặn là mình không cần dùng quá nhiều tính từ khái quát để thể hiện rằng mình đang nghĩ gì hay cảm thấy thế nào, mà hãy dùng những hành động (biểu đạt bằng các động từ), như cái liếc mắt, tiếng thở dài, khung cảnh rực rỡ hay tăm tối, v.v. để miêu tả được trạng thái ngay thời điểm đó. Cố gắng viết thật chi tiết, thật tỉ mỉ để khi đọc vào, "khán giả" của bạn sẽ cảm thấy những dòng trên giấy ấy như một thước phim quay chậm, và họ có thể quan sát, cảm nhận và sống cùng câu chuyện của bạn.

Nhìn xung quanh mình thôi, khi nhắc đến bài luận chính thì hầu hết ở phút ban đầu, mọi người luôn có rất nhiều ý tưởng muốn triển khai. Bức tranh toàn cảnh về cốt truyện, nội dung, nhân vật thì vô cùng đa dạng nhưng điều quan trọng là những thứ đó phải xoay quanh chính bản thân bạn, là con người bạn với những trải nghiệm, những đam mê hay cả những lần vấp ngã, và sau đó là bài học nhận thức từ sự việc trên và cuối cùng là bạn đã thay đổi hoàn cảnh như thế nào, phiên bản hiện tại của bạn ra sao.

Kỹ năng viết tiếng Anh của mình lúc ban đầu chưa thực sự tốt, vì vậy nên trước hết mình đã triển khai hết mọi suy nghĩ của mình xung quanh bài luận bằng

tiếng Việt trước, cẩn thận chọn lọc những từ ngữ mình muốn thể hiện và kĩ càng ghi lại mọi chi tiết mà mình cho là nổi bật, và sau đó thì đọc duyệt lại và chuyển sang tiếng Anh. Ở những bản nháp đầu tiên, tụi mình không cần gượng ép bản thân trong phạm vi 650 chữ mà hãy cứ thoải mái viết ra (như của mình là hơn 1000 chữ) để từ đó có thêm "nguyên liệu" cho các anh chị cố vấn sửa bài. Đồng thời, hãy giữ lại các bản nháp bạn từng viết qua bởi đó chính là nguồn tư liệu độc nhất bạn luôn có thể tái sử dụng và phát triển sáng tạo thêm nhiều phiên bản đặc sắc hơn từ đó.

Bước gần cuối chính là rút gọn bài luận. Thực sự đối với cá nhân mình thì bước này không dễ chút nào, bởi khi gạn lọc lại như thế bạn phải thật sự hiểu sâu về những nội dung mình muốn truyền tải, phải chú ý từ câu từng từ được diễn đạt xuống và chắc chắn rằng đó là những chi tiết đắt giá nhất và có khả năng gây được ấn tượng với người đọc. Có một mẹo mình rút ra được khi rút bài chính là hãy đọc thật chậm, thật kỹ, và thẳng tay bỏ những câu chỉ đơn thuần lặp lại ý đã nói đằng trước (nghĩa là câu đó không bổ sung hay phát triển được thêm điều gì mới). Có như vậy thì bài luận của bạn sẽ gọn gàng và cô đọng hơn rất nhiều.

Mình không dám nhận là bài luận mình viết là ấn tượng nhất, sâu sắc nhất hay thế nào đó, nhưng hơn hết đó là con người, là câu chuyện, là hành trình lớn lên mà mình tự hào mang nó vào kể. Đừng ngần ngại bày tỏ ý tưởng, bộc lộ quan điểm và suy nghĩ về những trải nghiệm mà bạn có cơ hội trải qua, bởi tất cả chúng thuộc về bạn và chỉ cần một điểm sáng, một điểm khác biệt bạn nhận ra ở chính mình thôi cũng đủ để trở thành duy nhất.

[Thái Minh Phương]

Luận chính (Personal Statement) có thể là một trong những cơn ác mộng lớn nhất trong quá trình chuẩn bị hồ sơ, không chỉ với mình mà còn với rất nhiều bạn. Là một người đã vượt qua quá trình căng thẳng ấy, mình hy vọng những chia sẻ của mình sẽ giúp được các bạn phần nào.

1. Tìm tư liệu

Mình bắt đầu bộ hồ sơ du học Mỹ khá muộn so với các bạn đồng trang lứa, vào khoảng giữa tháng 6 - mùa hè trước năm lớp 11. Khi ấy, mình chưa hề có IELTS, SAT, thư giới thiệu hay bất cứ gì. Nên mình đã ỷ y, quyết định tập trung vào luyện thi các chứng chỉ trước rồi mới viết luận. Nếu được quay ngược thời gian, mình SẼ BẮT ĐẦU THẬT SỚM và đặt ra một khung giờ cố định trong ngày, ngắn thôi, khoảng 10-15 phút để ngồi suy nghĩ về hành trình phát triển cũng như bài luận của mình. Đây cũng là lời khuyên đầu tiên mình dành cho các bạn. Viết luận là một quá trình vô cùng gian nan, và đòi hỏi chúng ta phải ngồi xuống, nhìn nhận lại bản thân. Ta phải hồi tưởng lại, công nhận những thành tựu của bản thân.

Ngoài ra, ta còn phải nhìn thẳng vào những khuyết điểm, thiếu sót trong quá khứ, và (phần khó khăn nhất nè) đối mặt với những vấn đề, góc tối mà ta chưa thể giải quyết. Mỗi buổi như thế, mình khuyên mọi người nên tắt hết thiết bị điện tử đi, để thật xa và chỉ dùng một cuốn sổ để viết. Lúc đầu mình có thể sẽ cảm thấy hơi bỡ ngỡ, nhưng vẫn phải ép bản thân viết nha.

Tiếp theo đây là một phương pháp khá hiệu quả với mình: Viết tự do (Free writing) - viết hết những suy nghĩ trong đầu mà không đánh giá, không phán xét gì cả (mọi người có thể tìm hiểu thêm trên mạng nha). Ngoài ra, tùy vào thời gian biểu của mọi người, mà chọn lúc nào ta tỉnh táo, minh mẫn nhất để viết nhé. Vì theo kinh nghiệm cá nhân mình thì viết lúc mệt sẽ không hiệu quả và dễ làm ta

nản lắm. Mỗi lần bạn có một cảm xúc gì mãnh liệt: buồn, vui, giận dữ, ghen tỵ, v.v. hãy mở cuốn sổ ra và viết dòng cảm xúc của bạn vào nhé. Phương pháp này sẽ hiệu quả hơn nếu bạn viết ra được nguyên nhân dẫn đến cảm xúc ấy. Mình ví dụ nhé: Mình ghen tị với bạn A vì bạn học giỏi hơn mình → Mình ghét bị thua kém người khác → Mình tự ti về năng lực của bản thân. Đó đơn giản thế thôi! Mình hy vọng qua mỗi lần như thế bạn lại hiểu hơn một ít về bản thân, và có góc nhìn tổng quan hơn về chính mình nhé.

Nếu các bạn bí ý tưởng thì có thể trả lời theo bộ 100 câu hỏi của thầy Nam hoặc lên YouTube tìm College Essay Guy để khai thác thêm nhiều khía cạnh của bài luận nhé (kênh này có rất nhiều gợi ý hay ho để khơi gợi cảm xúc của bạn đấy). Một người anh đã từng nói với mình: "Chỉ khi nào em dám đối mặt với chính mình, khi ấy em mới tìm ra cách giải quyết." Chính vì thế hãy thật trung thực với cảm xúc, trải nghiệm của bản thân nhé.

Một số gợi ý nho nhỏ khi bí ý tưởng:

- Đi dạo, đắm mình vào thiên nhiên, đừng chỉ ngồi trong 4 bức tường để viết nhé.
- Tập thể dục. Khi bạn đổ mồ hôi, cơ thể bạn sẽ tiết ra dopamine giúp bạn phấn chấn hơn và có nhiều ý tưởng hơn đấy.
- Xem phim, nhất là những bộ phim bạn từng yêu thích hồi nhỏ hoặc những bộ phim mang lại nhiều cảm xúc cho bạn. Khi xem phim bạn có thể trả lời các câu hỏi như: "Tại sao mình lại yêu thích, đồng cảm với nhân vật hoặc nhân vật này có điểm gì giống mình?"
- Nghe nhạc. (Chia sẻ một chút, lúc mình muốn lấy cảm xúc, mình đã nghe rất nhiều nhạc buồn đó.)
- Nói chuyện với bạn bè, người thân mà bạn tin tưởng sẽ thấu hiểu mình. (Trong lúc viết, mình đã có những cuộc nói chuyện rất sâu với bạn bè mình, và nhận ra khá nhiều điều không tưởng về bản thân.)

2. Viết bài

Sau khi có đầy đủ tư liệu thì bước tiếp theo cũng quan trọng không kém. Đó chính là tìm ra sợi dây liên kết và nối những mảnh tư liệu lại với nhau. Hãy cố gắng chọn ra những yếu tố quan trọng nhất, những mảnh ghép mà thiếu nó bạn sẽ không còn là bạn của hôm nay rồi tìm một câu chuyện để liên kết các mảnh ghép lại nhé. Bạn nên có một hình ảnh để bài viết của mình thêm sức gợi hình nhé. Hình ảnh ấy có thể là một đồ vật có ý nghĩa quan trọng với bạn (như anh này nói về cái gối của mình nè) hay bất kì hình ảnh ẩn dụ nào giúp liên kết câu chuyện của bạn lại thành một thể thống nhất. Ngoài ra, một mở bài ấn tượng, độc đáo, "gây sốc" sẽ giúp bài luận của bạn ghi dấu ấn trong lòng ban tuyển sinh hơn đấy. Cuối cùng, đừng quá quan tâm đến số lượng từ giới hạn nhé, hãy cứ viết thỏa thích, sau khi bài luận "thành hình" ta sẽ bắt đầu gọt dũa dần nhé.

Thế là kết thúc bài chia sẻ rồi! Mình hy vọng kinh nghiệm của mình sẽ phần nào giúp được các bạn. Mình biết quá trình này sẽ vô cùng căng thẳng và khó khăn, thế nhưng mình tin các bạn có thể làm được. Cố gắng kiên trì và rèn tính kỷ thuật khi viết nhé. Ngoài ra, hãy giữ sức khỏe và một tinh thần thật sảng khoái nữa. Luôn chủ động tìm kiếm vì đôi khi ý tưởng sẽ xuất hiện ở nơi mà ta ít ngờ đến nhất. Chúc bạn sẽ có một mùa nộp hồ sơ thật thành công!

[Lý Nhật Hưng]

4 ý tưởng, 15 bản nháp và hơn chục lần chỉnh sửa, mình đã phải trầy trật khá nhiều để có được một bài luận ưng ý nhất cho bản thân. Mình tin chắc rằng đây là một trong những nỗi ám ảnh của không ít bạn khi nộp hồ sơ du học. Vậy mình đã rút ra được những bí kíp gì để vượt qua thử thách khó nhằn này?

Thứ nhất, hãy làm từng chút một và làm đều đặn hằng ngày. Lúc bắt đầu viết luận, mình hay nghĩ việc này cần phải có cảm hứng và nên làm vào những lúc bản thân có ý tưởng. Nhưng trải qua những lần như thế, mình nhận ra rằng đây là một suy nghĩ không đúng chút nào. Tụi mình sẽ khiến bản thân dễ hình thành thói quen trì trệ và tất nhiên là gây ra những hệ lụy khôn lường. Thế nên, với tư cách là một người đi trước, mình khuyên các bạn mỗi ngày nên dành khoảng 15-30 phút cho bài luận của bản thân, dù bạn có ý tưởng để viết hay không. Như thế, bạn sẽ luôn có một sự ấn tượng nhất định về bài luận trong tâm trí và từ đó sẽ dễ dàng tìm được nguồn cảm hứng từ cuộc sống hằng ngày của mình hơn. Ngoài ra, khi phân chia khoảng thời gian hợp lý cho bài luận của mình, bạn cũng sẽ không cảm thấy quá nản lòng khi luôn phải đối đầu với nó cũng như tránh việc chỉ làm đối phó cho xong.

Thứ hai, đừng quá sa đà vào các bài luận tham khảo khác. Tuy tham khảo là việc cần thiết để hình dung bố cục bài luận, cách khai thác ý tưởng, cách dẫn nhập, v.v. mình khuyên các bạn chỉ nên tham khảo khi đã lên được bản nháp và giới hạn số lượng các bài luận mẫu tham khảo ở khoảng 10 bài mà thôi! Như vậy sẽ giúp cho bạn đỡ bị ảnh hưởng bởi lối tư duy của người khác, cũng như có thể sáng tạo hơn để bài luận mang đậm màu sắc cá nhân đó. Quan trọng hơn hết, đừng bao giờ cố bắt chước cách diễn đạt hay sao chép những hình ảnh đặc biệt trong các bài luận tham khảo của người khác. Bạn nên nhớ, nếu bạn xem được những bài luận tham khảo ấy, khả năng cao các nhà tuyển sinh cũng sẽ xem được, và tất nhiên khả năng họ biết bạn "sao chép" là rất cao. Điều này sẽ hạ thấp

bộ hồ sơ của tụi mình. Đây là điều cực kỳ nghiêm trọng vì tiêu chí đầu tiên trong việc tuyển sinh vẫn luôn là CON NGƯỜI RIÊNG của chúng mình. Ngoài ra, khi tham khảo các bài luận khác, các bạn nên xem thử liệu rằng đề tài của mình đã có nhiều người viết chưa, nếu có thì người khác sẽ viết thế nào, từ đó rút ra được cách viết và triển khai chủ đề sao cho bài luận đặc sắc nhất có thể nhé.

Cuối cùng, hãy nhờ mọi người xung quanh nhận xét về con người của bạn. Nếu bạn như mình, không thật sự biết rõ nên diễn đạt bản thân như thế nào, hãy nhờ đến sự giúp đỡ từ người thân bạn bè xung quanh tụi mình nhé. Tuy nghe có vẻ vô lý nhưng vấn đề này cũng đã có kha khá bạn gặp phải trong quá trình viết luận, và mình cũng thế. Mình đã tạo một chiếc Google Form (biểu mẫu Google) với vài câu hỏi ngắn về bản thân mình rồi gửi cho mấy người bạn thật thân. Mình lướt qua hết những nhận xét của bạn mình, hồi tưởng lại từ những câu chuyện, những trải nghiệm đã giúp mình hình thành nên những nhân cách, đặc điểm của một Nhật Hưng ngày hôm nay. Cuối cùng, mình liên kết tất cả lại rồi xâu chuỗi thành một câu chuyện hoàn chỉnh cho bài luận của mình.

Dù rằng hai từ "luận chính" sẽ có thể luôn là một nỗi ám ảnh khó tả của nhiều bạn học sinh, mình tin chắc rằng việc viết luận không chỉ giúp tụi mình có thể hiểu rõ bản thân hơn, nâng cao được kĩ năng viết, mà còn giúp chúng ta trưởng thành hơn trong việc đối đầu với những áp lực nữa đấy. Đừng quên rằng, sau luận chính, chúng ta vẫn còn rất nhiều việc phải hoàn thành đấy. Hãy giữ gìn sức khỏe và luôn trang bị cho bản thân một tâm thái sẵn sàng để vững bước trên hành trình này, bạn nhé!

[Phùng Thiên Dương]

Với mình, luận chính là “thử thách" khó nhằn và tốn thời gian nhiều nhất trong bộ hồ sơ du học, và mình nghĩ quá trình dẫn đến một bài luận hoàn chỉnh dài khoảng 650 chữ của đa số các bạn khác cũng đều khá gian truân. Vậy nên, với kinh nghiệm là một người đi trước, mình xin chia sẻ một vài bí quyết đã giúp mình vượt qua được “chướng ngại vật” này, mong sẽ phần nào giúp các bạn giải được bài toán khó này nhé!

Lúc mới bắt đầu lên ý tưởng, mình vô cùng băn khoăn và lo lắng. Mình từng nghĩ phải viết về những sự kiện tầm cỡ, “vĩ mô" thì mới có thể chinh phục được các nhà tuyển sinh. Thật sự mà nói, chưa bao giờ mình có cơ hội tiếp xúc với những trải nghiệm lớn lao ấy, vậy nên mình đã viết ra hết tất cả những sự kiện quan trọng xảy ra trong đời mình. Và tất nhiên, đúng như mình nghĩ, ngay cả chị cố vấn cũng nói rằng những sự kiện ấy không thể hiện được bản thân mình là ai.

Do mình nộp đơn vào một ngành nghệ thuật, chị đã đề xuất mình hãy viết về quá trình mình hoàn thành một tác phẩm nào đó. Lúc này, mình chợt nhớ đến lần mình đã chấp nhận bước ra khỏi vùng an toàn của bản thân và thật sự cống hiến cho nghệ thuật. Đó là khi mình đã xin một chân trong nhóm thiết kế và sản xuất tập san ở tổ chức trước đây mình từng hoạt động. Tuy chỉ là một sự kiện nhỏ, nhưng nó đã đánh dấu nhiều sự phát triển của bản thân, góp phần tạo nên một “Thiên Dương" như ngày hôm nay. Từ những ý tưởng lóe lên đó, mình đã phát triển thêm được nhiều ý tưởng và hoàn thành được bài luận chính.

Với những bạn không có nhiều trải nghiệm, bạn hãy thử suy nghĩ về những lần bạn “đập vỡ bong bóng” bao quanh bạn để làm một việc gì đó nhé. Đừng nghĩ quá cao siêu, những trải nghiệm nhỏ nhặt nhưng quý giá ấy cũng rất xứng đáng được đặt lên bàn cân, vì nó thể hiện được giá trị bản thân các bạn mà.

Ở VELA, thầy Nam hướng dẫn chúng mình viết luận chính rất chi tiết. Thầy dạy chúng mình từng bước, từ việc chọn lọc ý tưởng tới cách viết bài luận sao cho sinh động, thu hút. Ngoài ra, các anh chị cố vấn cũng đã giúp mình lên ý tưởng và cung cấp rất nhiều nguồn tài liệu bổ ích về từ vựng và cấu trúc câu hay để áp dụng vào bài luận chính của mình. Việc được tham khảo qua những bài luận của các anh chị khóa trước tại VELA đã truyền cảm hứng và gỡ rối cho mình rất nhiều trong quá trình hoàn thiện bài luận chính. Các bạn cũng có thể xem các video về những mẹo để viết luận chính trên YouTube, hay đọc những bài luận đã được nhận vào những trường đại học danh tiếng như Harvard, Princeton, v.v.

Sau khi đã có được ý tưởng then chốt và một bản nháp hoàn chỉnh, quá trình sửa và rút gọn bài luận xuống dưới 650 chữ đối với mình khá là dễ dàng. Các bạn có thể nhờ bạn bè, thầy cô, hay các anh chị đi trước đọc bài luận và nhận xét xem bài của các bạn có đang ổn không. Sau đó, bạn có thể lọc lại những phần "không có cũng không ảnh hưởng gì" và chỉnh sửa lối diễn đạt sao cho không bị dài dòng là được nhé!

Do quá trình chuẩn bị luận chính mất rất nhiều thời gian và công sức, mình mong các bạn sẽ phân bố thời gian hợp lý giữa việc học và việc chuẩn bị hồ sơ, đặc biệt là bài luận chính. Thời gian này sẽ rất áp lực, nên các bạn đừng quên cho não nghỉ ngơi nhé. Tinh thần thoải mái thì mới có thể hoàn thành luận một cách trơn tru, đúng không nào?

Cuối cùng, xin chúc các bạn có thật nhiều sức khoẻ, thật nhiều quyết tâm và thật nhiều may mắn để có thể giành được nhiều học bổng và đạt được ước mơ!

[Nguyễn Hải Đăng]

Các bạn biết sao không? Ngoài những con điểm trung bình 9 hay SAT 1400+, 1500+, thì điều quan trọng nhất giúp bạn chinh phục những suất học bổng hàng chục tỷ từ những trường đại học Mỹ chính là bài luận chính đấy. Và đây cũng chính là phần tốn thời gian nhất trong suốt quá trình làm hồ sơ của mình.

Luận chính không chỉ đơn giản là một bài văn dài 650 chữ, những bài văn bình thường mà các bạn thường làm ở lớp, hay một bài viết IELTS. Luận chính như một bức tranh tóm tắt lại quá trình bạn khám phá bản thân, vẽ nên bạn đã trưởng thành như thế nào, lớn lên và rút kinh nghiệm qua những lần thất bại ra sao. Vì vậy, luận chính đã lấy của mình gần nửa năm và gần 20 bản nháp, cùng rất nhiều thời gian và công sức. Mình cũng nghĩ rằng luận chính sẽ luôn là phần tốn nhiều thời gian nhất trong bộ hồ sơ của các bạn. Vì vậy, chúng ta nên hoàn thành nó như thế nào để có thể có một bài luận chính xuất sắc nhất với bản thân chúng ta?

Bước đầu tiên, mình nghĩ các bạn nên suy nghĩ thật kỹ và chọn ra 5 giá trị mà mình muốn gửi gắm đến ban tuyển sinh và nhà trường. Sau đó, các bạn hãy dành một khoảng thời gian để liên kết lại những gì xảy ra và những thành tựu của bản thân trong quá khứ. Từ đó, hãy cố liên kết chúng lại với nhau thành một câu chuyện. Nó không cần là một câu chuyện quá cầu kỳ hay dài, mà có thể chỉ là một khoảnh khắc vụt qua đời bạn. Chỉ cần khoảnh khắc đó đã làm bản thân bạn lớn lên, hiểu rõ cuộc sống hơn, hay nói cách khác là “khai thông" nội tâm bên sâu của bạn, thì nó sẽ giúp bạn có một bài luận chính tuyệt vời đấy. Và rồi, bạn đã có thể nhen nhóm cho mình một ý tưởng rồi đấy.

Bước tiếp theo, bạn hãy bắt tay vào viết, viết, và viết. Vì đây chỉ là những bản nháp nên các bạn không cần phải chú ý quá nhiều về mặt từ ngữ, ngữ pháp, và câu từ. Các bạn hãy viết càng dài càng tốt, hãy cứ viết thoả thích, viết tất cả về câu chuyện của mình. Các bạn hãy viết về những cảm xúc, những suy nghĩ, những hành động, và tất cả mọi thứ diễn ra xuyên suốt khoảng thời gian đó của bạn.

Vậy nếu các bạn bí ý tưởng thì sao? Đó là một chuyện rất bình thường xuyên suốt quá trình viết bài luận. Não của chúng ta hoạt động theo cơ chế "hoạt động, nghỉ ngơi, hoạt động." Vì vậy đừng gượng ép bản thân phải viết, phải hoàn thành. Mình cũng như các bạn, đã có một khoảng thời gian mình không thể nghĩ ra bất kì một ý tưởng hay một cái gì đó mới. Vậy, mình đã giải quyết như thế nào? Mình có 2 phương pháp chính sau đây:

Hãy thư giãn và quan sát! Vào thời gian này, mình đã cố buông thả bản thân một chút. Mình cố để não mình không nhồi nhét quá nhiều nữa. Mình tập quan sát bản thân từng chút một. Có thể, các bạn nghĩ rằng điều đó sẽ khiến mình mất lửa và không còn năng suất với luận chính nữa. Nhưng tin mình đi, bỗng nhiên các bạn sẽ nảy sinh ra thêm ý tưởng cho luận chính trong suốt thời gian thư giãn này đấy.

Các bạn có thể tham khảo và đọc những luận chính của những anh chị đi trước. THAM KHẢO CHỨ KHÔNG SAO CHÉP NHÉ. Các bạn hãy đọc và quan sát cách anh chị triển khai bài luận, ý tưởng, và cách mà anh chị nói lên suy nghĩ, cảm xúc của mình. Rồi sau đó, hãy rút ra những kinh nghiệm và vận dụng nó vào luận chính của mình

Luu ý: Các bạn hãy chú ý vào hành động, suy nghĩ, và cảm xúc của mình nhiều hơn. Và hãy nhớ rằng mô tả chứ đừng kể nhé. Ví dụ: Thay vì nói bông hoa này thật đẹp. Các bạn hãy miêu tả rằng nó đẹp như thế nào? Nó ra làm sao? Điều này sẽ giúp ban tuyển sinh có thể hình dung rõ hơn về bức tranh mà bạn muốn truyền tải đấy.

Bước cuối cùng, sau khi đã hoàn thành xong vô vàn bản nháp, đó là lúc các bạn sửa lỗi chính tả, câu từ, và ngữ pháp. Bởi vì trong lúc viết các bản nháp, mình biết rằng các bạn không chú ý nhiều đến câu từ và ngữ pháp. Vì vậy, các bạn hãy dành thật nhiều thời gian để kiểm tra lại bài luận chính của mình nhé. Sai chính tả hay ngữ pháp là một trong những điều mà ban tuyển sinh sẽ đánh giá bạn

không cao nếu bạn phạm phải đấy, vì nó chứng tỏ bạn chưa dành nhiều thời gian cho luận chính.

Lưu ý 2: Hãy cố gắng viết ngắn gọn, súc tích, và trôi chảy nhé. Như các bạn đã biết, hằng năm có đến hàng ngàn bộ hồ sơ và hàng ngàn bài luận nộp vào các trường đại học. Vì vậy, hãy viết một cách ngắn gọn, dễ hiểu để ban tuyển sinh có thể đọc lướt qua nhưng vẫn nắm trọn ý nội dung bạn muốn truyền tải.

Sau khi mình sửa xong, sao mình thấy bài của mình không hay nữa nhỉ? Đó là câu hỏi thường xuyên gặp phải sau khi các bạn hoàn thành luận chính. Điều đó là điều khá là bình thường, bởi vì các bạn đã đọc luận chính của mình quá nhiều lần, nên các bạn cảm thấy quen thuộc với nó. Vì vậy, các bạn có thể đưa luận chính cho một vài người bạn để lắng nghe lời nhận xét từ họ. Và bạn nên lưu ý đó vẫn là luận chính của các bạn, nên hãy lắng nghe có chắt lọc nhé.

Hãy kiểm tra đi kiểm tra lại luận chính của các bạn thật cẩn thận nhé! Chú ý cả từng dấu câu nữa đấy.

Luận chính là phần mà các bạn sẽ phải trải qua rất nhiều khung bậc cảm xúc: háo hức - nản lòng - chán nản - đột phá - hoàn thành. Dù có ra sao thì các bạn đã làm rất tốt rồi, chỉ cần cố gắng một chút nữa thôi, một chút nữa thôi. Cố lên nhé. Mình chúc các bạn chinh phục đường bay một cách suôn sẻ!

[Lê Đoàn Quang Huy]

Trong khoảng thời gian học tại VELA và xuyên suốt cả quá trình tự tìm hiểu về du học, mình đã bắt gặp hai từ "Luận chính" (Personal Statement) rất nhiều lần. Có thể nói, đây là nơi mà mình cho mọi người và ban tuyển sinh thấy được niềm đam mê độc đáo của bản thân: nuôi nhện - Tarantula. Chính vì vậy, khi vừa được chị hướng dẫn thông báo rằng sang tuần sau giờ họp sẽ bắt đầu lên ý tưởng cho bài luận chính, mình đã rất phấn khích.

Vì là hè nên đêm hôm đó mình đã giành hẳn ba tiếng để lên ý tưởng trước. Từng khoảnh khắc giữa mình với cô nhện mang tên Sakura đã được liệt kê ra: việc mình lén đem Sakura về, sự đấu tranh giữa mình với định kiến cho những loài động vật "lông lá đáng sợ," tình yêu mình giành cho Sakura trong quá trình chăm sóc cô nhện của mình khi cô ấy bị mất đi hai chi do tai nạn, sự ngỡ ngàng khi nhận ra nhện có thể mọc lại chân sau mỗi lần lột xác (molting), và cả chiếc blog mình lập ra chỉ để nói riêng về loài nhện nữa… Với một lượng ý tưởng vô cùng dồi dào mà lại còn không lẫn vào đâu được, mình đã tự tin có thể trở thành một trong những người sẽ hoàn thành bài luận sớm nhất, được thầy Nam và chị hướng dẫn khen, và có thêm thời gian để ôn thi SAT cho số điểm mình mong muốn.

Tuy nhiên, thực tế lại phũ phàng đến đau lòng. So với các bạn, mình có thể được xem là người nộp vào giờ chót của quá trình chuẩn bị hồ sơ - thời gian mình hoàn thành luận chính rơi vào khoảng cuối tháng 10 - đầu tháng 11.

Khi các chị xem qua bản mẫu mà mình viết, rất nhiều sự chỉnh sửa cũng như lời khuyên đã được đưa ra vì trong cuộc họp hôm ấy. Chẳng ai có nhiều kiến thức về nhện trừ mình. Mặc dù vậy, các chị rất tôn trọng mình - mình thật sự quý điều đó - khi đã để mình giữ lại ý tưởng và bổ sung một số gợi ý để bài luận được hoàn chỉnh hơn: trong quá trình viết, thay vì dùng những từ ngữ thể hiện rõ ràng cảm xúc của bản thân, chúng ta nên miêu tả hành động đó để người đọc có thể tự cảm

nhận được (Show, don't tell). Cụ thể, các chị động viên mình thể hiện cảm xúc qua ánh mắt với cô nhện Sakura, và mình đã ba lần vui vẻ khẳng định sẽ hoàn thành xong bản cuối vào lần họp tiếp theo. Thế nhưng, mình lại chẳng biết rằng đây là khởi đầu cho cơn ác mộng lớn nhất đời mình.

Vậy là trong một tuần đó, ngày nào mình cũng mở máy tính lên, ngồi nhìn vào màn hình trắng, và… gãi đầu. Thật sự, trong đầu mình trống rỗng. Một ý tưởng lóe lên. Mình sực nhớ đến một bài viết khoa học về việc đồng tử giãn nở cho thấy sự thích thú và tình yêu dành cho việc gì đó và sẽ co lại khi ta đang tập trung vào một vấn đề. Sau khi lên mạng tìm hiểu để chắc chắn, mình cứ lặp đi lặp lại trong bài luận việc đồng tử giãn nở khi nhìn thấy Sakura và co lại khi tập trung chăm sóc cho cô ấy. Và thế là, sai lầm nối tiếp sai lầm. Đến tận bây giờ, khi đọc lại những bản nháp cũ, mình vẫn không thể nhịn được cười vì sự "ngáo ngơ" của bản thân vào lúc đó. Không cần nói cũng biết, các chị đã phải hướng dẫn lại mình một lần nữa vào lần họp tiếp theo về việc miêu tả ánh mắt thật sự là như thế nào. Không những vậy, mình cũng rất biết ơn chị hỗ trợ chính của mình, bởi những bài viết có ích về việc sử dụng ngôn ngữ hình thể cũng như thể hiện cảm xúc trong văn viết của chị đã giúp mình không phạm phải sai lầm buồn cười như vậy một lần nào nữa.

Phần khó nhất của việc viết luận chính nhưng đồng thời cũng là phần mình thích nhất chính là khoảnh khắc bị từ chối và phải viết lại nhiều lần. Trong khoảng thời gian đầu, mỗi lần mình gửi các chị bản nháp, hàng chục tin nhắn thông báo có nhận xét và chỉnh sửa sẽ như dự đoán mà đua nhau xuất hiện. Lúc đầu, mình đã rất bỡ ngỡ khi những ý tưởng và đoạn văn mình dành nhiều thời gian viết bị góp ý thẳng thắn và đôi khi đến mức khiến mình khá buồn. Sau này, mình cảm thấy hối hận vì khi ấy đã bị mất kiểm soát bởi vấn đề này và dần dà trở nên gắt gỏng với bản thân, bạn bè, gia đình, và cả các chị.

Mình vẫn còn nhớ một lần nọ, chỉ vì ý kiến của bản thân bị bác bỏ mà mình đã trở nên cọc và cãi lại. Tuy nhiên, thật may mắn là các chị đã không giận mà chỉ nhắc nhở và cho mình thời gian để bình tĩnh rồi mới tiếp tục cuộc họp. Cũng từ ngày đó, khi cái đầu đã nguội bớt, mình đã rất giận bản thân với hành động thiếu chuyên nghiệp như vậy và tự học cách để quản lý cảm xúc tốt hơn. Qua khoảng thời gian viết luận chính chung với các chị team ET-04, dù rất khó khăn, mình đã hạ được cái tôi xuống, biết lắng nghe, và chấp nhận sai sót của bản thân để trở nên trưởng thành hơn. Chính vì điều đó mà các bạn nên chuẩn bị tinh thần và học cách quản lý cảm xúc của bản thân từ sớm khi bị từ chối và bác bỏ ý kiến quá nhiều lần nhé!

"Chốt. Huy bắt đầu cắt bớt chữ giúp thầy nha" là câu nói tuyệt nhất mà mình được nghe trong suốt 4 tháng liền. Bởi khi ấy, dường như mọi mệt mỏi và gánh nặng được trút đi hết vậy. Mình lấy được sự phấn khởi trở lại để hoàn thành phần cuối cùng của quá trình viết bài luận chính của các bạn: rút gọn xuống còn 650 chữ. Ngay trong đêm hôm đó, mình, với sự giúp đỡ từ chị hướng dẫn, đã cắt bài luận chính từ 1100+ xuống mức tiêu chuẩn của Common App. Nghe có vẻ dễ nhưng thật ra mình cũng phải suy nghĩ rất nhiều để làm sao chất lượng và nội dung của bài luận chính giữ nguyên trong khi từ ngữ bị giảm xuống một cách đáng kể!

Cuối cùng, sau một khoảng thời gian "vượt thác," mình và các chị thuộc team ET-04 đã chiến thắng bức tường thành lớn nhất của quá trình chuẩn bị hồ sơ du học, chính thức khép lại hành trình 4 tháng đầy ý nghĩa với những thăng trầm về mặt cảm xúc và tinh thần. Một lần nữa, mình phải nói rằng quá trình viết luận chính đã dạy cho mình rất nhiều kinh nghiệm không chỉ cần thiết cho đại học mà cả cho sự nghiệp của mình ở phía sau.

Mình mong rằng những bạn đang đọc phần chia sẻ này cũng sẽ thật thành công trong quá trình chuẩn bị bài luận chính nói riêng và hồ sơ du học nói chung. Hãy cố gắng lên các bạn nhé!

[Nguyễn Thu Trang]

Chắc hẳn đối với tất cả các bạn "săn" học bổng thì bài luận chính sẽ là phần khó nhằn nhất của bộ hồ sơ. Bài luận chính luôn là một thứ gì đó rất ám ảnh vì các bạn sẽ phải vắt óc suy nghĩ ra một chủ đề thật "riêng" của bản thân bạn. Nhờ chất "riêng" đó mà ban tuyển sinh mới nhận ra được sự khác biệt giữa bạn và những người khác để đưa ra quyết định cuối cùng.

Hồi trước, mỗi khi nghĩ tới bài luận chính, mình lúc nào cũng quan niệm rằng viết luận là phải viết những chủ đề vĩ mô hoặc những "cú sốc" khiến bạn trở thành một con người khác. Rồi mình còn nghĩ, chắc phải viết về đề tài nghiên cứu khoa học, đi trải nghiệm thực tế ở nước ngoài, hoặc đề tài "biến cố cuộc đời" như bị bệnh hiểm nghèo, bố mẹ ly hôn, hoặc gia đình cực kỳ thiếu thốn thì mới làm nên một bài luận "hay."

Nhưng...

Sau những ngày tháng miệt mài với bài luận và chăm chỉ tham khảo những bài luận đã đỗ vào các ngôi trường Ivy League hàng đầu như Harvard, Princeton, hay Yale, mình mới nhận ra một điều: con người bạn mới là quan trọng. Không phải những tác động ngoại cảnh làm nên câu chuyện mà chính suy nghĩ nội tâm và hoài bão của bạn mới là thứ khiến cho bài luận trở nên khác biệt. Ban tuyển sinh của trường không chú tâm vào hoàn cảnh mà họ chỉ muốn xem cách mà bạn đối diện với hoàn cảnh đó, hay suy nghĩ của bạn ra sao. Một bài luận quá chú tâm vào việc xây dựng những cú twist hoặc những biến cố mà quên đi nhân vật chính của câu chuyện là bản thân bạn thì bài luận đó chưa chắc đã được đánh giá cao.

Vậy chúng ta nên làm gì để chuẩn bị cho một bài luận chính?

Cuộc sống 17 năm của mình chẳng có gì đặc biệt hết. Mình chỉ là một cô gái ngày ngày đến trường cười nói với bạn bè rồi lại đi về vùi đầu trong đống sách vở.

Chắc cái khoảng thời gian mình nghịch nhất là cấp 1. Càng suy nghĩ, mình lại càng thấy rối ren, chẳng thể tìm ra chủ đề phù hợp cho bài luận. Có những lúc, mình thức trắng đêm ngồi trước màn hình máy tính mà vẫn thẫn thờ chẳng biết nên làm gì.

Nhưng rồi mình nhận ra bản thân phải tịnh tâm lại trước. Đó là khoảng thời gian mình dành ra cả một tuần không làm gì hết, không suy nghĩ về bài luận chính, hay bài vở trên trường, chỉ tập trung vào việc tận hưởng từng phút giây và xâu chuỗi lại những kí ức từ khi mình còn là một cô bé cấp 1, đến học sinh cấp 2, cấp 3, đến thời điểm hiện tại mình đang sống. Sau đó, mình viết lại tất cả những điều mình suy nghĩ trong một tuần không làm gì ấy. Hóa ra cuộc sống của mình cũng không nhạt nhẽo như mình nghĩ. Mình nhớ lại được những sự kiện đã khiến mình phải suy ngẫm rất lâu, những việc đời thường khiến mình thay đổi, những câu chuyện nào đó khiến mình ám ảnh, và cả những chân lý sống mà mình từng ghi nhận.

Mình cũng dần nhận ra được những khái niệm trong suy nghĩ của mình được hình thành như thế nào. Mặc dù tại thời điểm đó mình chưa thể trả lời được câu hỏi "Mình là ai?" nhưng chí ít mình đã trả lời được "Điều gì đã khiến mình trở thành một con người của hiện tại?"

Nếu bạn là một người đã trải qua những biến cố, khó khăn, hãy cứ mạnh dạn chia sẻ câu chuyện cuộc sống của mình trong bài luận chính. Tuy nhiên, đừng cố gắng "bi kịch hóa" câu chuyện để khiến mình trở nên nổi bật hơn. Hãy nhớ "trung thực mới là thượng sách," và hãy luôn trả lời cho câu hỏi "Tôi đã trưởng thành như thế nào sau cú sốc ấy?" Hãy nhớ nhân vật chính trong câu chuyện là bạn, đừng quá chú tâm vào việc diễn đạt hoàn cảnh.

Còn nếu bạn là một người bình thường, chẳng trải qua một "sự kiện lớn lao" gì, cuộc sống của bạn ấm áp trong vòng tay mẹ thì tin mình đi, hãy xâu chuỗi lại kí ức và viết về điều bình dị nhất khiến bạn thay đổi. Những thứ khiến bạn "ám

ảnh" giúp định hình tính cách của bạn cũng có thể chỉ là một cuốn sách, một cuộc trò chuyện, một chuyến du lịch, một trò chơi hoặc diễn biến tâm lý hằng ngày của bạn. Hãy cứ để đầu óc thoải mái thì mọi chuyện sẽ xong xuôi cả thôi. Nên nhớ: mỗi người chúng ta sinh ra vốn đã đặc biệt rồi, chỉ là chúng ta cần thời gian để tìm ra nó mà thôi.

Nghĩ xong ý tưởng rồi, viết thôi?

Nên nhớ, nghĩ ra ý tưởng là một chuyện, viết ra thành lời văn nó lại là một chuyện khác đấy nhé. Nhiều lúc chúng ta có thể nghĩ ra những ý tưởng rất hay nhưng không hiểu sao khi viết thành lời văn nghe nó lại chán thế. Mình khuyên nếu bạn nào có gặp trường hợp như vậy giống mình thì hãy viết bài luận bằng tiếng Việt trước, sau đó dịch sang tiếng Anh sau. Nếu bạn thấy bạn viết tiếng Việt mượt hơn, nghĩ ra được nhiều câu cú hay hơn thì cứ sử dụng tiếng Việt và thỏa sức sáng tạo đã. Đừng coi thường cách này, nó là một cách làm vô cùng hiệu quả đã cứu mình đợt nộp đơn đấy! Còn nếu bạn viết tiếng Anh tốt hơn thì hãy cứ viết tiếng Anh thôi. Tóm lại là hợp cách nào thì thực hành cách đấy nhe.

Hơn nữa, sẽ có những lúc bạn viết xong bài luận chính rồi nhưng để khoảng 2-3 tuần sau khi đọc lại bạn sẽ thấy cái bài luận của mình đọc dở ẹc, chả thú vị gì cả. Lời khuyên của mình là đừng lo, vì khi đọc một thứ gì đó quá nhiều lần thì các bạn sẽ cảm thấy chán, nhưng hãy luôn tin vào bản thân và tin vào ý tưởng của bạn nhé!

Một lưu ý nho nhỏ của mình!

Nếu bạn không thể nghĩ ra được bất kỳ ý tưởng nào cho bài luận của mình thì hãy lên mạng tra "This or That Game." Trò chơi này sẽ đưa ra 2 lựa chọn, là những chủ đề rất bình thường thôi, và bạn phải lựa chọn 1 trong 2. Điều đặc biệt là trong lúc chơi, bạn sẽ gợi nhớ lại được khá nhiều kí ức về chủ đề đấy. Đó là

tiền đề giúp bạn lấy ý tưởng tốt hơn. Mình đã thử và khá hiệu quả, các bạn cũng có thể thử nhé!

[Nguyễn Tùng Bách]

Khi viết những dòng đầu tiên của bài luận chính, mình tự hỏi: "Đâu là cách mình muốn thể hiện bản thân?" Không có thành tựu vượt bậc, cũng chẳng có một thử thách "vĩ đại" từng vượt qua, mình vật lộn với những câu hỏi trong 2 tuần liền. Không những vậy, sự chuẩn bị chậm hơn các bạn đồng trang lứa tận 3 tháng cũng đã khiến mình lo lắng rất nhiều trong quá trình tìm chủ đề riêng.

Dần dà, sau khi dành thời gian tìm hiểu, mình đã có cái nhìn tổng quát hơn về chủ đề mà các trường đại học muốn hướng tới. Cụ thể, ban tuyển sinh không nhìn thấy và thấu hiểu con người bạn qua các thành tựu hay thử thách mà chính tính cách, sở thích, và rồi ước mơ mới là điều để lại cho họ những ấn tượng đặc sắc và rõ nét. Bởi lẽ, chúng ta định hình và tạo nên "chất riêng" trong mắt mọi người thông qua phong cách và lối sống của mình thay vì số tấm huy chương vàng hay lượng bằng khen loại giỏi nhận được.

Khi viết những dòng luận tiếp theo, mình tự hỏi: "Đâu là tính cách đặc trưng nhất của mình?" Một người cần cù siêng năng, có trách nhiệm với hành động của mình? Một người hòa đồng, thích giao lưu và kết nối? Một người đam mê, có hy vọng đạt được ước mơ trong một ngành nghề nào đó? Mỗi người chúng ta, ai cũng có nhiều khía cạnh, có góc nhìn đa chiều, thế thì làm sao để lọc ra những điểm mạnh nhất cho hồ sơ của mình?

Đây cũng là thời điểm mình lặng lại để tìm kiếm bản thân. Tìm về những điều yêu thích trong quá khứ, mình phân biệt những sở thích nhất thời và ước mơ riêng. Mình đặt bản thân vào vị trí ngành nghề ấy để đặt câu hỏi rằng liệu mình có muốn gắn bó với "chiếc" nghề ấy về lâu dài và rằng liệu niềm yêu thích ấy có đủ để giúp mình sẵn sàng vượt qua mọi khó khăn trong ngành không. Tìm về cách ứng xử trong các tình huống hằng ngày hoặc trong các mối quan hệ, mình đánh giá sự phù hợp với môi trường như thế nào và môi trường ấy cần gì ở mình. Và cuối cùng, để củng cố niềm tin cho quyết định này, mình xin lời khuyên

khách quan từ những người thân thiết như cha mẹ, thầy cô, bạn bè. Mình lắng nghe góc nhìn của họ về khả năng và tính cách, từ đó thôi thúc bản thân phải suy nghĩ thêm về lựa chọn của chính mình.

Mình dành thời gian suy nghĩ để rồi nửa đêm, mình bật dậy vì tìm ra "khái niệm" của bản thân - 1 câu ngắn gọn nhưng cô đọng được tính cách, sở thích, và mong muốn của mình. "Mình, Nguyễn Tùng Bách, là một người cạnh tranh, sáng tạo, suy nghĩ thấu đáo, thích chơi cờ tướng với bố và vẽ vời mỗi khi rảnh. Sau này, mình sẽ học về Thị trường và Lập trình."

Dù đã đặt bút đến những dòng luận cuối cùng, mình vẫn luôn cảm thấy có điều gì đó chưa đủ. Mình sợ từ ngữ chưa trau chuốt và sợ cách trình bày của mình không dễ hiểu cho các nhân viên tuyển sinh. Những vấn đề ấy, tuy nhỏ, nhưng lại tốn rất nhiều thời gian để tìm và sửa, thậm chí buộc mình phải viết lại tận ⅕ bài luận trong nửa tháng. Tuy nhiên, cũng là một sự may mắn khi mình được các anh chị cố vấn ở VELA hỗ trợ nhiệt tình trong việc nghiên cứu và tìm một lối thành văn gọn gàng nhưng súc tích hơn.

Kết thúc bài luận văn để lại nhiều ấn tượng khó phai đối với mình. Mình thấy được nhiều đặc điểm và cả "dị điểm" để trân trọng chính mình hơn. Mình thấy được nét riêng cũng như sự khởi nguồn của những tính cách, sở thích. Và mình càng thấy rõ ràng hơn những sở trường, sở đoản để cải thiện, khắc phục. Đơn cử như trong lúc làm luận, mình nhận ra mình cũng có khiếu ăn nói và trình bày tốt, nhưng cần phải sửa tật "nước tới chân mới nhảy" bấy lâu của bản thân.

Một hành trình dài cảm xúc từ một câu hỏi mơ hồ: "Mình là ai?" đến những đánh giá chi tiết về lối sống riêng của mình suốt 17 năm trời.

Sau cùng, bài luận chính là câu chuyện riêng của bạn, là sân khấu của bạn. Hãy nhân cách hóa nội dung của bài luận để tạo bản sắc riêng nhé.

Lời cuối: Tuy bắt đầu hành trình du học trễ tận 3 tháng so với các bạn, mình lại thuộc một trong những người hoàn thành xong luận chính sớm nhất trong nhóm chung cố vấn. Có thể nói, đây là sự động viên cho những bạn nào còn đắn đo về quá trình chuẩn bị luận trước áp lực của thời gian. Không cần phải vội, hãy dành thời gian suy nghĩ về bản thân. Bạn làm được!

[Tôn Nữ Thanh Thảo]

Trong khoảng thời gian ôn SAT và IELTS, mình nhận thấy bản thân không giỏi trong việc học tiếng Anh. Thế nên, hai chị hướng dẫn đã dặn mình tập trung vào bài luận chính và luận phụ. Mình còn nhớ lần đầu tiên mình lên ý tưởng cho bài luận chính, lúc ấy mình đã rất bối rối vì không biết viết gì. Thầy Nam hay mấy chị đều ít cho mình đọc lại các bài của anh chị năm trước. Một phần là vì mọi người sợ chúng mình lại sa vào câu chuyện, mô típ, hay cách diễn đạt của anh chị nên sẽ không còn cái "tôi" của bản thân nữa. Phần còn lại là vì thầy sợ tụi mình áp lực, áp lực khi anh chị có thể viết hay như vậy còn mình thì không. Ủa vậy cuối cùng, mình đã làm như thế nào để có thể hoàn thành bài luận chính?

"Câu chuyện của luận chính hay chủ đề của bộ hồ sơ của con có thể giống các bạn khác nhưng trải nghiệm thì là chất riêng của mỗi người." Mình đã viết về việc làm của mẹ. Mẹ là một hình tượng quen thuộc khi viết luận nên mình đã sợ trùng lặp với nhiều người, nhưng nhờ câu nói ấy của thầy Nam mình đã suy nghĩ khác. Lúc đầu, mình viết về một cô học sinh cấp 2 đã từng tách mình ra khỏi lớp như thế nào, đã sống độc lập trong khi các bạn vui đùa như thế nào, nhưng viết được một đoạn mình đã hết ý. Thế là mình đã xem qua một clip bí quyết của cô học trò nghèo đậu Harvard University (Link video) và hình ảnh mẹ đã xuất hiện trong dòng suy nghĩ của mình từ đó.

Mình là con người giàu cảm xúc nhưng chẳng dám thể hiện nó cho ai biết, chỉ dám dùng những hành động thay cho suy nghĩ, tình cảm của bản thân. Vì vậy, mỗi khi muốn làm mẹ vui, mình chỉ khe khẽ lau nhà, quét nhà, rửa chén, hay giặt đồ trong lúc mẹ đi làm để đỡ đần phần mệt mỏi cho mẹ. Cũng từ đó, cảm xúc mình bắt đầu rối ren khi nghĩ về mẹ. Mình đã vừa khóc vừa viết luận là có thật. Mình không giỏi trong việc viết tiếng Anh, thế nên những cảm xúc lúc ấy của mình chưa thể truyền trong bài luận được. Nhưng nhờ sự giúp đỡ của hai chị

hướng dẫn, thầy Nam, và chị Nhi, mình đã biến cảm xúc ấy vào trong trang văn của mình.

Thời gian làm hồ sơ này không chỉ đơn giản là quá trình chuẩn bị đi du học của mình mà còn là giai đoạn mình được nói chuyện, chia sẻ, và quan tâm với mẹ nhiều hơn. Bài luận chính không chỉ giúp mình chinh phục nhà tuyển sinh mà còn chinh phục chính mình. Nó cho mình cơ hội nhìn nhận bản thân, phản chiếu những chuyện trong quá khứ và hiện tại, và mình đã học được gì sau những lỗi lầm, thất bại. Mình đã thấy bản thân mình là ai - là một cô bé du học sinh được trao học bổng để thay đổi tương lai cho các bé mái ấm, hay là một bé thích tính toán sẽ trở thành kế toán trong tương lai. Và trách nhiệm của mình là gì trong tương lai - là trụ cột của gia đình, là nguồn động lực và hy vọng cho ba mẹ. Hơn thế nữa, mình biết được mình sẽ học được gì qua việc du học - muốn thành công, đạt được ước mơ, đôi khi bạn phải đánh đổi bằng sự cô đơn.

Mình cảm thấy biết ơn bản thân, gia đình, VELA, và các chị đã hỗ trợ mình vì họ là những con người đã cho mình cơ hội thử sức. Có đôi lần mình chỉ muốn dừng lại, vì bản nháp đầu tiên của mình bị đập đi xây lại toàn bộ trong khi mình đã rất tâm huyết, hay có một ngày mình nhận cả hai điểm thi tiếng Anh cùng một lúc và kết quả không tốt. Mình sợ rằng vì dự định du học này mà mẹ mình phải làm thêm 1 - 2 tiếng mỗi ngày. Hay sau này khi mình đặt chân nơi đất khách, mình sẽ thỏa niềm đam mê bay bổng nơi khác, nhưng liệu mẹ mình sẽ hạnh phúc hay lại phải chạy để kiếm từng miếng cơm, để lo tiền cho mình học? Chính vì sợ những chuyện ấy xảy ra nên mình phải cố gắng hơn mẹ nhiều, và vốn dĩ nguồn động lực lớn nhất ban đầu của mình cũng là mẹ nên mình không thể dừng chạy được.

Lời cuối cùng, bạn thấy đấy du học không phải ngày một ngày hai mà có thể thực hiện được, nó phải là một quá trình "trầy da tróc vẩy." Mình mong bạn sẽ đạt được những dự định của bản thân vì mình tin nếu bạn nỗ lực vì điều gì đó thì vũ

trụ sẽ giúp bạn thực hiện. Sau đây là một vài lời khuyên nho nhỏ mình dành cho bạn trong quá trình bạn lên ý tưởng cho luận chính nha:

- Hãy dành thời gian mỗi ngày để viết nhật ký, ngồi lại và xem ngày hôm ấy bạn đã làm được gì? Bạn đã gặp những ai? Cảm xúc bạn như thế nào? Hãy cứ viết ra những gì bạn nghĩ vì nó là cuộc đời của bạn.
- Dành thời gian ôn IELTS hay SAT càng sớm càng tốt để bạn có thời gian chuẩn bị cho luận chính.
- Câu chuyện thì có thể giống nhau nhưng trải nghiệm của bạn sẽ khác.
- Tập trung con người bạn ở cấp 3 nhiều hơn là cấp 1 hay 2.

CHƯƠNG 14: THƯ GIỚI THIỆU

Bạn sẽ phải tự khen mình theo 3 cách khác nhau.

Mình nghĩ chắc bạn đã nghe nhiều lời khuyên về thư giới thiệu, bạn cứ hỏi mình trước rồi mình đi sâu hơn về phần này.

Được, thế thư giới thiệu phải viết bằng tiếng Anh đúng không?

Đúng.

Thế nếu giáo viên không biết tiếng Anh thì sao?

Thì bạn có thể nhờ giáo viên viết tiếng Việt rồi bạn dịch ra tiếng Anh để nộp.

Thế nếu giáo viên quá bận rộn để có thể viết thư thì sao?

Vậy thì bạn có thể nhờ giáo viên bỏ chút thời gian liệt kê ra những tính cách đặc trưng và những ấn tượng, nhận xét của giáo viên về bạn bằng các gạch đầu dòng. Sau đó, bạn viết thư giới thiệu dựa trên các ý đó và đưa lại cho giáo viên duyệt.

Thế mình cần phải xin bao nhiêu thư giới thiệu?

Tối thiểu ba thư từ 3 giáo viên trong trường đã dạy bạn. Nên là 3 giáo viên từ 3 môn khác nhau nhưng nhớ phải là môn chính đấy. Ngoài ra tùy vào ngành học bạn nộp mà bạn sẽ chọn giáo viên. Ví dụ nếu bạn nộp ngành công nghệ thông tin thì chắc chắn ít nhất 2 trong 3 thư phải từ giáo viên các môn tự nhiên, đặc biệt phải có Toán. Nếu bạn nộp ngành Văn học hay Ngoại ngữ thì thư giới thiệu từ giáo viên hai môn đó là cực kỳ quan trọng.

Khi thư viết xong có cần xin chữ ký của giáo viên không?

Không cần thiết nếu bạn nộp trên Common Application, nhưng có thì cũng tốt.

Nội dung thư giới thiệu bao gồm những gì?

3 phần mở bài, thân bài, kết bài như mọi bài văn mẫu bạn đã đọc, trong đó:

- Mở bài: Giới thiệu tên giáo viên, môn học dạy trong trường, thời gian dạy và ấn tượng chung về học sinh.
- 2 đoạn thân bài:
    - Đoạn 1: Nhận xét về khả năng học tập, đưa ra những ví dụ cụ thể trong lớp chứng minh khả năng học tập và tính cách thể hiện trong quá trình học tập. Ví dụ như nếu học sinh sáng tạo thì có thể đưa ra việc học sinh áp dụng cách làm mới cho một vấn đề để nhấn mạnh. Nói chung, xem lại phần chủ đề hồ sơ trong chương 11 để biết bạn muốn nhấn mạnh điểm gì nhé.
    - Đoạn 2 và 3: Nhận xét về hoạt động ngoại khóa, thành tựu đạt được và khả năng thể hiện. Ví dụ nếu học sinh có tư chất "lãnh đạn," nhầm, lãnh đạo, thì đưa ví dụ đã quản lý bao nhiêu người trong hoạt động nào và đã đạt những thành tích gì.
- Kết bài: Nhấn mạnh một lần nữa về khả năng và tính cách của học sinh, đưa ra với trường lời hứa về tiềm năng sáng giá của học sinh đó nếu được nhận kèm thông tin liên lạc qua email nếu trường có thêm câu hỏi.

Nghe đơn giản nhỉ, thế thư giới thiệu cần tối thiểu bao nhiêu từ?

Chỉ cần 1 trang hoặc tối đa là 1.5 trang, đương nhiên bao gồm phần logo và thông tin địa chỉ của trường ở đầu trang để nhìn chuyên nghiệp hơn. 2 trang thì sẽ rất lan man và nhân viên tuyển sinh cũng không có thời gian đọc hết, vậy nên bạn hãy nhờ giáo viên lưu ý những điểm trên hoặc cả hai cùng nhau thống nhất nhé!

Viết xong mình làm sao để nộp trên Common Application?

Trong hồ sơ Common Application của bạn, bạn sẽ điền tên và địa chỉ email của 3 giáo viên. Sau đó, hệ thống Common Application sẽ gửi email tới 3 giáo viên với

đường link để đăng nhập vào Common Application. Khi các giáo viên đăng nhập vào thì sẽ nhìn thấy phần thông tin của học sinh. Giáo viên cần trả lời vài câu hỏi cơ bản và đánh giá nhận xét chung trước khi tải thư giới thiệu bằng file Word hoặc PDF lên và nhấn nút "Submit."

Tèn tén ten, thư giới thiệu đã hoàn tất.

Ơ, thế giáo viên mình không có email, không muốn cho mình email hoặc quá bận để kiểm email thì sao?

Thế thì bạn sẽ phải xin phép giáo viên bạn sẽ tự làm tất cả để hoàn tất hồ sơ, dĩ nhiên vẫn sẽ qua sự cho phép và kiểm tra của giáo viên. Bạn và giáo viên thảo luận với nhau rồi tạo một địa chỉ email mới cho giáo viên, đăng ký trên Common Application, nhờ giáo viên viết một số nhận xét về bạn và quy định chữ ký, sau đó bạn tự tải thư rồi ký tên bằng chữ ký giáo viên đã quy định, và cuối cùng là nộp ngay trên mạng. Đừng quên đưa lại hồ sơ cho giáo viên duyệt nhé vì bạn chỉ "làm giúp" những điều giáo viên quy định và cho phép thôi. À nhớ, khi tạo email cho giáo viên thì nhớ đặt cho nghiêm túc, thầy tên Dũng mà đặt email thành dung6mui@gmail.com là không thể chấp nhận được đâu.

Nghe có hơi "sai sai" nhỉ?

Đúng là có hơi sai một chút nhưng đừng lo vì thật ra bạn đều đã được sự đồng ý và nội dung hồ sơ cũng là của giáo viên đưa ra, bạn chỉ tải lên và điền giúp. Đa số các giáo viên trường công Việt Nam rất bận rộn với công việc giảng dạy ở trường và dạy thêm, cũng như không quen với hệ thống Common Application, vậy nên để hồ sơ của bạn không bị trì trệ thì tốt nhất bạn nên chủ động trong việc này. Và nhớ là phải đưa lại cho giáo viên xem khi đã hoàn tất nhé! Năm nay đã có một số trường gọi điện thoại từ Mỹ về số điện thoại của giáo viên để kiểm tra thông tin đó. Nếu giáo viên của bạn biết nói tiếng Anh thì tốt, còn nếu không thì bạn cứ

dặn giáo viên nhờ trường liên lạc qua email ha. Nhớ là tất cả những gì bạn nộp phải được thông qua bởi giáo viên nhé.

Tuy nhiên, nếu bạn học tại các trường quốc tế thì giáo viên sẽ tự làm việc này. Thường các giáo viên trường quốc tế sẽ không cho bạn xem thư giới thiệu và sẽ tự chủ động tải lên Common Application. Bạn cũng nên trao đổi thẳng thắn với giáo viên để nhấn mạnh vào những điểm trong phần chủ đề hồ sơ ở chương 11 của bạn sao cho phù hợp.

Thế còn gì mình phải chú ý nữa không?

Mình sẽ nhắc lại nhé:

- Cấm sai chính tả, sai ngữ pháp.
- Cấm "nổ" tung trời. Điểm trong lớp 8.5 mà được nhận xét là học sinh xuất sắc nhất mà tôi đã từng gặp trong cuộc đời dạy học 20 năm qua là quá xạo.
- Cấm dài quá 2 trang.
- Cấm cách viết giống nhau cho cả 3 thư giới thiệu (trong trường hợp bạn tự viết), túc là ba lá thư phải có ba cách viết, ba nội dung, thậm chí ba lời khen phải dùng giọng văn khác nhau ha.

Sao mà phải "cấm" ghê thế?

À, nói cho vui chứ chả ai cấm được bạn cả. Nếu bạn tránh được những lỗi sai cơ bản đó thì hồ sơ sẽ tốt hơn nhiều thôi.

Thế khi nào mình cần phải hoàn tất thư giới thiệu?

Nếu bạn tự viết thì thường sau khi xong bài luận chính, tức là tầm tháng 6, 7 trong hè chuẩn bị lên lớp 12 thì bạn nên viết xong. Nhưng nếu bạn phải chờ thầy cô viết và để họ tự nộp thì bạn cần phải theo dõi sát sao và thúc ép thầy cô khi gần tới hạn nộp.

Trời, làm sao mình dám "hối thúc" thầy cô?

À không, bạn chỉ cần nói nhẹ nhàng thôi: "Cô ơi, hạn em nộp hồ sơ đại học Mỹ chỉ còn khoảng 5 ngày nữa, cô giúp em để em kịp nộp hồ sơ xin học bổng được không ạ?" Cứ trao đổi với thầy cô nhẹ nhàng nhưng cụ thể về giờ giấc. Nếu như thầy cô không trả lời nữa thì nên nhờ bố mẹ can thiệp trao đổi, không thì bạn nên có thầy cô "sơ cua" để nộp thay thế.

Thầy cô "sơ cua" là sao?

Nghĩa là ngoài 3 giáo viên ở trên, bạn có thể hỏi thêm 1 hoặc 2 giáo viên nữa viết thư giới thiệu. Trong trường hợp bị ai đó từ chối viết thư hoặc gặp trường hợp khẩn cấp thì bạn sẽ có người thay thế.

Rồi, xong thư giới thiệu thì bước tiếp theo là gì?

Lại viết bài luận tiếp chứ sao. Lần này là luận phụ.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 14

[Lê Long Bảo Nhi]

"Thư giới thiệu" thoạt nghe có vẻ khá xa lạ với học sinh Việt Nam chúng ta nhỉ? Nó là một phần không thể thiếu trong bộ hồ sơ và là "phương tiện" đắc lực để thể hiện rõ hơn các giá trị nổi bật của bản thân thông qua góc nhìn từ các giáo viên. Việc có 3 tấm thư giới thiệu sẽ giúp bạn rất nhiều, giống như "hổ mọc thêm cánh" vậy đó.

Trước tiên hết, bạn cần suy nghĩ thật kĩ việc sẽ nhờ đến sự hỗ trợ của những giáo viên nào. Theo mình, bạn nên ưu tiên chọn giáo viên chủ nhiệm vì thầy cô sẽ là người có sự am hiểu sâu về cả học lực lẫn tính cách của bạn. Ngoài ra, bạn có thể cân nhắc giáo viên dạy các môn mà bạn có học lực nổi trội hoặc có những kỉ niệm đáng nhớ với thầy cô trong quá trình học tập. Việc ngỏ ý với giáo viên từ sớm sẽ giúp bạn có nhiều thời gian chuẩn bị với thầy cô nên bạn hãy tranh thủ nhé!

Mình đã liên hệ với các giáo viên từ khoảng đầu hè với mong muốn là sẽ hoàn tất thư giới thiệu càng sớm càng tốt. Ấy vậy mà kế hoạch dự tính của mình đã không được hoàn thành theo ý muốn. Lí do là vì mình tốn khá nhiều thời gian cho lá thư đầu tiên - lá thư mình được cô chủ nhiệm lớp 11 đồng ý cho tự viết và đưa cô kiểm duyệt lại sau. Lúc ấy mình thật sự không biết sẽ viết những lời nhận xét bản thân trong quá trình học tập như thế nào và liệu những gì mình viết có tự "tâng bốc" quá hay không? Loay hoay với mớ câu hỏi đó nhiều ngày, mình đã nhận ra rằng mình thể hiện ra sao trong các tiết học của cô thì sẽ dựa theo đó mà viết thôi. Hãy chân thật với chính mình, ngẫm lại những điểm mạnh để làm bật chúng lên trong thư. Lấy ví dụ cho dễ hiểu hơn là nếu bạn có tố chất lãnh đạo thì hãy cho ban tuyển sinh một cái nhìn chi tiết về những gì bạn đã làm cho tập thể và những bài học kinh nghiệm của riêng bạn trong quá trình lãnh đạo đó.

Thư thứ hai của mình được viết bởi cô chủ nhiệm lớp 10, đồng thời là giáo viên Tiếng Anh của mình. Lời khuyên của mình trong tường hợp thầy cô tự tay viết

thư là đừng ngần ngại trao đổi với giáo viên về những mong muốn của mình. Điều đó sẽ giúp thầy cô nắm rõ hơn về nội dung cần viết và cũng tránh được việc chỉnh sửa ý tưởng quá nhiều lần.

Bên cạnh hai phần về học lực và các hoạt động ngoài giờ, các bạn có thể hỏi thầy cô về những ấn tượng riêng ở bạn để viết thêm một đoạn ngắn trước phần kết. Đây sẽ là yếu tố giúp bạn trở nên khác biệt hơn so với các học sinh khác, qua đó tăng khả năng nhân viên tuyển sinh nhớ đến bạn là ai. Lấy ví dụ trong một lá thư của mình, do mình làm lớp trưởng nên có cơ hội gắn bó với giáo viên chủ nhiệm nhiều hơn. Cô mình đã bổ sung nhận xét về cách mình lãnh đạo, dành sự quan tâm tới các thành viên trong học tập và hoạt động khác, v.v. Đặc biệt là trong chuyến đi Đà Lạt cùng với trường, mình đã cố gắng giúp đỡ cô trong việc quản lý lớp và đó đã trở thành một kỉ niệm đáng nhớ giữa mình và cô. Những chi tiết ấy theo mình là đắt giá và đáng được viết thêm trong thư.

Điều quan trọng cuối cùng mà mình muốn nhấn mạnh. đó là hãy chủ động cập nhật tiến độ với thầy cô và mạnh dạn nói lên ý kiến của mình để quá trình làm việc giữa hai bên diễn ra một cách hiệu quả nhất. Ví dụ với mình, tầm khoảng 1 - 2 tuần, mình sẽ nhắn tin hỏi thầy cô về tiến độ của quá trình làm việc và hỏi thăm xem mình giúp đỡ thầy cô phần nào được hay không. Điều đó giúp tiết kiệm thời gian của cả hai bên trong quá trình làm việc rất nhiều luôn đấy. Vậy nên, bạn nhớ liên lạc và trao đổi với giáo viên thường xuyên nha!

Chúc các bạn có trong tay 3 tấm thư giới thiệu thật chất lượng nhé!

[Đặng Thảo Nguyên]

Thư giới thiệu gần như là một phần không thể thiếu trong bất kỳ bộ hồ sơ nào. Tại sao là "gần như" nhỉ? Vì trong một vài trường hợp thì trường sẽ không yêu cầu hoặc sẽ cho thư giới thiệu vào mục "optional" (có thể nộp hoặc không). Nói như vậy không có nghĩa là chúng không quan trọng đâu, mà ngược lại mình thấy dù trường để optional thì tụi mình vẫn nên nộp đó. Như thế thì trường sẽ có một cái nhìn trọn vẹn hơn về con người bạn.

Một điểm lưu ý nhỏ là hầu như tất cả giáo viên ở Việt Nam đều sẽ bảo tụi mình tự viết rồi đưa thầy cô xem và kí sau thôi. Nhưng các bạn hãy cứ trung thực với chính mình nha, vì có một số trường hợp nếu không được thầy cô đồng ý mà tự viết và nộp thì sẽ bị kỷ luật đó.

Tiếp theo mình sẽ kể về quá trình hoàn thành thư giới thiệu của mình, và nó gói gọn trong hai từ "gian nan." Vì tụi mình thường không chỉ cần một thư đâu mà phải cần đến 3 thư giới thiệu từ 3 thầy cô khác nhau, trong đó sẽ có 1 lá thư từ một giáo viên chủ nhiệm - cũng chính là counselor. Để chọn được 3 giáo viên trên thì các bạn hãy dựa trên ngành học, ý thích của bản thân cũng như bộ môn giáo viên giảng dạy. Với cá nhân mình, vì có giáo viên chủ nhiệm dạy môn Địa nên ngoài bộ môn ấy mình đã chọn 2 giáo viên dạy môn Toán và môn Anh. Một điều quan trọng không kém nữa là hãy chọn giáo viên dựa trên độ thân thiết: những người hiểu rõ về con người, tính cách, sở thích cũng như khả năng học của bạn sẽ làm việc cùng bạn dễ dàng hơn. Như cá nhân mình rất ngại phải trao đổi nhiều với thầy cô, nhưng trong suốt quá trình mình phải nhắn tin với cô rất nhiều để tiện tạo tài khoản Common Application cũng như điền thông tin cá nhân. Và cũng rất may mắn là thầy cô ai cũng giúp đỡ mình cả.

Mình bắt đầu viết thư vào mùa hè năm lớp 11 lên 12 và mình quyết định chọn cô chủ nhiệm năm lớp 11 của mình để làm counselor luôn. Do đó, mình đã chủ động xin thư của cô từ cuối năm 11. Mình nghĩ yếu tố thời gian là rất quan trọng, vì có

thể thầy cô bạn chọn sẽ còn nhận được lời mời viết thư từ những học sinh khác nữa đó! Nên việc gì làm sớm được thì tụi mình cứ tranh thủ thôi.

Nhưng mọi chuyện không hề dễ như vậy đâu! Vì tụi mình là người viết thư cơ mà. 3 bức thư sẽ chứa 3 nội dung khác nhau, mang 3 hình thức khác nhau. Tụi mình sẽ cần những câu mở đầu, câu dẫn và câu kết khác nhau hoàn toàn. Về nội dung cũng vậy, bạn sẽ muốn thể hiện những mặt trội của bản thân qua nhiều khía cạnh là học thuật, sở thích, và hoạt động ngoại khoá. Nhưng nên nhớ học thuật vẫn là điểm quan trọng nhất nha. Sau khi hoàn thành 3 bức thư bằng tiếng Anh, thì tụi mình hãy dịch nó sang tiếng Việt cho các thầy cô xem qua nội dung bức thư và yêu cầu điều chỉnh (nếu có), rồi cuối cùng là nộp thư lên tài khoản Common Application của thầy cô thôi!

Nói tóm lại, các bạn hãy cứ là chính mình trong suốt quá trình viết. Hãy kể lại những mẩu chuyện của bản thân và lập luận thật chặt chẽ những giá trị của bản thân đã được nêu trong thư. Vì suy cho cùng, mục đích của thư giới thiệu là khẳng định con người bạn là ai mà!

[Nguyễn Trần Quang Minh]

Thư giới thiệu có lẽ là thành phần mình ngâm lâu nhất trong quá trình chuẩn bị hồ sơ. Một phần vì mình bỏ lỡ các buổi hướng dẫn viết thư giới thiệu của thầy Nam, phần khác vì mình chưa chọn được thầy cô nào và xác định giá trị nào sẽ được thể hiện trong từng bức thư, nên việc bắt đầu viết thư giới thiệu của mình cứ bị trì hoãn. Có nhiều việc mình không thực hiện đã khiến cho việc viết thư trở nên vô cùng khó khăn, đặc biệt là khi hạn nộp hồ sơ ngày càng đến gần.

Thứ nhất, mình đã không lên kế hoạch viết thư rõ ràng. Mình cần tối thiểu bao nhiêu thư? Mình đã chọn được ngành chưa? Đối với ngành học đã chọn, thầy cô dạy môn nào sẽ là một người giới thiệu hiệu quả hơn? Mình có nên tự viết sẵn thư cho thầy cô không? Mình định thể hiện những giá trị nào trong mỗi bức thư? Bước đầu tiên của mình lẽ ra nên là đi tìm câu trả lời cho từng câu hỏi nhỏ trên để có cái nhìn tổng thể về phần thư giới thiệu của bản thân và xác định được những việc mình cần làm. Đừng nên đâm đầu vào viết ngay một bức thư bất kỳ vì khi đó bạn sẽ rất dễ trở nên bối rối khi không biết mình đang viết đến đâu và đang thừa/thiếu những giá trị nào.

Mình đã không chủ động liên lạc với thầy cô. Việc liên lạc với giáo viên phải được tiến hành ngay sau khi định hướng được từng lá thư. Một phần là vì "giữ chỗ" cho bản thân trong lúc thầy cô còn có thời gian rảnh (thường là vào kì nghỉ hè), một phần khác là để chính mình có thời gian thay đổi kế hoạch nếu không may bị từ chối hay gặp vấn đề trong việc viết. Bên cạnh đó, mình cũng cần phải trao đổi rõ ràng với thầy cô về nội dung cần thể hiện (nếu thầy cô có thể tự viết thư) hoặc gợi ý về việc viết sẵn thư cho thầy cô. Chủ động hỏi thăm thầy cô thường xuyên cũng là một cách thể hiện sự tôn trọng và giữ mối quan hệ trong lúc nộp hồ sơ. Quan trọng nhất là bạn phải chắc chắn nhận được chữ ký của thầy cô trước khi bắt đầu viết để không phải ngậm ngùi bỏ đi một thư giới thiệu chỉ vì giáo viên mình "tưởng sẽ đồng ý" không chấp nhận ký tên.

Mình đã không đủ khách quan khi viết thư. Hầu hết các giáo viên Việt Nam đều chưa có kinh nghiệm viết thư giới thiệu, nên phần lớn thư xin được sẽ do chính tay bạn viết nên. Tuy nhiên, việc tự đặt mình vào góc nhìn của người khác và tự khen bản thân không phải lúc nào cũng dễ dàng, và mình đã rất nhiều lần viết ra những đoạn văn quá mông lung hay cụ thể so với quan sát của một giáo viên bình thường. Một trong những bí quyết được "lưu truyền" trong VELA mà mình thấy vô cùng hữu ích đó là hãy thay tên mình trong thư bằng tên của một người bạn sau khi viết xong và đọc lại mọi thứ xem có còn hợp lý không - nếu có thì phần thư đó có thể còn khá mơ hồ và chưa thực sự đại diện cho bạn. Đối với mỗi chi tiết thêm vào, hãy tự hỏi bản thân làm sao giáo viên có thể cảm nhận được điều đó khi tiếp xúc với bạn - nếu không thể hình dung rõ ràng thì chi tiết đó lại đang quá riêng tư rồi đó! Cuối cùng, các công cụ diễn đạt có sẵn trên mạng (bạn chỉ cần tìm kiếm "paraphrasing tool") có thể giúp bạn thay đổi chất giọng và cách viết khác nhau cho từng giáo viên, nhưng chúng ta cũng nên dành một chút thời gian chỉnh sửa bố cục các bài viết, cách mở, và kết vấn đề để phù hợp với phong cách của giáo viên.

Quá nhiều cái "không" có thể tăng áp lực bạn phải chịu đựng trong suốt đợt nộp hồ sơ lên rất nhiều, nhưng chúng hoàn toàn có thể tránh khỏi nếu bạn chủ động, tập trung, và kiểm soát được chặt chẽ tiến độ của bản thân. Bên cạnh đó, nếu cảm thấy thiếu ý tưởng hoặc khó có cái nhìn khách quan, bạn luôn có thể tìm đến bạn bè, anh chị hướng dẫn, hoặc chính thầy cô của mình để xin lời khuyên và tìm kiếm thêm những ý tưởng mới cho bản thân nè!

[Hàn Thiện Nhân]

Hầu hết các trường mình nộp đều yêu cầu gửi ít nhất một thư giới thiệu trong quá trình tuyển sinh của họ. Từ quá trình ấy cho đến khi nhận được kết quả của một vài trường, mình nhận ra rằng thư giới thiệu của thầy cô là vô cùng quan trọng vì nó sẽ giúp ban tuyển sinh nhìn thấy rõ và sâu bản thân mình ở một góc nhìn khác. Bằng chứng là qua đợt tuyển sinh sớm, với điểm trung bình hay SAT không vượt trội như những bạn đồng trang lứa khác, mình cũng đã nhận được những suất học bổng cao và nhiều suất hỗ trợ tài chính hấp dẫn. Vì vậy, mình nghĩ nhờ những lá thư giới thiệu ấy và bài luận mang đậm tính cá nhân đã giúp mình che lấp đi lỗ hổng về mặt học thuật. Nếu bạn cảm thấy bản thân mình không tự tin về mảng học thuật (điểm trung bình, SAT, AP, v.v.) thì bạn hãy tập trung hơn vào những mặt khác, đặc biệt là thư giới thiệu vì nó cũng quan trọng không kém trong bộ hồ sơ. Thông thường, các trường sẽ bắt buộc 3 thư giới thiệu: 1 thư từ Counselor (ở Việt Nam, bạn có thể nhờ giáo viên chủ nhiệm) và 2 thư từ 2 giáo viên bộ môn khác nhau.

Ngoài những người mình kể trên thì người giới thiệu còn có thể là ai? Bất kỳ ai có mối quan hệ gần gũi và hiểu rõ con người bạn ở từng khía cạnh khác nhau như học tập, hoạt động ngoại khóa, đời sống cá nhân, v.v. Cụ thể, bạn có thể ngỏ lời mời tới trưởng câu lạc bộ bạn tham gia, bạn bè của bạn, đồng nghiệp làm việc chung với bạn, hay thậm chí là bạn thân của bạn.

Để làm được điều này bạn nên trực tiếp đến gặp và hỏi ý kiến họ có sẵn lòng viết cho bạn một bức thư giới thiệu hay không. Mình nghĩ bạn nên chuẩn bị trước quá trình này ngay khi bắt đầu năm học để đảm bảo người giới thiệu có đủ thời gian lên ý tưởng và hoàn thành một bức thư chân thật nhất về bạn. Bạn có thể giúp đỡ người giới thiệu trong quá trình này bằng cách cung cấp cho họ một bản thành tích trích ngang, những đặc điểm, hay khía cạnh mà bạn mong muốn được nhấn mạnh trong thư. Ví dụ, nếu trường bạn nộp đơn rất xem trọng kỹ năng lãnh đạo,

bạn có thể bày tỏ nguyện vọng người giới thiệu sẽ nhắc đến các sự kiện hay hoạt động chứng minh tố chất này của bạn. Bạn hãy cố gắng giữ liên lạc xuyên suốt với người viết thư giới thiệu, thỉnh thoảng có thể cập nhật về hạn chót của trường và các thông tin khác. Sau cùng, bạn nên gửi lời cảm ơn tới những ai đã dành thời gian và tâm sức viết thư giới thiệu cho mình.

Nhìn chung, một bức thư giới thiệu tốt không chỉ dừng ở việc đơn thuần kể lại những thành tích của học sinh, mà phải thành công mở ra những khía cạnh hay góc nhìn mới về con người ứng viên với các ví dụ thật cụ thể. Về phía mình, mình đã xin thư giới thiệu của ba giáo viên đó là: giáo viên chủ nhiệm (môn Hóa), giáo viên Địa, và giáo viên Tin học. Sở dĩ mình chọn ba giáo viên trên là vì:

- Giáo viên chủ nhiệm (môn Hóa): đây là giáo viên mình gắn bó lâu nhất và cũng là người quan trọng không thể thiếu trong bộ hồ sơ vì cô sẽ làm Counselor cho mình. Trong suốt quá trình học với cô, mình đã có sự tiến bộ rõ rệt và phát triển được rất nhiều kĩ năng mềm khác, cũng như hoàn thành tốt các hoạt động mà cô đã giao, vì thế mình tự tin cô có thể cho mình một lá thư thật chất lượng.
- Giáo viên Tin học: vì đây là môn chuyên của mình và mình có năng khiếu nên điểm số cũng khá ổn và đạt được một số giải thưởng ở trường.
- Giáo viên Địa: lí do lớn nhất mình chọn môn Địa là do ngành mình dự tính ở đại học là Môi trường và do cũng khá hứng thú với Môi trường, nên điểm môn Địa mình cũng khá ổn, và mình cũng thân với cô.

Mặc dù môn mình học tốt nhất ở trường là Tiếng Anh, nhưng mình quyết định không chọn môn này để viết thư giới thiệu. Mình nghĩ các yếu tố để chứng minh năng khiếu tiếng Anh đã được thể hiện rất rõ qua các bài thi chuẩn hóa như là SAT, IELTS, hay bài luận, nên mình chọn những giáo viên khác để có thể cho ban tuyển sinh thấy mình là một con người toàn diện hơn.

Cuối cùng, mình mong bạn sẽ thành công trong quá trình viết thư giới thiệu vì đây có thể sẽ là một phần khó nhằn nhưng lại vô cùng quan trọng của bộ hồ sơ của bạn. Vì thế, hãy cố lên nhé!

[Nguyễn Tùng Bách]

Song hành cùng bài luận chính và bài luận phụ trong bộ hồ sơ là ba lá thư giới thiệu từ những thầy cô đồng hành xuyên suốt trung học phổ thông với chúng ta. Một lá thư phải từ người cố vấn (counselor), hay chính là giáo viên chủ nhiệm chúng mình lớp 10 hoặc lớp 11. Hai lá thư còn lại đến từ hai giáo viên bộ môn mà mình yêu thích và đã thể hiện bản thân với họ một cách tốt nhất. Việc chuẩn bị cả 3 lá thư này đối với mình ban đầu thật đáng sợ, nhưng về sau đã để lại những cảm xúc khó phai.

Khó khăn trước hết của mình đến từ việc lựa chọn giáo viên để viết thư. Vốn là một người "lặng lẽ" trong lớp, mình không nổi trội về thể thao hay âm nhạc, cũng không đăng ký thi học sinh giỏi bất cứ môn nào nên mình bối rối vì không biết thầy cô có nhận xét như thế nào về bản thân mình. Mình lại còn đến từ một trường chuyên có tiếng, nơi thầy cô hầu như đều có các mối quan hệ với các nhà tuyển sinh quốc tế. Những lá thư bỗng trở thành một thử thách khó lường, có thể là một "lưỡi kiếm" trong bộ hồ sơ nếu thầy cô có ấn tượng xấu về sự rụt rè của mình.

Thế nhưng, mình vẫn lựa chọn ba giáo viên Toán - Lý - Hóa nghiêm khắc vào năm lớp 11 dẫu mình biết rằng mình có khả năng sẽ bị đánh giá thấp do điểm số của mình năm ấy không được cao. Một phần vì đây là ba môn học mình đặc biệt yêu thích và nỗ lực suốt cả năm. Một phần vì mình cảm thấy thầy cô lớp 11 sẽ có những đánh giá gần hơn với mình của hiện tại thay vì các thầy cô lớp 10. Một phần vì mình tin rằng sự nghiêm khắc của thầy cô cũng là thước đo chính xác nhất với năng lực của mình.

Buổi trưa nắng đó, những dòng thư chất chứa biết bao tâm huyết và sự quyết tâm của mình được gửi đến người thầy người cô đã cùng mình vượt qua những năm cấp 3 để xin phép được viết thư giới thiệu gửi cho trường.

Tối về, 1 thầy và 2 cô đều đồng ý, mình vừa ngạc nhiên vừa mừng rỡ. Thầy cô đều rất ủng hộ và động viên, trái ngược hơn với tưởng tượng của mình về cách thầy cô phản ứng. Ba lá thư ấy sẽ đều được viết bởi mình và sẽ được xem, sau đó chỉnh sửa một lần cuối bởi thầy cô.

Sự cho phép của thầy cô là lời cổ vũ lớn nhất, nhưng cũng là áp lực lớn nhất trong những tuần tiếp theo của mình. Tuy được thỏa sức thể hiện điểm mạnh của mình dưới chính ngòi bút của mình, mình phải "đoán" hình tượng của mình trong mắt thầy cô, rồi viết lại những cảm nhận ấy dưới góc nhìn và phong cách của thầy cô. Đánh giá khách quan năng lực và tính cách mình là một chuyện, mình còn phải suy nghĩ về một kỉ niệm đặc biệt giữa mình và thầy cô mà mình tạo được một ấn tượng riêng, nhất quán với những tính cách mình viết trong bài luận chính. Thú thật thì mình đã bị bí ý tưởng rất nhiều lần, mãi đến khi xem lại những video các buổi học của thầy Nam nhiều lần thì thì mình mới thấy được "trọng tâm" của những lá thư.

⅔ của lá thư là khả năng học tập của bạn, ⅓ lá thư là về tính cách. Nhưng tính cách không chỉ đến từ riêng một sự kiện lớn trong trường, mà còn từ cách bạn đối diện với khó khăn học tập, cách bạn giao tiếp cũng như cách bạn thể hiện sở thích. Việc mình thích thiết kế bài thuyết trình, thích giúp đỡ các bạn khác trong các môn Khoa học (STEM) cũng là những cách thể hiện tính sáng tạo, đoàn kết của bản thân cùng với những con điểm mình đạt được trong lớp. Sau đó là cấu trúc lại lá thư sao cho hợp lý, khớp với giọng văn trịnh trọng và pha thêm nét tính cách của thầy cô. Thầy Toán mình thích kể chuyện cuộc sống, cô Hóa thì thích giảng những kiến thức thú vị hơn ngoài trang sách, cô chủ nhiệm kiêm Vật lý của mình thì rất lắng nghe các vấn đề của lớp. Cả 3 thầy cô với mình đều nghiêm khắc trong việc học của học sinh, nhưng cũng có những khía cạnh riêng để mình "lạ hóa" những lá thư.

Bước cuối cùng nhưng không kém phần quan trọng chính là thông dịch lại những lá thư của mình sang tiếng Việt rồi gửi lại cho thầy cô nhận xét. Hồi hộp lắm, mình không biết thầy cô sẽ nhận xét như thế nào? Cả 2 cô mình đều chấp nhận nội dung của lá thư, nhưng thầy Toán lại muốn trực tiếp sửa lại lá thư của mình.

Mình cứ ngỡ là mình "tâng bốc" bản thân quá đà và phản ánh sai thực lực của bản thân nên mình lo hết đêm hôm ấy. Không ngờ rằng bức thư mình nhận lại được thêm những lời khen có cánh, những lời đánh giá cao từ thầy. Những nỗ lực trong đại dịch 2021 của mình và cả quá trình tiến bộ của mình sau đó nữa, thầy chỉ muốn bổ sung vào để hoàn thiện lá thư theo ý thầy. Nhận lại lá thư với chữ ký từ thầy, có thể nói đó là một trong những ngày mình cảm thấy tự hào nhất.

Thầy cô thật ra không "đáng sợ" như mình nghĩ, mọi người đều rất tâm lý và muốn những điều tốt đẹp nhất cho tất cả học sinh của mình. Nếu để nói với bản thân trong quá khứ cũng như các bạn đang chuẩn bị những lá thư này, mình chỉ muốn thốt lên: "Hãy dũng cảm lên, hãy ngỏ lời, trò chuyện, và bày tỏ sự chân thành của chính mình."

[Trương Nguyễn Tiến Phúc]

Kết thúc năm lớp 11, mình là một học sinh với "âm" điểm hạnh kiểm và phải lao động công ích suốt mấy ngày trời để giữ được hạnh kiểm tốt. Về học tập, mình chỉ là một học sinh đứng đầu danh sách lớp nhưng lại đếm ngược từ dưới lên. Chính vì thế, mình thực sự chẳng biết nhờ thầy cô nào viết thư giới thiệu giúp vì mình chẳng có mối quan hệ tốt đẹp với thầy cô nào cả.

May mắn thay, khi lên lớp 12, mình được gặp lại giáo viên Hóa năm lớp 11 của mình là thầy Lộc. Ban đầu mình không hề có cảm tình với môn Hóa, vì vậy mình toàn chép bài tập về nhà và xin nộp bài trễ thôi. Thế nhưng, ngay từ buổi đầu tiên mình xin nộp bài muộn, thầy đã đáp lại rằng: "Em phải có trách nhiệm với hành động của mình" và tặng mình một con điểm 0 tròn trĩnh. Cũng từ hôm đó, mình mới thực sự cảm giác mình đang học cấp 3, đang trưởng thành, và phải có trách nhiệm với tương lai của mình.

Chính vì thế, mình đã quyết tâm học Hóa. Mình thường xuyên ngồi nghe giảng trong lớp hơn, thậm chí nghe cả những bài khó mặc dù mình cũng không cần dùng đến để thi khối B đại học. Và thật bất ngờ, sau một thời gian, mình lại dần cảm nhận được sự thú vị của môn Hóa, và ngày càng tiến bộ hơn trong môn học này. Những con điểm 5, 6 của mình năm lớp 11 dần chuyển thành những con điểm 9, 10 trong năm lớp 12. Thầy cũng đã có ấn tượng tốt về mình hơn khi mình thường xung phong lên bảng giải những bài tập khó.

Điều mình tự hào nhất về chiếc thư giới thiệu này có lẽ chính là sự trung thực. Trong quá trình nộp đơn du học, không ít bạn đã tô hồng thành tích của mình lên, ngay cả chính mình cũng thế. Nhưng mình chỉ làm vậy với các giáo viên khác, còn với thầy Lộc và môn Hóa, mình cảm thấy hành trình của mình trình của mình trong lớp học của thầy thực sự đáng để ghi nhớ và mình đã kể toàn bộ về hành trình của mình đi lên từ một học sinh rất "tệ" đến lúc mình trở thành một học sinh xuất sắc.

Tuy nhiên, việc nộp hồ sơ đi du học không khiến mình phải tránh khỏi cảnh đem máy vào lớp viết luận và làm việc riêng trong giờ học, tạo ra một không khí học tập không tốt và khiến nhiều thầy cô không hài lòng. Thậm chí, nhiều bạn dù được điểm cao nhưng vẫn không được các thầy cô đồng ý viết thư giới thiệu vì chưa thực sự tận tâm trong tiết học. Chính vì thế, khi muốn xin thư giới thiệu, mình đã phải ngồi học tập chăm chỉ, làm bài đầy đủ và thể hiện rằng mình rất quan tâm tới môn học cho thầy cô thấy.

Sau cùng, tuy hành trình xin thư giới thiệu của mình có hơi vất vả, nhưng mình cảm giác vô cùng tự hào về những bài học về việc đối nhân xử thế mà mình rút ra được.

[Nguyễn Hải Đăng]

Một trong những yếu tố khách quan nhất mà ban tuyển sinh có thể thấy rõ được về con người của bạn chính là từ những lá thư giới thiệu của thầy cô, những người đã đồng hành cùng bạn suốt những năm tháng cấp 3. Vì vậy, mình nghĩ thư giới thiệu là một trong những yếu tố của các trường đại học sẽ rất là quan tâm và để mắt khi đọc bộ hồ sơ của các bạn đấy.

Vậy mình đã làm thế nào để có được những bức thư giới thiệu từ những thầy cô của mình?

Bước đầu tiên: Nếu có thể, các bạn nên giữ mối quan hệ với tất cả các thầy cô của bạn.

Không phải chỉ vì các bạn muốn đi du học hay là vì muốn có cho mình những lá thư giới thiệu nên các bạn mới giữ mối quan hệ tốt với thầy cô đúng không nào? Mình nghĩ rằng việc luôn tôn trọng thầy cô là yếu tố mà một học sinh cần phải có. Và xét về phương diện lợi ích của bản thân mình trước, giữ mối quan hệ tốt với thầy cô sẽ phần nào đó giúp bạn có thể dễ dàng hơn ở phần điểm số ở trường nè. Ngoài ra, về phương diện du học, mình tin rằng khi thầy cô đã có cảm tình với bạn, thì thầy cô sẽ không tiếc gì mà đưa ra những lời nhận xét tốt về bạn, đúng không nào?

Thực ra, đây cũng không phải là mánh khóe hay là một bước gì cả đâu. Chỉ là có một mối quan hệ tốt với các thầy cô sẽ là một điều cực kỳ quan trọng, đúng không nào?

Chẳng hạn như mình, mình luôn được các bạn ở trong lớp đồn thổi là “con cưng" của rất nhiều thầy cô. Và có lẽ vì đó, mình cũng dễ dàng hơn khi mình có thỉnh cầu hoặc là sự trợ giúp gì đó từ phía thầy cô. Hihi!

Nhưng nếu các bạn không có mối quan hệ tốt với một số thầy cô bởi vì tính cách, hay suy nghĩ nào đó thì cũng không sao. Đừng quá suy nghĩ và áp lực, mình không thể làm hài lòng tất cả mọi người, đúng không nè?

Bước tiếp theo: Hãy lựa chọn những thầy cô phù hợp và có một cái nhìn khách quan nhất về bạn!

Việc chọn thầy cô, người mà sẽ viết lá thư nhận xét bạn suốt những năm tháng cấp 3 sẽ rất quan trọng đấy. Đây là những bí quyết giúp mình chọn những thầy cô có góc nhìn khách quan về mình:

Chắc chắn rằng một trong ba giáo viên sẽ có giáo viên chủ nhiệm của các bạn. Giáo viên chủ nhiệm, người đồng hành với bạn suốt những năm tháng cấp 3, sẽ là người có đủ thời gian để quan sát và đánh giá bạn một cách toàn diện nhất.

Tiếp theo, bạn nên lựa chọn những thầy, cô dạy có những quan sát có thể liên quan đến ngành học mà các bạn muốn theo đuổi trong tương lai.

Ví dụ: Mình muốn theo đuổi ngành kinh tế trong tương lai nên mình đã xin 2 lá thư giới thiệu từ 2 giáo viên dạy môn tự nhiên, và lá thư còn lại từ môn xã hội. Mình nghĩ rằng các bạn cũng nên kết hợp lá thư từ các giáo viên dạy môn tự nhiên lẫn xã hội. Và nếu bạn muốn theo đuổi những ngành như Ngôn Ngữ, Quan hệ Công chúng, v.v. thì mình nghĩ rằng những môn học xã hội sẽ chiếm ưu thế hơn một chút xíu.

Bạn nên chọn những thầy cô nào có mối quan hệ tốt với bạn hoặc có một kỉ niệm gì đó đủ ấn tượng để có thể kể về bạn.

Thầy giáo dạy môn Sinh học của mình là một người như vậy! Mặc dù thầy chỉ mới dạy mình 1 năm vào năm cuối 12, nhưng vì thầy và mình đã cùng nhau đồng hành trong cuộc thi Khoa học Kỹ thuật, nên thầy trò mình đã có nhiều khoảng thời gian và kỉ niệm làm việc cùng nhau. Vì vậy, thầy đã rất vui vẻ đồng ý nhận

lời khi mình nhờ thầy viết thư giới thiệu cho mình. Dĩ nhiên khi ngỏ lời, mình tin rằng thầy cũng có đủ quan sát để đánh giá về bản thân mình một cách toàn diện nhất. Yahoo!

Bước tiếp theo: Hãy suy nghĩ thật kỹ và nói ra những gì mà bạn muốn thầy cô viết về mình.

Tuy không nên can thiệp quá nhiều vào những lá thư giới thiệu để ban tuyển sinh có thể đánh giá một cách khách quan nhất Nhưng có thể một số thầy cô còn hơi "bỡ ngỡ" khi lần đầu viết những lá thư giới thiệu. Vì thế, chúng ta có thể cung cấp một số mẫu cho thầy cô và chúng ta vẫn có thể nói với thầy cô về những điểm mạnh mà chúng ta muốn thầy cô đề cập đến.

Lưu ý: Mình đã cố gắng liên kết tất cả bộ hồ sơ của mình, và đã cố làm điều đó khi suy nghĩ về những điểm mạnh và những điều mà mình muốn thầy cô đề cập đến. Do đó, mạnh dạn trao đổi về những điều mà bạn muốn thầy cô viết. Thêm nữa, mỗi lá thư giới thiệu thì nên đề cập đến một điểm mạnh khác nhau của bạn nhe!

Ví dụ: Mình là người sáng lập của tổ chức phi lợi nhuận Ươm Project. Vì vậy, mình đã hi vọng thầy giáo dạy môn Sinh học của mình có thể nói về điểm này của mình trong lá thư giới thiệu của mình, và thầy đã đề cập! 2 giáo viên còn lại tiếp tục nhắc đến 2 điểm mạnh khác của mình nữa.

Các bạn hiểu ý mình mà, đúng không?

Bước tiếp theo: Hãy kiểm tra lại với thầy cô của bạn.

Mình nghĩ này đây cũng là một bước siêu quan trọng luôn nè. Bởi vì có một số ít thầy cô thầy có quá nhiều kinh nghiệm về bố cục lẫn nội dung về những lá thư giới thiệu như thế này. Vì vậy, bạn hãy xin phép thầy cô có thể đọc lá thư giới

thiệu đó, sau đó 'đánh dấu những phần mà bạn thấy chưa ổn. Và chắc chắn rằng, hãy hỏi ý kiến thầy cô và thảo luận lại thật kỹ về những thay đổi nhé!

Vậy nếu giáo viên để bạn tự viết lá thư đó thì sao?

Không phải là các bạn có thể viết tất cả những gì các bạn thích đâu nhé. Các bạn hãy dịch lá thư đó sang tiếng Việt và đưa giáo viên kiểm tra nhé. Vì cuối cùng, giáo viên vẫn là người chịu trách nhiệm về lá thư giới thiệu đó mà!

Bước cuối cùng: Hãy kiểm tra lại thật kĩ lần cuối cùng và chốt nhé.

Bạn hãy cố gắng hoàn thành những lá thư giới thiệu một cách sớm nhất để có thể gửi cho các trường đại học trước thời hạn nộp nha. Bạn nhớ kiểm tra lại tất cả mọi thứ, từ chữ ký của thầy cô, đến chính tả và logo của trường nhé.

Cuối cùng, mình xin chúc các bạn có thể chinh phục được những trường đại học mà các bạn mơ ước. Các bạn sẽ làm được thôi, cố lên nào

[Nguyễn Ngọc Đào Nguyên]

Với tính cách dễ nói chuyện và là một lớp trưởng, mình là một cô học trò thân quen với các giáo viên. Vì vậy, so với những đầu việc khác khi làm hồ sơ, việc nhờ các thầy cô viết thư giới thiệu giúp mình không phải là chuyện khó. Vấn đề lớn nhất mình gặp phải chính là việc phải tự viết cả ba lá thư.

Mình chọn giáo viên dựa theo từng giá trị mình muốn đưa vào, do đó các lá thư đều được viết rất cụ thể và lập luận chắc chắn. Vào cuối năm lớp 11, mình đã gặp mặt và nhờ các thầy cô viết thư giới thiệu cho mình, kèm theo đó là trình bày nội dung mà mình mong muốn được đề cập. Tuy nhiên, ai cũng từ chối việc tự viết và yêu cầu mình viết rồi đưa thầy cô chốt bản cuối cùng. Đó là lý do mình đã phải tự tạo nên ba "nhân cách" khác nhau trong quá trình viết để có thể hoàn thành tốt ba lá thư. (Nghe sai sai nhưng việc này rất hữu ích luôn đó!)

Về bản thân:

Mình nhờ cô giáo Tiếng Nhật đã dạy mình 3 năm học. Vì cô là người đã dõi theo mình suốt quá trình trưởng thành, nên những giá trị về mình trong thư của cô là sự thay đổi của mình trong 3 năm. Bên cạnh đó mình cũng nhắc đến những thành tích trong mảng ngoại ngữ của bản thân.

Về học thuật:

Giáo viên thứ hai là cô giáo dạy Sinh của mình. Mình dự định học ngành Công nghệ Sinh học, nên mình viết chuyên về phần học thuật và những điểm nổi bật về sinh học của bản thân. Kèm theo đó cũng là những đề tài, hoạt động về môn học mà mình đã đóng góp cho trường lớp.

Về hoạt động ngoại khoá và khả năng lãnh đạo:

Giáo viên cuối cùng là cô chủ nhiệm lớp 11 của mình. Vì cô là người hiểu rõ vị trí lớp trưởng mình đang đảm nhiệm nên mình xoáy sâu về các hoạt động ngoại khoá và khả năng lãnh đạo của bản thân trong lá thư của cô.

Mình luôn mở đầu thư bằng lời giới thiệu giáo viên, bao gồm họ và tên, kinh nghiệm giảng dạy và mối quan hệ của thầy cô với bản thân mình. Đoạn thứ nhất trong mỗi lá thư, mình sẽ dùng để nói về phần học thuật hoặc là phần phụ. Còn giá trị mình muốn chú trọng thì mình sẽ đặt vào phần thứ hai của lá thư. Cuối cùng, mình kết thúc bằng lời tiến cử của thầy cô về mình cho trường.

Khó khăn nhất là lúc mình phải tìm hiểu rất nhiều về những cấu trúc giống nhau và từ đồng nghĩa để thay đổi giọng văn của những lá thư, để từng câu chào, lời mở đầu, lời dẫn, hay là đoạn kết cuối ở từng lá thư, v.v. phải HOÀN TOÀN KHÁC NHAU. Mình nhớ rằng bộ thư giới thiệu của mình đã phải sửa đến bản nháp thứ ba mới được thầy Nam và các anh chị duyệt. Thế nhưng, khi đọc đến bản cuối cùng, mình đã rất mãn nguyện với công sức mình bỏ ra.

Mình dịch thư sang tiếng Việt và gửi cả hai bản Anh - Việt cho từng thầy cô xem qua, và đợi sự đồng thuận. Sau khi nhận được cái gật đầu của các giáo viên, mình xin chữ ký điện tử và nộp lên tài khoản Common App của giáo viên.

Mình tin rằng sẽ có rất nhiều bạn học sinh phải tự viết cả ba thư giới thiệu giống mình, vì mặt bằng chung các giáo viên trường công tại Việt Nam rất bận với sổ sách và giấy tờ. Sau đây sẽ là những kinh nghiệm "xương máu" mình đã rút ra được cho các bạn:

- Hãy giao tiếp và nhờ vả các thầy cô với 100% sự lễ phép và kính trọng.
- Hãy miêu tả từng hoạt động trong thư rõ ràng và chi tiết hết mức có thể (bằng số liệu).
- Chọn từng giá trị khác nhau cho từng lá thư, phụ thuộc vào từng giáo viên của bạn.

- Chắc chắn rằng bạn đã có sự đồng thuận của giáo viên trước khi nộp thư lên Common App.
- Quillbot và Thesaurus là những công cụ rất hữu ích, nhưng hãy cẩn trọng khi sử dụng chúng.

Chúc các bạn có khoảng thời gian viết thư giới thiệu thật nhẹ nhàng và thoải mái.

[Tôn Nữ Thanh Thảo]

Mình chỉ là học sinh bình thường trong lớp và cũng không có ấn tượng, kỉ niệm gì với thầy cô. Thế nên, lúc đầu mình đã gặp nhiều khó khăn khi cùng thầy cô trao đổi về tính cách và điểm nổi bật của bản thân trong thư giới thiệu.

Mình được anh chị khác chia sẻ rằng nên tự viết thư giới thiệu, vì mình sẽ được thỏa sức khen ngợi và thể hiện giá trị của bản thân. Bên cạnh đó, thầy cô mình khá bận và họ cũng không biết viết như thế nào để phù hợp với yêu cầu của mình, hay không nhớ những ấn tượng mà mình để lại.

Mặc dù mình là người ngại chia sẻ chuyện tương lai của bản thân cho người khác, nhưng nếu cứ ngần ngại, trì hoãn như vậy thì mình sẽ không kịp chuẩn bị cho hồ sơ một cách tốt nhất. Thế nên, mình đã quyết định gạt bỏ sự ngại ngùng ấy để nhờ thầy cô viết. Mình đã mau chóng liên hệ với thầy cô ngay trong thời gian hè - lúc thầy cô rảnh nhất. Nhờ quyết định này, mình đã có thời gian kiểm tra bài viết kĩ hơn. Cuối cùng, mình vẫn hoàn thành được ba thư giới thiệu như ý muốn.

Không chỉ sợ giáo viên không có thời gian viết cho mình, mà mình còn lo rằng trong lúc trao đổi với thầy cô mình gặp không ít trở ngại, chẳng hạn như những tính cách, đặc điểm của mình đưa ra không thuyết phục được thầy cô.

Khi nhờ cô giáo chủ nhiệm, người cô đã đồng hành cùng mình suốt 2 năm ở trường, mình đã gửi cô dàn ý mà mình muốn cô viết. Cô không đồng ý một vài chỗ vì dẫn chứng cho luận điểm của mình không hợp lý. Mình đã rất hoảng sợ, sợ cô không viết cho mình nữa, và sợ cô có ấn tượng xấu với mình. Nhưng những suy nghĩ ấy cũng chỉ xuất hiện thoáng qua trong đầu mình. Dường như cô cũng biết cô có hơi nóng, nên sau đó cô đã nhẹ nhàng bảo rằng: "Thôi để cô tự viết theo những quan sát của cô". Cuối cùng, khi nhận được thư hoàn chỉnh của cô, mình đã rất bất ngờ vì mình không nghĩ cô dành nhiều thời gian quan sát mình -

một học sinh bình thường trong lớp - đến như vậy. Từng dòng cô viết ra đều thể hiện sự quan tâm cô dành cho mình.

Không chỉ với cô chủ nhiệm mà mình còn bất ngờ với thầy Toán. Trong lớp, mình rất thích học môn này và học với thầy. Ở ngoài nhìn thầy nghiêm khắc, khi mình nhắn tin thì thầy cũng khá lạnh lùng. Dù vậy, mình chỉ cần gửi cho thầy dàn ý mà mình muốn viết. Sau mấy lần "hối thúc" thầy, cuối cùng thầy đã gửi lại cho mình một lá thư không chỉ bằng tiếng Anh mà còn chứa đựng thật nhiều tâm huyết. Mình không ngờ thầy đã để ý và quan sát sự "lớn lên" của mình, từ việc mình đã không xem thường môn Toán khi là thành viên của lớp Xã Hội hay vài lần nhờ thầy giảng cho mình những bài toán khó.

Cuối cùng, thư của cô Hóa là do mình viết. Sau hai thư để cho giáo viên viết, mình cảm thấy nếu có thời gian các bạn cứ thử để cho giáo viên viết vì vừa có tính khách quan hơn vừa tránh bị trùng lặp.

"Vậy cuối cùng làm sao để xác định viết gì đây?"

Hãy cứ viết những gì mà bạn đã thể hiện trong lớp trước, chẳng hạn như những công việc trong trường, từ tham gia các hội thao, văn nghệ, hay làm thư ký cho thầy cô, lớp trưởng, hay giúp bạn học, v.v. Những thứ nhỏ bé ấy cũng đủ để thể hiện con người bạn rồi. Không cần phải là người hoạt ngôn, người hay pha trò, hãy là chính mình. Nếu bạn là người có tố chất lãnh đạo, hãy cứ thể hiện nó. Nếu bạn là người thích hy sinh thầm lặng, hãy cứ thể hiện nó.

Lời cuối, mình chỉ muốn nói là thầy cô của bạn rất quan tâm bạn và họ luôn sẵn sàng giúp bạn trong những lúc bạn cần đó. Thế nên, đừng ngần ngại mà chia sẻ những khó khăn, thắc mắc của bản thân cho họ nhé!

[Hồ Như Huỳnh]

Thú thật, trải qua ngần ấy năm ngồi trên ghế nhà trường, số giáo viên mà mình "gắn kết" đáng tiếc chỉ là con số 0 tròn trĩnh. Vì vậy, có thể nói, quá trình xin thư giới thiệu và cùng thầy cô hoàn thiện các lá thư cũng chính là một bước tiến lớn trong hành trình đặt chân ra khỏi vùng an toàn của mình.

Khoảng thời gian ban đầu, mình đã chần chừ trong việc bắt chuyện và xin thư giới thiệu từ các giáo viên. Nhưng sau đó, mình hiểu rằng, các thầy cô luôn sẵn sàng và cởi mở để giúp đỡ học trò của mình trong quá trình du học. Tận dụng khoảng thời gian nghỉ hè của lớp 11, mình đã nhắn tin và ngỏ lời nhờ sự giúp đỡ của các thầy cô (cụ thể là 3 thầy cô) để viết thư giới thiệu. Vì lịch trình bận rộn, tất cả giáo viên đều chọn phương án để mình tự viết và thầy cô sẽ sửa chữa lại sau. Mình vẫn còn nhớ, một tuần trước khi tiến hành viết thư, mình đã dành thời gian để suy nghĩ và sắp xếp các hoạt động để thể hiện rõ nhất những tính cách mà bản thân muốn bộc lộ qua từng lá thư. Với mục đích thống nhất bộ hồ sơ, mình ưu tiên "nhắc lại" và đồng thời nêu dẫn chứng để cụ thể hóa các đức tính và sở thích đã được liệt kê và nhấn mạnh trong hồ sơ cá nhân và luận chính trước đó: trách nhiệm, nhiệt huyết, và ham học hỏi.

Bức thư đầu tiên mình viết dưới danh nghĩa của thầy Toán năm lớp 10 của mình. Tận dụng việc thầy cũng đồng thời là chủ nhiệm lớp, mình đã vừa viết về thành tích học tập, vừa chia sẻ về bản thân qua các hoạt động ngoại khóa trong trường. Để thể hiện sự nhiệt huyết và tò mò trong lá thư, mình cũng đã lồng ghép câu chuyện về khả năng tưởng tượng không gian 3 chiều khi học Vectơ và hành động cụ thể cho việc mình khao khát tìm hiểu Vectơ khi hỏi xin thầy cho sử dụng máy in 3D trong trường. Bên cạnh đó, để thể hiện tố chất trách nhiệm, mình cũng đã giới thiệu cách mình quản lý thời gian và công việc để cân bằng giữa Câu lạc bộ, sự kiện "Tuổi Hồng" và việc học của bản thân. Dù mất khoảng nửa tháng thì lá

thư đầu tiên mới hoàn thành nhưng may mắn là quá trình sửa chữa của thầy tương đối nhanh và hiệu quả sau những lần mình nhắn tin "hối" khéo!

Bức thư thứ 2 mình viết dưới danh nghĩa một giáo viên Ngữ Văn. Lần này mình đã chủ động thảo luận với cô về dàn bài, các hoạt động, và sự kiện có thể xuất hiện trong thư. Mình bắt đầu lá thư của mình bằng câu chuyện về lần bị giao hạn thuyết trình gấp và các bạn trong nhóm bị Covid nhưng may mắn thay, mình vẫn có thể hoàn thành đúng hạn. Cuối cùng, mình và cô chỉ tốn ít hơn 2 tuần để hoàn thiện lá thư, và mình hiểu rằng, thật ra việc chủ động liên lạc với thầy cô để thảo luận là điều cần thiết và sẽ mang lại rất nhiều lợi ích cho mình đó!

Bức thư thứ 3 mình viết dưới danh nghĩa một giáo viên Tin. Vì mình đã định hướng theo học ngành Khoa học Máy tính ngay từ đầu nên đây là lá thư mình "tâm đắc" nhất. Trong đó, mình nghĩ một tính cách mà "người trong ngành" này không thể thiếu đó là không ngại sai lầm và chịu học hỏi, tìm tòi. Thế nên, mình đã đánh mạnh vào những điểm này trong lá thư giới thiệu cuối cùng. Cụ thể, trong thư, mình đã viết về lần bản thân gặp khó khăn với một bài toán nâng cao Pascal. Sau khi đã tìm kiếm trên mạng và đọc tài liệu thì mình đã chạy được dòng code (ngôn ngữ lập trình) nhưng độ dài lại không quá tối ưu nên mình đã hỏi và lắng nghe góp ý của cô. Sau nhiều lần sửa lỗi và mày mò tìm phương pháp khác, mình đã chạy được dòng code mong muốn. Có thể nói rằng, với sự giúp đỡ nhiệt tình của cô cùng với kinh nghiệm làm việc mình đã có từ 2 lá thư trước, mình đã hoàn tất lá thư cuối cùng chỉ trong 2 tuần hơn.

Tổng kết lại, sau khi hoàn thành 3 lá thư giới thiệu, mình nhận ra rằng cụ thể và chất lượng về mặt nội dung và trình bày sẽ mang rất nhiều ý nghĩa hơn số lượng. Ngoài ra, việc chủ động và tự tin hợp tác để giao tiếp với thầy cô là vô cùng cần thiết để đảm bảo công việc kịp tiến độ và suôn sẻ bạn nhé. Chúc bạn thành công với các lá thư giới thiệu của bản thân mình!

CHƯƠNG 15: VIẾT BÀI LUẬN PHỤ

Mục đích của những bài luận phụ là để trường hiểu rõ bạn đã tìm hiểu gì kỹ về trường chưa.

Hàng năm, vào ngày 1 tháng 8 khi hồ sơ Common Application chính thức mở thì các trường đồng loạt tải lên danh sách bài luận phụ. Vì thế bạn chỉ có thể bắt đầu viết luận phụ từ ngày 1 tháng 8 trở đi. Để giảm áp lực, bạn nên hoàn tất bài luận chính và thư giới thiệu trước đó để dành thời gian cho bài luận phụ.

Tại sao trường còn bắt mình viết thêm vậy?

Có nhiều trường không hề yêu cầu bài luận phụ. Tuy nhiên với những trường xếp hạng cao thì bạn cần chuẩn bị tinh thần viết nhiều bài luận phụ hơn. Lý do là ở những trường hàng đầu, với số lượng hồ sơ nộp ngày càng tăng, trường cần bài luận phụ để lựa chọn học sinh phù hợp với yêu cầu của trường. Vì thế, tuy nhiều trường ghi rằng bài luận phụ không bắt buộc (optional) nhưng bạn cứ chuẩn bị tinh thần là bắt buộc. Bạn không viết đồng nghĩa với việc bạn lười hoặc không quan tâm tới trường hay học bổng. Vì thế, trường sẽ có một lý do hợp lệ để loại hồ sơ của bạn. Thành ra nhớ nhé, bài luận phụ nào cũng là bắt buộc hết.

Chán quá, lại phải viết nữa, thế chủ đề bài luận phụ là gì?

Có những trường rất đặc biệt như đại học Chicago với truyền thống những đề bài luận "trên trời" được các anh chị sinh viên năm thứ 3, thứ 4 viết cho phòng tuyển sinh, chẳng hạn như: "Số lẻ thì có gì đặc biệt?" (What's odd about odd numbers?) hoặc "Tìm x." Bạn sẽ cần viết một bài khoảng 650 từ về chủ đề đó.

Trời, viết "tìm x" thì mình viết cái gì đây?

Đừng lo, Chicago chỉ là trường hợp đặc biệt mà thôi. Giờ hãy cứ tập trung vào những đề mà bạn sẽ hay gặp.

Đề 1: Tại sao bạn lại muốn nộp cho trường của chúng tôi?

Đương nhiên là vì tiền rồi và cả xếp hạng của trường nữa?

Đây là không phải là lúc bạn quá thật thà. Đúng, trường biết bạn nộp cho trường vì tiền, người ta có đọc hồ sơ tài chính của bạn. Trường cũng biết xếp hạng của họ trên US News cao bao nhiêu. Chính vì thế bạn không cần phải lặp lại những gì trường biết. Hãy nhớ lại mục đích chính của các bài luận là để nhân viên tuyển sinh hiểu thêm về con người bạn. Vì thế với những câu hỏi này, bạn phải rất cụ thể. Bạn cần nêu ra được những đặc điểm của trường phù hợp với tính cách và đam mê trong chủ đề hồ sơ của bạn. Ví dụ như bạn bảo thích ngành kinh tế thì khoa kinh tế của trường có những giáo sư nào có nghiên cứu mà bạn thích. Bạn yêu nhảy thì chương trình dạy nhảy của trường có dạy thể loại nào mà bạn muốn học. Bạn thích khám phá thiên nhiên và trường nằm gần một ngọn núi với những chương trình dạy leo núi, cắm trại, kỹ năng sinh tồn, v.v miễn phí. Bạn thích học tiếng Nhật và trường có chương trình liên kết du học tại Nhật rất hay, v.v.

Có rất nhiều lý do để bạn thích một trường đại học. Vì thế, với mỗi trường bạn sẽ cần đưa ra những lý do riêng biệt, có thể là giáo sư, là ngành học, là môn học, là

hoạt động ngoại khóa, v.v Bạn đừng bao giờ viết một bài chung chung đại loại như "trường rất nổi tiếng và có chương trình giảng dạy tốt cho học sinh quốc tế" rồi nộp cho tất cả các trường. Chỉ cần nhân viên tuyển sinh thấy thông tin không cụ thể là họ biết ngay bạn lười và chỉ viết một bài để nộp cho nhiều trường. Lúc đó, bài luận phụ của bạn sẽ không còn giá trị. Bạn nhớ là bài luận phụ là cơ hội "vàng" để bạn thể hiện thêm về bản thân nên hãy tận dụng hết mức có thể.

Hiểu rồi, càng cụ thể càng tốt chứ gì, thế đề tiếp theo là gì?

Đề 2: Tại sao bạn lại chọn ngành học này?

Với đề này thì bạn cần kể lại câu chuyện vì sao bạn muốn theo chuyên ngành đó. Ví dụ, bạn có bố mẹ làm kinh doanh riêng và gia đình đã truyền lửa cho bạn để tiếp nối ngành này. Cô giáo dạy Hóa giúp bạn khám phá đam mê làm nghiên cứu. Một người bạn của bố mẹ giúp bạn hiểu thêm về nghệ thuật và đam mê thiết kế. Bạn đọc nhiều sách về lịch sử, văn hóa và muốn đi sâu nghiên cứu về ngành này. Hoặc bạn thích lô-gíc, lập trình và muốn theo ngành Công nghệ Thông tin.

Sau khi bạn đưa ra câu chuyện vì sao chọn ngành thì bạn phải thêm một phần nữa là tại sao trường bạn đang nộp sẽ giúp bạn theo đuổi giấc mơ. Có thể là ngành Công nghệ Thông tin của trường có nhiều dự án trí tuệ nhân tạo (AI). Có thể là trường có những phòng lab nghiên cứu sinh hóa tối tân nhất. Trường liên kết với các công ty Fortune 500 để sinh viên có thể thực tập. Hoặc trường có 2, 3 bảo tàng nghệ thuật mà bạn có thể khám phá.

Tùy thuộc vào độ dài tối đa của bài luận mà trường cho phép, bạn sẽ cần thêm hoặc bớt ý. Nếu có khoảng 500 từ thì bạn có thể kể 3 tới 4 lý do khác nhau. Nếu chỉ có 250 từ thì có thể 2 lý do. Còn với 100 từ thì chỉ được từ 1 đến 2 lý do để bảo đảm câu chuyện đủ sâu sắc.

Hiểu chưa để mình sang đề 3?

Tạm ổn…

Đề 3: Viết thư cho bạn cùng phòng tương lai

Đây là một đề của Stanford và một số trường cũng áp dụng. Chủ đề của bài nhằm giúp trường hiểu thêm về con người của bạn và bạn sẽ làm gì trong 4 năm tới. Bạn nên đưa lý do tại sao bạn chọn trường, chọn ngành, những đặc điểm tính cách, những điều thích và không thích, những câu lạc bộ hoặc hoạt động ngoại khóa bạn muốn tham gia hoặc lãnh đạo. Bạn hãy mặc định rằng dù là viết cho bạn cùng phòng nhưng người đọc vẫn là nhân viên tuyển sinh của trường. Vì thế, bạn cần thể hiện cụ thể tương tự như 2 chủ đề ở trên. Bạn cần nghiên cứu kỹ về trường và lên kế hoạch cụ thể mình sẽ làm gì ở trường. Quan trọng là những việc này cần thống nhất với tính cách bạn thể hiện xuyên suốt toàn bộ hồ sơ.

Đề này là viết cho người cùng tuổi, mình có nên dùng ngôn ngữ của tuổi teen hay cần phải nghiêm túc hơn?

Bạn nên nhớ người đọc là nhân viên tuyển sinh. Sẽ rất tuyệt nếu bạn có một chút hài hước nhưng cần phải tránh sử dụng từ ngữ như văn nói nhé.

Đương nhiên sẽ còn rất nhiều chủ đề khác nhưng các bạn phải chú ý vài điểm chính cho các bài luận phụ:

- Hãy hài hước một chút nếu được. Ai cũng muốn có một học sinh hài hước trong trường để làm bầu không khí vui vẻ hơn. Tuy nhiên, đừng cố gắng gây cười với từng câu nói, sẽ gây phản cảm lắm.
- Cố gắng đưa những thông tin mới về bản thân, tránh lặp lại thông tin đã đề cập trong thư giới thiệu hay bài luận chính. Nhớ rằng những thông tin mới phải dùng để nhấn mạnh tính cách mà bạn thể hiện trong chủ đề chính của hồ sơ đấy!
- Thông tin càng cụ thể càng tốt và bạn cần mô tả thay vì chỉ liệt kê suông. Ví dụ như thay vì nói "tôi là một người chăm chỉ" thì bạn có thể nói "khi

bố mẹ đi làm xa, mỗi sáng tôi thức dậy lúc 5h để giúp em chuẩn bị đi học. Chiều về tôi đi chợ và nấu cơm cho 2 người ăn tối vào tầm 7h." Hãy để người đọc cảm nhận và hiểu thay vì "quảng cáo lộ liễu" về con người của bạn. Hãy khéo léo một chút nhé.

Thế nào, hiểu hơn về bài luận phụ chưa?

Hiểu rồi, mình còn phải viết gì nữa không?

Hết rồi đấy. Bạn đã qua phần mệt mỏi nhất rồi. Giờ chúng ta chỉ cần điền thông tin và nộp đơn cho trường thôi.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 15

[Nguyễn Trần Quang Minh]

Luận phụ có vẻ là thành phần thường bị xem nhẹ trong quá trình nộp hồ sơ, nhất là khi đây gần như là chướng ngại cuối cùng sau khi tụi mình đã nếm trải đủ loại "sóng gió" để hoàn thành bài luận chính và những giấy tờ phức tạp khác. Ở giai đoạn này, một trang Google Docs, hay chỉ một đoạn văn dài để trả lời một câu hỏi ngắn không còn là vấn đề lớn nữa, vì thế nên mình thường có xu hướng chủ quan, không dành thời gian nghiên cứu kĩ về yêu cầu của nhà tuyển sinh và khai thác được hết sự sáng tạo của bản thân, dẫn đến việc đánh mất một cơ hội lớn để tạo ấn tượng với trường.

Đối với mình, có ba bước chính để tạo ra một bài viết thuyết phục và hấp dẫn.

Đầu tiên là xác định nội dung cần viết. Nghe có vẻ hiển nhiên nhưng bước tìm hiểu này đã từng khiến mình lạc lối khi không biết phải bắt đầu từ đâu và phải tìm hiểu những gì cho bài viết của bản thân. Và vì đây là bước nền tảng để xây dựng bài viết, việc bối rối đã khiến mình mất thêm khá nhiều thời gian. 3C là công thức mình đã dùng để tìm kiếm thông tin khi đã bắt đầu quen dần, bao gồm:

Câu hỏi: Xác định dạng câu hỏi và yêu cầu của trường, từ đó giới hạn những thông tin và khía cạnh cụ thể để tập trung tìm hiểu sâu hơn.

Mô tả khóa học: Dành cho những câu hỏi cụ thể về ngành, nhưng có thể mở rộng ra tìm kiếm tất cả các thông tin xuất phát từ website của trường, để xác định giá trị và các tiêu chuẩn mà trường hướng tới.

Chia sẻ: Có thể xuất phát từ các anh chị đi trước, những người chia sẻ trên YouTube hay bất cứ thông tin nào về những khía cạnh đặc biệt của trường mà mình tìm được trên mạng xã hội có điểm chung và tận dụng được trong bài văn.

Trong lúc tìm hiểu mình đã nhận ra, thông tin tìm được càng ít phổ biến, càng đặc biệt thì càng chứng tỏ được sự đầu tư của mình đối với bài viết. Bên cạnh đó, càng hệ thống được chi tiết câu trả lời thì sau đó, mình sẽ càng dễ dàng triển khai chúng.

Xác định hình thức viết là công việc tiếp theo, vì đây là điều sẽ níu chân người đọc và thể hiện được đúng thông điệp muốn truyền tải. Một phong cách viết mới lạ, một cách dẫn dắt độc đáo, hay những liên kết, chuyển hướng bất ngờ đúng lúc là những điều chúng ta cần nghĩ đến trong quá trình viết bài. Điều mình thường làm là dành khoảng 10 phút trước khi đi ngủ hoặc trong lúc tắm để hệ thống lại các ý tưởng mà bản thân muốn gửi gắm trong bài viết, tưởng tượng xem nếu thay đổi cách diễn đạt hay thêm bớt một chi tiết nào đó có khiến bài viết của bạn hấp dẫn hơn không.

Một lưu ý nữa là đừng bỏ qua một ý tưởng chỉ vì chúng hơi khác lạ, vì nếu vẫn thỏa mãn được câu hỏi đặt ra thì có khi sự độc đáo đó lại giúp bạn tạo ấn tượng với nhà tuyển sinh đó! Khi đã lấy được đủ cảm hứng thì việc duy nhất chỉ là ngồi vào bàn, chọn ra ý tưởng tâm đắc nhất và bắt đầu viết thôi.

Cuối cùng là công đoạn "trang trí" bài luận của mình cho thật đẹp trước khi hoàn thành nè. Mặc dù đã trả lời được đầy đủ câu hỏi, bạn vẫn có thể ghi thêm điểm bằng cách thể hiện bạn đã dành thời gian và nỗ lực hoàn thành bài viết một cách chi tiết hết mức. Cụ thể hơn, phải đảm bảo mọi thành phần, từ luận điểm, ví dụ, lý lẽ đến từ vựng, cấu trúc, dấu câu, v.v. đều được sử dụng chính xác và có mục đích. Ở phần này thì mình phải giữ một cái đầu lạnh, vì phải có sự quyết đoán để tìm được các "từ chêm" cho câu văn thêm thuận miệng, hay bỏ đi các chi tiết hay nhưng không cần thiết để giúp cho bài viết gọn gàng nhất. Bên cạnh câu trả lời, đôi lúc bổ sung thêm một vài chi tiết về chương trình học, kế hoạch tương lai, v.v. cũng có thể giúp bài luận phụ trở nên thuyết phục hơn nhiều. Điều này có thể không khó khăn lắm đối với các bài luận ngắn, nhưng ở các bài luận dài hơn thì

công đoạn kiểm duyệt này lại trở nên khó khăn hơn nhiều đó. Vì thế, một người hướng dẫn có kinh nghiệm sẽ cho bạn nhiều lời khuyên hữu ích để hoàn chỉnh bài luận phụ và tạo được ấn tượng thật tốt với nhà trường, vì thế đừng ngần ngại xin lời khuyên từ những anh chị đi trước nhé. Mình đã từng không biết triển khai hay tiếp tục trả lời câu hỏi ra sao, nhưng nhờ những gợi ý, bài luận mẫu, kinh nghiệm, và nhận xét từ anh chị hướng dẫn tại VELA, mình đã tìm được hướng trả lời phù hợp và hoàn thành được bài luận đó!

[Nguyễn Hải Đăng]

Đối với mình, khoảng thời gian mà mình cảm thấy tận hưởng nhất trong suốt chặng đường chinh phục đường bay chính là lúc chuẩn bị các bài luận phụ. Ngoài bài luận chính, SAT, IELTS, hay những yếu tố khác của bộ hồ sơ, thì luận phụ là một trong những yếu tố vô cùng quan trọng giúp bạn chinh phục học bổng đấy. Ngoài ra, mình tin rằng luận phụ sẽ giúp bạn nói những điều mà bạn chưa có cơ hội để thể hiện ở luận chính. Vậy mình đã chuẩn bị và hoàn thành những bài luận phụ thế nào?

Mình đã từng viết rất nhiều bài luận phụ cho các trường với nhiều dạng câu hỏi vô cùng thú vị, hóc búa. Nhưng có lẽ câu hỏi khiến cho mình cảm thấy "bối rối" nhất khi bắt tay vào viết, chính là dạng câu hỏi "Tại sao bạn lại chọn trường chúng tôi?" hoặc "Tại sao bạn lại muốn học ngành X ở trường chúng tôi?" Tưởng chừng đó sẽ là một câu hỏi "khá dễ xơi," nhưng không, mình đã nhầm… Đúng, đó là một câu hỏi rất dễ để hoàn thành và trả lời, tuy nhiên để biến nó thành một câu trả lời đặc biệt và khiến ban tuyển sinh chú ý đến bạn mới thật sự khó nhằn nè. Với tư cách là một người đã từng thực chiến rất nhiều với dạng câu hỏi đó, mình có một số lưu ý mà mình nhận ra như sau:

Lưu ý đầu tiên: (và mình nghĩ cũng là quan trọng nhất) đó chính là đừng trả lời câu hỏi một cách qua loa. Mình biết rằng dạng câu hỏi này là một câu hỏi mở và rất dễ cho các bạn hoàn thành nó. Nhưng, việc trả lời một cách qua loa sẽ khiến bạn nhạt nhoà và không có điểm gì nổi bật trong hàng ngàn bộ hồ sơ khác.

Ví dụ: Bạn bảo rằng bạn rất thích trường X bởi vì trường có thứ hạng cao, trường có rất nhiều học bổng cho học sinh quốc tế hay là trường có rất nhiều hoạt động hay. Điều đó sẽ khiến ban tuyển sinh nghĩ rằng bạn chưa thật sự muốn được nhận, bởi vì những thông tin bạn nói là những thông tin mang tính chất rất là phổ biến và rất nhiều trường đại học ngoài kia có thể đáp ứng được nguyện vọng mà bạn muốn.

Lưu ý thứ hai: US News hay Niche sẽ rất có ích cho bạn trong việc tìm hiểu về thứ hạng của trường, số lượng học sinh, địa chỉ, hay là học phí. Nhưng theo mình, nó không giúp ích quá nhiều cho việc trả lời những dạng câu hỏi như thế. Vì vậy, "chìa khoá" của mình chính là sự chăm chỉ trong việc tra cứu thông tin. Điều bạn cần làm là "lục tung" càng nhiều càng tốt và chắt lọc những thông tin mà bạn tìm được trên trang web của trường.

Ví dụ: Khi mình trả lời tại sao mình muốn được nhận vào chương trình danh giá (Honors College Program) tại trường Georgia State University. Mình đã nói rằng mình rất thích chương trình này bởi vì cơ hội được đi trao đổi ở London, nước Anh. Đó là thông tin mình đã phải đọc rất kỹ ở trang web của trường và… chắc chắn nó sẽ không có ở US News hay Niche. Ngoài ra, mình còn nói rằng mình rất thích được tham gia vào câu lạc bộ kinh doanh trẻ của trường bởi vì mình có cơ hội được làm việc cùng giáo sư X.

Mình nghĩ với hai lưu ý đó của mình sẽ phần nào khiến bạn cảm thấy dạng câu hỏi này không còn quá khó khăn và sẽ giúp bạn chứng tỏ được niềm yêu thích của mình với trường đó!

Ngoài ra, mình cũng rất thường xuyên gặp những câu hỏi dạng như: "Kể về một lần bạn thất bại và bài học bạn rút ra từ đó?" (học bổng Presidential của Georgia State University) hoặc là "Bài học ý nghĩa nhất từ mà bạn đã học được từ lịch sử của đất nước bạn là gì?" (Gettysburg College). Đối với bản thân mình, mình khá là thích những dạng câu hỏi như thế này. Vì mình biết, qua những câu hỏi này, ban tuyển sinh sẽ hình dung rõ hơn về bản thân, về tính cách và màu sắc riêng của chúng ta. Điều các bạn cần làm chỉ là tự cảm nhận và nhìn thấu tâm can của chính bản thân mình. Bạn không cần phải tự bịa ra một câu chuyện phù phiếm nào đó. Bạn chỉ cần là chính bạn, hãy diễn tả hết con người, màu sắc và cá tính của riêng bạn qua câu chuyện đó. Mình tin khi bạn thật sự thể hiện hết màu sắc

của riêng mình thông qua câu chuyện của bạn, bạn sẽ là một ứng cử viên tiềm năng để nhận được học bổng đấy.

Cuối cùng là những dạng câu hỏi mang tính trừu tượng và đòi hỏi tính sáng tạo như "Nếu bạn là một vật vô tri vô giác, thì bạn sẽ là đồ vật gì" hay là "Nếu bạn có thể vẽ nên một bức tranh về tương lai, bức tranh tương lai của bạn sẽ như thế nào?" Thật sự, đối với mình, đây là một trong những dạng câu hỏi hiếm gặp trong quá trình nộp hồ sơ, mình chỉ gặp đúng một câu hỏi khi ứng tuyển học bổng của Georgia State University. Đối với dạng câu hỏi này, vì chỉ mới chạm trán lần đầu tiên nên mình vẫn chưa có quá nhiều kinh nghiệm để giải quyết nó một cách trọn vẹn. Nhưng các bạn cũng không cần quá lo lắng, vì qua tất cả các bài luận phụ, dù bất kỳ ở dạng câu hỏi nào, ban tuyển sinh cũng chỉ muốn hiểu rõ về con người của bạn hơn mà thôi. Vì vậy, điều bạn cần làm là tìm hiểu rõ hơn về chính bản thân mình.

Nói chung, thời gian mà mình dành cho luận phụ không phải là một thời gian dài như luận chính. Nhưng, có lẽ, đối với mình đây chính là một trong những khoảng thời gian rất thú vị và đáng giá. Trong suốt khoảng thời gian này, mình tin rằng các bạn sẽ khám phá ra những điều bên trong các bạn mà các bạn đã bỏ lỡ trong suốt thời gian qua.

Cuối cùng, mình xin chúc những phi công đang trên hành trình chinh phục chặng đường bay này sẽ gặt hái được nhiều thành công và đạt được những điều mà mình mong muốn. Mọi nỗ lực của các bạn sẽ được đền đáp, tin mình đi!

[Lý Nhật Hưng]

"Luận" luôn là từ khiến mình ám ảnh nhất trong suốt quá trình chuẩn bị hồ sơ dù cho là chính hay phụ. Nhưng điều tồi tệ hơn chính là mình đã trốn tránh nỗi sợ của bản thân và trì hoãn việc hoàn thành các bài luận phụ cần nộp cho các trường. Chính điều này đã gây ra những sự việc đáng tiếc khiến mình cực kì hối hận!

Đến tận cuối tháng 8 mình mới hoàn thành bài luận chính. Dù rằng đây là khoảng thời gian thích hợp để bắt đầu viết luận phụ nhưng mình lại "để dành" vì nghĩ rằng năm học này mình sẽ không phải đặt quá nhiều áp lực do đã lập sẵn kế hoạch đi du học. Thế nhưng mình đã sai, mình không thể xoay sở nổi khối lượng bài tập ở trường và việc chuẩn bị hồ sơ. Kết quả là đến tận cuối tháng 9 mình mới thật sự bắt đầu chuẩn bị cho phần luận phụ. Trong đợt nộp sớm, mình dự định nộp 11 trường và có tổng cộng 5 bài luận phụ. Con số khá ít nhưng chính việc trì trệ của mình đã làm mọi việc tồi tệ đi rất nhiều. Đến cuối cùng, mình đã phải bỏ bớt một trường vì đã không sửa kịp luận phụ của trường đó. Và sau đây chính là kinh nghiệm xương máu của bản thân mà mình muốn chia sẻ cùng các bạn trong quá trình viết luận phụ.

Đầu tiên và hiển nhiên nhất, không được trì trệ và xem thường khối lượng công việc. Nhưng nói thì dễ còn làm thì lại là cả một vấn đề. Cách tốt nhất theo mình nghĩ đó chính là đặt thật nhiều lời nhắc cho bản thân (đủ để thấy phiền toái). Ngoài ra, việc hình thành thói quen làm việc đều đặn mỗi ngày cũng là một phương pháp hiệu quả không kém. Mỗi ngày hãy làm một phần nhỏ của công việc đó, cụ thể là bài luận, chỉ cần dành khoảng 30 phút đến 1 giờ, vừa đủ năng suất nhưng cũng vừa đủ để bản thân không bị chán. Nếu có thể duy trì như thế trong một thời gian dài thì tụi mình sẽ dễ dàng đánh bại được căn bệnh trì hoãn kinh niên của bản thân thôi!

Thứ hai, đừng viết đối phó. Có một dạng đề luận phụ mà hầu hết các trường đều có đó chính là "Tại sao lại là chúng tôi?" Câu hỏi cũng có thể đổi lại thành "Tại sao chúng tôi nên chọn bạn?" hay "Bạn mong nhận được gì và sẽ mang gì đến với trường chúng tôi?" Đối với dạng câu hỏi này, tụi mình rất dễ bị sa lầy vào việc liệt kê các lý do hay việc làm của bản thân một cách vô tội vạ. Có thể tụi mình không có ý định viết đối phó nhưng việc ôm đồm thật nhiều những ý ngắn sẽ khiến người đọc cảm thấy bài viết như từng gạch đầu dòng liệt kê các luận điểm vậy. Thê nên, khi xử lý dạng đề này, hãy tìm ra những điểm đặc biệt nhất về trường, về bạn, hoặc về sự liên kết giữa cả hai. Sau đó, hãy tìm cách xoáy sâu vào từng điểm đó, đủ để người đọc thấy được sự nhiệt huyết của bạn. Ngoài ra, một mẹo khá hay đó chính là bạn nên lồng những ý khen trường vào bài luận của mình để có thể ghi thêm điểm trong mắt ban tuyển sinh nha!

Cuối cùng, hãy là chính bạn! Tương tự như bài luận chính, đừng sao chép hay viết theo một cấu trúc bài luận phụ nào bạn tìm thấy ở trên mạng. Có thể bạn thấy lối hành văn đó cuốn hút nhưng tuyệt nhiên nó không phải là của bạn và điều này là một điểm trừ lớn trong mắt nhà tuyển sinh. Những gì họ đang muốn nhìn thấy qua bài luận phụ chính là con người bạn và chỉ thế thôi. Đôi khi sẽ xuất hiện những câu hỏi "kì lạ" trong bài luận phụ, nhưng thật ra nhà tuyển sinh chỉ đang muốn biết suy nghĩ của bạn cũng như những giá trị mà bạn có thể đóng góp cho nhà trường. Vì thế, hãy viết những gì bạn thấy chân thật và đúng với bản thân mình nhất. Còn về cách hành văn, nếu bạn không tự tin vào cách viết văn tiếng Anh của mình, hãy đọc thật nhiều sách tiếng Anh, sau đó tự nghĩ ra một lối viết của riêng mình. Điều quan trọng nhất vẫn là học hỏi, nhưng đừng sao chép bạn nhé!

Bài luận phụ chính là một bức tranh khá bao quát phác họa nên con người bạn đối với nhà tuyển sinh, song, nó cũng có thể là một điểm trừ lớn nếu bạn không thật sự đặt tâm huyết vào nó. Cuối cùng, dù bạn có thật sự thích viết luận hay

không thì cũng hãy bắt đầu từ thật sớm, việc này không bao giờ là có hại cả. Chúc bạn thành công nhé!

[Nguyễn Ngọc Đào Nguyên]

"Bài luận phụ, nhưng không hề phụ!"

Đây là câu nói mình luôn tự nghĩ trong đầu mỗi khi bắt đầu đọc bất kỳ đề luận phụ nào từ các trường. Đối với mình, quá trình viết các bài luận phụ cần rất nhiều thời gian và công sức. Mình không nhớ bản thân đã bỏ ra bao nhiêu tiếng để đọc hết từ các chương trình, các câu lạc bộ tới các báo cáo và điểm nổi bật của các trường. Mình ám ảnh với những chuỗi ngày sáng đi học trên trường, chiều về nhà "lục tung" các website của trường, tối cặm cụi viết và sửa bài luận phụ.

Tuy nhiên, nhờ khoảng thời gian tìm hiểu kỹ lưỡng đó mà mình tự tin các bài luận phụ của mình rõ ràng và chặt chẽ hơn bao giờ hết. Mình tạo ra những sườn bài cơ bản cho các dạng đề, rồi thêm thắt ý tưởng cho từng trường khác nhau.

Đối với các dạng bài "Tại sao lại chọn trường/chọn khóa học?":

Mình sẽ mở đầu bằng một câu nói hay, ấn tượng của các giáo sư hoặc là một câu khẩu hiệu của trường. Tiếp theo, mình sẽ nêu lý do tại sao mình thích câu nói đó và kết nối lý do đó với các hoạt động ngoại khóa/học thuật của trường. Lựa chọn ngành tâm lý và nghệ thuật, mình đã viết rất chi tiết về cách mình sẽ tổ chức các buổi chụp hình cho học sinh ở trường để giải tỏa căng thẳng sau giờ học.

Hơn nữa, bạn cũng nên tập trung "khen" trường về các hoạt động mang tính truyền thống, nhưng hãy tinh tế nhé.

Ví dụ trường hợp của trường St. Olaf, mình đã thể hiện sự yêu thích và biết ơn trường vì trường đã tổ chức những trò chơi thực tế cho sinh viên năm nhất có cơ hội làm quen với nhau.

Đối với các dạng bài "Bạn đã làm được gì cho cộng đồng của bạn?":

Mình tiếp xúc với dạng bài này trễ, do đó ban đầu mình đã mắc kẹt bởi không biết cách viết nào mới hợp lý. Và đây là cách mình xử lý chúng: Viết hết tất cả các

hoạt động ngoại khóa, thành tích của mình ra giấy và phân nhóm chúng, tìm một chủ đề gắn bó với mình và trường, sau đó viết thôi!

Mình lựa chọn chủ đề về "Trẻ em tự kỷ", và mình đã củng cố mối liên hệ giữa mình với chủ đề bằng kỷ niệm học chung lớp với bạn mắc hội chứng tự kỷ. Sau đó, mình kể ra cách mình nhận thức được sự phân biệt ở cộng đồng và cách mình góp phần thay đổi điều đó. Mình liệt kê những hoạt động ngoại khóa như là đi dạy học cho các em, chụp ảnh gây quỹ cho trường dạy các em, v.v.

Ở đoạn văn thứ hai, mình tập trung nói về những chương trình về hội chứng tự kỷ của trường mà mình hứng thú, và cách mình sẽ dùng những trải nghiệm ở Việt Nam để giúp đỡ cho cộng đồng tại trường. Đặc biệt, mình thường chú trọng về việc mình sẽ trở lại giúp đỡ xã hội Việt Nam sau khi học hỏi tại trường.

Đó có lẽ là hai dạng bài chủ yếu của các trường. Tuy nhiên, có những trường sẽ yêu cầu thêm những câu hỏi nhỏ như là Beloit với "Miêu tả bản thân bằng 5 từ", hay là St. Olaf với "Điền vào chỗ trống với 10 từ." Lời khuyên thật lòng của mình dành cho các bạn về những câu hỏi nhỏ này là hãy trả lời "dị" nhất có thể, nhưng vẫn phải hợp lý nhé. Nếu các bạn chỉ trả lời đúng theo những gì trường yêu cầu, hồ sơ của bạn cũng sẽ bị lướt qua như biết bao bộ hồ sơ khác thôi. Đối với các câu hỏi nhỏ nhưng không nhỏ này, hãy dành nhiều thời gian và "chất xám" vào các câu trả lời. Hãy tạo ra một sợi dây xuyên suốt bộ hồ sơ và "chơi" với ngôn từ thật khôn ngoan nhé.

CHƯƠNG 16: ĐIỀN HỒ SƠ COMMON APPLICATION

Luôn luôn kiểm tra kỹ trước khi bạn ký tên và nộp hồ sơ. Một sai sót nhỏ có thể ảnh hưởng đến toàn bộ hồ sơ của bạn.

Thế mình nộp hồ sơ cho trường thế nào đây, điền trên giấy rồi gửi bưu điện cho từng trường hả?

Bạn nghĩ gì vậy? Thời đại nào rồi mà còn in giấy ra viết rồi nộp? Ai mà cũng làm như bạn thì đến mùa nộp đơn các bưu điện sẽ kẹt cứng mất.

Chứ nộp làm sao?

Với thời đại công nghiệp hóa 4.0, bạn cũng sẽ nộp hồ sơ trên mạng thôi. Chỉ với vài cú click chuột là bạn có thể nộp hồ sơ cho 20 trường đấy.

Đơn giản thế, thế mình phải làm sao đây?

Đầu tiên mình phải nói là có một vài lựa chọn để các bạn nộp hồ sơ trực tuyến cho trường, bao gồm Common Application, Coalition, và ApplyTexas. ApplyTexas chỉ được sử dụng cho các trường ở bang Texas. Tuy nhiên, một số trường ở Texas như Texas Christian University hay Baylor University đều có thể nộp qua Common Application. Ngoài ra như chúng mình đã chia sẻ ở chương 10 thì Common Application hiện nay có hơn 800 trường đại học tham gia, trong khi Coalition thì có hơn 140 trường. Chính vì thế trong phần này mình chỉ tập trung vào Common Application mà thôi. Nếu bạn nào muốn nộp trên 20 trường thì có thể điền thêm Coalition và thông tin cũng khá tương tự Common Application. Một điểm mạnh nữa của Common Application hay Coalition đó là mình có thể xin miễn phí nộp hồ sơ đấy.

Miễn phí nộp hồ sơ?

Đúng rồi, để mình nói về chi phí phát sinh khi nộp một hồ sơ đại học nhé. Bạn sẽ cần:

- Phí nộp hồ sơ: Các trường thường sẽ yêu cầu phí nộp hồ sơ từ 50 USD tới 70 USD cho mỗi trường. Phí này nhằm mục đích trả lương cho các nhân viên tuyển sinh. Rất nhiều trường đại học miễn loại phí này nhưng phần lớn các trường nằm trong top đầu đều yêu cầu đóng phí. Một phép tính đơn giản, nếu bạn nộp 20 trường mà mỗi trường yêu cầu đóng 50 USD thì tổng phí nộp hồ sơ đã là 1,000 USD (hơn 23 triệu VNĐ) rồi.
- Phí gửi điểm và hồ sơ phụ cho mỗi trường trong đó:
    - Phí gửi điểm SAT 1: 12 USD/trường (khoảng 280,000 VNĐ/trường), tuy nhiên 1 lần gửi thì bạn có thể gửi điểm của nhiều lần thi cho cùng một trường mà chỉ tốn 12 USD.
    - IELTS: Miễn phí cho 5 trường nếu IDP hay British Council có thể gửi điểm trực tuyến được cho trường trong vòng 4 tuần từ ngày có kết quả thi. Nếu không phải gửi qua bưu điện thì phí có thể lên tới 1,000,000 VNĐ/trường.
    - ACT: 13 USD/trường. Bạn cần chú ý là 1 lần gửi chỉ gửi được điểm của 1 lần thi cho 1 trường. Ví dụ bạn muốn gửi điểm lần thi tháng 6 và tháng 9 cho 1 trường thì bạn sẽ mất tới 26 USD lận. Gửi điểm ACT vì thế sẽ đắt hơn SAT nhiều lần. Đó cũng là một lý do tại sao chúng mình khuyên bỏ kỳ thi ACT đi trong cuốn sách năm nay.
    - Phí gửi hồ sơ CSS: Nếu bạn xin hỗ trợ tài chính (Financial Aid) thì thường bạn phải điền và nộp thêm hồ sơ CSS gửi từ College Board đến cho trường. Chi phí gửi là khoảng 16 USD/trường (khoảng 400,000 VNĐ).

Như vậy, nếu bạn nộp từ 15 tới 20 trường thì những chi phí nộp hồ sơ này có thể lên tới 50 triệu VNĐ.

Nhiều thế cơ á? Làm sao để mình tiết kiệm được đây?

Cách mà bạn có thể tiết kiệm là xin miễn phí nộp hồ sơ do hoàn cảnh kinh tế gia đình khó khăn. Với Common Application thì điều này rất dễ, chỉ cần giáo viên làm Counselor của bạn trên Common Application xác nhận bằng cách chọn mục gia đình bạn gặp khó khăn tài chính là được. Có thể tiết kiệm 10 – 20 triệu lận đấy.

À, mình còn thắc mắc, counselor là ai?

À, nhớ mình nói là có 3 giáo viên viết thư giới thiệu cho bạn trong chương 14 không? Trong 3 người này sẽ có 1 người chịu trách nhiệm tải bảng điểm lớp 9, 10, và 11 của bạn lên Common Application. Người đó được gọi là "counselor." Như mình đã nói ở trên thì bạn sẽ tự làm dưới sự đồng ý và giám sát của giáo viên. Bạn hãy báo trước với giáo viên về vấn đề xin miễn phí (fee waiver). Chúng mình chưa từng thấy giáo viên nào từ chối cả. Sau khi điền thông tin thì bạn đưa giáo viên kiểm tra các mục, sau đó bạn dùng tài khoản Common Application của Counselor kí xác nhận xin miễn giảm phí hồ sơ.

Mình nghe một số phụ huynh nói phải đóng tiền thì trường mới xem xét hồ sơ của mình tốt, không đóng họ sẽ kỳ thị?

Chúng mình xin khẳng định là hoàn toàn không có nhé. Với hơn 100 bạn đã nộp hồ sơ trong 3 năm gần nhất, chúng mình không hề thấy việc trường ưu tiên những bạn đóng phí hồ sơ hơn. Vì thế nếu gia đình bạn chi ra được thêm 10 – 20 triệu thì cứ thoải mái nhờ bố mẹ đóng tiền bằng thẻ tín dụng, nhưng lời khuyên của chúng mình là tiết kiệm càng nhiều tiền cho bố mẹ càng tốt.

Thế nếu mình xin miễn trên Common Application thì trường có kiểm tra hay yêu cầu giấy tờ gì không?

Yên tâm là không có nhé. Như mình đã nói trước đây, trường sẽ tin vào sự trung thực của bạn. Nếu bạn cảm thấy khoản tiền 10 – 20 triệu này có thể làm được việc khác tốt hơn thì cứ xin miễn, còn nếu không thì đóng tiền, đơn giản vậy thôi.

Hiểu rồi, tùy tâm chứ gì. Thế lỡ trường không đồng ý miễn thì sao?

Đúng rồi, sẽ có những trường không chấp nhận việc xin miễn này. Trong trường hợp đó thì bạn phải đóng tiền trước khi trường xét hồ sơ. Một số trường trong danh sách này bao gồm: University at Buffalo (State University of New York – Buffalo), McDaniel College, v.v. Theo mình thì tiết kiệm được gì cứ tiết kiệm, trường nào không cho miễn thì chúng ta cứ đóng tiền như bình thường vậy. Tóm lại, Common Application là giải pháp tốt nhất nếu bạn muốn tiết kiệm tiền.

Ngoài ra như chúng mình đã nói ở trên, Common Application cho phép bạn nộp tối đa 20 trường. Nếu bạn muốn nộp thêm thì có thể nộp qua trang web của trường hoặc qua Coalition nhé.

Nộp bằng trang web của trường?

Đúng rồi, như MIT hay hệ thống University of California có trang web riêng để nộp hồ sơ. Bạn sẽ không thể nộp vào MIT qua Common Application được.

Thôi, bỏ qua chuyện tiền bạc, mình phải bắt đầu từ đâu?

Ngày 1 tháng 8 hàng năm là lúc Common Application sẽ cho phép các học sinh bắt đầu tạo tài khoản nộp hồ sơ. Bạn truy cập trang web http://www.CommonApp.org/ để tạo tài khoản, điền thông tin cá nhân và của gia đình, thêm trường, và thêm thông tin giáo viên viết thư giới thiệu.

Thế khi điền hồ sơ Common Application thì mình cần phải điền những thông tin gì?

Sau đây là danh sách thông tin cần điền nhé!

Phần thông tin cá nhân:

- *First/given name*: Tên
- *Middle name*: Tên đệm
- *Last/family/surname*: Họ
- *Sex assigned at birth*: Giới tính
- *Date of birth (MM/DD/YYYY)*: Ngày sinh theo định dạng tháng/ngày/năm
- *Permanent home address*: Địa chỉ thường trú (địa chỉ đầy đủ). Thường đây cũng sẽ là địa chỉ bạn nhận thư từ trường.
- *Email address*: Địa chỉ thư điện tử
- *Preferred mobile phone number*: Số điện thoại di động
- *Preferred home phone number*: Số điện thoại nhà
- *Country of birth*: Quốc gia nơi sinh
- *City of birth*: Thành phố nơi sinh
- *Number of years you have lived outside the United States*: Số năm sinh sống ở Việt Nam
- *Number of languages you are proficient in*: Số ngôn ngữ thông thạo bao gồm tiếng Việt. Thường bạn sẽ liệt kê 2 ngôn ngữ: tiếng Anh và tiếng Việt.
- *Language proficiency*: Mức độ thành thạo ngôn ngữ
    - *First Language:* Tiếng mẹ đẻ
    - *Speak:* Nói
    - *Read:* Đọc
    - *Write:* Viết
    - *Spoken at Home:* Sử dụng ở nhà
- *List citizenship(s)*: Liệt kê quốc tịch
- *If you intend to apply for a new or different U.S. Visa, please indicate that visa type*: Loại visa để tới Mỹ: Chọn F-1
- *Our member colleges want to make sure that application fees do not pose a barrier for any student who wishes to apply for admission. Do you feel that your*

financial circumstances might qualify you for an application fee waiver: Bạn có thuộc diện có thể xin miễn phí nộp hồ sơ? Phần lớn các bạn sẽ chọn "Yes" trong phần này để xin miễn phí nộp hồ sơ.

- *You must meet at least one of the following indicators of economic need to qualify for an application fee waiver. Select all that apply*: Ai sẽ là người chứng minh thông tin cho yêu cầu xin miễn phí nộp hồ sơ cho bạn. Thường bạn sẽ chọn "*I can provide a supporting statement from a school official, college access counselor, financial aid officer, or community leader*" để giáo viên gửi điểm sẽ xác nhận thông tin này.

Phần thông tin gia đình:

- *Parents marital status*: Quan hệ của bố mẹ. Bạn chọn một trong những danh sách dưới đây.
    - *Married:* Kết hôn
    - *Separated:* Ly thân
    - *Divorced:* Ly dị
    - *Never married:* Chưa từng cưới
    - *Widowed:* Góa chồng/vợ

- *Mother information*: Thông tin của mẹ
    - *Is the parent living?:* Mẹ có còn sống không?
    - *First/Given name:* Tên
    - *Middle initial:* Chữ cái đầu của tên đệm
    - *Last/Family/Surname:* Họ
    - *Country of birth:* Quốc gia nơi sinh
    - *Preferred email:* Địa chỉ thư điện tử
    - *Preferred mobile phone number:* Số điện thoại di động
    - *Occupation (former occupation, if retired):* Nghề nghiệp, nếu về hưu thì liệt kê công việc trước khi về hưu.

- *Position/Title:* Vị trí
- *Name of current employer:* Tên công ty đang làm việc
- *Education level:* Bằng cấp cao nhất đạt được
- *Total number of institutions attended:* Số trường đại học đã học
- *College/University Detail:* Chi tiết trường đại học
- *Address:* Địa chỉ trường, tên đường, phường, quận, thành phố
- *Degree received:* Loại bằng đã nhận
- *Year received:* Năm nhận bằng
- *Employment status (choose 1):* Tình trạng công việc – chọn 1
  - *Employed:* Đang đi làm
  - *Unemployed:* Không có việc làm
  - *Retired:* Về hưu
  - *Self-Employed:* Kinh doanh riêng

- *Father information*: Thông tin của bố
  - *Is the parent living?:* Bố có còn sống không?
  - *First/Given name:* Tên
  - *Middle initial:* Chữ cái đầu của tên đệm
  - *Last/Family/Surname:* Họ
  - *Country of birth:* Quốc gia nơi sinh
  - *Preferred email:* Địa chỉ thư điện tử
  - *Preferred mobile phone number:* Số điện thoại di động
  - *Occupation (former occupation, if retired):* Nghề nghiệp, nếu về hưu thì liệt kê công việc trước khi về hưu.
  - *Position/Title:* Vị trí
  - *Name of current employer:* Tên công ty đang làm việc
  - *Education level:* Bằng cấp cao nhất đạt được
  - *Total number of institutions attended:* Số trường đại học đã học
  - *College/University Detail:* Chi tiết trường đại học

    - *Address:* Địa chỉ trường, tên đường, phường, quận, thành phố
    - *Degree received:* Loại bằng đã nhận
    - *Year received:* Năm nhận bằng
    - *Employment status (choose 1):* Tình trạng công việc – chọn 1
        - *Employed:* Đang đi làm
        - *Unemployed:* Không có việc làm
        - *Retired:* Về hưu
        - *Self-Employed:* Kinh doanh riêng
- *Sibling information*: Thông tin anh chị em
    - *Please specify number of siblings you have:* Số anh chị em trong gia đình
    - *First/Given name:* Tên
    - *Middle initial:* Tên đệm
    - *Last/Family/Surname:* Họ
    - *Age:* Tuổi
    - *Relationship:* Mối quan hệ
    - *Education level:* Cấp độ học

Phần thông tin học tập:

- *High School Information:* Thông tin trường cấp 3
- *School Name:* Tên trường
- *Address:* Địa chỉ trường
- *Date of first entry (MM-YYYY):* Thời điểm nhập học theo định dạng tháng-năm)
- *Graduation or expected graduation date (MM-YYYY):* Thời điểm tốt nghiệp hoặc dự kiến tốt nghiệp
- *Counselor's information:* Thông tin giáo viên nộp điểm
    - *First name:* Tên
    - *Middle initial:* Chữ cái đầu của tên đệm

    - *Last name:* Họ
    - *Job title:* Vị trí giảng dạy
    - *Email:* Thư điện tử. Trong trường hợp bạn tự nộp thì đây là email bạn tạo cho giáo viên.
    - *Mobile phone number:* Số điện thoại
- *Indicate the number of community programs or organizations that have provided you with free assistance in your application process*: Có ai hỗ trợ bạn hoàn tất hồ sơ đại học không. Đương nhiên là KHÔNG rồi. Cuốn sách này không phải là người.
- *Did or will you take a gap year?*: Bạn có định nghỉ học sau khi tốt nghiệp cấp 3? Nếu bạn nào nộp gap year như chúng mình đã trao đổi ở chương 9 thì nhớ chọn *Yes* cho phần này nhé.
- *If you take a gap year, please provide details about the change in progression through secondary school that you indicated above. You may use up to 250 words*: Nếu bạn nghỉ học sau khi tốt nghiệp, vui lòng cung cấp chi tiết thông tin về hoạt động thời gian nghỉ - Giới hạn 250 từ.
- *If you have taken a college/university course beginning with 9th grade, please indicate number of colleges*: Bạn có học trường/lớp đại học nào chưa? Dù bạn có đang đi học đại học tại Việt Nam thì vẫn khai là KHÔNG nhé. Nếu bạn khai có là bạn sẽ bị chuyển sang dạng chuyển tiếp (transfer) đấy.
- *Class rank reporting*: Xếp hạng trong khối. Thường các trường ở Việt Nam không xếp hạng theo cả khối lớp. Các trường đại học rất muốn có thông tin này, vì thế bạn có thể chọn theo % (decile) để ước lượng.
- *Decile rank (choose 1)*: Chọn % xếp hạng trong khối: Tốp 10%, tốp 20% của học sinh cả khối.
- *Rank weighting*: Loại xếp hạng. Bạn học trường công cấp 3 thì cứ chọn *Unweighted* nhé. Nếu bạn trường quốc tế thì chọn theo tình hình của mỗi trường.

- *Graduating class size (approx.)*: Tổng số lượng học sinh trong khối lớp. Bạn không cần con số chính xác nhưng có thể ước lượng. Ví dụ khối 12 có 10 lớp, mỗi lớp trung bình 50 bạn thì bạn cứ ghi khoảng 500 học sinh.
- *Cumulative GPA*: Điểm trung bình lớp 11 của bạn, nếu bạn gap year thì là điểm lớp 12.
- *GPA scale*: Điểm trung bình tối đa. Bạn chọn tối đa là 10 nhé.
- *GPA weighting*: Loại điểm trung bình. Bạn chọn *Unweighted* nhé.
- *Please list all courses you are taking this academic year. If you are not currently enrolled, please list courses from your most recent academic year*: Liệt kê số môn học trong năm. Bạn học trường công thì sẽ chọn 13 môn theo chương trình của Bộ Giáo Dục. Nếu bạn học trường quốc tế thì liệt kê những môn đang học.
- *Please select the course scheduling system your institution is using*: Lịch học. Bạn chọn *Semester* nhé vì ở Việt Nam sẽ có 2 học kỳ trong 1 năm học.
- *Course Title*: Liệt kê tên 13 môn học
- *Course level, if applicable*: Nếu bạn học lớp chuyên thì hãy chọn *Honor*, nếu không thì cứ bỏ trống phần này.
- *Course schedule*: Thời gian học mỗi môn. Bạn học trường công thì cứ chọn cả năm. Nếu bạn học trường quốc tế thì có thể có những môn chỉ học một học kỳ.
- *If you have received any honors related to your academic achievements beginning with the ninth grade or international equivalent, please indicate number of honors. If you received more than five, please add the five most important to you*: Liệt kê các thành tích học tập. Nếu bạn có các giải thành phố, quốc gia, quốc tế, cuộc thi khoa học, v.v. thì cứ liệt kê 5 giải quan trọng nhất nhé.
- *List the honor title, level of recognition (city, national, etc.), and grade level obtained*: Liệt kê chi tiết thành tích, cấp độ thành phố, quốc gia, v.v. và năm đạt được.

- *Career interest*: Nghề nghiệp mong muốn. Bạn chỉ cần điền thông tin ước tính thôi chứ không cần phải chính xác.
- *Highest degree you intend to earn*: Bằng cấp cao nhất muốn đạt được (thạc sĩ, tiến sĩ, v.v.) Tương tự như ở trên, bạn cứ điền những gì mình thích, không cần phải chính xác.

Phần điểm thi

- *In addition to sending official score reports as required by colleges, do you wish to self-report scores or future test dates for any of the following standardized tests: ACT, SAT/SAT Subject, AP, IB, TOEFL, PTE Academic, and IELTS?*: Bạn cần liệt kê những điểm thi chuẩn hóa bạn có và trường cũng yêu cầu. Bạn chọn *Yes*. Sau đó bạn liệt kê điểm IELTS/TOEFL, ACT/SAT, v.v. nếu có.
- *International applicants: Is promotion within your educational system based upon standard leaving examinations given at the end of lower and/or senior secondary school by a state or national leaving examinations board? (Students studying in the US typically answer no to this question.)*: Bạn có thi tốt nghiệp không? Bạn chọn *Yes* cho phần này nhé vì học sinh học trường công đều phải thi tốt nghiệp cả.

Phần hoạt động ngoại khóa.

- *Reporting activities can help a college better understand your life outside of the classroom. Your activities may include arts, athletics, clubs, employment, personal commitments, and other pursuits. Do you have any activities that you wish to report?*: Bạn có tham gia hoạt động ngoại khóa nào không? Câu trả lời đương nhiên là có nhé.
- *Activity type*: Loại hoạt động
- *Position/Leadership description and organization name, if applicable*: Chức vụ lãnh đạo và tên tổ chức

- *Please describe this activity, including what you accomplished and any recognition you received, etc.*: Bạn mô tả hoạt động. Nhớ viết ngắn gọn và nhấn mạnh kết quả công việc của mình qua các con số. Ví dụ dạy 50 học sinh 1 tuần.
- *Participation grade levels*: Năm học tham gia
- *Timing of participation*: Thời gian tham gia
- *Hours spent per week*: Số giờ một tuần. Bạn chú ý là một tuần trừ đi thời gian học, ăn ngủ, đi lại thì bạn còn khoảng 10 – 20 tiếng để làm hoạt động ngoại khóa. Nếu tổng số giờ làm hàng tuần bạn điền vượt quá con số này thì bạn cần tính lại nhé.
- *Weeks spent per year*: Số tuần tham gia trong năm
- *I intend to participate in a similar activity in college*: Bạn có muốn tham gia hoạt động tương tự ở đại học không? Bạn cứ suy nghĩ và chọn theo sở thích.

Đấy, đơn giản không, toàn bộ thông tin bạn phải điền trong Common Application. Phần cuối cùng của hồ sơ này thì bạn chỉ cần tải bài luận chính lên nữa thôi.

Ừ, cũng không khó nhỉ, sau khi điền hết thông tin thì mình làm gì nữa?

Bạn sẽ chọn trường đại học và thêm vào danh sách nộp trong Common Application mà thôi. Tùy trường mà bạn sẽ phải điền thêm thông tin bổ sung. Những thông tin mà trường có thể yêu cầu thêm từ bạn bao gồm:

- Ngành học, chi nhánh muốn học của trường. Ví dụ: New York University có 3 chi nhánh tại Abu Dhabi, Thượng Hải, và New York.
- Thông tin nếu bạn có người quen đang làm việc hoặc học tại trường.
- Danh sách các hoạt động ngoại khóa bạn muốn tham gia tại đại học.
- Phần còn lại sẽ là bài luận phụ. Khi bạn viết xong và tải lên thì có thể nộp hồ sơ được rồi.

Nhưng sao chỉ có hồ sơ Common Application của Mỹ thôi, hồ sơ những nước khác thì sao?

À đúng rồi, lý do chúng mình chỉ hướng dẫn hồ sơ Common Application vì khi bạn đã hoàn tất hồ sơ này rồi thì việc điền hồ sơ của các trường ở những nước khác như châu Âu, Úc, Canada cũng tương tự như vậy. Hồ sơ của Fulbright University Vietnam và VinUni cũng đơn giản hơn hồ sơ của Common Application ấy. Bạn sẽ tự điền được thôi.

Ôi, xong rồi hả, thế giấy tờ tiếp theo là gì?

Đương nhiên là điền giấy tờ tài chính rồi.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 16

[Trần Khả Ái]

Từ ban đầu, khi chuẩn bị bước vào giai đoạn cao trào của việc hoàn tất hồ sơ nộp cho trường, hầu hết tất cả học sinh tại VELA đã được thầy Nam và các anh chị hướng dẫn về việc sử dụng nền tảng Common Application (CA) để đăng ký nộp hồ sơ của đại học Mỹ và một vài trường tại các nước khác. Mặc dù thầy cũng đã nhấn mạnh rằng việc hoàn thiện hồ sơ CA đòi hỏi rất nhiều thời gian, công sức, và sự tỉ mỉ trong từng phần khác nhau của bộ hồ sơ, nhưng mình vẫn bỏ ngoài tai và lơ là tới khi cơn ác mộng bắt đầu.

Từ trước đến nay, đối với mình việc điền thông tin là thứ gì đó rất nhẹ nhàng và chỉ cần "búng tay" trong một ngày là có thể xong tất. Tuy nhiên, mình đã sai khi chưa biết đến CA. Các nội dung cần điền dày cộm và cần có sự hướng dẫn từ thầy và các anh chị để đảm bảo sự chính xác tuyệt đối trong lúc điền. Dù đã lắng nghe và làm theo hướng dẫn rất kỹ càng, nhưng đến khi gửi cho thầy Nam kiểm tra lần cuối thì mình vẫn mắc phải sai lầm như không chọn mục đăng ký học bổng, chọn sai nơi dự định sinh sống khi trở thành sinh viên, và đặc biệt là ở phần khai báo giáo dục (Education) và hoạt động (Activities). Hầu hết các trường trung học phổ thông tại Việt Nam có ít nhất 13 môn, và mình phải liệt kê hết tất cả các môn học đó theo bảng điểm trên trường cấp ba để các trường đại học mà mình ứng tuyển dễ theo dõi, quan sát. Bên cạnh đó, mỗi chỗ trống để điền hoạt động ngoại khóa đều có giới hạn số từ nên mình đã phải sửa và rút lại nhiều lần để câu từ ngắn gọn và dễ hiểu nhất có thể.

Hơn thế nữa, mình còn cần phải điền câu trả lời cho các câu hỏi riêng của mỗi trường và mời giáo viên kết nối tài khoản CA với trường. Việc kết nối này giúp giáo viên thuận tiện hơn trong việc gửi các giấy tờ như bảng điểm học thuật, bảng điểm bài thi tiếng Anh chuẩn hóa, thư giới thiệu, và nhận xét đánh giá tổng quan về học sinh đến các trường đại học.

Mình đã tranh thủ thời gian trong lúc còn viết luận phụ thì điền trước các thông tin cơ bản mà từng trường yêu cầu. Sau khi hoàn tất xong luận phụ, mình chỉ cần chèn nó vào câu trả lời và gửi thầy Nam tài liệu dưới dạng PDF về thông tin đã được điền của mỗi trường. Thầy xem và chốt thì mình sẽ nộp, vậy là hoàn tất.

Dù thời gian không còn nhiều, may mắn bản thân vẫn hoàn thành đúng hạn nhờ có sự tận tình giúp đỡ, túc trực 24/7 của thầy Nam và các anh chị tại VELA, thức đến tận 2 - 3 giờ sáng để kiểm tra bộ hồ sơ giúp mình.

Như mình đã có đề cập trong một vài chương chia sẻ cá nhân khác thì mình là một người kỹ lưỡng. Đồng thời, cũng chính vì cảm giác bất an, sợ mắc phải sai lầm, và hối tiếc nên để chắc chắn rằng không xảy ra sai sót trong lúc gửi thông tin đến trường thì mình đã kiểm tra lại bộ hồ sơ trên dưới năm lần mặc dù thầy Nam đã kiểm tra rất kỹ và chốt cho mình. Khi nộp thì sẽ có phần ký tên xác nhận các cam kết trong lúc nộp hồ sơ thì mình cũng đã kéo chuột lên xuống nhiều lần để xem chữ ký của bản thân đúng chưa, có ghi lộn tên ai hay không. Vì nếu ghi lộn tên ai khác thì có khả năng hồ sơ ứng tuyển đó của mình sẽ bị hủy.

Sau khi quá trình nộp hồ sơ đến các trường đã hoàn tất trong đợt nộp Early Decision và Early Action này thì mình đã gặp phải một vấn đề… Điều mà mình tiếc nuối và ăn năn nhất đó chính là bản thân đã vô tình nhấn vào nút "loại bỏ fee waiver" (remove fee waiver) của trường University of Cincinnati nên mình phải đóng với mức phí đăng ký nộp hồ sơ lên đến 100 USD, tương đương 2.400,000 VNĐ - mức đóng gần bằng một cuộc thi SAT.

Tóm lại, việc nộp hồ sơ cho đợt sớm lần này đã tạo điều kiện cho mình rút ra được rất nhiều bài học vô giá. Hơn hết, bản thân nhận thức rõ hơn về việc tự chuẩn bị hồ sơ du học chẳng phải dễ dàng gì vì nó gồm rất nhiều công đoạn, cần sự nỗ lực, ý chí kiên cường, kỷ luật cao, sự quyết tâm rất lớn, và phải tự chủ động trong mọi thứ: "Thành công không phải ngẫu nhiên. Đó là sự chăm chỉ, bền bỉ, học hỏi, nghiên cứu, hy sinh, và quan trọng nhất, tình yêu đối với việc mình đang làm" (Pele).

Dù chỉ đơn giản là điền thông tin trên CA, nhưng cũng cần rất nhiều tâm huyết, sự cẩn thận, và kiên trì để tránh xảy ra bất kỳ sai sót nào trong lúc hoàn thiện bộ hồ sơ. Bởi khi thông tin được khai báo bị sai lệch hay các giấy tờ quan trọng như bảng điểm học thuật trên trường, giấy tờ tài chính, v.v. không trùng khớp với dữ liệu ban đầu mà mình đã nhập trên CA xảy ra... thì mọi người có thể đoán được kết quả: điều này sẽ gây khó khăn cho nhà tuyển sinh khi xem xét hồ sơ của mình, dẫn đến việc cơ hội được nhận vào trường hoặc được trao học bổng, hỗ trợ tài chính sẽ bị thu hẹp lại. Vì thế, người thiệt thòi chính là chúng ta, mà nguyên nhân chính là sự bất cẩn của bản thân. Nếu mắc phải sai lầm như mình thì có lẽ hối tiếc cũng đã quá muộn màng rồi!

Cuối cùng thì mình muốn gửi lời tri ân và biết ơn sâu sắc đến VELA. Thành quả hiện tại mình đạt được không chỉ là những nỗ lực và phấn đấu từng ngày của bản thân để đặt chân lên vùng trời mới, mà còn là sự có mặt, luôn luôn sẵn sàng hỗ trợ khi cần của VELA. Thời gian đồng hành cùng VELA đủ để giúp mình tận hưởng trọn vẹn quá trình tự lực hoàn thiện và nộp hồ sơ đến các trường đại học danh giá nước ngoài.

[Nguyễn Trần Quang Minh]

11 giờ 58 phút tối ngày 1 tháng 11. Sửa vội các lỗi chính tả còn sót lại trong ô Luận chính, mình ấn vội nút nộp hồ sơ Common Application (Common App) cá nhân, rồi vội chuyển tab sang tài khoản Common App của các giáo viên để hoàn tất hồ sơ.

Không kịp kiểm tra lại lần cuối những thông tin đã điền. Chưa chắc chắn về sự liên kết và hợp lý giữa các chi tiết…

Tất cả những gì còn sót lại sau buổi tối hôm đó là sự tiếc nuối: Giá như mình dành nhiều thời gian hơn để hoàn thiện bộ hồ sơ điện tử này - nơi tạo nên ấn tượng đầu tiên của nhà tuyển sinh với một thí sinh tiềm năng nào đó.

Mình đã từng đánh giá thấp bước điền hồ sơ Common App vì cho rằng đây chỉ là một trang web dùng "đóng gói" bài luận, resume, thông tin cá nhân, danh tính, v.v. của thí sinh trước khi gửi đến cho trường đại học mong muốn. Thế nên, mặc dù đã được cảnh báo về sự "khó nhằn" trong quá trình điền Common App, mình vẫn quyết định tập trung hoàn thiện những thành phần quan trọng hơn như các chứng chỉ còn thiếu, các bài luận phụ, v.v. mà quên đi việc chuẩn bị thông tin cần thiết để hoàn thành Common App nhanh nhất có thể. Vì vậy, sau khi tham gia vào 4 buổi hướng dẫn chi tiết cách điền Common App của thầy Nam, mình đã quên đi trang web này cho đến một ngày trước kì hạn của đợt nộp sớm. Và thế là hành trình nộp hồ sơ của mình đã có thêm một áp lực cực kì lớn mang tên Common App.

Về cơ bản, hồ sơ Common App là một loạt các câu hỏi và khoảng trống mà ở đó, mình phải điền vào những thông tin cơ bản về bản thân, bài luận đã chuẩn bị, danh sách hoạt động và giải thưởng, tải lên những tài liệu được trường yêu cầu, và còn nhiều nữa.

Đối với những thông tin cơ bản, mình thường có xu hướng đánh giá thấp mức độ quan trọng của chúng nhưng thực tế đây sẽ là phần thông tin cần phải kiểm tra cẩn thận nhất - vì thực sự nhà trường có thể dựa vào đây để đánh giá độ trung thực của thí sinh. Một thông tin có thể xuất hiện nhiều lần theo nhiều cách khác nhau, vì vậy, nếu bạn bất cẩn cung cấp lệch bất cứ một thông tin nào sẽ khiến tính xác thực của hồ sơ bị nghi ngờ và làm mất điểm trong mắt ban tuyển sinh. Kinh nghiệm của mình là luôn đọc kĩ yêu cầu câu hỏi, tránh di chuyển chuột nhiều (và vô tình cuộn sang một đáp án khác trong ô trả lời), xác minh rõ thông tin với những người liên quan, xem những video hướng dẫn, hay hỏi ý kiến từ những anh chị đi trước.

Đối với những thông tin cần liệt kê hoặc miêu tả tổng quan như hoạt động ngoại khóa, giải thưởng, khóa học, v.v., điều quan trọng là phải tóm tắt các thành tựu trong một đoạn rất ngắn nhưng vẫn phải thể hiện được sức ảnh hưởng của bản thân. Ở dạng câu hỏi này, mình thường rút ngắn câu bằng cách sử dụng số liệu và cấu trúc ngắn gọn vừa đủ để diễn đạt. Một lưu ý khác là đảm bảo sự đồng đều về cấu trúc, cách sử dụng từ, dấu câu để diễn đạt nhằm thể hiện sự cẩn thận của bạn khi làm hồ sơ. Ví dụ, trong mục mô tả hoạt động ngoại khóa, bạn có thể thống nhất liệt kê các hoạt động theo cụm động từ - số liệu - danh từ - chấm (*organized 5 events.*) thay vì sử dụng nhiều cú pháp khác nhau cho từng ý.

Trong ô điền bài luận, vì Common App cho phép định dạng chữ (in đậm, in nghiêng, gạch chân), nên bạn có thể thoải mái nhấn mạnh một từ/ý tưởng tâm đắc trong bài. Thường thì bài luận sẽ được sao chép từ văn bản word mình chuẩn bị kĩ từ trước và dán vào Common App. Tuy nhiên, việc sao chép này không phải lúc nào cũng chính xác, đặc biệt với các bài luận dài, nên bạn cần dành một chút thời gian kiểm tra lỗi chính tả, cách dòng, định dạng, và ngữ pháp trong bài để đảm bảo không có gì sai sót. Trong trường hợp của mình, dù đã kiểm tra kỹ nhưng số từ trong tài liệu và Common App lại có sự chênh lệch, vì thế mình phải diễn đạt lại một vài câu để không vượt giới hạn từ.

Đối với các tài liệu tải lên, mình chỉ lưu ý là đảm bảo chúng được scan, sắp xếp, và đặt tên một cách gọn gàng nhất có thể để thể hiện sự chỉn chu của bạn trong lúc nộp hồ sơ. Ngoài ra, nếu bạn chọn gửi đường liên kết Google Drive, phải đảm bảo những tài liệu đó đã được "niêm phong" và sẽ không ngẫu nhiên "biến mất" bất cứ lúc nào trong thời gian nộp hồ sơ, nếu không sẽ rất phức tạp để bổ sung chúng cho nhà trường.

Cuối cùng, bạn hoàn toàn có thể xem trước hồ sơ của mình dưới dạng file PDF, vì vậy đừng ngại tải về và nhờ một người nào đó (có thể là chính anh chị hướng dẫn tại VELA) xem lại và rà soát lỗi giúp nhé!

[Lý Nhật Hưng]

Có lẽ ai trong tụi mình (hoặc ít nhất là mình) cũng cho rằng điền hồ sơ Common App sẽ là bước nhanh - gọn - lẹ nhất trong quá trình chuẩn bị hồ sơ. Nhưng khi bắt tay vào làm rồi thì mới biết quá trình này quả thật rất tốn thời gian và rất cần sự cẩn thận.

Điền Common App tốn thời gian không phải vì khó mà chính là vì sự phức tạp trong từng phần của bộ hồ sơ. Tuy chỉ có 6 phần chính nhưng trong mỗi phần của Common App lại chia ra rất nhiều các phần nhỏ khác, yêu cầu người điền phải cung cấp thông tin cực kì chi tiết, từ những thông tin cá nhân đến từng khóa học trong trường. Có thể thấy, việc điền hết bộ hồ sơ Common App đã tốn kha khá thời gian, nhưng việc kiểm tra lại còn mất nhiều thời gian hơn. Căn bản vì tụi mình thường hay mắc những lỗi sai rất nhỏ và khi kiểm tra lại vô tình lướt qua khi nào không hay!

Vậy nên sau đây là một số việc mình khuyên bạn nên làm để không gặp vấn đề ngoài ý muốn với quá trình điền Common App.

Thứ nhất, hãy kiểm tra lại tài khoản Common App của bạn trước hạn chót nộp lần lượt theo thứ tự sau: trước 1 tuần - 4 ngày - 2 ngày - 1 ngày. Thật ra, bạn không nhất thiết phải thực hiện theo răm rắp như chu kì trên của mình. Điều quan trọng nhất vẫn chính là bạn hãy dành thời gian kiểm tra một cách ngẫu nhiên trong khoảng một tuần trước khi nộp để bản thân có thể đảm bảo mọi thông tin phải thật chính xác. Lý do là vì nếu bạn cứ chia thời gian đều đều và vào kiểm tra mỗi ngày, bạn sẽ có thể lướt qua một số phần bản thân cho là đã xem nhiều và sót vài lỗi sai đó.

Thứ hai, chia nhỏ từng phần của hồ sơ để xem lại vào mỗi lần kiểm tra, đừng dồn lại kiểm tra hết vào một lúc vì sẽ dễ sót lỗi. Bạn cũng có thể kết hợp với mẹo trên

theo cách mỗi ngày kiểm tra một phần riêng của tài khoản thật kĩ càng. Như vậy, bạn sẽ đỡ vất vả hơn trong khâu kiểm tra lại đó.

Thứ ba, kiểm tra kĩ các phần trả lời bằng cách chọn đáp án có sẵn, xem kĩ bạn đã chọn đúng phương án chưa. Vì Common App là một tài khoản điện tử, nên tụi mình sẽ dễ bấm nhầm phương án cho những phần câu hỏi chọn trắc nghiệm như thế trong quá trình thao tác trên trang web. Thế nên, đừng bỏ qua những phần này nhé.

Thứ tư, đừng tô đậm, in nghiêng, gạch chân bất kì văn bản nào khi nộp trừ khi bạn được dặn làm hoặc đã thông qua ý kiến của người có chuyên môn. Việc này thường diễn ra khi tụi mình sao chép bài luận có sẵn vào phần điền của Common App. Ở một số máy, hệ thống sẽ tự động in đậm phần văn bản đó. Tuy rằng việc này không thật sự quá nghiêm trọng nhưng sẽ dễ khiến người chấm thấy khó chịu trong quá trình đọc bài đó.

Thứ năm, đảm bảo các tệp, đường liên kết, địa chỉ email đều hoạt động được. Khi nộp liên kết Google Drive, nhớ đánh dấu lại file đó để tránh xóa nhầm. Đối với các trường có yêu cầu bạn nộp thêm các sản phẩm cá nhân khác qua dạng liên kết, hãy đảm bảo liên kết của bạn đã được sử dụng qua vài lần bởi nhiều loại máy khác nhau. Đồng thời, đừng quên kiểm tra cẩn thận cú pháp khi sao chép qua lại giữa các trang web bạn nhé.

Mình nghĩ kĩ năng quan trọng nhất trong quá trình điền hồ sơ Common App vẫn chính là sự tỉ mỉ và cẩn thận. Hãy cố gắng trở thành một người thật khó tính khi điền hồ sơ để nhận ra những lỗi sai càng sớm càng tốt. Chúc bạn thành công nhé!

[Nguyễn Tùng Bách]

Với những bạn có mong muốn nộp các trường hệ Mỹ thì The Common Application (hay thân thương hơn là Common App) đã không còn là một trang web xa lạ. Đây là hệ thống liên kết trực tiếp với hầu hết các trường đại học và chi nhánh đại học của Mỹ, nơi mọi thông tin bạn điền trên trang web sẽ tạo lên một bộ hồ sơ trực tuyến để nộp cho các trường bạn muốn ứng tuyển. Nghe rất thuận tiện đúng không nào? Chỉ một nút gửi (submit) thôi là bạn đã vào danh sách tuyển sinh của các trường rồi đấy. Ấy vậy, bản thân Common App cũng có rất nhiều "ổ gà" dễ vấp mà mình nên biết để tránh nhé.

Trước hết, mình muốn đề cập đến những thế mạnh của Common App. Hệ thống này luôn ưu tiên sự kỹ càng và tính minh bạch trong hồ sơ nên các câu hỏi luôn được đặt ra một cách rõ ràng và tường tận. Những câu hỏi về bạn, gia đình bạn, và khả năng tài chính sẽ luôn rành mạch để bạn dễ trả lời. Điều này sẽ giúp cho các nhà tuyển sinh thuận lợi xem xét. Ngoài ra, sẽ có một mục riêng cho những thông tin về các hoạt động ngoại khóa và những tiềm năng riêng mà bạn muốn chia sẻ để "trưng bày" những thành tựu trong các năm vừa qua. Đặc biệt, bạn có quyền truy cập vào danh sách các trường đại học lớn của Mỹ, những trang web chính thống của trường để xem về điều kiện tuyển sinh, cũng như cách để liên lạc với trường nếu cần thiết.

Thế nhưng, chính vì đây là hồ sơ riêng của bạn, bạn nhất định phải bảo đảm tính chính xác và phải luôn cẩn thận với từng giai đoạn trong quá trình điền hồ sơ. Nếu vô tình bấm phải nút nộp khi chưa hoàn thành hồ sơ, nhiều khi bạn phải thay cả gmail cá nhân để bắt đầu lại, cũng như mất đi cơ hội tại các trường mà bạn đã "gửi nhầm" hồ sơ. Bạn chắc chắn sẽ không muốn tốn thời gian làm lại tất cả đâu, vậy nên hãy cẩn thận nhé! Trường hợp khác, bạn không xem kỹ điều khoản, dẫn tới việc mất tiền cho các chi phí nộp riêng của các trường mà bạn có thể xin không đóng (xin fee waiver). Các khoản tiền có thể từ vài trăm lên đến vài

triệu, thế là hụt mất mấy chục ly trà sữa và một buổi xem phim đấy! Ngoài ra, mình xin nói với các bạn một điều rằng đây là trang web, vậy nên nếu bạn truy cập Common App vào những giờ cao điểm thì sẽ tốn rất lâu để truy cập hệ thống. Tin mình đi, mình từng tốn gần 30 phút trong những ngày cuối cùng chỉ để đợi trang web tải dữ liệu và bài viết của mình. Sốt ruột cực kì!

Ở VELA, mình may mắn được thầy Nam và các anh chị cố vấn đồng hành trong suốt quá trình nộp hồ sơ. Mỗi cuối tuần, thầy sẽ đi qua từng phần nhỏ trong Common App một cách chi tiết và cẩn thận, đưa ra những lời khuyên trong khi điền thông tin. Thầy sẽ thường kể lại những sai lầm bi thương của các anh chị trong quá khứ để nhấn mạnh yêu cầu chính xác của hồ sơ, giúp bạn nhìn rõ "ổ gà" hơn. Thầy cũng sẽ là người hỗ trợ đắc lực các bạn trong việc cung cấp lẫn kiểm tra thông tin, như dịch lại những ngành nghề, nơi ở cho chính xác chẳng hạn, hay mở rộng về những điều bạn nên biết về trường bạn định ứng tuyển. Cuối cùng, thầy là người giúp bạn "chốt" bộ hồ sơ của bạn cho hoàn thiện nhất, chuẩn mực nhất.

Thực tế, quá trình điền hồ sơ của mình cũng không gặp quá nhiều khó khăn. Nhưng nếu có một sai lầm lớn nhất mà mình mắc phải, thì đó chính là việc mình đã không chuẩn bị sẵn những tài liệu cần thiết để điền một thể. Thư giới thiệu, bảng điểm 3 năm học trước, resume, portfolio, v.v., mình đều điền rất chậm do quá trình chuẩn bị trễ. Kết quả là cứ mỗi tuần, mình vừa xem lại video thầy Nam gửi, vừa tuần tự làm theo trong khi thầy đã qua những chủ đề khác rồi. Lúc hoàn thành nó, mình như rã rời, cảm giác như là cả thanh xuân đã dành ra chỉ để điền hồ sơ. Chính vì thế, mình mong các bạn hãy chuẩn bị thật sự sớm, đừng để chậm hồ sơ để giảm bớt áp lực thời gian sau này.

Cuối cùng, mình muốn chia sẻ về những điều thú vị riêng trong quá trình điền hồ sơ của mình. Trong suốt quá trình điền, mình với các chị cố vấn đã dành ra vài buổi để "đánh bóng" các thành tựu trong phần hoạt động sao cho thuyết phục và

gọn gàng nhất có thể. Vì thế, mình lại có thêm một vốn từ mới chỉ để thay thế những con chữ sao cho phù hợp nhất. Mình cũng được đọc thêm về các chính sách hỗ trợ tài chính riêng (financial aid) mà các trường trao tặng, hiểu sâu hơn về cả quá trình điền các đơn xin hỗ trợ tài chính như ISFAA và CSS. Đáng nhớ nhất vẫn là những chia sẻ của thầy Nam về các chủ đề nên và không nên nói khi điền hồ sơ - những điều mình không ngờ tới nhưng lại cần thiết đến bất ngờ.

Với những bạn sẽ điền Common App sắp tới, mình muốn các bạn nằm lòng rằng đây là một quá trình đòi hỏi sự tỉ mỉ và chính xác cao. Khẩu hiệu của mình đó chính là "Xem đi xem lại càng nhiều lần càng tốt." Chúc quá trình hoàn thành hồ sơ của các bạn thật suôn sẻ.

[Đặng Thảo Nguyên]

Nếu đã tìm hiểu qua bộ hồ sơ du học Mỹ thì chắc hẳn bạn đã nghe qua nền tảng Common Application (CA). Còn với những ai chưa biết thì đây sẽ là hệ thống giúp người dùng nộp hồ sơ cho bậc cử nhân tại các trường đại học ở Mỹ (và một số quốc gia khác trên thế giới). Điều này có nghĩa là bạn chỉ cần hoàn thành 1 bộ hồ sơ và có thể gửi cho nhiều trường đại học (nhưng chỉ được nộp tối đa 20 trường thôi).

CA sẽ mở để đăng ký tài khoản vào ngày 1 tháng 8 hằng năm (nếu bạn học bậc cử nhân vào năm 2023 thì đã có thể nộp vào 1/8/2022 rồi đó). Nhưng nộp CA không hề dễ đâu nha! Chính vì thế mà mình sẽ khuyên các bạn nên chuẩn bị từ hè để đỡ gấp rút trong giai đoạn này.

Chuẩn bị sớm là sao nhỉ?

Dù ngày 1 tháng 8 thì CA mới mở nhưng tụi mình vẫn có thể chuẩn bị từ sớm đó nha. Mình sẽ liệt kê chi tiết ở phần dưới đây nha:

- Viết bài luận chính (còn đối với luận phụ thì tụi mình vẫn chưa biết được đề đâu);
- Lên danh sách các trường bạn dự định nộp hồ sơ (lên danh sách không chỉ đơn giản là tìm tên trường thôi đâu mà tụi mình còn phải lập bảng thống kê chi tiết gồm: xếp hạng trường, xếp hạng ngành, tỉ lệ đậu, vị trí, khí hậu, điểm sat trung bình năm trước, tiền học, số lượng sinh viên quốc tế, hay số lượng học sinh trong lớp, v.v, và rất nhiều thứ khác nữa);
- Xin thư giới thiệu từ giáo viên;
- Đi dịch và công chứng học bạ;
- Hoàn thành hồ sơ công việc và nghệ thuật (resume và portfolio);
- Chuẩn bị hồ sơ tài chính (trò chuyện với gia đình về phần tài chính để từ đó chọn trường nha);

- Thi các bài thi chuẩn hoá (IELTS, SAT, AP).

Khi đã chuẩn bị xong những việc trên thì sao nhỉ?

Nếu đã chuẩn bị xong thì tụi mình chỉ cần đợi đến đầu tháng 8 và bắt đầu quá trình nộp Common App Thôi. Một lưu ý là mọi người phải thật cẩn thận, vì khi ấn nộp cho bất kì trường nào thì tụi mình sẽ không được chỉnh sửa gì nữa đâu. Thế nên hãy điền thông tin cá nhân đúng, khai chính xác những điểm số như IELTS, SAT, hay AP, và kiểm tra thật kĩ những thứ trường yêu cầu nộp. Ví dụ như resume hay portfolio sẽ là những thứ không bắt buộc, do đó sẽ không có dấu hoa thị đỏ, nên nếu các bạn chưa nộp thì phải ghi chú lại liền. Như thế sẽ giúp tránh trường hợp bất cẩn và nộp thiếu.

Và mỗi khi nộp xong bất kì trường nào thì tụi mình sẽ được gửi thư điện tử xác nhận, và sau đó là thư có thông tin tài khoản portal. Cứ như thế tụi mình sẽ tiếp tục làm cho những trường tiếp theo.

[Lê Kim Minh Huyền]

Common App chắc chắn là thành phần không thể thiếu trong quá trình làm hồ sơ đi du học Mỹ, bởi đây là nền tảng chuyển hồ sơ của tụi mình đến các trường đại học. Khi nhìn sơ qua, mình đã nghĩ việc điền thông tin khá dễ dàng nên mình đã chủ quan và gần sát giờ thì mình mới bắt đầu chuẩn bị. Và đây thực sự là một sai lầm đáng trách khiến mình tiếc nuối đến tận bây giờ, bởi do nó mà mình đã gặp phải kha khá vấn đề ngay phút chót, cũng như là lỡ mất cơ hội cho lần nộp sớm (Early Action, ngày 1/11).

Hai tháng trước khi đến hạn nộp, thầy Nam đã bắt đầu hướng dẫn cách điền thông tin trên Common App. Thêm vào đó, thầy luôn dặn là khoảng giữa tháng 10 (cách đợt nộp sớm 2 tuần) thì mọi thứ phải xong xuôi hết để anh chị cố vấn và thầy kiểm tra lại lần cuối trước khi nộp. Mình cũng dự định tới chừng đó là sẽ xong, nhưng thực sự bản thân không lường trước được chuyện gì sắp xảy đến. Thời điểm đó cũng có rất rất nhiều hoạt động xảy ra khiến mình trở tay không kịp: đó là các bài thi giữa kì, các hoạt động bắt buộc mình phải tham gia, và còn rất nhiều chỗ hổng trong công việc mà mình phải cố gắng "chắp vá" cho hoàn thành (chứ chưa chắc là hoàn hảo). Mãi đến tận ngày 1/11 - thời điểm gần sát hạn nộp, chắc chắn không còn kịp để nhờ người lớn rà soát lại thêm nữa, nên mình đã tự kiểm tra lại hết để chốt luôn.

Mình còn nhớ buổi tối hôm đó vào lúc 19h00, mình đã xong tất cả và bấm nộp cho 4 trường. Hồ sơ của mình hiển thị trên Dashboard là đã hoàn tất nên mình cũng yên tâm phần nào. Nhưng qua một ngày, hai ngày, đến hết một tuần, khi mình hỏi các bạn xung quanh thì ai cũng nhận được thông tin về portal, còn riêng mình thì không. Mình cứ thắc mắc mãi không biết tại sao, nên mình đã hỏi thầy và chị cố vấn. Mọi người đều khuyên mình nên kiểm tra thật kỹ lại mọi thứ từ hộp thư đến hồ sơ, đồng thời báo cáo cho Common App Support Center (trung

tâm hỗ trợ của Common Application) và viết thư cho trường để hỏi thăm tình hình liệu trường có nhận được thông tin ứng tuyển của mình hay không.

Từ trước tới giờ mình chỉ hay đăng nhập bằng máy tính trên một trình duyệt duy nhất, để cho tiện vì hệ thống tự nhớ thông tin của mình, và ở lần sau thì khỏi cần đăng nhập mật khẩu lần nữa. Tuy nhiên đến hôm đó, một cách vô tình, mình đã đăng nhập tài khoản Common App trên điện thoại để kiểm tra ngay. Và kết quả là mình không vào được, kể cả khi bấm quên mật khẩu cũng vậy. Hệ thống báo email của mình không tồn tại. Lúc đó mình thực sự sốc và không hiểu chuyện gì đang xảy ra. Mình liền nhắn cho chị cố vấn và thầy, mọi người đều hỏi là sau khi bấm nộp thì có thấy email xác nhận từ Common App gửi về không. Mình vào hộp thư xem lại thì không có bất kỳ thông báo nào hết. Mọi người đều cho rằng có thể tài khoản của mình "invalid" (tạm dịch: không được kích hoạt hay không hợp lệ) nên mới xảy ra tình trạng hồ sơ của mình không được gửi đi (dù mình vẫn đăng nhập bình thường trên máy tính). Mình thật sự rất hoảng, vì nếu thật như vậy có nghĩa là mình đã bỏ qua mất đợt nộp sớm, một cơ hội rất tốt để được nhận cũng như được hỗ trợ tài chính.

Ngày nào cũng vậy, mình điều đặn mở email lên để xem có thông báo gì mới không, xem trường có trả lời chưa và liên tục gửi thắc mắc đến ban tuyển sinh về hồ sơ của mình, nhưng ngặt nỗi là không nhận được phản hồi nào cả. Đến ngày thứ 7 kể từ lúc bấm nộp (7/11/2022), mình không chờ nữa mà quyết định tạo ngay một email mới và một tài khoản mới để bắt tay lại từ đầu. Vì mình nghĩ, nếu cứ chờ đợi như vậy hoài thì cũng chẳng có lợi ích gì. Đợt nộp sớm ngày 1/11 tuy rằng mình đã bỏ lỡ vì sự chủ quan ngay phút cuối, nhưng thật ra vẫn còn vài trường đến tận ngày 15/11 hay 1/12 mới đến hạn. Mình đã cố gắng tận dụng hết những cơ hội đó để gửi hồ sơ cho các trường (À, ngay khúc này thì mình muốn nhắc nhở mọi người một xíu là để rà soát dễ dàng hơn các trường cũng như ngày tháng thế nào, thì ở phần làm "school list" (danh sách trường) mấy bạn nhớ làm kĩ một xíu nha). Mình chấp nhận việc nhận kết quả muộn hơn các bạn còn lại,

mình thiệt thòi hơn, nhưng ít ra đó là kinh nghiệm đáng ghi nhớ cho mình sau này. Việc mình cứ mãi "dây dưa" với một thứ khiến mình không đủ giờ và chuẩn bị không đủ tốt để hạn chế tối đa những sơ suất có thể xảy ra.

Qua hành trình này, khi đã đối mặt và từng bước giải quyết những vấn đề phát sinh, bản thân mình đã nhận thức được rất nhiều thứ. Và hai bài học lớn nhất đối với mình chính là: 1) đừng bao giờ chủ quan đợi đến phút cuối mới làm, và 2) phải biết tận dụng mọi điều kiện mình có, nhất là thời gian, để hoàn thành những điều trong khả năng của mình ngay tại thời điểm đó.

[Nguyễn Hoàng Khánh Ngân]

Mình được nghe đến hai từ "Common App" lần đầu tiên khi thầy Nam giới thiệu rằng đây là trang web chung để nộp hồ sơ cho hầu hết các trường đại học Mỹ, Canada, châu Âu, v.v. Chúng ta có thể tiết kiệm rất nhiều chi phí thông qua trang web này. Lúc mới đầu tìm hiểu mình có hỏi thầy rằng tiền nộp hồ sơ tất thảy là bao nhiêu thì thầy trả lời rằng dưới 5,000,000 VNĐ. Mình rất ngạc nhiên, vì đối với những người bạn xung quanh mình, chỉ tính tiền làm hồ sơ thôi cũng trên dưới 100,000,000 VNĐ. Thầy giải thích rằng vì có hơn 250 trường sử dụng Common App (CA) không tính phí đăng ký (ngoài một số trường đại học và cao đẳng yêu cầu nộp phí như một phần của quy trình nộp hồ sơ và mức phí dao động từ 25 USD - 100 USD tùy trường), và nhờ CA mà mình không cần phải gửi hồ sơ cho hơn chục trường qua bưu điện, nên nhờ đó chúng ta có thể tiết kiệm rất nhiều chi phí và thời gian trong quá trình nộp hồ sơ.

Như bạn thấy đấy, có rất nhiều việc chúng mình phải hoàn thành trên CA, ví dụ như điền thông tin cá nhân, thông tin gia đình, giáo dục, hoạt động ngoại khóa, v.v. vì thế cần khá nhiều thời gian để có thể hoàn tất. Mình đã dùng bốn tuần để điền các thông tin liên quan và dùng một tuần cuối để kiểm tra và dò soát lại các mục mình cần hoàn thiện. Vì có rất nhiều câu hỏi dài và hơi khó hiểu nên mình đã điền sai thông tin, bỏ trống những phần cần điền, và mắc phải rất nhiều lỗi sai ngớ ngẩn khác ở lần điền đầu tiên. Bởi thế, việc soát lại toàn bộ hồ sơ nhiều lần trước khi nộp là điều rất cần thiết. Các thông tin trên CA đôi lúc sẽ khá phức tạp nên bạn nên chú ý và tra thật kỹ để không lặp lại lỗi như mình nhé. Bạn sẽ được rèn tính cẩn thận và kiên nhẫn thông qua việc điền thông tin trên CA đấy.

Khi bạn gặp một vài mục yêu cầu mình viết ra như phần hoạt động ngoại khóa (Activity) trong CA, hãy viết ra nháp ở trong Word và kiểm tra chính tả, ngữ pháp rồi hãy điền vào để tránh mắc lỗi nhé. Về phần hoạt động và các giải thưởng (Award), nếu bạn tham gia và đạt nhiều giải thưởng thì hãy chỉ chọn ra

cho mình 3-4 hoạt động/giải thưởng tiêu biểu nhất và mang lại giá trị nhiều nhất để viết vào thôi nhé. Điều đó giúp cho ban tuyển sinh sẽ nhớ tới bạn với những đặc điểm nổi bật.

Sai lầm tiếp theo không kém nghiêm trọng của mình trong quá trình nộp hồ sơ chính là "chờ nước tới chân mới nhảy". Hạn nộp các trường cho đợt Early Action và Early Decision thường rơi vào ngày 1/11 và thời điểm lý tưởng nhất để nộp cho các trường là vào ngày 15/10. Nhưng tầm trước hạn nộp một tuần, mình mới bắt đầu chạy nước rút để làm hồ sơ CSS của mình và CA của các giáo viên. Kết quả là sau khi vừa kịp nộp các trường vào đúng ngày 1/11 thì mình đã quên không gửi kèm CA của giáo viên. Khi trò chuyện lại với các anh chị hỗ trợ, mọi người mới tá hỏa vì chưa thấy ai nộp quá hạn CA của counselor như mình. Điều đó kéo theo một đống các hệ lụy như thiếu điểm trung bình của các năm học, điểm SAT, IELTS, rồi cả thư đồng ý miễn phí tiền nộp hồ sơ (fee waiver). Nhìn vào trạng thái hồ sơ (portal) các trường gửi cho mình thì toàn là dấu X. Mình đã phải nhanh chóng gửi thư và bổ sung gấp các thông tin liên quan trên CA của cả ba giáo viên cho các trường.

CHƯƠNG 17: GIẤY TỜ TÀI CHÍNH

Giấy tờ tài chính khá đơn giản nếu bạn biết điều kiện tài chính của gia đình. Hồ sơ tài chính chỉ áp dụng cho các trường thuộc hệ Mỹ. Các nước còn lại chỉ cần chứng minh đủ tiền là được.

Hỗ trợ tài chính là gì thế? Có phải là học bổng?

À, đây cũng là một sự hiểu nhầm của nhiều phụ huynh và học sinh do báo chí ở Việt Nam đều gộp cả phần hỗ trợ tài chính (financial aid) vào học bổng (scholarship). Tuy nhiên đây là 2 khái niệm khác nhau mà bạn cần phân biệt nhé.

Đầu tiên, học bổng thường được trao dựa trên thành tích học tập của sinh viên hoặc những yếu tố khác như khả năng lãnh đạo, hoạt động ngoại khóa, v.v. Thông thường, để nhận được học bổng toàn phần, sinh viên phải thực sự nổi bật về một hoặc nhiều mặt bên cạnh việc đáp ứng được những điều kiện cần như điểm ACT cao trên 32 hoặc SAT cao trên 1450, TOEFL iBT trên 100 hoặc IELTS 7.0, đặc biệt là điểm trung bình trong lớp tốt (trên 8.5). Ngoài ra, bạn sẽ có một điểm cộng lớn nếu đã từng đạt giải cao trong các kỳ thi học sinh giỏi, các cuộc thi thể thao, văn hóa, nghệ thuật, hoặc đã từng lãnh đạo hay sáng lập một tổ chức có tầm ảnh hưởng, v.v. Đây là những yếu tố sẽ giúp bạn đạt học bổng tốt.

Tuy nhiên, nhiều trường công nổi tiếng của Mỹ cho học bổng tối đa chỉ từ 10,000 USD – 16,000 USD/năm với ví dụ điển hình là khoản học bổng tối đa 10,000 USD/năm của University of Iowa và 16,000 USD/năm của University of Massachusetts Amherst. Với tổng chi phí gồm ăn ở và chi tiêu cá nhân tại University of Iowa là 48,000 USD/năm thì gia đình vẫn phải đóng tới 38,000 USD/năm. Đương nhiên có những trường cho nhiều hơn như University of Arizona với mức học bổng tối đa 30,000 USD.

Ôi, nhiều thế cơ à, thế mình có thể tìm thêm nguồn tài chính hỗ trợ nào nữa không?

Mình muốn giới thiệu hình thức hỗ trợ tài chính (financial aid) mà các trường tư (bao gồm cả các trường National University và các trường Liberal Arts College) thường cung cấp cho học sinh quốc tế. Khác với học bổng, hỗ trợ tài chính không được trao theo thành tích mà được đánh giá dựa trên khả năng tài chính của gia đình để bạn có thể đi học. Việc hỗ trợ tài chính sẽ được duy trì trong 4 năm nếu sinh viên giữ được điểm trung bình tốt (3.0 tới 3.5/4.0). Để xin hỗ trợ tài chính, bạn thường cần điền đơn College Scholarship Service (CSS) trên mạng hoặc International Student Financial Aid Application (ISFAA) trên giấy. Một số trường như University of Chicago sẽ có đơn xin hỗ trợ tài chính riêng trên trang web của trường.

Bạn chú ý là với những trường nằm trong nhóm 20 trường đầu của Mỹ thì sẽ không có khái niệm học bổng. Đơn giản là vì những học sinh được nhận đều có điểm ACT/SAT cao chót vót và hoạt động ngoại khóa thuộc hàng "khủng." Chính vì thế các trường chỉ hỗ trợ tài chính để những sinh viên giỏi có thể đi học chứ không có học bổng. Tuy nhiên nếu bạn đọc trên báo thì vẫn sẽ thấy ghi là học bổng, điều này gây ra sự hiểu lầm cho nhiều phụ huynh và học sinh.

Ngoài ra với các trường ở châu Âu, Canada, và Úc thì cũng chỉ có khái niệm học bổng dựa trên điểm ACT/SAT và điểm trung bình của các bạn. Các trường ở những nước này không có hỗ trợ tài chính nha bạn.

Thế bạn cung cấp cho mình danh sách học bổng của các trường tại các nước được không?

Bạn có thể tham khảo cách tìm kiếm thông tin hỗ trợ tài chính chúng mình đã đề cập ở gần cuối chương 10. Ngoài ra phần phụ lục cuối cuốn sách cũng liệt kê kết quả của các anh chị trong 2 năm gần nhất và kết quả của đợt nộp sớm của các anh chị khóa 2022 tại VELA. Bạn có thể dùng kết quả của các anh chị để tham khảo luôn nhé.

Ủa, thế ngoài đơn CSS và ISFAA thì gia đình mình còn cần chuẩn bị gì nữa không?

Thường thì gia đình bạn sẽ cần phải làm thêm giấy xác nhận số dư ngân hàng để nộp cho trường.

À, mình biết rồi, làm sổ tiết kiệm từ 3 tới 6 tháng rồi lấy xác nhận ngân hàng chứ gì?

Đấy lại là một quan niệm không chính xác. Nếu gia đình bạn có tiền tiết kiệm thì điều đó rất dễ, tuy nhiên nếu bố mẹ bạn kinh doanh riêng thì việc bỏ một số tiền lớn 1 tới 2 tỷ trong ngân hàng từ 3 tới 6 tháng sẽ "chôn vốn" của công ty gia đình.

Thực tế, bố mẹ bạn KHÔNG cần phải gửi sổ tiết kiệm có kỳ hạn. Thay vào đó, bố mẹ bạn chỉ cần để tiền trong tài khoản 1 ngày, tới bất kỳ chi nhánh ngân hàng nào để yêu cầu xác nhận số dư (1 trang A4) có tiếng Anh, số tiền tương đương bằng USD, có chữ ký, và có dấu của ngân hàng. Ngay ngày hôm sau bố mẹ bạn có thể rút toàn bộ số tiền ra.

Ngoài ra trong trường hợp bố mẹ các bạn không đủ tiền để làm giấy xác nhận số dư thì các ngân hàng có một dịch vụ chứng minh tài chính để nộp hồ sơ đại học. Dịch vụ này cho phép bố mẹ các bạn vay ngắn hạn ngân hàng trong 1 ngày để làm giấy xác nhận số dư. Tiền sẽ không được chuyển vào tài khoản của bố mẹ bạn đâu nhưng ngân hàng sẽ làm cho bố mẹ bạn một tờ giấy xác nhận. Bố mẹ bạn sẽ phải trả mức phí đâu đó từ 1 tới 2 triệu đồng tùy theo số tiền chứng minh. Năm nay một vài phụ huynh trong nhóm chúng mình đã làm theo hình thức này đấy. Bạn cứ kêu bố mẹ đến chi nhánh ngân hàng gần nhất để hỏi về dịch vụ chứng minh tài chính là được nhé.

Nghe hơi kỳ kỳ. Nếu lỡ trường gọi điện tới ngân hàng kiểm tra thì sao?

Với vài ngàn hồ sơ xin học, thật sự chẳng có trường nào "rảnh" đến mức gọi điện cho ngân hàng của bố mẹ bạn để kiểm tra. Ngoài ra, sẽ không nhân viên ngân hàng nào dám cung cấp thông tin tài khoản khách hàng qua điện thoại hay thư điện tử cho bên thứ 3, nhất là lại gọi từ Mỹ về.

Nhưng nếu đại sứ quán Mỹ biết gia đình mình không có số dư tài khoản trong ngân hàng thì sao?

Hồ sơ tài chính bạn nộp cho trường sẽ không có liên quan gì tới hồ sơ bạn nộp xin visa tại đại sứ quán Mỹ. Khi nào đến lúc xin visa thì bạn sẽ phải chuẩn bị hồ sơ tài chính riêng. Bạn có thể nhảy đến chương 22 để tìm hiểu kỹ hơn về phần giấy tờ phỏng vấn nhé.

Thế bố mẹ mình cần phải chuẩn bị bao nhiêu tiền?

Trung bình chúng mình nhờ bố mẹ làm giấy xác nhận số dư từ 1 tỷ đến 1.8 tỷ đồng (tương đương 40,000 – 80,000 USD). Đương nhiên đây là trong trường hợp bạn xin hỗ trợ tài chính, trong trường hợp gia đình đóng được nhiều hơn thì bạn cứ chứng minh nhiều hơn. Một cách ước tính nhanh số tiền bạn cần chứng minh đó là bạn xác nhận với bố mẹ số tiền mà gia đình bạn có thể đóng được hàng năm, bao gồm tiền học và sinh hoạt phí nhé. Sau đó bạn lấy số này nhân cho 4 rồi nhân với 24,000 để ước tính số tiền VNĐ tương đương. Ví dụ ba mẹ bạn nói sẽ đóng được 25,000 USD/năm, như vậy bạn hãy chứng minh 100,000 USD/năm, tương đương 2.4 tỷ VNĐ.

Thế bố mẹ mình phải ra ngân hàng nào để làm giấy xác nhận?

Tất cả các ngân hàng tại Việt Nam đều có thể cung cấp giấy xác nhận, từ những ngân hàng lớn như Vietcombank, VietinBank cho tới những ngân hàng nhỏ hơn như ACB, Sacombank, thậm chí HD Bank và Việt Á. Quan trọng là bạn cần nhắc nhở bố mẹ lấy bản thông tin có tiếng Anh và số tiền tương đương bằng tiền USD thì trường mới đọc và hiểu được.

Rồi, hiểu rồi, quay lại CSS và ISFAA một chút, bạn hướng dẫn mình điền hồ sơ này được không?

Ừ được, mình sẽ hướng dẫn ISFAA nhé vì CSS cũng khá tương tự. Ngoài ra vì ISFAA là đơn theo dạng PDF, khi bạn điền và nộp sẽ không tốn thêm bất kỳ chi phí nào. Tuy nhiên nếu bạn điền CSS thì bạn sẽ tốn 9 USD để tạo hồ sơ CSS, và bạn gửi cho mỗi trường thì sẽ phát sinh thêm chi phí 16 USD/trường. Để tiết kiệm, nhiều bạn trong quá trình nộp đã email hỏi trường để xin nộp ISFAA thay vì CSS, và một số trường đã đồng ý.

Thế với những trường không đồng ý thì sao?

Thì thôi, tốn tiền nộp CSS chứ sao. Bạn đóng 16 USD để đi xin vài ngàn USD thì cũng đáng mà.

Ôi, lại tốn tiền! Thế đơn ISFAA thì cần điền thông tin gì?

Đầu tiên bạn có thể tìm kiếm trên Google đơn ISFAA mới nhất. Bạn chỉ cần đánh vào từ khóa "ISFAA 2022 – 2023 pdf" là ra ngay thôi.

2 phần đầu của đơn là phần thông tin học sinh (Student's Information) và phần thông tin bố mẹ (Parents' Information) sẽ giống như cách điền trong Common App nên bạn cứ tự điền nhé. Nhớ là dùng chữ in hoa và viết dễ nhìn một tí. Vì bạn sẽ nộp bản scan nên chúng mình khuyên bạn dùng bút chì 2B để điền, nếu cần sửa thì gôm đi sửa luôn chứ không phải in ra nhiều bản để điền lại.

Thông tin mà chúng ta cần chú ý nằm ở phần C trở đi, tuy nhiên trước khi đi vào chi tiết thì bạn cần biết cách điền thông tin chung như thế này:

Ví dụ nếu gia đình bạn chỉ đóng được 22,000 USD/năm (khoảng 500 triệu VNĐ) cho tổng chi phí thì có 2 cách để chứng minh với trường:

Cách 1: Bạn chứng minh hoàn toàn với sổ tiết kiệm của gia đình. Đây là cách chúng mình đã đề cập ở phía trên. Có nghĩa là nếu gia đình đóng được 22,000 USD/năm thì số dư trên giấy xác nhận ngân hàng cần phải thể hiện số tiền tương đương 88,000 USD (khoảng 2 tỷ VNĐ) tức là tổng chi phí 4 năm học mà gia đình có thể đóng được.

Cách 2: Bạn chứng minh một phần bằng sổ tiết kiệm của gia đình và một phần từ thu nhập của bố mẹ. Ví dụ nếu gia đình bạn chứng minh được bằng giấy xác nhận số dư số tiền 14,000 USD/năm thì bạn sẽ cần số dư ngân hàng tương đương 56,000 USD (khoảng 1.3 tỷ VNĐ) cho 4 năm. Phần 8,000 USD còn lại thì sẽ chứng minh từ thu nhập của bố mẹ. Trong đơn ISFAA, bạn cần phải điền thu nhập của bố mẹ và chi tiêu trong gia đình. Tức là tổng thu nhập hàng năm của bố mẹ (từ tiền lương, tiền cho thuê nhà, tiền lãi từ kinh doanh…) trừ đi tổng chi tiêu gia đình trong năm phải hơn 8,000 USD (tương đương 180 triệu VNĐ).

Thế làm theo cách 1 hay cách 2 thì trường sẽ thích hơn?

Thật ra thì 2 cách cũng như nhau thôi. Cách 1 sẽ nhanh hơn và gọn gàng hơn cho hồ sơ của bạn nhưng yêu cầu bố mẹ phải chứng minh số tiền nhiều hơn. Cách 2 tuy tốn thêm thời gian nhưng không cần bố mẹ các bạn phải xoay nhiều tiền để chứng minh tài chính. Như chúng mình đã nói ở trên thì bố mẹ bạn có thể gửi tiền vào tài khoản, lấy giấy xác nhận, rồi vài ngày sau rút vẫn được. Ngoài ra bố mẹ bạn có thể tốn một chút tiền để sử dụng dịch vụ chứng minh tài chính của ngân hàng.

Ừ hiểu rồi thế thì mình cần điền thông tin trong ISFAA thế nào đây?

Dưới đây là những câu hỏi bạn phải trả lời nhé. Như chúng mình đã nói ở trên, phần A và B rất giống những thông tin các bạn đã điền trong Common App nên chúng mình không lập lại thông tin này nhé.

***Section C*: Phần C**

Câu 17: *What documentation will you be providing to verify income and asset information requested on this form? Tax forms - Statement from employer - Other (specify — for example, bank statement)*: Bạn sẽ nộp giấy tờ gì để chứng minh thu nhập và tài sản? Thường thì với câu này, bạn sẽ chọn gửi giấy xác nhận ngân hàng bằng cách đánh dấu và ghi rõ trong mục sau: *Other (specify — for example, bank statement)*: Điền "*bank statement*" vào ô trống.

Câu 18: *What is the official exchange rate of your country's currency to the U.S. $ today? (for example, 3,100 pesos = $1)*: Tỷ giá giữa USD và VNĐ. Bạn cứ dùng tỉ giá hiện giờ là VNĐ 23,600 = USD 1 nhé.

Câu 19: *Does your government currently impose restrictions on the exchange and release of funds for study in the United States? Yes – No*: Chính phủ Việt Nam có giới hạn việc chuyển tiền đi du học sang Mỹ hay không? Câu trả lời hiện giờ là không nhé nên bạn cứ chọn *No*.

Câu 20: *Do you have a source of emergency funds once you arrive in the United States? Yes – No. If yes, name source - Amount available in U.S.$*: Bạn có nguồn tiền khẩn cấp nào khi tới Mỹ hay không? Theo luật Việt Nam hiện nay thì bạn có thể mang theo tối đa 5,000 USD tiền mặt ra nước ngoài. Vì thế với câu này bạn chọn *Yes*, nguồn tiền là tiền của bố mẹ và số tiền là 5,000 USD.

Câu 21: *How will you pay for your transportation to the United States? (e.g., parents' income, sponsor, etc.)*: Bạn sẽ trả tiền mua vé máy bay tới Mỹ bằng tiền của ai? Bạn viết là *parents' income* (thu nhập của bố mẹ) vào đây nhé.

Câu 22: *During 2021, how much of your household income (before taxes or expenses) came from the following sources (in U.S. $)?*: Trong năm 2021, liệt kê thu nhập của gia đình bạn với giá trị tương đương bằng tiền USD với tỉ giá đã điền ở câu 18.

- *Father's work:* Thu nhập của bố. Bạn có thể ghi thu nhập trước thuế hoặc sau thuế. Nếu như sau thuế thì trong phần E bạn điền thuế đóng là bằng 0.
- *Mother's work:* Thu nhập của mẹ
- *Your work:* Thu nhập của bạn
- *Your spouse's work:* Thu nhập từ chồng/vợ bạn nếu bạn đã lập gia đình. Phần này nhớ điền 0 nhé.
- *Family business:* Thu nhập từ công ty gia đình
- *Family real estate holdings:* Thu nhập từ việc cho thuê đất/nhà
- *Pension/annuity/retirement:* Lương hưu nếu bố mẹ có
- *Other members of the household:* Thu nhập từ thành viên khác trong gia đình
- *Interest or dividends:* Lãi tiền gửi và cổ tức tiền mặt nếu có
- *Housing, food, and other living allowances:* Trợ cấp chính phủ nếu có
- *Other (explain):* Nguồn thu nhập khác (bạn có thể giải thích thêm)

Câu 23*: Will there be a significant increase or decrease in your family's income next year? Yes – No. If yes, explain*: Liệu có sự thay đổi nào lớn trong thu nhập của gia đình năm sau hay không? Thường bạn sẽ điền là *No* nhé.

***Section D*: Phần D**

Câu 24*: Does your family own its home? Yes – No*: Gia đình bạn có sở hữu nhà riêng? Thường các bạn sẽ chọn *Yes*.

- *What year was it purchased?:* Năm mua căn nhà?
- *What was the original purchase price?:* Giá trị căn nhà khi mua, quy ra tiền USD? Bạn cứ dùng tỉ giá đã điền ở câu 18 để tính nhé.
- *How much does your family still owe on the purchase price?:* Gia đình bạn còn nợ bao nhiêu tiền mua nhà? Thường bạn sẽ chọn 0 vì phần lớn ở Việt Nam là mua nhà thanh toán ngay.

- *What is the present market value?:* Giá trị hiện tại của căn nhà?

Câu 25: *Does your family own a business? Yes – No*: Gia đình bạn có sở hữu công ty kinh doanh riêng? Nếu bố mẹ bạn kinh doanh riêng thì điền phần này nhé.

- *Date business commenced:* Ngày công ty đăng ký kinh doanh?
- *Type of business: Loại hình kinh doanh?* Thường bạn chỉ cần đưa tên sản phẩm/dịch vụ kinh doanh vào đây.
- *Your parents' share of business value:* Giá trị số cổ phần mà bố mẹ bạn nắm? Nếu là công ty TNHH thì chỉ cần ước tính giá trị công ty.
- *Your parents' share of business indebtedness:* Số nợ của công ty mà bố mẹ bạn phải chịu trách nhiệm?

Câu 26: *Please list the value of the following family assets (if applicable)*: Liệt kê những tài sản sau (nếu có)

- *Land and buildings (other than home or business)*: Giá trị nhà/đất khác ngoài nhà đang ở hoặc kinh doanh. Nếu như trong câu 22 ở trên bạn điền có thu nhập từ cho thuê nhà thì ở đây bạn sẽ điền giá trị thị trường của căn nhà/căn hộ cho thuê đó nhé.
- *Indebtedness on land and buildings*: Số tiền nợ trên những bất động sản này
- *Savings*: Tiết kiệm ngân hàng. Bạn sẽ điền số tiền trên giấy xác nhận số dư vào đây.
- *Investments (such as stocks and bonds)*: Giá trị khoản đầu tư (chứng khoán và trái phiếu). Thường chúng mình sẽ không điền thông tin gì thêm vào đây để đơn giản hóa giấy tờ tài chính.
- *Assets owned by student*: Giá trị tài sản khác mà học sinh đứng tên sở hữu. Thường chúng mình sẽ không điền thông tin gì thêm vào đây để đơn giản hóa giấy tờ tài chính.

- *Money owed to family by others*: Số tiền mà người khác nợ gia đình bạn. Thường chúng mình sẽ không điền thông tin gì thêm vào đây để đơn giản hóa giấy tờ tài chính.
- *Repayment (of 26e) expected this year*: Nếu người khác nợ tiền gia đình bạn thì năm nay bạn nghĩ họ sẽ trả bao nhiêu? Thường chúng mình sẽ không điền thông tin gì thêm vào đây để đơn giản hóa giấy tờ tài chính.
- *Other (jewelry, artwork, antiques, etc.)*: Giá trị các tài sản khác như trang sức, tranh quý, đồ cổ, v.v. Thường chúng mình sẽ không điền thông tin gì thêm vào đây để đơn giản hóa giấy tờ tài chính.

Câu 27*: Do you or your family have money, property, or assets in another country? Yes – No*: Gia đình bạn có tài sản, tiền, hoặc bất động sản tại một quốc gia khác? Thường bạn sẽ chọn *No* trong phần này.

Câu 28*: Do you or your family own (an) automobile(s)? Yes – No*: Gia đình bạn có xe hơi? Trong phần này thì nếu gia đình bạn đang xin hỗ trợ tài chính thì nên chọn *No* dù nhà có xe hơi.

***Section E*: Phần E**.

Đây là phần cực kỳ quan trọng vì như chúng mình đề cập ở trên, nếu gia đình bạn chứng minh một phần khả năng tài chính từ thu nhập của bố mẹ thì tổng số tiền trong câu 22 trừ đi tổng số tiền trong câu 29 sẽ phải bằng số tiền mà bạn muốn chứng minh.

Câu 29*: How much did your family spend on the following expenses during 2021?*: Liệt kê số tiền mà gia đình bạn chi tiêu trong năm 2021 cho những mục này. Bạn có thể dùng tỉ giá ở câu 18 để quy ra số tiền tương đương. Chú ý bạn phải tính số tiền chi tiêu cho cả một năm.

- *Rent or mortgage:* Tiền thuê nhà hoặc trả nợ ngân hàng tiền mua nhà
- *Utilities:* Điện nước, Internet, v.v.

- *Food:* Thức ăn
- *Clothing:* Quần áo
- *Household necessities:* Đồ dùng gia đình
- *Medical expenses:* Chăm sóc sức khỏe
- *Educational expenses:* Tiền học (bao gồm của cả bạn và anh/chị/em bạn)
- *Loan payments:* Trả nợ
- *Taxes:* Thuế (chú ý bạn sẽ điền phần này nếu trong phần C bạn điền thu nhập của bố mẹ là thu nhập trước thuế)
- *Amount allocated to savings/retirement:* Số tiền tiết kiệm đầu tư/về hưu
- *Automobile maintenance:* Sửa chữa xe. Do ở phần bạn điền không sở hữu xe hơi nên phần này thường bạn sẽ điền bằng 0.
- *Insurance (health and property):* Mua bảo hiểm (y tế và tài sản)
- *Entertainment:* Giải trí, như ăn tối ở ngoài, xem phim, v.v.
- *Vacations:* Đi du lịch
- *Servants:* Tiền lương cho người giúp việc. Thường bạn sẽ để phần này bằng 0 do ở Mỹ việc thuê người giúp việc được xem là của tầng lớp thượng lưu. Bạn đi xin hỗ trợ tài chính mà nhà lại có người giúp việc thì nghe cứ sai sai thế nào ấy.
- *Other (please explain):* Chi phí khác (nếu có vui lòng liệt kê giải thích)

Câu 30*: How much money does your family owe to other people or to financial institutions?*: Số tiền mà gia đình bạn đang nợ người khác hoặc nợ ngân hàng? (Liệt kê nếu có)

- *Amount paid on debt in 2021:* Số tiền sẽ trả nợ trong năm 2021
- *Reason for debt:* Nguyên nhân đi vay nợ

Câu 31*: Does your family employ other people?*: Gia đình bạn có tuyển dụng lao động không? Thường bạn sẽ chỉ trả lời phần này nếu bố mẹ có công ty riêng được khai trong câu 25 và thuê nhân công.

- *If yes, how many in the home?:* Nếu có, liệt kê số nhân viên tại nhà bạn?
- *In the family business?:* Liệt kê số người làm tại công ty gia đình?

Câu 32*: Enter the expected amount of annual support toward your educational costs from the sources listed below: 2023 – 24, 2024 – 25, 2025 – 26, 2026 – 27*: Liệt kê số tiền mà gia đình bạn có thể đóng góp được mỗi năm cho việc du học từ những người sau. Bạn chú ý sẽ phải liệt kê cho cả 4 năm với số tiền bằng USD nhé. Ngoài ra, bạn nên cộng lại để kiểm tra. Ví dụ gia đình bạn đóng được 22,000 USD/năm thì tổng số tiền trong những cột sau cộng lại phải được 22,000 USD.

- *Student's vacation earnings:* Thu nhập khi học sinh đi làm trong dịp nghỉ lễ. Thường phần này sẽ bằng 0.
- *Student's assets:* Tài sản của học sinh. Thường phần này sẽ bằng 0.
- *Family's income:* Thu nhập từ gia đình. Phần này sẽ bằng tổng thu nhập của gia đình trừ đi chi tiêu của gia đình trong năm. Với ví dụ ở phần đầu thì bạn có thể ghi 8,000 USD/năm nhưng phải bảo đảm tổng thu nhập trong phần C trừ đi tổng chi tiêu trong phần E phải trên 8,000 USD.
- *Family's assets:* Tài sản của gia đình. Bạn sẽ ghi phần đóng góp từ sổ tiết kiệm của gia đình. Với ví dụ ở phần đầu thì bạn ghi 14,000 USD/năm.
- *Relatives and friends:* Tiền đóng góp từ người thân và bạn bè. Thường phần này bằng 0. Ngay cả khi gia đình và người thân có cho bố mẹ bạn vay để đóng tiền học thì bạn nên gom vào chung với phần thu nhập của bố mẹ hoặc tiền gửi tiết kiệm. Nếu bạn khai thông tin ở đây có thể sẽ phải cung cấp thêm giấy tờ chứng minh cho trường.
- *Your government:* Tiền học bổng từ chính phủ Việt Nam. Thường phần này bằng 0.
- *Agencies and foundation:* Các tổ chức khác. Thường phần này bằng 0.
- *Private sponsor (explain in Section G):* Các nhà tài trợ tư nhân khác (vui lòng giải thích trong phần G)

- *Other (explain in Section G):* Các nguồn khác (vui lòng giải thích trong phần G)

Câu 31: *List agencies/foundations/government to which you are applying for financial aid. (If more than two, attach a list.)*: Liệt kê các tổ chức/chính phủ mà bạn đang nộp đơn xin hỗ trợ (nếu nhiều hơn 2, vui lòng gửi kèm danh sách). Thường phần này bạn sẽ không điền gì cả nhé.

Section G: Phần G

Use this space to explain any unusual expenses, other debts, or special circumstances that the institution should consider when it is deciding how much financial aid, if any, you will receive. Use additional sheets of paper if necessary: Dùng khoảng trống dưới đây để liệt kê những chi tiêu bất thường, những khoản nợ khác, hoặc hoàn cảnh đặc biệt của gia đình mà trường cần phải biết khi đánh giá hồ sơ xin hỗ trợ tài chính. Bạn có thể đính kèm thêm tài liệu nếu không đủ chỗ.

Đấy, nhìn chung đơn ISFAA cũng chỉ cần thông tin như vậy. Đơn CSS trên mạng thì có nhiều thông tin hơn một chút nhưng bạn cũng chỉ cần nắm vững cách phân chia thu nhập, chi tiêu để phản ánh đúng số tiền mà gia đình bạn muốn/có thể đóng được. Bạn không cần phải ghi con số chính xác cho từng mục mà có thể ước lượng và làm tròn. Lời khuyên của mình là bạn nên trao đổi với bố mẹ cụ thể để lấy thông tin trước, sau đó điều chỉnh một chút để phù hợp với số tiền mà gia đình bạn muốn đóng nhé!

Cũng không phức tạp lắm nhỉ, thế sau khi nộp giấy tờ tài chính thì mình làm gì tiếp?

À, chuẩn bị phỏng vấn với trường thôi…

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 17

[Nguyễn Thu Trang]

Các bạn tìm hiểu về du học Mỹ thì thường nghe nhiều đến "học bổng" và "hỗ trợ tài chính". Trong khi nhiều người thường nghĩ hai khái niệm này như nhau vì dù "học bổng" hay "hỗ trợ tài chính" thì quy cho cùng vẫn là một cách "cho tiền" của nước Mỹ. Hiểu vậy cũng đúng, nhưng chúng ta cần làm rõ hai khái niệm này nhé!

Học bổng (merit-based scholarship)

Học bổng thường được trao dựa trên thành tích (SAT/ACT/AP, GPA hoặc các giải thưởng quốc gia, quốc tế) hay những yếu tố khác như khả năng lãnh đạo và hoạt động ngoại khóa, v.v. Thông thường để đạt được học bổng thì học sinh phải đáp ứng được các điều kiện cần về điểm số, như điểm ACT trên 32 hoặc SAT trên 1450 (tùy trường), đặc biệt là điểm GPA tốt (thường trên 9.0). Ngoài ra các giải thưởng trong kì thi HSG quốc gia, quốc tế cũng là một điểm cộng cực kì lớn cho bộ hồ sơ của bạn. Tuy nhiên, không phải cứ đi theo truyền thống thi đạt điểm cao là sẽ đạt được học bổng cao. Điều này sẽ đúng với nhiều trường National University khi họ chỉ xét học bổng dựa trên thành tích (VD: University of South Florida yêu cầu thí sinh đạt 4.0+ GPA, 1370+ SAT hoặc 30+ ACT là đã dành được học bổng USF Green & Gold Presidential Waiver Award trị giá 44,000 USD (còn đóng 11,000 USD/năm) rồi. Nhưng khi các bạn nộp đơn vào các trường Liberal Arts College hoặc nhiều trường National University thì điểm số không phải là tất cả đối với họ; họ không chỉ xét học bổng cho học sinh dựa trên điểm số mà họ quan trọng tính cách và phẩm chất của ứng viên hơn. Vậy nên hãy thể hiện bản thân thật đa dạng trong các hoạt động ngoại khóa và hãy viết nên câu chuyện của riêng mình trong bài luận cá nhân để hội đồng tuyển sinh thấy được con người của bạn nhé!

Hỗ trợ tài chính (financial aid)

Khác với học bổng, hỗ trợ tài chính được đánh giá dựa trên khả năng chi trả tối đa cho việc du học của gia đình bạn chứ không được trao dựa trên thành tích. Việc hỗ trợ tài chính sẽ được duy trì trong 4 năm nếu sinh viên giữ được điểm trung bình tốt (thông thường là 3.0 tới 3.5/4.0). Để xin hỗ trợ tài chính, bạn thường cần điền hồ sơ College Scholarship Service (CSS) trên trang chính thức của College Board hoặc International Student Financial Aid Application (ISFAA) và các loại giấy tờ khác. Còn nếu chỉ xin học bổng thì bạn sẽ không cần phải điền những loại giấy tờ này.

NHỮNG LOẠI GIẤY TỜ CẦN THIẾT KHI "XIN" HỖ TRỢ TÀI CHÍNH

- ISFAA (International Student Financial Aid Application) - Đơn xin hỗ trợ tài chính dành cho sinh viên quốc tế

Hầu hết các trường sẽ yêu cầu bạn nộp đơn ISFAA hoặc form tài chính riêng của họ (các bạn có thể lên google để "biết mặt mũi" đơn ISFAA như nào nhé). Nhìn chung, ISFAA thì khá dài và có vẻ lằng nhằng nhưng tin mình đi, với sự giúp đỡ của thầy Nam và các anh chị cố vấn thì mình thấy điền ISFAA cũng không có gì khó lắm. Cái điều mà các bạn cần lưu ý đó là phần điền tên (đây là cái mình làm sai nè huhu), các bạn phải đảm bảo điền First Name, Last Name và Middle Name của ISFAA giống y nguyên như các bạn điền trong Common App nha.

- COF (Certificate of Finances) - Đơn xin tường trình về năng lực tài chính của thí sinh nộp đơn

Nhiều trường sẽ yêu cầu các bạn nộp COF và nhiều trường lại không. Tuy nhiên, giống như ISFAA, nhìn trông không đơn giản nhưng khi được sự hỗ trợ của VELA rồi thì mọi thứ lại trở nên đơn giản thôi à.

*Lưu ý nho nhỏ: COF và ISFAA nhìn chung thì nội dung đều là đơn xin hỗ trợ tài chính dành cho sinh viên quốc tế; tuy nhiên, COF và ISFAA cũng có một vài sự khác biệt. Sự khác biệt lớn nhất mình nhận ra đó là COF điền khá nhanh. Đối với

COF, bạn chỉ cần điền tổng số tiền mà gia đình có thể chi trả mỗi năm và mấy thông tin phụ khác. ISFAA lại yêu cầu thí sinh khai thông tin tài chính về gia đình khá kỹ lưỡng: thông tin chi tiết về bố mẹ (nghề nghiệp, mức lương); tất cả các khoản thu của gia đình (từ tiền lương của cha mẹ, tiền thuê nhà, tiền cổ phiếu, tiền chứng khoán, v.v.); thông tin nhà đất; khai kê rõ mấy khoản chi tiêu một năm của gia đình bạn (tiền quần áo, giáo dục, thuốc men, v.v.). Nói tóm lại, ISFAA điền khá phức tạp, còn COF thì mình thấy cũng không quá khó điền. Nhưng mà yên tâm đi, có VELA thì mọi chuyện đều mượt hết!

- CSS Profile (College Scholarship Service Profile)

Là hồ sơ xin trợ cấp tài chính chung cho phần lớn trường đại học ở Mỹ do College Board xây dựng. Mặc dù phần lớn trường chấp nhận sinh viên quốc tế nộp CSS, một số trường vẫn yêu cầu sinh viên dùng ISFAA. Khác với ISFAA và COF điền trên giấy thì CSS Profile là đơn tài chính online. Hầu hết các trường mình nộp đơn đều không yêu cầu mình nộp CSS Profile vì khi nộp CSS Profile cho mỗi trường các bạn sẽ mất 16 USD/trường cộng thêm 9 USD phí tạo hồ sơ ban đầu nữa. Nếu tiền là một vấn đề tài chính với bạn thì mình khuyên các bạn nên gửi mail cho trường yêu cầu nộp ISFAA thay vì CSS Profile để tiết kiệm tiền. Nếu trường cho thì quá tốt rồi, còn nếu trường không đồng ý thì lại phải chịu mất tiền nộp CSS thôi. Về cơ bản ISFAA và CSS Profile không khác nhau là mấy vì chúng đều là đơn xin hỗ trợ tài chính nên hãy cố gắng email cho trường để nộp ISFAA cho đỡ mất tiền nhé!

Parents' Income Confirmation - Bảng xác nhận lương của cha mẹ

Bảng xác nhận lương của cha mẹ thì chúng ta không có mẫu đơn sẵn để điền như ISFAA, COF, hay CSS Profile đâu. Bạn hãy chủ động bảo cha/mẹ xin bảng xác nhận lương của mình ở nơi làm việc nhé! Nếu cha/mẹ bạn là một giáo viên trường bình thường thì mình khuyên bạn nên tự viết luôn bảng xác nhận lương

của cha/mẹ bạn rồi mang đến cho trường xác nhận và ký. Còn nếu cha mẹ các bạn làm tại các công ty mà họ có khai sẵn bảng lương cho rồi thì tốt quá nha!

Lưu ý: Bảng xác nhận lương của cha mẹ bạn phải là XÁC NHẬN LƯƠNG CỦA MỘT NĂM nha chứ không đơn thuần chỉ là XÁC NHẬN LƯƠNG CỦA MỘT THÁNG nhe.

- Bank Statement - Sao kê số dư ngân hàng

Đây trùm cuối xuất hiện rồi. Nói thật với các bạn, trong toàn bộ cái hồ sơ tài chính thì cái phần sao kê số dư ngân hàng là phần mình khiến mình vật vã và mất ăn mất ngủ nhất. Ví dụ, gia đình bạn có thể đóng tối đa 25,000 USD/năm, vậy suy ra 4 năm là 100,000 USD. Vậy thì số tiền bạn có trong tài khoản ngân hàng phải là 100,000 USD vì trường yêu cầu phải chứng minh tài chính cho việc 4 năm đi học tại đó. Đối với một vài gia đình, việc có 100,000 USD trong tài khoản của họ thì là điều đơn giản nhưng đối với hầu hết các gia đình còn lại ở Việt Nam thì quả thật chả biết lấy đâu ra 100,000 USD để chứng minh tài chính. Lúc đó thì chỉ còn một cách là bố mẹ các bạn phải tạm thời vay tiền từ người thân bạn bè, vận dụng tối đa các mối quan hệ để chứng minh tài chính thôi. Chúc các bạn thật suôn sẻ!

Một lời khuyên chân thành của mình cho việc khai đơn hỗ trợ tài chính mà mình rút ra được sau một năm nộp đơn vất vả:

Đương nhiên, số tiền bạn đóng được ảnh hưởng đến việc bạn có được nhận hay không nhưng tin mình đi, tất cả đều là một chữ "duyên." Nếu các bạn khai mình có thể đóng tối đa 25,000 USD/năm cho trường nhưng thật sự gia đình các bạn và cả chính bản thân bạn phải chật vật lắm mới kiếm được 25,000 USD/năm để đóng cho trường thì mình khuyên bạn nên khai xuống 20,000 USD/năm vì thật sự các chi phí phát sinh (tiền vé máy bay, bảo hiểm, tiền sách, phí thi các chứng chỉ

chuyên ngành, phí sinh hoạt, v.v.) độn lên khiến gia đình các bạn cũng rất vất vả. Vậy nên cứ khai số tiền trong tầm khả năng của gia đình mình nhé!

CHƯƠNG 18: PHỎNG VẤN TRỰC TUYẾN VÀ TRỰC TIẾP

Hãy luôn tận dụng mọi cơ hội để gặp mặt trực tiếp, tuy nhiên đừng quá hi vọng vào những đợt phỏng vấn thành công.

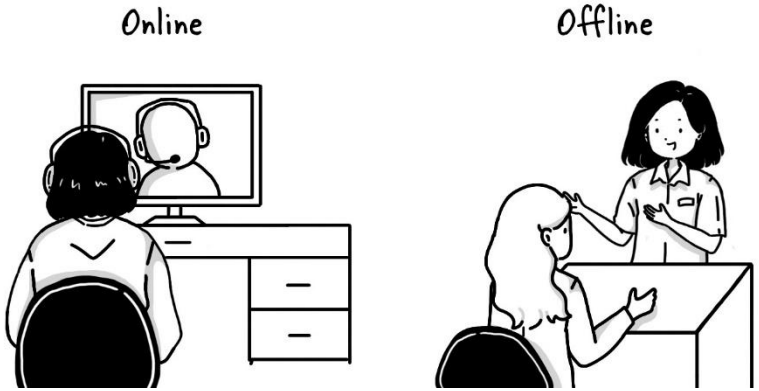

Cái gì, phỏng vấn với ai?

Thường thì các trường sẽ yêu cầu bạn phỏng vấn với cựu sinh viên hoặc nhân viên tuyển sinh của trường. Cuộc phỏng vấn có thể được thực hiện trực tuyến qua Skype/Google Hangouts, hay một số trường trong năm 2022 như Rhodes College, DePauw University, Colgate University, Trinity College, Macalester College, v.v. cử nhân viên tuyển sinh sang Việt Nam để phỏng vấn trực tiếp. Một số trường khác có cựu học sinh đang làm việc tại Việt Nam cũng có thể sắp xếp cho bạn phỏng vấn với cựu học sinh của họ tại Thành phố Hồ Chí Minh hoặc Hà Nội.

Ủa, phỏng vấn để làm gì?

Trường phỏng vấn là để xem bạn có thật sự là con người bạn đã thể hiện trong hồ sơ hay không. Ngoài ra việc gặp mặt trực tiếp có thể giúp trường đánh giá được bạn tốt hơn nữa.

Thế gặp mặt thì mình phải chuẩn bị cái gì?

Đầu tiên là ăn mặc lịch sự. Nếu bạn phỏng vấn qua Zoom thì trên mặc sơ mi cà vạt, dưới mặc quần đùi cũng chả sao. Tuy nhiên nếu bạn đi phỏng vấn trực tiếp thì cứ đồng phục mà tiến thôi.

Tiếp theo là cười, hãy cười tự nhiên, vui vẻ như đang gặp một người bạn, nhớ là bạn thôi nhé chứ không phải bạn thân mà cợt nhả, sẽ bất lịch sự lắm.

Trước khi gặp người phỏng vấn bạn nên thử tìm kiếm thông tin về người đó qua mạng từ những nguồn như trang web của trường, Facebook, LinkedIn, v.v. để hiểu đối tượng phỏng vấn mình là ai, có mối quan hệ với trường như thế nào, để từ đó dễ dàng tạo mối quan hệ. Ví dụ người phỏng vấn bạn đã tốt nghiệp ngành tâm lý mà bạn cũng đang nộp ngành này thì có thể hỏi họ về kinh nghiệm học các môn tâm lý tại trường.

Năm nay trong nhóm chúng mình có một chị được trường Vassar College sắp xếp phỏng vấn với một cựu học sinh tốt nghiệp từ năm 1976 của trường. Ông ấy là người Mỹ và hiện đang là phó giám đốc một công ty thức ăn chăn nuôi lớn ở Việt Nam. Chị ấy rất run khi phải phỏng vấn với một người tuổi như ông của mình mà còn "tai to mặt lớn" nữa. Nhưng hóa ra khi phỏng vấn thì ông ấy rất thân thiện và cởi mở.

Ngoài ra, bạn chú ý là trường cũng có thể sẽ Google về bạn. Chính vì thế nếu có những bài viết hoặc hình ảnh gây phản cảm trên mạng xã hội thì bạn cần xóa ngay đi nha. Nói một cách ngắn gọn thì bạn cần phải làm sạch hồ sơ trực tuyến của mình trước khi gửi đơn cho trường đấy.

Tiếp theo, bạn phải tới sớm. Ví dụ nếu phỏng vấn trực tuyến thì bạn nên kiểm tra mạng Internet chạy tốt và bạn có thể đăng nhập sớm 5 đến 10 phút để chờ. Nếu bạn phỏng vấn trực tiếp thì nên đến chỗ hẹn sớm ít nhất 5 tới 10 phút.

Trong lúc phỏng vấn, bạn nên chuẩn bị tinh thần cho những tình huống xấu nhất. Ví dụ đang thao thao bất tuyệt trên Skype thì cúp điện, hoặc khi gặp trực tiếp trong một hội trường thì cuộc hẹn có thể bị hủy vì lý do bất khả kháng. Trong những trường hợp như vậy bạn nên giữ bình tĩnh và có thể hài hước một chút nếu được. Nếu mạng không chạy tốt thì trước đó bạn nên liên hệ với người phỏng vấn qua WhatsApp, Viber để nếu mất Wifi thì vẫn liên lạc được qua 4G. Nếu cuộc hẹn trực tiếp bị hủy thì bạn tìm cách hẹn lại sau.

Cuối cùng, sau cuộc phỏng vấn, dù bạn cảm thấy tốt hay xấu thì vẫn phải gửi một email cảm ơn người phỏng vấn trong vòng 24 giờ. Bạn cần có một thái độ thật tốt trước, trong, và cả sau khi phỏng vấn.

Hiểu rồi, xem lại cách ăn ở, thế mình cần chú ý những câu hỏi gì?

Bạn đừng chỉ quá quan trọng trường sẽ hỏi gì mà nên chuẩn bị luôn những câu hỏi khó cho người phỏng vấn. Điều này sẽ giúp cuộc phỏng vấn trở thành một cuộc hội thoại hai chiều và người phỏng vấn sẽ có ấn tượng tốt và sâu sắc hơn về bạn.

Những câu hỏi mà bạn có thể gặp phải đó là:

- Giới thiệu về bản thân bạn: trường lớp, môn học chuyên, sở thích, đam mê, v.v.
- Điều gì khiến bạn khác biệt?
- Bạn làm gì trong thời gian rảnh? (Chơi game hoặc đọc truyện ngôn tình không được tính.)
- Bạn thường làm gì sau giờ học?

- Mục tiêu dài hạn của bạn là gì? Bạn nghĩ mình sẽ trở thành một người thế nào sau 5 năm hoặc 10 năm? Và nếu được trường nhận thì bạn sẽ tận dụng những gì ở trường để giúp bạn đạt được ước mơ này?
- Mô tả một chút về gia đình của bạn.
- Bạn định nghĩa thành công là gì?
- Bạn thần tượng/hâm mộ ai và bạn học hỏi được điều gì từ người đó? (Nếu bạn chọn Hồ Ngọc Hà, Sơn Tùng – MTP, Nguyễn Quang Hải, Đặng Văn Lâm, v.v. thì nên tập trung vào tính cách của người đó chứ không phải chỉ vì "anh Lâm Tây quá đẹp trai.")
- Trong trường, bạn thích hay ghét môn học nào nhất và tại sao?
- Trải nghiệm cấp 3 nào quan trọng nhất với bạn?
- Tại sao bạn lại chọn hoạt động ngoại khóa đang tham gia? Bạn đã học hỏi được điều gì và trưởng thành ra sao khi tham gia hoạt động?
- Bạn có đi làm thêm hay không? Nếu có thì bạn làm gì và bạn đã học hỏi được điều gì?
- Bạn đã đọc những cuốn sách nào? Bạn có thể giới thiệu cho tôi một cuốn và giải thích tại sao bạn thích cuốn sách đó hay không?
- Hãy chia sẻ một trải nghiệm mà bạn cảm thấy tức giận/buồn/thất bại/áp lực, và bạn đã làm gì để vượt qua những cảm xúc tiêu cực đó?

Trường có thể hỏi bạn rất nhiều thứ, vì vậy nên chuẩn bị càng kỹ càng tốt. Ngoài ra, bạn cũng nên chủ động hỏi lại người phỏng vấn luôn.

Mình phải hỏi gì đây?

Ủa, thế bạn không tò mò về trường à? Chẳng hạn như:

- Trải nghiệm gì thú vị nhất tại trường?
- Điều gì là thử thách lớn nhất khi học tại trường?
- Kinh nghiệm để xin làm nghiên cứu/thực tập/tìm việc trong trường.

- Lời khuyên của người phỏng vấn để học tốt và tận dụng mọi cơ hội trong trường.
- Nếu là cựu học sinh thì bạn có thể hỏi thêm lời khuyên về nghề nghiệp hoặc nhờ người đó chia sẻ kinh nghiệm làm việc với bạn.

Đấy, nói chung là bạn không tìm được thông tin gì trên trang web của trường thì cứ thoải mái hỏi người phỏng vấn là được.

Hiểu rồi, thái độ tốt, phỏng vấn tự tin vui vẻ, câu hỏi "sâu sắc", còn gì nữa không?

Đơn giản vậy thôi nên cứ chuẩn bị thật kĩ.

Được rồi, thế bước tiếp theo là gì?

À, sau khi bạn đã nộp hồ sơ, bài luận chính, bài luận phụ, gửi điểm, gửi hồ sơ xin hỗ trợ tài chính, phỏng vấn, bạn vẫn cần phải chủ động kiểm tra hoàn tất hồ sơ…

CHƯƠNG 19: HOÀN TẤT HỒ SƠ VÀ LIÊN LẠC VỚI TRƯỜNG

Hãy luôn cẩn thận với cách trao đổi với trường vì ấn tượng đầu tiên luôn khó phai.

Hả, mình đã nộp hết rồi, còn hoàn tất hồ sơ gì nữa?

À đúng, bạn đã có thể nộp hồ sơ, gửi điểm, gửi giấy tờ tài chính, nhưng chỉ khi nào trường xác nhận qua email hoặc qua tài khoản của trường rằng hồ sơ đã hoàn tất thì bạn mới có thể yên tâm. Ví dụ bạn gửi điểm IELTS mà trường chưa nhận được, thư giới thiệu của giáo viên đã nộp nhưng trường không ghi nhận vào trong hồ sơ của bạn, giấy tờ tài chính bạn tải lên chưa phù hợp với tiêu chuẩn của trường và không được xét, bạn chưa tải bản chụp hộ chiếu như trường đã yêu cầu, v.v. Tất cả những yếu tố đó có vẻ nhỏ nhưng có thể làm hồ sơ bạn chưa hoàn tất.

Thế hậu quả của việc hồ sơ không hoàn tất là gì?

À thì đương nhiên là trường nhận tiền nộp hồ sơ của bạn và… cười thôi. Hồ sơ không hoàn tất thì nhân viên xét tuyển sẽ không xem dù bạn có đóng bao nhiêu tiền đi chăng nữa. Thế nên để tránh trường hợp bị mất tiền oan ức, bạn cần kiểm tra tình hình hồ sơ của mình hàng tuần sau khi nộp.

Hàng tuần lận á?

Đúng rồi, bạn nộp hồ sơ Common App xong thì trường sẽ gửi email cho bạn một tài khoản truy cập vào cổng thông tin (portal) của trường để kiểm tra tình trạng hồ sơ.

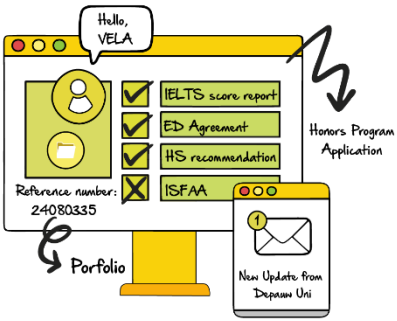

Đương nhiên, những giấy tờ trường đã nhận sẽ được xác nhận trên đấy, còn những giấy tờ còn thiếu cũng sẽ được ghi nhận luôn. Trách nhiệm của bạn là phải đảm bảo nộp tất cả những gì trường yêu cầu trước hạn, nếu không thì "tạm biệt" hồ sơ của bạn đi nhé. Thành ra sau khi nộp hồ sơ trên Common App thì bạn phải đăng nhập vào những tài khoản trường đã cho hàng tuần để kiểm tra và chỉ khi nào bạn thấy mọi thứ hoàn tất thì mới có thể yên tâm.

Thế lỡ mình đã gửi điểm rồi mà trường vẫn không nhận được thì phải làm sao?

Đầu tiên, bạn cần phải gửi email hỏi văn phòng tuyển sinh của trường ngay. Chú ý là do phòng tuyển sinh nhận rất nhiều email từ học sinh nên trong từng email bạn phải luôn cung cấp những thông tin sau:

- Họ tên đầy đủ;
- Ngày sinh;
- Số hồ sơ.

Với những thông tin này thì văn phòng tuyển sinh mới biết bạn là ai để trả lời cho đúng. Nếu bạn đã nộp điểm SAT chẳng hạn nhưng trường chưa nhận được thì bạn chụp màn hình máy tính hiển thị việc bạn đã yêu cầu gửi điểm cho trường, sao chép màn hình đó vào trong email để nhờ trường kiểm tra lại. Bạn có thể sử dụng công cụ Snipping Tool trong Windows để cắt dán nhanh chóng.

Cho mình ví dụ đi.

Một email mẫu như sau ha:

Letter

admission@university.edu Cc Bcc

[Double check on SAT score]

Dear Admission Officer,

My name is … . I am an international student studying at … in Vietnam. My application ID to your school is … . My date of birth is … May I ask for your help to double check on the SAT score I sent? As per below screenshot, I requested College Board to send SAT score on [ngày yêu cầu gửi]. However, up until now, the application status still does not reflect this. I'm worry that my application might be completed. Thus, can you help me?

Thanks and best regards,

Send

Đấy, chỉ cần 1 email đơn giản vậy thôi. Bạn hãy nhớ rằng phải luôn lịch sự ngay trong lúc hỏi và phải đưa thông tin đầy đủ để phòng tuyển sinh tra cứu.

Thế nếu mình gửi email mà họ không trả lời thì sao?

Thường thì các trường sẽ có nhân viên trả lời email cho bạn. Nếu sau 1 tuần mà bạn không nhận được hồi âm thì bạn nên gửi thêm 1 email nữa để nhắc. Nếu bạn liên tục gửi email hàng tuần mà trường vẫn không trả lời thì có nguy cơ là trường sẽ không trả lời luôn vì quá nhiều hồ sơ. Điều này có thể dễ dàng xảy ra với những trường đại học công lớn có số lượng học sinh trên 30,000 như Ohio State University hoặc University of Miami. Đơn giản là họ quá bận để trả lời email của bạn. Vì thế bạn cứ chuẩn bị tâm lý là mất tiền nộp hồ sơ nhé.

Ơ, vô lý thế, thế mình không nộp những trường như vậy luôn.

À không, bạn vẫn cứ nộp nếu bạn thích vì việc trả lời hay không nhiều khi cũng là "hên xui" ở những trường này. Đã có những bạn gửi email được trường trả lời nhưng những bạn khác, cùng nội dung, cùng cách thức viết, trường lại không trả lời. Nói chung, nhiều khi cứ phải nhờ ông bà phù hộ vậy.

Những trường như vậy có nhiều không?

Không nhiều lắm đâu nên bạn cũng đừng lo. Bạn cứ chuẩn bị tâm lý trong 20 trường nộp thì có thể 1 tới 2 trường không trả lời email.

Rồi, hiểu rồi, theo dõi thường xuyên hồ sơ, liên lạc ngay với trường nếu chưa thấy hoàn tất. Thế nếu hoàn tất rồi thì sao?

Thì bạn gửi ngay một email cảm ơn trường và chờ đến khi có kết quả. Trong quá trình chờ nếu như bạn có thông tin nào cần cập nhật, ví dụ như điểm học kỳ 1, điểm ACT/SAT cao hơn thì cứ chủ động email gửi trường để cập nhật. Nếu mọi thứ đã xong thì bạn chờ kết quả thôi. Tuy nhiên bạn cần phải chuẩn bị tâm lý thật vững cho ngày đấy…

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 19

[Lý Nhật Hưng]

Đã nộp, đã nộp, đã nộp. Từng đợt pháo bông tràn lên màn hình máy tính dường như kéo đi hết cả tấn áp lực nặng trịch đang ghì chặt lòng mình. Sà vào giường, mình hít một hơi thật sâu, rồi thở ra hết tất cả muộn phiền, giãn ra hết mớ gân cốt cứng đơ sau bao nhiêu giờ sửa hồ sơ miệt mài. Mình đã… hoàn thành?

Chưa!

Dù mình chẳng nỡ rời xa sự thoải mái tuyệt vời đó, nhưng mình vẫn phải tiếp tục chuyến hành trình còn lại để hoàn thành nốt hồ sơ du học. Và vẫn bài học quý giá như mọi khi: Không bao giờ được trì trệ!

Vậy nộp hồ sơ xong rồi thì bạn phải chuẩn bị thêm những gì?

Trước hết một thao tác mình thấy cực quan trọng chính là gửi và kiểm tra thư điện tử. Ngay khi vừa nộp hồ sơ xong, mình lập tức soạn đầy đủ các thư gửi đến các trường với cùng nội dung như sau: "Kính nhờ trường giúp em kiểm tra lại thông tin hồ sơ." Mục đích của việc gửi thư này là để mình có thể đảm bảo mình không sót bất cứ thông tin nào, cũng như giúp các nhân viên tuyển sinh có thể có ấn tượng sơ lược về "sự hiện diện" của hồ sơ mình. Thế nhưng việc tưởng chừng như đơn giản này lại cho mình một trải nghiệm khó quên.

Trong tất cả các nhân viên tuyển sinh mình gửi thư, thì có một thầy đã hồi âm thư mình với cách viết không được hài lòng lắm. Lúc đó mình hoảng thật sự, hỏi ra mới biết thư mình gửi thầy có một chỗ viết không được lịch sự, tuy không phải quá lớn, nhưng cũng đủ để khiến người ta khó chịu trong khoảng thời gian bận rộn đó. May mắn là chị cố vấn của mình đã trấn an mình rằng việc này không thật sự gây ảnh hưởng đến hồ sơ vì nhà tuyển sinh cũng sẽ không nhớ tên mình trong hằng hà sa số các bộ hồ sơ khác. Thế nhưng, mình nghĩ đây cũng là một kinh nghiệm nhớ đời! Vì vậy, nếu bạn chỉ mới viết thư điện tử (đặc biệt là bằng

tiếng Anh) những lần đầu, hãy chắc chắn rằng thư của bạn đã thật sự phù hợp với người nhận hoặc hãy đưa nó cho một người có trình độ kiểm tra lại nhé.

Tiếp theo đó chính là lên lịch hẹn phỏng vấn với các trường. Tuy rằng không phải trường nào cũng có phần phỏng vấn, nhưng nếu một ngày, bạn chợt nhận được một chiếc email mời bạn tham gia phỏng vấn với trường thì đừng ngần ngại mà hãy giành lấy cơ hội đó ngay nhé! Khi phỏng vấn với trường, bạn không chỉ thể hiện rõ hơn con người của bạn với nhà tuyển sinh, phô bày những kĩ năng bạn có, mà bạn còn giúp cho bộ hồ sơ của bạn thêm phần ấn tượng và đáng nhớ. Điều này sẽ giúp cho tỉ lệ nhận của bạn cũng được cải thiện phần nào đấy!

Tất nhiên, phỏng vấn chỉ mang lại kết quả tốt khi bạn đã chuẩn bị thật kĩ. Hãy nắm chắc chủ đề chung của bộ hồ sơ, hiểu rõ con người mà bạn muốn cho nhà tuyển sinh thấy, và tìm cách để truyền đạt những điều này bằng lời nói hiệu quả nhất. Hãy bắt đầu bằng những câu hỏi đơn giản như: "Tại sao bạn lại thật nổi bật?" hay "Bạn tự hào về điều gì ở bản thân?" Ngoài ra, bạn cũng nên tìm hiểu thật kĩ về trường để có thể nêu rõ lý do vì sao bạn chọn trường trong buổi phỏng vấn nhé!

Cuối cùng, một mẹo nhỏ siêu hữu ích mà mình học được ở VELA chính là gửi lời chúc đến các nhà tuyển sinh vào các dịp lễ. Tuy rằng mọi thứ chỉ cần đơn giản như một lá thư điện tử với vài lời chúc, nhưng nó cũng đủ để các nhà tuyển sinh có cái nhìn tốt hơn về bạn rồi đó!

Dù rằng bạn đã nộp hồ sơ nhưng bạn vẫn còn kha khá việc phải hoàn thành ở cuối chặng đường đáng nhớ này. Điều này không có nghĩa là bạn không được nghỉ ngơi, nhưng hãy nghỉ ngơi hợp lý để có thể đảm bảo được tiến độ của bộ hồ sơ bạn nhé!

[Lê Long Bảo Nhi]

Thật nhẹ nhõm khi bạn cuối cùng đã có thể bấm nút gửi hồ sơ Common App của mình cho các trường rồi phải không nào? Hãy dành cho bản thân một vài ngày thư giãn để nạp lại năng lượng cho bản thân nhé. Bạn vẫn còn kha khá việc cần làm sau khi đã nộp hồ sơ đấy.

Việc đầu tiên rất quan trọng mà bạn nên lưu ý đó chính là kiểm tra hộp thư email mỗi ngày, kể cả các phần thư spam hoặc thư quảng cáo, bởi vì bạn sẽ không muốn bỏ lỡ bất kì thông tin mới nhất nào đâu. Các trường phải tiếp nhận một số lượng lớn hồ sơ mỗi đợt nộp nên việc xảy ra thiếu sót là chuyện hết sức bình thường, các bạn đừng lo lắng quá khi lần đầu truy cập vào trang web cập nhật tiến độ hồ sơ (hay còn gọi là portal) và sau đó thấy một vài tài liệu còn thiếu. Trường sẽ có thời hạn nộp bổ sung nên chỉ cần bạn hoàn tất trước lúc đó thì hồ sơ của bạn vẫn sẽ ổn thôi nè!

Một lời khuyên nho nhỏ của mình là hãy chủ động gửi mail xác nhận với nhân viên tuyển sinh rằng bạn đã bổ sung phần ABC, XYZ nào đó trên portal và nhờ họ kiểm tra xem có nhận được hay chưa. Điều đó sẽ giúp bạn cập nhật tiến độ hồ sơ một cách chính xác nhất.

Mình từng gửi mail cho mỗi một trường trong đợt nộp Early Decision 1 và Early Action để kiểm tra tiến độ vì thật trùng hợp làm sao khi đa số các trường đều không nhận được bảng điểm SAT và IELTS của mình. Mình hoàn toàn có thể bổ sung trực tiếp lên trang Portal nhưng đáng tiếc là không phải trường nào cũng cho mình tự tải bảng điểm lên. Ví dụ như đối với trường Miami Ohio University, mình đã gửi file PDF cho nhân viên tuyển sinh qua email để họ cập nhật vào hồ sơ giúp mình. Qua đó, mình muốn nhấn mạnh rằng không ai biết bạn cần hỗ trợ gì nếu như bạn không nhờ đến họ. Nhân viên tuyển sinh của trường thường phản hồi trong thời gian ngắn và họ sẽ hỗ trợ cho bạn hết mình nên bạn đừng ngại liên lạc với họ nhé.

Nếu bạn không biết phải viết mail như thế nào thì mình hoàn toàn đồng cảm vì mình cũng từng như thế. Bạn có thể tham khảo qua mẫu thư trong lớp thầy Nam giới thiệu (mail kiểm tra giấy tờ, mail lên lịch hẹn phỏng vấn với nhân viên tuyển sinh, v.v.) đồng thời sử dụng công cụ như Grammarly để kiểm tra chính tả và ngữ pháp. Một vài lần gửi mail như thế sẽ nhanh chóng giúp bạn thành thạo hơn thôi.

Chúc các bạn hoàn thiện bộ hồ sơ một cách trọn vẹn nhất trong kỳ nộp năm sau!

[Lê Đoàn Quang Huy]

Nếu mọi người đã đến được bước này thì, xin chúc mừng các bạn, thời kì khó khăn và "trầm cảm" nhất đã sắp qua đi rồi. Tuy nhiên, các bạn không nên chủ quan vì đây cũng là giai đoạn mà những thiếu sót bắt đầu xuất hiện nhiều hơn.

Một đến hai ngày sau khi nhấn nút gửi hồ sơ của mình trên Common App thì những email chứa đường dẫn đến cổng thông tin (portal) của các trường sẽ dần xuất hiện trong hộp thư của chúng ta. Chính vì vậy, các bạn phải kiểm tra hộp thư liên tục - kể cả hộp thư rác. Cứ "ting ting" là mở ra xem liền!

Sau khi đã tạo tài khoản trên cổng thông tin của từng trường thì các bạn có thể tải lên những thông tin được trường yêu cầu nhé. Ở đây có một lưu ý cực kỳ quan trọng đó là sự cẩn thận, đặc biệt là những tài liệu liên quan đến tài chính gia đình. Ngoài ra, sẽ có một số trường nhờ các bạn điền thêm một số thông tin nên hãy điền thật chậm và để ý các số liệu nhé (cứ xem đó như kỳ thi SAT vậy). Điền xong rồi thì cũng đừng vội nộp. Các bạn hãy chụp lại màn hình phần mình điền đó và nhờ thầy Nam hoặc các anh chị hướng dẫn mình duyệt qua nha. Hầu hết những thông tin chúng ta gửi trên cổng thông tin sẽ ảnh hưởng trực tiếp kết quả đậu rớt đó! Nếu thầy đã chốt rồi thì các bạn có thể nộp.

À, còn một số trường sẽ yêu cầu các bạn gửi bảng điểm thi IELTS và SAT từ các cơ sở chính thức như IDP, British Council, và College Board đó nha. Khi nộp hồ sơ cho đại học Richmond, ban tuyển dụng đã yêu cầu mình gửi bảng điểm IELTS chính thức từ cơ sở thi nên mình đã tìm hiểu về quá trình làm. Cũng tương đối đơn giản thôi, các bạn có thể đến trực tiếp văn phòng hay gọi điện cho bộ phận hỗ trợ của IDP và họ sẽ đưa cho bạn một tờ giấy (hoặc là form nếu bạn làm qua mạng) để điền những thông tin cần thiết như Chứng minh nhân dân, Thời điểm thi chứng chỉ, Địa chỉ trường mình sẽ gửi đi (có cả mã code của trường nhé), v.v. Sau khi trung tâm xác nhận hết những thông tin thì họ sẽ gửi giúp mình với một khoản phí. Khoảng một tuần sau thì trên cổng thông tin của đại học Richmond đã

thông báo nhận được bảng điểm của mình. Về điểm SAT thì các bạn cũng sẽ làm tương tự nha.

Trong quá trình hoàn tất hồ sơ, sẽ có những lúc mà thông tin trong hồ sơ của các bạn bị mất đi hoặc chưa được cập nhật trên trang thông tin của mình ở các trường đại học. Nhưng không sao đâu, các bạn hãy giữ bình tình và giải quyết vấn đề thôi. Vì ban tuyển sinh phải nhận một lượng lớn các hồ sơ từ khắp các nơi nên sai sót hay tiến độ cập nhật chậm là không thể tránh khỏi. Chính vì vậy, nếu sau một tuần ta vẫn chưa thấy "tích xanh" trong phần thông tin đã được gửi đi thì ta phải chủ động liên hệ trường nhé. Trong email, ta phải xác minh với họ đã tải lên những tài liệu nào và nhờ họ kiểm tra giúp mình. Ngoài ra, các bạn nên cung cấp cả ID trên Common App và trên cổng thông tin của trường đó (nếu có) để ban tuyển sinh có thể tra cứu trên hệ thống sớm nhất có thể nha.

Trong quá trình hoàn tất hồ sơ của bản thân, vì có một sai sót nhỏ trong thông tin tài chính nên mình đã phải cập nhật lại toàn bộ với các trường. Vì trên cổng thông tin chỉ được nộp một lần nên mình đã liên hệ với tất cả những nhà tuyển sinh. Email để viết cho việc đó cũng rất đơn giản. Các bạn cũng sẽ đưa ra ID của mình, lí do cho việc cập nhật này và tệp tin ở cuối thư thôi. Ngoài ra các bạn cũng hãy gửi đến họ lời cảm ơn và chúc một ngày tốt lành nhé; điều đó sẽ tạo thiện cảm và những nhà tuyển sinh sẽ giúp đỡ hết mình.

Dù việc liên lạc với văn phòng tuyển sinh là rất cần thiết và gấp rút nhưng mọi người không nên gửi mail liên tục khiến họ quá tải. Hành động này sẽ không chỉ gây ấn tượng xấu cho ban tuyển sinh trường mà còn có thể khiến cho những email của mình bị đưa vào mục "Thư rác" của Gmail. Một việc mà các bạn cần lưu ý để có thể được trả lời sớm nhất đó chính là xác định thời gian tốt. Mỗi nước có một múi giờ khác nhau, vì vậy hãy tìm hiểu kĩ trước khi gửi mail cho họ. Hơn nữa, các bạn không nên gửi mail vào cuối tuần vì họ thường sẽ không đọc email.

Một mẹo nữa cho các bạn đó là hãy viết mail sớm sau đó đặt lịch hẹn đến giờ sẽ gửi chứ đừng đợi đến gần thời gian đó mới bắt đầu viết và gửi email. Điều này sẽ rất có lợi vì những mail trong hộp thư chờ gửi có thể được xóa bỏ hoặc chỉnh sửa lại nên nếu có phát hiện lỗi sai thì mọi người vẫn có thể cứu lại được. Ngoài ra, việc chuẩn bị email trước và đặt thời gian cũng là một tác phong làm việc nghiêm chỉnh nên cần được làm quen và thực hiện khi sớm nhất có thể.

Tuy nhiên, việc liên hệ nhà trường không chỉ để cập nhật thông tin cho hồ sơ của mình. Những email viết cho trường còn có thể để làm thân với nhà tuyển sinh. Trong dịp lễ như Giáng sinh, Lễ Tạ Ơn, Ngày Lao Động Quốc tế, v.v. các bạn nên viết thư để chúc những ban tuyển sinh ở các trường. Điều này sẽ tạo ấn tượng tốt với họ, cũng như là giúp họ nhớ đến bạn trong quá trình duyệt hồ sơ. Nhưng đừng để đến ngày đó mới gửi nha. Không ai đọc đâu! Theo mình thì trước đó một tuần hoặc thậm chí là 10 ngày là hợp lí nhất.

Về công cụ để viết thư cho trường, mình thường sử dụng Grammarly để kiểm tra chính tả và Quillbot để "đa dạng hóa" câu từ. Các bạn có thể làm giống mình với những thư đầu như vậy. Từ từ chúng ta sẽ quen và có thể viết cho mình những email cực kì chuyên nghiệp thôi!

[Đặng Thảo Nguyên]

Xin chúc mừng vì bạn đã gần đến cuối chặng đường rồi đấy! Nhưng cũng chớ mải vui mà quên nhiệm vụ của bản thân nhé. Mình ở đây để nhắc các bạn rằng khoảng thời gian này sẽ vô cùng quan trọng khi bạn phải liên tục cập nhật bộ hồ sơ của mình trên portal của các trường đấy.

Mình xin nhắc lại là vô cùng quan trọng! Vì không phải cứ điền đầy đủ hồ sơ trên Common App là đã xong đâu. Tụi mình phải theo dõi kỹ lưỡng bằng cách kiểm tra mail mỗi ngày (kể cả phần spam và phần quan trọng) để nhận được thông tin về tài khoản portal và nộp những tài liệu bị thiếu. Một mẹo nhỏ của mình là khi đã nhận được email có đầy đủ thông tin để đăng nhập vào portal rồi, bạn có thể gắn dấu sao những email đó để giúp cho việc tra cứu sau này được thuận tiện hơn.

Sẽ có một số trường yêu cầu bạn phải nộp điểm IELTS và SAT "official", có nghĩa là bạn không thể tự nộp điểm mà phải thông qua tổ chức đã đăng ký thi (Ví dụ: IDP, British Council là 2 tổ chức thi IELTS và College Board là tổ chức thi SAT). Cách thức thì cũng khá đơn giản thôi, tụi mình có thể đến nhờ họ trực tiếp hỗ trợ hoặc làm online luôn. Với cá nhân mình thì mình đã lên web của IDP và điền thông tin vào bảng PDF (gồm thông tin cá nhân của bản thân cũng như tên và địa chỉ của trường mà bạn muốn gửi điểm), và tất nhiên tụi mình phải trả một khoản phí nhỏ là 12 USD để gửi điểm SAT đến mỗi trường và 120,000 VNĐ để gửi điểm IELTS đến mỗi trường (trong trường hợp bạn đã nhận điểm hơn 2 tháng đối với bài thi IELTS). Tuy nhiên, trong một số trường hợp, tụi mình có thể gửi mail cho trường và xin tự nộp điểm các bài thi chuẩn hóa, nhưng nhớ là phải soạn mail thật chỉn chu và lịch sự nha. Ngoài những thứ nêu trên, mình còn phải nộp lại rất nhiều thứ khác mặc dù đã điền trong Common App rất kỹ. Thế nên, với những ai có một danh sách dài các trường đại học thì phải cẩn thận trong việc điền hồ sơ,

tránh nộp thiếu và sai thông tin nhé. Vì trách nhiệm của bạn là kiểm tra xem thông tin đã đúng và đủ chưa, chứ không phải trường đâu!

Đối với mình, khoảng thời gian này hồi hộp hơn mình tưởng nhiều. Mình rút ra được kinh nghiệm xương máu là để có kết quả sớm trong đợt Early Decision hay Early Action thì các bạn phải tranh thủ nộp đầy đủ tài liệu bổ sung lên portal càng sớm càng tốt. Như vậy thì các bạn sẽ vừa nhận được kết quả sớm, vừa có thời gian chuẩn bị cho đợt nộp Regular Decision sau đó nếu vẫn chưa ưng ý với kết quả đợt trước.

Cuối cùng, mình chỉ muốn nhắc các bạn rằng khoảng thời gian này đã là giai đoạn cuối cùng rồi nên tụi mình phải cố gắng hơn nữa thôi. Chúc các bạn sẽ thật nổ lực và phấn đấu để hoàn tất bộ hồ sơ nhé.

PHẦN 3

VỀ ĐÍCH

PHẦN 3: VỀ ĐÍCH

CHƯƠNG 20: BIẾN ĐỘNG TÂM LÝ CỦA BẠN TRONG QUÁ TRÌNH NỘP HỒ SƠ

Quá trình nộp hồ sơ sẽ giúp bạn trưởng thành hơn về mặt tâm lý.

Ủa, nộp hồ sơ đại học thôi mà, làm gì mà phải chuẩn bị tâm lý ghê vậy?

Bạn đã xem những chương trình truyền hình thực tế như "Cuộc đua kỳ thú" (The Amazing Race) chưa? Nộp hồ sơ du học cũng na ná như vậy đấy! Bạn sẽ có những cảm giác từ chờ đợi tới hụt hẫng thất vọng. Bạn sẽ cảm giác như là cả thế giới đang chống lại mình. Bạn sẽ ghen tị, tức giận, chán nản, rồi vui mừng tột đỉnh. Bạn sẽ cáu gắt với chính bản thân, với bố mẹ, và những người chung quanh. Bạn sẽ tự hỏi việc mình cố gắng thi IELTS, ACT/SAT suốt thời gian qua để làm gì. Và điều đặc biệt hơn là bạn có thể trải qua những cung bậc cảm xúc đó ngay trong cùng một ngày, thậm chí đó có thể là ngày mùng một Tết.

Ghê vậy?

Đúng là ghê chứ. Đầu tiên là bạn sẽ thấy cực kỳ áp lực: áp lực ôn và thi IELTS, ACT/SAT hay cả AP, áp lực từ việc giữ điểm trung bình trong trường trên 8.5,

thậm chí áp lực “phải vào trường cao" từ bố mẹ hay áp lực “phải xin nhiều tiền” do điều kiện gia đình, v.v. Ngoài ra nếu là học sinh trường chuyên, bạn sẽ thấy nhan nhản việc các bạn khác có điểm SAT trên 1500. Nhìn bạn bè xung quanh mình đạt điểm cao sẽ tạo thêm áp lực cho bạn. Bên cạnh đó, áp lực thời gian về việc nộp hồ sơ đúng hạn cũng rất nặng nề.

Sau áp lực, cảm xúc tiếp theo là sự chờ đợi mòn mỏi. Bạn đã có người yêu chưa?

Chưa, nhưng điều đó thì có liên quan gì?

À, sự chờ đợi đó giống như lúc một bạn trai hồi hộp chờ bạn gái hơn một tiếng đồng hồ để đi chơi. Bạn sẽ có những ngày chỉ ngồi nhìn màn hình đờ đẫn và nhấn phím F5 liên tục. Khi bạn đi thi IELTS, SAT và cả AP thì phải từ 2 tới 6 tuần sau bạn mới có điểm. Khi bạn nộp hồ sơ tháng 10 thì tháng 12 mới có kết quả. Thậm chí bạn nộp tháng 12 thì phải tới tháng 3 mới có kết quả. Rồi sau đó bạn lại phải chờ tới tháng 5 mới xin phỏng vấn visa. Sau khi có visa rồi bạn sẽ phải chờ thêm 3 tháng nữa mới có thể bay sang Mỹ bắt đầu việc học. Quá trình nộp hồ sơ là một quá trình thử thách kiên nhẫn.

Những lúc như vậy, bạn là một quả bom hẹn giờ. Chỉ cần ba mẹ hay bạn bè hỏi thăm tình hình thôi cũng có thể khiến bạn nổi cáu.

Nghiêm trọng thế cơ à?

Chưa nghiêm trọng lắm đâu, bạn sẽ còn trải qua cảm giác thất vọng và buồn tột độ nữa kìa. Bạn nộp 20 trường thì cứ lên tâm lý sẽ có thể bị 10 trường từ chối, trong đó có cả những trường bạn mơ ước. Tệ hơn nữa, vì các trường thường trả lời cùng thời điểm nên trong một ngày bạn có thể nhận tới ba, bốn lời từ chối. Bạn sẽ buồn, rất buồn, rất thất vọng về bản thân. Bạn chỉ biết tự nhủ “Mình là đứa xui nhất cuộc đời này”. Nếu như trong một tuần mà bạn nhận một lúc 10 thư từ chối thì bạn sẽ không chỉ buồn mà còn mất phương hướng, mất niềm tin vào việc nộp hồ sơ, việc du học, vào cả công sức mình đã bỏ ra. Bạn có thể sẽ khóc rất

nhiều và cũng rất hoang mang về tương lai của bản thân nữa. Bạn sẽ biết mình đang ở điểm thấp nhất cuộc đời khi bạn thấy việc đi bán bong bóng hoặc kẹo kéo sau khi tốt nghiệp cấp 3 như lời bố mẹ dọa cũng trở nên… hợp lý.

Còn có gì tệ hơn nữa không?

Có chứ, tệ hơn nữa là khi bạn đang buồn như vậy rồi nhưng cứ lướt Facebook là lại thấy một người cùng trường hoặc cùng lớp đã đạt được học bổng cả 200,000 – 300,000 USD để đi học 4 năm. Thậm chí bạn và đứa bạn thân nhất cùng nộp Early Decision vào một trường, nó thì đậu với học bổng siêu nhiều, còn bạn thì rớt. Hơn nữa, Facebook không chỉ hiển thị kết quả của một người mà còn nhiều người cùng nộp hồ sơ tương tự như bạn. Từng lời khoe hay những câu bông đùa trên trang Facebook sẽ là những vết dao "khoét sâu" vào nỗi đau của bạn ngày qua ngày luôn.

Khiếp, thế mình tắt Facebook đi thì sao?

Chắc chắn là không trốn được vì bạn vẫn phải đi học. Bạn cứ yên tâm là nếu một người đậu trường nổi tiếng thì cả trường đều sẽ biết. Các thầy cô sẽ tuyên dương trước lớp. Thậm chí đứa bạn thân của bạn ngay khi có kết quả sẽ chạy qua hỏi bạn và khoe kết quả của nó.

Thế có lối thoát nào cho mình không?

À có chứ, "và con tim sẽ vui trở lại" khi bạn được một trường nào đó chấp nhận. Tuy nhiên, niềm vui đó sẽ còn phụ thuộc vào mức độ yêu trường của bạn cũng như mức tiền bạn nhận được. Đau khổ nhất là khi trường nhận bạn nhưng lại không cho bạn đủ tiền để đi học. Bạn không đến được với người yêu vì nhà không có điều kiện ấy.

Đương nhiên, niềm vui lớn lao nhất sẽ là khi trường Early Decision của bạn quyết định nhận và cho bạn đủ tiền. Bạn sẽ lên Facebook đổi ngay logo trường làm ảnh

đại diện, đổi cả hình nền làm cảnh của trường, nói chung là tất tần tật mọi thứ đủ để tất cả mọi người biết và ghen tị.

Thế mình làm sao để kiểm soát những cảm xúc này và không để nó ảnh hưởng tới mọi việc mình làm?

À, điều đầu tiên là bạn nên… chấp nhận rằng bản thân sẽ đi tàu lượn cảm xúc như vậy. Vui lên đi, đây sẽ là những trải nghiệm rất có ích cho việc du học cũng như xin việc sau này của bạn. Bạn sẽ trải qua tất cả những cảm xúc ấy trong 4 năm đại học: vui khi có việc làm thêm, cáu gắt khi bố mẹ cứ thăm hỏi mỗi ngày, chờ đợi kết quả thi học kỳ, buồn tột độ khi một bài tập mình đã chuẩn bị rất kỹ nhưng chỉ được B, lo lắng và áp lực giữ học bổng khi bị điểm kém. Chưa kể việc bạn có người yêu và những cung bậc cảm xúc của việc yêu đương nữa. Nói chung, bạn hãy xem đây là một trải nghiệm để bạn trưởng thành hơn nhiều sau chỉ một năm. Đừng sợ những lỗi lầm mà bạn sẽ gây ra trong cách ứng xử, hãy cứ thẳng thắn xin lỗi khi bạn mất kiểm soát cảm xúc và làm người khác tổn thương. Bạn cứ yên tâm là mọi người sẽ thông cảm cho những gì bạn đang trải qua thôi.

Ừ, vậy điều tồi tệ nhất vẫn là bị trường từ chối chứ gì? Mình sẽ tự vượt qua được. Thế nếu mình may mắn và trường cho học bổng thì sao?

Chúng ta sẽ "trả giá" học bổng, giống như đi mua một món hàng giảm giá vậy đấy.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 20

[Trương Nguyễn Tiến Phúc]

Có lẽ, sự tự ti là một trong những trở ngại lớn nhất khi làm hồ sơ đi du học Mỹ. Bởi giây phút mình nghe kể và thấy được bộ hồ sơ của các bạn, mình đã cảm thấy khá tự ti về bộ hồ sơ của mình khi dự định nộp ngành Kỹ sư (Engineering) vì bản thân không hề có một nghiên cứu khoa học nào cả. Lúc đó, mình cũng từng nghĩ đến ngành Kinh tế (Economics) nhưng mình lại thấy rằng bản thân chưa từng đạt bất kỳ giải thưởng nào liên quan đến Kinh tế cả. Thêm vào đó, trong buổi đầu gặp anh chị cố vấn, mình đã được nhận xét rằng các hoạt động ngoại khóa của mình không hề liên quan tới ngành học. Khi phải đối mặt với những bạn học sinh có thành tích quá "khủng" thì cảm giác mặc cảm, tủi thân xuất hiện, nhen nhóm trong mình là điều hiển nhiên. Thậm chí khi viết các bài luận phụ, mình cũng đã rất căng thẳng vì nghĩ rằng "con người của mình chẳng có gì thú vị để chia sẻ cả". Thành thật rằng, mình chẳng bao giờ khóc từ nhỏ tới lớn, nhưng mình đã trằn trọc, suy tư rất nhiều, có khi suýt bật khóc trong vô thức vì quá trình căng thẳng ấy. Thế là mình đã chọn cách chìm vào giấc ngủ, vì nhiều lúc không dám thức dậy và đương đầu với những bài luận khi mà chỉ còn khoảng 2 tuần là tới hạn nộp Early Action.

Nhưng may mắn thay, mình cuối cùng cũng chịu đứng dậy. Lúc ấy, việc đầu tiên mình nghiêm túc bắt tay vào làm sau khi lấy lại tinh thần, động lực chính là tìm lại những tấm hình liên quan đến các hoạt động ngoại khóa mà mình đã từng làm. Bên cạnh đó, mình nhớ về những người đã đồng hành bên mình trong suốt khoảng thời gian tươi đẹp của tuổi học trò. Khi nhìn lại những tấm hình lúc mình tổ chức một giải đấu trò chơi điện tử ngay thời điểm giãn cách xã hội vì sự bùng phát của Covid-19, mình đã vô cùng xúc động. Tuy giải đấu chỉ diễn ra trong vòng vài tuần thôi nhưng đã tạo ra sân chơi cho rất nhiều người bạn game thủ của mình. Hoạt động này không hề liên quan tới ngành mình muốn học, nhưng mình thấy thực sự vui và ý nghĩa vì đơn giản rằng game chính là sở thích, là thú

vui tiêu khiển của mình. Ngoài ra, hoạt động ngoại khóa của mình còn bao gồm việc tổ chức một giải đấu bóng đá cho trường. Lúc đó mình cũng cảm nhận được rằng việc chơi đá bóng đã thực sự trở thành một phần của con người mình. Qua đó, mình lại có một cái nhìn khách quan hơn về bản thân rằng: "Ồ, hóa ra con người của mình cũng độc đáo đấy chứ". Vì thế, khi mình đặt tay vào viết những bài luận, mình đã cảm thấy tự hào và tràn đầy năng lượng hơn để viết về những hoạt động của mình.

Sau này nhìn lại, mình thấy việc tạo ra một bộ hồ sơ đi du học không phải để cố gắng khoe mẽ hay liệt kê những thành tích nổi bật, mà thực sự là một cơ hội để nhìn lại chặng đường phát triển của bản thân trong ba năm qua và suy nghĩ về những dự định trong tương lai. Kết quả là sau khoảng thời gian đối mặt và trải qua biết bao là khó khăn, thách thức trên chặng đường chinh phục giấc mơ du học, mình đã đậu vào các trường đại học Mỹ mong muốn. Tuy nhiên, điều đó chưa chắc quan trọng bằng việc tích lũy cho bản thân thêm kinh nghiệm, học hỏi được nhiều bài học và kỹ năng sống cần thiết cho bản thân. Chính nhờ từ trải nghiệm của bạn thân đã đúc kết được trong suốt chặng đường chuẩn bị hồ sơ du học và còn từ sự truyền đạt, chia sẻ từ các anh chị cố vấn đi trước, mình mới là mình - phiên bản trưởng thành, sáng suốt hơn của hiện tại.

[Nguyễn Lan Anh]

Rất nhiều cuộc cãi vã đã diễn ra ngay từ đầu những năm cấp 2 bởi ba mẹ không nghĩ mình nên có ước mơ đi du học hay học những trường quốc tế. Cũng rất nhiều đêm mình nôn nóng đợi đến ngày mình có thể biến điều đó thành sự thật bởi những hình ảnh của ngôi trường mơ ước đã ở trong đầu mình lâu đến vậy mà.

Ngày một, mình háo hức viết những dòng đầu của bài luận và tưởng tượng ban tuyển sinh sẽ bất ngờ như nào khi đọc được câu chuyện độc lạ của mình.

Ngày hai, con trỏ chuột của mình đổi vị trí liên tục trên trang soạn thảo với niềm hăm hở rằng bài luận sẽ thật hoàn hảo.

Vài ngày sau đó, cánh tay mình dừng vài giây mới nhấn được vào file ở mục gần đây nhất của Drive, cố gắng lờ đi cái màu đỏ chói không dễ chịu gì của nó.

Vài tuần sau đó, tim mình như đập rộn khi chị cố vấn khen bài luận của mình đang dần tốt hơn. Cũng buổi tối hôm đó, mắt mình như không thể nhìn thấy gì nữa trong làn nước cứ không ngừng tuôn ra vì cảm thấy bất lực…

Giữa căn phòng nhỏ là tiếng lạch cạch liên tục gõ phím xen lẫn tiếng khóc nấc của con bé mười bảy tuổi. Đầu con bé ấy bấn loạn và đấu tranh liên tục chỉ để bỏ đi cái ý nghĩ mình nên buông bỏ mọi thứ. Sáng dậy, đem tâm trạng đờ đẫn và quá tải đó để cố gắng đưa những công thức khô khan lẫn những dòng chứng minh bài giải dài ngoằng ấy vào đầu. Đó là lần đầu tiên trong cuộc đời của con bé mười bảy tuổi ấy hiểu cảm giác bị đắm chìm trong sự mệt mỏi, bất lực, tiêu cực đến mức cùng cực là như thế nào.

Bạn đọc chắc sẽ nghĩ mình nói quá chỉ để cho bài viết hay hơn nhưng đáng tiếc, đó chính xác là những gì mình đã trải qua trong thời gian qua. Có thể trong quá trình chinh phục những ước mơ cao cả của bản thân, bạn cũng sẽ có những

khoảnh khắc không hề dễ chịu như thế này. Rất mong những lời chia sẻ về những gì mình đã làm sau đây phần nào sẽ giúp bạn hình dung, chuẩn bị tâm lý và giải quyết chúng một cách nhẹ nhàng hơn nhé!

Về tư tưởng

"Ngày nay mới kiểm tra trên trường mệt quá, thôi mấy cái hồ sơ để mai cũng được" là câu nói chỉ chực chờ có cơ hội là lại xuất hiện trong đầu mình. Điều này dẫn đến việc trong mười ngày cuối để chuẩn bị hồ sơ cho trường đầu tiên, trạng thái tinh thần và làm việc của mình luôn ở tình trạng có thể sụp đổ bất cứ lúc nào. Chính vì vậy, lời khuyên đầu tiên của mình là hãy xem việc chuẩn bị hồ sơ như một môn học ở trên trường vậy, và chỉ có việc thường xuyên làm bài tập thì vấn đề mới được giải quyết. Bài kiểm tra và lời nhắc nhở của giáo viên là thứ tạo động lực cho bạn hoàn thành bài ở thì bạn hãy thử tạo những "áp lực" tương tự cho việc làm hồ sơ. Để lấy bản thân làm ví dụ thì mình đã có giao kèo với mẹ: nếu mẹ bất ngờ kiểm tra hồ sơ mà bị trễ tiến độ thì mình sẽ nộp mẹ 100 ngàn. Nghe thì "tư bản" nhưng lại đánh vào đúng nỗi đau, nên chiêu thức này có thể hiệu quả hơn bạn nghĩ.

Về sức khỏe thể chất

Dẫu có bận đến đâu, hãy duy trì ít nhất một thói quen tốt cho sức khỏe nhé! Có thể bạn nghe đã nhiều lần nhưng thể trạng bạn sẽ gắn bó mật thiết và ảnh hưởng không hề ít đến sức khỏe trí tuệ và hiệu suất làm việc đâu. Những thói quen tốt như ngủ sớm hơn 30 phút, tập thể dục, chú ý đến chất dinh dưỡng trong bữa ăn, v.v. là những thói quen nhỏ bạn có thể bắt đầu thử. Việc rèn thói quen này cũng là một cơ hội để bạn tập tự chăm sóc cho bản thân trước khi tự lập ở một đất nước hoàn toàn mới đó! Việc xả những cái tiêu cực và khó chịu vào những cơn đau khi tập thể dục thật sự đã là một vị ân nhân giúp mình vẫn trụ được trên con đường chinh phục ước mơ du học đến ngày hôm nay.

Về sức khỏe tinh thần

Đừng ngại làm quen và nói chuyện với những người bạn xung quanh mình, đặc biệt là những người cùng có ước mơ du học như bạn. Việc có một người bạn có thể nghe và hiểu được mình đã phải trải qua những gì là điều vô cùng đáng quý đó. Ngoài việc động viên nhau thì đôi khi cùng phàn nàn về một điều gì đó trong hành trình đó cũng giúp cho tâm trạng cả hai thoải mái hơn rất nhiều. Nên ở trên trường, VELA, hay lớp học thêm là những nơi bạn nên thử bắt đầu tìm kiếm một người như vậy. Và tin mình đi, khi đã kiếm được thì mọi sự cố gắng của bạn đều xứng đáng.

Biến động tâm lý đúng là không hề dễ chịu và cũng có thể nói là không thể tránh khỏi nữa nhưng dẫu thử những cách trên không hiệu quả thì mong bạn luôn nhớ chỉ cần bạn vẫn còn niềm tin vào bản thân thì mọi chuyện cũng sẽ qua, bạn rồi sẽ nhận được những gì thuộc về bạn nhé.

[Trần Khả Ái]

Khoảng một tuần trước khi đến hạn nộp hồ sơ đợt sớm, mình vẫn còn rất lạc quan, vô tư viết luận phụ mà không hề có cảm giác gấp rút, lo lắng gì hết. Tuy nhiên, khi biết bạn bè đã hoàn thành xong hồ sơ và liên hệ với trường từ cả tuần trước thì mình đã cuống cuồng lên như ong vỡ tổ.

Có lẽ lúc ấy mình biết sợ rồi! Sợ vì trễ hạn nộp sớm, sợ vì lỡ mất cơ hội nhận học bổng, sợ vì bị quở trách từ phía gia đình, cùng vô vàn nỗi sợ khác. Thế nên cả tuần đó, mình phải đánh đổi giấc ngủ của bản thân, thức đến tận 3 giờ sáng để điền thông tin trên Common Application. Sau đó, mình gửi thầy Nam kiểm tra lại lần nữa trước khi bấm nút nộp hồ sơ. Khi chuẩn bị nộp hồ sơ, mình đã khá run và lo sợ nên đã kiểm tra đi, kiểm tra lại thật kỹ bộ hồ sơ mặc dù thầy đã duyệt. May mắn sao thì việc bị deadline dí tuần đó cũng đã qua, mình cảm thấy thanh thản và nhẹ người hơn hẳn.

Dù quá trình mình chuẩn bị hồ sơ du học chẳng phải quá dài như bao bạn khác, cũng chỉ hơn 1 năm, nhưng nó đã đủ khiến mình trải qua đủ loại cảm xúc trên cuộc đời này: vui có, buồn có, tích cực, tiêu cực cũng có... Nhưng mọi việc vẫn chưa kết thúc, mình vẫn còn nhiều việc phải hoàn thành trước mắt. Một trong số đó chính là kiểm tra email thường xuyên để xem thông tin trên trang của trường để theo dõi tiến độ hồ sơ. Thú thật, tính mình rất kỹ lưỡng nên một ngày mình kiểm tra email trên dưới năm lần. Hai tuần liên tiếp, tab email trên máy tính của mình vẫn hiện ở đó và mình chỉ để máy tính về chế độ "sleep", nghĩ lại thì thương máy tính mình thật!

Mà cảm giác lúc nhận email của trường tuyệt lắm, nó như việc mình đang háo hức trước một chuyến đi chơi xa vậy đó! Đăng nhập tài khoản thành công, rồi thấy được những dấu "tick xanh" hiện chữ "hoàn thành" ở mỗi mục trong danh sách mà trường yêu cầu nộp khiến mình dễ chịu làm sao.

Mặt khác, trong suốt quá trình chuẩn bị đến nộp hồ sơ đối với mình không có lúc nào là thuận lợi cả. Kể cả điều nhỏ nhặt nhất như điền thông tin cá nhân mình cũng bị thiếu, thế nên việc các trường nhận hồ sơ của mình cũng gặp nhiều bất trắc. Dù đã được giáo viên chủ nhiệm của mình gửi thông tin cần thiết như học bạ, bảng điểm tiếng anh thì vẫn còn có phần lớn trường mà mình nộp vẫn chưa nhận được. Nên vì thế mình đã gửi email đến từng trường để nhờ họ kiểm tra lại xem vấn đề là gì và liệu trường có chấp nhận việc mình gửi các tài liệu đó qua email hay không. Bên cạnh đó thì không phải mình gửi email thì bên trường sẽ phản hồi trong vòng hai ba ngày liền như mình từng nghĩ, thâm chí còn chờ đến tận 2-3 tuần mới nhận được phản hồi từ trường. Cũng dễ hiểu thôi, vì thời điểm ấy đang trong mùa cao điểm tuyển sinh nên số lượng học sinh gửi thông tin đến trường nhiều vô cùng, có khi làm quá tải hệ thống nên trường không thể giải đáp thắc mắc của mình nhanh được hoặc email của mình đã bị trôi trong số hàng ngàn chiếc email khác. Ngoài ra, bản thân mình hiếm khi gửi email vì nó cũng khá là rắc rối. Nhưng, qua việc liên lạc thường xuyên với trường, mình đã thấy việc tương tác qua email là chuyện rất thường ngày, như mình thường giao tiếp với mọi người xung quanh mình qua các ứng dụng xã hội như Messenger, Zalo, v.v.

Đến khi nhìn lại cả chặng đường đã đi qua, bản thân cảm thấy thật may mắn, tự hào khi đã làm mọi thứ hết sức có thể dù có chút tiết nuối về những gì đã bỏ lỡ. Tưởng chừng như cơ hội đã vụt tắt hoàn toàn, khiến mình mình rằng có nỗ lực nữa thì cũng bằng thừa. Nhưng vẫn còn đó một sức mạnh vô hình, thứ động lực to lớn nào đó len lỏi bên trong mình. Nó đã thúc đẩy mình lao mình vào công việc, thức thâu đêm suốt sáng để hoàn thiện bộ hồ sơ, luôn giữ vững tinh thần, kiên trì bước tiếp trên con đường chinh phục giấc mơ ấp ủ bấy lâu.

[Nguyễn Hoàng Khánh Ngân]

Mình bắt đầu tìm hiểu về du học khá muộn nên quá trình làm hồ sơ cũng vất vả hơn rất nhiều so với các bạn khác. Mình đã học IELTS từ hồi lớp 11, nhưng lúc đó mình chỉ nghĩ học tốt tiếng Anh để sau này có thể vào được các trường tốt ở Việt Nam, cũng chưa từng mơ đến du học Mỹ vì gia đình mình không có nhiều điều kiện. Nhưng khi biết rằng bản thân cũng có thể đặt chân đến "đất nước mơ ước" với chính sách học bổng từ các trường đại học Mỹ, mình bắt đầu đào sâu vào tìm hiểu… để rồi mới biết bản thân chẳng có gì ngoài GPA. Khi đó đã là cuối học kì 1 lớp 12 - thời điểm quá trễ để nộp hồ sơ rồi! Mắt mình rưng rưng và cảm thấy rất tủi thân khi những người bạn đồng lứa đều đã được các trường nhận.

Mình không còn sự lựa chọn nào khác ngoài việc gap year. Lúc đấy mình cứ nghĩ "còn hẳn một năm lận, chắc là dư giả để hoàn tất hồ sơ". Nhưng đời chẳng như là mơ, bộ hồ sơ của mình còn thiếu rất nhiều thứ. Mình gặp khó khăn trong việc học SAT, nâng điểm số trên trường, rồi ôn thi tốt nghiệp. Hơn hết, hoạt động ngoại khóa nhỏ lẻ và thiếu tính liên kết cũng khiến mình không biết phải xoay xở như thế nào. Quá nhiều thứ dồn dập cùng một lúc, cùng hàng tá việc chưa làm đã khiến mình căng thẳng nghiêm trọng rồi kiệt sức. Việc này chưa xong thì việc khác đã xếp hàng chờ sẵn rồi.

Ở thời điểm tháng 7, khi mà gánh nặng thi tốt nghiệp được trút xuống, sức ép về luận chính và luận phụ lại đè nặng lên đôi vai mình. Mình cứ loay hoay vì chưa thể chọn được chủ đề phù hợp với bản thân, trong khi những bạn khác đã dần hoàn thiện các bản nháp rồi. Khi mọi thứ tưởng chừng như gần hoàn thành thì ý tưởng của bài luận chính lại bị hủy bỏ ngay ở bản nháp cuối cùng, vào đúng hai tuần trước hạn nộp. Lúc ấy mình rất hoảng và suy sụp vì không biết phải sửa chữa như thế nào, còn nếu viết lại bài khác thì thời gian không cho phép. Mình đã ngồi lại cùng các anh chị hỗ trợ để xem xét cách giải quyết vì bài luận liên quan đến bạo lực học đường (một chủ đề khá rủi ro để tiếp tục theo đuổi). Chúng

mình đã cắt bỏ một vài chi tiết liên quan đến bạo lực, thay đổi cách diễn đạt và biến tấu lại bài viết theo hướng tích cực hơn. Nhờ vậy mà mình có thể nở nụ cười nhẹ nhõm khi thầy Nam nhắn "Chốt" ở bản draft cuối cùng. Xong phần khó nhằn nhất của bộ hồ sơ, mình đã nhanh chóng hoàn thành những yếu tố khác trong Common App để nộp đúng hạn.

Một tháng rưỡi tuy không quá dài, nhưng vì lo sợ rằng bộ hồ sơ bị đánh giá không cao do điểm số hay hoạt động ngoại khóa nên thời gian ấy mình cứ thấp thỏm không yên. Nhưng mọi sự lo lắng, bất an được gác lại khi thư mời nhập học cũng như học bổng từ ngôi trường đầu tiên gửi email cho mình. Lúc ấy, mọi cảm xúc vỡ òa trong vui sướng, mình không biết phải diễn tả nó như thế nào. Cảm giác nao nức chờ ba mẹ đi làm về để báo tin vui thật khó quên đối với mình. Mình mong qua những chặng đường và khung bậc cảm xúc khác nhau được khắc tả trong lúc làm hồ sơ sẽ giúp bạn hiểu bản thân hơn và trưởng thành hơn!

[Lý Nhật Hưng]

Từng đợt dạ dày co quắp lại khiến mình như điên lên và chỉ muốn hét thật to để át đi cái tiếng ro ro của cục nóng điều hòa ngoài phòng. Ở giây phút đó, mình vẫn chưa biết rằng, chính mình đang bị căng thẳng đến mức tiêu cực…

Mình chưa bao giờ nghĩ rằng việc nộp hồ sơ du học, việc mà mình luôn cảm thấy hứng thú, lại có thể trở thành một cơn ác mộng quái gở đến lạ. Bắt đầu từ mớ công việc cứ chồng chất và như gấp bội nhau lên, đến những thành tích vượt trội của bạn bè xung quanh, rồi những buổi thức khuya như trắng đêm viết luận chỉ để nhận ra chúng không đạt yêu cầu. Tâm trạng mình cứ thế mà lao dốc (gần như sụp đổ) trước những sự việc oái oăm không hẹn mà đến. Rồi trong thoáng chốc, mình như thấy bản thân biến thành một con người khác, một người mà mình ghét nhất, một con người cứ tỏa ra thứ năng lượng tiêu cực xấu xí. Có những lúc mình cảm thấy bản thân như bị hút hết năng lượng, mình chỉ muốn nằm xuống, thật lâu và thật lâu, buông hết những mình đang gồng mình lên gánh vác. Rồi cũng có những lúc, mình lại thấy bản thân thật vô dụng chẳng nên trò trống gì. Từng đợt sóng tiêu cực cứ tạt vào tâm trí mình làm mình thật sự như chết ngộp đi…

Rồi mình cũng chẳng chịu được nữa, mọi thứ dồn nén khiến mình biết rằng bản thân phải thoát khỏi mớ hỗn độn này. Nhưng rồi, ở cái khoảnh khắc mình hiểu được vấn đề ấy, mình lại chẳng dám nhờ ai giúp đỡ mình, hay chí ít là tâm sự. Mình cứ thế lặng lẽ một mình vượt qua mọi thứ (điều mà mình thấy thật ngu ngốc khi xung quanh mình có biết bao nhiêu người tốt bụng). Và trên chuyến hành trình tìm lại mình của những ngày trước, mình đã thấy và học được thật nhiều thứ quý giá.

GIẤC NGỦ

Những bước đầu tiên trên hành trình của mình, mình đã chọn thay đổi cách bản thân nghỉ ngơi, cách để mình tự tái tạo lại năng lượng cho bản thân. Mình bắt đầu với việc ngủ sớm hơn, mỗi ngày mình lại đi ngủ sớm hơn 15 phút. Thoạt nghe có vẻ đơn giản, nhưng quá trình này lại mất thời gian hơn mình nghĩ, vì cơ thể mình đã quen với việc thức khuya thường xuyên. Rồi mình còn đặt ra những nguyên tắc cho bản thân: không còn cố sức để hoàn thành xong công việc, dàn đều khối lượng công việc cho các khung giờ trong ngày, v.v. Mình cũng xây dựng được thói quen thức sớm để làm việc thay vì thâu đêm như lúc tước. Mất khá lâu để mình lấy lại được những giấc ngủ điều độ như trước, nhưng mọi thứ đều hoàn toàn xứng đáng. Ngủ đủ, ngủ sâu khiến tinh thần dần phấn chấn lên giúp mình nhìn mọi thứ cũng tích cực hơn, và tất nhiên là có thêm năng lượng để tiếp tục giải quyết những vấn đề khác.

ĐỐI MẶT

Không thể trốn tránh nữa! Mình bắt đầu chấp nhận những cảm xúc thật của bản thân, không trốn tránh chúng, sẵn sàng đối mặt và sẵn sàng vượt qua. Mình luôn sợ phải đối mặt với những điều tiêu cực, sợ phải thấy bản thân mình yếu đuối. Cơ mà, tại sao phải sợ chứ? Mình vẫn cứ hay đánh giá thấp câu nói "Hãy cho bản thân được yếu đuối" trong các bộ phim. Nhưng đến lúc bấy giờ mình mới thấm được câu nói ấy. Mình vẫn nhớ rõ như in cái lần mình thi SAT do không canh đủ thời gian mà phải bỏ tận một đoạn. Sau buổi thi, mình gần như không còn tâm trạng để ăn uống hay làm việc nữa. Rồi đến tối, tự nhiên mình lại lướt thấy một bài đăng trên Facebook, đọc một hồi, mình khóc như mưa, khóc đến muốn sưng húp mắt. Có lẽ lâu lắm rồi, mình mới khóc lại, mình mới thấy bản thân được một lần… yếu đuối. Rồi mình hết khóc, vào sáng hôm sau, chợt lại thấy nhẹ nhàng hẳn, như chẳng còn vướng bận nhiều với mớ bồng bông thi cử. Đối diện với những thứ mình ghét, khó chịu thật đấy, nhưng rồi khi mọi thứ trôi đi (có lẽ là theo cả những dòng nước mắt), chúng ta cũng dễ chịu hơn.

CƯỜI

Trong suốt cả chuyến hành trình vượt qua những biến động khúc khuỷu của tâm lý, mình đã rất mừng vì bản thân luôn cười. Mình luôn cố gắng kiếm thật nhiều chuyện quanh mình để được cười, từ cười mỉm hay là cười to thật to. Cứ mỗi khi cười, mình lại biết mình có đủ năng lượng để tiếp tục chiến đấu trên chặng đường chông gai phía trước. Và cả những lúc bản thân kiệt quệ nhất, mình vẫn luôn cười khi có thể, như để vực dậy chính mình một cách thật nhẹ nhàng nhưng hữu hiệu. Có lẽ, cười chính là tuyệt chiêu siêu cấp nhất của mình để tiếp tục vững bước sau những khủng hoảng tâm lí ập đến bất ngờ.

Biến động tâm lí, có lẽ đã trôi qua, nhưng tụi mình đều biết, chúng sẽ lại ập tới, vào những ngày không xa, trong lúc tụi mình không ngừng miệt mài chạy đến đích của thành công. Vậy nên, hãy coi những gì chúng ta đang trải qua ở hiện tại không phải là một thứ gì thật xấu xa, mà chẳng qua chỉ là những thử thách cho ta hành trang quý giá để tiếp tục vững bước sau này. Tụi mình sẽ cùng nhau làm được thôi mà!

[Nguyễn Hà Bảo Ngọc]

Như mình đã chia sẻ về căn bệnh lười của lớp 12, khi mình nhận ra rằng mình đã đi quá xa rồi thì mình mới bắt tay vào làm mọi việc một cách nghiêm túc.

Vào năm lớp 12, mình bị chuyển vào một lớp ban tự nhiên nâng cao hơn các lớp thường một xíu, mình chỉ nghĩ đơn giản rằng học thì ở đâu học cũng giống nhau. Nhưng sự thật đã tặng cho mình một cú sốc. Mình không đủ năng lực học ở lớp đó. Mặc dù năm lớp 10 và 11 mình học khá tốt các môn tự nhiên nhưng khi mình học trong lớp mới thì mình không thể hiểu bài, cộng với các bài tập dạng nâng cao đã kéo điểm trung bình môn của mình xuống mức thấp trầm trọng. Mình thực sự rất áp lực với điểm số trên trường, mình không biết nên khắc phục từ đâu và làm thế nào để có thể cứu vớt nó.

Năm lớp 12 là năm áp lực với mình nhất về điểm số. Khi mình chủ quan có ý định gap year (nghỉ một năm) thì thầy Nam đã chia sẻ rằng không nên gap year vì sẽ có rất nhiều sự thay đổi không giống những năm trước. Mình đã tức tốc làm hồ sơ và thứ mình thiếu duy nhất đó chính là điểm số. Mình tham gia các hoạt động ngoại khóa, viết luận, thư giới thiệu, v.v. nhưng mình lại không có điểm SAT và DET.

Mình đăng ký thi SAT vào tháng 10 và tháng 12 nhưng điểm của mình không được cải thiện cũng như không đủ để nộp vào các trường. Mình đã khóc rất nhiều khi nhận được kết quả. Mình cảm thấy thất vọng về bản thân, mình cảm thấy thương ba mẹ hơn rất nhiều và cảm thấy có lỗi với ba mẹ.

Mình cũng đã đăng ký thi DET nhưng điểm số của mình cũng như vậy không được cải thiện qua nhiều lần thi. Mình đã trở nên nhạy cảm rất nhiều, dễ bị tổn thương, dễ buồn, dễ khóc. Từ một cô gái suốt ngày cười nói vui vẻ, giờ đây mình bị những áp lực đè nặng, mình tiêu cực hơn và mình không dám chia sẻ những áp lực mà mình gánh phải với ai.

Nhưng dù gì đi nữa thì mình cũng phải vực dậy chiến đấu và vượt qua nó. Mình biết rằng mình phải lạc quan trước những kết quả xấu, vì giải pháp luôn là tìm ra lỗi sai của mình để sửa chứ không được chán nản. Sự chán nản có thể kéo dài đến những bài kiểm tra tiếp theo và tệ hơn nữa đấy. Nếu bạn thực sự quá mệt mỏi thì hãy dành ra một ngày nghỉ nghỉ ngơi và hoàn toàn không đụng đến sách vở hay suy nghĩ về những áp lực nữa. Mình nghĩ rằng cho dù bạn làm gì thì cũng nên tìm cho mình một chút động lực, ước mơ để có thêm sức mạnh nỗ lực từng ngày từng giờ.

[Nguyễn Hải Đăng]

Trong suốt quá trình nộp hồ sơ, cảm xúc của bạn như thế nào?

Rất vui, và thật năng suất.

Vậy bạn có cảm thấy sợ hãi hay áp lực gì không?

Rất rất áp lực… Mình đã trong tình trạng gần như là kiệt quệ suốt chặng đường nộp hồ sơ. Nhưng thật may vì mình đã không từ bỏ.

Ban đầu, tiếng Anh của mình thật sự kém xa các bạn khác. Sống trong thời đại mà khắp nơi đều là những nhân tài khiến mình cảm thấy nghẹt thở và tự ti. Mình xấu hổ khi thấy các bạn cùng độ tuổi có điểm số 8.0 IELTS, 1500+ SAT hay là chủ nhân của những câu lạc bộ và dự án lớn. Mình luôn cảm thấy dằn vặt và hổ thẹn với chính bản thân trong thời điểm đó. Nhìn chặng đường còn dài phía trước, đôi lúc mình cảm thấy nó quá xa vời. Nghĩ đến những bài tập tiếng Anh còn chất đống, những tài liệu hay những việc còn dang dở, mình bật khóc, ước gì ngày mai không bao giờ tới… Nhưng khi nhớ lại về mục đích ban đầu của mình, về những dự định và kế hoạch tương lai, mình lại động viên bản thân rằng phải kéo mình ra khỏi vũng bùn này. Mình chấp nhận những điểm yếu này nhưng không đồng nghĩa rằng mình thua các bạn khác. Và thế là mình chỉ biết không ngừng nỗ lực và phấn đấu thôi!

Có lẽ giai đoạn cuối cùng của chặng đường, khi chờ kết quả, là khoảng thời gian mà mình cảm thấy cô đơn và lạc lõng nhất. Bởi vì mình đã lựa chọn dành ra một năm để "tân trang" bộ hồ sơ của mình hơn nên vào giai đoạn cuối cùng, tất cả các bạn bè của mình đã có các trường đại học riêng của họ và đã đi đến những thành phố khác để học tập. Đối với mình, giai đoạn đó mình có quá nhiều thời gian rảnh, hầu như không cần phải làm gì cả. Từ một người tối ngày vùi mình trong deadline và các mối quan hệ xung quanh, mình trở thành một bạn bé chỉ biết dùng điện thoại, xem những tập phim để khiến thời gian trôi qua nhanh hơn.

Nhưng mọi thứ chỉ được 2-3 tuần đầu tiên. Các tuần sau đó mình dần cảm thấy lạc lõng, cô đơn và chán nản. Việc ở trong phòng hầu như 24/24 khiến mình phát khùng vì sự chán nản. Mình tuyệt vọng!

Nhưng rồi, mình tận dụng quỹ thời gian này để làm gì đó tuyệt vời cho bản thân. Mình bắt đầu học cách yêu thương bản thân hơn, mình uống đủ nước, tập thể dục hằng ngày và hưởng thụ cuộc sống nhẹ nhàng này một cách trọn vẹn. Mình cũng dần nhận thấy rằng việc dành thời gian cho gia đình thật sự tuyệt vời. Thời gian cứ trôi và trôi, cái ngày mà mình nhận được kết quả của đợt nộp vừa rồi cũng đã đến.

Vậy sau khi nhận kết quả, cảm xúc của mình như thế nào?

Trước khi nhận kết quả, mình đã chuẩn bị tâm thế là nếu mình rớt, mình cũng sẽ không quá buồn. Mặc dù đã nghĩ đến việc kết quả sẽ không được như ý muốn, nhưng khi nhận được lá thư từ chối từ ngôi trường mơ ước thì tâm trạng của mình xuống dốc một cách tồi tệ. Mình không kiềm chế được cảm xúc và nước mắt - dường như cả thế giới đã sụp đổ với mình. Mình tự đặt ra hàng loạt những câu hỏi: Mình chưa cố gắng đủ sao? Tại sao mình lại tệ đến vậy? Liệu mình chưa đủ quyết tâm hay sao?

Cuộc sống là một ván cờ mà trong đó bạn không thể khẳng định rằng chắc chắn rằng mình sẽ thành công. Mình tự nhủ với bản thân rằng tất cả mọi chuyện xảy ra với mình đều do nhân duyên, và khi một cánh cửa khép lại thì một cánh cửa mới sẽ mở ra. Dần dần mình trở nên tích cực hơn và chấp nhận rằng cuộc sống sẽ có đôi lúc không được như mong muốn.

Nếu ai đó có hỏi mình rằng: "Liệu bạn có bí kíp nào để đỡ căng thẳng và áp lực trong suốt chặng đường "chinh phục đường bay" hay không?" Thì mình xin trả lời:

Bạn nên có cho mình một nhóm bạn thân. Trong quá trình chuẩn bị cũng như nộp hồ sơ, tâm lý không ổn định là một chuyện hết sức bình thường. Vì vậy, việc chia sẻ những chuyện vui buồn của bạn hay là cùng nhau ra ngoài, nó sẽ giúp bạn có thể giảm căng thẳng hơn rất là nhiều đấy, hihi.

Mình ước gì ai đó bảo với mình điều này trong lúc mình chuẩn bị hồ sơ: Bạn không cần phải nhốt mình ở nhà 24/7 trong quá trình nộp hồ sơ. Thay vào đó, thỉnh thoảng, bạn có thể tự thưởng cho bản thân mình bằng việc dành ra một ngày ra ngoài chơi, ăn uống, nô đùa cùng các bạn. Việc đó sẽ giúp bạn cảm thấy đỡ áp lực hơn rất nhiều đấy!

Việc tìm ra một người bạn có cùng chí hướng sẽ giúp bạn "tăng cường" động lực lên rất nhiều đấy. May mắn cho mình, có một người bạn đã cùng đồng hành với mình suốt chặng đường bay này. Vì thế, chúng mình đã có thể san sẻ, động viên và cổ vũ nhau cùng tiến lên phía trước.

Điều cuối cùng mình nghĩ là một điều cực kỳ quan trọng mà đến cuối mình mới nhận ra, đó chính là: Hãy hưởng thụ khoảnh khắc này. Thay vì cứ lo sợ và tự tạo áp lực cho bản thân, các bạn hãy tận hưởng khoảnh khắc đó. Hãy xem như đó là ván cờ mà các bạn đang nỗ lực để giành chiến thắng. Và nếu kết quả không được như ý, thì cũng không sao, một cánh cửa đóng lại thì một cánh cửa khác sẽ mở ra thôi mà.

Mình xin chúc các bạn một mùa chinh phục đường bay thật là thành công nhé!

[Lê Kim Minh Huyền]

Quyết định đi du học ở ngay năm nay là việc nằm ngoài kế hoạch của mình - chỉ cách đợt nộp sớm khoảng 4 tháng mình mới bắt đầu chuẩn bị. Bởi vậy, mình đã ở trong tâm thế sợ sệt và lo lắng, liên tục hoài nghi bản thân. "Thời gian của mình không còn nhiều, liệu có thể hoàn thành kịp hay không?", "Hồ sơ của mình còn thiếu chứng chỉ A, thành tích B, những gì mình có đã đủ để nổi bật và thuyết phục nhà tuyển sinh hay chưa?", "Mình có làm được không?", v.v. Tất cả những lời nghi vấn đó cứ mãi quanh quẩn trong tâm trí mình, và ở những ngày đầu tiên, mình chỉ toàn tưởng tượng và lo lắng, chứ chưa thực sự bắt tay vào làm gì hết.

Mình của ngày đó cứ đi tìm phương pháp tốt nhất và chờ đến thời điểm hoàn hảo để làm, nhưng mình quên mất rằng suy nghĩ chỉ mãi là suy nghĩ, nếu như không hành động thì nó không bao giờ trở thành hiện thực được. Sự trì hoãn, chờ đợi và lo lắng khiến mình trở nên tự ti, mất niềm tin vào những gì mình đã và đang làm được. Và hơn hết, mình mất thời gian để đối diện với những cảm xúc khá "tiêu cực" ngay lúc đó.

Cứ để tình trạng như thế hoài thì chẳng có ích gì cả, mình chọn cách giãi bày những điều đó với bạn của mình, với chị cố vấn, với thầy, trước hết là để được lắng nghe, được nhận lời khuyên và kinh nghiệm từ mọi người. Từng bước, từng bước một, mình bắt đầu bằng những nhiệm vụ nhỏ nhất, chủ động hoạch định ra những điều mình phải có để đáp ứng đủ các tiêu chí mà bộ hồ sơ cần. Có sự hỗ trợ của anh chị, có bạn đồng hành, mình bớt đi được nhiều nỗi chơi vơi, lấp lửng và kế hoạch trước mắt mình dần rõ ràng hơn. Thế nên bài học rút ra là: cứ nên thử, cứ hành động và đặt những mục tiêu vừa sức của mình. Chỉ có khi thực hiện thì mới biết được mình đang ở đâu, còn thiếu những gì để mà bù vào. Nếu chúng ta cứ sợ sai, cứ mang những lo âu không cần thiết thì chỉ càng mất thời gian hơn thôi.

Tụi mình thường nhìn vào thành tích của người khác đạt được rồi mang kết quả của người khác đi so sánh với xuất phát điểm của bản thân, nhưng quên mất rằng đó chỉ là bề nổi sau quá trình cố gắng thật dài của họ. Hay còn một xu hướng nữa là khi thấy người nhiều khác đạt được cái gì, bản thân mình hay có ý chủ quan và nghĩ rằng điều đó không khó để thực hiện. Nhưng mình đã lầm, việc đi du học trước giờ đã rất phổ biến nhưng thú thật sự chuẩn bị cho nó chưa bao giờ là điều dễ dàng có thể xong ngay ngày một ngày hai cả. Từ việc lên ý tưởng bài luận chính rồi viết, sửa và "đập đi xây lại" rất nhiều lần, hay làm danh sách trường phải thật kĩ và cân đo đong đếm mức đóng với gia đình, môi trường sống, cùng với các loại hồ sơ giấy tờ khác nữa. Ngoài ra, vì xuất phát khá muộn nên mình còn phải dành thời gian để ôn thi các chứng chỉ chuẩn hóa cần thiết để bổ sung vào hồ sơ. Rất nhiều việc phải làm, mà mỗi việc lại có những vấn đề riêng của nó. Nhiều lúc mình nản vì thấy không có sự tiến bộ nào, chẳng hạn như lúc nhìn vào màn hình máy tính mà không nghĩ ra được gì để viết cho bài luận hết, rồi cả trang trắng trơn trên Photoshop nữa vì bị bí ý tưởng. Mình căng thẳng và áp lực nhiều, khóc hết bao nhiêu nước mắt vì sợ nhiều thứ, nhưng đến cùng mình đã không bỏ cuộc và cứ đi từng bước nhỏ để hoàn thiện hơn.

Khi nhìn lại những điều mình đã làm, ít nhiều mình vẫn cảm thấy tự hào và biết ơn với những gì đã đi qua. Việc chuẩn bị hồ sơ du học không chỉ đơn thuần dựa trên thành tích học thuật, trên điểm số để đánh giá một học sinh, mà nó còn là cơ hội để tụi mình thể hiện những khía cạnh khác của bản thân mà nhiều lúc con điểm không nói lên được. Những hoạt động ngoại khóa tụi mình tham gia, những sở thích cá nhân hay màu sắc riêng biệt mà mỗi người chỉ một đều có cơ hội để tỏa sáng trong hành trình nộp đơn của chúng ta. Hồ sơ du học chẳng phải để khoe mẽ hay so đo thành tích A, giải thưởng B mà nó là cột mốc đánh dấu sự trưởng thành của bản thân, là sự nhìn nhận rõ ràng về nghề nghiệp tương lai, và là cơ hội để học hỏi thêm nhiều thứ mới từ người đi trước, từ những lần vấp ngã để rút ra bài học kinh nghiệm cho ngày sau.

Phải đi trên con đường mới, đối diện với những thử thách mới quả thật không dễ dàng. Sẽ có vô vàn thay đổi đến từ cảm xúc, kế hoạch, v.v. ta đều phải đối diện và vượt qua hết. Có lúc nản đến mức muốn bỏ giữa chừng, có lúc không hài lòng với bản thân rồi tự gây ra áp lực, nhưng nếu mình thực sự tin rằng mình làm được và quyết tâm theo đuổi nó đến cùng thì không gì là không thể cả.

Cố gắng lên nha. Chúc bạn thành công.

CHƯƠNG 21: THƯƠNG THẢO HỌC BỔNG VÀ NỘP NƯỚC KHÁC NGOÀI MỸ

Đừng ngại việc hỏi xin thêm tiền. Tuy nhiên bạn cần chú ý cách trao đổi để tránh bị gắn mác là thực dụng trong mắt nhân viên tuyển sinh.

Này, trường cho mình học bổng là một vinh dự lắm rồi, mình có phải đi mua hàng đâu mà trả giá?

Từ từ, tại sao bạn nghĩ việc trường chọn bạn là một vinh dự mà không phải ngược lại - may cho trường là mình chọn để học mà không phải trường khác? Bạn và gia đình là người đóng tiền cho trường. Trường cung cấp cho bạn một dịch vụ đó là kiến thức và một tấm bằng sau 4 năm, bạn thì trả tiền học và đảm bảo làm theo yêu cầu của các giáo sư để tốt nghiệp.

Mình không thích phải mặc cả chuyện tiền bạc thế đâu, đây là giáo dục mà.

Mình hoàn toàn hiểu, có rất nhiều bạn có niềm tự hào khi được học tại một ngôi trường danh giá. Tuy nhiên, điều quan trọng ở đây không phải bạn yêu trường bao nhiêu mà bạn cần phải yêu bố mẹ của mình hơn. Thử tưởng tượng nhé, nếu bạn thương thảo để trường cho thêm vài ngàn thì đó là vài ngàn bạn có thể tiết kiệm cho bố mẹ. Số tiền đó có thể được dùng để đầu tư, tiết kiệm cho tương lai về hưu, hay đơn giản chỉ là chuẩn bị thêm học phí cho em bạn du học sau này.

Ừ nhưng mình thấy nó cứ sai sai làm sao ấy…

Mình hiểu cảm giác đấy, nhưng bạn thử đặt bố mẹ và gia đình mình lên trước đã. Cứ tưởng tượng là vì bạn không thương thảo thêm vài ngàn từ trường mà bố mẹ bạn phải ăn cơm chan nước mắm hàng ngày. Nếu vậy thì bạn đã cảm thấy bớt sai sai chưa?

À ừ thì…

Đừng lo, thương thảo học bổng cũng có rất nhiều cách khéo léo chứ không phải nói huỵch toẹt ra rằng "cho tôi xin thêm vài đồng, lộn, vài ngàn USD".

Thế mình phải làm gì?

Đầu tiên nhé, khi bạn được trường chấp nhận và cho học bổng, dù ít hay nhiều thì bạn nên ngay lập tức viết một email cảm ơn thật "cảm động", đại loại như sau:

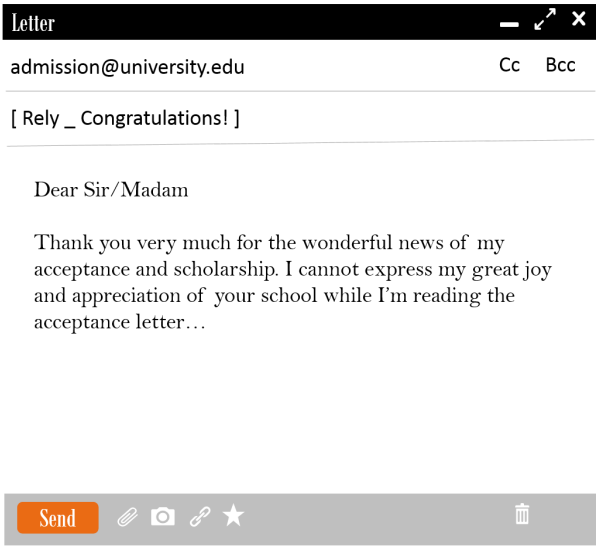

Đơn giản vậy thôi, thể hiện chân thành lòng biết ơn vì trường đã cho mình một cơ hội. Nếu như trường cho đủ tiền theo giấy tờ tài chính bạn đã khai, thật tuyệt vời, không còn gì phải suy nghĩ nhiều, hãy cảm ơn và để kết quả của trường ở đấy.

Tuy nhiên nếu trường chưa cho đủ tiền, hãy lịch sự hỏi lại trường như sau (nhớ là phải sau khi giới thiệu thông tin bản thân và cảm ơn trường):

Letter

admission@university.edu Cc Bcc

[Rely _ Financial Aid]

Dear Sir/Madam

I would like to ask for your support on an additional item. As per my financial application (CSS/ISFAA), my family can pay the total amount of ... / year. Thus, may I ask if there is other smaller scholarship, financial aid package, or any other method that I can apply to help cover the difference of ... USD? I would really appreciate any opportunity to help attending your school a reality for my family.

Thanks and best regards,

Send

Đấy, ngắn gọn đơn giản vậy thôi, bạn đang nhờ họ giúp đỡ để tìm cách giúp bạn có thể học tại trường.

Thế nếu trường từ chối thì sao?

À, nếu trường từ chối và nói là không có cơ hội nào khác thêm nữa thì thôi, mình cũng lịch sự cảm ơn trường như trong email sau:

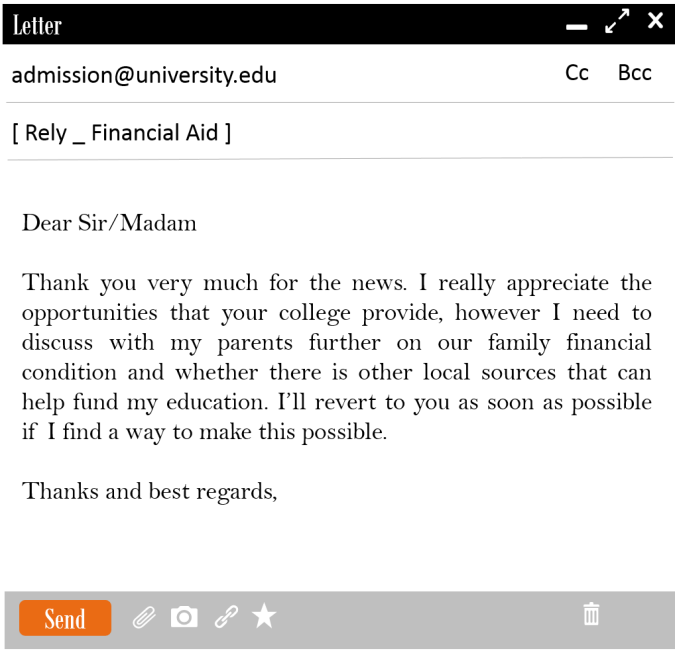

Sau khi cảm ơn rồi thì thôi, mình cứ ghi lại là trường chỉ cho mình chừng đó. Nói chung là không có mất mát gì khi mình hỏi.

Ừ, thế nếu trường cho mình thêm cơ hội thì mình phải làm gì?

À, có nhiều cách trường có thể trả lời, đầu tiên là trường có thể liệt kê một số học bổng của ngành bạn đang nộp, hoặc những học bổng nghiên cứu nhỏ nhỏ khoảng vài ngàn USD. Tuy nhiên với những học bổng này thì bạn có thể phải viết thêm bài luận phụ. Nếu trường yêu cầu cái gì thì bạn cứ nộp cái đó.

Trong một trường hợp khác, ở một trường công lập xếp trong top 100 của Mỹ tại bang Ohio thì văn phòng tuyển sinh của trường trực tiếp trả giá với từng học sinh. Cụ thể là sau khi nhìn vào hồ sơ tài chính của học sinh thì văn phòng tuyển sinh trực tiếp thương thảo với từng bạn. Với một anh thì trường tuyên bố là gia đình phải đóng từ 31,000 tới 35,000 USD/năm mới có thể nhận. Với mức điểm SAT tương đương thì một chị nộp vào ngành kỹ thuật lại được cho mức học bổng

tối đa gần 95% học phí. Gia đình chị ấy chỉ đóng khoảng 17,000 USD/năm cho trường. Ngoài ra một chị khác với mức điểm SAT thấp hơn, sau khi nói với trường là gia đình chỉ có thể đóng tối đa 25,000 USD/năm thì trường cho học bổng đủ để gia đình đóng vừa đủ 25,000 USD/năm. Cả 3 anh chị đều học tại cùng một trường và nộp cùng một năm, thậm chí điểm trung bình cũng gần gần như nhau.

Hay một trường LAC nằm trong top 100 của Mỹ đã cho học bổng trị giá 30,000 USD/năm cho một anh trường Lê Hồng Phong. Tuy nhiên, anh đó chỉ cảm ơn trường và nói sẽ xem xét thêm. Sau đó, phòng tuyển sinh gửi luôn email nói rằng chỉ cần anh ấy gửi họ thư học bổng cao nhất mà anh đã nhận từ trường khác, trường sẽ nâng bằng mức đó để anh có thể đi học.

Ôi, nghe hấp dẫn thế, thế sau đó thì sao?

Thì anh ấy vẫn… từ chối vì có một trường khác nằm trong top 20 trường đầu tại Mỹ đã nhận và chỉ yêu cầu đóng khoảng 20,000 USD/năm cho tổng chi phí.

Nói chung, bạn nên luôn trong tâm thế sẵn sàng thương lượng. Điều bạn cần chú ý là đừng nói huỵch toẹt ra là tôi cần thêm tiền mà nên khéo léo nhưng thẳng thắn trong cách viết email trao đổi.

Khéo léo mà còn thẳng thắn?

Để mình ví dụ nhé, có một chị được 2 trường nhận, một trường xếp hạng thấp hơn nhưng chỉ yêu cầu đóng 17,000 USD/năm cho tất cả chi phí, trường còn lại xếp hạng cao hơn mà chị cực kỳ yêu thích nhưng yêu cầu đóng tới 25,000 USD/năm. Chị đó liên lạc với trường mình thích, giải thích tình yêu "đậm sâu" với trường nhưng mà đưa ra mức học bổng của trường kia để thương thảo:

Letter

admission@university.edu Cc Bcc

[Rely _ Financial Aid]

Dear Sir/ Madam

Thank you very much for your generosity of offering the scholarship and financial aid. However, in the financial aid application, my family can only contribute around 20,000 USD / year. In addition, the [B] College also offers me a package that requires my family to contribute only around 17,000 USD / year as per attached pdf. Thus, is it possible that you advise me whether there is any other way to reduce the cost of attendance because your college is my top choice ever since.

Send

Trong trường hợp này, nếu trường chấp nhận giảm một chút cho bạn thì bạn cần xác định là sẽ đóng tiền giữ chỗ và học tại trường mà mình thích.

Ủa, thế cuối cùng chị ấy có học trường đó không?

Trường có giảm nhưng vấn đề là sau khi vừa thương thảo xong thì có một trường thứ 3 xếp hạng còn cao hơn trường mà chị ấy thích cho khoản hỗ trợ tài chính mà gia đình chỉ phải đóng 21,000 USD/năm. Tuy nhiên chị ấy vẫn từ chối trường thứ 3 này vì trường chị ấy thích đã rất nhiệt tình hỗ trợ và trao đổi trong suốt thời gian nộp hồ sơ. Quan trọng hơn là chị cũng đã xác nhận sẽ học nếu được giảm chi phí. Mình cần phải giữ lời hứa chứ.

Tiếc nhỉ…

Đúng, rất tiếc nhưng mình nên trung thực trong quá trình thương lượng và đừng dùng quá nhiều mánh lới trong lúc trao đổi với trường. Nhân viên tuyển sinh của

trường có thể cảm nhận được sự thiếu trung thực của bạn. Đương nhiên bạn hoàn toàn có thể thử nhưng điều đó có thể ảnh hưởng hình ảnh không chỉ của bạn mà còn của trường cấp 3 bạn đang học. Hãy cư xử sao để "tích đức" cho đàn em nữa nhé!

Thế trường vẫn không cho đủ tiền thì sao?

Trong trường hợp tệ nhất và trường không cho đủ tiền thì chúng ta có thể xem xét thêm các nước khác như ở châu Âu, châu Á, Úc, và cả Canada. Hãy để chúng mình chia sẻ một số kinh nghiệm về Phần Lan và Singapore nhé.

Đầu tiên, Phần Lan có 2 hệ đại học là University (Uni) và University of Applied Sciences (UAS). Các trường Uni sẽ dạy theo hướng nghiên cứu và lý thuyết nhiều hơn, còn các trường UAS thiên về thực hành và ứng dụng thực tiễn. Hạn nộp hồ sơ cho hầu hết các trường là 22 tháng 1 hàng năm và sẽ nộp qua hệ thống chung là Joint Application. Khi nộp bằng hệ thống này, bạn sẽ có 6 nguyện vọng trường xét từ trên xuống dưới và dừng lại khi bạn đậu 1 trường (ví dụ nếu bạn đậu trường nguyện vọng 2 thì hệ thống sẽ tự động hủy các trường nguyện vọng 3 trở đi). Nếu trường nào có hạn nộp khác 22 tháng 1 nghĩa là nộp riêng và không bị tính vào 6 nguyện vọng trên. Các trường hầu hết đều nhận xét bằng SAT, xét từ trên xuống và đủ chỉ tiêu thì sẽ dừng. Ngoài ra, các bạn có thể xét bằng thi đầu vào (Entrance Exam) được tổ chức vào tháng 3 tại thành phố Hồ Chí Minh và Hà Nội với hình thức xét tương tự. Dù nộp bằng SAT, các bạn vẫn bắt buộc phải tham dự kì thi này và không bị điểm liệt là được. Chi tiết về nội dung thì cũng tương tự kiến thức của SAT thôi. Tổng chi phí bao gồm ăn ở và sau khi trừ đi học bổng là khoảng 10,000 EUR tương đương 260 triệu VNĐ đấy. Đây là một chi phí rất rẻ nếu so với Mỹ. Tuy nhiên bạn sẽ không thể học 2 ngành được ở Phần Lan ha.

Với Singapore thì các trường như National University of Singapore (NUS), Nanyang Technological University (NTU), và Singapore Management University

(SMU) thường sẽ mở hồ sơ trong tháng 12. Vì thế sau khi nộp hồ sơ các trường ở Mỹ đợt ED 2 hay RD thì bạn cứ tiếp tục nộp nếu muốn. Bạn cũng sẽ nộp điểm IELTS, SAT, AP cho các trường. Từ khi có Covid thì các trường Singapore cũng ngừng tổ chức thi và chuyển sang hình thức xét tuyển cho các bạn ở Việt Nam. Một điểm tích cực lớn của Singapore là chương trình hỗ trợ học phí của chính phủ và cơ hội ở lại Singapore để làm việc. Chi phí có thể còn rẻ hơn cả ở Phần Lan luôn ha.

Ủa, thế còn các nước khác như Canada và Úc?

Với các trường ở Canada thì hạn chốt nộp hồ sơ là khoảng 1 tháng 2. Thời gian này các bạn thường đã có kết quả ED 1 và ED 2 từ các trường ở Mỹ rồi nên nếu bạn muốn nộp thêm các trường ở Canada thì cũng dễ dàng. Tuy nhiên thì các trường Canada thường cho học bổng rất ít. Theo khảo sát danh sách khoảng 30 trường công đứng đầu của Canada theo bảng xếp hạng của Times Higher Education thì mức chi phí bao gồm ăn ở tối thiểu ở mức 27,000 USD (University of Calgary và University of Lethbridge) và có thể lên tới trên 60,000 USD/năm như University of Toronto. Ngoài ra các trường ở Canada mức học phí sẽ thay đổi theo ngành, trong đó ngành kỹ thuật thường sẽ đắt nhất và rẻ nhất là các môn xã hội. Bạn sẽ gần như không thể học hai ngành thuộc những lĩnh vực khác nhau như công nghệ thông tin và văn học. Vì thế nếu tính ra việc học hai ngành ở Mỹ bạn sẽ tiết kiệm được chi phí hơn so với 1 ngành ở Canada.

Về yêu cầu nộp hồ sơ thì với điểm IELTS và điểm SAT thì bạn đã đáp ứng đủ yêu cầu nộp hồ sơ cho các trường ở Canada rồi. Bạn chỉ cần viết thêm vài bài luận phụ nữa là xong. Tuy nhiên các trường Canada không sử dụng hồ sơ chung như Common App trên cả nước. Thường chỉ những trường cùng tỉnh (province) ví dụ như các trường ở Ontario thì sẽ nộp thông qua Ontario Universities' Application Centre. Vì thế các bạn cần phải vào trang web của từng trường để xem hồ sơ nộp thế nào. Phần điền thông tin sẽ đơn giản hơn thông tin của Common App. Một

bất lợi nữa là bạn sẽ không thể xin miễn phí nộp hồ sơ và sẽ phải trả khoảng 110 USD/hồ sơ/trường đấy. Ngoài ra các trường ở Canada cũng sẽ xem điểm thi tốt nghiệp cấp 3 của bạn nên bạn vẫn phải tập trung ôn thi tốt nghiệp để lấy điểm cao chứ không thể "xõa" như với các trường ở Mỹ.

Còn với Úc thì bức tranh không khá hơn là mấy với mức chi phí trung bình từ 35,000 USD tới gần 50,000 USD/năm bao gồm ăn ở. Tuy nhiên bạn thường chỉ phải học 3 năm. Chỉ một số ngành như kỹ thuật thì bạn mới học 4 năm nên bạn cũng có thể nộp thêm nếu muốn. Ngoài ra do học kỳ ở Úc thường bắt đầu muộn hơn (vào tháng 2) nên các bạn có thể đợi tới hè sau khi tốt nghiệp cấp 3 rồi nộp cũng không muộn. Hồ sơ các trường ở Úc cũng đơn giản và chỉ cần điểm IELTS, điểm trung bình trong trường, và điểm tốt nghiệp cấp 3 là được. Một số trường đại học như University of Melbourne có học bổng học phí từ 50% - 100% luôn ha.

Ừ, thôi, có trường rồi, mình "xõa" đây.

Ấy ấy, khoan khoan, hãy nghe thêm một chút về một "căn bệnh trầm kha" của các bạn lớp 12 sau khi có kết quả.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 21

[Hàn Thiện Nhân]

Ái chà, đậu rồi nhưng trường lại không cấp mức hỗ trợ tài chính như mong đợi, bây giờ phải làm sao?

Đó là viết thư xin hỗ trợ thêm chi phí. Mình có nghe được lời tâm sự của nhiều anh chị năm trước rằng viết thư xin hỗ trợ thêm đã thực sự cứu rỗi cuộc đời của những anh chị ấy và mình cũng đã xin được thêm 2,000 USD ở một trường mà mình khá yêu thích đó. Theo lời các anh chị đi trước, mức trung bình các trường cho thêm sẽ dao động từ 1,000 USD - 8,000 USD một năm, nhưng dĩ nhiên không phải trường nào cũng sẽ đồng ý nâng mức hỗ trợ tài chính thêm đâu. Những quy trình và cách viết thư xin thêm học bổng bạn có thể đọc được dễ dàng ở trên, mình chỉ muốn chia sẻ ít kinh nghiệm cá nhân với các bạn khi thương thảo học bổng với trường:

Một là, các bạn nên lập một file "So sánh mức hỗ trợ tài chính" để có cái nhìn tổng quát hơn và dễ dàng so sánh gói hỗ trợ tài chính của các trường. Ví dụ, thoạt nhìn thì cứ tưởng mức trường X nhiều hơn trường Y nhưng thực ra khi thống kê lại mới nhận ra là do trường X đã tính cả tiền bảo hiểm và sách vở vào tổng chi phí mà bạn cần đóng cho trường rồi; hay có thể như trường Z cho bạn nhiều tiền hơn trường X nhưng trong gói hỗ trợ tài chính của trường Z có những khoản không phải là tiền miễn phí như là các khoản cho vay. Và file đó cũng giúp mình xác định được mình cần xin thêm bao nhiêu tiền cho mỗi trường nữa.

Hai là, bên cạnh việc trình bày tại sao mình cần thêm học bổng thì cũng cần một đoạn nói về tại sao trường cần mình, mình có thể đóng góp những gì cho trường và mình yêu trường như thế nào nhé. Thêm nữa, thay vì chỉ kể khổ, than vãn về

hoàn cảnh của mình thì bạn nên có một đoạn về việc bạn đã làm gì với hoàn cảnh đó nữa. Ban tuyển sinh sẽ thấy được chí tiến thủ của bạn và không nghĩ bạn đơn giản chỉ là người thích đổ lỗi cho hoàn cảnh của mình.

Ba là, mọi người chỉ nên xin thêm khi thực sự có ý định và cân nhắc nghiêm túc việc theo học tại trường. Lí do là vì các trường cực kì không thích những ứng viên xin thêm chán chê nhưng khi được hỗ trợ đủ chi phí thì lại không nhập học. Để đưa ra quyết định có cho thêm tiền hay không, nhân viên tuyển sinh của trường cũng phải dành rất nhiều thời gian để cân nhắc. Chính vì vậy, nếu bạn không có ý định theo học thì đừng nên xin thêm học bổng để tiết kiệm thời gian của hai bên nhé.

Tóm lại, khi trường đã chấp nhận mình thì sẽ mong muốn tạo mọi điều kiện có thể để mình được nhập học. Nên là một lần nữa, các bạn đừng ngại viết thư xin thêm học bổng vì thấy nó phiền phức hay lo sợ rằng bản thân bị đánh giá thấp nhé. Dù trường có thể chỉ cho thêm 1,000 USD/năm thôi nhưng nếu nhân lên 4 năm thì bạn đã tiết kiệm được gần 100 triệu chỉ với một lá thư, đỡ đần cho ba mẹ biết bao nhiêu đó!

CHƯƠNG 22: CĂN BỆNH LƯỜI CỦA LỚP 12

Bạn chắc chắn sẽ lười, quan trọng là đừng quá lười để bị mất học bổng.

Ôi, có bệnh á?

Đúng, bệnh rất nghiêm trọng, bạn đọc thử ở dưới chẩn đoán của bác sĩ tâm lý nhé.

- Bệnh nhân thường gặp: Học sinh lớp 12 đã có kết quả đại học qua đợt Early Decision 1, Early Decision 2 hoặc Early Action.
- Nguyên nhân gây bệnh: Do đã có kết quả đại học nên mất tinh thần cố gắng trong lớp 12, trong khi thi tốt nghiệp và đại học.
- Triệu chứng bệnh thường gặp: Điểm trung bình trong lớp giảm, không muốn tiếp tục đi học thêm, không muốn tiếp tục tham gia các hoạt động ngoại khóa, từ chối tham gia các kỳ thi vào những trường tại các nước khác ngoài Mỹ, đi chơi nhiều hơn, ôn thi tốt nghiệp chỉ muốn vừa đủ đậu chứ không muốn lấy điểm cao để đậu đại học trong nước, v.v
- Hậu quả nghiêm trọng của bệnh: Nếu điểm trung bình trong lớp rớt quá nhiều, ví dụ từ 9.0 xuống còn 6.5 thì có thể bị trường đại học rút lại học bổng. Tất cả các trường ở Mỹ đều yêu cầu có giấy tốt nghiệp cấp 3 nhưng không quan tâm việc điểm tốt nghiệp cao hay thấp, vì thế thường không có hậu quả nghiêm trọng nào khác của bệnh.
- Thuốc đặc trị: Không tồn tại
- Phương pháp có thể làm giảm triệu chứng của bệnh: Dành thời gian bổ sung kỹ năng khi du học: cách đi chợ lựa chọn rau củ, nấu ăn và lên khẩu phần ăn hàng tuần (nấu mì và nấu cơm không được xem là biết nấu ăn), lái xe, chăm sóc sức khỏe, đi làm thêm, học AP, tìm hiểu thêm thông tin về trường và thành phố nơi sắp đến, v.v.

Này, có phải ai cũng mắc bệnh này không?

Theo mình thấy là phần lớn các bạn lớp 12 đều bị bệnh này. Thậm chí có bạn vì đã lấy visa đi Mỹ vào tháng 5 nên 1 tuần trước khi tốt nghiệp vào tháng 6 thì bạn ấy mới bắt đầu ôn bài để vừa đủ tốt nghiệp.

Khiếp, thế rồi sao?

Không sao cả, bạn ấy vẫn tốt nghiệp và đi du học.

Ủa, không nghiêm trọng thì bạn nói mình làm gì?

Có nghiêm trọng chứ, năm 2018 có một anh đậu vào trường đại học Calgary ở Canada. Anh ấy học trường chuyên ở thành phố Hồ Chí Minh luôn ấy. Tuy nhiên vấn đề là khi đi thi tốt nghiệp điểm Toán anh ấy chỉ có 5, trong khi anh ấy được nhận vào ngành công nghệ thông tin. Sau khi xem điểm tốt nghiệp, trường đã quyết định rút lại lời nhận và anh ấy cuối cùng phải chuyển sang một trường thấp hơn ở Canada để học tiếp.

Thế trường ở Mỹ thì sao?

Các trường ở Mỹ thường chỉ xem bạn có tốt nghiệp hay không chứ không xem kết quả tốt nghiệp. Tuy nhiên đó cũng không phải là lý do để bạn lơ là việc học trong lớp nhé.

Trong nhóm của chúng mình thì một số bố mẹ bắt chúng mình phải đậu đại học ở Việt Nam rồi mới cho đi Mỹ. Nói chung là tùy gia đình nên bạn muốn lười thì nên chủ động "thương lượng" với bố mẹ. Bạn nhớ là đừng để điểm trung bình lớp 12 rớt xuống thấp quá. Ngoài ra bạn vẫn phải tốt nghiệp thì mới đi học được đấy. Trường sẽ yêu cầu bạn nộp bổ sung bằng tốt nghiệp hoặc giấy xác nhận tốt nghiệp tạm thời khi bạn sang Mỹ.

Nói tóm lại là bạn không nên quá chủ quan nhưng mình nghĩ khi có kết quả như bạn mong muốn thì bạn cũng có thể tự thưởng cho bản thân một chút. Bạn có thể chơi đến tháng 4 của năm lớp 12 nhưng sau đó thì bạn phải chuẩn bị…

Chuẩn bị gì?

Phỏng vấn visa chứ còn gì nữa.

PHẦN CHIA SẺ CỦA CHƯƠNG 22

[Phan Nhật Nam]

Sau một năm học vất vả với COVID, cuối cùng mình cũng được nghỉ hè! Mình dự định trong 3 tháng quý giá tới, mình sẽ viết xong bài luận chính, hoàn thành tất cả các bài luận phụ, đạt được điểm SAT tốt, rồi thi xong Duolingo. Như vậy, khi vào năm học mới, mình chỉ cần "tập trung chuyên môn" để giữ điểm trung bình tốt cho đợt nộp tháng 1 mà thôi.

Lý thuyết là thế nhưng thực hành thì khác hoàn toàn.

Chướng ngại đầu tiên của mình là SAT. Tính đến tháng 6 năm 2022, mình đã thi 3 lần (vào tháng 5/2021, 3/2022, và 5/2022) nhưng vẫn chưa đạt được điểm phần Verbal (đọc hiểu và ngữ pháp) như mong muốn. Vì vậy, khi College Board mở cổng đăng ký, mình đã nhanh tay "xí chỗ" cho kỳ thi tháng 8 và tháng 10. Tại thời điểm ấy, mình đã vô cùng tự tin vào khả năng "cày đề" của một học sinh chuyên. Chính vì lý do đó, mình dần chuyển sự chú tâm nhiều hơn sang một bài thi tiếng Anh khác: Duolingo.

Với Duolingo, mình đã từng thi 3 lần nhưng chưa đạt được số điểm mong muốn. Vậy nên, mình đã dành một khoảng thời gian để ôn luyện với hy vọng cải thiện điểm. Tuy nhiên, kế hoạch ôn luyện Duolingo của mình cũng bị phá bĩnh bởi hào quang của bài luận chính - thứ làm mình ám ảnh đến tận bây giờ.

Chỉ với 650 từ, bài luận chính (Personal Statement) đã đánh gục nhiều ý tưởng cũng như kỳ vọng thể hiện bản thân mình trong hè. Mình không ngờ rằng một tay viết cứng với blog cá nhân lên đến hàng chục nghìn người lại có thể gục ngã trước những đề bài 'nhỏ mà có võ' trên nền tảng nộp hồ sơ Common App. Trong một tuần đầu khi thảo luận với cố vấn ở VELA về đề tài cần viết vào đầu tháng Sáu, mình đã dạo qua vô vàn câu chuyện cảm động từng xảy đến với mình, nhưng… mình cảm thấy bài luận chính vẫn còn thiếu chiều sâu về cảm xúc. Hàng

chục chủ đề mình nghĩ tới đã bị gạt bỏ, nhưng mình vẫn giữ lại được 10 chủ đề tâm đắc nhất. Sau đó, cho dù đã cố gắng hết sức, thì mình vẫn… bỏ hết cả 10 chủ đề mình dự tính viết!

Điều này dẫn đến một quyết định sai lầm khác: mình không bắt đầu viết bài luận phụ từ hè vì mải mê vào việc hoàn thành luận chính. Hậu quả là bài luận chính cũng không được, mà bài luận phụ cũng không xong.

Mọi thứ vẫn còn ngổn ngang, trong khi ngày nộp thì cận kề. Phải làm sao đây?

Để "chữa cháy" cho những biến cố sắp cận kề, trong vòng 24 ngày cuối trước khi thi SAT, mình đã ngồi giải gần như tất cả các đề thi thật của các năm. Càng gần ngày thi, mình càng lo lắng, vì mình biết rằng nếu thất bại lần thi này, mình sẽ không còn cơ hội nào để sửa sai cả. Vậy nên, với tâm thế sống còn, mình đã làm bài thi thật cẩn thận và chắt chiu từng giây trong phòng thi. 2 tuần sau, mình nhận điểm. Mình đã vỡ òa khi dần lướt xuống trang báo điểm: 1460!

Sau đó, trong những ngày cuối cùng của tháng 9, mình đã thi Duolingo và đạt được đúng 130 điểm - số điểm khuyến nghị của nhiều trường trong danh sách nộp đơn của mình.

Rồi thì những ngày đầu tháng 10, bỗng dưng có một ý tưởng khiến mình vỡ òa - mình đã không chần chừ hoàn thành bài luận chính cùng cố vấn ở VELA trong 2 tuần liên tục. Còn lại nửa cuối tháng 10? Mình đã hoàn thành các bài luận phụ đầu tiên và gửi đi cho những trường có kỳ nộp đơn Early Action và Early Decision. Những bộ hồ sơ cho các trường được mình gửi đi sát giờ, chóng vánh, và thường kết thúc bằng một khoảng trầm lắng thẫn thờ trước màn hình chúc mừng nộp đơn thành công.

Thật may mắn rằng, trong đoạn thời gian cuối mình đã bứt tốc kịp lúc để hoàn thành các bài thi chuẩn hóa, viết những bài luận truyền tải được giá trị của bản thân mình đến nhà tuyển sinh.. Tuy vậy, khi nộp đơn vào những trường đầu tiên,

mình vẫn có chút nuối tiếc vì đã không thể ôn SAT kỹ hơn, không thể chỉnh bài luận phụ kỹ hơn. Vì vậy, hãy chuẩn bị mọi thứ càng sớm càng tốt để sau này không nuối tiếc, bạn nhé!

[Hàn Thiện Nhân]

Khác với những gì mọi người thường nghĩ, nộp đơn đại học Mỹ không phải chỉ cần 1 bài luận là xong (cũng như suy nghĩ thi Đại Học ở Việt Nam chỉ thi mỗi môn Văn hay Toán). Thực tế, còn có tỉ thứ mà mình cần phải lo, ví dụ như thi các bài thi chuẩn hóa, xin bảng điểm ở trường, điền hồ sơ tài chính, thư giới thiệu, v.v. Chính vì thế, trong cuộc đua này, điều đầu tiên mình cần chiến thắng chính là sự lười biếng của bản thân, đặc biệt khi đối mặt với rất nhiều công việc cần lo ở lớp 12.

Nhiều lần chỉ vì một phút lười biếng tự nhủ: "Kệ đi, ngủ đã rồi mai tính sau cũng được", mình đã phải tặc lưỡi ngao ngán trước đống công việc dồn lại trước mặt và chỉ biết tự trách: "Ước gì tối qua mình thức thêm mấy tiếng nữa để giải quyết thêm một đề SAT nhỉ…" Đôi khi sự lười biếng lên đến đỉnh điểm, đến mức khiến mình cảm thấy vô cùng chán nản và muốn từ bỏ. Khi thì vì cảm thấy lạc lối, bất lực vì đọc mấy chục nguồn tài liệu vẫn chưa biết làm cái này thế nào cho đúng, làm cái kia ra sao mới phải. Khi thì vì vừa nhận ra điểm luyện tập SAT ngày càng đi xuống lại phải quay qua viết luận ngay, nhưng khi nhăn mặt đọc lại bài luận của mình cả trăm lần thì cảm thấy chất lượng bài viết cũng đi xuống nốt. Khi thì băn khoăn tự hỏi mình có quyết định đúng không khi vì việc nộp đơn mà hy sinh những cuộc chơi với bạn bè và cả những kiến thức trên lớp. Khi thì vì cảm giác mình đã gần kiệt sức rồi nhưng công việc cần làm mới hoàn thành chưa được một nửa... Những lúc nản chí như thế, mình sẽ nhớ lại lý do mình quyết định bắt đầu hành trình này. Mình luôn tự nhủ chính mình là người đưa ra lựa chọn thì mình phải chịu trách nhiệm thôi, nhất định không thể để bản thân bỏ cuộc được, và thử nỗ lực hết sức để bản thân trong tương lai có thể tự hào về chính mình.

Để tránh khỏi tình trạng lười biếng trong khi có quá nhiều thứ cần phải làm, mình nghĩ mọi người cần phải tạo ra một bảng kế hoạch thật cụ thể. Ví dụ như hôm nay mình sẽ cần làm những gì, ưu tiên những việc nào trước, làm trong

vòng bao nhiêu tiếng, v.v. Một điều quan trọng là chất lượng hơn số lượng nên bạn hãy cố gắng hoàn thành cho xong một việc chứ đừng một lúc làm hai ba công việc khác nhau. Theo kinh nghiệm của mình, làm nhiều việc cùng một lúc sẽ khiến bạn không thể hoàn thành việc nào đúng thời hạn và nếu có đúng cũng sẽ không đảm bảo được chất lượng, để rồi sau đó lại phải thức khuya hay bỏ nghỉ trưa để hoàn thiện. Bạn có thể lên kế hoạch bằng việc sử dụng một cuốn sổ tay hay những tờ giấy ghi chú để dán lên bàn học có thể dễ thấy. Thậm chí nếu bạn có trí nhớ kém thì có thể dùng Google Calendar (một ứng dụng hỗ trợ lên kế hoạch chi tiết vào từng thời gian cụ thể) để yên tâm là bạn sẽ không bao giờ quên đi những công việc cần làm, vì khi đúng giờ thì chuông báo thức của phần mềm sẽ tự động nhắc nhở bạn.

Mình biết lớp 12 có thể sẽ rất khó khăn đối với nhiều bạn, đặc biệt là khi vừa phải chuẩn bị nộp hồ sơ vừa phải ôn thi tốt nghiệp, và vì thế các bạn hay có xu hướng mất động lực và trở nên lười biếng. Nhưng các bạn hãy luôn nhớ lí do tại sao chúng mình lại nỗ lực hết mình đến thế và hãy bật dậy chiến thắng "căn bệnh lười" này nhé.

[Lê Quốc Trung]

Sau khi có thư trúng tuyển của các trường đại học vào đợt nộp sớm, mình đã cho phép bản thân được "nghỉ ngơi" vì đã dành gần như toàn bộ thời gian cấp 3 của mình cho việc làm hồ sơ. Tuy nhiên với tâm lý đó, mình đã mắc phải "căn bệnh lười của lớp 12".

Ở trên trường, không chỉ trong tiết các môn phụ mà ngay cả những tiết học môn chính, mình hoàn toàn không để tâm đến lời giảng của thầy cô mà chỉ lo làm việc riêng hoặc ngủ bù cho khoảng thời gian thiếu ngủ trước đó. Lý trí thì nói là cho dù có đi du học thì vẫn phải ưu tiên giữ điểm trung bình trên lớp, nhưng con tim mình lại "nuông chiều" bản thân quá mức khiến mình dần chán nản việc học. Hậu quả như thế nào chắc các bạn cũng biết. Các bài kiểm tra 15 phút trên lớp của mình là những con điểm thấp kéo nhau hỏi thăm, cùng với đó là điểm trung bình tuột dốc không phanh. Kết quả này đưa mình về với thực tại, cho mình thấy được sự nguy hiểm của " bệnh lười" để nhanh chóng chấn chỉnh lại bản thân. Thật may mắn khi mình đã nhận ra kịp thời lý do khiến mình cần phải giữ tinh thần học tập.

Thứ nhất, nếu chẳng may không thể thực hiện được dự định đi du học thì mình phải có phương án dự phòng cho bản thân chứ. Đến lúc đó, con điểm đại học thấp hay điểm học bạ không đủ tiêu chí xét tuyển sẽ khiến mình rơi vào tình huống rất khó xử, khi vừa không thể đi du học, vừa không thể học trường mình thích ở Việt Nam. Ngoài ra điểm trung bình học kì I của các bạn vẫn còn có thể dùng cho đợt xét tuyển thường của Mỹ hoặc nộp hồ sơ ở các nước Châu Âu, nên việc lơ là điểm số trong giai đoạn này vẫn có thể ảnh hưởng đến bộ hồ sơ của bạn đó.

Thứ hai, nộp hồ sơ xong chưa phải là đã hoàn tất hành trình chạm đến giấc mơ du học Mỹ. Để chuẩn bị hành trang cho con đường vào đại học sắp tới thì các bạn còn rất nhiều việc phải làm luôn đấy. Trong khoảng thời gian trước khi rời xa

vòng tay bố mẹ để đến một đất nước xa lạ, các bạn cũng có thể dành thời gian chăm sóc sức khỏe và rèn luyện bản thân, vì chi phí khám chữa bệnh có thể không phải là vấn đề lớn ở Việt Nam nhưng lại là một câu chuyện khác khi sang Mỹ. Nghe khó khăn quá nhỉ? Ngoài ra, những bạn thích học tập còn có thể đăng kí học thêm các môn AP mà VELA đang dạy, vì khi có cho mình AP thì cơ hội để các bạn xin thêm hỗ trợ tài chính của các trường sẽ lớn hơn rất nhiều, chưa kể bạn còn có thể tiết kiệm cho mình thêm rất nhiều tiền bạc và thời gian học tập (đối với những trường cho phép quy đổi các môn AP sang tín chỉ). Bên cạnh đó, việc học thêm các kĩ năng mềm như nấu ăn, quản lý chi tiêu hoặc kĩ năng giao tiếp cũng thật sự rất đáng giá.

Cuối cùng, mình mong rằng những chia sẻ này của mình có thể giúp được các bạn trong hành trình nộp hồ sơ sắp tới. Mình tin rằng không có ai là lười cả, chỉ là chúng ta chưa đủ cố gắng mà thôi. Hy vọng qua những lời chia sẻ này, mình và bạn đều có thể trở nên tốt hơn mỗi ngày. Cố lên nhé!

[Nguyễn Hà Bảo Ngọc]

Khi mới đầu sáng lập ra dự án riêng thì mình khá chú tâm vào nó, mình còn nghĩ rằng sẽ đăng 2 bài trong một tuần nhưng đó chỉ là thời gian đầu. Sau đó khi đã chán, thì căn bệnh lười của mình quay trở lại. Mình không còn quan tâm đến dự án ấy nữa mặc cho nó có bao nhiêu lượt theo dõi hay tương tác như thế nào. Cho tới bây giờ, khi nghĩ kĩ lại, mình mới thấy hối hận vì bản thân đã vô trách nhiệm như vậy.

Mình rất lười học bài luôn, vì một số lý do quen thuộc như "chả hiểu gì cả" hay là "cái này thì đến gần thi rồi học cũng được" và cứ như vậy mỗi lần mở sách ra là mình lại đóng lại vì không biết làm bài. Thay vì ngồi nghiên cứu cách giải thì mình chọn gấp sách vở lại và chơi "một lát". Và kết quả học tập của mình cũng theo đó mà tuột dốc so với những năm trước.

Không chỉ vậy, căn bệnh lười ấy còn đeo bám mình trong suốt quá trình làm hồ sơ, ví dụ là mình luôn đợi đến gần hạn nộp mới bắt tay vào làm. Nó khiến cho tiến độ hồ sơ của mình đi chậm hơn rất nhiều. Mình không có điểm DET để nộp cho đợt nộp sớm và mình vẫn luôn trì trệ trong việc này vì ỷ lại có đợt nộp sau. Đến bây giờ khi nghĩ lại mình thấy mình thật ngu ngốc khi đã có cái suy nghĩ ấy.

Có lẽ trong việc làm hồ sơ thì "lười" là nhân tố mà ai cũng muốn nó biến mất. Nhưng để "chữa" căn bệnh này thì mình nghĩ rằng phương pháp tốt nhất là tham gia thật nhiều hoạt động ngoại khóa, có thật nhiều việc cần xử lý và quan trọng nhất là phải có tinh thần trách nhiệm. Hay các bạn có thể suy nghĩ về tương lai, suy nghĩ rằng nếu mình cứ để cho bản thân được tự do thoải mái bỏ bê công việc thì tương lai của mình rồi sẽ đi về đâu.

Lớp 12, mình nghĩ là thời gian bận bịu nhất trong cuộc đời đi học và trong hành trình chinh phục học bổng du học. Khi hàng tá việc đến cùng lúc, thi học kỳ, viết bài luận, giữ điểm trung bình môn, v.v thì thời điểm ấy cần nhất là sự siêng năng,

chuyên cần. Đừng để yếu tố "thời gian chuẩn" đợi đến phút 15 hay thêm 5 phút nữa thôi làm trì hoãn công việc của bạn.

Hãy luôn nhớ rằng mình chỉ cần dồn toàn bộ công sức vào 1 hay 2 tháng nữa thôi thì có thể nghỉ xả ga thoải mái và bỏ bớt đi một gánh nặng nữa thì có thể làm được thôi!

[Nguyễn Hoàng Khánh Ngân]

Mình bị mắc căn bệnh "lười" vào cuối học kì 2 của lớp 12. Mình quyết định đi du học khá muộn nên việc chuẩn bị hồ sơ trở nên gấp rút và vất vả. Mình phải vừa chuẩn bị hồ sơ để kịp nộp vào các trường đại học Mỹ, vừa tập trung ôn thi Trung học Phổ thông Quốc gia để đậu tốt nghiệp. Ở thời điểm tháng 7, mình đã chịu sức ép lớn khi vừa thi tốt nghiệp vừa chuẩn bị cho đợt thi SAT tháng 8. Không chỉ vậy, mình còn phải hoàn thiện các phần khác của hồ sơ như luận chính, thư giới thiệu, resume và tham gia các hoạt động ngoại khóa.

Mọi thứ dồn dập đến cùng một lúc khiến mình áp lực và kiệt sức. Thời điểm ấy, mình đã rất mông lung và dường như mất đi hoàn toàn phương hướng, không biết phải hoàn thành tất cả công việc như thế nào. Mình mất dần động lực, rồi mình đã chọn không làm gì cả mà lấp đầy thời gian bằng việc sử dụng các trang mạng xã hội. Tuy nhiên, việc làm này đã dẫn đến hàng loạt các hệ quả khiến mình rất hối hận: học tập không tiến triển, thường xuyên trễ deadline của các dự án, hồ sơ thì dang dở, v.v. Nhìn vào khối lượng công việc chất đống ấy khiến mình phân vân chẳng biết nên tiếp tục hay dừng lại... Nhưng khi nghĩ đến công sức bao năm qua sẽ đổ sông đổ bể, mình lại chọn tiếp tục vượt qua rào cản, thử thách phía trước. Để làm được điều đó, mình phải tìm cách cân bằng giữa việc học, chuẩn bị hồ sơ và hoạt động ngoại khóa.

Mình cân bằng việc học và các vấn đề khác bằng việc viết ra những điều cần làm mỗi buổi sáng, rồi đánh dấu những phần việc mà mình đã hoàn thành. Từ đó, mình cảm thấy có động lực và phấn khởi hơn sau mỗi lần đánh dấu tick hoàn thành công việc. Bên cạnh đó, vào mỗi buổi tối trước khi ngủ, mình dành từ 5 đến 10 phút để đánh giá lại bản thân của ngày hôm đó: mình đã làm tốt ở những phần nào và phần nào thì chưa thể hoàn thành. Tại thời điểm đó, phương pháp này là cách duy nhất mình có thể nghĩ ra để giải quyết khủng hoảng tinh thần của bản thân.

Tuy nhiên, tình hình vẫn không mấy khả quan khi áp lực vẫn còn đó: đã đến đầu tháng 10 rồi mà mình vẫn chưa thể chốt bất kì phần nào của bộ hồ sơ. Luận chính, luận phụ còn dang dở; thư giới thiệu hay resume vẫn phải sửa đi sửa lại nhiều lần.

Mình còn nhớ, trong chuyến xe về quê sau khi thi SAT tháng 10, mình đã họp với các anh chị cố vấn tại VELA. Mình đã không thể ngủ được và rơi vào trầm mặc mỗi khi nghĩ đến cảnh tượng bỏ lỡ kì nộp sớm (ED, EA) vì không kịp hoàn thành hồ sơ. Nhưng mình may mắn khi có các anh chị dẫn dắt, bộ hồ sơ của mình đã hoàn tất đúng hạn.

Đồng thời, mình cũng muốn gửi gắm đến các bạn có mong muốn ước mơ hóa việc đi du học của bản thân thì hãy chuẩn bị hồ sơ và tinh thần sớm nhé! Vì nó sẽ giúp bạn giảm đi áp lực của khối lượng công việc và thời gian. Có cho mình một lộ trình rõ ràng và cụ thể giúp bạn đến đích thuận lợi hơn.

Mặc khác, khi nhấn nút nộp cho các trường trên Common App, mọi gánh nặng của mình như được trút xuống. "Xõa thôi!" - đây là thời điểm lý tưởng nhất đối với một học sinh gap year vì có rất nhiều thời gian rảnh và không phải lo lắng về trường lớp. Mình đã tự thưởng cho bản thân bằng cách cày những bộ phim mà mình bỏ lỡ, đi chơi với đám bạn và ngủ nướng. Giờ đây mình có nhiều thời gian hơn để hoàn thiện chính mình. Mình muốn chăm chút bản thân hơn bằng việc học trang điểm, nấu ăn, tập yoga, đi du lịch, v.v. Dù thời gian rảnh bây giờ rất nhiều nhưng nó cũng có hạn. Đây là quảng thời gian đẹp nhất của thanh xuân nên mình không muốn lấp đầy nó bằng những việc vô bổ như lướt Facebook hay TikTok; thay vào đó, mình muốn tập trung hoàn thiện các kĩ năng cần thiết cho cuộc sống du học cũng như làm việc sau này.

[Nguyễn Lan Anh]

"Có mấy trăm chữ thôi, viết cũng nhanh mà, để mai rồi viết sau".

"Điền có vài dòng thì để từ từ".

"Tuần sau mới kiểm tra thì trước đó vài ngày lấy gốc cũng chẳng sao…"

Đây thực sự là những điều lặp đi lặp lại trong đầu của một học sinh lớp 12. Thời gian đầu học kỳ 1 lớp 12 quả thực là một quãng thời gian không thể nào quên với mình: tốc độ và áp lực của chương trình trên lớp thực sự trở thành gánh nặng, trong khi hồ sơ vẫn còn chưa xong. Do mỗi ngày đều tận dụng mọi phút giây một cách thiếu khoa học nên mức thang tinh thần của mình như dần ngắn lại. Khi coi những vlog học liên tục của các học sinh khác, mức độ thất vọng về bản thân của mình lại trở nên tỉ lệ nghịch với sự quyết tâm ban đầu. Thời gian lướt TikTok và Facebook một cách vô định của mình cứ ngày một tăng lên.

May mắn thay, thói quen đọc sách và hấp thụ nội dung một cách đều đặn, có chọn lọc đã trở thành "vị cứu tinh" của mình trước khi sa đà vào vũng lầy lười biếng này quá lâu. Vậy thì hiện tại, những vị cứu tinh nào đã giúp mình loại bỏ cơn lười?

Bước đầu tiên chính là hãy có sự chuẩn bị. Không phải cơ bản như chuẩn bị bài và làm bài trước khi đến lớp đâu (mặc dù điều này cũng hữu ích lắm nhé) mà là những sự chuẩn bị về tư tưởng và chiến thuật thực tế.

Về tư tưởng, nhờ chị Chi Nguyễn (The Present Writer), mình biết đến một công cụ là Vision Board. Đây là một chiếc bảng gồm nhiều bức ảnh về con người và giá trị mà tương lai mình muốn đạt được, với công dụng nhắc nhở bản thân phấn đấu cho những điều đó. Mở cái điện thoại, chưa kịp vào TikTok thì mình đã thấy ảnh nền là điểm SAT hơn 1500 của idol. Cũng khó mà lười được phải không nè?

Còn về chiến thuật, tác giả của cuốn Atomic Habit đã khuyên chúng ta hãy cố gắng dẹp bỏ hết vật cản xung quanh trong quá trình xây thói quen. Mình đã tự bổ sung thêm chút là "hãy dàn trận sẵn trước khi chiến đấu". Cụ thể hơn, mình để điện thoại ra hẳn phòng khác và tắt wifi, có sẵn nước uống, ngồi học ở chỗ xa giường nhất có thể và chuẩn bị tài liệu, bút viết cần có cho các môn sắp học luôn. Khi đã chuẩn bị đầy đủ rồi thì khả năng bị mất tập trung sẽ được giảm xuống mức tối thiểu. Đã chuẩn bị vất vả đến thế, chẳng lẽ mình lại không ngồi xuống và giải quyết những bài tập còn sót, phải không nào?

Việc tự thưởng cho mình sau những thành tựu nho nhỏ trên hành trình dài và mệt mỏi cũng là một điều mình học được từ cuốn Atomic Habit. Đó cũng là bước thứ hai. Tác giả có giải thích rằng: bởi vì mục tiêu mình mong muốn (giả sử là đạt điểm 1600 SAT) sẽ khá xa và không cảm nhận được ngay, nên bộ não con người rất dễ quên. Việc tạo những phần thưởng nhỏ sẽ như những trạm tiếp năng lượng cho bạn vậy. Ví như trong trường hợp của mình, sau mỗi lần sửa xong bản nháp của bài luận thì mình lại tặng bản thân một tối ngủ sớm hơn 30 phút. Đừng quên là hãy để những phần thưởng đó hỗ trợ bạn tiến tới gần mục tiêu hơn, chứ đừng để nó đưa bạn về lại con đường lạc lối nhé (làm luận xong mà bạn thưởng cho bản thân 1 tiếng thức coi Facebook thì sẽ dễ trì hoãn tiếp phải không nè)!

"Làm thôi, cũng đừng làm nhiều quá" - đây là bước cuối cùng trong hành trình chống lại căn bệnh lười mà mình muốn chia sẻ cùng các bạn. Để giải thích kĩ hơn thì đây chính là nguyên tắc cân bằng giữa sản phẩm và khả năng sản xuất được đề cập trong cuốn "7 thói quen hiệu quả". Để tránh dông dài, mình sẽ chỉ tóm tắt như sau: nếu bạn không chăm sóc cho chủ thể sản xuất (là sức khỏe, là tinh thần của chính bạn đó) thì chất lượng sản phẩm cũng sẽ không thể tốt như bình thường được. Mình biết chắc rằng mục tiêu của các bạn sẽ không chỉ dừng lại ở con 10 trong điểm kiểm tra ngày mai mà còn là đại học và nhiều điều khác ý nghĩa hơn. Vậy nên hãy thật sự cân nhắc thứ tự ưu tiên của bản thân, cũng như đừng làm ngơ bất kỳ dấu hiệu "kêu cứu" nào của cơ thể nhé. Mình tin rằng với

một cơ thể khỏe mạnh thì những quyết định của bạn sẽ thông suốt hơn và nhanh đạt được mục tiêu hơn đó.

[Lý Nhật Hưng]

"Nghỉ một chút để hồi sức làm việc tiếp nào!"

"Biết vậy khi đó làm hết một lượt!"

Hai câu nói này dường như đã trở thành câu cửa miệng mình vẫn hay lẩm bẩm từ dạo hè, khi mà quá trình làm hồ sơ dần bước vào kì cao điểm. Chẳng biết từ lúc nào, mình đã sa vào vũng bùn lười biếng, trì trệ mãi không thể thoát khỏi, để rồi lại phải chật vật ngay vào phút chót. Căn bệnh lười đáng ghét đó cứ bám lấy mình suốt gần cả quá trình làm hồ sơ, gây ra không biết bao nhiêu chuyện phiền toái và oái oăm!

Từ thức thâu đêm như một chú cú hay căng thẳng tới muốn phát khóc, mình đã từng có một quãng thời gian vì lười mà gặp phải biết bao nhiêu vấn đề. Nhưng rất nhanh chóng, mình đã điều tra được rõ nguyên nhân khiến căn bệnh lười của bản thân ngày càng trầm trọng.

Đầu tiên, mình trì trệ trong công việc của bản thân. Mình luôn nghĩ rằng bản thân còn rất nhiều thời gian và cứ như thế, mình lại tự cho mình nghỉ một chút. Nhưng những sự "nghỉ" này cứ ngày một kéo dài ra. Cứ xong một đầu việc nào đó, mình lại nằm dài ra giường ôm điện thoại như một phản xạ. Có lúc xong được những công việc quan trọng như viết luận phụ, mình thậm chí còn buông lỏng cho bản thân nghỉ đến 2 ngày, dù chỉ còn hơn một tháng là đến hạn nộp hồ sơ.

May mắn thay, mình nhận ra điều này khá sớm và đã lập tức giải quyết nó. Mình sử dụng Google Calendar để lên lịch những việc cần làm hằng ngày, cài 3-4 chiếc báo thức để kết thúc giờ nghỉ, rồi nhờ bạn mở những buổi học online để tránh bị xao lãng. Mình còn áp dụng thêm nhiều phương pháp kết hợp học - nghỉ trên mạng. Mỗi phương pháp có đặc điểm riêng và lại phù hợp với những người khác nhau. Với mình, phương pháp Pomodoro rất là hữu ích đó!

Thứ hai, mạng xã hội chỉ khiến mình thêm mệt mỏi và lười biếng chứ không thể giúp mình giảm bớt áp lực. Mình phải mất khá lâu để chấp nhận sự thật này. Mình vẫn thường hay lướt TikTok sau khi làm việc để giải khuây, nhưng dần dần mình cảm thấy bản thân không thể nào rời khỏi nó. Thời gian dùng mạng xã hội của mình ngày càng tăng, có khi lên đến 2-3 giờ đồng hồ - một quãng thời gian đủ để mình hoàn thành vài đầu việc quan trọng. Và đó là lúc mình biết rằng mình phải dứt khỏi những chiếc clip 60s này để tập trung vào mục tiêu to lớn hơn. Mình quyết định xóa hết tất cả các nền tảng xã hội trên điện thoại, chỉ để lại những ứng dụng liên lạc quan trọng với gia đình và bạn bè. Mình đặt giới hạn sử dụng điện thoại hằng ngày còn 5 giờ mà thôi. Thay vào thời gian bị lãng phí, mình tập thói quen đọc sách, vừa để giải trí, vừa để cải thiện khả năng viết.

Cuối cùng, thứ kì lạ nhất khiến mình lười biếng lại chính là sự… siêng năng đột xuất của mình. Đúng vậy, bạn không đọc nhầm đâu, chính sự siêng năng vội đến vội đi của mình đó! Tại sao ư? Vì nó đã khiến mình không giữ được mạch làm việc xuyên suốt, khiến quá trình làm việc của mình bị ngắt quãng và trì trệ giống như trên. Tuy là siêng, nhưng với mình, cách siêng như thế không thật sự có lợi, vì đó chỉ là sự cao hứng nhất thời. Những lúc ấy, mình tự nhiên lại thấy hừng hực muốn hoàn thành xong một công việc nào đó, lật đật ngồi vào bàn, nhưng chẳng mấy chốc đã "hết lửa", công việc cũng như thế mà bị bỏ dở. Và hơn nữa, do mình tự cho rằng bản thân đã "siêng năng", nên mình cũng bắt đầu trì trệ công việc vì nghĩ mình đã bỏ sức ra, nhưng thật chất công việc lại chẳng đến đâu! Thế nên, mình đã quyết tâm xóa bỏ những đợt cao hứng đầy rủi ro đó bằng việc xây dựng một lịch trình làm việc đều đặn, liên tục, cố gắng không để bản thân rảnh rỗi quá lâu, tránh bị lỡ nhịp khi trở lại công việc.

Hiện tại mình vẫn có đôi lúc buông lỏng bản thân, nhưng chính nhờ những thói quen tốt trước mà mình nhanh chóng lấy lại phong độ. Chúng ta ai chẳng lười! Thế nên biết nhận ra điều đó và cải thiện bản thân chính là một điều hết sức tuyệt vời. Tụi mình cùng nhau trở nên tốt hơn từng ngày bạn nhé, cố lên!

[Võ Lê Hoàng Anh]

Kể từ giây phút nhấn vào chiếc nút nộp hồ sơ cho đợt nộp sớm, toàn bộ các tế bào của cơ thể mình như được thả lỏng ra hoàn toàn. Như gặp được thời cơ thích hợp để phát triển, bệnh lười của mình bùng lên hết sức mạnh mẽ. Bệnh lười ấy bắt đầu từ việc mình không còn quá để ý tới những trường mình đã lên kế hoạch cho đợt nộp thường, cho tới việc mình không còn quá năng nổ giải bài trong lớp học thêm, và cuối cùng là mình bớt nghe giảng khi học trên trường hẳn luôn.

Có lẽ, lười có nghĩa là không muốn làm gì hết. Quả thực, mình không siêng năng như trước nữa, không thức thật khuya giải bài khó để lấy điểm cộng, không dành giờ ra chơi để nghĩ về luận hay giải bài tập, cũng không bắt bản thân phải nỗ lực tối đa trong tất cả bài kiểm tra. Bỗng nhiên, mình thấy mình có thêm thật nhiều thời gian.

Tuy nhiên, đối với mình, việc này không hẳn chỉ mang tới ảnh hưởng tiêu cực. Thả lỏng sau một thời gian dài tập trung đã mang lại cho mình những lợi ích không ngờ. Thời gian trước mình luôn trong tình trạng căng thẳng tột độ để chuẩn bị cho kì thi SAT và IELTS. Lúc ấy, có những ngày mình uống tới 4 ly cà phê chỉ để cảm thấy tỉnh táo. Tóc rụng, dễ phát cáu, thiếu ngủ là những hậu quả cho lối sống thiếu khoa học của mình khi đó. May sao, "lấy độc trị độc" - căn bệnh lười này đã giúp cho mình ăn no, ngủ đủ hơn trước, quay trở lại làm một con người với lối sống lành mạnh.

Bên cạnh đó, khi có thêm thời gian, mình được trải nghiệm thêm rất nhiều thứ. Trước đây, mình đến trường với mục tiêu duy nhất là học và giữ cho điểm số thật cao. Nhưng giờ đây, dù có hơi muộn màng, mình đã dần tận hưởng quãng thời gian cấp 3 hơn. Mình đã có cơ hội tập bắn súng cho hội thi quốc phòng, đến các di tích lịch sử để làm báo cáo ngoại khóa, tham gia văn nghệ chào mừng Ngày Nhà giáo Việt Nam, đi lễ hội do các trường tổ chức, v.v. Nếu chứng bệnh này không xuất hiện và thôi thúc mình thư giãn, mình đã chẳng có những kỉ niệm

đẹp đẽ này. Vì vậy, bạn bạn mang tên "lười" này không hẳn là một tên phản diện xấu xa đâu.

Với việc nộp hồ sơ, bạn bạn này đã làm mình lọc lại danh sách trường một lần nữa. Trước đây, khi lập danh sách trường, mình đã tham lam mà chọn nộp gần tối đa số trường được cho phép luôn. Nhưng từ lúc mắc phải căn bệnh này, mình mất dần động lực viết luận phụ cho những trường nộp sau đợt nộp sớm. Dù nghe không có vẻ hợp lý cho lắm nhưng quả thực, mình đã nhận ra thêm vài điều mới.

Trước đây, mình đã chọn nộp một vài trường chỉ vì đó là trường có hạng tốt, học phí tốt. Khi cần đối mặt với những bài luận phụ, mình tìm hiểu trên website của trường thì mới nhận ra phương châm của trường lại không phù hợp với mình, mình thôi không chọn nữa. Mình suy xét lại xem bản thân có thật sự phù hợp hay thích các trường đó hay không, mình nộp vì mình muốn hay đơn thuần chỉ vì ngôi trường ấy có nhiều người nộp. Bằng cách này, mình tiết kiệm được một khoản tiền cho việc nộp hồ sơ và giảm khối lượng công việc còn lại cho đợt nộp thường. Có lẽ, "sự lười" đã sai bảo mình làm việc này, nhưng bạn ta đã giúp mình lần nữa suy xét lại những lựa chọn của bản thân. Sau vài ngày chọn tới chọn lui, những ngôi trường còn lại trên danh sách đều là những trường mình yêu thích nên việc hoàn tất nốt phần còn lại đã diễn ra rất nhanh chóng. Theo một cách bất thường, căn bệnh này lại khiến mình trở nên có trách nhiệm hơn trong việc chọn lựa nơi mình sẽ gửi gắm 4 năm tiếp theo.

Cho dù là thế thì mình cũng không thể để bạn bạn này tự do muốn làm gì thì làm được. Để chế ngự bạn ta, mình đặt mục tiêu cho mỗi bài kiểm tra, yêu cầu bản thân phải hoàn thành. Nếu thất bại, mình sẽ bù đắp bằng cách nộp bài tập để kiếm thêm điểm cộng, phát biểu, soạn bài, v.v. hoặc dùng môn khác để cân bằng điểm số. Bằng cách này, mình giữ cho điểm trung bình ổn định trong khi vẫn có

thể thư giãn và tận hưởng năm cuối cấp. Bệnh lười làm cho mình dễ thở hơn, không còn căng thẳng và áp lực.

Dẫu vậy, dễ thở mà buông thả quá là tắt thở đó nghen. Sống chung với sự lười biếng này thì được đó, nhưng đừng cho bạn ta toàn bộ quyền kiểm soát cuộc sống của bạn nha!

Như bạn thấy, lười cũng có lười kiểu này, lười kiểu kia. Mắc bệnh này cũng ổn thôi (mình nghĩ là đa số các bạn trên chặng đường này đều sẽ phải đối mặt với căn bệnh này) miễn là bạn tận dụng khoảng thời gian ấy để mang về cho bản thân nhiều kỹ năng và kỷ niệm đáng quý.

[Trương Ân Thiên]

"Cơn lười tồn tại mọi lúc, mọi nơi và nó sẽ trỗi dậy mạnh mẽ nhất vào giai đoạn cuối của quá trình hoàn thiện hồ sơ".

Có lẽ đây là lời cảnh báo cho tất cả các bạn nộp hồ sơ du học bởi vì nó thật sự rất đúng!

Sau khi hoàn thành đợt nộp sớm (Early Action), mình cảm thấy bản thân bắt đầu trì trệ, "thư giãn" nhiều hơn trong mọi hoạt động học tập và làm việc. Mình không còn giữ được tâm thế chủ động, sẵn sàng với công việc như ngày trước nữa. Điều này thật sự nguy hiểm. Điểm thi giữa kì của mình không cao, mặc dù không đến nỗi quá tệ, nhưng nếu tình trạng này kéo dài thì sẽ ảnh hưởng đến điểm trung bình lớp 12 rất nhiều.

May mắn là mình đã sớm nhận thức được vấn đề này. Mình vô tình lướt phải một đoạn video trên YouTube bàn về sự học, và rằng đó là một quá trình kéo dài suốt đời, không màng bất kì hình thức nào. Đoạn video ấy đã thực sự ảnh hưởng đến tư duy của mình - vốn là một đứa học chủ yếu vì điểm số và sự công nhận từ mọi người xung quanh. Mình dần quay trở lại guồng sống cũ, siêng năng học tập hơn. Hơn thế nữa, mình còn tham gia nhiều hoạt động ngoại khóa hơn, dám ứng tuyển các công việc mà mình còn sợ sệt, tham gia các cuộc thi về kinh doanh, học thêm các khóa học về kĩ năng, v.v.

Việc vượt qua được căn bệnh này thực sự không khó, chìa khóa nằm ở duy nhất một thứ: tư duy. Do chế độ giáo dục nước ta quá phụ thuộc vào điểm số và thành tích, chúng ta quên đi rằng cốt lõi của giáo dục nằm ở kiến thức tích lũy được. Căn bệnh lười sinh ra đều do vấn đề này. Vì suy nghĩ rằng học tập điểm tốt, tham gia ngoại khóa chỉ để nộp hồ sơ du học nên khi đã hoàn thành xong mục tiêu này, ta bỏ bê mọi thứ. Chúng ta quên đi rằng đại học chỉ là con đường bắt đầu cho hành trình gian nan phía trước, và việc lười biếng ở thời điểm này là không

hợp lí. Đừng dừng lại, hãy xem như đây là bước đà cho hành trang mới trên con đường đại học, và việc chúng ta có gần 7 tháng để chuẩn bị là quá xa xỉ!

Mình xin gợi ý một số việc các bạn có thể làm sau khi hoàn thành xong đợt nộp của bản thân nhé!

- Học thêm một ngôn ngữ: tại sao chỉ dừng lại ở tiếng Anh cơ chứ! Tầm quan trọng của ngôn ngữ thì khỏi phải bàn cãi. Ngoài ra, việc biết thêm những ngôn ngữ mới sẽ rất có ích khi chúng ta sinh sống và làm việc ở một đất nước đa văn hóa như Mỹ đó.
- Học nấu ăn: việc này mà quan trọng thứ hai thì có lẽ không việc nào thứ nhất. Đây là kĩ năng cơ bản để sinh tồn khi ở một mình đấy. Và đừng chỉ dừng lại ở mì gói hay trứng chiên, hãy làm phong phú thực đơn của bản thân lên nhé!
- Bắt đầu tìm kiếm các công việc làm thêm: khi đi du học, chúng ta không chỉ đi học mà còn sẽ đi làm thêm để phụ giúp gia đình trong khoản chi tiêu sinh hoạt của bản thân. Việc tìm hiểu trước sẽ giúp bạn đỡ bỡ ngỡ hơn đấy!
- Học, học, học: đừng lười biếng nữa mà hãy lên bàn ngồi học cho buổi kiểm tra 15 phút ngày mai đi! Khi bạn nộp đơn đợt nộp bình thường (Regular Decision), bảng điểm học kì I lớp 12 vẫn là một tiêu chí được xem xét trong bộ hồ sơ đấy. Vì vậy, đừng lơ là mà hãy giữ điểm thật tốt.

- Và từ "học" ở đây không chỉ dừng lại ở trường. Hãy tham gia các khóa học trực tuyến đại chúng mở (MOOC) trên các nền tảng như Coursera, Edx... hay tìm hiểu trước các kiến thức liên quan đến chuyên ngành của bản thân thông qua môn lớp nâng cao (Advanced Placement). Hiểu biết nhiều đã bao giờ là điểm yếu đâu nhỉ?

Còn hàng trăm việc khác các bạn có thể làm để chuẩn bị cho con đường tiến vào đại học của bản thân trở nên tốt hơn nữa, chẳng hạn như tìm kiếm việc làm thêm hay tìm hiểu nền văn hóa của nước sắp đi du học, v.v.

Cuối cùng, đừng nhầm lẫn lười biếng với nghỉ ngơi nhé! Việc thưởng cho bản thân những ngày nghỉ không phải là vấn đề gì to tát đâu, mà nó chỉ là cách chúng ta "sạc pin" lại cho bản thân thôi. Hãy nhớ sức khỏe là quan trọng nhất!

Chúc các bạn có một mùa bay thật thành công!

[Lê Kim Minh Huyền]

Lười biếng là bản năng vốn có của con người, mà có thể vượt qua được nó thì tụi mình cần rất nhiều bản lĩnh. Cô mình từng dạy rằng: "Cách bạn làm một việc chính là cách bạn làm mọi việc", và đúng là như thế. Từ những thói quen nhỏ thôi, như gấp chăn gối vào buổi sáng hay cất giày ngay ngắn vào kệ, nhiều lúc ta hay xem thường và bỏ qua nó vì nghĩ rằng việc nhỏ như vậy từ từ làm cũng được, thế rồi cứ trì hoãn, cứ kéo dài và kết quả là ngày qua tháng lại mớ hỗn độn vẫn còn ở đó.

Trở lại với bản thân mình, với năm học 12 cuối cấp, những dự định lớn như đi du học, chuẩn bị cho các kì thi quan trọng sẽ diễn ra cứ lần lượt kéo tới. Không chỉ riêng mình mà ắt hẳn tất cả mọi người khi nhìn qua kế hoạch năm thôi cũng thấy đủ việc cần phải làm. Có áp lực, có căng thẳng, và cả những sự lo lắng bất an nữa, nhưng nếu cứ để chúng chi phối quá mức thì sẽ gây ra những hệ lụy ngầm ảnh hưởng đến kết quả sau chót. Quá trình hành động của bạn cứ thế mà bị kéo dài trì hoãn, dây dưa lười biếng cho đến phút cuối, rồi hậu quả là mọi thứ sẽ chẳng đâu vào đâu. Cái mình mất là thời gian, là công sức, tiền bạc và còn rất nhiều thứ khác nữa.

Với trường hợp của mình, đó là sự "nỗ lực ảo".

Mình có vẻ "nhiệt huyết" ở buổi ban đầu khi lên kế hoạch dày đặc rằng sẽ làm cái này cái kia, mua sách để học SAT rồi luyện thi cho kịp có điểm để nộp, tỉ mỉ chọn lựa chủ đề cho portfolio để bắt đầu vẽ dần dần. Những bước đầu tiên có vẻ hoàn hảo, chỉnh chu và đầy khí thế nhưng khi thực sự hành động rồi thì cái hào hứng của mình không biết đi đâu mất. Mình cứ nghĩ là thời gian còn dài nên thôi cứ từ từ để hôm sau làm cũng không muộn. Một ngày hôm sau, hai ngày, ba ngày rồi lại nhiều ngày nữa, cứ trì hoãn, chần chừ và dời qua dời lại như vậy không chỉ khiến thời gian của mình trôi đi một cách vô nghĩa mà đến những ngày cuối cùng sắp thi, mình phải đối mặt với hàng đống áp lực do chính mình tạo ra.

Ngày thi SAT, IELTS, thi học kì và những hoạt động khác nữa cứ lần lượt ùa tới. Ngày trước, mình cứ đinh ninh và chủ quan rằng trước khi thi một tuần mình sẽ chỉ dồn sức hết vào đó để ôn tập cho thật tốt thôi. Nhưng đâu có ngờ rằng những sự kiện phát sinh sẽ xảy ra và làm mình không có đủ thời gian để tập trung hết vào một thứ. Thi thì vẫn cứ thi thôi nhưng bởi vì quãng trước mình không thực thực nỗ lực, và những ngày cuối thì có dồn đến mấy cũng chỉ khiến áp lực tăng thêm và cũng không tiếp thu được bao nhiêu. Kết quả có rồi và nó đúng như dự đoán của mình, chỉ ở mức vừa đủ để được chấp nhận chứ không đạt mục tiêu đã đề ra, trong khi với quãng thời gian đó, nếu thực sự tập trung hết mình và làm tới cùng thì chắc chắn mình sẽ làm tốt hơn rất nhiều.

Tình trạng này không chỉ xảy ra ở quá trình nộp hồ sơ của mình với những bảng điểm, chứng chỉ chuẩn hóa, mà còn ảnh hưởng tới thành tích học tập trên lớp. Mình thừa nhận bản thân không phải là người xuất chúng, và ở trong một môi trường đầy cạnh tranh như thế thì để đạt được điểm số vừa ổn mình cũng phải trầy trật và cố gắng rất nhiều. Nhưng đến năm 12 này, khi có quá nhiều việc mình phải giải quyết, và ưu tiên hàng đầu của mình đều để dành hết cho hồ sơ, thì việc học ở trường cũng có đôi phần sa sút.

Trên đây là câu chuyện của mình, là bài học mà mình nhận thức được sau mấy tháng trời sử dụng thời gian không hiệu quả, chưa thực sự cố gắng hết mình và có phần buông thả bản thân vì thói ỷ lại. Hệ quả ra sao thì mình cũng phải đối mặt, nhưng hơn hết nó nhắc nhở mình rằng thời gian chưa bao giờ đợi mình đến ngày mai mới hành động. Mỗi giờ mỗi phút là miễn phí nhưng khi mất rồi thì không thể quay lại nữa, xem như lỡ mất nhiều cơ hội đáng lẽ phải có trong tầm tay. Mình mắc phải sai lầm trong việc quản lý thời gian, mình có tiếc nuối vì cứ ỷ lại và trì hoãn rồi vài thứ không đâu đến đâu. Nhưng ít nhất khi nhận lấy hệ quả của quá trình "nỗ lực ảo" trước, mình đã thực sự tỉnh táo hơn để xem xét lại bản thân, sẵn sàng đối mặt với những điểm chưa tốt mình đã gặp phải và hơn hết là chưa khi nào có ý định từ bỏ. Mình chấp nhận việc bắt đầu lại từ những điều

đang sẵn có, học hỏi và rút kinh nghiệm từ các sai lầm đang mắc phải, và điều quan trọng nhất là lúc nào cũng trong tâm thế hành động, không còn bị tác động quá nhiều bởi sự lo lắng, sợ hãi nữa. Bởi những thứ đó theo mình chỉ khiến bản thân mất niềm tin, trở nên tự ti và trì hoãn hơn mà thôi.

Hành trình của mình sẽ chẳng thể dừng lại ở thông báo "You have been accepted" (Bạn đã được nhận) từ các trường ở đợt nộp sớm, mà nó sẽ còn kéo dài, là chặng đường mình phải không ngừng nỗ lực để phát triển bản thân, để "sống còn" giữa thời đại vội vã, chóng vánh và có sức đào thải cực kì lớn. Mình đang làm, mình đang từng bước theo đuổi lại những điều mình từng vuột mất và chắc chắn điều đó không hề dễ dàng. Nhưng mình tin rằng chỉ cần mình còn sống thì không gì là không thể, nên cứ cố gắng để tốt hơn bản thân của hôm qua một chút.

CHƯƠNG 23: CHUẨN BỊ PHỎNG VẤN VISA

Hãy tự tin, lịch sự, và vui vẻ khi đi phỏng vấn. Mọi thứ sẽ trôi qua rất nhanh.

Có thay đổi gì về chính sách phỏng vấn của Mỹ không?

Đầu tiên là sau thời gian nhiều biến động dưới thời cựu tổng thống Trump, tổng thống Biden đang cố gắng để đưa mọi thứ trở lại bình thường như trước kia. Chúng mình cũng chưa đọc thấy bất kỳ thay đổi gì về luật phỏng vấn. Thậm chí luật định cư dưới thời tổng thống Biden có thể sẽ dễ dàng hơn so với dưới thời tổng thống Trump. Vì thế, bạn cũng đừng quá lo lắng về vấn đề visa cho du học sinh. Lý do là vì học sinh quốc tế chúng mình vẫn đang mang đến nguồn doanh thu dồi dào cho nền kinh tế Mỹ. Theo khảo sát của tổ chức NAFSA thì trong năm học 2016–2017, các học sinh quốc tế tại Mỹ đã đóng góp khoảng 36.9 tỷ USD cho nền kinh tế. Các trường đại học tại Mỹ đang thất thu vì dịch bệnh và số lượng học sinh Trung Quốc giảm sút. Họ đang rất cần học sinh quốc tế từ những nước khác bao gồm cả Việt Nam.

Ừa, thế nhưng mình nghe nhiều câu chuyện về việc phỏng vấn visa rót lắm?

Đương nhiên là nhiều rồi. Đầu tiên bạn cần đặt bản thân vào vị trí của người phỏng vấn. Các nhân viên đại sứ quán/lãnh sự quán khi phỏng vấn sẽ luôn giả định là bạn sẽ tìm cách ở lại Mỹ bất hợp pháp. Trách nhiệm của bạn là chứng minh bạn sẽ không làm như vậy.

Thế làm sao mà mình chứng minh được?

Mình chỉ nói về việc xin đi du học tại Mỹ thôi nhé. Để có thể đi phỏng vấn xin visa, các bạn cần một trường ở Mỹ nhận và cấp giấy I-20. Tuy nhiên, có sự khác biệt rất lớn về loại trường và cách các nhân viên lãnh sự quán đánh giá:

- Nếu bạn nộp để đi học tiếng Anh tại Mỹ thì điều kiện để được cấp I-20 gần như không có. Bạn chỉ cần nộp hồ sơ, đóng phí là trường sẽ gửi

ngay I-20. Chính vì dễ dàng như vậy nên các nhân viên lãnh sự quán sẽ nghi ngờ bạn tìm cách ở lại Mỹ làm chui vì tiếng Anh bạn không đủ để học tập tại Mỹ. Thành ra theo chúng mình ước tính thì khả năng đậu visa của bạn chỉ ở mức 10 – 20% mà thôi.

- Nếu bạn nộp để đi học cao đẳng cộng đồng thì điều kiện để được nhận cũng rất thấp, chỉ cần TOEFL 60 hay IELTS 5.0 là đi được rồi. Nhiều trường còn không yêu cầu điểm tiếng Anh và cấp luôn I-20. Vì thế, tỷ lệ đậu visa cho các trường cao đẳng cộng đồng tuy có cao hơn việc xin đi học tiếng Anh nhưng cũng không cao lắm. Mình ước tính thì khả năng đậu visa chỉ ở khoảng 40 – 50% mà thôi. Tuy nhiên vẫn có trường hợp ngoại lệ, nếu bạn đi học 2 năm cao đẳng cộng đồng mà có tiếng Anh tốt như IELTS 7.0, ACT/SAT cao, và bạn xác định học 2 năm cao đẳng cộng đồng để tiết kiệm rồi chuyển tiếp lên một trường đại học nổi tiếng 2 năm cuối như University of Washington hay University of California thì khả năng đậu visa của bạn cũng cao hơn, từ 70 – 80%.
- Trong trường hợp bạn có học bổng vào thẳng đại học thì khả năng đậu visa của bạn sẽ cao nhất, lên tới trên 90%, vì điều kiện để được học bổng yêu cầu khả năng tiếng Anh của bạn tốt. Nhân viên lãnh sự quán có thể chắc chắn rằng bạn sang Mỹ để đi học chứ không phải đi làm chui hay tìm cách ở lại. Thậm chí có những trường hợp nhân viên lãnh sự quán sau khi nhìn thấy I-20 có học bổng đã không hỏi thêm câu gì và cấp visa luôn cho học sinh - một cuộc phỏng vấn chưa đầy 10 giây mà tốn gần 4 triệu VNĐ tiền đi phỏng vấn. Nói chung, bạn càng có nhiều học bổng thì khả năng đậu càng cao.

Hiểu rồi, thế mình đi phỏng vấn visa nói tiếng Anh hay tiếng Việt?

Này, nói tiếng Việt thì làm sao bạn chứng tỏ khả năng tiếng Anh của mình được!

Rồi rồi, thế mình cần chuẩn bị những giấy tờ gì?

Đây là những giấy tờ bắt buộc các bạn phải có để đi phỏng vấn nhé:

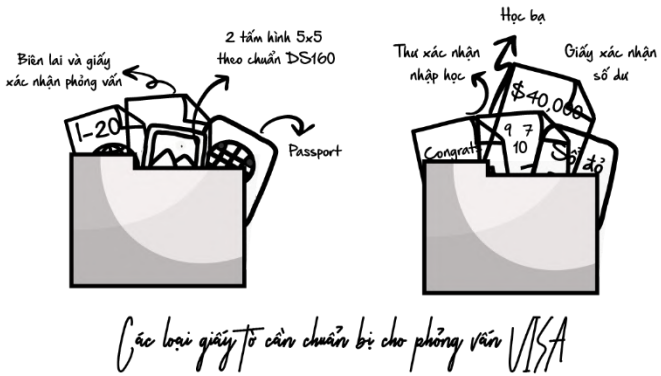

- Giấy I-20 của trường có ghi đầy đủ chi phí, học bổng, và số tiền gia đình phải đóng.
- Giấy xác nhận nộp phí SEVIS tại trang web: fmjfee.com/i901fee/index.html Bạn có thể có nhiều trường nhận và cấp I-20, tuy nhiên bạn chỉ được đăng ký một I-20 cho cục di trú Mỹ và đóng phí 200 USD tại trang web trên. Việc này xác nhận với cục di trú là bạn sẽ đi học tại trường có I-20 được đăng ký.
- Giấy xác nhận đã nộp và điền đơn DS 160. Đây là đơn điền thông tin cá nhân của bạn nộp cho đại sứ quán. Bạn cần chụp một tấm hình 5x5 theo tiêu chuẩn trên trang web và tải lên hồ sơ. Bạn có thể truy cập trang web này để điền và nộp: https://ceac.state.gov/genniv/
- Giấy hẹn đăng ký phỏng vấn: Sau khi bạn nộp DS 160 thì có thể truy cập trang web sau để đăng ký hẹn phỏng vấn: http://www.ustraveldocs.com/vn/vn-steps.asp. Trước khi lên được lịch hẹn, bạn sẽ cần in giấy đóng tiền và ra bất kỳ bưu điện nào trên toàn

quốc để thanh toán. Số tiền phỏng vấn là 3,680,000 VNĐ. Sau khi nhận được biên lai từ bưu điện, bạn quay lại trang web đăng ký phỏng vấn để chọn ngày và giờ phỏng vấn.

- Biên lai đóng tiền hẹn phỏng vấn.
- Hộ chiếu còn hiệu lực ít nhất 1 năm
- Rửa 2 tấm hình chụp 5x5 theo tiêu chuẩn trên trang web của DS 160.

Tuy nhiên, tốt nhất bạn nên kiểm tra trang web http://www.ustraveldocs.com/vn/ nếu có bất kỳ thay đổi nào. Ngoài ra bạn cũng nên mang theo một số giấy tờ bổ sung để nếu nhân viên phỏng vấn có hỏi thì bạn có thể đưa ra ngay để chứng minh. Bạn cứ chú ý là không cần phải dịch giấy tờ sang tiếng Anh vì các nhân viên phỏng vấn của đại sứ quán/lãnh sự quán đều biết tiếng Việt:

- Học bạ cấp 2 và 3.
- Thư nhận học bổng của các trường.
- Giấy xác nhận số dư ngân hàng với số tiền đủ trang trải khoảng 2 năm trên tổng chi phí ghi trên I-20. Ví dụ trên đơn I-20 ghi số tiền gia đình phải đóng là 20,000 USD/năm thì sổ tiết kiệm nên có khoảng 40,000 USD (tương đương khoảng 900 triệu VNĐ).
- Giấy xác nhận lương bố mẹ.
- Tài sản khác: sổ đỏ (sao y bản chính), v.v.

Thế khi đi phỏng vấn thì mình cần chú ý điểm gì?

Bạn phải mặc đồng phục cấp 3 này, cười tự tin này, trả lời ngắn gọn rõ ràng khi phỏng vấn này. Nói chung là khi bạn đã có học bổng rồi thì cứ tự tin lên.

Thế nhân viên phỏng sẽ hỏi mình cái gì?

À, nhiều thứ lắm, bạn có thể tự Google trên mạng danh sách câu hỏi phỏng vấn visa Mỹ là ra ngay đó mà. Bạn cứ chuẩn bị câu trả lời bằng tiếng Anh, nhớ là trả lời ngắn gọn, không dài dòng nhé.

Đơn giản thế thôi?

Đơn giản thế thôi, đừng phức tạp vấn đề quá. Bạn cứ tự tin thì mọi thứ sẽ ổn thôi.

Thế những nước khác phỏng vấn ra sao?

Thật ra phỏng vấn visa của Mỹ sẽ là nhanh nhất đấy. Bạn nộp hồ sơ, hẹn phỏng vấn, phỏng vấn đậu là 2-3 hôm có visa luôn. Với phần lớn các nước khác thì bạn sẽ tốn nhiều thời gian hơn để có visa và phải chứng minh thêm nhiều giấy tờ nữa. Phần lớn các nước đều có quy trình nộp hồ sơ trực tuyến nên cũng khá giống nhau. Tuy nhiên với các nước châu Âu thì do chỉ có Đại sứ quán ở Hà Nội nên các bạn đi châu Âu thường sẽ phải bay ra Hà Nội để phỏng vấn nha. Còn với Mỹ thì các bạn có thể phỏng vấn ở thành phố Hồ Chí Minh luôn ha. Tuy nhiên do mỗi nước thì sẽ có hệ thống khác nhau nên chúng mình không thể đi chi tiết trong cuốn sách này ha, xin lỗi bạn.

Ôi, có visa xong rồi, mình xõa nhé!

Khoan khoan, sao lại chơi, bạn hãy tận dụng thời gian này để học hỏi kỹ năng giúp bản thân tự lập khi đi du học nhé.

CHƯƠNG 24: CHUẨN BỊ TRƯỚC KHI CẤT CÁNH

Hãy hi vọng vào điều tốt đẹp nhất nhưng hãy chuẩn bị tinh thần cho những chuyện xấu nhất có thể xảy ra.

Lại phải học nữa?

Đúng rồi, bạn rất cần những kỹ năng này nhé:

- Nấu ăn/đi chợ: Dù năm đầu bạn có thể ở trong ký túc xá trường nhưng bạn nên xem xét việc dọn ra ngoài ở. Việc đi thuê nhà sẽ giúp các bạn tiết kiệm một nửa chi phí ăn ở hàng năm. Ví dụ ăn ở tại trường một năm có thể tốn 11,000–15,000 USD thì khi ra ngoài có thể chỉ tốn 6,000 USD hoặc ít hơn. Lý do là vì ở ký túc xá người khác nấu ăn cho bạn. Đồng thời trường cũng phải kiếm lời từ việc cho thuê ký túc xá và những tiện ích khác. Bạn ra ngoài, tự thuê nhà, tự nấu ăn sinh hoạt chắc chắn sẽ cực hơn nhưng sẽ tốn ít tiền hơn.
- Đương nhiên khi ra ngoài thì đầu tiên bạn phải biết nấu ăn. Bạn cần biết cách lựa chọn thịt, rau, củ quả, cách chế biến và nấu ăn, khẩu phần ăn để có thể đi chợ phù hợp. Ở Mỹ thì các bạn gần như chỉ cần đi chợ 1 tuần/1 lần, thậm chí 2 tuần/1 lần, vì thế tính toán làm sao mua đủ thức ăn để nấu trong thời gian đó là một kỹ năng cần thiết.
- Quản lý tài chính cá nhân: Bạn cần biết cách theo dõi chi tiêu thu nhập theo tuần/tháng để có thể kiểm soát tài chính hiệu quả. Ngoài ra, các kiến thức về sử dụng thẻ ghi nợ (debit card), thẻ tín dụng (credit card), cũng như các sản phẩm tài chính khác cũng rất cần thiết để bạn không bị tính phí phạt hay phải trả lãi cho các dịch vụ ngân hàng ở Mỹ.
- Lái xe: Nếu được thì bạn có thể lấy bằng lái quốc tế tại Việt Nam rồi sang Mỹ chuyển đổi bằng. Bạn có thể chỉ cần học lái xe rồi sang Mỹ thi lấy bằng cũng được. Thi lái xe ở Mỹ dễ hơn ở Việt Nam do đường xá

rộng rãi hơn và xe cũng hiện đại hơn. Ngoài ra, bằng lái xe tại Mỹ còn được dùng tương tự như chứng minh nhân dân ở Việt Nam.

- Kỹ năng quản lý thời gian: Ở Mỹ, bạn cần cân bằng thời gian đi học, đi làm thêm, tham gia hoạt động ngoại khóa, giải quyết các nhu cầu cá nhân (ăn uống, tập thể dục, nghỉ ngơi, đi chơi, v.v). Vì thế, kỹ năng sử dụng thời gian hiệu quả là rất quan trọng.

Rồi, lại đi học, thế khi sang đó rồi mình cần chú ý điều gì không?

Đương nhiên bạn nên đăng ký học 2 ngành trong vòng 4 năm.

Học gì mà nhiều vậy?

Để mình hỏi bạn vài câu nhé:

Một, bạn có muốn nhiều cơ hội việc làm hơn sau khi tốt nghiệp?

Ừ thì có.

Học 2 bằng.

Hai, bạn có muốn cạnh tranh vào những chương trình thạc sĩ/tiến sĩ ở những trường xếp hạng đầu?

Ừ có thể có…

Học 2 bằng.

Ba, bạn có muốn tiết kiệm chi phí cho gia đình - vẫn đóng cùng 1 số tiền học nhưng lại học được nhiều hơn trong cùng thời gian 4 năm?

Ừ thì chắc…

Học 2 bằng. À quên, nếu bạn trâu bò như các học sinh gốc Do Thái thì cũng nên học 3 bằng trong vòng 4 năm.

Bốn, bạn có muốn một cái nhìn đa chiều khi giải quyết vấn đề trong công việc sau này?

Ừ thì…

Học 2 bằng.

Năm, bạn có muốn theo kịp xu hướng thay đổi trong công việc sau này?

Hiểu, học 2 bằng.

Đúng rồi. Nói chung là vì "tương lai của chúng ta và con em chúng ta", bạn nên học tối thiểu 2 bằng trong 4 năm.

Thế mình có thể học những gì?

Học gì cũng được hết: Công nghệ thông tin với Kinh tế, Lịch sử với Hóa, Văn học và Tâm lý học, nhảy và Toán, tiếng Nhật và Kiến trúc, v.v Hãy khám phá mọi thứ mà bạn thích và tò mò.

Được rồi, thế mình cần chú ý điều gì nữa?

À, bạn sẽ cần phải gây ấn tượng với giáo sư.

Tại sao?

Đây, để mình hỏi bạn vài câu nhé.

Khoan, đổi cách đặt vấn đề được không. Mình không thích bị hỏi dồn dập như vừa nãy.

Thế hả? Để mình liệt kê vấn đề nhé.

Nếu bạn muốn có một thư giới thiệu thật hay để xin việc, nộp thạc sĩ/tiến sĩ thì bạn cần giáo sư…

có ấn tượng tốt với bạn.

Nếu bạn muốn kết nối để được giới thiệu cho công việc hay vị trí nghiên cứu thì bạn cần giáo sư…

có ấn tượng tốt với bạn.

Nếu bạn muốn có những lời khuyên giá trị từ việc học tới cả cuộc sống, định hướng nghề nghiệp, và vượt qua những khó khăn khác thì bạn cần giáo sư…

có ấn tượng tốt với bạn.

Nhưng chả lẽ mình phải gây ấn tượng tốt cho tất cả các giáo sư?

Chính xác, vì thế bạn chỉ nên tập trung từ 2 tới 3 giáo sư trong ngành học của bạn, hoặc giáo sư có nghiên cứu trong mảng mà bạn muốn trải nghiệm, hay giáo sư có nhiều kinh nghiệm và quan hệ trong công việc.

Nhưng mình làm gì để gây ấn tượng đây?

Đơn giản, hãy đi học đều, không ngủ trong lớp, đạt điểm cao trong lớp, tích cực phát biểu ý kiến, tình nguyện hỗ trợ nghiên cứu cho giáo sư mà không có lương, làm trợ giảng cho môn bạn đã học, lắng nghe trong quá trình làm việc với giáo sư.

Hiểu rồi, gây ấn tượng với giáo sư. Nhưng mình muốn đi làm thêm kiếm tiền hoặc thực tập lấy kinh nghiệm.

Một việc bạn hoàn toàn nên làm. Khi vừa đến trường đại học, bạn nên xin việc làm trong trường càng sớm càng tốt để:

- Kiếm thêm thu nhập.
- Có số an sinh xã hội (Social Security Number - SSN) để làm thẻ ngân hàng, bằng lái xe, mở tài khoản đầu tư, và nhiều hoạt động khác. Số SSN tương đương số căn cước công dân tại Việt Nam.

- Xây dựng lịch sử tín dụng để nếu sau này các bạn mua xe, vay tiền mua nhà, hay xin việc.

Theo luật của Mỹ hiện nay thì bạn có thể làm tối đa 20 tiếng/tuần tại trường. Vào dịp nghỉ lễ hay hè thì các bạn có thể làm tới 40 tiếng/tuần.

Thế thường các bạn học sinh quốc tế hay làm gì ở trường?

Nhiều thứ lắm chứ, dưới đây là vài công việc bạn có thể xem xét:

- Phục vụ trong nhà ăn;
- Nhân viên vệ sinh;
- Nhân viên thư viện;
- Phục vụ phòng lab máy tính;
- Nghiên cứu cho giáo sư (thường sau khi bạn đã làm việc miễn phí một thời gian cho giáo sư và giáo sư hài lòng);
- Nhân viên phòng tuyển sinh hay phòng ban hành chính;
- Nhân viên bảo tàng của trường, v.v.

Nói chung bạn đừng quá lo về công việc, đây sẽ rất có thể là công việc đầu tiên trong đời của bạn mà phải không? Hãy cứ làm và học hỏi kinh nghiệm trong vài tháng trước khi tìm việc khác lương cao hơn.

Thế mức lương cho các công việc này như thế nào?

Nhìn chung là công việc càng đòi hỏi trí óc thì mức lương sẽ càng cao. Mình liệt kê ở đây theo thứ tự từ việc chân tay nhất đến việc "sang chảnh ngồi máy lạnh" nhé:

- Làm việc tại canteen của trường: Lương khá thấp chỉ tầm 7.5 USD–8 USD/giờ trước thuế vì đây là công việc chân tay. Việc này đòi hỏi bạn di chuyển liên tục và thời gian làm việc hạn chế, theo giờ ăn và giờ hoạt động của canteen. Bạn sẽ thấy khá mệt sau mỗi ca làm việc và người bạn sẽ luôn đầy mùi đồ ăn. Tuy nhiên lợi thế là bạn có thể ăn đồ ăn còn thừa của canteen và tiết kiệm thêm một phần chi phí ăn uống. Nếu bạn làm tối đa 20 tiếng/tuần thì 1 tháng bạn có thể kiếm được khoảng 500 USD trước thuế.
- Làm việc tại thư viện của trường: Lương cũng thấp, chỉ cao hơn so với việc làm tại canteen từ 0.5 đến 1 USD/giờ. Bạn sẽ chịu trách nhiệm nhận

trả sách và cho sinh viên đăng ký mượn sách. Trong giờ làm, bạn cũng phải di chuyển trong thư viện để sắp xếp sách và tài liệu sinh viên đã đọc xong. Lợi thế của việc làm tại thư viện là bạn sẽ có thời gian rảnh để làm bài tập và đọc sách khi vắng học sinh. Ngoài ra ở những trường lớn mà thư viện mở cửa 24/24 thì khi bạn xin làm những giờ ít học sinh, ví dụ từ 8 giờ tối tới 12 giờ đêm hay ca đêm từ 12 giờ đêm tới 8 giờ sáng, thì những lúc vắng vẻ này sẽ là thời gian tốt nhất để bạn học bài mà vẫn kiếm được tiền. Nếu bạn làm tối đa 20 tiếng/tuần thì trung bình bạn có thể kiếm được từ 550–600 USD/tháng.

- Làm việc tại phòng máy vi tính của trường: Trong trường đại học sẽ có nhiều phòng máy vi tính để sinh viên có thể sử dụng. Trách nhiệm của bạn là giúp các sinh viên với những câu hỏi cơ bản về Word, Excel, in ấn, sửa hay nạp mực máy in, v.v. Vì công việc đòi hỏi một chút kiến thức chuyên môn nên bạn có thể được trả từ 8-9 USD/giờ, cao hơn công việc trong thư viện hay tại canteen. Lợi thế lớn nhất của việc làm này là bạn sẽ ngồi tại máy vi tính và có nhiều thời gian để tranh thủ học và làm bài trong lúc làm việc. Tương tự như công việc ở thư viện, với những phòng máy tính mở khuya hay mở 24/24 thì bạn có thể chọn những giờ ít học sinh như sáng sớm hay tối khuya để có nhiều thời gian rảnh hơn. Nếu bạn làm tối đa 20 tiếng/tuần thì trung bình bạn có thể kiếm được từ 600–700 USD/tháng.
- Làm việc tại phòng quan hệ cựu sinh viên của trường: Tại những trường đại học lớn thì sẽ có một phận chuyên liên hệ với các cựu sinh viên của trường để xin đóng góp. Trách nhiệm của các bạn sẽ là một thành viên của trung tâm gọi điện (call center) chuyên gọi điện thuyết phục các cựu sinh viên đóng góp tiền cho trường, từ những khoản tiền nhỏ nhất như 50 USD hay lớn hơn đến vài trăm, thậm chí vài ngàn USD. Công việc làm theo ca và bạn có mục tiêu là số cuộc gọi cũng như số tiền cần phải huy động trong mỗi ca làm việc. Bạn sẽ hoàn toàn không có thời gian

rảnh để tranh thủ làm bài tập. Tuy nhiên, vì áp lực và đòi hỏi công việc, mức lương theo giờ có thể lên tới 13–15 USD, thậm chí cao hơn nếu bạn huy động được nhiều tiền cho trường. Vì công việc làm theo ca nên ít khi nào bạn có thể làm đủ 20 tiếng/tuần, tuy nhiên số tiền bạn kiếm được có thể lên tới 1,000 USD/tháng.

- Trợ lý nghiên cứu cho các giáo sư: Thường những vị trí này cần có kiến thức cơ bản trong ngành. Ngoài ra, các bạn có thể phải bắt đầu làm không lương cho giáo sư trong năm đầu tiên trước khi giáo sư có thể trả tiền. Tùy theo dự án và nguồn tài chính cho từng nghiên cứu, số tiền mà bạn nhận có thể dao động từ 800–2,000 USD/tháng cho tới khi kết thúc dự án. Do tính chất dự án nên đây không phải là một công việc ổn định. Bạn có thể kết hợp làm nghiên cứu với một công việc ổn định hơn ở trong trường như làm phòng máy vi tính hoặc thư viện. Bạn có thể dồn số giờ làm nghiên cứu vào dịp hè khi bạn có thể làm tới 40 tiếng/tuần ở trong trường. Thường thì những dự án nghiên cứu công nghệ hay kinh doanh sẽ có nhiều nguồn tiền hơn so với các dự án nghiên cứu cơ bản như toán, lý, hóa, hoặc sinh.
- Nhân viên trong các cửa hàng trong khuôn viên trường: Bạn có thể làm nhân viên thu ngân hay sắp xếp hàng hóa tại nhà sách, nơi bán vé các hoạt động tổ chức tại trường, hoặc tại các cửa hàng khác trong trường. Mức lương thường dao động từ 7–8 USD/giờ tùy theo trường và địa điểm. Những công việc này thường làm theo ca và theo giờ hành chính. Tuy nhiên, mùa vắng sinh viên như nghỉ đông, nghỉ thu, mùa hè, hoặc những ngày lễ thì những cửa hàng này cũng giảm giờ làm của bạn. Lợi thế của công việc này là bạn có thể được giảm giá khi mua đồ tại cửa hàng.

Mình có nghe nói về việc đi làm chui. Mình có nên đi làm chui không?

Đầu tiên là chúng mình không khuyến khích bạn đi làm chui đâu nha.

Luật của Mỹ không cho phép các bạn sinh viên quốc tế làm thêm bên ngoài trường đại học hoặc làm quá 20 tiếng một tuần trong khi đang đi học. Vì thế nếu bạn nào tìm những công việc ở ngoài trường thì sẽ bị xem là đi làm chui. Nếu bị phát hiện, bạn sẽ bị đuổi về nước.

Rủi ro là thế, tuy nhiên vẫn có nhiều bạn học sinh quốc tế quyết định đi làm chui để kiếm thêm tiền phụ giúp gia đình. Tuy nhiên, còn nhiều rủi ro khác bạn cần xem xét trước khi đi làm chui, ngoài việc bị đuổi về nước:

- Đi làm nhưng bị ông/bà chủ quỵt tiền. Bạn sẽ không thể đòi vì công việc bạn đang làm là bất hợp pháp.
- Bị đối xử thiếu tôn trọng, bị mắng chửi, hoặc phải làm những công việc chân tay nặng nề nhất. Rủi ro tai nạn lao động (chảy máu, gãy tay, v.v) nếu xảy ra thì bạn phải hoàn toàn chịu trách nhiệm chứ sẽ không có bảo hiểm gì đâu nhé.

Sợ nhỉ, thế nếu mình xác định chấp nhận rủi ro đó thì mình có thể làm gì và làm sao để mình khó bị phát hiện?

Bạn có thể làm nhiều thứ chứ:

- Bồi bàn/rửa bát trong nhà hàng;
- Bán hàng ở các tiệm tạp hóa nhỏ lẻ/cây xăng;
- Làm nail (thường cho các bạn nữ).

Và cách duy nhất để không bị phát hiện đó là bạn phải nhận tiền mặt sau khi đi làm việc. Mọi giao dịch qua ngân hàng hay séc đều bị theo dõi bởi chính phủ Mỹ.

Nhưng làm sao mình tìm kiếm công việc làm chui? Mình đâu thể chạy vào nhà hàng và kêu tôi xin đi làm chui được?

Chính xác, vì đây là những việc không hợp pháp nên bạn sẽ cần tạo mối quan hệ thì mới có thể có việc được. Có thể là người quen của bạn mở cửa hàng và bạn đi

phụ giúp nhận một chút tiền mặt. Ngoài ra, một số nhà hàng Việt Nam, Trung Quốc, Ấn Độ cũng thuê người làm bằng tiền mặt, nhưng chỉ qua quen biết mà thôi. Vì thế bạn có thể tạo mối quan hệ với các sinh viên Việt Nam, Trung Quốc, Ấn Độ hoặc những nước khác để tìm kiếm cơ hội.

Thế mình làm việc ở các nước khác thì sao?

Ở các nước khác thì thoải mái hơn nhiều bạn ạ. Phần Lan nè, Úc nè, Canada nè đều cho phép sinh viên quốc tế đi làm thêm ở ngoài trường trong thời gian học đại học. Bạn sẽ không hề bị gò bó như ở Mỹ đâu. Tuy nhiên tổng số giờ làm thêm cũng bị giới hạn ở mức 20 tới 25 tiếng/tuần tùy theo nước nha. Ngoài ra một số công việc các bạn làm ở ngoài trường có thể đạt được mức lương cao lên đến hơn 15-20 EUR/giờ hay một số vùng ở Canada lương tối thiểu là 15 CAD/giờ ấy. Thành ra đi làm thêm ở ngoài sẽ kiếm nhiều hơn làm ở trong trường nữa nha.

Hiểu rồi, thế ngoài ra khi đi học ở trường mình cần chú ý gì nữa không?

À, bạn cũng cần chú ý đến việc mất cắp tại trường học.

Ở nước ngoài mà cũng mất cắp á?

Có chứ. Việc mất tài sản trong khuôn viên trường hay trong ký túc xá là điều chắc chắn sẽ xảy ra. Tuy nhiên, ở những trường LAC với số lượng 1,000 – 3,000 học sinh thì ít hơn hẳn so với những trường National Universities với số lượng trên 20,000 học sinh.

Thế mình sẽ có thể mất những cái gì?

Cái gì cũng có thể mất hết, ví dụ nhé:

- Tập và bút viết;
- Thẻ nhớ USB;
- Áo lạnh;
- Bóp ví với thẻ ngân hàng;

- Các thiết bị điện tử khác như máy tính, iPad, điện thoại, v.v.

Và bạn có thể mất ở những nơi sau:

- Quên tại lớp học sau khi học xong;
- Đi vệ sinh và để tài sản tại những nơi nhiều người qua lại như thư viện, phòng máy tính;
- Không khóa cửa phòng trong ký túc xá.

Vậy làm sao để mình tránh bị mất cắp đây?

- Kiểm tra kỹ tài sản trước khi rời phòng học, thư viện, phòng máy tính, v.v nhất là khi bạn đang vội để đến lớp tiếp theo hay đi làm.
- Đi cùng bạn bè và nhờ người trông hộ khi bạn phải đi vệ sinh hay in ấn tài liệu.

Làm sao mình có thể lấy lại tài sản đã mất?

Ngay khi bạn thông báo với cảnh sát của trường thì khả năng lấy lại được tài sản của bạn là cực kỳ thấp. Tuy nhiên, hãy cứ thông báo cho cảnh sát của trường.

Với các loại thẻ ngân hàng thì bạn cần gọi ngay cho ngân hàng để khóa thẻ và phát hành thẻ mới.

Nói chung, hãy luôn cẩn thận để bảo vệ tài sản của bản thân như bạn đang ở Việt Nam. Không phải bạn đi nước ngoài là sẽ không có việc ăn cắp và bạo lực nha.

ĐÂY CHỈ LÀ ĐIỂM BẮT ĐẦU CỦA MỘT CON ĐƯỜNG DÀI...

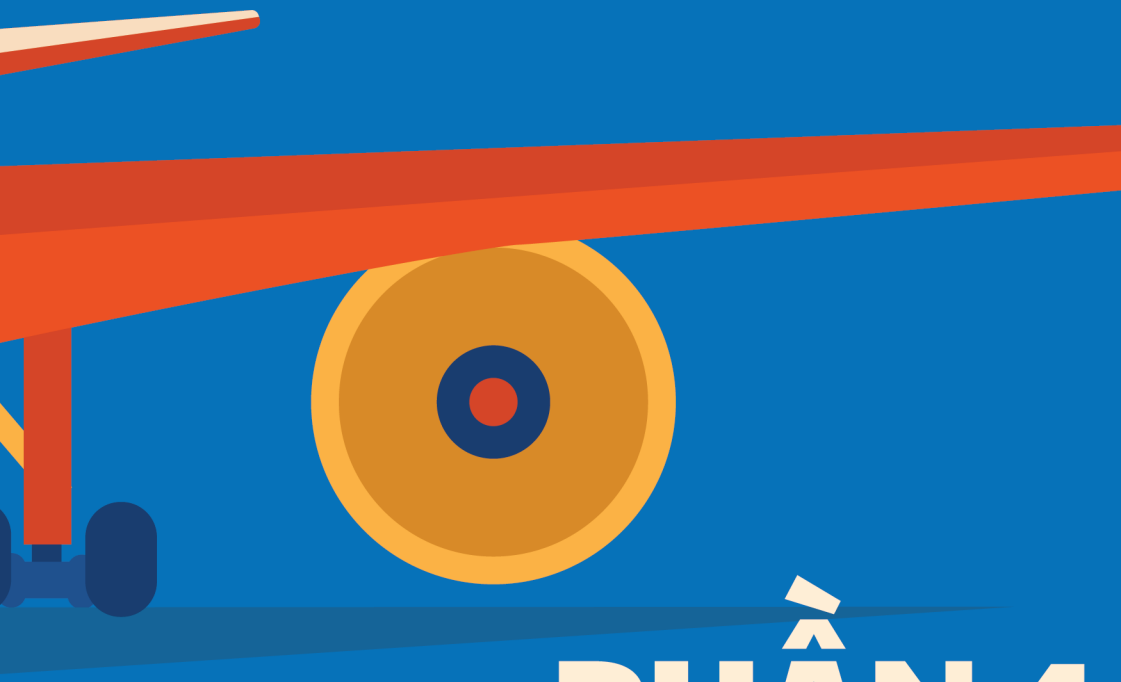

PHẦN 4

PHẦN 4: ĐÂY CHỈ LÀ ĐIỂM BẮT ĐẦU CỦA MỘT CON ĐƯỜNG DÀI

CHƯƠNG 25: LUẬT HIỆN HÀNH XIN VISA LÀM VIỆC TẠI CÁC NƯỚC

Với bằng cấp quốc tế, đừng tự giới hạn bản thân là phải ở lại Mỹ hay Canada. Còn rất nhiều nơi đáng sống và đáng làm việc trên thế giới. Bạn còn rất trẻ, hãy trải nghiệm và đi theo giấc mơ của mình. Đừng quá lo lắng về những định kiến và áp lực của những người xung quanh.

Bố mẹ mình cứ bắt buộc mình phải tìm cách ở lại Mỹ thì phải làm sao?

Nếu bạn là nữ thì con đường nhanh nhất để bạn ở lại Mỹ đó là… lấy chồng. Với các bạn nam gặp khó khăn để tìm vợ có quốc tịch Mỹ thì có lẽ đám cưới giả là phương thức nhanh nhất. Một hợp đồng đám cưới giả bây giờ tốn khoảng 50,000 USD. Nhưng đây là việc vi phạm pháp luật của Mỹ, nếu bị phát hiện thì bạn sẽ bị trục xuất về nước và không bao giờ được quay lại Mỹ đấy.

Mình không thích phải phạm pháp như thế đâu. Hãy nói cho mình cách hợp pháp đi!

Theo luật hiện hành của Mỹ, sau khi tốt nghiệp mỗi cấp, bạn sẽ có 1 năm được làm việc tại Mỹ (OPT hoặc CPT tùy theo hình thức). Có nghĩa là nếu bạn tốt nghiệp cử nhân, bạn sẽ có 1 năm làm việc. Tốt nghiệp thạc sĩ, bạn sẽ có thêm 1 năm. Cuối cùng tốt nghiệp tiến sĩ bạn sẽ có thêm 1 năm làm việc.

Sau thời gian 1 năm này, bạn cần có một công ty tại Mỹ đồng ý làm đơn gửi chính phủ Mỹ, đề xuất cấp cho bạn visa làm việc dài hạn là H1B. Việc này các công ty ở Mỹ gọi là "sponsorship". Chi phí thuê luật sư để làm đơn lên chính phủ Mỹ dao động từ 5,000–10,000 USD do công ty trả. Các thủ tục pháp lý và chi phí luật sư là lý do chính khiến nhiều công ty không muốn làm đơn cho học sinh quốc tế.

Ngoài ra, số lượng visa H1B được cấp hàng năm giới hạn ở mức 65,000 visa và thêm 20,000 visa cho các ứng viên có bằng thạc sĩ. Vì thế, visa H1B được chính phủ thực hiện theo hình thức bốc thăm (lottery). Visa H1B có thời hạn tới 3 năm và có thể được gia hạn thêm 3 năm nữa. Sau 6 năm, nếu bạn không chuyển từ visa H1B sang thẻ xanh (green card) thì sẽ phải rời nước Mỹ 1 năm trước khi quay lại xin H1B visa tiếp.

Tuy nhiên vẫn có những trường hợp ngoại lệ: những công việc thuộc ngành giáo dục bậc đại học hoặc nghiên cứu không nằm trong giới hạn 65,000 và 20,000 visa H1B ở trên. Nghĩa là với những bạn học tiến sĩ rồi làm nghiên cứu hay làm giáo sư tại trường đại học sẽ không bị giới hạn visa ở lại. Miễn sao trường đại học hay trung tâm nghiên cứu đồng ý hỗ trợ nộp hồ sơ sponsorship cho bạn là được rồi.

Ngoài ra, với những người làm việc tại chi nhánh nước ngoài của một công ty có trụ sở ở Mỹ, sau 1 năm, công ty có thể đưa bạn về Mỹ với visa L1 thay vì H1B.

Thế mình cần phải chú ý điều gì nữa không?

Có chứ, đây là luật hiện hành, vì thế khi bạn tốt nghiệp (ít nhất 4 năm sau), chắc chắn sẽ có sự thay đổi. Vì thế chúng mình khuyên bạn nên cập nhật tình hình visa liên tục trong những năm đi học. Bạn nên chú ý thông báo của văn phòng học sinh quốc tế tại trường hoặc hỏi thẳng nhân viên của trường về những thay đổi trong luật. Có đầy đủ thông tin sẽ giúp bạn kịp thời định hướng. Ngoài ra bạn cũng nên cập nhật về tình hình việc làm tại những nước ngoài Mỹ như Canada, Úc, Singapore, Hong Kong, châu Âu, thậm chí là cả khu vực Trung Đông cực kỳ phát triển như Dubai, Abu Dhabi. Thường thì các trang web của các bộ phận nhập cư của những nước này sẽ có thông tin rất chi tiết để bạn có thể tự đọc và làm theo.

Ngoài ra, bạn chú ý là không phải Mỹ mới là nơi có mức lương cao nhất ha. Bạn chỉ cần tìm kiếm từ khóa sau trên Google:

- Walter Roberts salary survey 2022 pdf (khảo sát lương 2022 của Walter Roberts);
- Thông tin trên trang web Glassdoor.

Bạn có thể lấy bảng lương trung bình ở nhiều ngành nghề khác nhau, nhiều vị trí khác nhau, tại nhiều nước châu Á và trên thế giới. Từ đó bạn có thể xác định rõ hơn tương lai của ngành nghề mà mình đang hướng tới.

Nói tóm lại, với một bằng cấp quốc tế thì bạn nên mở rộng cơ hội của bản thân nhé. Tuổi trẻ là để khám phá mà.

Này, bố mẹ mình đặt áp lực là phải kiếm việc ở lại Mỹ để trả tiền lại cho bố mẹ đấy. Nếu tiền học và ăn ở mình phải đóng là 25,000 USD/năm thì mình phải làm việc ở đâu để trả tiền lại cho bố mẹ?

À, bạn đang nói tới việc sau khi tốt nghiệp. Điều đầu tiên mình cần hỏi lại bạn là bạn muốn học tiếp lên thạc sĩ, tiến sĩ hay muốn đi làm ngay?

Mình cũng không chắc nữa, nếu như phải trả nợ bố mẹ ngay thì chắc mình đi làm luôn.

Như mình có nói ở trên, theo luật hiện hành của Mỹ thì cứ với mỗi cấp tốt nghiệp thì bạn sẽ có 1 năm ở Mỹ làm việc (CPT/OPT). Ví dụ như bạn tốt nghiệp cử nhân thì bạn có 1 năm để đi làm, nếu tốt nghiệp thạc sĩ thì có thêm 1 năm, và tiến sĩ sẽ có thêm 1 năm, sau đó bạn sẽ phải chuyển sang visa làm việc dài hạn H1B. Tuy nhiên, mình không khuyên bạn phải tìm mọi cách ở lại Mỹ. Hiện nay trên thế giới có rất nhiều nước có môi trường làm việc chuyên nghiệp và mức lương không hề thua kém Mỹ, thậm chí còn cao hơn.

Ví dụ Hong Kong và Singapore là hai địa điểm ở châu Á mà các tập đoàn đa quốc gia thường đặt văn phòng điều hành cho khu vực châu Á Thái Bình Dương. Nếu bạn có thể xin được việc tại Hong Kong và Singapore thì bạn hoàn toàn có mức lương khởi điểm như ở Mỹ, tức là tầm 60,000–100,000 USD/năm trước thuế.

Ngoài ra, Đài Loan và Thượng Hải là địa điểm cũng có nhiều công ty nước ngoài, tuy nhiên điều kiện tiên quyết là bạn phải biết cả tiếng Anh và tiếng Trung Quốc.

Ngoài ra, hiện nay Canada cũng có chính sách nhập cư xin việc rất thoáng, chỉ cần bạn có một công ty chấp nhận làm việc thì bạn có thể xin visa làm việc dài hạn ở Canada. Mức sống và mức lương ở Canada cũng tương tự như Mỹ thôi hà. Thậm chí, bạn nào thích khám phá thế giới có thể học thêm tiếng Tây Ban Nha hoặc Bồ Đào Nha rồi tìm công việc tại các nước Mỹ Latin phát triển như Argentina, Chile, hoặc Brazil.

Và ngay cả khi bạn quay về Việt Nam với mức lương khởi điểm 600 - 800 USD/tháng thì bạn vẫn có thể tìm thêm những công việc khác để làm như dạy tiếng Anh, dịch thuật, bán hàng, viết blog, v.v thậm chí là chạy Grab để kiếm thêm thu nhập. Để kiếm khoảng 20,000–30,000 USD/năm khi bạn còn rất trẻ, tại một thị trường đang phát triển rất nhanh như Việt Nam không phải là vấn đề khó khăn. Quan trọng là bạn phải quyết tâm và chịu khó. Hơn thế nữa, do chi phí sinh hoạt ở Việt Nam thấp hơn ở các nước đang phát triển nên bạn có thể tiết kiệm được nhiều hơn.

Tóm lại, bạn đừng quá lo về mức lương đạt được mà hãy quan tâm là bạn sẽ tiết kiệm được bao nhiêu tiền. Nếu bạn tiết kiệm trên 50% tiền lương hàng tháng thì việc trả nợ ba mẹ rất nhẹ nhàng. Bạn còn có thể trải nghiệm nhiều đất nước khác nhau sau khi tốt nghiệp nữa.

Nghe hấp dẫn quá nhỉ, cứ như là nghe bán hàng đa cấp ấy…

Thế giới càng ngày càng kết nối, vì thế cứ tự do khám phá thôi. Đồng ý là Mỹ tốt nhưng không có nghĩa là những đất nước khác không tốt bằng. Thậm chí với sự thay đổi và phát triển liên tục của Việt Nam thì cơ hội ở một đất nước đang phát triển thậm chí còn nhiều hơn một đất nước đã phát triển đấy.

Bạn cứ nhìn thấy các ca sĩ hải ngoại liên tục trở về Việt Nam để biểu diễn kiếm tiền mà xem. Với thị trường ở Mỹ mà lượng khán giả nghe họ hát ngày càng ít. Cụ thể là lượng khán giả thích nghe nhạc bolero ở Mỹ đang ít đi, còn thế hệ F2 ở Mỹ chỉ muốn nghe Taylor Swift hay Ariana Grande thôi. Ở Việt Nam với gần 100 triệu dân thì Thu Phương, Quang Lê, hay Lam Trường chắc chắn phải quay về để kiếm tiền rồi.

Ngoài ra còn có những ví dụ khác như Phạm Nhật Vượng quay lại Việt Nam và từ triệu phú thành tỷ phú USD, hay như Samsung đầu tư mười mấy tỷ USD để sản xuất phần lớn điện thoại di động tại Việt Nam, và các startup nổi tiếng thế giới như Go Jek, Grab, Alibaba tiếp tục đốt tiền ở Việt Nam. Nếu như các công ty đa quốc gia tiếp tục đổ tiền vào Việt Nam, nhiều người nước ngoài gốc Việt về Việt Nam tìm kiếm cơ hội, tại sao bạn không thể trở về để cạnh tranh? Dù sao là người Việt Nam, có tấm bằng nước ngoài thì bạn vẫn có lợi thế cạnh tranh hơn ở Việt Nam so với việc ở lại Mỹ và cạnh tranh với người bản xứ chứ.

Thậm chí một xu thế nữa mà các bạn thấy đang nổi lên đó là việc bài ngoại ở các nước, từ châu Âu tới châu Á, và châu Mỹ. Ví dụ chính phủ Singapore và châu Âu cũng đã siết visa lao động. Còn ở Mỹ thì tổng thống Donald Trump đã nói rất nhiều về việc ưu tiên tạo việc làm cho người Mỹ.

Thôi được rồi, để mình gần tốt nghiệp rồi tính đi. Nếu mình học tiếp lên thạc sĩ và tiến sĩ thì sao?

Sau khi bạn có bằng tiến sĩ thì bạn có thể đi làm nghiên cứu cho các công ty đa quốc gia, đi kinh doanh, hoặc làm giáo sư. Nhưng ngay cả với bằng tiến sĩ mà bạn đang có thì việc cạnh tranh một vị trí giáo sư giảng dạy cũng cực kỳ khó khăn ở Mỹ. Bạn có thể nhắm tới những nước khác ngoài Mỹ. Hơn nữa ở Việt Nam, với sự ra đời của đại học Fulbright, VinUniversity, và những đại học quốc tế đang hoạt động như RMIT, Đại học Quốc tế thuộc Đại học quốc gia (International University) với hình thức điều hành y hệt như các trường ở Mỹ thì

bạn sẽ có nhiều cơ hội hơn để cạnh tranh xin việc. Hãy nhìn vào tương lai và sự phát triển thay vì chỉ nhìn vào những vấn đề hiện tại.

Bạn có thể không trở thành triệu phú đô la nhưng việc có một công việc để có thể tiết kiệm và đủ sống hoàn toàn không nằm ngoài tầm tay của bạn. Thành công có rất nhiều định nghĩa. Bạn có thể là nhà văn với những cuốn truyện cho thiếu nhi cực kỳ được ủng hộ - đó là thành công. Bạn có thể là một giáo sư với nhiều bài viết nghiên cứu - đó là thành công. Bạn có thể là một kỹ sư với nhiều bằng sáng chế hoặc là một lập trình viên cho một khởi nghiệp công nghệ triệu đô, tỷ đô - đó cũng là thành công. Hơn nữa, với sự thay đổi liên tục của công nghệ ảnh hưởng tới sự thay đổi về cấu trúc xã hội, kinh tế và công việc, bạn sẽ không chỉ có một công việc trong đời. Bạn có thể là một kỹ sư nhưng cũng là một nông dân khi áp dụng kỹ thuật vào trồng trọt, bạn có thể là một giáo viên nhưng cũng là một doanh nhân khi có một công việc kinh doanh ở ngoài, bạn có thể là một nhà văn nhưng cũng là một nhạc sĩ sáng tác âm nhạc hoặc làm nội dung marketing sáng tạo cho các công ty truyền thông, bạn có thể là một chuyên gia tâm lý nhưng đồng thời là kiện tướng dancesport, v.v. Khi bố mẹ cho rằng bạn phải đi một con đường thì mới ổn định, an toàn thì đó là định nghĩa của thế hệ bố mẹ bạn. Khi bạn tốt nghiệp thì mọi thứ đã khác vì sự thay đổi của công nghệ.

Nói tóm lại, chúng mình khuyên bố mẹ bạn là hãy để bạn tự đưa ra quyết định cho bản thân. Điều mà bố mẹ các bạn có thể làm là điểm tựa tinh thần cho những sự biến động trong cuộc đời bạn: người lắng nghe, tư vấn, và giúp đỡ thay vì áp đặt hay quyết định thay.

Trong tương lai, bạn sẽ còn phải thích ứng với sự thay đổi liên tục của công việc, xã hội. Tuy nhiên, chỉ cần bạn luôn sẵn sàng đón nhận thay đổi, sáng tạo trong những tình huống xảy ra, luôn cập nhật kiến thức, và chăm chỉ khi làm việc thì bạn hoàn toàn có thể đối diện với những thử thách sắp tới.

CHƯƠNG 26: CHUẨN BỊ TÂM LÝ CHO PHỤ HUYNH KHI CÓ CON SẼ VÀ ĐANG ĐI DU HỌC

Bố mẹ đã hi sinh cho bạn rất nhiều, bạn nên thử đặt bản thân vào vị trí của bố mẹ khi có con đi xa nhà.

Bố mẹ mình mà cũng cần chuẩn bị tâm lý nữa sao?

À, đương nhiên là vì bố mẹ bạn đã đầu tư cho bạn rất nhiều, từ tiền học thêm, tiền đi thi các kỳ thi chuẩn hóa, hỗ trợ đưa đón bạn đi khắp nơi, và quan trọng hơn là người đóng chi phí du học của bạn. Vì thế, chúng mình nghĩ đơn giản là chúng ta phải quan tâm đến cảm xúc của bố mẹ trong lúc bạn đi nộp hồ sơ cũng như sau này khi đi du học. Nói nôm na là nếu bạn đi tổ chức sự kiện du học thì bố mẹ là nhà tài trợ kim cương đấy.

Ừ, mình thấy cũng đúng, thế nhưng mình cảm thấy ngại ngại khi phải nói điều này trực tiếp với bố mẹ ấy...

Thế thì đơn giản rồi, bạn hãy đưa bố mẹ đọc cuốn sách này và khi tới phần này thì bố mẹ sẽ tự đọc và hiểu được mà thôi.

Được rồi, thế mình cần bắt đầu từ đâu?

Từ đâu hả? Để xem nào… Có lẽ là từ lúc các bạn xác định sẽ đi du học nhé. Nếu bố mẹ đã xác định cho bạn đi du học thì bố mẹ sẽ rất mong bạn cố gắng và muốn biết tiến độ của bạn. Vì vậy trong quá trình chuẩn bị, bạn nên cởi mở hơn với bố mẹ về mong muốn của bản thân và thể hiện sự quyết tâm cho việc du học.

Nhưng lúc nào bố mẹ cũng đem những gương trên báo, họ hàng xa tít tắp để nói với mình? Mình không thích bị so sánh.

Bạn hãy hiểu tâm lý cho bố mẹ. Do không có nhiều kinh nghiệm cũng như thông tin nên bố mẹ sẽ tìm kiếm nhiều nguồn thông tin khác nhau, từ trên mạng, nghe lời khuyên từ những phụ huynh, các trung tâm tư vấn, và từ cả các học sinh đi trước. Bạn sẽ nghe bố mẹ đưa ra rất nhiều ý kiến trái chiều và rất nhiều trường hợp "con nhà người ta". Điều đó có thể làm bạn khó chịu, thậm chí mâu thuẫn vì lúc bố mẹ nói thế này, lúc lại thế kia. Bạn không biết phải tin vào điều gì và có thể sẽ tranh cãi với bố mẹ. Lời khuyên của chúng mình đó là bạn nên nắm rõ con đường mình cần chuẩn bị. Bố mẹ sẽ cho bạn rất nhiều lời khuyên và điều đó đều xuất phát từ mong muốn các bạn sẽ thành công. Vì thế hãy bình tĩnh hơn khi đón nhận những lời khuyên này. Bạn hoàn toàn có thể giả vờ "luôn luôn lắng nghe" trên khuôn mặt nhưng trong đầu thì "còn lâu mới hiểu", miễn là vẫn làm tốt vai trò của mình.

Tóm lại, chúng mình hi vọng cuốn sách này sẽ giúp bạn định hướng được con đường hiệu quả nhất. Khi đã chắc chắn thì bạn cứ thẳng tiến dù có "ai nói ngả nói nghiêng."

Ủa, đây là mình chuẩn bị tinh thần hay bố mẹ mình vậy?

Ấy chết nhỉ, thế thì lời khuyên của chúng mình cho bố mẹ là chỉ nên góp ý, đừng nên áp dụng rập khuôn hay ép con mình làm theo lời khuyên của các trung tâm tư vấn, thông tin trên mạng, hay từ các phụ huynh có con đi trước. Nguyên nhân chính là sự thay đổi trong quá trình nộp hồ sơ diễn ra hàng năm. Những gì xảy ra 2, 3 năm trước cho một học sinh nào đó sẽ không còn áp dụng cho năm nay. Chúng mình lấy ví dụ của chính bản thân chúng mình nhé, những trường chúng mình nộp và được nhận năm nay đã thay đổi nhiều chính sách tài chính so với các anh chị VELA khóa 2017 và 2018.

Vì thế, chúng mình nghĩ phụ huynh nên đóng vai trò góp ý, chia sẻ thông tin chứ không nên bắt ép bạn phải làm theo ý của phụ huynh, hay tệ hơn là làm tất cả mọi thứ thay các bạn. Nếu việc đi học đại học là của bạn, tương lai là của bạn, thì

quá trình chuẩn bị này cũng nên là của bạn. Nếu bạn đã có chính kiến về việc này thì bố mẹ không nên quá lo lắng và cố gắng vào uốn nắn từng điểm nhỏ, điều đó chỉ tạo ra áp lực không cần thiết.

Bố mẹ mình còn cần phải biết gì nữa không?

Ngoài áp lực trong quá trình nộp hồ sơ, một điều nữa đó là việc chọn ngành. Việc chúng mình thường thấy đó là bố mẹ bạn sẽ muốn bạn học ngành này trong khi bạn lại muốn học ngành khác. Đây cũng là điểm dễ gây tranh cãi. Ví dụ, bố mẹ thích bạn học kinh tế vì gia đình đang có công ty riêng cần bạn về điều hành, hoặc bố mẹ nghĩ ngành sinh học sẽ giúp bạn có một cuộc sống ổn định sau này. Dù là gì đi nữa thì nếu như bạn chọn một ngành khác với những gì bố mẹ muốn thì có một cách giải quyết cực kỳ đơn giản, hãy lắng nghe… Hannah Montana.

Cái gì?

À thì đây là chuỗi phim làm nên tên tuổi của Miley Cyrus, trong đó có một bài hát là "The best of both worlds". Nếu bố mẹ bạn thích bạn học kinh tế và bạn thích học kỹ thuật thì tại sao bạn không học 2 ngành luôn trong 4 năm? Bạn vui và bố mẹ hài lòng mở ví chi tiền. Mình không nghĩ bố mẹ cần phải ép bạn bỏ ngành mình thích để theo đúng ngành bố mẹ muốn vì chúng ta có thể làm cả hai. Hơn nữa, khi bạn bắt đầu vào đại học thì việc đổi ngành sau năm thứ nhất cực kỳ đơn giản và cũng rất thường xảy ra. Theo một báo cáo của Bộ giáo dục Mỹ thì có tới 70% học sinh năm thứ nhất đổi ngành khi sang năm thứ 2. Các bạn sẽ thay đổi nhiều khi vào đại học, vì thế không có điều gì bố mẹ phải quá lo lắng về ngành học của bạn cả. Miễn sau bạn có điểm GPA tốt đủ để giữ học bổng là được.

Mình hiểu rồi, thế còn gì nữa không?

Còn chứ, nếu bạn may mắn được nhiều hơn 1 trường tốt nhận với chi phí tương đương nhau thì bố mẹ bạn có thể thích một trường còn bạn thì sẽ thích trường còn lại. Khi trường hợp này xảy ra thì mình khuyên bố mẹ nên lắng nghe ý kiến

của bạn. Đơn giản chỉ vì bạn đã cố hết sức và đạt kết quả mà nhiều người mơ ước. Việc bố mẹ ép bạn phải đi học trường bố mẹ muốn có thể dẫn tới việc bạn bị ức chế tâm lý, và khi bắt đầu sang Mỹ học tập thì khi gặp khó khăn, bạn có thể quay lại trách bố mẹ thay vì tìm cách vượt qua. Hơn nữa, bạn phải dành 4 năm tiếp theo tại một nơi mình không thích thì chẳng có gì vui vẻ cả, còn có thể ảnh hưởng việc học tập của bạn nữa.

Ừa, thế rồi sau khi chọn trường xong thì chắc hết rồi hả?

À không, còn nữa chứ. Mặc dù bố mẹ có thể vui khi bạn trưởng thành và đi học đại học, nhưng điều đó cũng không thể khỏa lấp nỗi buồn bạn rời khỏi nhà. Nhất là với những gia đình có bố/mẹ li dị hay đơn thân nuôi nấng bạn, hoặc bạn là con một trong gia đình. Những bạn nữ khi đi học thì còn dành nhiều thời gian để chia sẻ với bố mẹ qua mạng, tuy nhiên những bạn nam thường rất yếu điểm này. Vì thế nên khi được hoặc bị bố mẹ hỏi han tình hình thì các bạn nam có một câu trả lời rất "đáng ăn đòn" là "mọi thứ bình thường" với biểu cảm "biết rồi, khổ lắm, hỏi mãi."

Ủa, nếu như vậy thì sao?

Đọc lại phần đầu tiên của chương này giúp chúng mình nhé. Bố mẹ bạn sẽ rất vui khi được con cái tin tưởng để chia sẻ đấy. Hãy làm bố mẹ vui nhé.

LỜI KẾT

Nhóm tác giả mong rằng cuốn sách dù ít dù nhiều cũng đã cung cấp được những thông tin bổ ích cho các bạn. Mọi câu hỏi về toàn bộ lộ trình và những góp ý cho phiên bản cập nhật của cuốn sách, bạn có thể liên lạc VELA theo 3 cách sau:

- Gọi điện đến số 0942 181 988;
- Liên hệ Fanpage https://www.facebook.com/VELABuildingDreams/;
- Gửi email đến địa chỉ nam.phuong.le@vela-academy.com.

Nếu bạn là một học sinh cấp 3 quan tâm đến lộ trình của VELA thì có thể xem tiếp thông tin trong phần phụ lục dưới đây.

Xin chân thành cảm ơn bạn đã đọc cuốn sách.

PHỤ LỤC

Kết quả đợt nộp sớm của các bạn VELA khóa 2022-2023:

Phần tô cam là trường các bạn đã chọn. Một học sinh có thể được nhiều trường cho học bổng/hỗ trợ tài chính. Xếp hạng là theo thông tin của trang U.S. News and World Report.

#	Tên Trường	Quốc Gia	Xếp Hạng	Học Bổng/Năm	Học bổng 4 năm	Chi phí phải trả (bao gồm ăn ở)/năm
1	**Duke Kunshan University**	**Trung Quốc + Mỹ**	**10**	**$60,000**	**$240,000**	**$11,000**
2	**Gettysburg College**	**Mỹ**	**61**	**$71,000**	**$284,000**	**$16,000**
3	**Georgia State University**	**Mỹ**	**234**	**$22,000**	**$88,000**	**$18,000**
4	University of Mississippi	Mỹ	151	$24,720	$98,880	$20,280
5	University of Mississippi	Mỹ	151	$24,720	$98,880	$20,280
6	Truman State University	Mỹ		$9,000	$36,000	$21,000
7	University of Mississippi	Mỹ	151	$24,000	$96,000	$21,000
8	Knox College	Mỹ	72	$48,000	$192,000	$21,000
9	Juniata College	Mỹ	89	$47,948	$191,792	$21,052

10	Gustavus Adolphus College	Mỹ	61	$49,000	$196,000	$22,000
11	Augustana College	Mỹ	94	$42,500	$170,000	$22,500
12	**Duke Kunshan University**	**Trung Quốc + Mỹ**	**10**	**$48,348**	**$193,392**	**$22,652**
13	Augustana College	Mỹ	94	$42,000	$168,000	$23,000
14	Augustana College	Mỹ	94	$42,000	$168,000	$23,000
15	**Augustana College**	**Mỹ**	**94**	**$42,000**	**$168,000**	**$23,000**
16	Gettysburg College	Mỹ	61	$63,300	$253,200	$23,700
17	Augustana College	Mỹ	94	$41,000	$164,000	$24,000
18	**Villanova University**	**Mỹ**	**51**	**$59,814**	**$239,256**	**$24,186**
19	Mount Holyoke College	Mỹ	36	$53,000	$212,000	$24,700
20	Augustana College	Mỹ	94	$40,000	$160,000	$25,000
21	Hollins University	Mỹ	102	$35,000	$140,000	$25,000
22	Augustana College	Mỹ	94	$40,000	$160,000	$25,000
23	Lawrence University	Mỹ	63	$45,500	$182,000	$25,000

24	Texas Christian University	Mỹ	89	$55,000	$220,000	$25,600
25	Earlham College	Mỹ	81	$42,400	$169,600	$25,600
26	Wabash College	Mỹ	55	$40,000	$160,000	$26,000
27	Knox College	Mỹ	72	$43,000	$172,000	$26,000
28	Wabash College	Mỹ	55	$40,000	$160,000	$26,000
29	Albion College	Mỹ	136	$44,000	$176,000	$26,000
30	Beloit College	Mỹ	81	$50,000	$200,000	$26,000
31	Hanover College	Mỹ	102	$32,000	$128,000	$26,500
32	Hanover College	Mỹ	102	$32,000	$128,000	$26,500
33	Hanover College	Mỹ	102	$32,000	$128,000	$26,500
34	Knox College	Mỹ	72	$42,000	$168,000	$27,000
35	Beloit College	Mỹ	81	$49,000	$196,000	$27,000
36	Augustana College	Mỹ	94	$38,000	$152,000	$27,000
37	Augustana College	Mỹ	94	$37,500	$150,000	$27,500
38	Augustana College	Mỹ	94	$37,000	$148,000	$28,000
39	DePauw University	Mỹ	45	$47,000	$188,000	$28,000
40	DePauw University	Mỹ	45	$47,000	$188,000	$28,000
41	Augustana College	Mỹ	94	$37,000	$148,000	$28,000

42	Augustana College	Mỹ	94	$37,000	$148,000	$28,000
43	DePauw University	Mỹ	45	$47,000	$188,000	$28,000
44	Augustana College	Mỹ	94	$37,000	$148,000	$28,000
45	St. Norbert College	Mỹ	111	$32,000	$128,000	$28,000
46	DePauw University	Mỹ	45	$47,000	$188,000	$28,000
47	DePauw University	Mỹ	45	$47,000	$188,000	$28,000
48	Augustana College	Mỹ	94	$36,500	$146,000	$28,500
49	Texas Christian University	Mỹ	89	$52,000	$208,000	$28,600
50	Duke Kunshan University	Trung Quốc + Mỹ	10	$42,304	$169,216	$28,696
51	DePauw University	Mỹ	45	$46,000	$184,000	$29,000
52	Knox College	Mỹ	72	$40,000	$160,000	$29,000
53	**DePauw University**	**Mỹ**	**45**	**$46,000**	**$184,000**	**$29,000**
54	Beloit College	Mỹ	81	$47,000	$188,000	$29,000
55	DePauw University	Mỹ	45	$46,000	$184,000	$29,000
56	Augustana College	Mỹ	94	$35,000	$140,000	$30,000

57	**Bucknell University**	**Mỹ**	**37**	**$57,000**	**$228,000**	**$30,000**
58	**Dickinson College**	**Mỹ**	**51**	**$51,000**	**$204,000**	**$30,000**
59	Kalamazoo College	Mỹ	68	$42,000	$168,000	$30,000
60	Ripon College	Mỹ	136	$33,000	$132,000	$30,000
61	Knox College	Mỹ	72	$39,000	$156,000	$30,000
62	DePauw University	Mỹ	45	$45,000	$180,000	$30,000
63	**DePauw University**	**Mỹ**	**45**	**$45,000**	**$180,000**	**$30,000**
64	Knox College	Mỹ	72	$39,000	$156,000	$30,000
65	Texas Christian University	Mỹ	89	$50,000	$200,000	$30,600
66	Texas Christian University	Mỹ	89	$50,000	$200,000	$30,600
67	Beloit College	Mỹ	81	$45,000	$180,000	$31,000
68	Beloit College	Mỹ	81	$45,000	$180,000	$31,000
69	DePauw University	Mỹ	45	$44,000	$176,000	$31,000
70	Augustana College	Mỹ	94	$34,000	$136,000	$31,000
71	DePauw University	Mỹ	45	$44,000	$176,000	$31,000
72	DePauw University	Mỹ	45	$44,000	$176,000	$31,000

73	DePauw University	Mỹ	45	$44,000	$176,000	$31,000
74	DePauw University	Mỹ	45	$44,000	$176,000	$31,000
75	DePauw University	Mỹ	45	$44,000	$176,000	$31,000
76	Beloit College	Mỹ	81	$45,000	$180,000	$31,000
77	Beloit College	Mỹ	81	$44,000	$176,000	$32,000
78	Beloit College	Mỹ	81	$44,000	$176,000	$32,000
79	Beloit College	Mỹ	81	$44,000	$176,000	$32,000
80	George Mason University	Mỹ	137	$18,000	$72,000	$32,000
81	DePauw University	Mỹ	45	$43,000	$172,000	$32,000
82	DePauw University	Mỹ	45	$42,000	$168,000	$33,000
83	Earlham College	Mỹ	81	$35,000	$140,000	$33,000
84	Lawrence University	Mỹ	63	$37,500	$150,000	$33,000
85	DePauw University	Mỹ	45	$42,000	$168,000	$33,000
86	Beloit College	Mỹ	81	$42,000	$168,000	$34,000
87	DePauw University	Mỹ	45	$41,000	$164,000	$34,000
88	Beloit College	Mỹ	81	$42,000	$168,000	$34,000
89	**Denison University**	**Mỹ**	**39**	**$44,000**	**$176,000**	**$34,000**

90	Beloit College	Mỹ	81	$42,000	$168,000	$34,000
91	Beloit College	Mỹ	81	$42,000	$168,000	$34,000
92	DePauw University	Mỹ	45	$41,000	$164,000	$34,000
93	Texas Christian University	Mỹ	89	$46,000	$184,000	$34,600
94	DePauw University	Mỹ	45	$40,000	$160,000	$35,000
95	Beloit College	Mỹ	81	$40,000	$160,000	$36,000
96	Beloit College	Mỹ	81	$40,000	$160,000	$36,000
97	Drew University	Mỹ	111	$27,000	$108,000	$36,000
98	Creighton University	Mỹ	115	$26,000	$104,000	$36,000
99	Trinity University	Mỹ	55	$30,000	$120,000	$37,000
100	Samford University	Mỹ	127	$17,000	$68,000	$38,000
101	DePauw University	Mỹ	45	$36,000	$144,000	$39,000
102	Augustana College	Mỹ	94	$26,000	$104,000	$39,000
103	Augustana College	Mỹ	94	$25,000	$100,000	$40,000
104	Drexel University	Mỹ	105	$41,700	$166,800	$40,300
105	DePaul University	Mỹ	65	$24,000	$96,000	$41,000
106	DePaul University	Mỹ	65	$24,000	$96,000	$41,000

107	Xavier University	Mỹ	166	$24,000	$96,000	$41,000
108	Illinois Wesleyan University	Mỹ		$31,000	$124,000	$42,000
109	University of Iowa	Mỹ	83	$10,000	$40,000	$42,000
110	University of Iowa	Mỹ	83	$10,000	$40,000	$42,000
111	Pace University	Mỹ	234	$30,500	$122,000	$42,500
112	Michigan State University	Mỹ	77	$21,000	$84,000	$44,000
113	Drexel University	Mỹ	105	$37,200	$148,800	$44,800
114	University of Missouri	Mỹ	121	$5,000	$20,000	$45,000
115	Drexel University	Mỹ	105	$35,000	$140,000	$47,000
116	Hofstra University	Mỹ	166	$28,000	$112,000	$47,000
117	Loyola University - Chicago	Mỹ	115	$23,500	$94,000	$48,500
118	Drexel University	Mỹ	105	$33,000	$132,000	$49,000
119	Drexel University	Mỹ	105	$33,000	$132,000	$49,000
120	Drexel University	Mỹ	105	$33,000	$132,000	$49,000
121	Drexel University	Mỹ	105	$32,000	$128,000	$50,000
122	Drexel University	Mỹ	105	$31,200	$124,800	$50,800
123	Hendrix College	Mỹ	102	$18,000	$72,000	$52,000
124	Drexel University	Mỹ	105	$30,000	$120,000	$52,000

125	North Carolina State University	Mỹ	72	$0	$0	$53,000
126	University of Minnesota Twin Cities	Mỹ	62	$0	$0	$54,000
127	University of Illinois - Chicago	Mỹ	97	$0	$0	$54,000
128	SUNY at Buffalo	Mỹ	89	$0	$0	$54,000
129	SUNY at Buffalo	Mỹ	89	$0	$0	$54,000
130	Elon University	Mỹ	89	$5,000	$20,000	$58,000
131	University of Indiana - Bloomington	Mỹ	72	$0	$0	$59,000
132	Drexel University	Mỹ	105	$17,100	$68,400	$64,900
133	Augustana College	Mỹ	94	$0	$0	$65,000
134	Gustavus Adolphus College	Mỹ	61	$0	$0	$71,000
135	Gustavus Adolphus College	Mỹ	61	$0	$0	$71,000
136	Quinnipiac University	Mỹ	166	$0	$0	$73,100
137	Northwestern University - Qatar	Qatar + Mỹ	10	$0	$0	$84,000

Kết quả của các bạn VELA khóa 2021-2022:

Phần tô cam là trường các bạn đã chọn. Một học sinh có thể được nhiều trường cho học bổng/hỗ trợ tài chính. Xếp hạng là theo thông tin của trang U.S. News and World Report.

#	Tên Trường	Loại Trường	Xếp Hạng	Học Bổng/Năm	Học bổng 4 năm	Chi phí phải trả (bao gồm ăn ở)/năm
1	**New York University in Abu Dhabi**	**National U.**	**28**	**$79,000**	**$ 316,000**	**$0**
2	Fulbright University	Vietnam		$23,000	$92,000	$3,000
3	**Carnegie Mellon University - Qatar**	**Qatar**		**$68,878**	**$275,512**	**$7,653**
4	**Soka University of America**	**LAC**	**28**	**$45,000**	**$180,000**	**$8,000**
5	Haaga-Helia University of Applied Sciences	Finland		$5,000	$20,000	$11,000
6	**Tampere University of Applied Sciences**	**Finland**		**$ 5,000**	**$20,000**	**$11,000**
7	**Mount Holyoke College**	**LAC**	**34**	**$62,678**	**$250,712**	**$11,322**
8	Ritsumeikan Asia Pacific University	Japan		$ 7,000	$28,000	$13,000

9	**Duke Kunshan University (China)**	**National U.**	**9**	**$52,276**	**$209,104**	**$14,724**
10	**Gettysburg College**	**LAC**	**54**	**$65,190**	**$260,760**	**$14,810**
11	Jamk University of Applied Sciences	Finland		$0	$0	$15,000
12	**Bucknell University**	**LAC**	**34**	**$60,000**	**$240,000**	**$16,000**
13	Luther College	LAC	105	$46,830	$187,320	$16,170
14	Luther College	LAC	105	$46,830	$187,320	$16,170
15	University of Mississippi	National U.	148	$24,500	$98,000	$17,500
16	University of Mississippi	National U.	148	$24,342	$97,368	$17,658
17	University of Mississippi	National U.	148	$24,342	$97,368	$17,658
18	**University of Mississippi**	**National U.**	**148**	**$24,342**	**$97,368**	**$17,658**
19	University of Mississippi	National U.	148	$24,342	$97,368	$17,658
20	University of Mississippi	National U.	148	$24,300	$97,200	$17,700
21	Juniata College	LAC	84	$47,000	$188,000	$18,000
22	University of Mississippi	National U.	148	$24,000	$96,000	$18,000
23	University of Mississippi	National U.	148	$24,000	$96,000	$18,000

24	Gettysburg College	LAC	54	$61,890	$247,560	$18,110
25	Luther College	LAC	105	$44,830	$179,320	$18,170
26	Augustana College	LAC	92	$43,500	$174,000	$18,500
27	Centre College	LAC	52	$40,000	$160,000	$19,000
28	Gettysburg College	LAC	54	$60,415	$241,660	$19,585
29	Luther College	LAC	105	$43,250	$173,000	$19,750
30	Beloit College	LAC	75	$50,000	$200,000	$20,000
31	Beloit College	LAC	75	$50,000	$200,000	$20,000
32	Truman State University	Regional U.	6	$10,000	$40,000	$20,000
33	Beloit College	LAC	75	$50,000	$200,000	$20,000
34	**Denison University**	**LAC**	**42**	**$58,000**	**$232,000**	**$20,000**
35	Fulbright University	Vietnam		$6,000	$24,000	$20,000
36	Beloit College	LAC	75	$50,000	$200,000	$20,000
37	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$45,000	$180,000	$20,000
38	Gettysburg College	LAC	54	$59,890	$239,560	$20,110
39	**Luther College**	**LAC**	**105**	**$42,630**	**$170,520**	**$20,370**
40	Augustana College	LAC	92	$41,600	$166,400	$20,400

41	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$44,500	$178,000	$20,500
42	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$44,500	$178,000	$20,500
43	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$44,500	$178,000	$20,500
44	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$44,500	$178,000	$20,500
45	Knox College	LAC	79	$45,500	$182,000	$21,000
46	Hanover College	LAC	98	$35,000	$140,000	$21,000
47	Hanover College	LAC	98	$35,000	$140,000	$21,000
48	Hanover College	LAC	98	$35,000	$140,000	$21,000
49	Hanover College	LAC	98	$35,000	$140,000	$21,000
50	Hanover College	LAC	98	$35,000	$140,000	$21,000
51	Lawrence University	LAC	62	$49,000	$196,000	$21,000
52	Hobart and William Smith College	LAC	75	$59,000	$236,000	$21,000
53	Northwestern University in Qatar	National U.	9	$49,000	$196,000	$21,000
54	**Texas Christian University**	**National U.**	**83**	**$53,980**	**$215,920**	**$21,020**

55	Texas Christian University	National U.	83	$53,890	$215,560	$21,110
56	**Texas Christian University**	**National U.**	**83**	**$53,890**	**$215,560**	**$21,110**
57	**Texas Christian University**	**National U.**	**83**	**$53,890**	**$215,560**	**$21,110**
58	**Texas Christian University**	**National U.**	**83**	**$53,890**	**$215,560**	**$21,110**
59	**Texas Christian University**	**National U.**	**83**	**$53,890**	**$215,560**	**$21,110**
60	**Texas Christian University**	**National U.**	**83**	**$53,890**	**$215,560**	**$21,110**
61	Augustana College	LAC	92	$40,500	$162,000	$21,500
62	Hanover College	LAC	98	$34,500	$138,000	$21,500
63	**Dickinson College**	**LAC**	**47**	**$53,010**	**$212,040**	**$21,990**
64	Beloit College	LAC	75	$48,000	$192,000	$22,000
65	Knox College	LAC	79	$44,500	$178,000	$22,000
66	**Knox College**	**LAC**	**72**	**$43,000**	**$172,000**	**$22,000**
67	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$43,000	$172,000	$22,000
68	Knox College	LAC	79	$44,500	$178,000	$22,000
69	Beloit College	LAC	75	$48,000	$192,000	$22,000
70	Knox College	LAC	79	$44,500	$178,000	$22,000
71	Knox College	LAC	79	$44,500	$178,000	$22,000

72	Knox College	LAC	79	$44,500	$178,000	$22,000
73	Knox College	LAC	79	$44,500	$178,000	$22,000
74	Augustana College	LAC	92	$39,500	$158,000	$22,500
75	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$42,500	$170,000	$22,500
76	Truman State University	Regional U.	6	$7,500	$30,000	$22,500
77	Augustana College	LAC	92	$39,500	$158,000	$22,500
78	Truman State University	Regional U.	6	$7,500	$30,000	$22,500
79	**University of South Florida**	**National U.**	**103**	**$12,000**	**$48,000**	**$23,000**
80	Knox College	LAC	79	$43,500	$174,000	$23,000
81	University of South Florida	National U.	103	$12,000	$48,000	$23,000
82	Knox College	LAC	79	$43,500	$174,000	$23,000
83	University of Mississippi	National U.	148	$19,000	$76,000	$23,000
84	DePauw University	LAC	46	$50,000	$200,000	$23,000
85	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$42,000	$168,000	$23,000
86	Knox College	LAC	79	$43,500	$174,000	$23,000
87	Knox College	LAC	79	$43,500	$174,000	$23,000

88	Gettysburg College	LAC	54	$56,890	$227,560	$23,110
89	Gettysburg College	LAC	54	$56,890	$227,560	$23,110
90	Augustana College	LAC	92	$38,500	$154,000	$23,500
91	Knox College	LAC	79	$43,000	$172,000	$23,500
92	Augustana College	LAC	92	$38,500	$154,000	$23,500
93	Augustana College	LAC	92	$38,500	$154,000	$23,500
94	Augustana College	LAC	92	$38,500	$154,000	$23,500
95	Augustana College	LAC	92	$38,500	$154,000	$23,500
96	**Denison University**	**LAC**	**42**	**$54,400**	**$217,600**	**$23,600**
97	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$41,000	$164,000	$24,000
98	St. Olaf College	LAC	67	$43,000	$172,000	$24,000
99	Beloit College	LAC	75	$46,000	$184,000	$24,000
100	Lawrence University	LAC	62	$46,000	$184,000	$24,000
101	**Gettysburg College**	**LAC**	**54**	**$56,000**	**$224,000**	**$24,000**
102	**Beloit College**	**LAC**	**75**	**$46,000**	**$184,000**	**$24,000**
103	Hanover College	LAC	98	$32,000	$128,000	$24,000

104	University of Akron	National U.	299	$8,000	$32,000	$24,000
105	**Villanova University**	**National U.**	**49**	**$56,300**	**$225,200**	**$24,700**
106	**Villanova University**	**National U.**	**49**	**$56,300**	**$225,200**	**$24,700**
107	Luther College	LAC	105	$38,030	$152,120	$24,970
108	Beloit College	LAC	75	$45,000	$180,000	$25,000
109	Beloit College	LAC	75	$45,000	$180,000	$25,000
110	Beloit College	LAC	75	$45,000	$180,000	$25,000
111	Beloit College	LAC	75	$45,000	$180,000	$25,000
112	Sewanee University of the South	LAC	47	$40,000	$160,000	$25,000
113	Beloit College	LAC	75	$45,000	$180,000	$25,000
114	DePauw University	LAC	46	$48,000	$192,000	$25,000
115	Beloit College	LAC	75	$45,000	$180,000	$25,000
116	Beloit College	LAC	75	$45,000	$180,000	$25,000
117	DePauw University	LAC	46	$48,000	$192,000	$25,000
118	Beloit College	LAC	75	$45,000	$180,000	$25,000
119	Ripon College	LAC	128	$38,000	$152,000	$25,000
120	**Villanova University**	**National U.**	**49**	**$56,000**	**$224,000**	**$25,000**

121	**Texas Christian University**	**National U.**	**83**	**$50,000**	**$200,000**	**$25,000**
122	Earlham College	LAC	92	$41,000	$164,000	$25,000
123	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$40,000	$160,000	$25,000
124	Beloit College	LAC	75	$45,000	$180,000	$25,000
125	**University of Cincinnati**	**National U.**	**143**	**$17,000**	**$68,000**	**$25,000**
126	Beloit College	LAC	75	$45,000	$180,000	$25,000
127	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$40,000	$160,000	$25,000
128	**Nanyang Technological University**	**Singapore**		**$13,000**	**$52,000**	**$25,000**
129	Augustana College	LAC	92	$36,500	$146,000	$25,500
130	Augustana College	LAC	92	$36,500	$146,000	$25,500
131	Augustana College	LAC	92	$36,500	$146,000	$25,500
132	Augustana College	LAC	92	$36,500	$146,000	$25,500
133	Knox College	LAC	79	$41,000	$164,000	$25,500
134	Augustana College	LAC	92	$36,500	$146,000	$25,500
135	Augustana College	LAC	92	$36,500	$146,000	$25,500

136	DePauw University	LAC	46	$47,310	$189,240	$25,690
137	Fulbright University	Vietnam		$0	$0	$26,000
138	**DePauw University**	**LAC**	**46**	**$47,000**	**$188,000**	**$26,000**
139	University of South Florida	National U.	103	$9,000	$36,000	$26,000
140	Hollins University	LAC	105	$35,500	$142,000	$26,000
141	**University of South Florida**	**National U.**	**103**	**$9,000**	**$36,000**	**$26,000**
142	University of South Florida	National U.	103	$9,000	$36,000	$26,000
143	University of South Florida	National U.	103	$9,000	$36,000	$26,000
144	Hollins University	LAC	105	$35,465	$141,860	$26,035
145	Hollins University	LAC	105	$35,465	$141,860	$26,035
146	Luther College	LAC	105	$36,830	$147,320	$26,170
147	DePauw University	LAC	46	$46,500	$186,000	$26,500
148	Knox College	LAC	79	$40,000	$160,000	$26,500
149	DePauw University	LAC	46	$46,500	$186,000	$26,500
150	**DePauw University**	**LAC**	**46**	**$46,500**	**$186,000**	**$26,500**

151	Knox College	LAC	79	$40,000	$160,000	$26,500
152	**DePauw University**	**LAC**	**46**	**$46,500**	**$186,000**	**$26,500**
153	Lycoming College	LAC	124	$38,500	$154,000	$26,500
154	DePauw University	LAC	46	$46,500	$186,000	$26,500
155	Dickinson College	LAC	47	$48,500	$194,000	$26,500
156	Beloit College	LAC	75	$43,000	$172,000	$27,000
157	**Ohio Wesleyan University**	**LAC**	**93**	**$35,000**	**$140,000**	**$27,000**
158	DePauw University	LAC	46	$46,000	$184,000	$27,000
159	University of Cincinnati	National U.	143	$15,000	$60,000	$27,000
160	University of Cincinnati	National U.	143	$15,000	$60,000	$27,000
161	Beloit College	LAC	75	$43,000	$172,000	$27,000
162	Beloit College	LAC	75	$43,000	$172,000	$27,000
163	University of Cincinnati	National U.	143	$15,000	$60,000	$27,000
164	University of Cincinnati	National U.	143	$15,000	$60,000	$27,000
165	DePauw University	LAC	46	$46,000	$184,000	$27,000
166	Beloit College	LAC	75	$43,000	$172,000	$27,000

167	Lake Forest College	LAC	79	$39,000	$156,000	$27,500
168	DePauw University	LAC	46	$45,500	$182,000	$27,500
169	Augustana College	LAC	92	$34,500	$138,000	$27,500
170	DePauw University	LAC	46	$45,000	$180,000	$28,000
171	DePauw University	LAC	46	$45,000	$180,000	$28,000
172	DePauw University	LAC	46	$45,000	$180,000	$28,000
173	DePauw University	LAC	46	$44,500	$178,000	$28,500
174	DePauw University	LAC	46	$44,500	$178,000	$28,500
175	DePauw University	LAC	46	$44,500	$178,000	$28,500
176	DePauw University	LAC	46	$44,500	$178,000	$28,500
177	**DePauw University**	**LAC**	**46**	**$44,500**	**$178,000**	**$28,500**
178	DePauw University	LAC	46	$44,500	$178,000	$28,500
179	DePauw University	LAC	46	$44,500	$178,000	$28,500
180	Augustana College	LAC	92	$33,500	$134,000	$28,500

181	DePauw University	LAC	46	$44,500	$178,000	$28,500
182	DePauw University	LAC	46	$44,500	$178,000	$28,500
183	DePauw University	LAC	46	$44,500	$178,000	$28,500
184	DePauw University	LAC	46	$44,500	$178,000	$28,500
185	Denison University	LAC	42	$49,400	$197,600	$28,600
186	Denison University	LAC	42	$49,400	$197,600	$28,600
187	DePauw University	LAC	46	$44,000	$176,000	$29,000
188	Beloit College	LAC	75	$41,000	$164,000	$29,000
189	University of South Florida	National U.	103	$6,000	$24,000	$29,000
190	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$36,000	$144,000	$29,000
191	DePauw University	LAC	46	$43,500	$174,000	$29,500
192	University of Mississippi	National U.	148	$12,000	$48,000	$30,000
193	University of Mississippi	National U.	148	$12,000	$48,000	$30,000
194	University of Mississippi	National U.	148	$12,000	$48,000	$30,000

195	University of Mississippi	National U.	148	$12,000	$48,000	$30,000
196	University of Mississippi	National U.	148	$12,000	$48,000	$30,000
197	University of Mississippi	National U.	148	$12,000	$48,000	$30,000
198	DePauw University	LAC	46	$42,500	$170,000	$30,500
199	University of Mississippi	National U.	148	$11,500	$46,000	$30,500
200	DePauw University	LAC	46	$42,500	$170,000	$30,500
201	DePauw University	LAC	46	$42,500	$170,000	$30,500
202	DePauw University	LAC	46	$42,500	$170,000	$30,500
203	DePauw University	LAC	46	$42,500	$170,000	$30,500
204	DePauw University	LAC	46	$42,500	$170,000	$30,500
205	DePauw University	LAC	46	$42,500	$170,000	$30,500
206	DePauw University	LAC	46	$42,500	$170,000	$30,500
207	University of Nebraska - Lincoln	National U.	136	$15,000	$60,000	$31,000
208	University of Nebraska - Lincoln	National U.	136	$15,000	$60,000	$31,000

209	**Texas Christian University**	**National U.**	**83**	**$44,000**	**$176,000**	**$31,000**
210	DePauw University	LAC	46	$42,000	$168,000	$31,000
211	Kalamazoo College	LAC	71	$41,000	$164,000	$31,000
212	DePauw University	LAC	46	$42,000	$168,000	$31,000
213	DePauw University	LAC	46	$42,000	$168,000	$31,000
214	Gettysburg College	LAC	54	$49,000	$196,000	$31,000
215	St. Thomas University	National U.	133	$32,000	$128,000	$31,000
216	University of St. Thomas	National U.	136	$34,000	$136,000	$31,000
217	**University of Cincinnati**	**National U.**	**143**	**$10,000**	**$40,000**	**$32,000**
218	Dickinson College	LAC	47	$43,000	$172,000	$32,000
219	University of Cincinnati	National U.	143	$10,000	$40,000	$32,000
220	**University of Cincinnati**	**National U.**	**143**	**$10,000**	**$40,000**	**$32,000**
221	DePauw University	LAC	46	$40,500	$162,000	$32,500
222	University of Mississippi	National U.	148	$9,500	$38,000	$32,500

223	University of Mississippi	National U.	148	$9,500	$38,000	$32,500
224	Gustavus Adolphus College	LAC	79	$32,500	$130,000	$32,500
225	University of Mississippi	National U.	148	$9,500	$38,000	$32,500
226	DePauw University	LAC	46	$40,500	$162,000	$32,500
227	University of Mississippi	National U.	148	$9,500	$38,000	$32,500
228	Drexel University	National U.	103	$46,500	$186,000	$32,500
229	University of Mississippi	National U.	148	$9,500	$38,000	$32,500
230	St. Olaf College	LAC	67	$34,400	$137,600	$32,600
231	University of Mississippi	National U.	148	$9,000	$36,000	$33,000
232	Ohio Wesleyan University	LAC	98	$35,000	$140,000	$33,000
233	Allegheny College	LAC	80	$36,000	$144,000	$33,000
234	**DePauw University**	**LAC**	**46**	**$40,000**	**$160,000**	**$33,000**
235	Beloit College	LAC	75	$36,000	$144,000	$34,000
236	Beloit College	LAC	75	$36,000	$144,000	$34,000
237	Kalamazoo College	LAC	71	$38,000	$152,000	$34,000

238	DePauw University	LAC	46	$38,500	$154,000	$34,500
239	Gettysburg College	LAC	54	$45,400	$181,600	$34,600
240	University of Mississippi	National U.	148	$7,000	$28,000	$35,000
241	DePauw University	LAC	46	$38,000	$152,000	$35,000
242	Valparaiso University	National U.	172	$27,000	$108,000	$35,000
243	Temple University	National U.	103	$15,000	$60,000	$35,000
244	University of South Florida	National U.	103	$0	$0	$35,000
245	Arizona State University	National U.	103	$14,500	$58,000	$35,500
246	**Arizona State University**	**National U.**	**103**	**$14,500**	**$58,000**	**$35,500**
247	Miami University (Ohio)	National U.	103	$22,000	$88,000	$36,000
248	University of Nebraska - Lincoln	National U.	136	$10,000	$40,000	$36,000
249	Florida Southern College	Regional U.	8	$20,000	$80,000	$36,000
250	University at Buffalo	National U.	93	$12,000	$48,000	$36,000
251	University at Buffalo	National U.	93	$12,000	$48,000	$36,000

252	University at Buffalo	National U.	93	$12,000	$48,000	$36,000
253	Drexel University	National U.	103	$42,900	$171,600	$36,100
254	DePauw University	LAC	46	$36,500	$146,000	$36,500
255	**Denison University**	**LAC**	**42**	**$41,400**	**$165,600**	**$36,600**
256	St. Olaf College	LAC	67	$30,000	$120,000	$37,000
257	Gettysburg College	LAC	54	$43,000	$172,000	$37,000
258	Alma College	Regional U.	11	$26,000	$104,000	$37,000
259	Bowling Green State University	National U.	249	$0	$0	$37,000
260	Valparaiso University	National U.	160	$24,000	$96,000	$37,000
261	Bowling Green State University	National U.	249	$0	$0	$37,000
262	University of Iowa	National U.	88	$10,000	$40,000	$38,000
263	Temple University	National U.	103	$12,000	$48,000	$38,000
264	DePaul University	National U.	62	$25,000	$100,000	$38,000
265	University at Buffalo	National U.	93	$10,000	$40,000	$38,000
266	St. Lawrence University	LAC	54	$38,650	$154,600	$38,350

267	Mercer University	National U.	160	$16,000	$64,000	$39,000
268	Illinois Wesleyan University	LAC	80	$29,000	$116,000	$39,000
269	Binghamton University	National U.	88	$7,000	$28,000	$39,000
270	Drexel University	National U.	103	$39,900	$159,600	$39,100
271	University of Denver	National U.	93	$36,000	$144,000	$40,000
272	University at Buffalo	National U.	93	$8,000	$32,000	$40,000
273	**Case Western Reserve University**	**National U.**	**42**	**$45,000**	**$180,000**	**$40,000**
274	New Jersey Institute of Technology	National U.	118	$15,000	$60,000	$40,000
275	Rowan University	National U.	179	$9,000	$36,000	$40,000
276	Miami University (Ohio)	National U.	103	$17,000	$68,000	$41,000
277	University of Missouri	National U.	122	$7,000	$28,000	$41,000
278	Miami University (Ohio)	National U.	103	$17,000	$68,000	$41,000
279	Miami University (Ohio)	National U.	103	$17,000	$68,000	$41,000
280	Miami University (Ohio)	National U.	103	$17,000	$68,000	$41,000

281	Miami University (Ohio)	National U.	103	$17,000	$68,000	$41,000
282	Miami University (Ohio)	National U.	103	$17,000	$68,000	$41,000
283	Miami University (Ohio)	National U.	103	$17,000	$68,000	$41,000
284	Miami University (Ohio)	National U.	103	$17,000	$68,000	$41,000
285	Miami University (Ohio)	National U.	103	$17,000	$68,000	$41,000
286	Drexel University	National U.	103	$37,800	$151,200	$41,200
287	St. Lawrence University	LAC	54	$35,000	$140,000	$42,000
288	DePaul University	National U.	62	$21,000	$84,000	$42,000
289	**University of Massachusetts Lowell**	**National U.**	**179**	**$13,000**	**$52,000**	**$42,000**
290	University of Mississippi	National U.	148	$0	$0	$42,000
291	Drexel University	National U.	103	$36,000	$144,000	$43,000
292	Miami University (Ohio)	National U.	103	$15,000	$60,000	$43,000
293	Oregon State University	National U.	162	$8,000	$32,000	$43,000
294	University of Massachusetts Amherst	National U.	68	$17,000	$68,000	$43,000

295	Miami University (Ohio)	National U.	103	$15,000	$60,000	$43,000
296	Miami University (Ohio)	National U.	103	$15,000	$60,000	$43,000
297	Miami University (Ohio)	National U.	103	$15,000	$60,000	$43,000
298	Miami University (Ohio)	National U.	103	$15,000	$60,000	$43,000
299	Drexel University	National U.	103	$35,100	$140,400	$43,900
300	Michigan State University	National U.	83	$18,000	$72,000	$44,000
301	DePaul University	National U.	62	$19,000	$76,000	$44,000
302	University of New Hampshire	National U.	143	$8,000	$32,000	$45,000
303	Mississippi State University	National U.	196	$0	$0	$45,000
304	Case Western Reserve University	National U.	42	$40,000	$160,000	$45,000
305	Loyola University Chicago	National U.	103	$25,000	$100,000	$45,000
306	Miami University (Ohio)	National U.	103	$13,000	$52,000	$45,000
307	Ithaca College	Regional U.	10	$22,000	$88,000	$46,000
308	Drexel University	National U.	103	$32,700	$130,800	$46,300
309	Drexel University	National U.	103	$32,700	$130,800	$46,300
310	Drexel University	National U.	103	$32,400	$129,600	$46,600

311	Miami University (Ohio)	National U.	103	$11,000	$44,000	$47,000
312	**University of Connecticut**	**National U.**	**63**	**$10,000**	**$40,000**	**$47,000**
313	Worcester Polytechnic Institute	National U.	63	$29,000	$116,000	$47,000
314	Miami University (Ohio)	National U.	103	$11,000	$44,000	$47,000
315	Ohio Wesleyan University	LAC	98	$21,000	$84,000	$47,000
316	Drexel University	National U.	103	$32,000	$128,000	$47,000
317	Elon University	National U.	88	$8,000	$32,000	$47,000
318	Miami University (Ohio)	National U.	103	$11,000	$44,000	$47,000
319	DePauw University	LAC	46	$25,310	$101,240	$47,690
320	Drexel University	National U.	103	$31,200	$124,800	$47,800
321	Stevens Institute of Technology	National U.	80	$27,000	$108,000	$48,000
322	University at Buffalo	National U.	93	$0	$0	$48,000
323	University of Utah	National U.	97	$0	$0	$48,000
324	University at Buffalo	National U.	93	$0	$0	$48,000
325	University at Buffalo	National U.	93	$0	$0	$48,000

326	University of Utah	National U.	97	$0	$0	$48,000
327	University at Buffalo	National U.	93	$0	$0	$48,000
328	University at Buffalo	National U.	93	$0	$0	$48,000
329	University of Utah	National U.	97	$0	$0	$48,000
330	University at Buffalo	National U.	93	$0	$0	$48,000
331	Marquette University	National U.	88	$23,500	$94,000	$48,500
332	University of Houston	National U.	179	$0	$0	$49,000
333	University of Alabama - Tuscaloosa	National U.	143	$3,000	$12,000	$49,000
334	University of New Hampshire	National U.	143	$4,000	$16,000	$49,000
335	Drexel University	National U.	103	$29,500	$118,000	$49,500
336	Loyola University Chicago	National U.	103	$20,000	$80,000	$50,000
337	Temple University	National U.	103	$0	$0	$50,000
338	University of Minnesota Twin Cities	National U.	66	$0	$0	$51,000
339	University of Minnesota Twin Cities	National U.	66	$0	$0	$51,000

340	Worcester Polytechnic Institute	National U.	63	$25,000	$100,000	$51,000
341	Baylor University	National U.	76	$18,000	$72,000	$51,000
342	Elon University	National U.	88	$4,000	$16,000	$51,000
343	Worcester Polytechnic Institute	National U.	63	$24,920	$99,680	$51,080
344	University of Alabama - Tuscaloosa	National U.	143	$0	$0	$52,000
345	University of Alabama - Tuscaloosa	National U.	143	$0	$0	$52,000
346	University of Alberta	Canada		$0	$0	$53,000
347	University of Delaware	National U.	97	$0	$0	$53,000
348	Willamette University	LAC	72	$20,000	$80,000	$54,000
349	University New Hampshire	National U.	136	$0	$0	$54,000
350	Bentley University	Regional U.	2	$30,000	$120,000	$55,000
351	**University of Wisconsin - Madison**	**National U.**	**42**	**$0**	**$0**	**$56,000**
352	Clemson University	National U.	74	$0	$0	$56,000
353	Austin College	LAC	111	$0	$0	$60,000

354	University of Pittsburgh	National U.	58	$0	$0	$60,000
355	Drury University	National U.	103	$18,000	$72,000	$61,000
356	Fordham University	National U.	68	$12,500	$50,000	$69,500
357	Northwestern University in Qatar	National U.	9	$0	$0	$70,000
358	Northeastern University	National U.	49	$0	$0	$76,000
359	Northeastern University	National U.	49	$0	$0	$76,000
360	Syracuse University	National U.	58	$0	$0	$78,000
361	Drexel University	National U.	103	$0	$0	$79,000
362	University of Rochester	National U.	34	$0	$0	$79,000
363	Villanova University	National U.	49	$0	$0	$81,000
364	Case Western Reserve University	National U.	42	$0	$0	$85,000

Kết quả đợt nộp sớm của các bạn VELA khóa 2019 – 2020:

Phần tô cam là trường các bạn đã chọn. Một học sinh có thể được nhiều trường cho học bổng/hỗ trợ tài chính. Xếp hạng là theo thông tin của trang U.S. News and World Report.

#	Tên Trường	Loại Trường	Xếp Hạng	Học Bổng/Năm	Học bổng 4 năm	Chi phí phải trả (bao gồm ăn ở)/năm
1	**New York University – Abu Dhabi**	**NU**	**30**	**$75,000**	**$300,000**	**$0**
2	Knox College	LAC	66	$42,500	$170,000	$17,644
3	**Duke Kunshan University**	**NU**	**China**	**$50,292**	**$201,168**	**$17,708**
4	Gustavus Adolphus College	LAC	89	$40,000	$160,000	$18,000
5	Augustana College	LAC	92	$38,000	$152,000	$19,000
6	Truman State University	Regional U.		$8,000	$32,000	$20,000
7	Lawrence University	LAC	56	$45,500	$182,000	$20,000
8	**Texas Christian University**	**NU**	**97**	**$51,500**	**$206,000**	**$20,500**
9	**Gettysburg College**	**LAC**	**53**	**$56,000**	**$224,000**	**$21,000**
10	Miami University (Ohio)	NU	91	$36,000	$144,000	$21,000
11	**Denison University**	**LAC**	**43**	**$50,800**	**$203,200**	**$22,200**
12	University of South Florida	NU	104	$12,000	$48,000	$23,000
13	Beloit College	LAC	82	$45,000	$180,000	$23,500
14	University of Arizona	NU	117	$30,000	$120,000	$24,000
15	DePauw University	LAC	46	$46,000	$184,000	$24,000
16	Rhodes College	LAC	53	$38,000	$152,000	$25,000
17	Ohio Wesleyan College	LAC	92	$37,000	$148,000	$25,000

18	Earlham College	LAC	80	$36,500	$146,000	$25,070
19	Hollins University	LAC	102	$34,635	$138,540	$25,465
20	College of St. Benedict	LAC	82	$34,450	$137,800	$25,550
21	Luther College	LAC	100	$32,400	$129,600	$25,600
22	**Villanova University**	**NU**	**46**	**$46,000**	**$184,000**	**$26,000**
23	College of Wooster	LAC	66	$40,000	$160,000	$26,000
24	**Bryn Mawr College**	**LAC**	**27**	**$49,400**	**$197,600**	**$26,600**
25	Drexel University	NU	97	$44,000	$176,000	$27,000
26	Centre College	LAC	53	$34,000	$136,000	$27,000
27	University of Nebraska - Lincoln	NU	139	$15,000	$60,000	$27,000
28	Hope College	LAC	105	$20,000	$80,000	$28,000
29	Kalamazoo College	LAC	72	$37,000	$148,000	$28,000
30	University of the Incarnate Word	NU	272	$20,000	$80,000	$28,000
31	Drake University	NU	130	$28,000	$112,000	$30,000
32	Ohio University	NU	185	$10,000	$40,000	$30,000
33	**Case Western Reserve University**	**NU**	**40**	**$45,400**	**$181,600**	**$30,000**
34	Wabash College	LAC	53	$30,000	$120,000	$30,000
35	Illinois Institute of Technology	NU	117	$33,000	$132,000	$31,000
36	University of Maine	NU	202	$15,000	$60,000	$32,500
37	Miami University (Ohio)	NU	91	$24,000	$96,000	$33,000
38	Austin College	LAC	117	$27,000	$108,000	$33,000
39	Duquesne University	NU	132	$24,000	$96,000	$34,000
40	University of Kansas	NU	130	$3,000	$12,000	$37,000
41	University of Iowa	NU	84	$10,000	$40,000	$37,000
42	Kent State University	NU	211	$0	$0	$39,000
43	**University of Massachusetts - Amherst**	**NU**	**64**	**$16,000**	**$54,000**	**$39,000**
44	Colorado State University	NU	166	$8,000	$32,000	$39,500
45	DePaul University	NU	125	$20,000	$80,000	$40,000
46	St. Louis University	NU	97	$23,000	$92,000	$42,000

47	Clark University	NU	91	$18,000	$72,000	$42,000
48	University of New Hampshire	NU	125	$8,000	$32,000	$43,752
49	Purdue University	NU	57	$0	$0	$46,000
50	New York University Shanghai	NU	China	$12,500	$50,000	$46,000
51	University at Buffalo	NU	79	$0	$0	$47,000
52	New Jersey Institute of Technology	NU	97	$0	$0	$50,000
53	University of Minnesota - Twin Cities	NU	70	$0	$0	$50,000
54	Baylor University	NU	79	$0	$0	$65,000

Kết quả nộp sớm các bạn VELA khóa 2018 – 2019:

Phần tô cam là trường các bạn đã chọn. Một học sinh có thể được nhiều trường cho học bổng/hỗ trợ tài chính. Xếp hạng theo thông tin của trang U.S. News and World Report.

#	Tên Trường	Loại Trường	Xếp Hạng	Học Bổng/Năm	Học bổng 4 năm	Chi phí phải trả (bao gồm ăn ở/năm)
1	**New York University - Abu Dhabi**	**National U**	**30**	**$75,000**	**$300,000**	**$0**
2	**Miami University (Ohio)**	**National U**	**96**	**$39,000**	**$156,000**	**$11,000**
3	**Duke Kunshan University**	**China**		**$53,760**	**$215,040**	**$12,000**
4	Truman State University	Regional U	9	$7,500	$30,000	$15,500
5	**St. Olaf College**	**LAC**	**61**	**$45,000**	**$180,000**	**$16,000**
6	Beloit College	LAC	68	$46,000	$184,000	$16,500
7	Luther College	LAC	89	$38,640	$154,560	$16,625
8	Gustavus Adolphus College	LAC	90	$39,000	$156,000	$17,000
9	**Knox College**	**LAC**	**68**	**$41,500**	**$166,000**	**$17,000**
10	Centre College	LAC	46	$37,000	$148,000	$19,000
11	**Connecticut College**	**LAC**	**46**	**$52,000**	**$208,000**	**$20,000**
12	Earlham College	LAC	81	$41,500	$166,000	$20,000
13	Texas Christian University	National U	80	$49,160	$196,640	$20,000
14	University of New Hampshire	National U	106	$26,000	$104,000	$21,000
15	**University of Texas - Austin**	**National U**	**49**	**Học phí bản địa**	**$ -**	**$22,000**
16	Concordia College - Moorhead	LAC	127	$27,000	$108,000	$22,000
17	**DePauw University**	**LAC**	**56**	**$40,000**	**$160,000**	**$22,000**
18	Wabash College	LAC	56	$34,000	$136,000	$24,000
19	**Lawrence University**	**LAC**	**56**	**$38,000**	**$152,000**	**$25,000**
20	**University of Nebraska - Lincoln**	**National U**	**129**	**$15,000**	**$60,000**	**$25,000**
21	Rhodes College	LAC	46	$37,000	$148,000	$25,000

22	Dickinson College	LAC	51	$48,900	$195,600	$25,000
23	St. John's University	National U	95	$34,000	$136,000	$26,000
24	Widener University	National U	194	$33,500	$134,000	$26,500
25	Bowling Green State University	National U	215	$0	$0	$27,000
26	Mercer University	National U	140	$23,000	$92,000	$27,000
27	Kalamazoo College	LAC	65	$32,000	$128,000	$27,000
28	College of Wooster	LAC	67	$39,000	$156,000	$27,000
29	Hanover College	LAC	113	$27,000	$108,000	$28,000
30	Ohio Wesleyan University	LAC	95	$30,000	$120,000	$28,000
31	University of St. Thomas	National U	124	$31,000	$124,000	$28,000
32	Sewanee University of the South	LAC	49	$30,000	$120,000	$28,000
33	Millsaps College	LAC	108	$28,000	$112,000	$29,000
34	Clark University	National U	66	$25,000	$100,000	$30,000
35	**Union College**	**LAC**	**39**	**$42,000**	**$168,000**	**$30,000**
36	Drexel University	National U	102	$35,400	$141,600	$33,000
37	Washington State University	National U	140	$4,000	$16,000	$34,000
38	University of Iowa	National U	89	$10,000	$40,000	$35,000
39	University of Minnesota - Twin Cities	National U	76	$10,000	$40,000	$35,000
40	University of Massachusetts - Amherst	National U	70	$14,000	$56,000	$36,000
41	Duquesne University	National U	119	$19,000	$76,000	$36,000
42	St. Louis University	National U	106	$21,000	$84,000	$39,000
43	Hillsdale College	LAC	76	$0	$0	$39,000
44	Arizona State University	National U	115	$5,000	$20,000	$40,000
45	Michigan State University	National U	85	$18,000	$72,000	$42,000
46	University of Kansas	National U	129	$0	$0	$43,000
47	Baylor University	National U	78	$16,000	$64,000	$44,000

48	**Purdue University--West Lafayette**	**National U**	**56**	**$0**	**$0**	**$46,000**
49	New Jersey Institute of Technology	National U	106	$0	$0	$49,000
50	University of Tennessee - Knoxville	National U	115	$0	$0	$50,000
51	University of British Columbia	Canada		$0	$0	$51,000
52	**University of Wisconsin - Madison**	**National U**	**49**	**$0**	**$0**	**$54,500**
53	Clemson University	National U	66	$0	$0	$55,000
54	Texas A&M University - College Station	National U	66	$0	$0	$56,000
55	Rose-Hulman Institute of Technology	National U		$16,000	$64,000	$56,000
56	College of William and Mary	National U	38	$0	$0	$60,000
57	Marquette University	National U	89	$14,000	$56,000	$63,000
58	**Boston University**	**National U**	**42**	**$0**	**$0**	**$72,000**

Kết quả các bạn học viên tại VELA khóa 2017 – 2018:

Phần in đậm là trường các bạn đã chọn. Một học sinh có thể được nhiều trường cho học bổng/hỗ trợ tài chính. Xếp hạng theo thông tin của trang U.S. News and World Report.

#	Tên Trường	Loại Trường	Xếp Hạng	Học Bổng/Năm	Học bổng 4 năm	Chi phí phải trả (bao gồm ăn ở)/năm
1	**Yale NUS College**	**Singapore**	**N/A**	**$65,000**	**$260,000**	**$1,500**
2	Truman State University	Regional U.	8	$7,000	$28,000	$16,000
3	SUNY - Oswego	Regional U.	48	$14,000	$56,000	$17,000
4	**Miami University (Ohio)**	**NU**	**78**	**$33,000**	**$132,000**	**$17,000**
5	**Washington and Lee**	**LAC**	**10**	**$54,000**	**$216,000**	**$17,500**
6	**Knox College**	**LAC**	**71**	**$38,500**	**$154,000**	**$18,000**
7	**Bowling Green State University**	**NU**	**202**	**$12,000**	**$48,000**	**$19,000**
8	**IUPU Fort Wayne**	**Regional U.**	**126**	**$7,500**	**$30,000**	**$19,000**
9	Villanova University	NU	46	$49,680	$198,720	$19,000
10	**Beloit College**	**LAC**	**76**	**$41,000**	**$164,000**	**$19,000**
11	Earlham College	LAC	68	$40,000	$160,000	$20,000
12	University of Alabama	NU	110	$21,500	$86,000	$20,500
13	Texas Christian University	NU	78	$44,000	$176,000	$21,000

14	Luther College	LAC	87	$32,000	$128,000	$21,500
15	**Centre College**	**LAC**	**46**	**$30,500**	**$122,000**	**$21,500**
16	**Vassar College**	**LAC**	**12**	**$53,075**	**$212,300**	**$21,770**
17	Gustavus Adolphus College	LAC	85	$32,000	$128,000	$22,000
18	**Concordia College - Moorhead**	**LAC**	**117**	**$31,000**	**$124,000**	**$23,000**
19	Kalamazoo College	LAC	76	$36,000	$144,000	$23,000
20	College of Wooster	LAC	63	$38,000	$152,000	$23,000
21	Ohio Wesleyan University	LAC	101	$35,000	$140,000	$23,500
22	Kent State University	NU	176	$10,000	$40,000	$24,000
23	Iowa State University	NU	115	$11,000	$44,000	$24,500
24	Lawrence University	LAC	58	$36,800	$147,200	$24,500
25	Clark University	NU	81	$30,000	$120,000	$25,000
26	**Case Western Reserve University**	**NU**	**37**	**$45,000**	**$180,000**	**$25,000**
27	Valparaiso University	Regional U.	4	$21,000	$84,000	$25,000
28	Drexel University	NU	94	$41,000	$164,000	$26,800
29	**DePauw University**	**LAC**	**53**	**$36,000**	**$144,000**	**$27,000**
30	Hofstra University	NU	132	$27,000	$108,000	$27,000
31	University at Buffalo	NU	97	$15,000	$60,000	$28,500
32	**University of Rochester**	**NU**	**34**	**$41,000**	**$164,000**	**$30,000**
33	St. Louis University	NU	94	$20,000	$80,000	$33,000

34	University of Minnesota - Twin Cities	NU	69	$10,000	$40,000	$35,000
35	New Jersey Institute of Technology	NU	140	$18,000	$72,000	$35,000
36	University of Iowa	NU		$12,000	$48,000	$35,000
37	University of Georgia	NU	54	$9,300	$37,200	$36,000
38	**University of Massachusetts - Amherst**	**NU**	**75**	**$14,000**	**$56,000**	**$37,000**
39	University of Oregon	NU	103	$9,000	$36,000	$37,000
40	Tulane University	NU	40	$35,000	$140,000	$37,000
41	Temple University	NU	115	$5,000	$20,000	$38,000
42	Rochester Institute of Technology	NU	97	$18,000	$72,000	$38,000
43	New York University - Shanghai	NU	30	$30,000	$120,000	$38,000
44	University of Denver	NU	87	$26,000	$104,000	$39,300
45	Florida Institute of Technology	NU	151	$12,000	$48,000	$40,000
46	Manhattan College	Regional U.	15	$17,000	$68,000	$40,000
47	University of Waterloo	Canada	N/A	$0	$0	$40,000
48	North Carolina State University - Raleigh	NU	81	$0	$0	$42,200

49	Baylor University	NU	75	$18,000	$72,000	$45,000
50	University of Toronto	Canada	N/A	$0	$0	$45,000
51	Furman University	LAC	53	$17,000	$68,000	$45,000
52	Indiana University - Bloomington	NU	90	$0	$0	$46,000
53	Clarkson University	NU	124	$16,000	$64,000	$46,000
54	University of Delaware	NU	81	$0	$0	$46,000
55	Ohio State University - Columbus	NU	54	$0	$0	$48,000
56	University of Tennessee - Knoxville	NU	103	$0	$0	$49,000
57	Purdue University - West Lafayette	NU	56	$0	$0	$50,000
58	University of Wisconsin - Madison	NU	46	$0	$0	$51,000
59	University of Arizona	NU	123	$0	$0	$53,000
60	Texas A&M University - College Station	NU	69	$0	$0	$54,000
61	Rutger University - New Brunswick	NU	69	$0	$0	$56,500

Kết quả các bạn học viên tại VELA khóa 2016 – 2017:

Phần in đậm là trường các bạn đã chọn. Một học sinh có thể được nhiều trường cho học bổng/hỗ trợ tài chính. Xếp hạng là theo thông tin của trang U.S. News and World Report.

#	Tên Trường	Loại Trường	Xếp Hạng	Học Bổng/Năm	Học bổng 4 năm	Chi phí phải trả (bao gồm ăn ở)/năm
1	Howard University	NU	124	$34,000	$136,000	$0
2	**Miami University (Ohio)**	**NU**	**79**	**$33,000**	**$132,000**	**$12,000**
3	**Macalester College**	**LAC**	**24**	**$51,000**	**$204,000**	**$13,000**
4	Bowling Green State University	NU	194	$11,500	$46,000	$14,000
5	**Vanderbilt University**	**NU**	**15**	**$50,000**	**$200,000**	**$15,000**
6	**DePauw University**	**LAC**	**53**	**$46,000**	**$184,000**	**$15,000**
7	Truman State University	Regional U.	8	$6,500	$26,000	$15,000
8	Luther College	LAC	90	$36,000	$144,000	$16,000
9	Centre College	LAC	44	$31,000	$124,000	$19,000
10	Millsaps College	LAC	90	$30,000	$120,000	$20,000
11	Wabash College	LAC	65	$30,000	$120,000	$20,000
12	**Beloit College**	**LAC**	**62**	**$35,000**	**$140,000**	**$20,000**
13	**Concordia College**	**LAC**	**115**	**$22,000**	**$88,000**	**$20,000**
14	Bennington College	LAC	90	$40,000	$160,000	$22,000

15	University of Minnesota	NU	71	$9,600	$38,400	$22,000
16	Texas Christian University	NU	82	$41,000	$164,000	$22,000
17	**Earlham College**	**LAC**	**68**	**$33,600**	**$134,400**	**$23,000**
18	Kalamazoo College	LAC	68	$34,000	$136,000	$23,000
19	Hanover College	LAC	122	$25,000	$100,000	$23,000
20	**Case Western Reserve University**	**NU**	**37**	**$42,000**	**$168,000**	**$24,000**
21	University of Alabama	NU	99	$20,000	$80,000	$24,000
22	Temple University	NU	118	$14,000	$56,000	$25,000
23	Old Dominion University	NU	210	$10,000	$40,000	$25,000
24	Westminster College (PA)	LAC	119	$20,500	$82,000	$25,000
25	Lawrence University	LAC	60	$32,000	$128,000	$25,000
26	Illinois Wesleyan University	LAC	72	$29,000	$116,000	$27,000
27	Gustavus Adolphus College	LAC	77	$28,000	$112,000	$27,000
28	**Drexel University**	**NU**	**96**	**$36,000**	**$144,000**	**$29,000**
29	McDaniel College	LAC	128	$25,000	$100,000	$29,000
30	Agnes Scott College	LAC	70	$24,000	$96,000	$29,000
31	Clark University	NU	74	$22,000	$88,000	$30,000
32	St. Louis University	NU	96	$20,000	$80,000	$30,000

33	University of Cincinnati	NU	135	$15,000	$60,000	$30,000
34	Rhodes College	LAC	44	$25,000	$100,000	$30,000
35	Marquette University	NU	86	$17,500	$70,000	$31,000
36	University of Mississippi	NU	135	$8,000	$32,000	$31,000
37	**Worcester Polytechnic Institute**	**NU**	**60**	**$29,000**	**$116,000**	**$31,000**
38	Baylor University	NU	71	$20,000	$80,000	$33,000
39	St. Mary College of California	Regional U.	9	$25,000	$100,000	$33,000
40	Adelphi University	NU	146	$14,000	$56,000	$34,000
41	**University of Massachusetts - Amherst**	**NU**	**74**	**$12,000**	**$48,000**	**$35,000**
42	Steven Institute of Technology	NU	71	$20,000	$80,000	$40,000
43	Southern Methodist University	NU	56	$25,000	$100,000	$44,000
44	University of Tulsa	NU	86	$14,000	$56,000	$44,000
45	George Washington University	NU	56	$15,000	$60,000	$55,000
46	Pepperdine University	NU	50	$0	$0	$65,000
47	Boston University	NU	39	$0	$0	$70,000

LỜI CẢM ƠN

Nhóm tác giả xin chân thành cảm ơn các phụ huynh đã góp ý và tạo điều kiện cho các bạn được đi du học và có kinh nghiệm hoàn thành cuốn sách này.

Bên cạnh đó, xin cám ơn các bạn đọc đã góp ý cho bản thảo của cuốn sách và tất cả các bạn khóa VELA 2020 đã tham gia đóng góp ý kiến cho cuốn sách dù không tham gia làm tác giả.

Ngoài ra, các tác giả trong quá trình nộp đơn và viết sách đã tham khảo thông tin hướng dẫn từ nhiều cuốn sách khác nhau để đưa ra lộ trình phù hợp cho các bạn học sinh tại Việt Nam.

Danh sách 44 cuốn sách mà các tác giả đã tham khảo bao gồm:

- 30 Successful Stanford Common Application Essays;
- 4 Keys To College Admission Success;
- 50 Successful Harvard Application Essays;
- Acceptance: A Legendary Guidance Counselor Helps Seven Kids To Find The Right Colleges;
- Admission By Design;
- Admission Matters;
- Breaking Into College;
- College Admission: From Application To Acceptance. Step By Step;
- College Admissions Success;
- College Admissions: India To Ivies;
- College Essay Essentials;
- College Greatness;
- College Interview Essentials;
- Colleges That Create Futures;
- Conquering The College Admissions Essay In 10 Steps;

- Dream College Acceptance;
- Dream College Admissions Made Possible;
- Demystifying College Admissions;
- Fat Envelope Frenzy;
- Getting In: The Zinch Guide To College Admission And Financial Aid In The Digital Age;
- How To Be A High School Superstar;
- How To Get Accepted At Top Colleges;
- How To Pay "Wholesale" For College;
- How To Send Your Student To College Without Losing Your Mind Or Your Money;
- In! College Admissions And Beyond;
- Never Pay Retail For College;
- On Writing The College Application Essay;
- Open The Gates To The Ivy League;
- Secrets Of College Admissions;
- Selective College Admissions;
- Standout College Application;
- Succeeding As An International Student In The United States And Canada;
- The Best Book On Ivy League Admissions;
- The Enlightened College Applicant;
- The Incomparable Applicant;
- The Ivy League Admissions Gold Book;
- The Road To Yale;
- The Secrets Of Picking A College (And Getting In!);
- Three "IN" Factors In College Admissions;
- What Colleges Don't Tell You;
- What Your Agent Will Not Tell You About College Admissions;

- Where You Go Will Not Who You'll Be;
- Winning The Game Of College Admissions;
- Write Your Way In.

VELA

Building Dreams